

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
УКРАЇНИ (МІНДОВКІЛЛЯ)

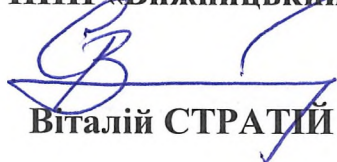
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ВИЖНИЦЬКИЙ»

УДК 502.3

Реєстраційний № _____

Інвентарний № _____

«ПОГОДЖУЮ»
Заст. директора
з наукової роботи
НПП «Вижницький»

Віталій СТРАТІЙ

10 травня 2021р

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор національного
природного парку
«Вижницький»

Галина МАРЧУК

10 травня 2021р

ЛІТОПИС ПРИРОДИ

КНИГА 24

2022р.

с.м.т. Берегомет
2023р.

ПЕРЕДМОВА

Підготовка книги 24 Літопису природи здійснювалась відповідно до структури і методичних вказівок передбачених Програмою Літопису природи для заповідників та національних природних парків, затвердженої наказом Мінприроди і НАН України від 25 листопада 2002 року №465/430.

Над цією книгою працювали: заст. директора з наукової роботи Стратій В.І., начальник науково-дослідного відділу Різниченко З.П., наукові співробітники Одочук П.І., Джурик В.П., Чорней І.І., Токарюк А.І., заступник начальника науково-дослідного відділу Татарчук І.І., провідний фахівець Самігулін Р.Ш.

Науково-дослідний відділ НППВ займається науково-дослідними дослідженнями згідно затверджених тематик (а також інших тем, що мають поточну актуальність), пропагандою екологічних та природоохоронних знань, проблемами розширення та вдосконалення території і структури Парку, питаннями внутрішнього та міжнародного наукового співробітництва.

Кадровий склад науково- дослідного відділу:

Зіна РІЗНИЧЕНКО - начальник науково - дослідного відділу, біолог. Сфера діяльності ботаніка, екологічний моніторинг.

Іванна ТАТАРЧУК – провідний фахівець науково-дослідного відділу, еколог. Сфера діяльності екологія

Петро ОДОЧУК - науковий співробітник, біолог. Сфера діяльності: зоологія, екологічний моніторинг.

Ілля ЧОРНЕЙ – науковий співробітник, біолог. Сфера діяльності – ботаніка, лісознавство, заповідна справ. Доктор біологічних наук.

Алла ТОКАРЮК – науковий співробітник, біолог. Сфера діяльності – ботаніка, заповідна справа. Кандидат біологічних наук.

Руслан САМІГУЛІН – науковий співробітник науково-дослідного відділу. Сфера діяльності інженер програміст.

Об'єм звіту Літопису природи 790 сторінок. В тексті 126 таблиць та 285 рисунків.

Ключові слова: НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК „ВИЖНИЦЬКИЙ”, ЛІТОПИС, ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ.

ЗМІСТ

Передмова	2
Зміст	3
I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НПП «ВИЖНИЦЬКИЙ»	5
1.1. Територіальна структура	5
1.2. Функціональне зонування	25
2. НАУКОВІ ПОЛІГОНИ	27
2.1. Пробні площі	27
3. АБІОТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	79
3.1. Клімат	79
3.1.1. Основні метеорологічні показники	79
3.1.2. Аномальні природні явища	103
3.1.3. Метеорологічна характеристика сезонів року	105
3.1.4. Порівняльна метеорологічна характеристика сезонів	109
3.2. Гідрологія	116
3.2.1. Спостереження за рівнем і температурою води у річках парку	117
3.2.2. Інвентаризація гідрологічних об'єктів НПП «Вижницький»	120
3.2.3. Інвентаризація гідрогеологічних об'єктів НПП «Вижницький»	123
3.3. Геологічні об'єкти парку	125
4. РОСЛИННИЙ СВІТ	127
4.1. Флора	127
4.1.1. Адвентивна фракція флори НПП «Вижницький»	157
4.2. Рослинність	178
5. ТВАРИННИЙ СВІТ	225
5.1. Інвентаризація фауни	225
5.2. Чисельність фонових видів тварин	282
5.2.1. Чисельність ссавців	282
5.2.2. Чисельність птахів	379
5.2.3. Чисельність плазунів та земноводних	394
5.2.4. Чисельність риб	428
5.2.5. Чисельність наземних безхребетних	433
5.2.6. Фаунні дерева	515
6. ЗБЕРЕЖЕННЯ ВИДІВ РОСЛИН І ТВАРИН, ПРИРОДНИХ СЕРЕДОВИЩ, ЩО ЗАНЕСЕНІ В ЧИННІ ДЛЯ УКРАЇНИ МІЖНАРОДНІ ПЕРЕЛІКИ	529
6.1.1. Збереження флори	529
6.1.2. Збереження видів фауни	594
6.2. Збереження природних середовищ	629

7. ФЕНОКЛІМАТИЧНА ПЕРІОДИЗАЦІЯ РОКУ	652
8. АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ	655
9. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	656
9.1. Основні результати досліджень за темою Літопис природи	656
9.2. Основні результати досліджень за спеціальними темами	656
9.3. Поповнення наукових фондів	715
9.4. Основні підсумки наукової та науково-освітньої діяльності	715
9.5. Перспективи наукової та науково-освітньої діяльності	765
9.6. Розробка природоохоронних рекомендацій	765
10. УЧАСТЬ У ВИКОНАНІ МІЖНАРОДНИХ КОНВЕНЦІЙ	777
10.1. Участь у Міжнародних конвенціях	777
10.2. Європейський червоний список видів тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі	777
10.3. Участь у створенні транскордонних природоохоронних територій та екологічних коридорів, спільній діяльності в їх межах	777
11. ОСОБЛИВОСТІ ПОТОЧНОГО РОКУ	778
12. Додатки	780

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НПП «ВИЖНИЦЬКИЙ»

1.1 ТЕРИТОРІАЛЬНА СТРУКТУРА

Протягом природного 2022 року згідно **Указу Президента України №6/2022 від 2 січня 2022 року** «Про зміну меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення» площу Парку збільшено на 131,0га за рахунок земель ДП «Вижницький держспецлісгосп АПК» 107,0га та ДП «Берегометське ЛМГ» 24,0га. Наразі загальна площа НПП „Вижницький” складає 11369,0 га., з них надано у постійне користування 8387,9 га, що складає 73,7 % від загальної площі.

Водночас слід зазначити, що на стадії підготовки Проекти Указу Президента України щодо збільшення площі національного природного парку «Вижницький» на 200,1 га за рахунок земель ДП «Путильський лісгосп», а також за рахунок земель ДП Заставнівське держспецлісництво АПК площею 2583,5га.

Крім цього, підготовлено наукове обґрунтування щодо розширення існуючої території Парку на 199,6га за рахунок лісових земель ДП «Путильський лісгосп».

НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ РОЗШИРЕННЯ ТЕРИТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ВИЖНИЦЬКИЙ»

**(Об'єкти і території природно-заповідного фонду в межах
Розтоківського лісництва ДП «Путильський лісгосп» площею
200,1га**

Національний природний парк «Вижницький» створено Указом Президента України № 810/95 від 30.08.1995 р. на площі 7928,4 га у межах Вижницького та більшої частини Берегометського лісництв колишнього Берегометського лісокомбінату. У 2007 році відбулась перша черга розширення території парку і на даний час загальна площа національного природного парку (НПП) «Вижницький» складає

11369,0 гектара, у тому числі 8387,9 га у постійному користуванні та 2981,1 га включено до складу НПП без вилучення.

Парк розташований у Буковинському секторі Скибових Карпат у межиріччі річок Черемош та Сірет й уособлює низькогірну частину Карпатської гірської системи з досить м'яким кліматом і хвойно-широколистяними лісами з переважанням теплолюбних видів рослин. Флористичне й фауністичне багатство території парку обумовлено його розташуванням на межі двох геоботанічних районів: Шешорсько-Красноільського району гірських ялиново-ялицево-букових і ялиново-буково-ялицевих лісів та Болехівсько-Берегометського району передгірних ялицево-букових лісів.

Разом з тим, існуюча площа НПП «Вижницький» не задовольняє мінімальним вимогам, що висуваються до таких форм організації природоохоронної справи, а конфігурація меж парку має, значною мірою, адміністративно характер. Це і досить мала територія (у два-три рази менше нормативних), і недосконалість репрезентуючої природної структури. Зокрема, верхня частина басейну р. Виженка знаходиться в межах колишнього Путильського району і через суб'єктивні причини свого часу не була включена до складу НПП «Вижницький», що фактично розірвало навпіл єдину природну басейнову екосистему. Верхню частину басейну р. Виженка займають лісові масиви Розтоківського лісництва ДП «Путильський лісгосп», а нижню – національний природний парк «Вижницький». Тобто у межах одного басейну здійснюються два несумісні види використання природних ресурсів. Таким чином важливою проблемою функціонування парку є певна «недосконалість» його території, що створює умови транзитності й унеможлиблює за цих умов дієву охорону природних комплексів.

Крім того на прилеглій до НПП території Розтоківського лісництва розташована низка об'єктів природно-заповідного фонду, що

володіють високим рекреаційним потенціалом, який використовується недостатньо.

Важливою науково-організаційною і водночас соціально-економічною проблемою є адаптація НПП «Вижницький» до вимог, що висуваються до національних парків класифікацією природно-заповідних територій, прийнятою Міжнародним союзом охорони природи. Для порівняння європейські парки мають площі як правило понад 20 тис. га, а часто й понад 100 тис. га. Зокрема й сусідні НПП на території Івано-Франківської області займають значно більші площі: НПП «Гуцульщина» – 32271,0 га, а Карпатський НПП – 51570,8 га. Тому наразі важливим завданням є збільшення і змоніторинження території НПП «Вижницький».

Розташування.

Землі, які пропонуються для розширення, знаходяться на прилеглій до НПП «Вижницький» території колишнього Путильського району Чернівецької області, землекористувач – державне підприємство «Путильський лісгосп».

1. Природні умови та ресурси території.

1.1. Географічне розташування та положення в системі фізико-географічного районування.

Ділянки, яка пропонуються для розширення, знаходяться неподалік сіл Міжброди, Підзахаричі, Розтоки та Виженка Вижницького району Чернівецької області. Найближчий великий населений пункт – м. Вижниця (5 км).

За фізико-географічним районуванням ця територія належить до Покутсько-Буковинських Карпат Зовнішньокарпатської фізико-географічної області провінції Українських Карпат.

1.2. Геологічна будова.

Територія, на якій розташовані ділянки, що пропонуються для розширення НПП «Вижницький», складена флішовими відкладами верхньої крейди, палеогену (ямненської, манявської, вигодсько-пасічнянської, бистрицької, менілітової світ), представлені у різних пропорціях по вертикальному розрізу пісковиками, алевролітами, аргілітами, вапняками, кременистими пісковиками. Четвертинні відклади сформовані продуктами руйнування та перенесення корінних гірських порід.

Сейсмічність. Пропоновані для включення до складу НПП «Вижницький» території, як і Буковинські Карпати загалом, відносяться до сейсмічно-активних регіонів. Тут можливі землетруси силою до 7 балів за загальноприйнятою 12-бальною шкалою, але їх епіцентри знаходяться далеко від нашого регіону.

Сучасне рельєфоутворення. Представлене процесами глибинної та площинної водної ерозії, зсувними та оплинвинними явищами, сельовими, гравітаційно-осипними явищами, формуванням і перенесенням алювію руслами потоків, меншою мірою – карстовими явищами. Найпоширенішими процесами, що охоплюють всю територію є глибинна та площинна ерозія.

Площинна ерозія активізується в місцях інтенсивного проходження відвідувачів, де механічно змітається підстилка. Найлегше їй «піддаються» схили стрімкістю понад 25⁰, де ґрунтозахисна роль виконується практично лише лісовою рослинністю та рослинним опадом. Швидке вимивання ґрунту призводить до утворення кам'янистих розсипів. Змиті в результаті інтенсивних опадів чи танення снігу продукти руйнування схилів стають джерелом формування руслового алювію. Перспективною з наукової та практичної точки зору є тема дослідження процесів формування його запасів.

Зсувні явища трапляються переважно у долинах потоків та річок. Тут відбувається активний та безперервний бічний підмив порід, внаслідок чого втрачається підпірна стійкість та відбуваються зсуви. Проте, вони переважно невеликих розмірів, зазвичай сягають декількох десятків (рідше – сотні і більше) квадратних метрів.

Гравітаційно-осипні процеси локалізовані та спостерігаються в місцях оголення відкладів, урвищах, ярах тощо.

На територіях, що пропонується включити до складу НПП «Вижницький» карстові явища не набули значного поширення. Це пояснюється відсутністю значних площ, складених гірськими породами, що піддаються карстуванню. Проте, уповільнені процеси спостерігаються у пісковиках ямненської світи. Результатами таких процесів є утворення численних ерозійно-корозійних ніш, що іноді переходять у порожнини-печери, прикладом цих процесів є пам'ятка природи «Печера Довбуша».

1.3. Геоморфологічна характеристика.

Ділянки, що пропонується для включення до складу НПП «Вижницький» розташовані в межах системи гірських хребтів, розділених річковими долинами – притоками р. Черемош, такими як річка Виженка та потік Смугарів з їх численними притоками. Ці землі охоплюють басейн потоку Смугарів, тут протікають декілька лівих безіменних приток р. Виженка.

Русло потоку Смугарів (права притока Черемошу) та більшість його лівих приток перетинають виходи масивних піщаників, вапняків, сланців – саме вони формують низку водоспадів. На відстані 2 км – сім водоспадів різної потужності й висоти: від 3 м до 19 м, що є унікальним явищем для Українських Карпат.

Загалом, для даної території характерним є низькогірний рельєф з абсолютними висотами 860-880 м н.р.м. із пологими схилами.

Зустрічаються виходи на денну поверхню осадових гірських порід (пісковиків). Зокрема, геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Скеля «Протяте каміння» являє собою кам'янисту брилову споруду ямненських пісковиків палеогену та приурочена до однієї із антиклінальних складок внутрішньої підзони Передкарпатського краєвого прогину.

1.4. Кліматична характеристика.

Території в цілому характеризується помірно-теплим кліматом з високою вологістю повітря та помітними відмінами в кліматі гірських долин і вершин хребтів.

Клімат тут формується під впливом складної взаємодії радіаційного режиму і процесів атмосферної циркуляції, характер прояву яких зумовлений географічним положенням і особливостями підстилаючої поверхні.

Процеси атмосферної циркуляції досить складні і різноманітні. Загальна картина їх різко змінюється під впливом орографічних умов. У холодний період (з жовтня по травень) тут переважає західний і південно-західний перенос повітряних мас. У теплий період року гори захоплює відрог Азорського антициклону. Основний в цей час західний і північно-західний перенос повітряних мас. Влітку і навесні інтенсивно розвиваються циклональні процеси.

Гірсько-долинні вітри влітку мають добову періодичність. Вдень вони дмуть вгору по долині, забираючи з собою велику кількість водяної пари. Піднімаючись, повітряні маси охолоджуються, водяна пара конденсується, утворюються хмари, і в другу половину дня випадає дощ. Отже, гірсько-долинні вітри підвищують хмарність і вологість повітряних мас. Річний хід швидкості вітру згладжений.

Річна сума опадів – 700-1000 мм. Більша частина опадів (70-80%) випадає в теплу пору року переважно у вигляді злив. В окремі роки

спостерігається значне відхилення сум опадів від середніх багаторічних. Особливо великі відхилення місячних сум опадів у теплу пору року, коли вони найбільш інтенсивні. Добові максимуми опадів найбільшої величини досягають у червні – до 160 мм.

Відносна вологість повітря в цьому районі складає, в середньому за рік, 80%. Відносна вологість повітря о 13-й годині коливається в межах від 58% в теплий період року до 87% в холодний. Взимку цей показник вночі досягає 90%. Абсолютна вологість, навпаки, весною поступово збільшується від 6 мб (мілібар) в березні до 11 мб в травні. Таке різке збільшення волого утримання повітряних мас впливає на збільшення інтенсивності опадів. Кількість опадів залежить від рельєфу: долини річок порівняно з оточуючими схилами та вершинами хребтів одержують меншу кількість опадів.

В цьому районі Карпат порівняно активна грозова діяльність – кількість днів з грозами 35-40. Ці показники по роках змінюються мало. Грози можливі протягом всіх місяців року, крім зимових коли бувають дуже рідко. Максимум числа днів з грозами спостерігається в червні-липні.

В цілому, умови в теплу пору року відносно сприятливі (90 відносно комфортних днів). Деякий дискомфорт вноситься недостатньою в порівнянні з оптимальною кількістю тепла. Зима, на відміну від літа, характеризується гіршими показниками. Відносно комфортних днів по сумі всіх показників всього 40. Значною мірою на це вплинули недостатня висота снігового покриву і деяке перевищення швидкості вітру.

1.5. Поверхневі та підземні води.

Поверхневі води в межах пропонованих для включення до складу НПП «Вижницький» ділянок представлені потоком Смугарів з численними безіменними притоками. Гідрологічний режим

визначається особливостями погодних умов, гідрохімічний склад в цілому належить до гідрокарбонатно-кальцієвого типу. В середній частині русла потоку Смугарів при перетині верств кременистих пісковиків сформовані низка водоспадів висотою від 3 до 19 м.

Ця територія, як і територія Українських Карпат загалом, відрізняється несприятливими умовами для формування запасів підземних вод. Це обумовлено передусім геологічною будовою та геоморфологічними особливостями. Строкатість і ущільненість в пластах корінних відкладів різних світ, їх переважно вертикальна орієнтація в заляганні і стрімкість схилів поверхні обмежують водозбірні площі живлення атмосферними опадами і не сприяють міграції вод між пластовими тріщинами. Рідкісні випадки обводнення порід на великих глибинах пов'язані із тектонічними порушеннями, а також можуть мати реліктовий характер. Тому характерною є локальна обводненість приповерхневої зони вивітрювання, з якою і пов'язані тріщинно-грунтові води. Джерела мають вкрай низький дебіт 0.1-0.05 л/сек. І дренують місцеві водозбірні схили. Мінералізація становить в своїй масі 0.1-0.4 г/л, переважно гідрокарбонатнокальцієвого типу, що свідчить про швидкоплинність контакту водних мас з породами і відсутність глибинного підживлення. Водоносний комплекс у відкладах нижніх терас долин поширений у відкладах галечнику, гравію з прошарками піску та глини в різних фаціальних варіаціях, із суглинисто-галечниковою покрівлею. Потужність водоносного горизонту прямо залежить від потужності алювіальних відкладів і коливається звичайно в межах 2-5 м. Живлення здійснюється як за рахунок інфільтрації атмосферних опадів, так і поглинання поверхневих вод з сусідніх схилів через притерасові пониження і шляхом перетоку ґрунтових вод схилів без виходу на поверхню. Дебіт джерел коливається в межах 0.5-2.5 л/сек., в криницях можливий водовідбір до 3-5 м³/добу і більше.

Розвантаження горизонту відбувається звичайно шляхом фільтрації в сучасні заплавні відклади.

За хімічним складом переважають гідрокарбонатно-кальцієві води з варіаціями супутніх аніонів-катионів в залежності від особливостей живлення кожної конкретної ділянки. Місцями спостерігається підвищений вміст заліза, де відбувається інтенсивна інфільтрація притерасових поверхневих вод. Води цього горизонту в найбільшій мірі використовуються населенням і окремими об'єктами народного господарства та масового туризму. Такою ж мірою вони вразливі до забруднення, тому неодмінно слід дотримуватись жорстких водоохоронних заходів.

1.6. Ґрунти.

Основним типом ґрунтів на цій території є бурі гірсько-лісові ґрунти (буроземи) середньо глибокі, суглинисті, слабо-середньоскелетні, що поширені по всьому вертикальному профілю схилів. Формуються буроземи, головним чином, під лісовою рослинністю в умовах помірно-теплого, вологого клімату на елювіально-делювіальних відкладах. Спільним для зони бурих лісових ґрунтів є перевищення опадів над випаровуванням, а також висока дренажність території, зумовлена рельєфом (схили різної форми і крутизни) та характером четвертинних відкладів, які є материнськими породами. При цьому, незважаючи на значний ріст опадів з висотою, водозабезпеченість ґрунтів всюди підтримується на високому, але не надлишковому рівні. Застій вологи можливий в нижніх горизонтах ґрунтів (при погіршенні дренажності), до яких приурочене оглеєння частини ґрунтового покриву. Глеєалювіальні процеси ускладнюють ґрунтоутворення, внаслідок чого місцями формуються оглеєні та опідзолені ґрунти.

1.7. Ландшафтна характеристика.

За даними попередніх обстежень, на території де розташовані ділянки, що пропонується для включення до складу НПП «Вижницький», переважають низькогірні геокомплекси різної стрімкості схилів з середньоглибокими бурими гірсько-лісовими суглинистими мало-середньоскелетними ґрунтами під мішаними ялицево-буковими та буковими лісами. Характерними також є геокомплекси водозбірних долин-зворів, врізані у макросхили основних гірських пасом – Черешневого, Просічок із спадистими та стрімкими (до 25-35⁰) схилами, на делювії-колювії флішу різної строкатості, із бурими гірсько-лісовими суглинистими середньо-малоскелетними кислими ґрунтами. Субдомінантними є геокомплекси виположено-похилих вододільних горбистих гребенів, складених середньо ритмічними пісковиками і конгломератами, з глеюватими середньо глибокими бурими гірсько-лісовими суглинистими мало-середньоскелетними ґрунтами під мішаними ялицево-буковими та буковими лісами, а також урочища днищ потоків, складених брилово-галечниковим алювієм. Рідкісними є геокомплекси стрімких схилів південно-західної експозиції із скельними виходами товсторитмічних масивних пісковиків ямненської світи, із опіщаними легкосуглинистими дерновими та буро-дерновими гірсько-лісовими ґрунтами під мішаними лісами.

1.8. Характеристика рослинного покриву.

Схили гірських пасом території яка пропонується для включення до складу НПП «Вижницький» вкриті лісовою рослинністю яка представлена угрупованнями двох класів. Більшу частину території лісових масивів складають ліси класів *Carpino-Fagetea sylvaticae* Jakucs ex Passarge 1968 та *Qercetea robori-petraea* Br.-Bl. et TX. ex Oberd. 1957. Перший з них об'єднує угруповання мезофільних і мезоксерофільних

широколистих лісів на багатих ґрунтах помірної зони Європи, а другий – ацидофільні дубові, дубово-березові та букові ліси на бідних ґрунтах Західної, Центральної та Південно-Східної Європи.

Серед угруповань першого класу переважають ценози союзу *Fagion sylvaticae* Luquet 1926, який включає букові ліси на сірих лісових і карбонатних ґрунтах, які займають достатньо великі площі у низькогір'ях Буковинських Карпат. Діагностичними видами є: *Actaea spicata*, *Dentaria bulbifera*, *D. glandulosa*, *Euphorbia amygdaloides*, *Galium intermedium*, *G. odoratum*, *Hordelymus europaeus*, *Lapsana communis*, *Milium effusum*, *Rubus hirtus*, *Viola mirabilis*.

У складі угруповань другого класу домінуюче положення займають ценози союзу *Luzulo-Fagion sylvaticae* Lohmeyer et Tx. in Tx. 1954, які об'єднують ацидофільні європейські букові ліси та поширені на кислих кам'янистих відмінах свіжих промивних бурих лісових ґрунтів низькогір'їв і приурочені переважно до північних схилів. Діагностичними видами є: *Luzula luzuloides*, *L. sylvatica*, *Vaccinium myrtillus* та ін.

Фрагментарно днищем долини потоку Смугарів та нижніми частинами не дуже стрімких схилів трапляються невеликі ділянки ценозів союзу *Alnion incanae* Pawłowski et al. 1928, який об'єднує вільхові, дубові, ясеневі та в'язові ліси неморального типу поширені в заплавах річок. Вони представлені угрупованнями асоціації *Alnetum incanae* Lüdi 1921, що приурочені до свіжих, більш-менш підзолистих ґрунтів у долинах потоків і річок. Діагностичними видами є *Alnus incana*, *Pulmonaria obscura*, *Salvia glutinosa*, *Urtica dioica*.

Частину лісових масивів території заказника «Буковинські водоспади» займають лісові угруповання класу *Vaccinio-Piceetea* Br.-Bl. in Br.-Bl. et al. 1939, що об'єднує голарктичні хвойні ліси на кислих

грунтах бореальної зони та гірських масивів неморальної зони. Вони представлені ценозами союзу *Abieti-Piceion* (Br.-Bl. in Br.-Bl. et al. 1939) Soó 1964 включає мезофітні ялицеві ліси на бурих лісових грунтах гір Центральної Європи. Вони трапляються у низькогір'ях Буковинських Карпат і діагностуються такими видами: *Abies alba*, *Atragene alpina*, *Circaea alpina*, *Lonicera nigra*, *Picea abies*, *Prenanthes purpurea*, *Rubus idaeus*, *Senecio nemorensis* agg., *Sorbus aucuparia*.

Виявлені на території заказника також ділянки скельної рослинності які належать до класу *Asplenietea trichomanis* (Br.-Bl. in Meier et Br.-Bl. 1934) Oberd. 1977, що об'єднує угруповання хазмофітів, ореофітів, які формуються на скельних кам'янистих відслоненнях і діагностуються такими видами: *Asplenium ruta-muraria*, *A. trichomanes*, *Cystopteris fragilis*, *Polypodium vulgare*. Їх формування пов'язане з тим, що ущелина потоку Смутарів врізана на 15-30 м вздовж лівого урвищного борту, складеного ерозійно-стійкими кременистими пісковиками де й локалізовані більшість водоспадів. Ці угруповання належать до союзу *Hypno-Polypodium vulgaris* Mucina 1993, який включає ценози мохів і папоротей, що формуються на затінених добре зволжених скелях кислих порід північної експозиції. Діагностуються такими видами як *Cystopteris fragilis*, *Dryopteris flix-mas*, *Geranium robertianum*, *Hypnum cupressiforme*, *Polypodium vulgare*

В долині потоку трапляються фрагменти ценозів союзу *Petasition officinalis* Sillinger 1933 який об'єднує високотравні угруповання збіднених алювіальних ґрунтів на берегах гірських потоків, що належать до класу *Mulgedio-aconitetea* Hadač et Klika in Klika et Hadač 1944.

Рослинні угруповання є основою для розробки класифікації біотопів (оселищ). Європейське агенство з навколишнього середовища (European Environment Agency – ЕЕА) розробляє класифікацію оселищ

як частину класифікації Європейської системи інформації про природу (European nature information system – EUNIS). Важливим напрямком застосування класифікації EUNIS є формування і функціонування Смарагдової мережі (Emerald network), яка є системою територій особливого природоохоронного значення (ASCI), що виділяються в рамках реалізації положень Бернської конвенції (Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування у Європі, 1979). Одним із критеріїв виділення територій Смарагдової мережі є їх цінність для збереження біотопів, перелік яких наведено в Резолюції 4 Постійного комітету Бернської конвенції (1996). На території заказника виявлено біотопи які включено до Резолюції 4 Бернської конвенції:

- G1.12: Бореоальпійські прирічкові ліси (Boreo-alpine riparian galleries). Ліси *Alnus incana*;
- G1.6: Букові ліси (*Fagus woodland*)

У складі рослинного покриву ділянок які пропонується для включення до складу НПП «Вижницький» виявлено види занесені до останнього переліку видів Червоної книги України (2021). Загалом виявлено 9 видів судинних рослин, занесених до останнього переліку видів Червоної книги України:

1. Баранець звичайний (*Huperzia selago* L.)
2. Билинець довгорогий (*Gymnadenia conopsea* (L.) R.Br.)
3. Гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.)
4. Зозулині сльози яйцеподібні (*Listera ovata* (L.) R.Br.)
5. Косарики черепитчасті (*Gladiolus imbricatus* L.)
6. Любка дволиста (*Platanthera bifolia* L.)
7. Місячниця оживаюча (*Lunaria rediviva* L.)
8. Модрина польська (*Larix polonica* Racib.)
9. Надборідник безлистяний (*Epipogium aphyllum* Sw.)

10. Пізньоцвіт осінній (*Colchicum autumnale* L.)

1.9. Характеристика тваринного світу.

За результатами опрацювання даних з літературних джерел і фондів зібрань музеїв, даних експедицій попередніх років, які здійснювали науковці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та Чернівецького обласного краєзнавчого музею, встановлено перебування 36 «червонокнижних» видів тварин. Нижче наводимо їхній перелік:

Клас ЧЕРЕВОНОГІ МОЛЮСКИ (GASTROPODA)

Родина Бочівкові (Orculidae)

1. Бочівка шипаста (*Sphyradium doliolum* (Bruguière, 1792)) – рідкісний вид

Родина Заслонницеві (Clausiliidae)

2. Пралісниця північна (*Macrogaster borealis* (Boettger, 1878)) – рідкісний вид

3. Веретенка оманлива (*Pseudalinda fallax* (Rossmässler, 1836)) – вразливий вид

Родина Кущанкові (Hygromiidae)

4. Волохатик карпатський (*Trochulus bielzi* (Bielz, 1860)) – рідкісний вид

Клас КОМАХИ (INSECTA)

Родина Красуневі (Calopterygidae)

5. Красуня діва (*Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758)) – вразливий вид

Родина Рогачеві (Lucanidae)

Родина Вусачеві (Cerambycidae)

6. Вусач мускусний (*Aromia moschata* (Linnaeus, 1758)) – вразливий вид

Родина Німфалідові (Nymphalidae)

7. Райдужниця велика (*Apatura iris* (Linnaeus, 1758)) – вразливий вид

8. Стрічкарка тополева (*Limenitis populi* (Linnaeus, 1758)) – вразливий вид

Клас ЗЕМНОВОДНІ (AMPHIBIA)

Родина Саламандрові (Salamandridae)

9. Саламандра плямиста (*Salamandra salamandra* (Linnaeus, 1758)) – вразливий вид

10. Тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laurenti, 1768)) – вразливий вид

11. Тритон альпійський (*Ichthyosaura alpestris* (Laurenti, 1768)) – вразливий вид

12. Тритон карпатський (*Lissotriton montandoni* (Boulenger, 1880)) – вразливий вид

Родина Кумкові (Bombinatoridae)

13. Кумка жовточерева (*Bombina variegata* (Linnaeus, 1758)) – вразливий вид

Родина Жабові (Ranidae)

14. Жаба прудка (*Rana dalmatina* Fitzinger in Bonaparte, 1839) – вразливий вид

Клас ПЛАЗУНИ (REPTILIA)

Родина Вужеви (Colubridae)

15. Мідянка звичайна (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768) – вразливий вид

Клас ПТАХИ (AVES)

Родина Яструбові (Accipitridae)

16. Шуліка чорний (*Milvus migrans* (Boddaert, 1783)) (залітний) – вразливий вид

Родина Тетерукові (Tetraonidae)

17. Орябок (*Tetrastes bonasia* (Linnaeus, 1758)) (осілий) – вразливий вид

Родина Голубові (Columbidae)

18. Голуб-синяк (*Columba oenas* Linnaeus, 1758) (гніздовий) – вразливий вид

Родина Совові (Strigidae)

19. Сич волохатий (*Aegolius funereus* (Linnaeus, 1758)) (осілий) – рідкісний вид

20. Сичик-горобець (*Glaucidium passerinum* (Linnaeus, 1758)) (осілий) – вразливий вид

21. Сова довгохвоста (*Strix uralensis* Pallas, 1771) (гніздовий, очевидно зимуючий) – недостатньо відомий вид

Родина Дятлові (Picidae)

22. Дятел білоспинний (*Denrocopos leucotos* (Bechstein, 1802)) (гніздовий, зимуючий) – рідкісний вид

23. Дятел трипалий (*Picoides tridactylus* (Linnaeus, 1758)) (осілий) – вразливий вид

Клас ССАВЦІ (MAMMALIA)

Родина Лиликові (Vespertilionidae)

24. Нічниця велика (*Myotis myotis* (Borkhausen, 1797)) – вразливий вид

25. Нічниця Наттерера (*Myotis nattereri* (Kuhl, 1817)) – зникаючий вид

26. Нічниця водяна (*Myotis daubentonii* (Kuhl, 1817)) – вразливий вид

27. Вечірниця руда (*Nyctalus noctula* (Schreber, 1774)) – вразливий вид

28. Вечірниця мала (*Nyctalus leisleri* (Kuhl, 1817)) – вразливий вид

29. Нетопир малий (*Pipistrellus pipistrellus* (Schreber, 1774)) – вразливий вид

30. Нетопир Натузійса (*Pipistrellus nathusii* (Keyserling et Blasius, 1839)) – вразливий вид

31. Лилик двоколірний (*Vespertilio murinus* Linnaeus, 1758) – вразливий вид

32. Кажан північний (*Eptesicus nilssonii* (Keyserling et Blasius, 1839)) – вразливий вид

Родина Тхореві (Mustelidae)

33. Горностаї (*Mustela erminea* Linnaeus, 1758) – вразливий вид

34. Тхір лісовий (*Mustela putorius* Linnaeus, 1758) – вразливий вид

Родина Котові (Felidae)

35. Кіт лісовий (*Felis silvestris* Schreber, 1777) – вразливий вид

36. Рись (*Lynx lynx* (Linnaeus, 1758)) – вразливий вид

Таким чином територія, яка пропонується для включення до складу НПП «Вижницький», має міжнародне природоохоронне значення. Тут виявлено два біотопи які включено до Резолюції 4 Бернської конвенції.

2. Лісове господарство.

На пропонованих для включення до складу НПП «Черемоський» ділянках, які є об'єктами природно-заповідного фонду лісове господарство практично не велось.

3. Рекреаційне господарство.

Пропоновані для включення землі є місцем постійного відвідування населенням з рекреаційною метою. Тут розташовані такі відомі далеко за межами Чернівецької області рекреаційно-туристичні об'єкти як геологічні пам'ятки природи, такі як «Скеля «Камінь довбуша», «Скеля «Протяте каміння», комплексна пам'ятка природи «Німчич», ландшафтний заказник «Буковинські водоспади». Тому

передбачається віднесення більшості цих земель до зони регульованої рекреації з подальшим обладнанням екологічних стежок та місць стаціонарної рекреації.

4. Екологічна ситуація.

Рекреаційна дигресія на перших щаблях свого прояву зафіксована в місцях концентрації потоку рекреантів вздовж лісових доріг та пам'яток природи. Там же відмічені скупчення відходів пластикової тари та побутового сміття. При входженні відвідувачів необхідне проведення превентивних робіт по запобіганню забруднення території і регулюванню потоків рекреантів. Додаткового обстеження вимагає вплив рекреації на стан лісових насаджень даних земель.

5. Економічна ситуація.

Розширення території НПП «Вижницький» сприятиме позитивним змінам у використанні природних комплексів території Буковинських Карпат у наступних напрямках:

соціально-економічному – створення умов для організованого туризму та відпочинку, залучення інвестицій, підтримка громадських ініціатив;

екологічно-просвітницькому – забезпечення населення знаннями екологічного спрямування, залучення до природоохоронної діяльності шкільної та студентської молоді;

природоохоронному – покращення загального екологічного стану, здійснення природоохоронних заходів, збереження цінних та рідкісних видів тварин, рослин, вивчення та моніторинг стану природних комплексів.

6. Об'єкти природно-заповідного фонду.

На нинішньому етапі розширення до складу НПП «Вижницький» планується включити (з вилученням) об'єкти і території природно-заповідного фонду місцевого значення та деякі прилеглі до них

ділянки, що знаходяться в межах Розтоківського лісництва ДП «Путильський лісгосп»:

1. Ландшафтний заказник «Буковинські водоспади» – ущелина потоку Смугарів із цінними геологічними відслоненнями і сімома водоспадами висотою від 3 до 19 м. Схили вкриті ялицево-буковими лісами за участю низки раритетних видів. Після включення до складу НПП «Вижницький» під охороною буде одна із найрідкісніших орхідей України – надбородник безлистий (*Epipogium aphyllum* Sw.) Площа – 38,4 гектара. Створений рішенням Чернівецького облвиконкому № 72 від 16.01.1991 року.

Пропонується також включити до складу НПП усі лісові масиви ущелини потоку Смугарів, які не належать до складу заказника, загальною площею 106,4 га.

2. Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Скеля «Протяте каміння» являє собою рідкісний випадок вітрової ерозії. Компактна брилова споруда пісковиків палеогену висотою 45-50 м, що приурочена до однієї із антиклінальних складок внутрішньої підзони Передкарпатського краєвого прогину. Головну споруду доповнюють окремі монолітні брили, розташовані як на хребті, так і на його схилах. Має історичне, науково-пізнавальне значення. Цінний об'єкт туризму. Площа – 2,0 гектара (квартал 11 виділ 11). Створена рішенням Чернівецького облвиконкому № 198 від 30.05.1979 року.

3. Комплексна пам'ятка природи «Німчич» – на території пам'ятки природи, що розташована на перевалі Німчич, зростає занесена до «Червоної книги України» модрина польська (*Larix polonica* Rasib.). Крім того, в її межах відмічено зростання низки інших «червонокнижних» видів. Заповідна ділянка розташована поблизу туристичних маршрутів і має як наукове, так і естетичне значення. Площа – 2,0 гектара (квартал 5 виділ 38, квартал 6 виділи 1, 2, 6, 7, 10).

Створена рішенням Чернівецького облвиконкому № 198 від 30.05.1979 року.

4. Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Скеля «Камінь Довбуша» – скельне відслонення висотою біля 20 м і діаметром біля 40 м. Крайня внутрішня складка Скибової зони, що занурена в північному напрямку під флішову товщу Кросненської синклінальної зони. Пов'язана із життям легендарного опришка О. Довбуша, цінний об'єкт туризму. Має науково-пізнавальне, естетичне значення. Площа – 0,2 гектари (квартал 11 виділ 4). Створена рішенням Чернівецького облвиконкому № 198 від 30.05.1979 року.

5. Карстово-спелеологічна пам'ятка природи місцевого значення «Печера Довбуша» – пригребенева частина берегового низькогір'я Буковинських Карпат. Пов'язана з життям легендарного опришка О.Довбуша. Має історичне значення. Цінний об'єкт туризму. Площа – 0,1 гектара (квартал 3 виділ 34). Створена рішенням Чернівецького облвиконкому № 198 від 30.05.1979 року.

6. Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Водоспад «Сіручок» – у товсторишних пісковиках із прошарками окремих пісковиків утворився цікавий мальовничий водоспад висотою 4 м. Розташований на потоці Сіручок (ліва притока р. Товарниця). Разом з оточуючою місцевістю має пізнавально-естетичне значення. Площа – 0,5 гектара (квартал 41 виділ 9). Створена рішенням 18 сесії Чернівецької обласної ради народних депутатів XXI скликання від 21 грудня 1993 року.

7. Попереднє функціональне зонування ділянки.

Зважаючи на стан природних комплексів більша частина цієї території доцільно включити в зону регульованої рекреації з окремими, дуже локальними і невеликими за площею осередками стаціонарної

рекреації. Для визначення меж зазначених зон необхідні додаткові дослідження.

8. Соціально-економічні та екологічні наслідки розширення НПП «Вижницький».

Наслідками розширення території парку буде:

- нарощення одного з ядер Карпатського екологічного коридору як частини транснаціональної екомережі Карпат;

- забезпечення охороною двох типів біотопів які мають європейське природоохоронне значення і уключені до Резолюції 4 Бернської конвенції;

- забезпечення охороною популяцій 9-ти видів рослин та 36 видів тварин, занесених до останнього переліку видів Червоної книги України (2021);

- підвищення рівня репрезентативності природно-заповідного фонду Буковинських Карпат.

На базі добре відомих в області та за її межами рекреаційних об'єктів – «Протяте каміння», «Печера Довбуша», «Буковинські водоспади» та ін. з'являється можливість залучення коштів грантів для посилення використання рекреаційного потенціалу і пропаганди екологічного туризму, покращення інвестиційної привабливості Буковинських Карпат, розвитку об'єднаних територіальних громад цього регіону.

Наразі, по цьому напрямку Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України готується Проект створення. Крім цього також готується Проект створення на площу 2583,5га ДП «Заставнівське лісництво»

1.2. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ

Протягом звітнього періоду змін у функціональному зонуванні парку не відбувалося. Територія площею 131,0га, яка увійшла до складу

Парку на умовах постійного користування попередньо віднесена до зони регульованої та стаціонарної рекреації, але остаточно це буде зафіксовано у новому Проекті організації території національного природного парку «Вижицький»

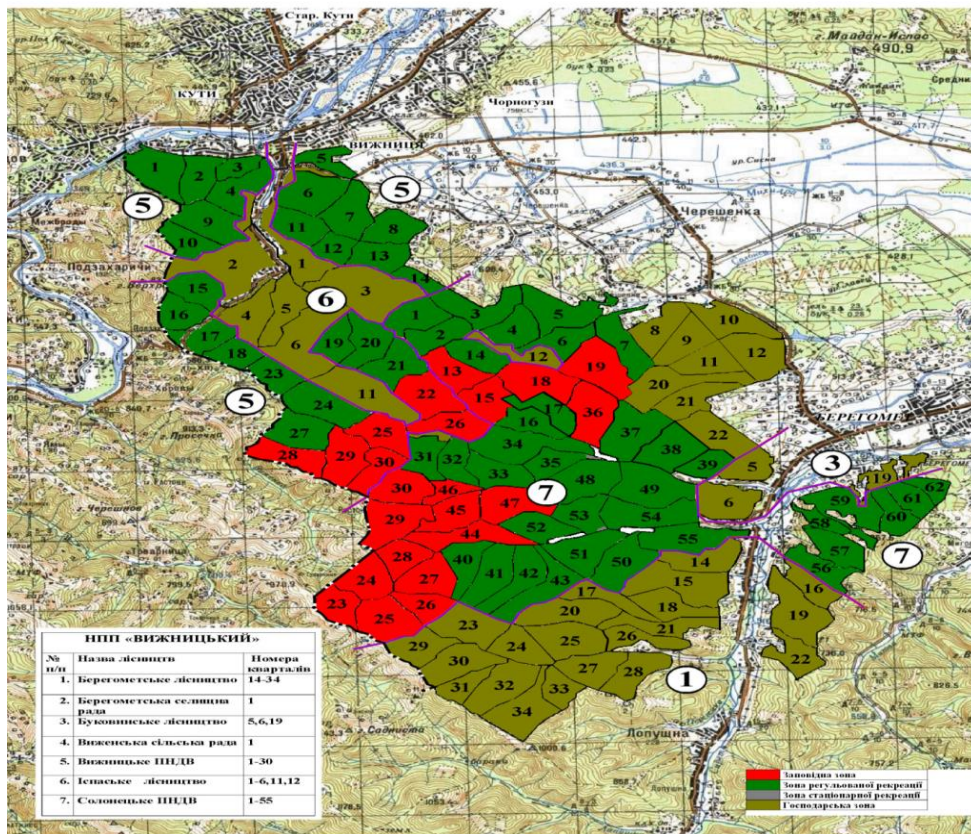

Рисунок 1.1. КАРТА-СХЕМА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗОНУВАННЯ

Наразі, залишається прямий контакт заповідної зони з лісогосподарськими підприємствами, незначна відстань до населених пунктів, а також наявність не вилучених ділянок посеред основних масивів території парку.

Слід зазначити, що передача у постійне користування Парку земель, які включені у склад природно-заповідного об'єкту на умовах без вилучення посилює природоохоронну спроможність установи та збереження особливо цінних природних комплексів.

2. НАУКОВІ ПОЛІГОНИ

2.1. ПРОБНІ ПЛОЩІ

Одним із напрямків підтримання та відтворення біорізноманіття, передусім раритетного, є реінтродукція зникаючих видів з метою відновлення і забезпечення повноцінного функціонування їх популяцій. Інвентаризація видового складу угруповань дає можливість одержати інформацію про: місцезнаходження популяцій, динаміку їх стану, небезпечні фактори впливу на них, типи екології місцезростань, параметри екологічних спостережень для визначення площі, рекомендації, щодо збереження, та інші дані.

На даний час на території національного парку добре розвинута мережа постійних пробних площ різного призначення.

У 2022 році дослідження пробних площ були направлені на одне з основних завдань поставлених перед НПП «Вижницький» збереження «червонокнижних» видів на території Парку. Одним із завдань є Дослідження стану червонокнижного виду сосни кедрової європейської (*Pinus cembra* L.) на території Парку та по реалізації менеджмент плану «Збереження та відтворення тису ягідного (*Taxus baccata* L.)» на території Парку та продовження постійного моніторингу за тисом ягідним та сосною кедровою європейською на закладених постійних пробних площах (ппп) результати подаємо нижче.

«Ренатуризація тису ягідного (*Taxus baccata* L.)

на території національного природного парку «Вижницький»

Лісова ППП № 1-Т г. Магура, ур. Магура, кв. 40, вид.13

Проведено обстеження саджанців *Taxus baccata* L. на закладеній (в 2018 році), лісовій ППП № 1-Т. Обстеження проводилося на предмет приживлюваності саджанців *Taxus baccata* L та визначення морфометричних параметрів.

Морфометричні параметри *Taxus baccata* L. на ППП № 1-Т

Висаджено в натуру 19 саджанців *Taxus baccata* L. Висота саджанців 33-87 см, діаметр саджанців 0,5-1,1 см. Висота ППП над рівнем моря 967 м, площа (0,0018 га).

Табл.2.1.1

Лісова ППП №1-Т	2018	2019	2020	2021	2022
Висота (min-max), см	33-87	36-92	40-94	40-96	41-98
Діаметр (min-max), см	0,5-1,1	0,5-1,3	0,6-1,5	0,8-1,5	0,9-1,6
Станом на 2022 р.: виявлено життєздатних – 6, всохлих 13.					

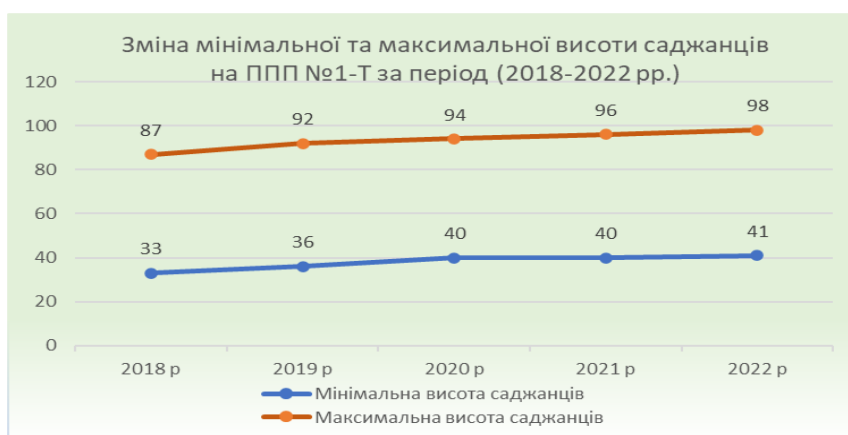

Рис. 2.1.1 Графік зміни мінімальної та максимальної висоти саджанців на ППП № 1-Т.

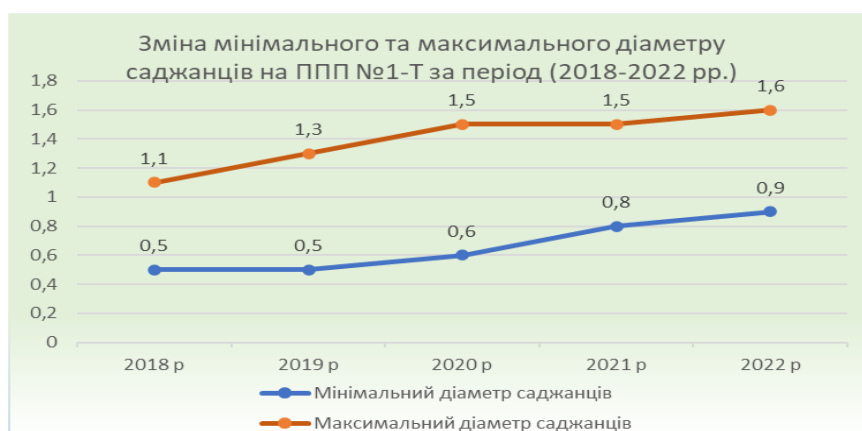

Рис. 2.1.2 Графік зміни мінімального та максимального діаметру саджанців на ППП № 1-Т.

Висновок: згідно проведених досліджень приживлюваність, на кінець 2022 року, становить 31%, від загальної к-ті висаджених (19шт) саджанців.

Лісова ППП № 2-Т г. Магура, ур. Магура, кв. 40, вид.15

Проведено обстеження саджанців *Taxus baccata* L. на закладеній (в 2018 році), лісовій ППП № 2-Т. Обстеження проводилися на предмет приживлюваності *Taxus baccata* L, визначення морфометричних параметрів.

Морфометричні параметри *Taxus baccata* L. на ППП № 2-Т

Висаджено в натуру 6 саджанців *Taxus baccata* L. Висота саджанців 40-75 см, діаметр саджанців 0,5-0,9 см. Висота ППП над рівнем моря 1006 м, площа (0,0012 га)

Табл.2.1.2

Лісова ППП №2-Т	2018	2019	2020	2021	2022
Висота (min-max), см	33-65	35-69	37-73	38-73	39-75
Діаметр, (min-max) см	0,5-0,9	0,5-1,0	0,5-1,1	0,5-1,2	0,6-1,3
Станом на 2022 р.: виявлено життєздатних – 5, всохлих 1.					

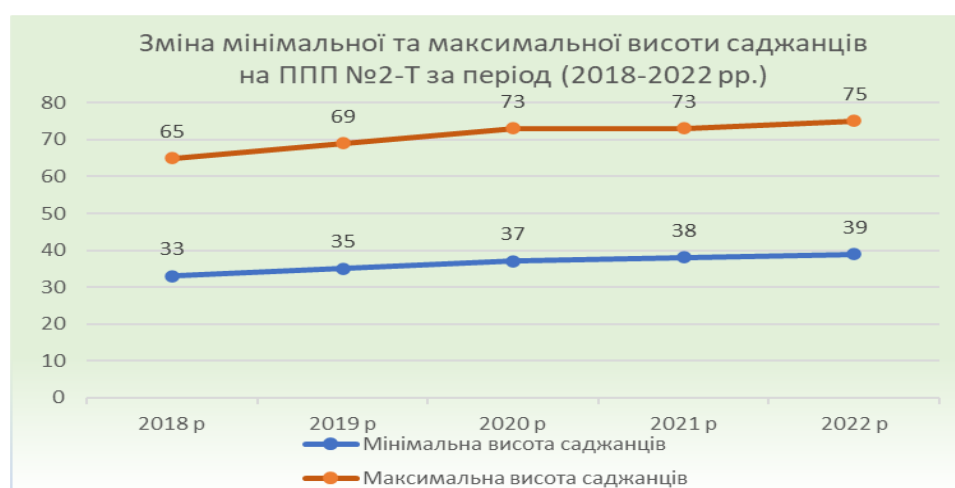

Рис. 2.1.3 Графік зміни мінімальної та максимальної висоти саджанців на ППП № 2-Т.

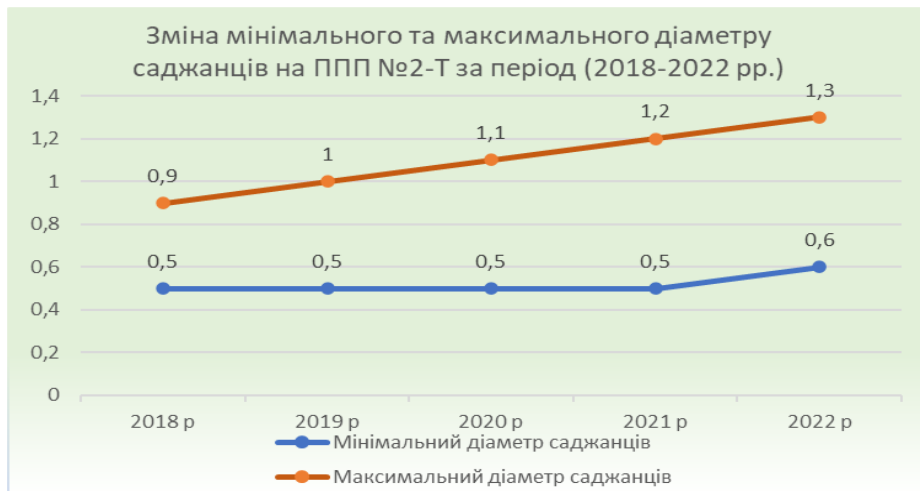

Рис. 2.1.4 Графік зміни мінімального та максимального діаметру саджанців на ППП № 2-Т.

Висновок: згідно проведених досліджень приживлюваність, на кінець 2022 року, становить 83%, від загальної к-ті висаджених(бшт) саджанців.

Лісова ППП № 3-Т г. Бозна, ур. Бозна, кв. 44, вид.1

Проведено обстеження саджанців *Taxus baccata* L. на закладеній (в 2018 році), лісовій ППП № 3-Т. Обстеження проводилися на предмет приживлюваності *Taxus baccata* L., визначення морфометричних параметрів.

Морфометричні параметри *Taxus baccata* L. на ППП № 3-Т

Висаджено в натуру 11 саджанців *Taxus baccata* L. Висота саджанців 40-51 см, діаметр саджанців 0,5-1,1 см. Висота ППП над рівнем моря 838 м, площа (0,0015 га)

Табл.2.1.3

Лісова ППП №3-Т	2018	2019	2020	2021	2022
Висота (min-max), см	25-51	28-57	30-64	31-65	33-67
Діаметр (min-max), см	0,5-1,1	0,5-1,2	0,6-1,3	0,7-1,3	0,8-1,5
Станом на 2022 р.: виявлено життєздатних – 6, всохлих 5.					

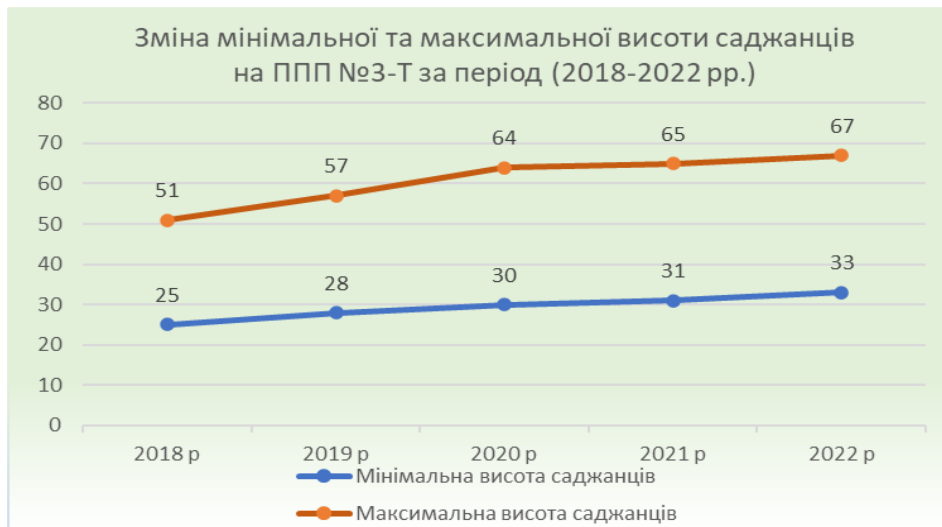

Рис. 2.1.5 Графік зміни мінімальної та максимальної висоти саджанців на ППП № 3-Т.

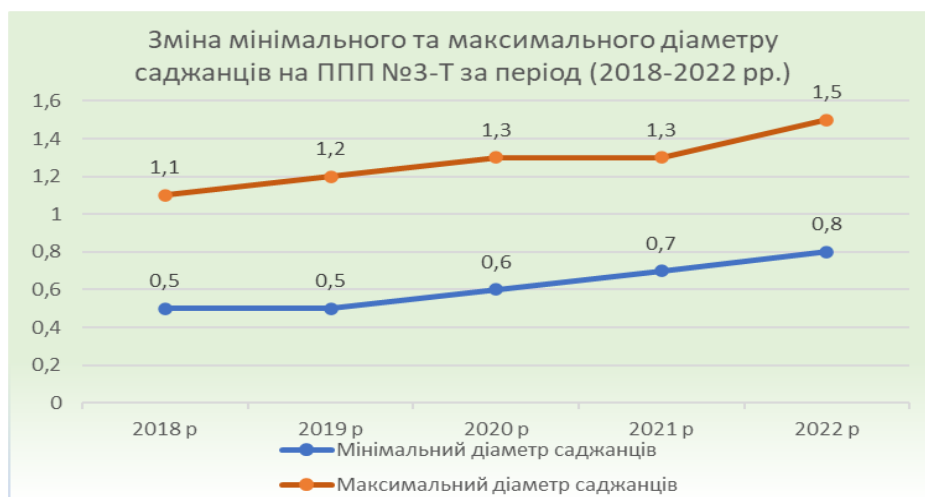

Рис. 2.1.6 Графік зміни мінімального та максимального діаметру саджанців на ППП № 3-Т.

Висновок: згідно проведених досліджень приживлюваність, на кінець 2022 року, становить 55% від загальної к-ті висаджених (11шт) саджанців.

Лісова ППП № 4-Т г. Бозна, ур. Бозна, кв. 29, вид.15

Проведено обстеження саджанців *Taxus baccata* L. на закладеній (в 2018 році), лісовій ППП № 4-Т. Обстеження проводилися на предмет приживлюваності *Taxus baccata* L, визначення морфометричних параметрів.

Морфометричні параметри *Taxus baccata* L. на ППП № 4-Т

Висаджено в натуру 13 саджанців *Taxus baccata* L. Висота саджанців 28-50 см, діаметр саджанців 0,5-3,5 см. Висота ППП над рівнем моря 813 м, площа (0,0015 га).

Табл.2.1.4

Лісова ППП №4-Т	2018	2019	2020	2021	2022
Висота (min-max), см	28-88	29-93	30-98	31-99	32-101
Діаметр (min-max), см	0,5-0,9	0,5-1,0	0,5-1,1	0,6-1,2	0,7-1,3
Станом на 2022 р.: виявлено життєздатних – 6, всохлих 7.					

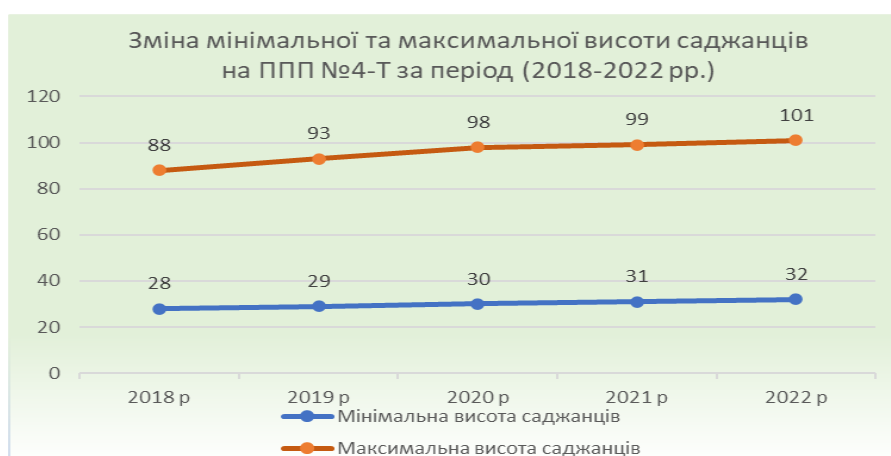

Рис. 2.1.7 Графік зміни мінімальної та максимальної висоти саджанців на ППП № 4-Т.

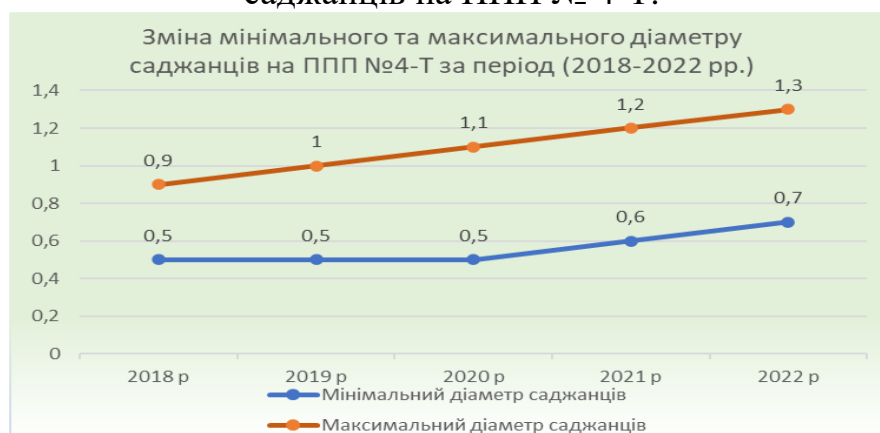

Рис. 2.1.8 Графік зміни мінімального та максимального діаметру саджанців на ППП № 4-Т.

Висновок: згідно проведених досліджень приживлюваність, на кінець 2022 року, становить 46% від загальної к-ті висаджених (13шт) саджанців.

Лісова ППП № 5-Т, ур. Сухий, кв. 18, вид.14

Проведено обстеження саджанців *Taxus baccata* L. на закладеній (в 2018 році), лісовій ППП № 5-Т. Обстеження проводилися на предмет приживлюваності *Taxus baccata* L, визначення морфометричних параметрів.

Морфометричні параметри *Taxus baccata* L. на ППП № 5-Т

Висаджено в натуру 12 саджанців *Taxus baccata* L. Висота саджанців 59-85 см, діаметр саджанців 0,8-0,9 см. Висота ППП над рівнем моря 661 м.

Табл.2.1.5

Лісова ППП №5-Т	2018	2019	2020	2021	2022
Висота (min-max), см	10-75	11-77	13-81	18-90	18-93
Діаметр (min-max), см	0,4-0,9	0,4-1,0	0,5-1,1	0,5-1,3	0,5-1,7
Станом на 2022 р.: виявлено життєздатних – 8, всохлих 4.					

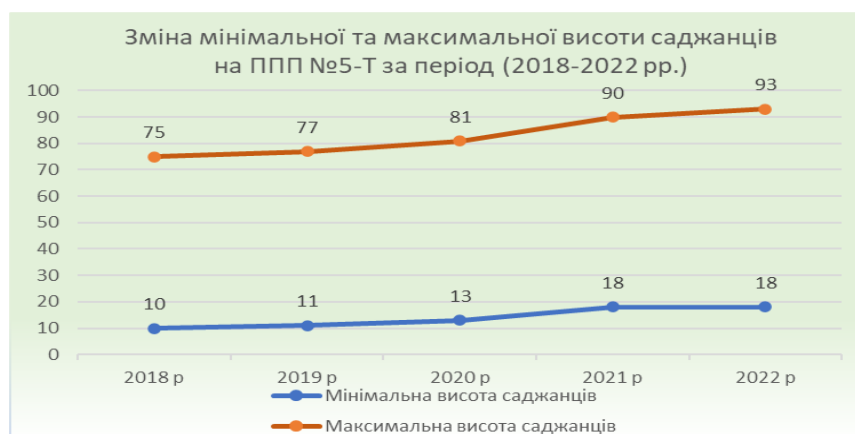

Рис. 2.1.9 Графік зміни мінімальної та максимальної висоти саджанців на ППП № 5-Т.

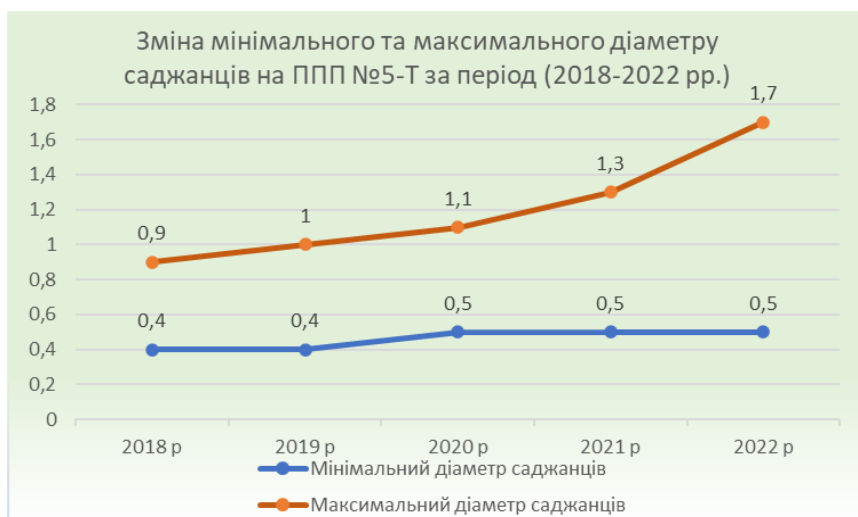

Рис. 2.1.10 Графік зміни мінімального та максимального діаметру саджанців на ППП № 5-Т.

Висновок: згідно проведених досліджень приживлюваність, на кінець 2022 року, становить 67% від загальної к-ті висаджених (12шт) саджанців.

Рис. 2.1.11 Зняття морфометричних параметрів саджанців *Taxus baccata* L. на ППП № 5-Т.

Лісова ППП № 7-Т, ур. Солонець, кв. 7, вид.11

Проведено обстеження саджанців *Taxus baccata* L. на закладеній (в 2021 році), лісовій ППП № 7-Т. Обстеження проводилися на предмет приживлюваності *Taxus baccata* L, визначення морфометричних параметрів.

Морфометричні параметри *Taxus baccata* L. на ППП № 7-Т

Висаджено в натуру 28 саджанців *Taxus baccata* L. Висота саджанців 8-23 см. Висота ППП над рівнем моря 550 м.

Табл.2.1.6

Лісова ППП №7-Т	2021	2022
Висота (min-max), см	8-23	9-25
Станом на 2022 р.: виявлено життєздатних – 17, всохлих 11.		

Рис. 2.1.12 Обстеження приживлюваності саджанців *Taxus baccata* L. на ППП № 7-Т.

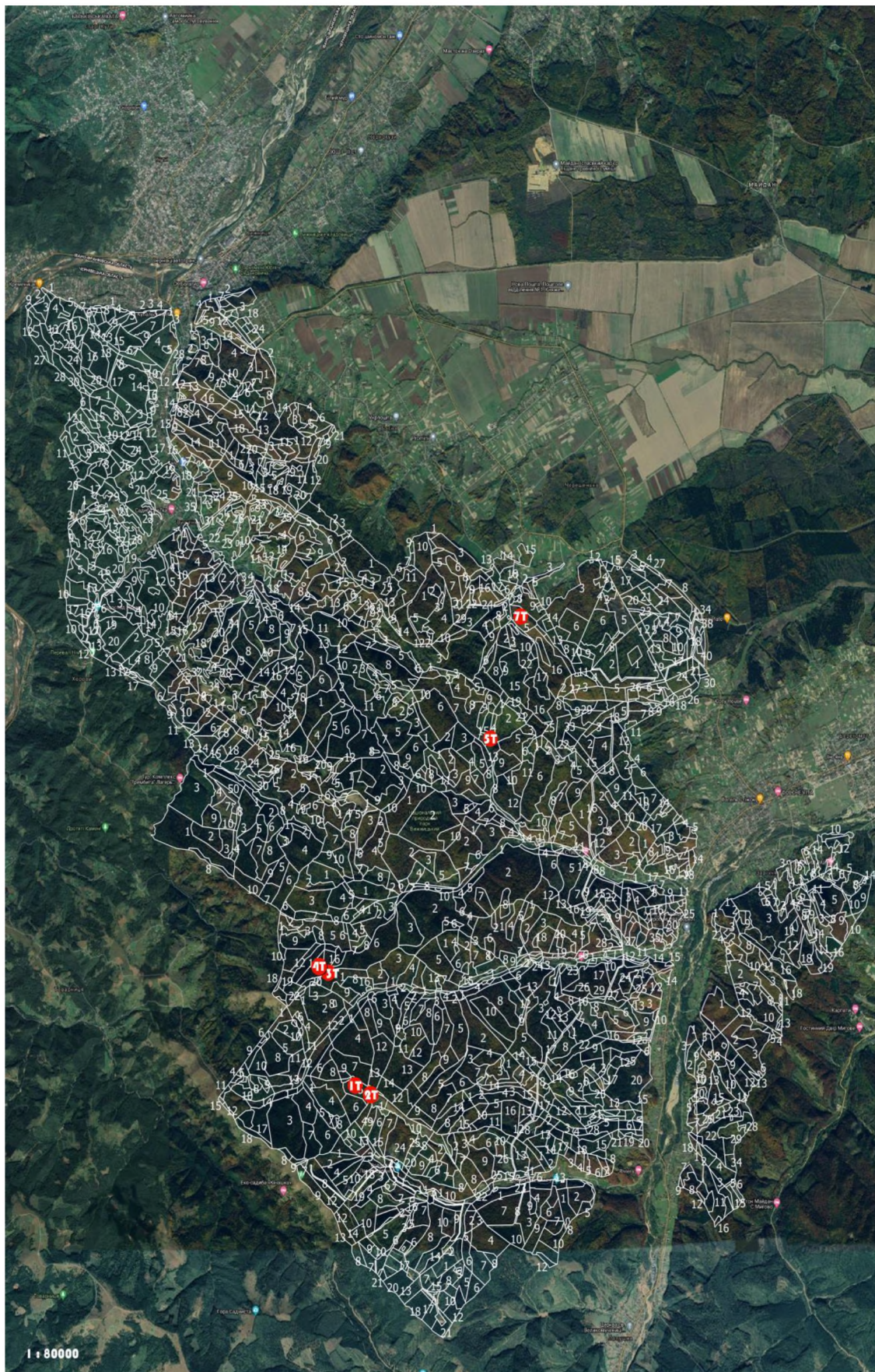

Рис. 2.1.13 Пробні площі *Taxus baccata* L.

Крім цього ми приділяємо багато уваги на вивчення та збереження тваринного світу тому на території Парку є зоологічні пробні площі дослідження яких наводимо нижче.

Зоологічні постійні пробні площі:

В 2017-2018 роках закладено 5 зоологічних постійних пробних площ: №10, №11, №12, №13, №14 в ур. Сухий Солонецького ПНДВ.

В 2021-2022 роках закладено 6 зоологічних постійних пробних площ: №15, №16, №17, №18 в ур. Сухий, №40 в ур. Стебник, №60 в ур. Солонець Солонецького ПНДВ.

Дані площі призначені для ведення постійного спостереження за земноводними, плазунами та іншими видами. В 2022 році продовжувались наукові дослідження на цих площах, результати яких (кожного року дещо змінюються) наведені нижче.

Паспорт на зоологічну пробну площу № 10

1. Загальні відомості.

1.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних.

1.2. Дата закладання площі.

- 27.04.17р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького р-ну, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.48, вид.1 Солонецького ПНДВ.

1.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №10) прив'язаний номерний знак.

1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),
- Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

1.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

2. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Прирічкова водойма, (до зуб., через міст з ліва), розмір водойми –7,5x2м., середня глибина – 0,50 см.. Підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий. м.н.р.м. - 520 м., N 48⁰09.736, E 025⁰15.784, пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

2.3. Характер зволоження.

- Умови зволоження вологі

2.4. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

- Ґрунтовий розріз не закладався.

3. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

3.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

3.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Угруповання союзу *Alnion incana*. Луки, листяний ліс – вільха чорна, верба.

4. Спеціальні відомості.

4.1. Дата проведення спостережень.

- 18.05.22р.;

4.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 10 нараховано 7 видів земноводних, сумарна (середня) чисельність – 25-28 особин.

4.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський: 4 шт.; (м. - 2,6 г; д. т. – 32,0 мм; д.х. – 30,0 мм), 2 – самки, 2 – самці.
- Тритон гребінчастий: 2ос.;
- Тритон гірський (альпійський): 2 шт.; 1 самець (м. – 3,65г;

д. т. – 37,0 мм; д. х. – 28,5 мм), 1 самка (м. – 3,5 г;
д. т. – 42,0 мм; д. х. 32,0 мм).
(всі види дорослі особини).

- Кумка жовточеревцева – 9 ос.
- Ропуха звичайна – 4 ос.
- Жаба гостро морда – 2 ос.
- Жаба ставкова – 5 ос.

4.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
- Тритон гребінчастий - з початку травня до середини червня
- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).

4.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

5. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

6. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.

- «Літопис природи».

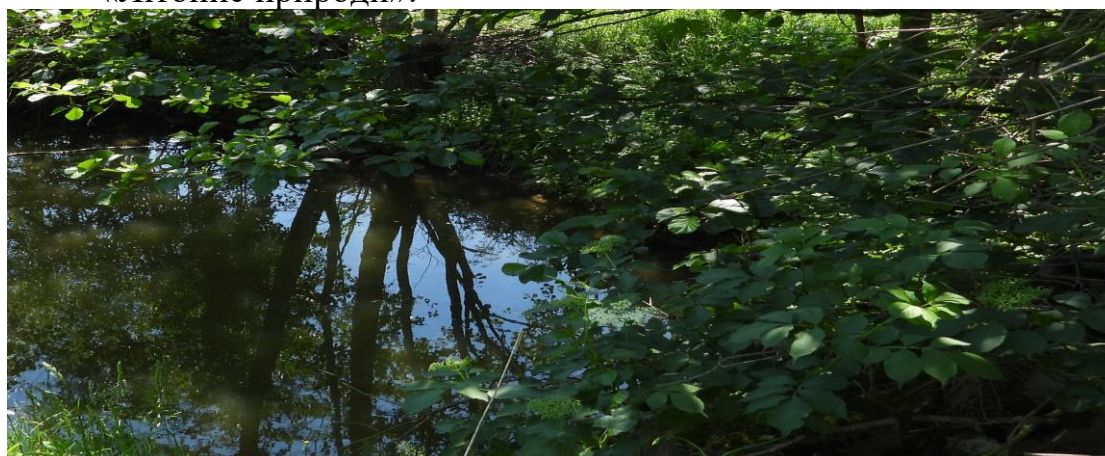

Рис.2.1.14. Зоологічна постійна пробна площа №10 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

Паспорт на зоологічну пробну площу № 11

1. Загальні відомості.

- 1.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.**
  - Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних.
- 1.2. Дата закладання площі.**
  - 27.04.17р.
- 1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).**
  - Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького р-ну, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.48, вид.1 Солонецького ПНДВ.
- 1.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).**
  - Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №11) прив'язаний номерний знак.
- 1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).**
  - В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини).

Інструментарій:

  - лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.
- 1.6. Відповідальний виконавець.**
  - Одочук Петро Іванович.
- 2. Характеристика природних умов.**
  - 2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.**
    - Придорожня водойма (калюжа), 2шт.: 1,5x1,6 м. і 1,6x1,6м., середня глибина в обох – 0,15см. Підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий. 520 – м.н.р.м., N 48⁰09.725, E 025⁰15.761; пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилених і понижених ділянок).
  - 2.2. Характеристика підстиляючих та ґрунтоутворюючих порід.**
    - Дерново-буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.
  - 2.3. Характер зволоження.**

Умови зволоження вологі.
  - 2.4. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).**
    - Ґрунтовий розріз не закладався.
- 3. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).**

3.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

3.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

Лучне угруповання класу Trifolio-Geranietea sanguinei.

4. Спеціальні відомості.

4.1. Дата проведення спостережень.

- **18.05.22р.;**

4.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 11 нараховано 4 види земноводних, сумарна чисельність – 15-17 шт.

4.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський - 3 шт.; 2 – самець: (м. - 2,48 г; д. т. – 36,0 мм; д. х. – 36,5 мм), самець (м. - 2,55 г; д. т. – 36,0 мм; д. х. – 37,0 мм), 1 – самка (м. - 2,6 г; д. т. – 25,0 мм; д. х. – 25,0 мм)
- Тритон гребінчастий: 3 шт.; 2 самки і 1 самець (всі види дорослі особини).
- Кумка жовточеревцева – 9 ос.
- Жаба ставкова – 2 ос.

4.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
- Тритон гребінчастий - з квітня по червень, (до «Червоної книги хребетних Міжнародного союзу охорони природи (МСОП)»).
- (- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ)-.

4.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні, які загинули від механічного ушкодження машинами.

5. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.
- Журнал № 3.
6. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.
- «Літопис природи».

Рис.2.1.15. Зоологічна постійна пробна площа №11 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

Паспорт на зоологічну пробну площу № 12

1. Загальні відомості.
- 1.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.
- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних.
- 1.2. Дата закладання площі.
- 27.04.18р.
- 1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).
- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького р-ну, смт. Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.48, вид.1 Солонецького ПНДВ.
- 1.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №12) прив'язаний номерний знак.

1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

1.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

2. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Придорожня водойма (калюжа-рів) (по дорозі вище вольєру зубра), розмір – 1х4м., глибина-0,25см. Підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий, 525 - м.н.р.м.; N 48⁰09.760, E 025⁰15.595; пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилених і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

2.3. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

2.4. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Ґрунтовий розріз не закладався.

3. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

3.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

3.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

4. Спеціальні відомості.

4.1. Дата проведення спостережень.

- 18.05.22р.;
- 4.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.**
  - На пробній площі № 12 нараховано 6 видів земноводних, сумарна чисельність – 20-23 шт.
- 4.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.**
  - Тритон карпатський: 4 шт.; 3 - самки (м. – 2,9 г; д. т. – 38 мм; д. х. – 36,0 мм), 1 – самець.
  - Тритон гребінчастий - 2
  - Тритон гірський (альпійський): 3 шт.; 1 самець (м. – 2,85 г; д. т. – 36,5 мм; д. х. – 28,5 мм)., 1 самка (м. – 3,70 г; д. т. – 38,0 мм; д. х. 39,0 мм). (всі види дорослі особини).
  - Кумка жовточеревцева – 5 шт.
  - Ропуха зелена – 4 шт.
  - Жаба трав'яна – 5 шт.
- 4.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.**
  - Не виявлено.
- 4.3.2. Фенологія розмноження.**
  - Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
  - Тритон гребінчастий - з травня до середини червня
  - Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).
- 4.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.**
  - Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.
- 5. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.**
  - Журнал № 3.
- 6. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.**
  - «Літопис природи».

Рис.2.1.16. Зоологічна постійна пробна площа №12 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

Паспорт на зоологічну пробну площу № 13

1. Загальні відомості.

1.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних.

1.2. Дата закладання площі.

- 27.04.18р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького р-ну, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.36, вид.9 Солонецького ПНДВ.

1.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №13) прив'язаний номерний знак.

1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

1.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

2. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Прирічкова водойма, (навпроти лісової казки) розмір – 1,5x4,0 м., середня глибина – 0,40 см., N 48⁰09.908; E 025⁰15.619; м.н.р.м.- 532м.; підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий, пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

2.3. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

2.4. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Ґрунтовий розріз не закладався.

3. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

3.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

3.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

4. Спеціальні відомості.

4.1. Дата проведення спостережень.

- 18.05.22р.;

4.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 13 нараховано 6 видів земноводних, сумарна чисельність – 40 - 44 шт.

4.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський: 4 шт.; 2 - самки (м. – 3,0 г; д. т. – 38,0 мм; д. х. – 35,0 мм), 2 – самці.
- Тритон гребінчастий - 2 шт.; 1 - самка, 1 – самець.
(всі види дорослі особини).
- Кумка жовточеревцева – 11 шт.
- Жаба трав'яна – 4 шт.
- Жаба гостро морда – 7 шт.
- Жаба ставкова – 16 шт.

4.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
- Тритон гребінчастий - з травня до середини червня

4.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

5. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

6. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.

- «Літопис природи».

Рис.2.1.17. Зоологічна постійна пробна площа №13 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

Паспорт на зоологічну пробну площу № 14

1. Загальні відомості.

1.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних.

1.2. Дата закладання площі.

- 27.04.18р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького р-ну, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.36, вид.8 Солонечького ПНДВ.

1.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №14) прив'язаний номерний знак.

1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

1.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

2. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Придорожня водойма (з права даліше лісової казки, придорожня водойма-рів), розміри-10x0,80 м., середня глибина – 0,35 см, м.н.р.м.-523м., N 48⁰09.972; E 025⁰15.561; підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий, пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

2.4. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

2.5. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Ґрунтовий розріз не закладався.

3. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

3.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

3.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

4. Спеціальні відомості.

4.1. Дата проведення спостережень.

- 18.05.22р.;

4.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 14 нараховано 5 видів земноводних, сумарна чисельність – 30-35 шт.

4.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський: 4 шт.; 2 - самки (м. – 3,6 г; д. т. – 39,0 мм; д. х. – 36,0 мм), 2 – самці.

- Тритон гребінчастий - 3 шт.; 2 - самки , 1 – самець.

(всі види дорослі особини).

- Кумка жовточеревцева – 8 шт.

- Жаба гостроморда – 6 шт.

- Жаба ставкова – 14 шт.

4.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),

- Тритон гребінчастий - з травня до середини червня

- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).

4.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

5. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

6. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.

- «Літопис природи».

Рис.2.1.18. Зоологічна постійна пробна площа №14 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

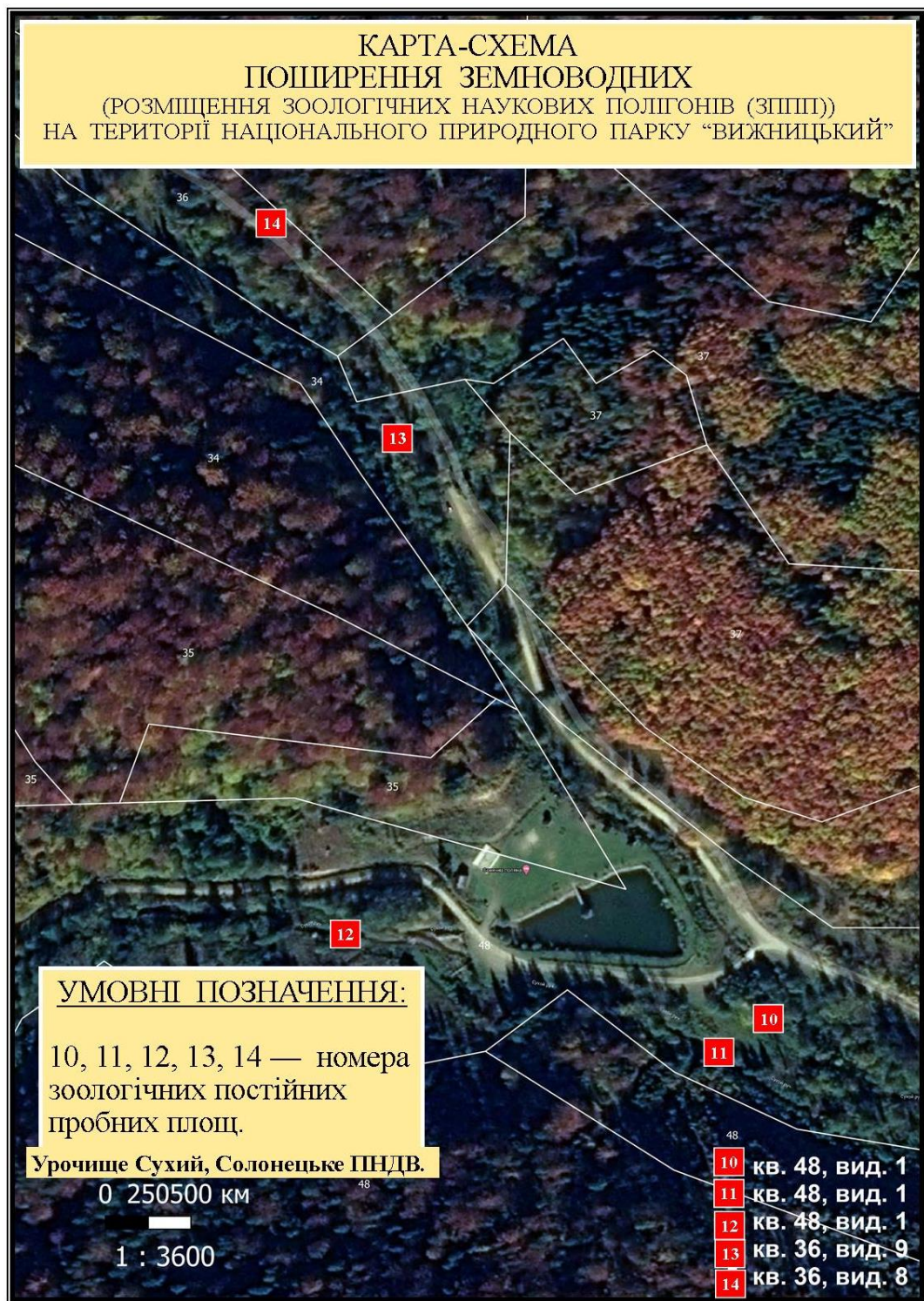

Рисунок .2.1.19. Карта-схема розміщення зоологічних постійних пробних площ в урочищі Сухий, Солонецьке ПНДВ.

Паспорт на зоологічну пробну площу № 15

1. Загальні відомості.

1.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних та бабок.

1.2. Дата закладання площі.

- 10.06.2021р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького району, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.49, вид.3, Солонечького ПНДВ.

1.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №15) прив'язаний номерний знак.

1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

1.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

2. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Природня водойма (з права за шлагбаумом, перед пожарною водоймою), розміри – (2 x 3 м., середня глибина – 0,40 см, м.н.р.м.-517м., N 48⁰1608832, E 025⁰2759160; підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий, пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньосуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

2.4. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

2.5. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Грунтовий розріз не закладався.

3. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

3.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

3.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

4. Спеціальні відомості.

4.1. Дата проведення спостережень.

- **05.05.22р.;**

4.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 15 нараховано 6 видів земноводних, сумарна чисельність – 30-35 шт.

4.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський: 5 шт.; 3 – самки, 2 – самці.
- Тритон гребінчастий - 2 шт.; 1 - самка, 1 – самець. (всі види дорослі особини).
- Кумка жовточеревцева – 10 шт.
- Жаба трав'яна – 6 шт.
- Жаба гостро морда – 8 шт.
- Жаба ставкова – 4 шт.

4.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
- Тритон гребінчастий - з травня до середини червня
- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).

4.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

5. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

6. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.

- «Літопис природи».

Рис.2.1.20. Зоологічна постійна пробна площа №15 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

Паспорт на зоологічну пробну площу № 16

2. Загальні відомості.

2.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних плазунів та комах.

1.2. Дата закладання площі.

- 10.06.2021р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького району, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.38, вид.14, Солонецького ПНДВ.

3.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №16) прив'язаний номерний знак.

3.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

3.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

4. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Штучна водойма (з права даліше шлагбаума, придорожня «пожарна» водойма), розміри – (приблизно 25 x 50 м., середня глибина – 1,50 м, м.н.р.м. - 512м.,

N 48⁰1611960, E 025⁰2761264; підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий, пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

4.4. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

4.5. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Ґрунтовий розріз не закладався.

5. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

6.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

6.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

7. Спеціальні відомості.

7.1. Дата проведення спостережень.

- 05.05.22р.;

7.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 16 нараховано 10 видів земноводних та комах, сумарна чисельність – 85-90 ос.

7.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський: 9 шт.; 6 – самок, 3 – самці.

- Тритон гребінчастий - 5 шт.; 3 - самки, 2 – самці.

- Тритон гірський – 2 самці
(всі види дорослі особини).

- Кумка жовточеревцева – 12 шт.

- Жаба трав'яна – 18 шт.

- Жаба гостро морда – 15 шт.

- Жаба ставкова – 8 шт.

- Бабка красуня діва – 6 особин: 4 – самці, 2 – самки.

- Лютка-дріада – 4 особин: 2 – самці, 2 – самки.

- Красуня діва – 12 ос.: 3- самки, 9 самців.

7.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),

- Тритон гребінчастий - з травня до середини червня

- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).

7.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

8. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

9. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних. «Літопис природи».

Рис.2.1.21. Зоологічна постійна пробна площа №16 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

Паспорт на зоологічну пробну площу № 17

1. Загальні відомості.

1.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних, плазунів та комах.

1.2. Дата закладання площі.

- 10.06.2021р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького р-ну, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.38, вид.13, Солонецького ПНДВ.

1.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зпшп №17) прив'язаний номерний знак.

1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

1.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

2. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Штучна водойма (з права даліше шлагбаума, придорожня «пожарна» водойма), розміри – (приблизно 25 x 50 м., середня глибина – 1,50 м, м.н.р.м. - 519м., N 48⁰1612722, E 025⁰2755317; підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий, пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

2.3. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

2.2. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Ґрунтовий розріз не закладався.

3. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

9.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

9.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

10. Спеціальні відомості.

10.1. Дата проведення спостережень.

- 05.05.22р.;

10.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 17 нараховано 12 видів земноводних, сумарна чисельність – 80-85 шт.

10.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський - 7 шт.; 5 – самок, 2 – самці.
- Тритон гребінчастий - 4 шт.; 2 - самки, 2 – самці.
- Тритон гірський – 3 шт.; 2 самки, 1 самець (всі види дорослі особини).
- Кумка жовточеревцева – 18 шт.
- Жаба трав'яна – 12 шт.
- Жаба гостро морда – 27 шт.
- Жаба ставкова – 20 шт.
- Кордулегастер двозубчастий – 2 ос.: 1 самка, 1 – самець.
- Дозорець імператор – 2 ос.: 2 – самці.
- Офігомфус Цецилія – 3 ос.: 1 - самка, 2 самці.
- Бабка перев'язана – 2 ос.: 1- самка, 1 самець.
- Коромисло синє – 3 ос.: 1 - самка, 2 самці.

10.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
- Тритон гребінчастий - з травня до середини червня
- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).

10.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

11. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

12. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.

- «Літопис природи».

Рис.2.1.22. Зоологічна постійна пробна площа №17 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

Паспорт на зоологічну пробну площу № 18

1. Загальні відомості.

1.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних, плазунів та комах.

1.2. Дата закладання площі.

- 20.04.2022р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького р-ну, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий кв.38, вид.13, Солонецького ПНДВ.

2.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зпш №18) прив'язаний номерний знак.

2.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

2.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

3. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Природня водойма (з права даліше шлагбаума, біля пожежної водойми, біля схилу), розміри – 9 x 3 м., середня глибина – 0,70 см, м.н.р.м. - 519м., N 48⁰1613501, E 025⁰2761310; підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий, пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

2.4. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

3.1. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Ґрунтовий розріз не закладався.

4. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

12.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

12.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

13. Спеціальні відомості.

13.1. Дата проведення спостережень.

- 05.05.22р.;

13.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 18 нараховано 12 видів земноводних, сумарна чисельність – 50-55 шт.

13.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський - 3 шт.; 2 – самки, 1 – самець.

- Тритон гребінчастий - 2 шт.; 1 - самка, 1 – самець.

- Тритон гірський – 2 шт.; 1 самка, 1 самець(всі види дорослі особини).
- Кумка жовточеревцева – 11 шт.
- Жаба трав'яна – 8 шт.
- Жаба гостро морда – 6 шт.
- Жаба ставкова – 10 шт.
- Кордулегастер двозубчастий – 2 ос.: 1 самка, 1 – самець.
- Дозорець імператор – 2 ос.: 2 – самці.
- Офіогомфус Цецилія – 3 ос.: 1 - самка, 2 самці.
- Бабка перев'язана – 2 ос.: 1- самка, 1 самець.
- Коромисло синє – 3 ос.: 1 - самка, 2 самці.

13.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
- Тритон гребінчастий - з травня до середини червня
- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).

13.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

14. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

15. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.

- «Літопис природи».

Рис.2.1.23. Зоологічна постійна пробна площа №18 (ур. Сухий, Солонецьке ПНДВ).

Рисунок .2.1.24. Карта-схема розміщення зоологічних постійних пробних площ в урочищі Сухий.

Паспорт на зоологічну пробну площу № 40

2. Загальні відомості.

2.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних, плазунів та комах.

1.2. Дата закладання площі.

- 25.05.2022р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького району, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник кв.55, вид.1, Солонечького ПНДВ.

3.4. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №40) прив'язаний номерний знак.

3.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

3.6. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

4. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Річка Стебник (міст перед дендропарком), розміри – (ширина русла 4 м., середня глибина – 0,40 м, м.н.р.м. - 505м., N 48⁰1457366, E 025⁰2775124;пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстилаючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

2.5. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

4.1. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Ґрунтовий розріз не закладався.

5. Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).

15.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

15.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

16. Спеціальні відомості.

16.1. Дата проведення спостережень.

- 11.05.22р.;

16.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 40 нараховано 7 видів земноводних, сумарна чисельність – 50-52 шт.

16.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський - 4 шт.; 2 – самки, 2 – самці.
(всі види дорослі особини).
- Кумка жовточеревцева – 12 шт.
- Жаба трав'яна – 8 шт.
- Жаба гостро морда – 8 шт.
- Бабка красуня діва – 16 шт., 12 самців, 4 самки.
- Дозорець імператор – 2 ос.: 2 – самці.
- Коромисло синє – 2 ос.: 1 - самка, 1 самець.

16.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
- Тритон гребінчастий - з травня до середини червня
- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).

16.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

17. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

18. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.

- «Літопис природи».

Рис.2.1.25. Зоологічна постійна пробна площа №40 (ур. Стебник, Солонецьке ПНДВ).

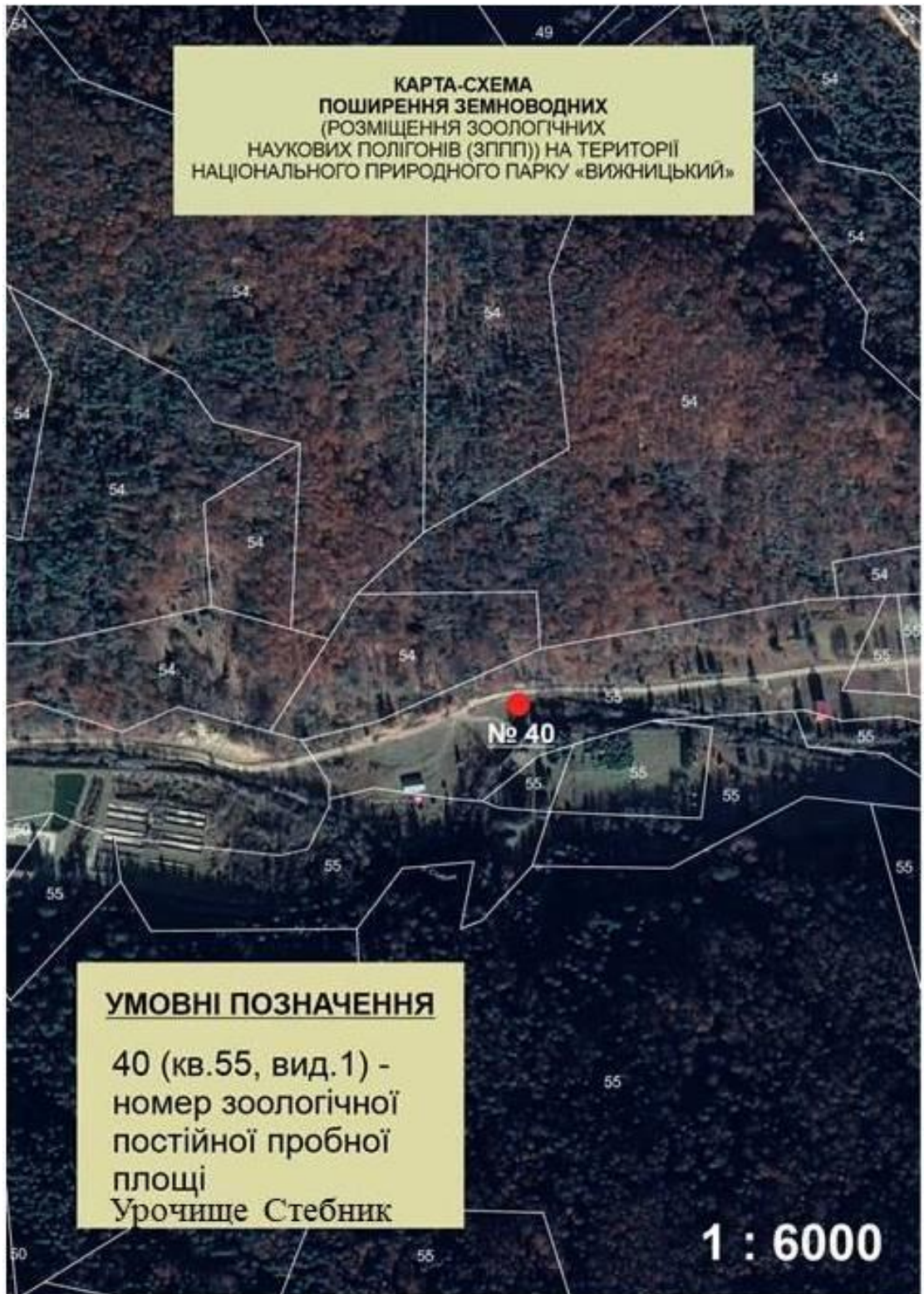

Рисунок .2.1.26. Карта-схема розміщення зоологічних постійних пробних площ в урочищі Стебник.

Паспорт на зоологічну пробну площу № 60

6. Загальні відомості.

6.1. Призначення площі та об'єкти спостережень.

- Дана зоологічна пробна площа призначена для ведення постійного спостереження за деякими видами земноводних, плазунів та комах.

1.2. Дата закладання площі.

- 07.06.2021р.

1.3. Розміри площі та її розміщення на території (із прив'язкою до картосхеми).

- Дана пробна площа знаходиться на території Вижницького р-ну, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Солонець кв.5, вид.30 Солонецького ПНДВ.

6.2. Маркування (із зображенням маркувальних знаків).

- Маркування – до гілки біля водойми (де знаходиться зппп №30) прив'язаний номерний знак.

6.3. Методика спостережень (із вказівкою інструментарію).

- В дослідженнях використані загальноприйняті методи, описані в літературі (візуальний огляд: визначення виду, визначення статі, замір довжини тварини, при необхідності мічення тварини),

Інструментарій: лінійка, сачок, ваги електронні, GPS-навігатор, термометр, фотоапарат.

6.4. Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович.

7. Характеристика природних умов.

2.1. Положення в рельєфі, висота над рівнем моря (для гірських). Форми мікрорельєфу.

- Штучна водойма (з права даліше шлагбаума, придорожня «пожарна» водойма), розміри – (приблизно 35 x 45 м., середня глибина – 1,70 м, м.н.р.м. - 447м., N 48⁰11.40.4; E 025⁰18.15.1; підвищена терасовидна ділянка на правому березі річки Сухий, пересічний мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок).

2.2. Характеристика підстиляючих та ґрунтоутворюючих порід.

- Дерново – буроземний ґрунт на елювію – делювію Карпатського фліша. Середньоуглинистий механічний склад. Формуються дані ґрунти під трав'янистою рослинністю.

7.1. Характер зволоження.

Умови зволоження вологі.

7.2. Ґрунти (механічний склад, тип та вид ґрунту).

Ґрунтовий розріз не закладався.

8. **Фактори негативного впливу на природний комплекс (в минулому і нині).**

18.1. Антропогенні.

- Має місце рекреаційне навантаження, випас худобою, транспорт.

18.2. Пірогенні.

- Не виявлено.

3.3. Інші види впливу.

- Не виявлено.

3.4. Рослинний покрив (назва синтаксомічної одиниці рослинного угруповання, для лісових ділянок – вік деревостану).

- Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski.

19. **Спеціальні відомості.**

19.1. Дата проведення спостережень.

- 12.05.22р.;

19.2. Характеристика угруповання тварин (фауністичного комплексу). Тут наводиться кількість зареєстрованих видів і сумарна чисельність особин.

- На пробній площі № 60 нараховано 12 видів земноводних, сумарна чисельність – 115-120 шт.

19.3. Характеристика стану популяцій окремих видів.

- Тритон карпатський - 10 шт.; 5 – самок, 5 – самців.
- Тритон гребінчастий - 8 шт.; 4 - самки, 4 – самці.
- Тритон гірський – 5 шт.; 3 - самки, 2 – самці.
(всі види дорослі особини).
- Кумка жовточеревцева – 17 шт.
- Жаба трав'яна – 19 шт.
- Жаба гостро морда – 20 шт.
- Жаба ставкова – 22 шт.
- Бабка красуня діва – 5 особин: 4 – самці, 1 – самка.
- Лютка-дріада – 3 особин: 2 – самці, 2 – самки.
- Дозорець імператор – 3 ос.: 2 – самці, 1 – самка.
- Офігомфус Цецилія – 5 ос.: 2 - самки, 3 самці.
- Коромисло синє – 2 ос.: 1 - самка, 1 самець.

19.3.1. Розміщення популяцій на території пробної площі з картосхемами розміщення індивідуальних територій, а також гнізд, нір тощо.

- Не виявлено.

4.3.2. Фенологія розмноження.

- Тритон карпатський - з квітня до червня (ЧКУ),
- Тритон гребінчастий - з травня до середини червня

- Тритон гірський - з початку травня до середини червня (ЧКУ).

19.4. Випадки загибелі тварин, в тому числі кладок, пташенят, причини загибелі.

- Знайдені земноводні які загинули від механічного ушкодження машинами.

20. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані по регулярних спостереженнях на пробній ділянці.

- Журнал № 3.

21. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на стаціонарній пробній ділянці, в тому числі роботи, виконані із використанням отриманих на ній даних.

- «Літопис природи».

Рис.2.1.27. Зоологічна постійна пробна площа №60 (ур. Солонець, Солонецьке ПНДВ).

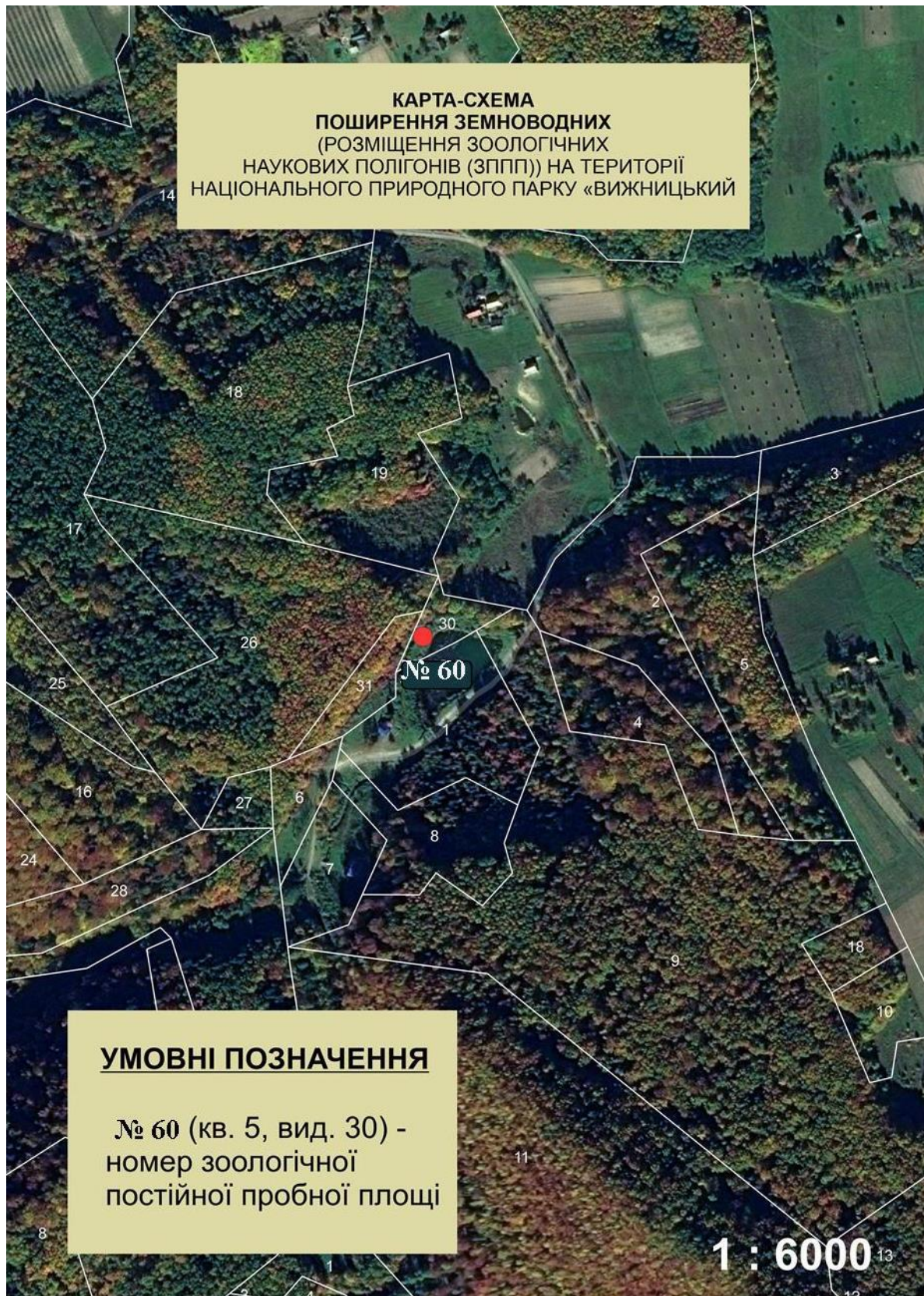

Рисунок .2.1.28. Карта-схема розміщення зоологічних постійних пробних площ в урочищі Солонець Солонецького ПНДВ.

2.2. Зоологічні профілі та трансекти.

В 2012 році паспортизовано 2 зоологічні маршрути: «№1» в ур. Стебник і №2 в ур. Сухий Солонецького ПНДВ (дослідження даних маршрутів розпочато – травень 2006 року), дані маршрути (протяжністю 2 км.) призначені для ведення постійних наукових спостережень за деякими видами тварин. В 2022 році продовжувались наукові дослідження на цих маршрутах, результати всіх досліджень занесені в таблиці: «Поширення видів тварин на території НПП «Вижницький», «Результати відносного зимового обліку ссавців за слідами життєдіяльності на стаціонарному маршруті».

Національний природний парк «Вижницький».

Паспорт для зоологічного профілю (маршруту) «№1»

Паспорт на стаціонарний зоологічний маршрут №1

1. Загальні відомості.

1.1. Призначення профілю, об'єкти спостережень.

- Даний зоологічний маршрут призначений для спостереження за тваринами (виявлення видів, чисельність видів і т.д.)

1.2. Стаціонарні ділянки, які є на профілі.

- Будь які стаціонарні ділянки на даному маршруті відсутні.

1.3. Загальна протяжність і розташування на території (наводиться розміщення на картосхемі заповідника, парку).

Схема профілю (бажано з нівелюванням поверхні).

- Загальна протяжність маршруту становить 2 км. місце розташування – урочище Стебник, Солонецьке ПНДВ.

- Картосхема подається нижче.

1.4. Маркування (наводиться зображення маркувальних знаків).

- Маркувальні знаки на деревах промарковано червоною фарбою у формі кола.

1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарного обладнання).

- Спостереження проводиться методом візуального підрахунку виявлених тварин (явно побачених, по слідах життєдіяльності і т.д.).

Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович

2. Природні умови на профілі.

2.1. Загальна характеристика ландшафту (із наведенням положення території в схемі природного районування).

- Початок маршруту: м.н.р.м.-544 м., N 48⁰08.721, E 025⁰15.782;
кінець маршруту:

м.н.р.м.-725 м., N 48⁰08.946, E 025⁰15.096

- Ялицево-буковий і буково-ялицевий ліс з чергуванням лісових культур на схилі південної, південно – західної експозиції. Тип лісу СЗБЯП, Основні деревні породи *Abies alba*, *Fagus sylvatica*

2.2. Рельєф та форми мікрорельєфу (можливо – по окремих частинах профілю).

- Схили південної, західної, південно західної експозиції з крутизною 20-25⁰.

2.3. Загальна характеристика рослинного покриву (можливо – по окремих частинах профілю).

- Рослинний покрив представлений головним чином лісовою рослинністю, за участю бука, ялиці, ялини, в чагарниковому і трав'янистому покриві домінують ожина, осока та ін.

3. Антропогенний вплив на територію профілю в минулому і нині.

- Лісогосподарські заходи, збір плодів і лікарських рослин, вплив рекреаційної діяльності.

4. Спеціальні відомості.

- Немає.

4.1. Періодичність спостережень на ділянках профілю, дати проведення спостережень.

- Початок дослідження розпочато (03.04.2006 року). Частота спостережень – 1-2 рази на тиждень на протязі року.

4.2. Особливості погодних умов під час спостережень.

- Особливих погодних умов не виявлено.

4.3. Результати спеціальних обліків на ділянках та відрізках профілю (цей пункт має бути розширений та диференційований в залежності від призначення профілю).

За період спостережень виявлено (видовий склад фауни різноманітний):

- Земноводні. Кумка жовточеревцева – 7 ос.. Ропуха звичайна – 2 ос.. Жаба трав'яна – 4 ос.. За саламандрою плямистою було встановлено, що в теплі, сухі дні більшість саламандр знаходились біля вологих місць або безпосередньо біля невеликих струмків. В дощові, прохолодні дні більшість саламандр знаходились біля своїх нир або під колодами дерев які зустрічаються на маршруті. У весняний період спостережень *Salamandra salamandra* зустрічались 9-12 особини, в літній період – 10-14 особин, в період ближче до осені і в вересні достовірно було підраховано 16 особин 9 дорослих саламандри і 7 особин молодняку. З земноводних ще зафіксовано тритона карпатського 6 особини, декілька видів жаб. З плазунів веретільницю ламку – 2

особини. Гадюку звичайну: 1 дорослу самку в норі під деревом з виводком – 3 особини.

- Птахи. Дослідження птахів проводиться методом візуального обліку та за розпізнаванням співу птахів. Виявлено такі види: дятел зелений – 3 ос. та звичайний – 2 ос., яструб малий – 1 ос., синиця велика – 4ос., лелека чорний – 1 ос., сова вухата – 1ос., голуб сизий – 5 ос., голуб-синяк – 1ос., грак – 2 ос., галка – 4 ос., сойка – 3 ос., синиця чубата – 2ос., горобець польовий – 5 ос..

- Ссавці. Дослідження ссавців – здебільшого по слідах життєдіяльності або слідів на ґрунті чи снігу та очно. Виявлено такі види: лисиця, куниця лісова, кіт лісовий, соня лісова, козуля європейська, свиня дика, їжак звичайний, кріт європейський, заєць сірий, білка звичайна карпатська, миші: польова, маленька та лісова, борсук.

5. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані за результатами спостережень.

- журнал № 3

6. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на профілі і наукові праці, виконані із використанням цих матеріалів.

- «Літопис природи».

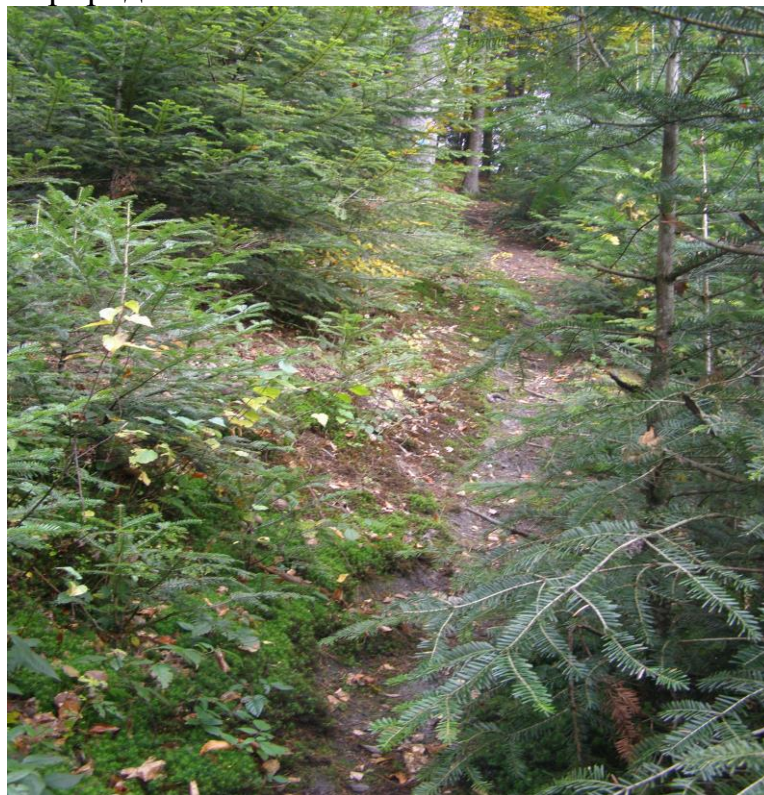

Рис.2.2.1 Зоологічний маршрут №1 (ур. Стебник, Солонецьке ПНДВ).

Рисунок .2.2.2. Карта-схема розміщення зоологічного маршруту №1 в урочищі Стебник.

Паспорт для зоологічного профілю (маршруту) «№2»

Паспорт на стаціонарний зоологічний маршрут №2

2. Загальні відомості.

1.1. Призначення профілю, об'єкти спостережень.

- Даний зоологічний маршрут призначений для спостереження за тваринами (виявлення видів, чисельність видів і т.д.)

1.2. Стаціонарні ділянки, які є на профілі.

- Будь які стаціонарні ділянки на даному маршруті відсутні.

1.3. Загальна протяжність і розташування на території (наводиться розміщення на картосхемі заповідника, парку).

Схема профілю (бажано з нівелюванням поверхні).

- Загальна протяжність маршруту становить 5 км. місце розташування – урочище Сухий, Солонецьке ПНДВ.

- Картосхема подається нижче.

1.4. Маркування (наводиться зображення маркувальних знаків).

- Маркувальні знаки на деревах промарковано зеленою фарбою у формі кола.

1.5. Методика спостережень (із вказівкою інструментарного обладнання).

- Спостереження проводиться методом візуального підрахунку виявлених тварин (явно побачених, по слідах життєдіяльності і т.д.).

Відповідальний виконавець.

- Одочук Петро Іванович

2. Природні умови на профілі.

2.1. Загальна характеристика ландшафту (із наведенням положення території в схемі природного районування).

- Ялицево-буковий і буково-ялицевий ліс з чергуванням лісових культур на схилі південної, південно – західної експозиції.

2.2. Рельєф та форми мікрорельєфу (можливо – по окремих частинах профілю).

- Схили південної, західної, південно західної експозиції з крутизною 25-30⁰.

2.3. Загальна характеристика рослинного покриву (можливо – по окремих частинах профілю).

- Рослинний покрив представлений головним чином лісовою рослинністю, за участю бука, ялиці, ялини, в чагарниковому і трав'янистому покриві домінують ожина, осока та ін.

3. Антропогенний вплив на територію профілю в минулому і нині.

- Лісогосподарські заходи, збір плодових і лікарських рослин, вплив рекреаційної діяльності.

4. Спеціальні відомості.

- Немає.

4.1. Періодичність спостережень на ділянках профілю, дати проведення спостережень.

- Початок дослідження розпочато (03.04.2006 року). Частота спостережень – 1-2 рази на тиждень на протязі року.

4.2. Особливості погодних умов під час спостережень.

- Особливих погодних умов не виявлено.

4.3. Результати спеціальних обліків на ділянках та відрізках профілю (цей пункт має бути розширений та диференційований в залежності від призначення профілю).

За період спостережень виявлено (видовий склад фауни різноманітний):

- Земноводні. Кумка жовточеревцева – 6 ос., тритон карпатський – 2 ос., вуж звичайний – 1 ос.. За саламандрою плямистою встановлено: що в теплі, сухі дні більшість саламандр знаходились біля вологих місць або безпосередньо біля невеликих струмків. В дощові, прохолодні дні більшість саламандр знаходились біля своїх нір або під колодами дерев які зустрічаються на маршруті. У весняний період спостережень *Salamandra salamandra* зустрічались 2-4 особини, в літній період – 6-9 особин, в період ближче до осені і в вересні достовірно було підраховано 6 особин 4 дорослих саламандри і 2 особин молодняку.

- Птахи. Дослідження птахів проводиться методом візуального обліку та за розпізнаванням співу птахів. Виявлено такі види: лелека чорний – 2 ос., дятел зелений – 2 ос., дятел звичайний – 3 ос., яструб малий та великий по 2ос., синиця велика – 4 ос., зозуля – 2 ос., голуб сизий – 4 ос., крук – 2 ос..

- Ссавці. Дослідження ссавців – здебільшого по слідах життєдіяльності або слідів на ґрунті чи снігу. Виявлено такі види: білка звичайна карпатська, лисиця, їжак, миша лісова, заєць русак, куниця лісова, кіт лісовий, соня лісова, козуля європейська, свиня дика, олень благородний, борсук.

5. Інвентарний номер журналу, в якому фіксуються дані за результатами спостережень.

- журнал № 3

6. Джерела, які містять дані про науково – дослідні роботи на профілі і наукові праці, виконані із використанням цих матеріалів.

- «Літопис природи».

Рисунок .2.2.3. Карта-схема розміщення зоологічного маршруту №2 в урочищі Сухий.

3. АБІОТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

3.1. КЛІМАТ

3.1.1. ОСНОВНІ МЕТЕОРОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ

Основними метеорологічними показниками за якими велись спостереження протягом 2021-2022 природного року, на метеопосту влаштованому біля офісу Парку, були максимальна, мінімальна і строкова температура повітря та ґрунту, характер і кількість опадів, висота снігового покриву та аномальні явища.

Відповідно до методичних вказівок ведення Літопису природи, в контексті дослідження кліматичних особливостей території рекомендується використовувати метеорологічні дані найближчих діючих метеопостів. У Чернівецькій області, де розміщений Парк, є дві відповідно обладнаних метеостанції: перша в м. Чернівці (рівнинна зона) на відстані 60 км від національного парку, друга в с. Селятин Путильського району (гірська улоговина) на відстані 45 км. Тому метеорологічні показники цих метеооб'єктів суттєво відрізняються від даних нашого метеопосту, і не можуть бути репрезентативними для території Парку.

До метеорологічних особливостей природного 2022 року слід віднести:

Зима – розпочалася 4 грудня, що характеризувалася стійким переходом середньодобової температури повітря через 0° в сторону мінусових значень. Сніговий покрив спостерігався тимчасовий. Тривала 107 днів, з середньодобовим показником (-0,5°C).

Весна – розпочалася 21 березня з підняттям середньодобових температур до +10°C. Була достатньо теплою, але не досить вологою, із незначними заморозками. Середньодобова температура становила +7,3°C.

Літо – розпочалося 7 червня і тривало 132 дні. Столпчик термометра максимально піднімався до позначки +35°C. Влітку 2022 року випало всього 184,9 мм опадів.

Осінь - розпочалася 11 жовтня, коли відбувся стійкий перехід мінімальних температур повітря нижче +10°C, вона була теплою і дуже сухою.

Дані метеоспостережень в табличному варіанті та коливання середньодобової температури у вигляді графіків подаються нижче.

Табл. 3.1

Грудень 2021											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+2,5	+8	-3	+1,5	+3	0					
2	+4	+11	-3	+2,5	+6	-1					
3	+3,5	+9	-2	+3	+6	0	13			x	9
4	-5	+2	-12	+1	+6	-8					
5	-3,5	+3	-10	-3	+1	-7					
6	-0,5	+1	-2	+1	+3	-1					
7	-1,5	+1	-4	-0,5	+1	-2	23			x	16
8	-6	0	-12	0	0	0					
9	-4	0	-8	-2	+1	-5					
10	-1,5	+1	-4	0	+1	-1					
<i>за декаду</i>	-1,2	+3,6	-6	+0,4	+2,8	-2,5	36			2	25
11	-0,5	+2	-3	0	+1	-1					
12	+3,5	+6	+1	+1	+2	0	32			x	20
13	0	+2	-2	0	+1	-1					
14	-3	0	-6	-0,5	+1	-2					
15	-1,5	+2	-5	-1	+1	-3					
16	+3,5	+5	+2	+0,5	+1	0					
17	+1,5	+3	0	+0,5	+1	0					
18	+1	+3	-1	+0,5	+1	0					
19	-1,5	+2	-5	-0,5	+1	-2	20			x	8
20	-3,5	+2	-9	-2	+1	-5	9			x	9
<i>за декаду</i>	-0,1	+2,7	-2,8	-0,2	+1,1	-1,4	61			3	37
21	-9	-5	-13	-3	+1	-7					
22	-11,5	-5	-18	-4,5	+1	-10	1,5			x	2
23	-7	-1	-13	-4	+1	-9					
24	-0,5	+4	-5	-1	+1	-3					
25	+2	+6	-2	+0,5	+2	-1	9			x	7
26	-4,5	-3	-6	-0,5	+1	-2	14			x	10
27	-4	-1	-7	-1	+1	-3	5			x	2
28	-4,5	-2	-7	-1,5	+1	-4					
29	-3,5	-1	-6	-0,5	+1	-2					
30	+2,5	+7	-2	+0,5	+1	0					
31	+5,5	+8	+3	+1	+2	0					
<i>за декаду</i>	-3,1	+2,3	-5,3	-1,5	+1,7	-2,5	29,5			4	21
За місяць	-1,5	+2,3	-5,3	-0,4	+1,7	-2,5	126,5			9	83

Табл.3.2

Січень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+4	+7	+1	+1	+2	0	4,5		x		
2	+4,5	+7	+2	+1,5	+2	+1	2,1		x		
3	+5,5	+8	+3	+2	+3	+1					
4	+7,5	+11	+4	+3	+4	+2					
5	+8	+11	+5	+5,5	+9	+2					
6	+1	+3	-1	+2	+4	0					
7	-7	-4	-10	-3	+2	-8					
8	-4	0	-8	0	+6	-6					
9	-0,5	+2	-3	+2	+6	-2					
10	-3	-2	-4	-0,5	0	-1					
за декаду	+0,3	+4,3	-1,1	+1,4	+3,8	-1,1	6,6		2		
11	-4	-2	-6	-2,5	0	-5	0,7			x	0,5
12	-8,5	-5	-12	-5	0	-10	1,2			x	3
13	-9,5	-2	-17	-7	-1	-13					
14	+2,5	+7	-2	-1	0	-2					
15	-1,5	-1	-2	-0,5	0	-1					
16	-2	-1	-3	-1	0	-2					
17	+1	+5	-3	-1	0	-2	0,3			x	0,4
18	-3	0	-6	-1,5	0	-3	0,4			x	0,5
19	-1,5	+2	-5	-1	0	-2					
20	-1	+3	-5	-1,5	0	-3	3			x	7
за декаду	-2,9	+0,6	-6,1	-2,2	-0,1	-4,3	5,6			5	11,4
21	-5	-1	-9	-2	0	-4					
22	-6	-2	-10	-2,5	0	-5					
23	-8	-5	-11	-4	-1	-7	10			x	30
24	-11	-9	-13	-5,5	0	-11					
25	-10,5	0	-21	-8	0	-16	2			x	2,1
26	+1,5	+5	-2	-4,5	0	-9	3			x	3,5
27	-3	+4	-10	-3	0	-6					
28	+2	+3	+1	+0,5	+1	0					
29	-2	0	-4	0	0	0					
30	+2,5	+7	-2	0	0	0	2			x	1
31	+0,5	+5	-4	0	0	0					
за декаду	-3,8	+0,6	-7,7	-2,6	0	-5,3	17			4	36,6
За місяць	-2,1	+1,8	-5,0	-1,1	+1,2	-3,6	29,2		2	9	48

Табл.3.3

Лютий 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	-1	+3	-5	0	0	0					
2	+2	+6	-2	0	0	0					
3	0	+4	-4	-0,5	0	-1					
4	-1	+5	-7	-0,5	0	-1					
5	+2	+4	0	0	0	0					
6	+3,5	+8	-1	0	0	0					
7	+6	+10	+2	0	0	0					
8	0	+2	-2	-0,5	0	-1					
9	+3,5	+6	+1	0	0	0					
10	+3	+8	-2	0	0	0					
<i>за декаду</i>	+1,8	+5,6	-2	-0,2	0	-0,3					
11	+4,5	+9	0	0	0	0					
12	0	+3	-3	-0,5	0	-1					
13	-1,5	+5	-8	-1	0	-2					
14	0	+8	-8	-2,5	-1	-4					
15	+2,5	+9	-4	-2	0	-4					
16	+7	+12	+2	0	0	0					
17	+4	+11	-3	+0,5	+1	0	3		x		
18	-0,5	+5	-6	0	0	0					
19	+4	+9	-1	+1,5	+3	0					
20	+4	+13	-5	+2	+4	0					
<i>за декаду</i>	+2,4	+8,4	-3,6	-0,2	+0,7	-1,1	3		1		
21	+4,5	+9	0	+2	+4	0					
22	+5,5	+11	0	+1,5	+3	0	0,3		x		
23	+4,5	+9	0	+1	+2	0					
24	+3,5	+7	0	+0,5	+1	0					
25	+1	+5	-3	+0,5	+1	0					
26	+1	+6	-4	0	0	0					
27	0	+5	-5	-0,5	0	-1					
28	-2	+1	-5	-0,5	0	-1	2,3			x	2
29											
30											
31											
<i>за декаду</i>	+2,3	+6,6	-2,1	+0,6	+1,4	-0,3	2,6		1	1	
За місяць	+2,2	+6,9	-2,6	+0,1	+0,7	-0,6	5,6		2	1	2

Табл.3.4

Березень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Віднос-на воло-гість повітря (в %)	К-ть днів		Висот а сніго-вого покри ву (в см)
	середньо-добова	макс.	мін.	середньо-добова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	-2,5	-1	-4	-0,5	0	-1					
2	-3,5	-2	-5	-0,5	0	-1					
3	-4	-2	-6	-1	0	-2					
4	-3,5	-2	-5	-1	0	-2					
5	-6	-2	-10	-1,5	0	-3					
6	-3,5	-1	-6	-0,5	0	-1					
7	-3,5	-1	-6	0	0	0					
8	-5	-3	-7	-0,5	0	-1	4			x	1
9	-7,5	-5	-10	-1	0	-2					
10	-5	-3	-7	-0,5	0	-1	2			x	0,5
за декаду	-4,4	-2,2	-0,7	-0,7	0	-0,4	6			2	1,5
11	-7	+1	-15	-0,5	0	-1					
12	-4,5	0	-9	-1	0	-2					
13	-6,5	0	-13	-1,5	0	-3					
14	-0,5	+8	-9	-1	0	-2					
15	+4,5	+15	-6	-0,5	0	-1	9		x	x	5
16	+2	+7	-3	0	0	0	11		x	x	8
17	-4,5	+2	-11	-1,5	0	-3	12			x	17
18	-4,5	0	-9	-1	0	-2	14			x	13
19	-3	0	-6	-0,5	0	-1	2			x	1
20	-2	+2	-6	-0,5	0	-1					
за декаду	+2,0	+5	-1,1	+0,5	+1,4	-0,4	48		2	5	44
21	+2,5	+8	-3	0	0	0					
22	+4	+10	-2	+0,5	+1	0	4			x	2
23	+5,5	+11	0	+1	+2	0	5,2			x	5
24	+5,5	+10	+1	+1	+2	0					
25	+3	+7	-1	+1,5	+3	0					
26	+6,5	+13	+1	-0,5	0	0					
27	+6	+12	0	+1	+2	0					
28	+11	+20	+2	+4,5	+7	+2	7		x		
29	+12,5	+22	+3	+5,5	+8	+3					
30	+10	+17	+3	+6	+9	+3					
31	+11,5	+17	+6	+6	+9	+3	0,2		x		
за декаду	+1,8	+4,9	-1,4	-0,1	+1,1	-1,3	16,4		2	2	7
За місяць	+1,7	+5,5	-2,2	+0,4	+1,4	-0,7	70,4		4	9	52,5

Табл.3.5

Квітень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+7	+10	+4	+5	+8	+2					
2	+5,5	+8	+3	+4	+7	+1	2			x	1
3	-1	0	-2	+0,5	+1	0	0,9			x	0,5
4	-0,5	+4	-5	0	+1	-1					
5	+2,5	+7	-2	+1	+2	0					
6	+7	+14	0	+2,5	+5	0					
7	+6,5	+12	+1	+5,5	+10	+1					
8	+8	+15	+1	+6	+11	+1					
9	+3,5	+7	0	+2,5	+5	0					
10	+3	+6	0	+1,5	+3	0	0,3			x	0,2
за декаду	+4,2	+8,3	0	+2,9	+5,3	+0,4	3,2			3	1,7
11	+2,5	+5	0	+1,5	+3	0	0,5			x	0,3
12	+1	+5	-3	+1	+3	-1					
13	+3	+8	-2	+3,5	+7	0					
14	+9	+18	0	+5,5	+11	0					
15	+9,5	+19	0	+7	+14	0					
16	+6	+8	+4	+3	+5	+1	6		x		
17	+2	+4	0	+1	+2	0	3		x		
18	+2	+4	0	+1	+2	0					
19	+2	+7	-3	+1,5	+3	0					
20	+4	+7	+1	+2	+3	+1					
за декаду	+4,1	+8,5	-0,3	+2,7	+5,3	+0,1	9,5		2	1	0,3
21	+4,5	+8	+1	+2,5	+4	+1					
22	+4	+7	+1	+2,5	+4	+1					
23	+8,5	+11	+6	+5,5	+5	+6					
24	+14	+20	+8	+12	+15	+9					
25	+16	+22	+10	+14	+19	+9	8		x		
26	+12	+19	+5	+10,5	+17	+4	7		x		
27	+13	+20	+6	+10,5	+16	+5	5		x		
28	+13	+20	+6	+10,5	+16	+5	6		x		
29	+13,5	+20	+7	+10,5	+15	+6	2		x		
30	+9	+13	+5	+7,5	+11	+4	1		x		
31	+11,5	+15	+8	+9,5	+13	+6	1,5		x		
за декаду	+10,8	+16	+5,7	+8,7	+12,3	+5,1	30,5		7		
За місяць	+6,4	+10,9	+1,8	+4,8	+15,3	+1,9	43,2		9	4	2

Табл. 3.6

Травень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Віднос-на воло-гість повітря (в %)	К-ть днів		Висот а сніго-вого покри ву (в см)
	середньо-добова	макс.	мін.	середньо-добова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+12,5	+18	+7	+10,5	+15	+6					
2	+14,5	+20	+9	+13,5	+18	+9					
3	+15	+20	+10	+14	+18	+10	0,3			x	
4	+13	+18	+8	+12,5	+16	+9	0,4			x	
5	+11	+22	+9	+14,5	+20	+9					
6	+12,5	+18	+7	+11,5	+17	+6					
7	+14,5	+20	+9	+12	+16	+8	2,1			x	
8	+16,5	+23	+10	+11	+13	+9	1,3			x	
9	+15,5	+20	+11	+12,5	+15	+10					
10	+15,5	+22	+9	+13,5	+19	+8					
за декаду	+14,1	+20,1	+8,9	+12,6	+16,7	+8,4	4,1			4	
11	+17,5	+24	+11	+15	+20	+10					
12	+22,5	+30	+15	+18,5	+24	+13					
13	+16	+18	+14	+14,5	+17	+12					
14	+14,5	+18	+11	+13	+16	+10					
15	+16,5	+23	+10	+14,5	+20	+9					
16	+17,5	+23	+12	+16,5	+22	+11					
17	+14,5	+22	+7	+15	+21	+9	0,3			x	
18	+10,5	+15	+6	+12	+17	+7					
19	+15,5	+23	+8	+14,5	+20	+9					
20	+19,5	+25	+14	+17	+22	+12					
за декаду	+16,5	+22,1	+10,8	+15,1	+19,9	+10,2	0,3			1	
21	+20,5	+25	+16	+18	+22	+14					
22	+14	+17	+11	+12,5	+16	+9					
23	+12,5	+16	+9	+12,5	+16	+9					
24	+16	+23	+9	+14,5	+20	+9					
25	+17,5	+26	+9	+14,5	+20	+9					
26	+18,5	+24	+13	+16,5	+21	+12					
27	+19	+25	+13	+16,5	+21	+12					
28	+14	+19	+9	+13,5	+19	+8	7			x	
29	+12,5	+16	+9	+11	+14	+8					
30	+18,5	+25	+12	+13,5	+18	+9					
31	+16,5	+21	+12	+14	+18	+10					
за декаду	+16,3	+21,5	+11,1	+14,3	+18,6	+10	7			1	
За місяць	+15,6	+21,2	+10,3	+14	+18,4	+9,5	11,4			6	

Табл.3.7

Червень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+20,5	+27	+14	+17	+23	+11					
2	+21,5	+29	+14	+17,5	+23	+12					
3	+17	+21	+13	+16	+20	+12					
4	+19,5	+25	+14	+17	+21	+13	3		x		
5	+16	+21	+11	+16	+19	+13	3,5		x		
6	+18,5	+25	+12	+17	+20	+14					
7	+19	+27	+11	+17,5	+23	+12					
8	+21	+29	+13	+18	+25	+11					
9	+21	+28	+14	+18,5	+25	+12					
10	+20	+25	+15	+19,5	+25	+14					
<i>за декаду</i>	+19,4	+25,7	+13,1	+17,4	+22,4	+12,4	6,5		2		
11	+20	+25	+15	+19,5	+25	+14	9,6		x		
12	+17	+22	+12	+17	+21	+13	5,7		x		
13	+20	+27	+13	+16,5	+21	+12	16		x		
14	+15,5	+20	+11	+14	+17	+11					
15	+16,5	+21	+12	+15	+19	+11					
16	+18,5	+25	+12	+16	+20	+12					
17	+16	+20	+12	+16	+21	+11	3		x		
18	+14,5	+18	+11	+14,5	+17	+12					
19	+21,5	+29	+14	+16	+20	+12					
20	+27	+30	+24	+19	+25	+13					
<i>за декаду</i>	+19	+23,7	+13,6	+16,4	+20,6	+12,1	34,3		4		
21	+16,5	+19	+14	+16,5	+19	+14	1,2		x		
22	+18,4	+23	+14	+16,5	+20	+13					
23	+19	+23	+15	+17,5	+22	+13					
24	+20	+24	+16	+18,5	+23	+14					
25	+21	+25	+17	+19,5	+23	+16	4,5		x		
26	+22	+26	+18	+20	+24	+16					
27	+21,5	+26	+17	+20,5	+25	+16					
28	+23	+27	+19	+20,5	+25	+16					
29	+27,5	+34	+21	+22,5	+27	+18					
30	+27,5	+35	+20	+23	+27	+19					
<i>за декаду</i>	+22	+26,2	+17,1	+19,5	+23,5	+15,5	5,7		2		
За місяць	+20,1	+25,2	+14,6	+17,8	+22,2	+13,3	46,5		8		

Табл. 3.8

Липень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+24,5	+31	+18	+23	+29	+17					
2	+24,5	+32	+17	+22,5	+29	+16	7,5		x		
3	+25	+33	+17	+23	+29	+17					
4	+24	+32	+16	+22	+28	+16					
5	+24,5	+32	+17	+23,5	+30	+17	8		x		
6	+19	+25	+13	+18,5	+23	+14	2,5		x		
7	+18,5	+24	+13	+17	+20	+14					
8	+16,5	+20	+13	+15,5	+18	+13					
9	+16,5	+20	+13	+15,5	+19	+12					
10	+15	+19	+11	+14,5	+18	+11					
<i>за декаду</i>	+20,8	+26,8	+14,8	+19,5	+24,3	+14,7	18		3		
11	+14	+18	+10	+14	+17	+11	6		x		
12	+14,5	+19	+10	+14,5	+18	+11	3		x		
13	+16	+21	+11	+15	+18	+12	0,7		x		
14	+19,5	+27	+12	+16	+20	+12					
15	+22,5	+30	+15	+18,5	+24	+13					
16	+20	+26	+14	+18	+23	+13					
17	+16,5	+23	+10	+16,5	+22	+11					
18	+19,5	+25	+14	+18,5	+24	+13					
19	+20,5	+28	+13	+20	+27	+13					
20	+22,5	+32	+13	+21,5	+29	+14					
<i>за декаду</i>	+18,6	+24,9	+12,2	+17,3	+22,2	+12,3	9,7		3		
21	+23,5	+32	+15	+24,5	+35	+14					
22	+23	+32	+14	+23,5	+33	+14					
23	+23	+30	+16	+23	+31	+15					
24	+21	+25	+17	+21	+26	+16					
25	+21	+28	+14	+22	+30	+14					
26	+23	+33	+13	+23,5	+33	+14					
27	+17	+21	+13	+18	+22	+14					
28	+22	+29	+15	+20,5	+27	+14					
29	+22	+28	+16	+21	+27	+15					
30	+23,5	+30	+17	+22,5	+29	+16					
31	+23,5	+29	+18	+22,5	+28	+17					
<i>за декаду</i>	+22	+28,8	+15,3	+22	+25,2	+13,9					
За місяць	+20,5	+26,8	+14,1	+19,6	+25,2	+13,9	27,7		6		

Табл.3.9

Серпень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+20	+25	+15	+20	+24	+16	1,7		x		
2	+20,5	+26	+15	+20	+25	+15					
3	+21	+27	+15	+20,5	+26	+15					
4	+20	+26	+14	+19,5	+26	+13					
5	+20,5	+27	+14	+20	+27	+13					
6	+21,5	+28	+15	+20,5	+27	+14					
7	+21	+27	+15	+20	+26	+14	1,8		x		
8	+21	+27	+15	+21	+26	+16					
9	+20	+25	+15	+20	+24	+16	1,1		x		
10	+20	+26	+14	+19	+25	+13	0,9		x		
за декаду	+20,6	+26,4	+14,7	+20,1	+25,6	+14,5	5,5		4		
11	+18,5	+24	+13	+18,5	+23	+14					
12	+19,5	+25	+14	+19	+24	+14					
13	+20	+26	+14	+20	+25	+15					
14	+18,5	+23	+14	+18,5	+22	+15	2,5		x		
15	+19,5	+24	+15	+18	+22	+14					
16	+18	+22	+14	+17	+21	+13					
17	+19	+22	+16	+18,5	+22	+15					
18	+19	+22	+16	+18	+21	+15					
19	+21,5	+26	+17	+20,5	+25	+16					
20	+20	+22	+18	+19	+22	+16					
за декаду	+19,4	+26,3	+15,1	+18,7	+22,7	+14,7	2,5		1		
21	+17,5	+19	+16	+17,5	+20	+15					
22	+17	+19	+15	+17,5	+19	+16					
23	+20	+26	+14	+20	+25	+15					
24	+20,5	+27	+14	+20	+26	+14					
25	+22,5	+29	+16	+19,5	+24	+15					
26	+22	+28	+16	+21	+26	+16					
27	+21,5	+27	+16	+21	+26	+16					
28	+22,5	+29	+16	+22	+28	+16					
29	+22,5	+28	+17	+20,5	+25	+16					
30	+18	+20	+16	+17	+18	+16					
31	+17	+18	+16	+17,5	+19	+16					
за декаду	+20,1	+24,5	+15,6	+19,4	+23,3	+15,5					
За місяць	+20,0	+24,8	+15,1	+19,4	+23,9	+14,9	8		5		

Табл.3.10

Вересень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+15	+18	+12	+14	+17	+11					
2	+14,5	+16	+13	+14	+16	+12					
3	+13,5	+15	+12	+14	+16	+12					
4	+13,5	+16	+11	+13	+15	+11	8		x		
5	+16	+21	+11	+12,5	+15	+10	17		x		
6	+13,5	+20	+7	+11	+14	+8					
7	+16	+22	+10	+11	+15	+9	7		x		
8	+14	+18	+10	+13	+17	+9	0,7		x		
9	+13,5	+17	+10	+12,5	+16	+9	1,2		x		
10	+15	+19	+11	+14	+18	+10	1,3		x		
за декаду	+14,5	+18,2	+10,7	+12,9	+15,9	+10,1	35,2		6		
11	+15	+20	+10	+12	+20	+10	1		x		
12	+12	+14	+10	+12	+13	+11	3		x		
13	+11,5	+14	+9	+11,5	+13	+10	0,8		x		
14	+16,5	+24	+9	+11,5	+13	+10	3		x		
15	+18,5	+23	+14	+14	+15	+13	3		x		
16	+15,5	+19	+12	+14,5	+16	+13	4		x		
17	+12,5	+15	+10	+13	+16	+10	17		x		
18	+10,5	+13	+8	+10,5	+12	+9	15		x		
19	+11,5	+15	+8	+9,5	+10	+9					
20	+9	+12	+6	+9	+11	+7	1,5		x		
за декаду	+13,3	+16,9	+9,6	+11,8	+13,9	+10,2	48,3		9		
21	+9,5	+11	+8	+9,5	+12	+7	12		x		
22	+8	+10	+6	+8,5	+10	+7	6		x		
23	+10	+14	+6	+9,5	+11	+8					
24	+10,5	+16	+5	+9	+12	+6					
25	+12	+18	+6	+9,5	+12	+7					
26	+12	+16	+8	+9	+11	+7	0,7		x		
27	+13,5	+18	+9	+11	+14	+8	0,5		x		
28	+13,5	+17	+10	+12	+15	+9					
29	+14,5	+19	+10	+14,5	+18	+11					
30	+14,5	+20	+9	+12,5	+15	+10					
за декаду	+11,8	+15,9	+7,7	+10,5	+13	+8	19,2		4		
За місяць	+13,2	+17	+9,3	+11,7	+14,3	+9,4	102,7		19		

Табл.3.11

Жовтень 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Відносна вологість повітря (в %)	К-ть днів		Висота снігового покриву (в см)
	середньодобова	макс.	мін.	середньодобова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+13,5	+19	+8	+12	+17	+7	7		x		
2	+15	+21	+9	+14,5	+19	+10	8		x		
3	+11,5	+15	+8	+9,5	+10	+9	3		x		
4	+11,5	+15	+8	+8,5	+10	+7	4		x		
5	+11,5	+17	+6	+8,5	+11	+6					
6	+14	+22	+6	+9,5	+12	+7					
7	+15,5	+20	+11	+11,5	+13	+10					
8	+14,5	+19	+10	+11,5	+13	+10					
9	+12	+22	+2	+8	+13	+3					
10	+10	+18	+2	+7,5	+12	+3					
за декаду	+12,9	+18,8	+7	+10,1	+13	+7,2	22		4		
11	+9	+10	+8	+9,5	+10	+9					
12	+11,5	+15	+8	+9,5	+10	+9					
13	+9	+12	+6	+8,5	+10	+7					
14	+9,5	+14	+5	+9	+12	+6					
15	+9	+15	+3	+8,5	+13	+4					
16	+10,5	+18	+3	+9	+14	+4					
17	+12	+19	+5	+11	+18	+4					
18	+15	+24	+6	+11,5	+18	+5					
19	+10	+17	+3	+9	+15	+3					
20	+11,5	+22	+1	+6,5	+11	+2	3		x		
за декаду	+10,7	+16,6	+4,8	+9,2	+13,1	+5,5	3		1		
21	+5	+13	-3	+5	+12	-2					
22	+10	+14	+6	+9	+13	+5					
23	+9	+15	+3	+8,5	+13	+4					
24	+14	+22	+6	+8,5	+12	+5					
25	+13	+17	+9	+9,5	+11	+8					
26	+12,5	+17	+8	+10	+13	+7					
27	+9,5	+17	+2	+8	+15	+1					
28	+7,5	+15	0	+8	+16	0					
29	+13,5	+19	+8	+11	+17	+5					
30	+17	+24	+10	+13,5	+18	+9					
31	+10,5	+17	+4	+9,5	+15	+4					
за декаду	+11,0	+17,3	+4,8	+9,1	+14,1	+4,2					
За місяць	+11,5	+17,6	+5,5	+9,5	+13,4	+5,6	25		5		

Табл.3.12

Листопад 2022											
Дата	Температура повітря			Температура поверхні ґрунту			Опади (в мм)	Віднос-на воло-гість повітря (в %)	К-ть днів		Висот а сніго-вого покри ву (в см)
	середньо-добова	макс.	мін.	середньо-добова	макс.	мін.			із дощем	із снігом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	+11	+21	+1	+8,5	+15	+2					
2	+12	+18	+6	+8	+11	+5					
3	+11	+17	+5	+9	+12	+6					
4	+5,5	+11	0	+5	+10	0					
5	+7	+12	+2	+6	+11	+1					
6	+8,5	+11	+6	+8	+11	+5	0,7		x		
7	+10,5	+16	+5	+8	+10	+6					
8	+9,5	+15	+4	+9	+13	+5					
9	+8	+14	+2	+8	+13	+3					
10	+7,5	+14	+1	+5,5	+9	+2	2,5		x		
<i>за декаду</i>	+9,1	+14,9	+3,2	+7,5	+12,6	+3,5	3,2		2		
11	+8	+13	+3	+6	+10	+2					
12	+6,5	+12	+1	+6	+11	+1					
13	+5,5	+11	0	+5	+10	0					
14	+3,5	+7	0	+4,5	+9	0					
15	+4,5	+9	0	+3	+6	0					
16	+6,5	+11	+2	+4,5	+8	+1					
17	+3,5	+7	0	+3	+6	0	17		x		
18	+5	+11	-1	+4,5	+9	0	10		x		
19	+1,5	+5	-2	+3	+6	0					
20	-0,5	+2	-3	+1,5	+4	-1	4,2		x		
<i>за декаду</i>	+4,4	+8,8	0	+4,1	+7,9	+0,3	31,2		3		
21	+1,5	+7	-4	+1	+3	-1	5,5		x		
22	0	+6	-6	-0,5	0	-1					
23	-1,5	0	-3	0	+1	-1	3		x		
24	-0,5	+1	-2	0	+1	-1	14		x		
25	-0,5	+1	-2	0	+1	-1					
26	+0,5	+2	-1	+0,5	+1	0					
27	-1,5	0	-3	0	0	0					
28	-1	+1	-3	0	0	0					
29	+0,5	+3	-2	-0,5	0	-1					
30	+1,5	+5	-2	+0,5	+2	-1					
<i>за декаду</i>	-0,1	+2,6	-2,8	-0,1	+0,9	-0,7	22,5		3		
За місяць	+4,5	+8,8	+0,1	+3,8	+7,1	+1,0	56,9		8		

Графіки коливання середньодобової температури повітря

Рис 3.1. Коливання середньодобової температури повітря за грудень 2021 р.

Рис 3.2. Коливання середньодобової температури повітря за січень 2022 р.

Рис 3.3. Коливання середньодобової температури повітря за лютий 2022 р.

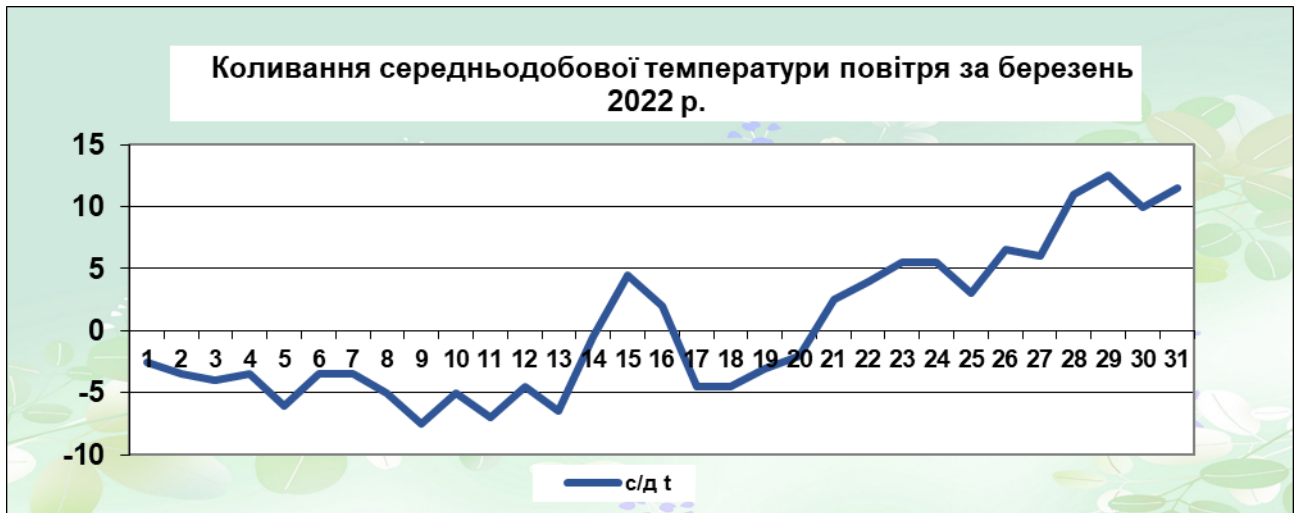

Рис 3.4. Коливання середньодобової температури повітря за березень 2022 р.

Рис 3.5. Коливання середньодобової температури повітря за квітень 2022 р.

Рис. 3.6. Коливання середньодобової температури повітря за травень 2022 р.

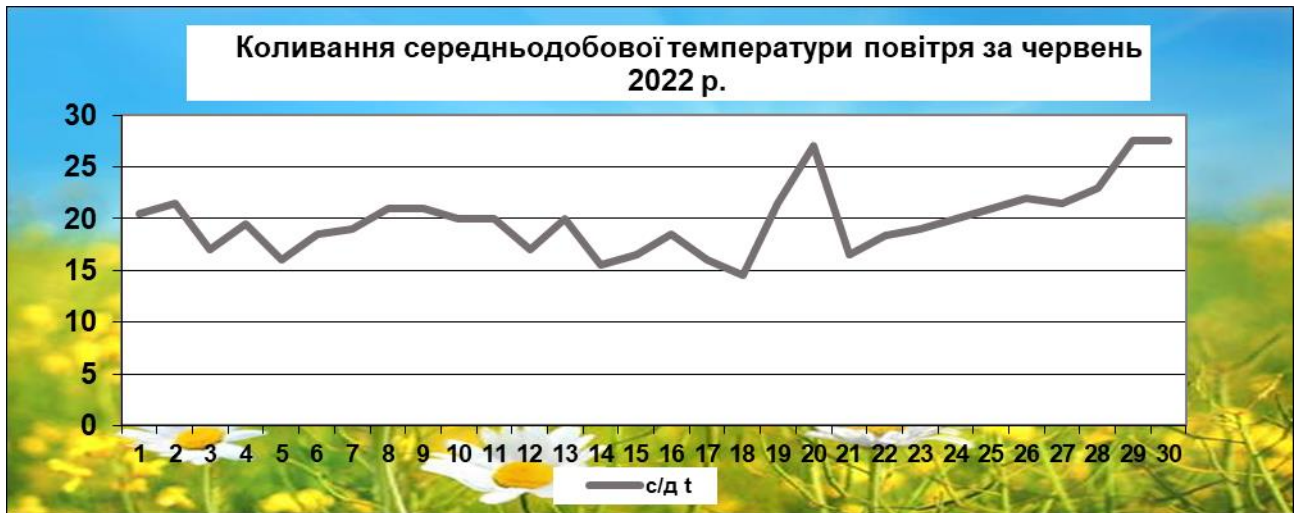

Рис. 3.7. Коливання середньодобової температури повітря за червень 2022 р.

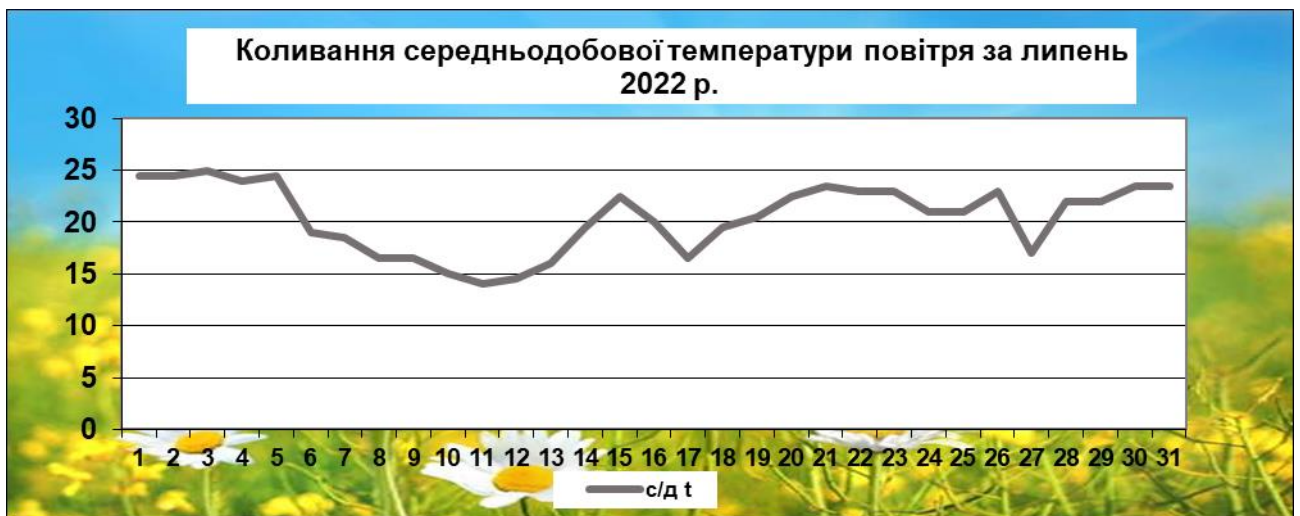

Рис. 3.8. Коливання середньодобової температури повітря за липень 2022 р.

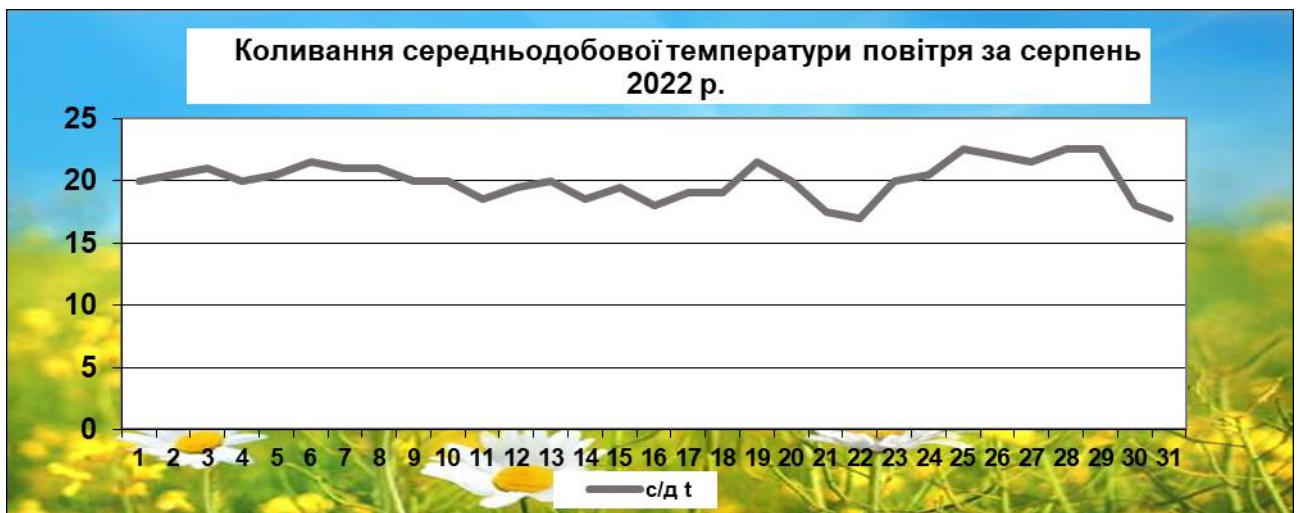

Рис. 3.9. Коливання середньодобової температури повітря за серпень 2022 р.

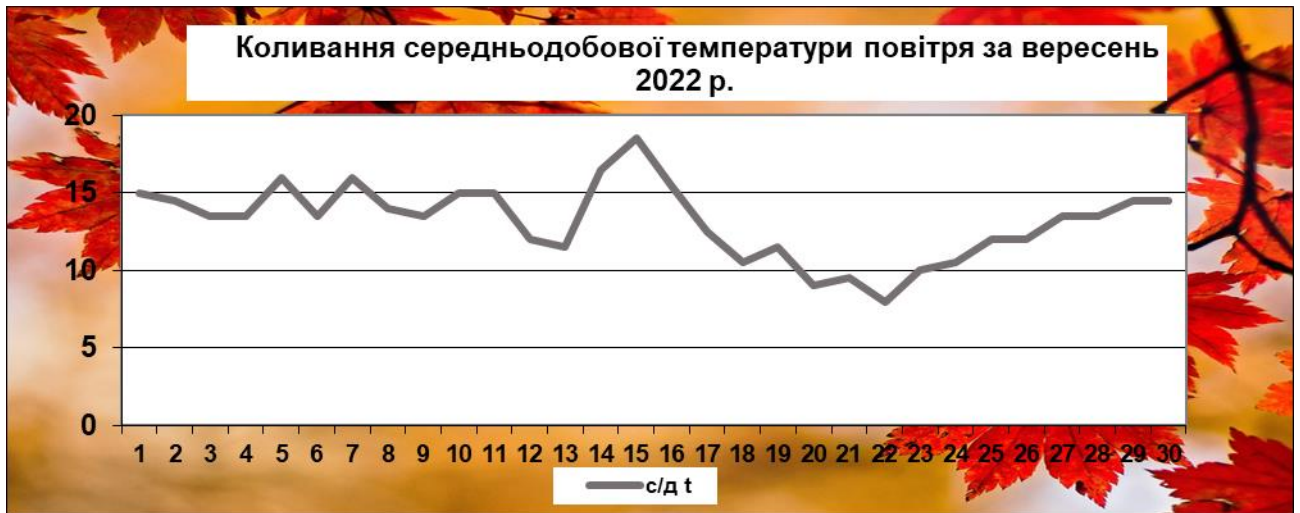

Рис. 3.10. Коливання середньодобової температури повітря за вересень 2022 р.

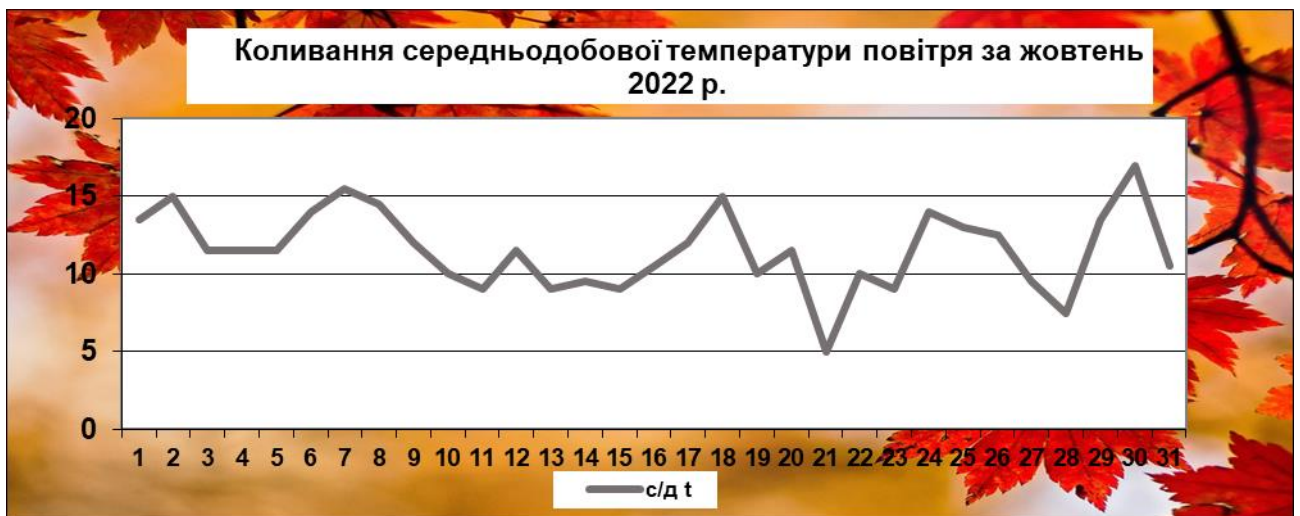

Рис. 3.11. Коливання середньодобової температури повітря за жовтень 2022 р.

Рис. 3.12. Коливання середньодобової температури повітря за листопад 2022 р.

Графіки коливання середньодобової температури ґрунту

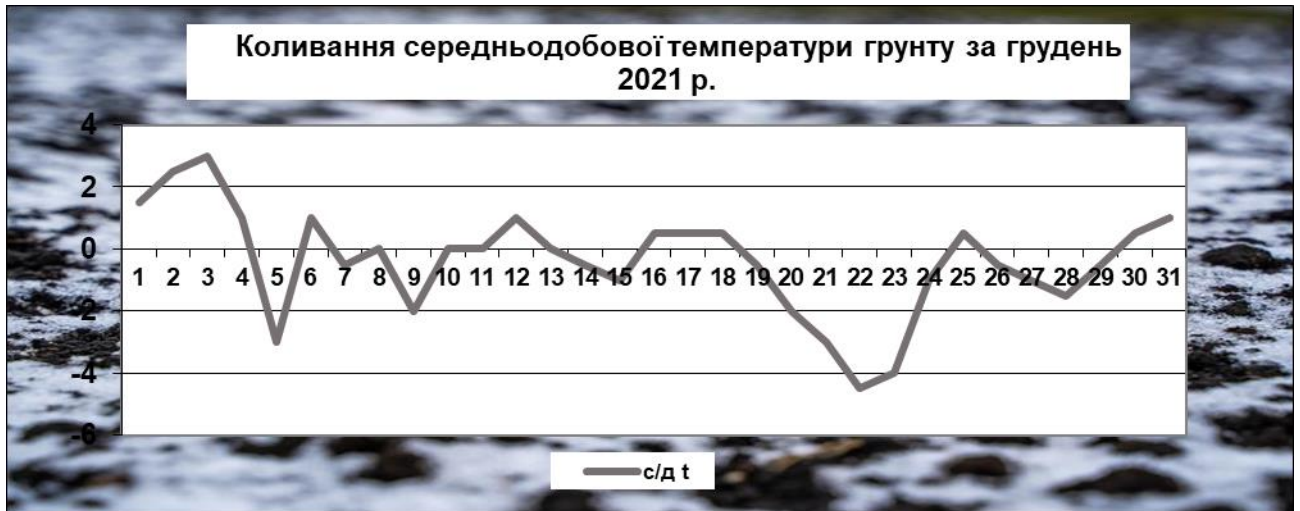

Рис. 3.13. Коливання середньодобової температури ґрунту за грудень 2021 р.

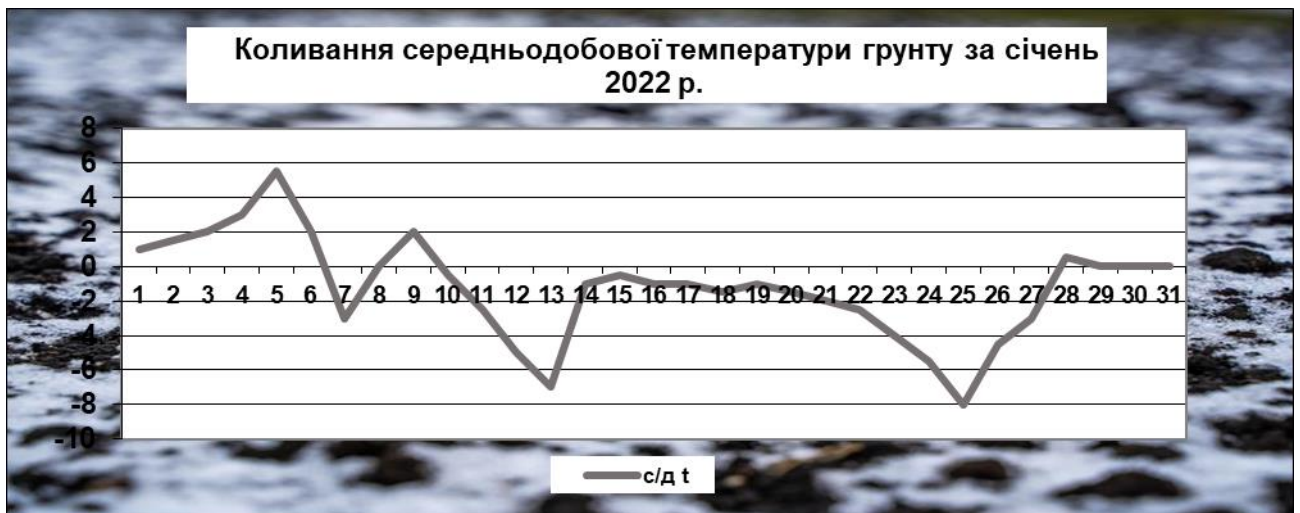

Рис. 3.14. Коливання середньодобової температури ґрунту за січень 2022 р.

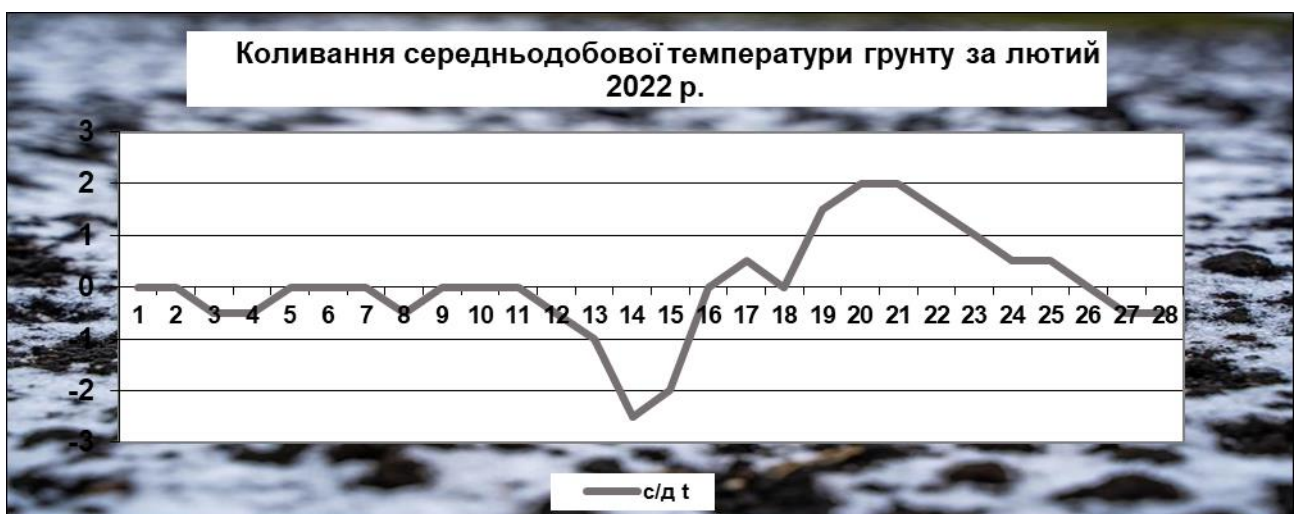

Рис. 3.15. Коливання середньодобової температури ґрунту за лютий 2022 р.

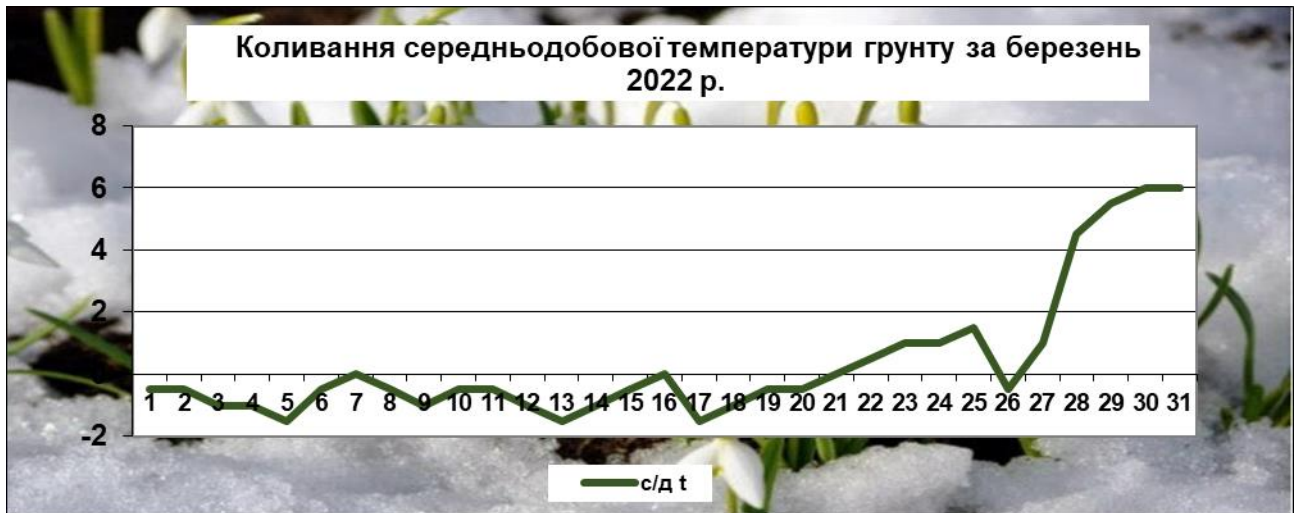

Рис. 3.16. Коливання середньодобової температури ґрунту за березень 2022 р.

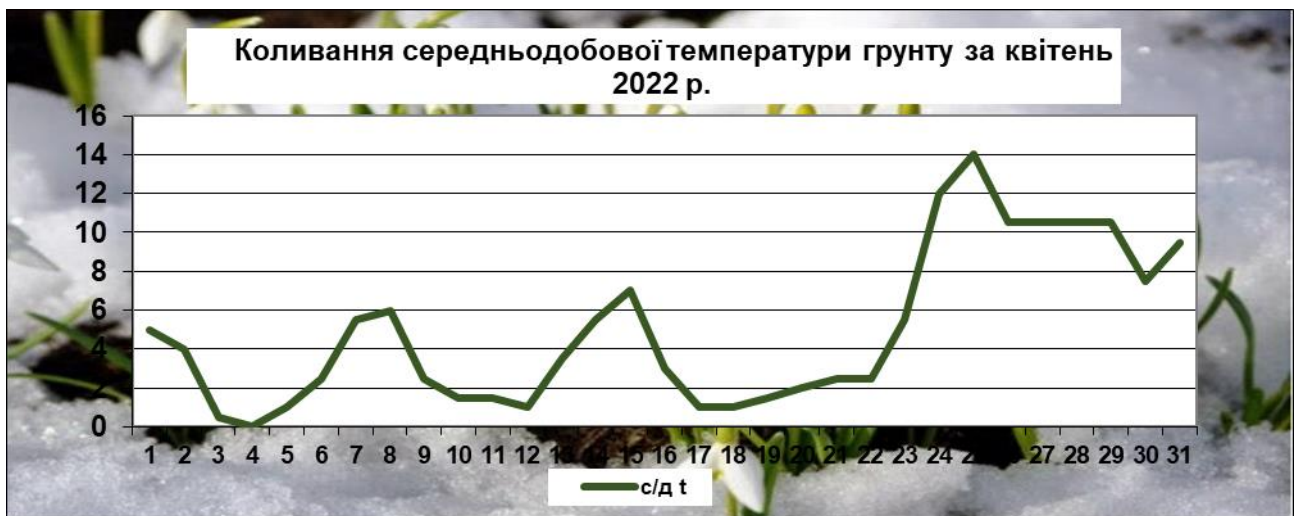

Рис. 3.17. Коливання середньодобової температури ґрунту за квітень 2022 р.

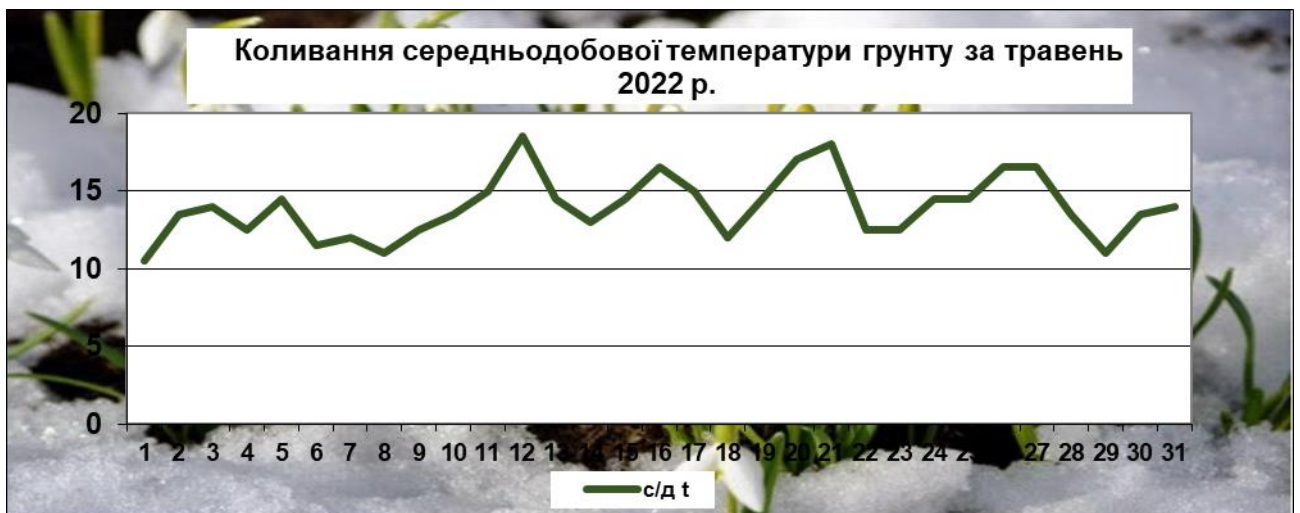

Рис. 3.18. Коливання середньодобової температури ґрунту за травень 2022 р.

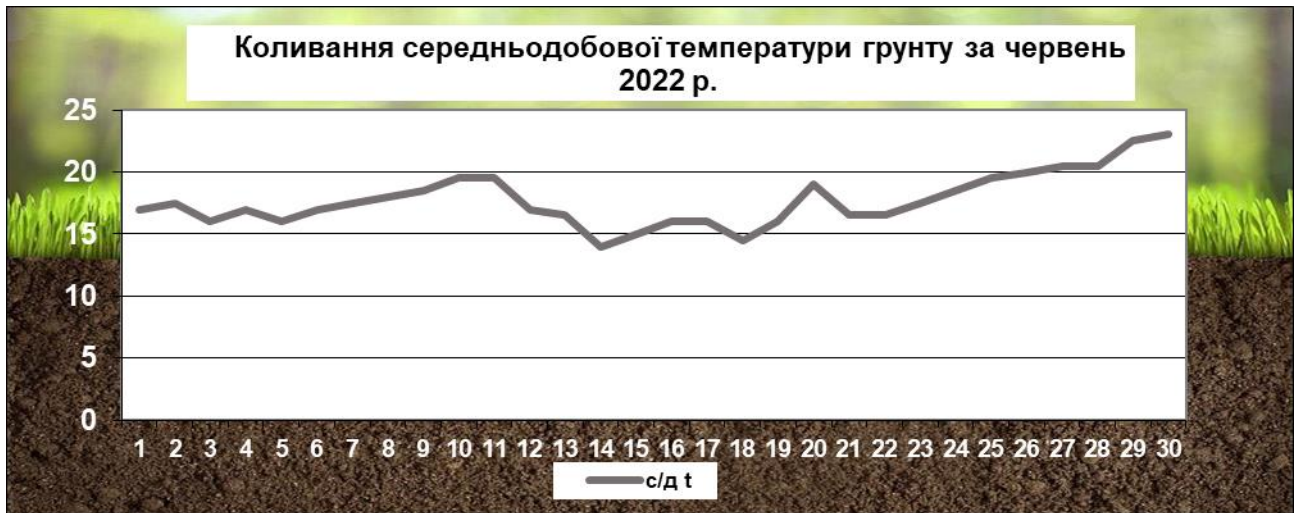

Рис. 3.19. Коливання середньодобової температури ґрунту за червень 2022 р.

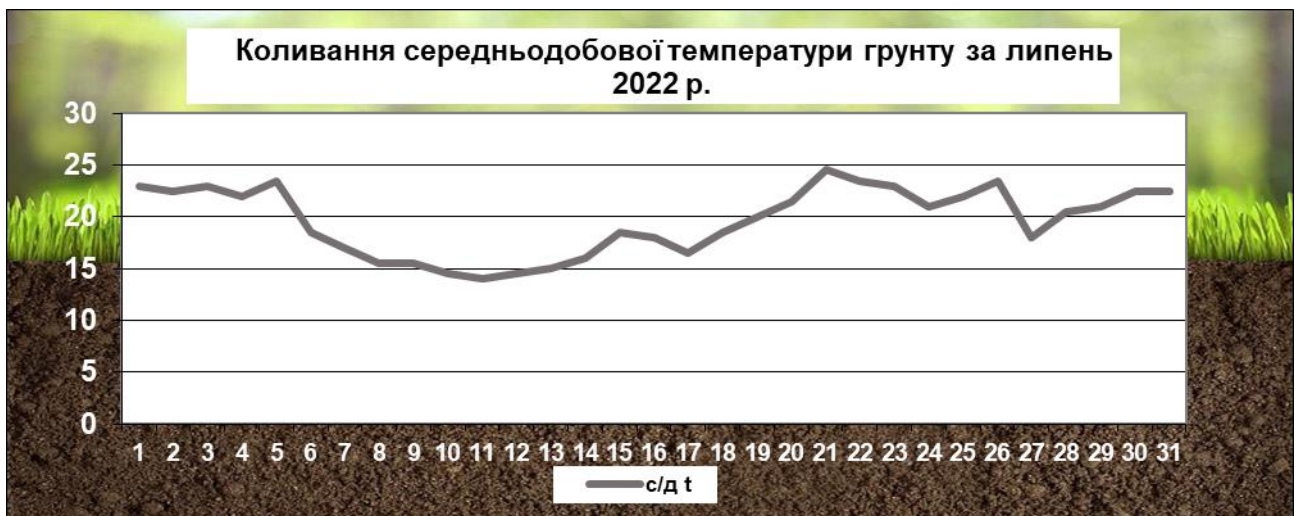

Рис. 3.20. Коливання середньодобової температури ґрунту за липень 2022 р.

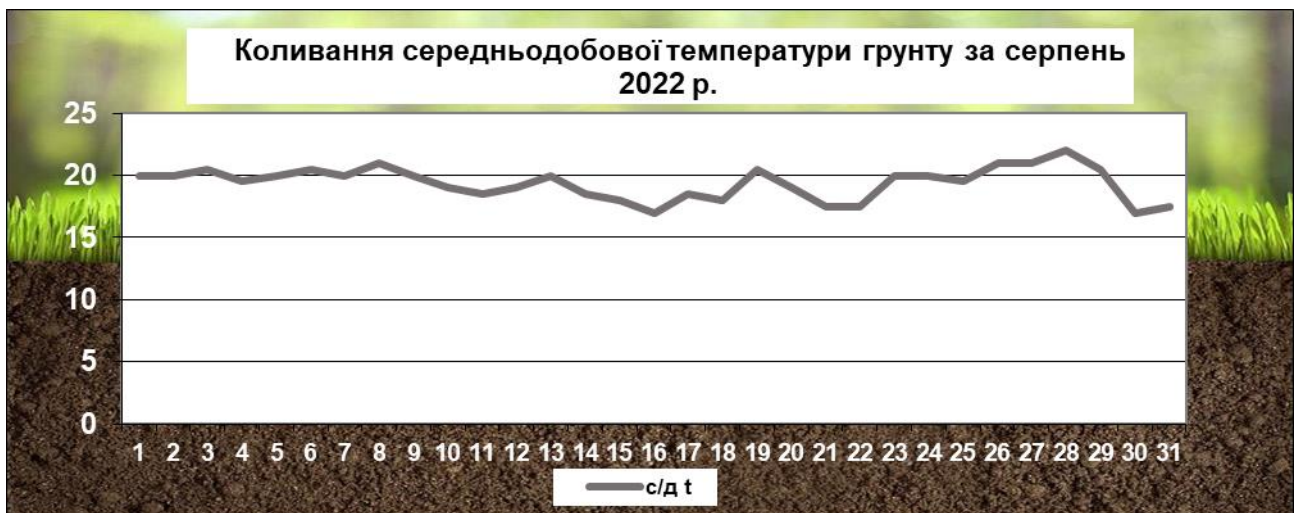

Рис. 3.21. Коливання середньодобової температури ґрунту за серпень 2022 р.

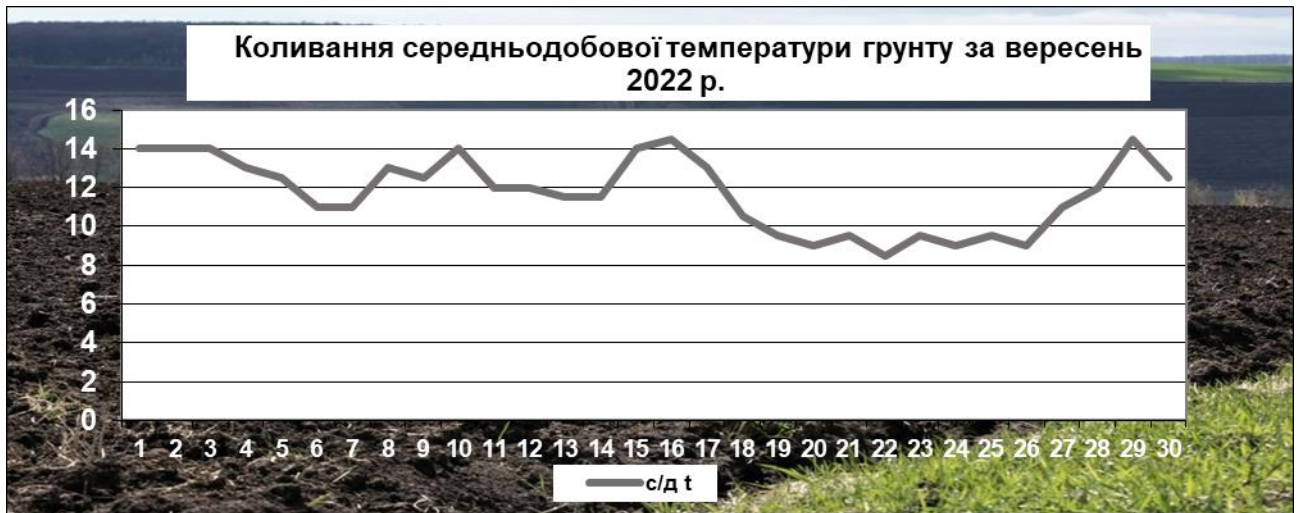

Рис. 3.22. Коливання середньодобової температури ґрунту за вересень 2022 р.

Рис. 3.23. Коливання середньодобової температури ґрунту за жовтень 2022 р.

Рис. 3.24. Коливання середньодобової температури ґрунту за листопад 2022 р.

Протягом 2021-2022 років на території національного природного парку «Вижницький» випало 493,5 мм переважно у вигляді дощу і снігу. Середня річна кількість опадів для регіону становить приблизно 900 мм.

Річна кількість опадів, що випала за 2022 рік менша за норму на 406,5 мм. Розподіл опадів протягом року нерівномірний, кількість опадів, в порівнянні з деякими попередніми роками, менша.

Влітку, як в найвологіший сезон року випало 82,2 мм опадів, це не відповідає нормі. Найбільше випало опадів в червні (46,5 мм). Максимальна добова кількість опадів в досліджуваному році становила 16 мм – 13 липня.

Аномальна кількість опадів випала у серпні (всього 8 мм) та лютому місяці (5,6 мм).

Кількість днів з опадами в поточному році становила 98 випадків, з них 64 – із дощем, 34 – із снігом. В порівнянні з минулим роком кількість випадків з опадами більша.

Найбільшу кількість днів з опадами відмічено у вересні місяці, що становить 19 випадків.

В період весняної та літньої пори року, випало 147,6 мм. Найбільш вологішим для цього періоду був червень місяць (46,5 мм), що є менше норми. Надзвичайно сухим місяцем для літньої пори року був серпень (8 мм) та весни - березень (10,8 мм).

В осінній та зимовий період року випало опадів 345,9 мм.

Розподіл кількості опадів по місяцях протягом природного 2021-2022 року подається у вигляді циклограми місячних опадів (рис.3.25)

Рисунок 3.25. Циклограма місячних опадів за природний 2021-2022 рік.

Крім кількості та розподілу опадів значний вплив на розвиток природних процесів відбувається внаслідок температурного режиму на досліджуваній території, а саме середньодобової, максимальної та мінімальної температури повітря та ґрунту.

Найвища середньодобова температура повітря була зафіксована у липні місяці ($+27,5^{\circ}\text{C}$) і найнижча ($-11,5^{\circ}\text{C}$) у лютому. На ґрунті середньодобова температура спостерігалася найвища в липні місяці ($+24,5^{\circ}\text{C}$) і найнижча у січні (-7°C). З огляду на дані багаторічних спостережень, в нашій місцевості найхолоднішим вважається січень, як для повітря так і для ґрунту, а найтеплішим – серпень.

Отримані дані про середньомісячні максимальні, середні та мінімальні температури повітря відображаються у вигляді циклограми.

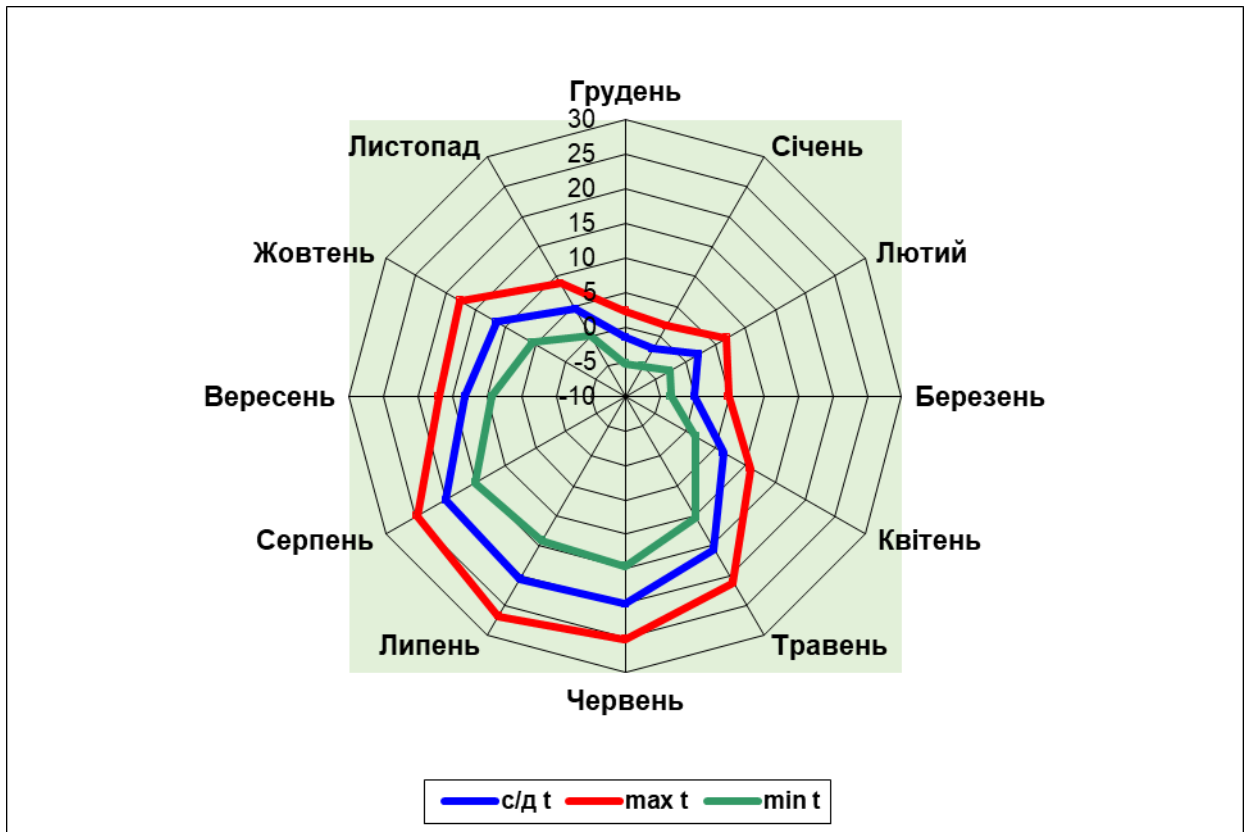

Рисунок 3.26. Циклограма середньомісячних температур повітря за природний 2021-2022 рік

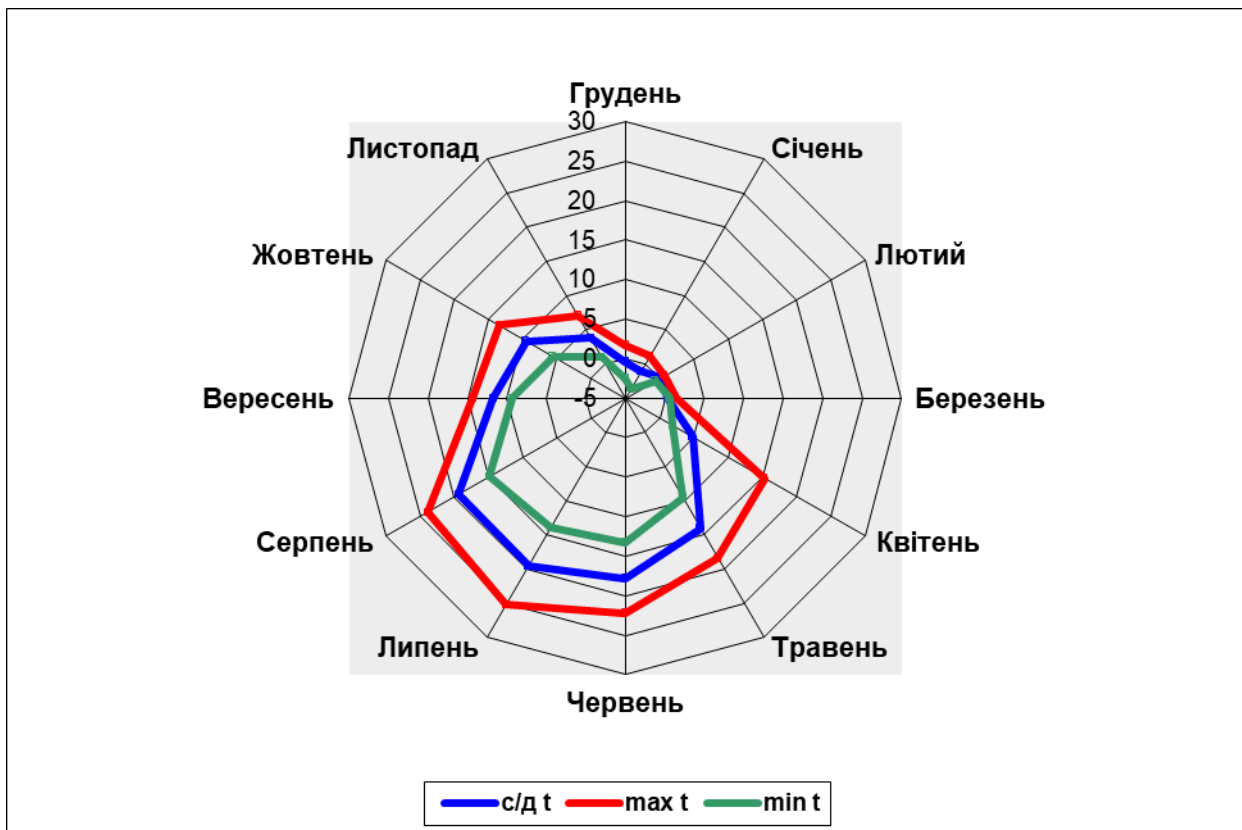

Рисунок 3.27. Циклограма середньомісячних температур ґрунту за природний 2021-2022 рік

3.1.2 АНОМАЛЬНІ ПРИРОДНІ ЯВИЩА

Головними аномальними явищами, що простежувались на території НПП «Вижницький» цього року були незвичайні потепління. Незначні вітри, що мали лише епізодичний характер і невелику силу дії. Цей метеорологічний факт не спричинив флуктуації у розвитку.

Надзвичайне потепління

Таблиця 3.13

Найменування	Місяці	Дата	t max, °C
Повітря			
1	Лютий	16, 17	+12, +11
2	Березень	28, 29	+20, +22
3	Квітень	25	+22
4	Травень	12	+30
5	Червень	29, 30	+34, +35
6	Липень	3, 26	+33, +33
7	Жовтень	18, 30	+24, +24
8	Листопад	1, 2, 3	+21, +18, +17
Грунт			
1	Липень	21, 22, 26	+35, +33, +33

Дати зафіксованих посилень вітру

Таблиця 3.14

№ п/п	Місяці 2020-2021 року					
	січень	лютий	травень	червень	липень	серпень
<i>Дати</i>	2,4,17,18	19	18,21,22	22	14	3
<i>Шв м/с</i>	14, 19, 17, 19 м/с	17 м/с	15, 14, 15 м/с	16 м/с	13 м/с	13 м/с

Максимальна висота снігового покриву становила 30 см у рівнинній частині і до 35 см у гірській. Стійкий сніговий покрив встановився у другій декаді грудня і тривав до кінця січня із частими відлигами та поновленням снігового покриву.

Слід відмітити те, що в останні роки у зоні Берегометського низькогір'я зменшилась кількість випадків випадання граду, і в цей рік градові явища відмічались лише в двох випадках

Грозові явища головним чином проявлялись весною та літом. В цьому році спостерігались сильні зливові дощі із грозами у 6 випадках. Максимум їх припав на квітень місяць.

За досліджуваний рік на території національного парку спостерігались тумани в 15 випадках. Найбільша густина туманів відмічалась у понижених місцевостях.

Дата зафіксованих посиленних туманів

Таблиця 3.15

Місяці	Дата
Січень	10
Березень	16, 30
Квітень	21, 30
Травень	3
Червень	10, 12, 25
Липень	11, 27
Серпень	14
Вересень	9, 19
Жовтень	4, 19
Листопад	7

Загалом природний 2021-2022 рік був доволі спокійним роком у плані прояву аномальних природних явищ.

Рисунок 3.28. Хребет Беньків

3.1.3. МЕТЕОРОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕЗОНІВ РОКУ

Метеорологічна характеристика сезону 2021-2022 року (для зими).

Таблиця 3.16

Рік	Дата початку сезону	Тривалість сезону, в днях	Середня температура			Сума опадів мм	Кількість днів з						Сніговий покрив		
			Добова	Максимальна	Мінімальна		опадами	дощем	снігом	градом	морозом	відлигою	стійкий	частковий	тимчасовий
	04.12	107	-0,5	+3,7	-4,3	170,6	26	4	22	-	95	12	х	-	х
Середнє за 10 років			-0,3	+4,9	-4,8	113,5	28	7,7	20	-	64	9	х	-	х
Відхилення			0,2	1,2	0,5	57,1	2	3,7	2	-	31	3	х	-	х

Зимовий сезон 2021-2022 року розпочався 4 грудня, що характеризувався стійким переходом середньодобової температури повітря через 0 градусів в сторону мінусових значень (-1°C). Абсолютний зимовий мінімум сягнув мітки (- 18°C) 12 грудня.

Сніговий покрив спостерігався тимчасовий, а з другої декади грудня стійкий висотою до 20 см. Сума опадів становила 170,6 мм, що є менше норми. Зима 2021-2022 років тривала 107 днів, з середньодобовим показником (-0,5°C).

Отже, аналізуючи дані багаторічних спостережень за кліматичними показниками на території парку, можна зробити висновки, що зима 2021-2022 року стала середньостатистичною для даного регіону, абсолютний зимовий максимум сягнув мітки (+13°C) 20 лютого.

Рисунок 3.29. Зима 2022 р. Снт. Берегомет

Метеорологічна характеристика сезону 2022 року (для весни).

Таблиця 3.17

Рік	Дата початку сезону	Тривалість сезону, в днях	Середня температура			Сума опадів в мм	Кількість днів з						Сніговий покрив		
			Добова	Максимальна	Мінімальна		опадями	дощем	снігом	градом	морозом	відлигою	стійкий	частковий	тимчасовий
	21.03	73	+7,3	+12,3	+2,9	56,1	20	16	4	1	20	4	-	-	х
Середнє за 10 років			+8,7	+15,0	+2,4	191	28	24	6	1,5	11	1,2	-	-	х
Відхилення			1,4	2,7	0,5	134,9	8	8	2	0,5	9	2,8	-	-	х

Весна розпочалася 21 березня з підняттям середньодобових температур до +10°C. Протягом весняного періоду було відмічено 20 днів з заморозками. Останні ранішні заморозки спостерігалися 19 квітня -3°C.

За цей період випало 56,1 мм опадів, в травні випала найбільша кількість опадів. Катастрофічні природні явища (повені, зсуви, селі та інші) не спостерігалися. Це знову ж таки пояснюється поступовим підвищенням середньодобової температури. Отже, весна була достатньо теплою, але не досить вологою, із незначними заморозками.

Рисунок 3.30. Весна 2022 р. Хребет Волотів

Метеорологічна характеристика сезону 2022 року (для літа).

Таблиця 3.18

Рік	Дата початку сезону	Тривалість сезону, в днях	Середня температура			Сума опадів мм	Кількість днів з						Сніговий покрив			
			Добова	Максимальна	Мінімальна		опадами	дощем	снігом	градом	морозом	відлигою	стійкий	частковий	тимчасовий	
	7.06	132	+18,5	+23,5	+13,3	184,9	42	42	-	1	-	-	-	-	-	-
Середнє за 10 років			+18,6	+25	+11,9	247,2	34	33	-	1	-	-	-	-	-	-
Відхилення			0,1	1,5	1,4	62,3	8	9	-	0	-	-	-	-	-	-

Літо розпочалося з першої декади червня з підняттям середньодобової температури до $+19^{\circ}\text{C}$. В цьому році літній сезон розпочався з 07 червня і тривав 132 дні.

Стовпчик термометра максимально піднімався до позначки $+35^{\circ}\text{C}$.

Влітку 2022 року випало всього 184,9 мм опадів. Ця кількість опадів для даного регіону являється дуже низькою.

У порівнянні із минулим роком літо 2022 року було помірно спекотним. В дану пору року на ґрунті стовпчик термометра максимального піднімався до 33°C .

Рисунок 3.31. Літо 2022 р. Краєвиди з гори Магура

Метеорологічна характеристика сезону 2022 року (для осені).

Таблиця 3.19

Рік	Дата початку сезону	Тривалість сезону, в днях	Середня температура			Сума опадів в мм	Кількість днів з						Сніговий покрив		
			Добова	Максимальна	Мінімальна		опадами	дощем	снігом	градом	морозом	відлигою	стійкий	частковий	тимчасовий
	11.10	62	+8	+13,2	+2,8	59,9	10	3	7	-	31	-	-	-	х
Середнє за 10 років			+8,3	+15	+3	117,8	19	14	4,5	0,2	13	-	-	-	х
Відхилення			0,3	1,8	0,2	57,9	19	11	2,5	0,2	18	-	-	-	х

Осінь розпочалася 11 жовтня, коли відбувся стійкий перехід мінімальних температур повітря нижче $+10^{\circ}\text{C}$, вона була теплою і дуже сухою.

Перші заморозки зафіксовані 21 жовтня 2022 року. При цьому температура повітря становила -3°C , абсолютний мінімум температури зафіксований -6°C 22 листопада.

Загальна кількість опадів за осінній сезон становить 59,9 мм. Мінімальна температура становила (-6°C) в передгір'ї та ($-7 - 9^{\circ}\text{C}$) в горах.

Середні показники температурного режиму істотно не відрізнялися від минулорічних даних, але в порівнянні з попереднім роком опадів було менше. Флуктуацій у розвитку рослинного і тваринного світу не відмічалось.

Рисунок 3.32. Осінь 2022 р. Урочище Судилів

3.1.4 ПОРІВНЯЛЬНА МЕТЕОРОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕЗОНІВ ЗА ОСТАННІ 10 РОКІВ.

Метеорологічна характеристика сезону 2013-2022 року (для зими).

Таблиця 3.20

Рік	Середня температура			Сума опадів в мм	Кількість днів з						Сніговий покрив		
	Добова	Максимальна	Мінімальна		опадами	дощем	снігом	градом	морозом	відлигою	стійкий	частковий	тимчасовий
2013	-2,6	+2,3	-7,6	203,6	31	7	24	-	91	7	х	-	-
2014	+1,8	+6,4	-2,7	78,3	15	6	9	-	20	8	-	х	-
2015	-0,5	+5,3	-4,1	66,5	24	11	13	-	50	8	-	х	х
2016	+2,2	+6,8	-2,4	55	23	12	11	-	37	10	-	х	х
2017	-0,8	+8	-8	91	29	6	24	-	52	5	-	х	х
2018	-2,3	+5,3	-9,3	141,5	47	12	35	-	53	18	х	-	х
2019	-0,6	+2,6	-3,3	126	44	9	35	-	76	15	х	-	х
2020	+1,4	+6,6	-2,6	122,3	19	6	13	-	74	9	-	-	х
2021	-1	+1,8	-4,1	80,1	18	4	14	-	98	5	х	-	х
2022	-0,5	+3,7	-4,3	170,6	26	4	22	-	95	12	х	-	х
Середнє за 10 років	-0,3	+4,9	-4,8	113,5	28	7,7	20	-	64	9	х	-	х

Найхолодніша зима за останні 10 років виявилась у 2018 р. коли середня мінімальна температура становила $-9,3^{\circ}\text{C}$, при середньому показнику за 10 років $-4,8^{\circ}\text{C}$. Найтеплішою зима спостерігалася у 2017 році коли середня максимальна температура повітря становила $+8^{\circ}\text{C}$, при середньому показнику $+4,9^{\circ}\text{C}$.

Найбагатшою на опади виявилася зима 2013 року коли випало 203,6 мм опадів переважно у вигляді снігу, при середньому показнику за останні 10 років – 113,5 мм. Найменше опадів випало зимою 2016 р. – 55 мм.

98 морозних днів спостерігалось зимою 2021 року, за останнє десятиліття це найвищий показник, а найнижчий у 2014 р. – 20 днів (середній показник 64 дні).

Проаналізувавши зимовий сезон останнього десятиліття з 2013 року по 2022 рік слід відмітити те, що сніговий покрив в основі спостерігався тимчасовий, в окремі роки стійкий. Аномальних явищ за цей період не спостерігалось. Узагальнюючи всі спостереження можна зробити висновок, що зимовий сезон за останні роки стає коротшим та теплішим.

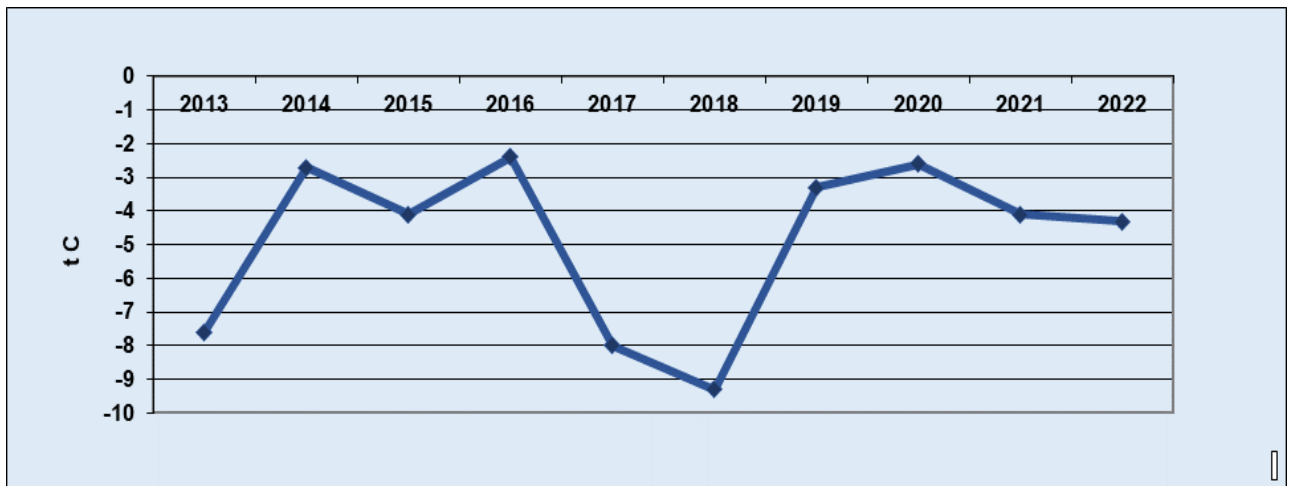

Рисунок 3.33. Графік коливання абсолютних мінімумів за період зимового сезону 2013-2022 рр.

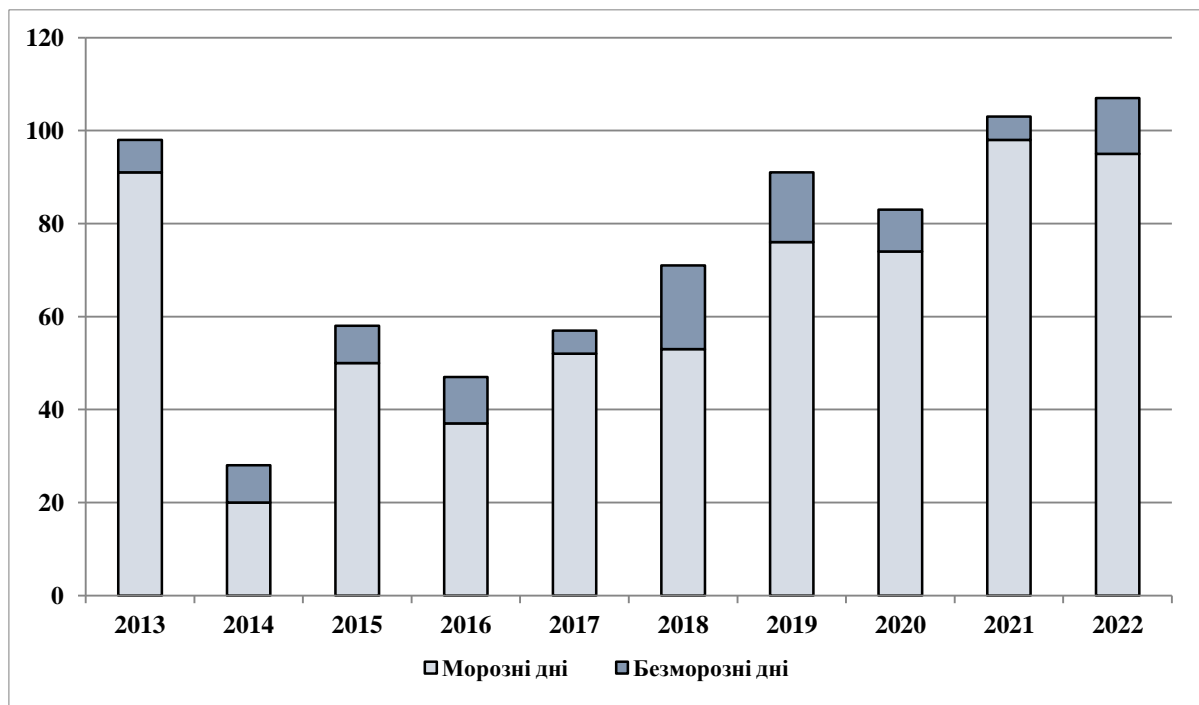

Рисунок 3.34. Співвідношення морозних і без морозних днів протягом зимового сезону 2013-2022 рр.

Метеорологічна характеристика сезону 2013-2022 року (для весни).

Таблиця 3.21

Рік	Середня температура			Сума опадів в мм	Кількість днів з						Сніговий покрив		
	Добова	Максимальна	Мінімальна		опадями	дощем	снігом	градом	морозом	відлигою	стійкий	частковий	тимчасовий
2013	+9,8	+16,5	+3,0	212,1	26	20	24	2	7	-	-	х	-
2014	+8,4	+14,9	+1,9	225,5	26	25	1	2	9	-	-	-	-
2015	+9,3	+15,7	+3,1	109	20	15	5	-	2	-	-	-	х
2016	+10,9	+15,7	+5,8	165	26	23	3	2	2	-	-	-	х
2017	+10,5	+20	+2	268,4	36	32	4	-	1	-	-	-	х
2018	+7,7	+17,2	-2,3	175,3	29	22	7	1	12	-	-	-	х
2019	+8,8	+13,4	+4,2	289,2	34	32	2	-	3	-	-	-	х
2020	+7	+12,4	+1,6	216,3	29	27	2	1	28	2	-	-	х
2021	+6,9	+11,6	+2	194,3	32	25	11	-	28	6	-	-	х
2022	+7,3	+12,3	+2,9	56,1	20	16	4	1	20	4	-	-	х
Середнє за 10 років	+8,7	+15,0	+2,4	191,0	28	24	6	1,5	11	1,2	-	-	х

Найтепліша весна спостерігалась у 2017 році із показниками середньої максимальної температури повітря +20 °С, середній показник за останні 10 років становить +15,0°С. Найхолодніша весна була 2021 року коли середня температура становила - +11,6 °С.

Найбільше опадів випало весною 2019 року – 289,2 а найменше 56,1 мм – у 2022 році, середній показник за 10 років 191,0 мм.

Найбільше морозних днів виявилось весною 2020 та 2021 р – 28 днів. Градові явища в одиничних випадках були відмічені у 2018 та 2020 році та 2022 р., по 2 випадки за весняний сезон спостерігалися у 2013 р, 2014 р, та у 2016 році. Однією із найбільш сніжних була весна 2013 року із кількістю днів зі снігом – 24.

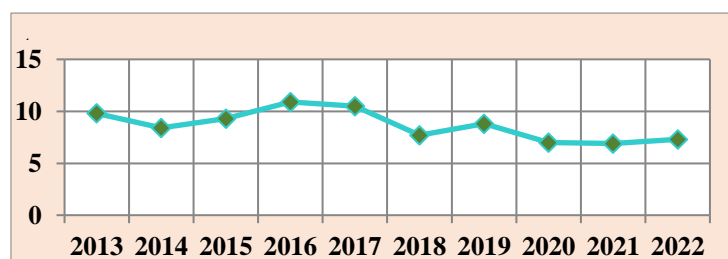

Рисунок 3.35. Графік коливання середньодобових температур за період 2013-2022 рр.

Метеорологічна характеристика сезону 2013-2022 року (для літа).

Таблиця 3.22

Рік	Середня температура			Сума опадів мм	Кількість днів з						Сніговий покрив		
	Добова	Максимальна	Мінімальна		опадями	дощем	снігом	градом	морозом	відлигою	стійкий	частковий	тимчасовий
2013	+19,0	+25,0	+12,9	192,4	24	22	-	2	-	-	-	-	-
2014	+18,0	+25,4	+10,1	106,4	19	17	-	2	-	-	-	-	-
2015	+21,2	+27,6	+14,8	161	15	14	-	1	-	-	-	-	-
2016	+19,3	+26,2	+12,5	121	23	23	-	-	-	-	-	-	-
2017	+18,7	+26	+10	247	30	30	-	1	-	-	-	-	-
2018	+15,8	+24,5	+7,0	435,5	49	49	-	1	-	-	-	-	-
2019	+16,9	+22,8	+11	255,3	47	47	-	-	-	-	-	-	-
2020	+19,8	+25,1	+14,4	425,9	54	54	-	-	-	-	-	-	-
2021	+18,5	+23,7	+13	342,1	36	36	-	1	-	-	-	-	-
2022	+18,5	+23,5	+13,3	184,9	42	42	-	1	-	-	-	-	-
Середнє за 10 років	+18,6	+25	+11,9	247,2	34	33	-	1	-	-	-	-	-

За даними метеорологічних досліджень найжаркішим було літо 2015 року із середньою максимальною температурою +27,6 °С (середній показник за 10 років +25°С). Найхолодніше літо виявилось у 2019 р. із середньою тах t повітря +22,8°С.

Найбагатшим на опади було літо 2018 р. (435,5 мм) та 2020 р. (425,9 мм) при середньому показнику за 10 років 247,2 мм. Найсухішим виявилось літо 2016 року із дуже низькою кількістю опадів, всього 121 мм. Градові явища в одиничних випадках були відмічені у 2015, 2017, 2018, 2021 та 2022 році, по 2 випадки граду за літній сезон спостерігалися у 2013 та 2014 р.

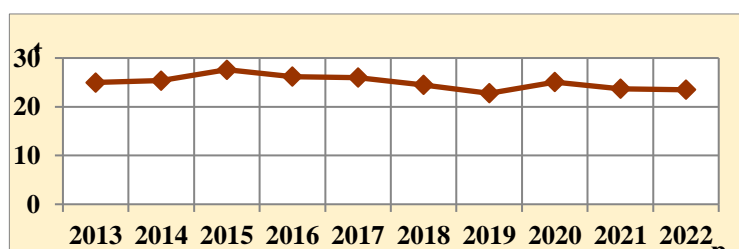

Рисунок 3.36. Графік коливання абсолютних максимумів за літній період 2013-2022 рр.

Метеорологічна характеристика сезону 2013-2022 року (для осені).

Таблиця 3.23

Рік	Середня температура			Сума опадів в мм	Кількість днів з						Сніговий покрив		
	Добова	Максимальна	Мінімальна		опадями	дощем	снігом	градом	морозом	відлигою	стійкий	частковий	тимчасовий
2013	+10,5	+16,4	+4,6	145,7	22	16	6	-	5	-	-	-	х
2014	+14,0	+20,4	+7,6	90,2	17	13	4	-	6	-	-	х	-
2015	+10,1	+15,4	+4,6	133	26	19	5	2	-	-	-	-	х
2016	+8,3	+15,5	+2,8	244,8	24	19	5	-	5	-	-	-	х
2017	+8,5	+16	+2,3	252	38	33	5	-	6	-	-	-	х
2018	+6,7	+17,2	+1,4	111,2	23	16	7	-	7	-	-	-	х
2019	+6,2	+11,9	+0,7	1,9	3	2	1	-	10	-	-	-	х
2020	+7,7	+12,1	+3,2	107,5	16	16	-	-	6	-	-	-	-
2021	+3,4	+12	+0,2	31,4	6	5	1	-	40	-	-	-	-
2022	+8	+13,2	+2,8	59,9	10	3	7	-	31				х
Середнє за 10 років	+8,3	+15	+3	117,8	19	14	4,5	0,2	13	-	-	-	х

Найтеплішою була осінь 2014 року із показниками середньої максимальної температури повітря +20,4 °С при середньому показнику +15 °С. Найхолоднішою виявилася осінь 2021 року з показниками +0,2 °С.

Найбільше опадів випало осінню 2016 р. – 244,8 мм, а найменше 1,9 мм – 2019 р. при середньому показнику за останні 10 років – 117,8 мм. Осінню 2017 р. спостерігалася найбільша кількість днів з опадами, з них зі снігом – 5, а з дощем - 33. Також відмічена найбільша кількість морозних днів у 2021 – 40, при середньому показникові за 10 років – 13 днів.

Слід відмітити те, що за останні роки осінній період не співпадав з календарною осінню, так як початок сезону припадав здебільшого на жовтень місяць. Температурний режим та кількість опадів відповідали нормам осіннього сезону окрім 2019 року, так як загальна кількість опадів за осінній сезон становила всього 1,9 мм. Аномальних явищ за цей період виявлено не було.

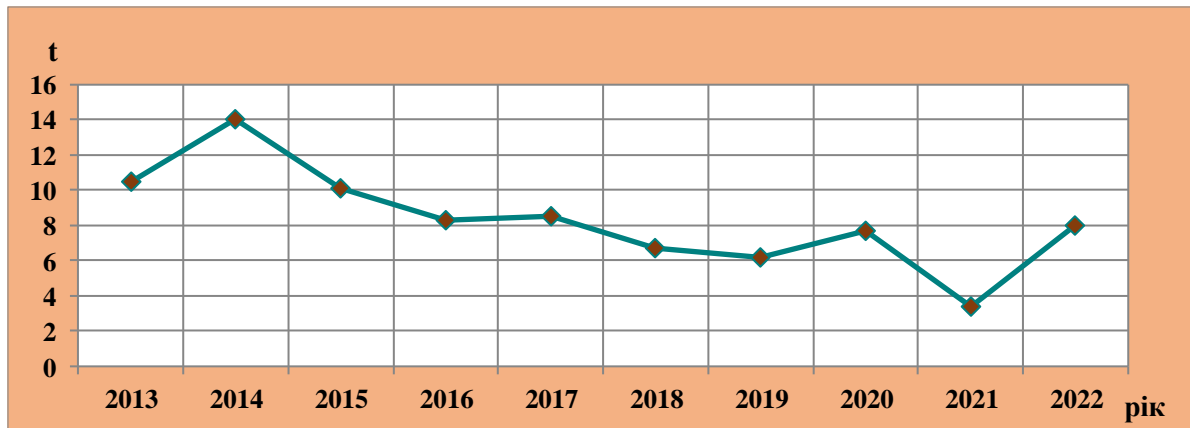

Рисунок 3.37. Графік коливання середньорічних температур за період 2013-2022 рр.

Кількість опадів за період 2013-2022 рр.

Таблиця 3.24

Рік	Сезони				Показник за рік
	Зима	Весна	Літо	Осінь	
2013	203,6	212,1	192,4	145,7	753,8
2014	78,3	225,5	106,4	90,2	500,4
2015	66,5	109	161	133	469,5
2016	55	165	121	244,8	585,8
2017	91	268,4	247	252	858,4
2018	141,5	175,3	435,5	111,2	863,5
2019	126	289,2	255,3	1,9	672,4
2020	122,3	216,3	425,9	107,5	872
2021	80,1	194,3	342,1	31,4	647,9
2022	161,3	65,4	82,2	184,6	493,5
Середній показник за 10 років					657,9

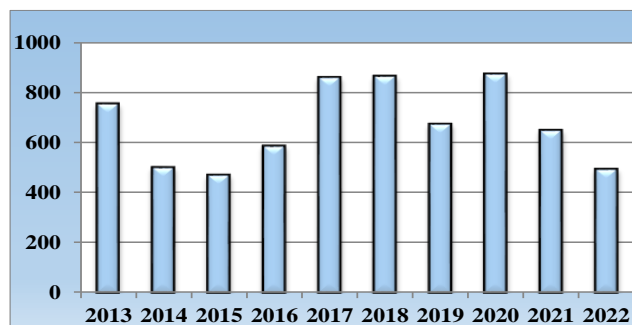

Рисунок 3.38. Графік коливання середньорічної кількості опадів за період 2013-2022 рр.

**Початок, кінець і тривалість періодів з температурами 0, 5, 10°C
для метеопоста Парку за 2013-2022 рр.**

Період роки	Теплий період			Вегетація			Активної вегетації			Безморозний період		
	поча ток	кінець	Σ днів	початок	кінець	Σ днів	Початок	кінець	Σ днів	початок	кінець	Σ днів
2013	25.02	30.12	308	13.04	11.11	212	24.04	17.09	146	29.03	25.11	241
2014	09.02	27.12	321	21.04	11.11	204	28.04	20.10	175	09.02	25.11	289
2015	19.02	28.12	312	23.04	05.10	165	24.04	25.09	154	07.04	25.11	235
2016	26.01	02.12	311	01.04	04.10	186	11.05	13.10	145	26.03	22.11	241
2017	17.02	14.11	270	29.03	26.09	181	28.04	19.09	144	17.02	15.11	271
2018	27.03	18.11	238	04.04	07.11	219	01.06	05.09	97	30.03	18.11	235
2019	16.02	28.11	316	24.04	09.11	201	17.05	16.09	124	05.04	12.11	222
2020	11.02	20.11	284	28.04	29.10	185	05.06	26.09	114	28.04	01.12	187
2021	25.03	03.12	254	30.04	05.10	159	07.06	18.09	104	28.04	06.10	157
2022	21.03	11.12	267	24.04	10.10	171	01.06	30.08	92	20.04	20.10	185
Середнє	II	XII	288	IV	X	188	IV-XI	IX	130	IV	XI	226

Згідно з метеопоказниками, знятими на метеопосту, який знаходиться на при офісній території Парку в смт. Берегомет, теплий період (з температурою вище 0°C) тут починається з лютого-березня, продовжується в середньому 288 днів і закінчується в листопаді-грудні. Тривалість загального періоду вегетації (з температурою вище 10°C) в середньому складає 188 днів, а період активної вегетації (з температурою вище 15°C) – 130 днів. Перші осінні приморозки на метеопості спостерігалися в третій декаді жовтня, останні весняні – в другій декаді квітня. Перші приморозки восени і останні весною короткочасні (два – три дні). Тривалість без морозного періоду – 226 днів.

Рисунок 3.39. Вегетаційний період рослин

3.2. ГІДРОЛОГІЯ

Протягом 2021-2022 років на території національного парку «Вижницький» випало 493,5 мм переважно у вигляді дощу і снігу, що на 406,5 мм, менше за норму.

Влітку, як в найвологіший сезон року випало всього 82,2 мм опадів, це не відповідає нормі. Найбільше випало опадів в червні (46,5 мм). Максимальна добова кількість опадів в досліджуваному році становила 16 мм – 13 липня.

Найбагатшими на опади був червень (128,2 мм). Аномальна кількість опадів випала у серпні (всього 8 мм) та лютому місяці (5,6 мм).

Кількість днів з опадами в поточному році становила 98 випадків, з них 64 – із дощем, 34 – із снігом. В порівнянні з минулим роком кількість випадків з опадами менша.

Для даного регіону характерним є нерівномірний розподіл опадів протягом року, місяця і доби.

Рисунок 3.40. Гідрологічні спостереження 2022 р.

3.2.1 СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА РІВНЕМ І ТЕМПЕРАТУРОЮ ВОДИ НА РІЧКАХ ПАРКУ.

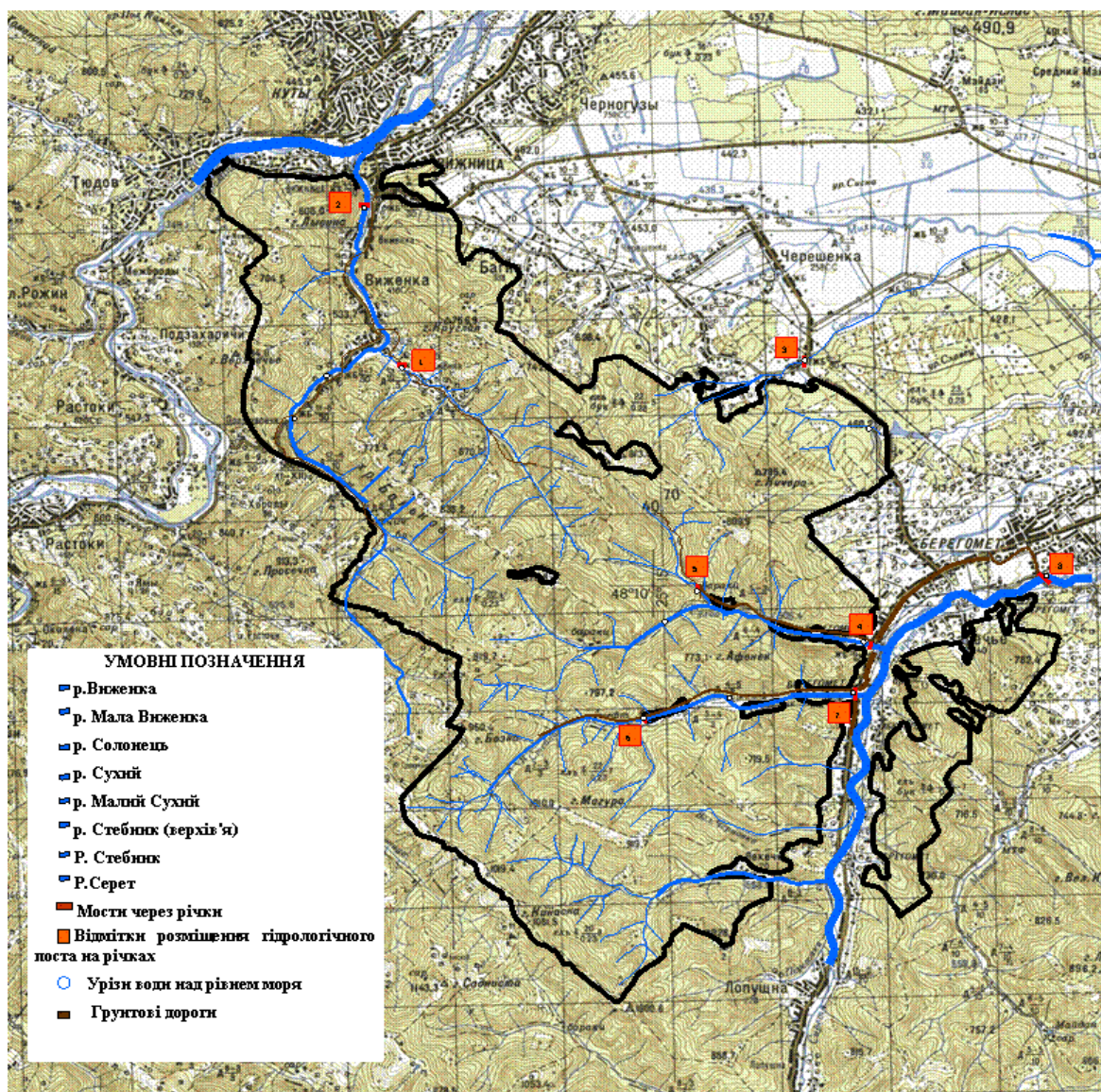

Рисунок 3.41. Карта-схема розміщення гідрологічних постів на річках Парку

Організоване спостереження за гідрологічним режимом води у 2021-2022 році проводилося в зимньо-весняно та літньо-осінній період на річках парку.

Досліджуваний період розпочався із періоду замерзання берегів та настання льодового режиму.

Поява льодового покриву на річках призводить до зміни гідравлічних характеристик потоку, що проявляється у зменшенні швидкості, підвищенні рівнів води, зміні похилів водної поверхні і збільшенні опору для проходження води в руслі.

Льодовий режим нестійкий, середня тривалість льодового періоду становить приблизно 42 дні. Перші льодові утворення з'явилися у вигляді зледеніння берегів у першій декаді грудня товщиною 1 см.

Льодостав настав в другій декаді грудня. Поверхня льоду рівна, його середня товщина змінюється від 5 до 13 см.

Рівень води в зимовий період на річках наближений до меженового при температурі від 0 до -2°, з середнім значенням глибини 9 – 13 см.

Очищення від льоду на річках зафіксовано в третій декаді квітня.

В період весняного льодоходу рівень води в річках коливається від 3 до 12 см, із середнім значенням глибини від 11 до 27 см, та температурою +7°.

В літній період року рівень води в річках становить 2-10 см, із середнім значенням глибини від 9 до 25 см, при температурі +16°.

В осінній період середнє значення рівня води коливається від 0 до 5 см, із середнім значенням глибини від 8 до 19 см, та температурою +8°.

Табл.3.26

Показники	Зима	Весна	Літо	Осінь
Р. Виженка				
Температура °С	-1°	+6°	+16°	+7°
Середня глибина, см	10 см	13 см	12 см	10 см
Середня ширина русла, м	2,6 м	3,6 м	3,2 м	2,9 м
Рівень води	0	7 см	6 см	0 см
Р. Сухий				
Температура °С	-2°	+6°	+15°	+7°
Середня глибина, см	9 см	11 см	9 см	8 см
Середня ширина русла, см	2,9 м	3,1 м	2,9 м	2,8 м
Рівень води	0	3 см	2 см	0 см
Р. Стебник				
Температура °С	-2°	+7°	+15°	+8°
Середня глибина, см	10 см	15 см	10 см	9 см
Середня ширина	2,8 м	3,3 м	3,0 м	2,9 м

русла, см				
Рівень води	0	4 см	3 см	0 см
Р. Серет				
Температура °С	-1°	+7°	+17°	+8°
Середня глибина, см	13 см	27 см	25 см	19 см
Середня ширина русла, см	9 м	12 м	11 м	9 м
Рівень води	3	12 см	10 см	5 см

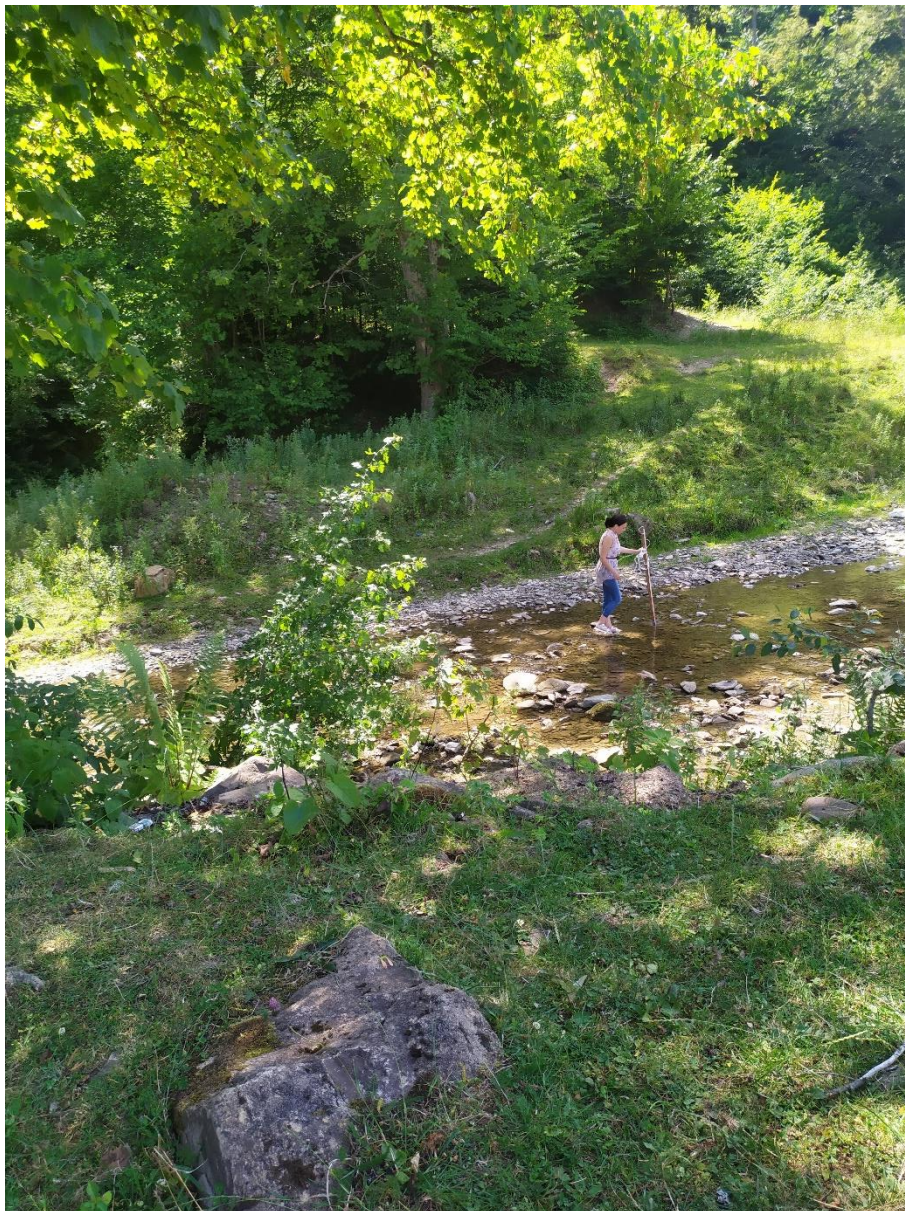

Рисунок 3.43. Визначення гідрометричних показників русла річки Стебник

3.2.2 ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ГІДРОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ НПП

«ВИЖНИЦЬКИЙ»

2022 року була проведена поточна інвентаризація та фіксація гідрологічних об'єктів парку (водоспадів) за допомогою інструментарію Smart.

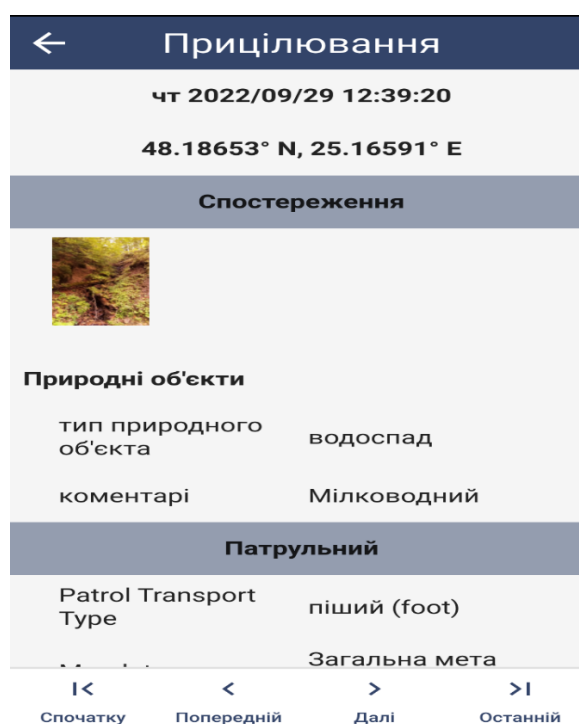
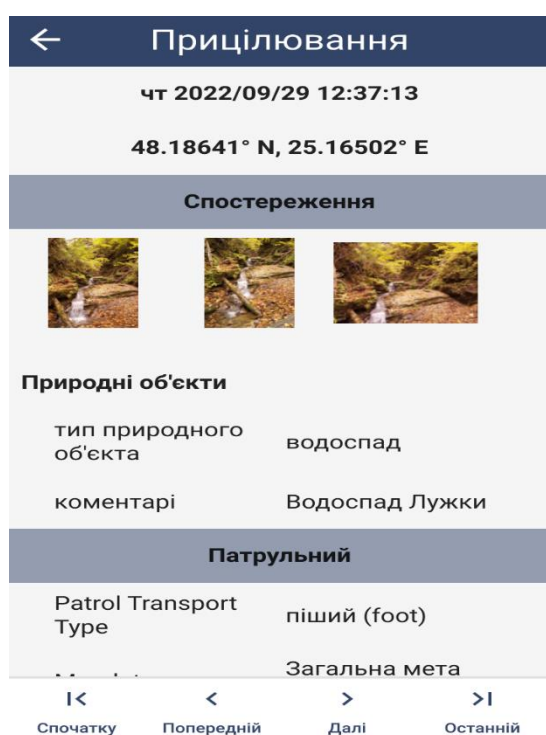

Рисунок 3.44 Приклади зафіксованих об'єктів за допомогою інструментарію Smart.

Джерело	Ідентифікатор маршрутної точки	Дата маршрутної точки	Час маршрутної точки	X	Y	Спостерігач	Остання ...	Востаннє...	Категорі...	Ка...
Незалежний інцидент	1	19 квіт. 2023 р.	17:01:20	25.21040...	48.19385333333333	Олександр Дмитрович Томика	25 квіт. 2...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	4	18 квіт. 2023 р.	16:49:11	25.15673...	48.21842333333334	Сергій Ігорович Овадок	25 квіт. 2...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	2	7 квіт. 2023 р.	10:44:09	25.32461...	48.17090666666666	Іванна Іванівна Татарчук	14 квіт. 2...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	3	1 груд. 2022 р.	15:42:59	25.31446...	48.15349666666666		7 груд. 2...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	6	10 лист. 2022 р.	12:09:26	25.21760...	48.18689166666666		11 лист. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	3	24 жовт. 2022 р.	16:23:04	25.32453...	48.14974333333326		23 лист. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	38	18 жовт. 2022 р.	12:20:57	25.158195	48.19646166666666		20 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	43	29 вер. 2022 р.	13:51:00	25.17964...	48.17241833333326		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	41	29 вер. 2022 р.	13:45:55	25.18047...	48.17405499999999		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	37	29 вер. 2022 р.	13:37:01	25.18116	48.17505333333334		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	34	29 вер. 2022 р.	13:21:17	25.17822...	48.17963666666666		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	25	29 вер. 2022 р.	13:06:10	25.17499...	48.18270333333333		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	24	29 вер. 2022 р.	13:04:42	25.17473...	48.18279666666675		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	23	29 вер. 2022 р.	13:02:38	25.173605	48.18323		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	22	29 вер. 2022 р.	13:00:39	25.17291...	48.18386166666666		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	15	29 вер. 2022 р.	12:39:20	25.16591...	48.18653166666666		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	14	29 вер. 2022 р.	12:37:13	25.16502...	48.18640833333334		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	8	29 вер. 2022 р.	12:24:58	25.16155...	48.18962		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...
Патруль	6	29 вер. 2022 р.	12:16:52	25.15963...	48.19089		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	Пл...

Рисунок 3.45 Табличний варіант зафіксованих водоспадів за допомогою інструментарію Smart.

Рисунок 3.46 Картосхема зафіксованих водоспадів за допомогою інструментарію Smart.

Рисунок 3.47 Водоспад «Волотова» – річка Виженка

Рисунок 3.48 Міква - річка Виженка

Рисунок 3.49 Водоспад «Кам'яні ворота» - річка Виженка

3.2.3 ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ГІДРОГЕОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ «НПП ВИЖНИЦЬКИЙ»

2022 року була проведена поточна інвентаризація та фіксація гідрогеологічних об'єктів парку (джерел) за допомогою інструментарію Smart.

Джерело	Ідентифікатор маршрутної точки	Дата маршрутної точки	Час маршрутної точки	X	Y	Спостерігач	Остання ...	Восстанн...	Категорі...	Ка...	коментарі
Патруль	8	14 квіт. 2023 р.	16:59:56	25.32765...	48.143655	Анатолій Степанович Думенко	25 квіт. 2...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	4	9 квіт. 2023 р.	14:15:52	25.18422...	48.174479999999996	Олександр Петрович Марчук	14 квіт. 2...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	3	9 квіт. 2023 р.	14:00:37	25.18054...	48.1744416666666674	Олександр Петрович Марчук	14 квіт. 2...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	2	9 квіт. 2023 р.	13:59:17	25.18032...	48.17405	Олександр Петрович Марчук	14 квіт. 2...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	2	1 груд. 2022 р.	14:48:19	25.32295...	48.152458333333335		7 груд. 2...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	15	21 жовт. 2022 р.	13:42:52	25.153755	48.2322416666666674		23 лист. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	11	21 жовт. 2022 р.	13:14:06	25.14996...	48.232356		23 лист. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	10	21 жовт. 2022 р.	13:10:42	25.14868...	48.234928333333333		23 лист. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	4	20 жовт. 2022 р.	12:17:40	25.26832...	48.145265		20 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	16	18 жовт. 2022 р.	11:52:56	25.15770...	48.194846666666667		20 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	7	18 жовт. 2022 р.	11:26:29	25.33115...	48.1550166666666675		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	Джерело питної води "
Патруль	13	11 жовт. 2022 р.	11:26:06	25.33222...	48.151146666666667		23 лист. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	10	11 жовт. 2022 р.	11:01:28	25.33112...	48.1550600000000006		23 лист. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	2	2 жовт. 2022 р.	15:02:07	25.15807...	48.194905		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	47	29 вер. 2022 р.	13:58:25	25.17890...	48.1714749999999994		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	Свердловина 32
Патруль	39	29 вер. 2022 р.	13:40:42	25.18079...	48.174378333333334		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	Джерело "Луки"
Патруль	2	28 вер. 2022 р.	19:52:18	25.15840...	48.194698333333333		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	2	28 вер. 2022 р.	19:52:18	25.15840...	48.194698333333333		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	4	28 вер. 2022 р.	13:07:37	25.27845...	48.158938333333333		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	14	28 вер. 2022 р.	11:37:56	25.27297...	48.145356666666667		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	7	28 вер. 2022 р.	11:08:39	25.25654...	48.143585		19 жовт. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	
Патруль	2	26 вер. 2022 р.	16:26:29	25.25971...	48.199083333333333		23 лист. ...	smart sm...	Інфрастр...	П...	

Рисунок 3.50 Табличний варіант зафіксованих джерел за допомогою інструментарію Smart.

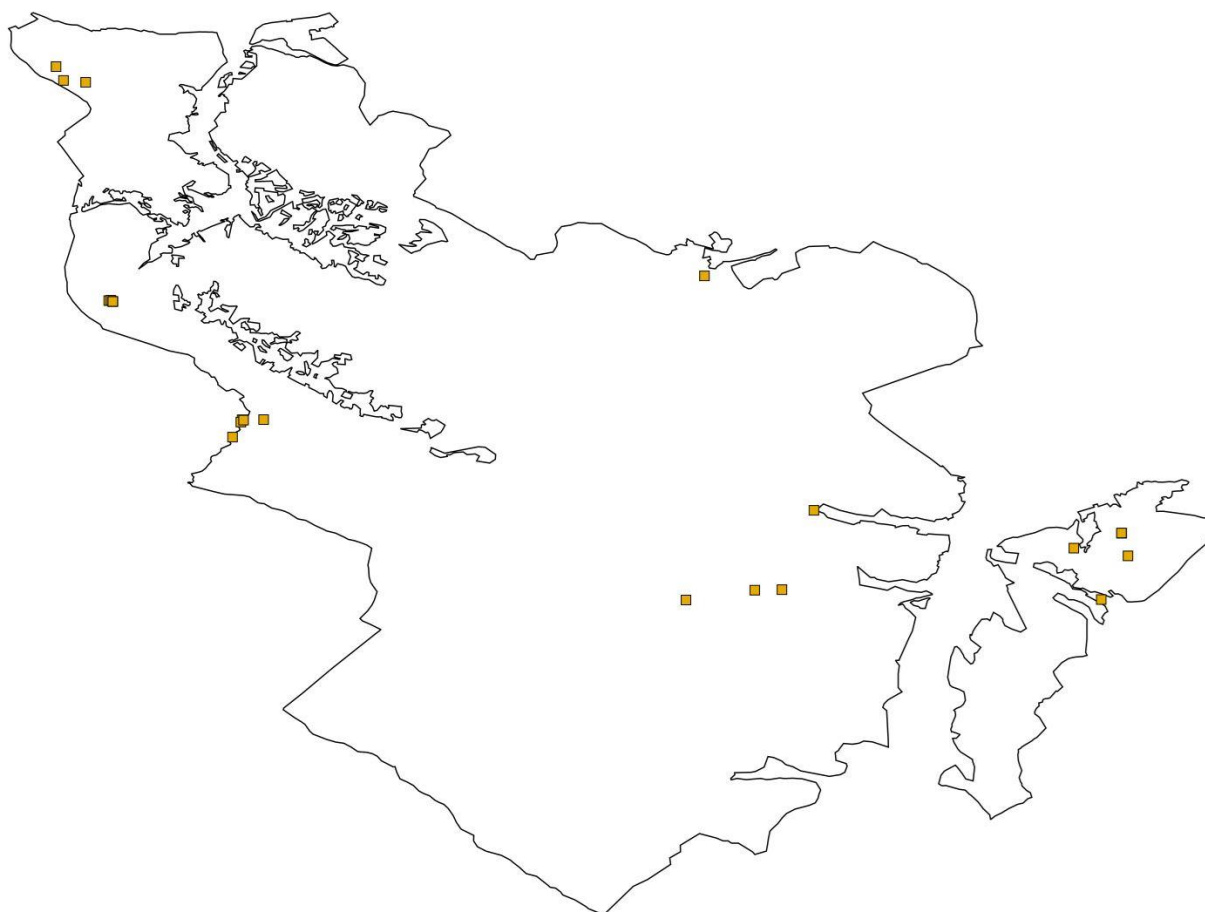

Рисунок 3.51 Картошка зафіксованих джерел за допомогою інструментарію Smart.

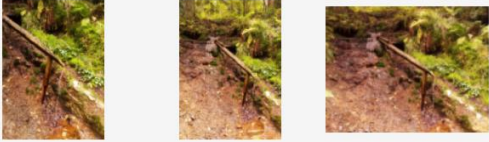

Спостереження		Спостереження	
			
Природні об'єкти		Природні об'єкти	
тип природного об'єкта	облаштоване	тип природного об'єкта	необлаштоване
коментарі	Джерело "Лужки"	коментарі	Свердловина 32
Патрульний		Патрульний	
Patrol Transport Type	піший (foot)	Patrol Transport Type	піший (foot)
...	Загальна мета	...	Загальна мета
<p> ⏪ < > ⏩ Спочатку Попередній Далі Останній </p>		<p> ⏪ < > ⏩ Спочатку Попередній Далі Останній </p>	

Рисунок 3.52 Приклади зафіксованих джерел за допомогою інструментарію Smart.

Рисунок 3.53 Джерело Лужки

3.3 ГЕОЛОГІЧНІ ОБ'ЄКТИ ПАРКУ

2022 року була проведена поточна інвентаризація та фіксація геологічних об'єктів парку за допомогою інструментарію Smart.

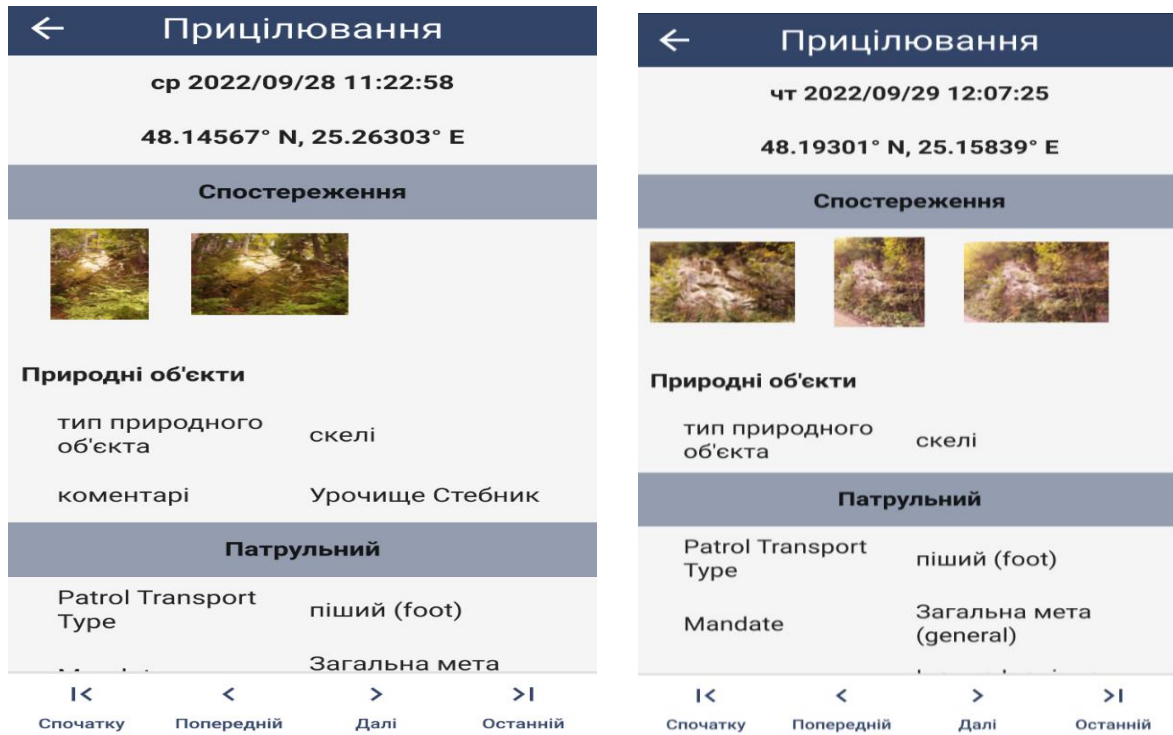

Рисунок 3.54 Приклади зафіксованих геологічних об'єктів за допомогою інструментарію Smart.

Рисунок 3.55 Флішеві утворення – урочище Лужки

Рисунок 3.56 Відслонення потужних пісковиків – урочище Лужки

Рисунок 3.57 Скельний вихід дрібношаруватих пісковиків – урочище Лужки

4. РОСЛИННИЙ СВІТ

4.1. ФЛОРА

Флора НПП «Вижницький» станом на 2022 рік налічує 815 видів судинних рослин. Повний перелік цих видів наведено нижче у «Конспекті флори парку» (табл. 4.1.4). Систематична структура флори визначається О.І. Толмачовим (1974) як «властивий кожній флорі розподіл видів між систематичними категоріями вищого рангу». Основними її показниками є співвідношення між різними групами вищих рослин, що виражаються у відсотках від загальної кількості видів флори, родів та родин. Отримані показники при порівнянні їх з такими ж інших флор відображають певні ботаніко-географічні закономірності фітобіоти.

815 видів, які виявлені на сьогодні на території НПП «Вижницький», належать до 106 родин та 5 відділів. Як видно з таблиці 4.1.1, більшість видів парку (94,5 %) становлять покритонасінні. Частка судинних спорових та голонасінних сягає 5,5 %, що властиве як для флор різних регіонів, так і для флори земної кулі в цілому. Серед покритонасінних на однодольні припадає 158 видів (19,4 %), а на дводольні – 612 видів (75,1 %). Співвідношення між класами *Liliopsida* та *Magnoliopsida* становить 1:3,9. Відповідний показник для флори Українських Карпат становить 1:3,3 (Тасенкевич, 2003). Обидва ці показники відповідають співвідношенню між цими класами, яке властиве для флор Середньої Європи – 1:2,9 – 3,7 (Толмачев, 1974; Шмидт, 1980). Порівняльна характеристика видового складу головних таксономічних одиниць флори Українських Карпат та НПП «Вижницький» наведена у табл. 4.1.1.

Таблиця 4.1.1

Співвідношення головних таксономічних одиниць за кількістю видів флори Українських Карпат та НПП «Вижницький»

Ранг таксону	Назва таксону	Українські Карпати (за Тасенкевич, 2003)		НПП «Вижницький»	
		а*	б	а	б
Divisio	<i>Lycopodiophyta</i>	9	0,45	3	0,4
Divisio	<i>Equisetophyta</i>	9	0,45	7	0,8
Divisio	<i>Polypodiophyta</i>	38	0,9	25	3,0
Divisio	<i>Pinophyta</i>	10	0,5	10	1,3
Divisio	<i>Magnoliophyta</i>	1931	96,7	770	94,5
Classis	<i>Magnoliopsida</i>	1486	74,4	612	75,1
Classis	<i>Liliopsida</i>	445	22,3	158	19,4
РАЗОМ		1997	100	815	100

* а) – абсолютні значення; б) - відсотки

Звертає на себе увагу порівняно більший відсоток хвощеподібних і, особливо, папоротеподібних. Причиною цього є те, що більшість представників відділу *Polypodiophyta* – це компоненти лісових фітоценозів,

які займають домінуюче положення на території парку. Причому у зв'язку з тим, що територія парку охоплює як низькогір'я так і окремі ділянки середньогір'я тут поширені неморальні, мішані та хвойні деревостани з відповідним для кожного з них видовим складом папоротей. Крім того, досить багато папоротеподібних ростуть у складі петрофітних екосистем, що відзначаються значною різноманітністю в межах НППВ (наявні як карбонатні так і силікатні скельні відслонення). Стосовно відділу *Magnoliophyta* відповідні показники досить подібні.

Суттєві риси систематичної структури флори проявляються при аналізі 10 провідних за кількістю видів родин (Толмачев, 1974; Шмидт, 1980). Структурою таких спектрів визначається також приналежність регіональної флори до надрегіональних флористичних об'єднань (Толмачев, 1970), що має не лише теоретичне, а й практичне значення під час проведення робіт, спрямованих на ощадливе використання, збереження й збагачення рослинних ресурсів. Родинно-видові й родинно-родові спектри служать основою для побудови схеми філогенетичного (ретроспективного) конвергентного флористичного районування (Мальшев, 1999; 2002).

Аналіз кількісного спектру провідних родин (табл. 4.1.2) показав, що три перших родини налічують 230 видів. Це складає майже третину видового складу флори НПП (28,2 %). А.П. Хохряков (2000) доводить, що порівнюючи спектри провідних родин, особливо перших трьох або шести з них, можна отримати певні якісні оцінки. Порівнюючи родинно-видові спектри регіональних флор Палеарктики – від Португалії і Північної Африки до Японії і Чукотки, він виявив цікаву закономірність: перша тріада родин в них дивним чином подібна. До її складу майже завжди входять *Asteraceae* і *Poaceae*, а третьою (не обов'язково третьою за рангом) може бути одна із наступних родин (в порядку зниження частоти трапляння): *Fabaceae*, *Cyperaceae*, *Rosaceae*, *Chenopodiaceae*, *Brassicaceae*, *Caryophyllaceae*, *Ranunculaceae*, *Lamiaceae*, *Scrophulariaceae*.

Таблиця 4.1.2

Спектр провідних родин флори НПП «Вижницький»

Місце родини у спектрі	Назва родини	Кількість видів	% від загальної кількості видів
1	<i>Asteraceae</i>	112	13,8
2	<i>Poaceae</i>	67	8,2
3	<i>Rosaceae</i>	51	6,3
4	<i>Fabaceae</i>	41	5,1
5	<i>Lamiaceae</i>	34	4,2
6	<i>Brassicaceae</i>	31	3,8
7	<i>Scrophulariaceae</i>	30	3,7
8–9	<i>Caryophyllaceae</i>	31	3,8
8–9	<i>Cyperaceae</i>	27	3,3
10	<i>Orchidaceae</i>	23	2,8

За наявністю цієї третьої родини А.П. Хохряков (2000) виділяє певні «зони». Найбільшою є «зона» *Cyperaceae*-типу, яка охоплює всю північ і схід Євразії. «Зона» *Fabaceae*-типу займає Середземномор'я, Кавказ, значну частину Середньої Азії та Монголії. Центральна Європа належить до «зони» *Rosaceae*-типу. Таким чином, за даним показником флора НПП «Вижницький» є типовою центральноєвропейською флорою.

У таблиці 4.1.3 наведена порівняльна характеристика провідних частин родинних спектрів флор Українських Карпат та НПП «Вижницький». Перші три родини й місця, які вони займають у спектрах однакові. На четвертому місці у спектрі флори Українських Карпат родина *Cyperaceae*, яка у флорі НПП займає 9 місце. Це, як і шосте місце родини *Ranunculaceae*, свідчить про значно вищу роль бореальних елементів у флорі Українських Карпат порівняно з флорою НПП «Вижницький», і пов'язано з низькогірним розташуванням останнього.

На четвертому місці у родинному спектрі флори НПП родина *Fabaceae*, південна за походженням, представники якої ростуть переважно у складі лучних флористичних комплексів. Ця родина, як і *Lamiaceae*, *Brassicaceae*, *Scrophulariaceae*, *Caryophyllaceae*, своїм походженням пов'язана із Древнім Середземномор'ям. Крім того, у спектрі провідних родин парку представлена «південна» за своїм походженням і поширенням родина як *Orchidaceae* (10 місце).

Таблиця 4.1.3

Порівняльна характеристика спектрів провідних родин флори Українських Карпат та НПП «Вижницький»

Українські Карпати (за Тасенкевич, 2003)				НПП «Вижницький»			
Місце родини у спектрі	Назва родини	Кількість видів	% від загальної кількості видів	Місце родини у спектрі	Назва родини	Кількість видів	% від загальної кількості видів
1	<i>Asteraceae</i>	306	15,3	1	<i>Asteraceae</i>	112	13,8
2	<i>Poaceae</i>	158	7,9	2	<i>Poaceae</i>	67	8,2
3	<i>Rosaceae</i>	131	6,6	3	<i>Rosaceae</i>	51	6,3
4	<i>Cyperaceae</i>	110	5,5	4	<i>Fabaceae</i>	41	5,1
5	<i>Scrophulariaceae</i>	92	4,6	5	<i>Lamiaceae</i>	34	4,2
6	<i>Ranunculaceae</i>	84	4,2	6	<i>Brassicaceae</i>	31	3,8
7	<i>Fabaceae</i>	81	4,1	7–8	<i>Scrophulariaceae</i>	30	3,7
8	<i>Brassicaceae</i>	70	3,5	7–8	<i>Caryophyllaceae</i>	31	3,8
9	<i>Lamiaceae</i>	60	3,0	9	<i>Cyperaceae</i>	27	3,3

10	<i>Apiaceae</i>	57	2,9	10	<i>Orchidaceae</i>	23	2,8
----	-----------------	----	-----	----	--------------------	----	-----

Це обумовлено як низькогірним розташуванням НПП на межі з Передкарпаттям, звідки долиною Сірету мають змогу мігрувати багато теплолюбивих видів, так і наявністю на території парку відповідних екоотопів – виходи карбонатних відторженців-олістолітів, та ґрунтів, які формуються на карбонатних породах.

Високу частку становить синантропна фракція, яка налічує 189 видів (28,9 %). Проте співвідношення між видами апофітної й адвентивної фракцій на користь першої групи свідчить про досить хорошу збереженість тут рослинного покриву. Це підтверджується також тим, що серед апофітів переважають геміапофіти й евтапофіти, які менш антропоотолерантні, ніж евапофіти.

Кількість ендемічних таксонів у НПП «Вижницький» незначна. Це пов'язано з тим, що більша частина території національного парку зайнята лісовими угрупованнями, а ценотичні умови в лісах досить одноманітні й однотипні на значних площах, і тут, як правило, є слабкою диференціація на мікроеконіші. Такі умови не сприяють формуванню ендеміків.

У НПП «Вижницький» виявлено понад 200 видів мохоподібних. Спеціальне вивчення мікофлори, ліхенофлори і альгофлори на території національного парку тільки почалося, узагальнені відомості відсутні.

Таблиця 4.1.4

Конспект флори судинних рослин національного природного парку «Вижницький» (2022 рік)

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
1.	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Lycopodiaceae	Lycopodiopsida	Lycopodiophyta
2.	<i>Lycopodium clavatum</i> L.	Lycopodiaceae	Lycopodiopsida	Lycopodiophyta
3.	<i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Shrank & C.Mart.	Huperziaceae	Lycopodiopsida	Lycopodiophyta
4.	<i>Equisetum arvense</i> L.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
5.	<i>Equisetum fluviatile</i> L.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
6.	<i>Equisetum hyemale</i> L.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
7.	<i>Equisetum palustre</i> L.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
8.	<i>Equisetum pratense</i> L.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
9.	<i>Equisetum sylvaticum</i> L.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
10.	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
11.	<i>Asplenium ruta-muraria</i> L.	Aspleniaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
12.	<i>Asplenium trichomanes</i> L.	Aspleniaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
13.	<i>Asplenium viride</i> Huds.	Aspleniaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
14.	<i>Phyllitis scolopendrium</i> (L.) Newman	Aspleniaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
15.	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth	Athyriaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
16.	<i>Athyrium distentifolium</i>	Athyriaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
	Tausch ex Opiz			
17.	Cystopteris fragilis (L.) Bernh.	Athyriaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
18.	Cystopteris sudetica A.Braun & Milde	Athyriaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
19.	Blechnum spicant (L.) Roth	Blechnaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
20.	Pteridium aquilinum (L.) Kuhn	Dennstaedtiaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
21.	Dryopteris carthusiana (Vill.) H.P.Fuchs	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
22.	Dryopteris dilatata (Hoffm.) A. Gray	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
23.	Dryopteris expansa (C. Presl) Fraser-Jenkins & Jermy	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
24.	Dryopteris filix-mas (L.) Schott	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
25.	Gymnocarpium dryopteris (L.) Newman	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
26.	Gymnocarpium robertianum (Hoffm.) Newman	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
27.	Polystichum aculeatum (L.) Roth	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
28.	Polystichum braunii (Spenner) Fée	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
29.	Polystichum lonchitis (L.) Roth	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
30.	Matteuccia struthiopteris (L.) Tod.	Onocleaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
31.	Botrychium lunaria (L.) Sw.	Ophioglossaceae	Ophioglossopsi da	Polypodiophyta
32.	Ophioglossum vulgatum L.	Ophioglossaceae	Ophioglossopsi da	Polypodiophyta
33.	Polypodium vulgare L.	Polypodiaceae	Ophioglossopsi da	Polypodiophyta
34.	Oreopteris limbosperma (Bellardi ex All.) Holub	Thelypteridaceae	Ophioglossopsi da	Polypodiophyta
35.	Phegopteris connectilis (Michx.) Watt	Thelypteridaceae	Ophioglossopsi da	Polypodiophyta
36.	Juniperus communis L.	Cupressaceae	Pinopsida	Pinophyta
37.	Abies alba Mill.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
38.	Larix decidua Mill.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
39.	Picea abies (L.) H.Karst.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
40.	Picea pungens Engelm.***	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
41.	Pinus cembra L.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
42.	Pinus strobus L.***	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
43.	Pinus sylvestris L.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
44.	<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirbel) Franco***	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
45.	<i>Taxus baccata</i> L.	Taxaceae	Pinopsida	Pinophyta
46.	<i>Alisma plantago-aquatica</i> L.	Alismataceae	Liliopsida	Magnoliophyta
47.	<i>Allium scorodoprasum</i> L.	Alliaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
48.	<i>Allium ursinum</i> L.	Alliaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
49.	<i>Galanthus nivalis</i> L.	Amaryllidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
50.	<i>Leucojum vernum</i> L.	Amaryllidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
51.	<i>Narcissus poëticus</i> L.	Amaryllidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
52.	<i>Convallaria majalis</i> L.	Convallariaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
53.	<i>Majanthemum bifolium</i> (L.) F.W.Schmidt	Convallariaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
54.	<i>Polygonatum multiflorum</i> (L.) All.	Convallariaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
55.	<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce	Convallariaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
56.	<i>Polygonatum verticillatum</i> (L.) All.	Convallariaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
57.	<i>Streptopus amplexifolius</i> (L.) DC.	Convallariaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
58.	<i>Carex brizoides</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
59.	<i>Carex canescens</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
60.	<i>Carex caryophyllea</i> Latourr.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
61.	<i>Carex contigua</i> Hoppe (<i>Carex spicata</i> Huds.)	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
62.	<i>Carex depressa</i> Link (<i>Carex transsilvanica</i> Schur)	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
63.	<i>Carex digitata</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
64.	<i>Carex echinata</i> Murray	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
65.	<i>Carex elongata</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
66.	<i>Carex flava</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
67.	<i>Carex hirta</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
68.	<i>Carex leporina</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
69.	<i>Carex michelii</i> Host	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
70.	<i>Carex montana</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
71.	<i>Carex nigra</i> (L.) Reichard	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
72.	<i>Carex pallescens</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
73.	<i>Carex pendula</i> Huds.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
74.	<i>Carex pilosa</i> Scop.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
75.	<i>Carex remota</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
76.	<i>Carex rostrata</i> Stokes	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
77.	<i>Carex sylvatica</i> Huds.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
78.	<i>Carex tomentosa</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
79.	<i>Carex vesicaria</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
80.	<i>Carex vulpina</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
81.	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. & Schult.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
82.	<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
83.	<i>Eriophorum polystachyon</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
84.	<i>Scirpus sylvaticus</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
85.	<i>Scilla bifolia</i> L.	Hyacinthaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
86.	<i>Crocus heuffelianus</i> Herb.	Iridaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
87.	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	Iridaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
88.	<i>Iris pseudacorus</i> L.	Iridaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
89.	<i>Sisyrinchium septentrionale</i> Bicknell	Iridaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
90.	<i>Juncus articulatus</i> L.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
91.	<i>Juncus bufonius</i> L. aggr.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
92.	<i>Juncus compressus</i> Jacq.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
93.	<i>Juncus conglomeratus</i> L.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
94.	<i>Juncus effusus</i> L.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
95.	<i>Juncus inflexus</i> L.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
96.	<i>Juncus tenuis</i> Willd.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
97.	<i>Luzula campestris</i> (L.) DC.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
98.	<i>Luzula luzuloides</i> (Lam.) Dandy & Wilmott	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
99.	<i>Luzula multiflora</i> (Ehrh.) Lej.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
100.	<i>Luzula pilosa</i> (L.) Willd.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
101.	<i>Luzula sylvatica</i> (Huds.) Gaudin	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
102.	<i>Lemna minor</i> L.	Lemnaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
103.	<i>Gagea lutea</i> (L.) Ker Gawl.	Liliaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
104.	<i>Lilium martagon</i> L.	Liliaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
105.	<i>Colchicum autumnale</i> L.	Melanthaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
106.	<i>Veratrum album</i> L.	Melanthaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
107.	<i>Veratrum lobelianum</i> Bernh.	Melanthaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
108.	<i>Anacamptis coriophora</i> (L.) R.M. Bateman, A.M. Pridgeon & M.W. Chase	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
109.	<i>Anacamptis morio</i> (L.) R.M. Bateman, A.M. Pridgeon & M.W. Chase	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
110.	<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
111.	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
112.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soó	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
113.	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.)	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
	Soó			
114.	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
115.	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F. Hunt & Summerhayes	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
116.	<i>Dactylorhiza sambucina</i> (L.) Soó	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
117.	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
118.	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
119.	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
120.	<i>Epipactis purpurata</i> Smith	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
121.	<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R.Br.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
122.	<i>Gymnadenia densiflora</i> (Wahl.) Dietr.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
123.	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
124.	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
125.	<i>Neottinea ustulata</i> (L.) R.M. Bateman, A.M. Pridgeon & M.W. Chase	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
126.	<i>Orchis militaris</i> L.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
127.	<i>Orchis signifera</i> Vest	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
128.	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
129.	<i>Pseudorchis albida</i> (L.) A. Love & D. Love	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
130.	<i>Traunsteinera globosa</i> (L.) Rchb.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
131.	<i>Agrostis canina</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
132.	<i>Agrostis capillaris</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
133.	<i>Agrostis gigantea</i> Roth	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
134.	<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
135.	<i>Alopecurus aequalis</i> Sobol.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
136.	<i>Alopecurus geniculatus</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
137.	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
138.	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
139.	<i>Apera spica-venti</i> (L.) P.Beauv.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
140.	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.Presl & C.Presl	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
141.	<i>Avena sativa</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
142.	<i>Brachypodium pinnatum</i> (L.) P.Beauv.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
143.	<i>Brachypodium sylvaticum</i>	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
	(Huds.) P.Beauv.			
144.	<i>Briza media</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
145.	<i>Bromopsis benekenii</i> (Lange) Holub	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
146.	<i>Bromopsis inermis</i> (Leyss.) Holub	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
147.	<i>Bromopsis ramosa</i> (Huds.) Holub	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
148.	<i>Bromus commutatus</i> Schrad.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
149.	<i>Bromus hordeaceus</i> L. (<i>Bromus mollis</i> L.)	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
150.	<i>Calamagrostis arundinaceae</i> (L.) Roth.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
151.	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
152.	<i>Calamagrostis villosa</i> (Chaix) J.F. Gmel.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
153.	<i>Cynosurus cristatus</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
154.	<i>Dactylis glomerata</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
155.	<i>Deschampsia caespitosa</i> (L.) P.Beauv.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
156.	<i>Digitaria ischaemum</i> (Schreb.) Muehl.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
157.	<i>Echinochloa crusgalli</i> (L.) P.Beauv.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
158.	<i>Elymus caninus</i> (L.) L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
159.	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
160.	<i>Eragrostis pilosa</i> (L.) P.Beauv.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
161.	<i>Festuca altissima</i> All.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
162.	<i>Festuca gigantea</i> (L.) Vill.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
163.	<i>Festuca ovina</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
164.	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
165.	<i>Festuca regeliana</i> Pavl.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
166.	<i>Festuca rubra</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
167.	<i>Glyceria fluitans</i> (L.) R.Br.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
168.	<i>Glyceria nemoralis</i> (Uechtr.) Uechtr. & Körn.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
169.	<i>Glyceria notata</i> Chevall.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
170.	<i>Helictotrichon planiculme</i> (Schrad.) Pilg.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
171.	<i>Helictotrichon praeustum</i> (Rchb.) Tzvelev	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
172.	<i>Helictotrichon pubescens</i> (Huds.) Pilg.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
173.	<i>Holcus lanatus</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
174.	<i>Holcus mollis</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
175.	<i>Hordelymus europaeus</i> (L.) Jessn ex C.O.Harz	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
176.	<i>Lolium perenne</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
177.	<i>Lolium temulentum</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
178.	<i>Melica nutans</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
179.	<i>Milium effusum</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
180.	<i>Molinia caerulea</i> (L.) Moench	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
181.	<i>Nardus stricta</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
182.	<i>Phalaroides arundinacea</i> (L.) Rausch.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
183.	<i>Phleum alpinum</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
184.	<i>Phleum pratense</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
185.	<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steud.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
186.	<i>Poa annua</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
187.	<i>Poa chaixii</i> Vill.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
188.	<i>Poa compressa</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
189.	<i>Poa nemoralis</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
190.	<i>Poa palustris</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
191.	<i>Poa pratensis</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
192.	<i>Poa trivialis</i> L.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
193.	<i>Puccinellia distans</i> (Jacq.) Parl.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
194.	<i>Setaria glauca</i> (L.) P.Beauv.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
195.	<i>Setaria viridis</i> (L.) P.Beauv.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
196.	<i>Sieglingia decumbens</i> (L.) Bernh	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
197.	<i>Trisetum flavescens</i> (L.) P.Beauv.	Поасеае	Liliopsida	Magnoliophyta
198.	<i>Potamogeton natans</i> L.	Potamogetonaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
199.	<i>Potamogeton crispus</i> L.	Potamogetonaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
200.	<i>Stuckenia pectinata</i> (L.) Börner	Potamogetonaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
201.	<i>Sparganium erectum</i> L.	Sparganiaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
202.	<i>Paris quadrifolia</i> L.	Trilliaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
203.	<i>Typha latifolia</i> L.	Typhaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
204.	<i>Acer platanoides</i> L.	Aceraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
205.	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Aceraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
206.	<i>Adoxa moschatellina</i> L.	Adoxaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
207.	<i>Amaranthus albus</i> L.	Amaranthaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
208.	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	Amaranthaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
209.	<i>Aegopodium podagraria</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
210.	<i>Angelica sylvestris</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
211.	<i>Anthriscus nitida</i> (Wahlenb.) Hazsl.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
212.	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
213.	<i>Astrantia major</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
214.	<i>Carum carvi</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
215.	<i>Cnidium dubium</i> (Schkuhr) Thell.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
216.	<i>Chaerophyllum aromaticum</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
217.	<i>Chaerophyllum hirsutum</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
218.	<i>Conium maculatum</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
219.	<i>Daucus carota</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
220.	<i>Heracleum mantegazzianum</i> Somm. et Levier.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
221.	<i>Heracleum sibiricum</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
222.	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
223.	<i>Laserpitium latifolium</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
224.	<i>Peucedanum oreoselinum</i> (L.) Moench	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
225.	<i>Pimpinella major</i> (L.) Huds.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
226.	<i>Pimpinella saxifraga</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
227.	<i>Sanicula europaea</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
228.	<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
229.	<i>Vinca minor</i> L.	Apocynaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
230.	<i>Aralia elata</i> (Maq.) Seem.	Araliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
231.	<i>Hedera helix</i> L.	Araliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
232.	<i>Asarum europaeum</i> L.	Aristolochiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
233.	<i>Achillea collina</i> J. Becker ex Rchb.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
234.	<i>Achillea millefolium</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
235.	<i>Achillea stricta</i> Schleich. ex Gremli	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
236.	<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
237.	<i>Antennaria dioica</i> (L.) P.Gaertn.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
238.	<i>Anthemis arvensis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
239.	<i>Anthemis cotula</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
240.	<i>Anthemis tinctoria</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
241.	<i>Aposeris foetida</i> (L.) Less.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
242.	<i>Arctium lappa</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
243.	<i>Arctium minus</i> (Hill) Bernh.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
244.	<i>Arctium tomentosum</i> Mill.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
245.	<i>Arnica montana</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
246.	<i>Artemisia absinthium</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
247.	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
248.	<i>Artemisia verlotiorum</i> Lamotte	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
249.	<i>Bellis perennis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
250.	<i>Bidens frondosa</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
251.	<i>Bidens tripartita</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
252.	<i>Carduus acanthoides</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
253.	<i>Carduus crispus</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
254.	<i>Carduus personata</i> (L.) Jacq. (<i>Carduus bicolorifolius</i> Klokov)	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
255.	<i>Carlina acaulis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
256.	<i>Carlina vulgaris</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
257.	<i>Centaurea carpatica</i> (Porcius) Porcius	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
258.	<i>Centaurea cyanus</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
259.	<i>Centaurea jacea</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
260.	<i>Centaurea marmarosiensis</i> (Jav.) Czerep.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
261.	<i>Centaurea phrygia</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
262.	<i>Centaurea scabiosa</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
263.	<i>Centaurea stoebe</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
264.	<i>Cicerbita alpina</i> (L.) Wallr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
265.	<i>Cichorium intybus</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
266.	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
267.	<i>Cirsium oleraceum</i> (L.) Scop.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
268.	<i>Cirsium palustre</i> (L.) Scop.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
269.	<i>Cirsium rivulare</i> (Jacq.) All.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
270.	<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
271.	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronq.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
272.	<i>Crepis biennis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
273.	<i>Crepis capillaris</i> (L.) Wallr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
274.	<i>Crepis paludosa</i> (L.) Moench	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
275.	<i>Crepis praemorsa</i> (L.) Tausch	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
276.	<i>Doronicum austriacum</i> Jacq.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
277.	<i>Erechtites hieracifolia</i> (L.) Raf. ex DC.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
278.	<i>Erigeron acris</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
279.	<i>Eupatorium cannabinum</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
280.	<i>Filago arvensis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
281.	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
282.	<i>Galinsoga urticifolia</i> (Kunth) Benth.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
283.	<i>Gnaphalium sylvaticum</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
284.	<i>Gnaphalium uliginosum</i> L. (<i>Filaginella uliginosa</i> (L.) Opiz)	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
285.	<i>Grindelia squarrosa</i> (Pursh) Dunal	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
286.	<i>Helianthus annuus</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
287.	<i>Hieracium festinum</i> Jord. ex Boreau	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
288.	<i>Hieracium galbanum</i> (Dahlst.) K.Joh.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
289.	<i>Hieracium jablonicense</i> Wol.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
290.	<i>Hieracium laevigatum</i> Willd. aggr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
291.	<i>Hieracium murorum</i> aggr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
292.	<i>Hieracium rotundatum</i> aggr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
293.	<i>Hieracium umbellatum</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
294.	<i>Homogyne alpina</i> (L.) Cass.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
295.	<i>Hypochaeris maculata</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
296.	<i>Hypochaeris radicata</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
297.	<i>Inula britannica</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
298.	<i>Lactuca serriola</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
299.	<i>Lapsana communis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
300.	<i>Leontodon autumnalis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
301.	<i>Leontodon danubialis</i> Jacq.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
302.	<i>Leontodon hispidus</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
303.	<i>Lepidotheca suaveolens</i> (Pursch) Nutt.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
304.	<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
305.	<i>Matricaria recutita</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
306.	<i>Mycelis muralis</i> (L.) Dumort.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
307.	<i>Onopordum acanthium</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
308.	<i>Petasites albus</i> (L.) P.Gaertn.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
309.	<i>Petasites hybridus</i> (L.) P.Gaertn., B.Mey. & Schreb.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
310.	<i>Petasites kablikianus</i> Tausch ex Bercht.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
311.	<i>Phalacrocoma annuum</i> (L.) Dumort.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
312.	<i>Picris hieracioides</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
313.	<i>Pilosella aurantiaca</i> (L.)	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
	F.Schultz & Sch.Bip.			
314.	<i>Pilosella cymosa</i> (L.) F.Schultz & Sch.Bip.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
315.	<i>Pilosella glaucescens</i> (Besser) Soják.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
316.	<i>Pilosella lactucella</i> (Wallr.) P.D. Sell & C. West aggr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
317.	<i>Pilosella obscura</i> (Rchb.) Soják ~ <i>Pilosella praealta</i> aggr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
318.	<i>Pilosella officinarum</i> F.Schult. & Sch.Bip.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
319.	<i>Pilosella plicatula</i> (Zahn) Schljak.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
320.	<i>Pilosella praealta</i> (Vill. ex Gochn.) F.Schultz & Sch.Bip.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
321.	<i>Prenanthes purpurea</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
322.	<i>Ptarmica vulgaris</i> Blackw. ex DC.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
323.	<i>Pulicaria vulgaris</i> Gaertn.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
324.	<i>Pyrethrum clusii</i> Fisch ex Rchb.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
325.	<i>Pyrethrum corymbosum</i> (L.) Scop.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
326.	<i>Pyrethrum parthenium</i> (L.) Smith	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
327.	<i>Scorzonera humilis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
328.	<i>Scorzonera rosea</i> Waldst. & Kit.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
329.	<i>Senecio jacobaea</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
330.	<i>Senecio fuchsii</i> C.C.Gmel.) = Senecio ovatus (P.Gaertn., B.Mey. & Scherb.) Willd. ~ <i>Senecio nemorensis</i> aggr	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
331.	<i>Senecio sylvaticus</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
332.	<i>Senecio vulgaris</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
333.	<i>Solidago canadensis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
334.	<i>Solidago virgaurea</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
335.	<i>Sonchus arvensis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
336.	<i>Sonchus asper</i> (L.) Hill	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
337.	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
338.	<i>Tanacetum vulgare</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
339.	<i>Taraxacum officinale</i> Wigg. aggr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
340.	<i>Telekia speciosa</i> (Schreb.)	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
	Baumg.			
341.	<i>Tragopogon pratensis</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
342.	<i>Tripleurospermum inodorum</i> (L.) Sch.Bip.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
343.	<i>Tussilago farfara</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
344.	<i>Xanthium strumarium</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
345.	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	Balsaminaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
346.	<i>Impatiens noli-tangere</i> L.	Balsaminaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
347.	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	Balsaminaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
348.	<i>Berberis vulgaris</i> L.	Berberidaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
349.	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) P.Gaertn.	Betulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
350.	<i>Alnus incana</i> (L.) Moenh.	Betulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
351.	<i>Betula pendula</i> Roth	Betulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
352.	<i>Cerinth minor</i> L.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
353.	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
354.	<i>Echium vulgare</i> L.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
355.	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
356.	<i>Myosotis laxa</i> Lehm. subsp. <i>caespitosa</i> (C.F. Schultz) Hyl. ex Nordh. <i>Myosotis scorpioides</i> L. aggr.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
357.	<i>Myosotis nemorosa</i> Besser	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
358.	<i>Myosotis ramosissima</i> Rochel ex Schult.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
359.	<i>Myosotis sparsiflora</i> J.C.Mikan ex Pohl	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
360.	<i>Myosotis sylvatica</i> Ehrh. ex Hoffm.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
361.	<i>Pulmonaria mollis</i> Wulfen ex Hornem.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
362.	<i>Pulmonaria obscura</i> Dumort.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
363.	<i>Symphytum cordatum</i> Waldst. & Kit. ex Willd.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
364.	<i>Symphytum officinale</i> L.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
365.	<i>Symphytum tuberosum</i> L.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
366.	<i>Alliaria petiolata</i> (M.Bieb.) Cavara & Grande	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
367.	<i>Arabidopsis thaliana</i> (L.) Heynh.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
368.	<i>Arabis hirsuta</i> (L.) Scop.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
369.	<i>Barbarea vulgaris</i> R.Br.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
370.	<i>Brassica campestris</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
371.	<i>Bunias orientalis</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
372.	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
373.	<i>Cardamine amara</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
374.	<i>Cardamine flexuosa</i> With.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
375.	<i>Cardamine hirsuta</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
376.	<i>Cardamine impatiens</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
377.	<i>Cardamine pratensis</i> L. aggr.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
378.	<i>Cardaminopsis arenosa</i> (L.) Hayek	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
379.	<i>Cardaminopsis halleri</i> (L.) Hayek	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
380.	<i>Dentaria bulbifera</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
381.	<i>Dentaria glandulosa</i> Waldst. & Kit.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
382.	<i>Descurania sophia</i> (L.) Webb ex Prantl	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
383.	<i>Diplotaxis muralis</i> (L.) DC.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
384.	<i>Draba nemorosa</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
385.	<i>Erophila verna</i> (L.) Besser	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
386.	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
387.	<i>Lepidium campestre</i> (L.) R.Br.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
388.	<i>Lunaria rediviva</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
389.	<i>Raphanus raphanistrum</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
390.	<i>Rorippa austriaca</i> (Crantz) Besser	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
391.	<i>Rorippa palustris</i> (L.) Besser	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
392.	<i>Rorippa sylvestris</i> (L.) Besser	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
393.	<i>Sinapis arvensis</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
394.	<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
395.	<i>Thlaspi arvense</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
396.	<i>Turritis glabra</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
397.	<i>Callitriche palustris</i> L.	Callitrichaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
398.	<i>Campanula abietina</i> Griseb. & Schenk.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
399.	<i>Campanula cervicaria</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
400.	<i>Campanula glomerata</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
401.	<i>Campanula latifolia</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
402.	<i>Campanula patula</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
403.	<i>Campanula persicifolia</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
404.	<i>Campanula rapunculoides</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
405.	<i>Campanula rapunculus</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
406.	<i>Campanula serrata</i> (Kit. ex Schult.) Hendrych	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
407.	<i>Campanula trachelium</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
408.	<i>Phyteuma spicatum</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
409.	<i>Lonicera nigra</i> L.	Caprifoliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
410.	<i>Lonicera xylosteum</i> L.	Caprifoliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
411.	<i>Sambucus ebulus</i> L.	Caprifoliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
412.	<i>Sambucus nigra</i> L.	Caprifoliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
413.	<i>Sambucus racemosa</i> L.	Caprifoliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
414.	<i>Viburnum opulus</i> L.	Caprifoliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
415.	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
416.	<i>Cerastium arvense</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
417.	<i>Cerastium holosteoides</i> Fr.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
418.	<i>Coccyganthe flos-cuculi</i> (L.) Fourr.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
419.	<i>Cucubalus baccifer</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
420.	<i>Dianthus armeria</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
421.	<i>Dianthus carthusianorum</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
422.	<i>Dianthus compactus</i> Kit.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
423.	<i>Dianthus deltoides</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
424.	<i>Dianthus glabriusculus</i> (Kit.) Borbás	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
425.	<i>Dianthus membranaceus</i> Borbás	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
426.	<i>Dianthus stenocalyx</i> Juz.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
427.	<i>Herniaria glabra</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
428.	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
429.	<i>Melandrium dioicum</i> (L.) Coss. & Germ.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
430.	<i>Moerinhia trinervia</i> (L.) Clairv.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
431.	<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
432.	<i>Oberna behen</i> (L.) Ikonn.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
433.	<i>Sagina nodosa</i> (L.) Fenzl	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
434.	<i>Sagina procumbens</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
435.	<i>Saponaria officinalis</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
436.	<i>Scleranthus annuus</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
437.	<i>Silene jundzillii</i> Zapal.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
438.	<i>Silene nutans</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
439.	<i>Spergula arvensis</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
440.	<i>Stellaria alsine</i> Grimm.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
441.	<i>Stellaria graminea</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
442.	<i>Stellaria holostea</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
443.	<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
444.	<i>Stellaria nemorum</i> L.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
445.	<i>Steris viscaria</i> (L.) Raf.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
446.	<i>Euonymus europaeus</i> L.	Celastraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
447.	<i>Atriplex hortensis</i> L.	Chenopodiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
448.	<i>Atriplex patula</i> L.	Chenopodiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
449.	<i>Chenopodium album</i> L.	Chenopodiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
450.	<i>Chenopodium bonus-henricus</i> L.	Chenopodiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
451.	<i>Chenopodium polyspermum</i> L.	Chenopodiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
452.	<i>Helianthemum chamaecystus</i> Mill.	Cistaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
453.	<i>Hypericum hirsutum</i> L.	Clusiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
454.	<i>Hypericum maculatum</i> Crantz	Clusiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
455.	<i>Hypericum perforatum</i> L.	Clusiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
456.	<i>Hypericum tetrapterum</i> Fr.	Clusiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
457.	<i>Calystegia sepium</i> (L.) R.Br.	Convolvulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
458.	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	Convolvulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
459.	<i>Swida sanguinea</i> (L.) Opiz	Cornaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
460.	<i>Carpinus betulus</i> L.	Corylaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
461.	<i>Corylus avellana</i> L.	Corylaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
462.	<i>Hylotelephium maximum</i> (L.) Holub aggr.	Crassulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
463.	<i>Sedum acre</i> L.	Crassulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
464.	<i>Echinocystis lobata</i> (Michx.) Torr. & A.Gray	Cucurbitaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
465.	<i>Cuscuta epithimum</i> (L.) L.	Cuscutaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
466.	<i>Cuscuta europaea</i> L.	Cuscutaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
467.	<i>Dipsacus pilosus</i> L.	Dipsacaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
468.	<i>Dipsacus sylvestris</i> Huds.	Dipsacaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
469.	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.	Dipsacaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
470.	<i>Knautia maxima</i> (Opiz) Ortman (Knautia dipsacifolia Kreutzer)	Dipsacaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
471.	<i>Scabiosa columbaria</i> L.	Dipsacaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
472.	<i>Scabiosa ochroleuca</i> L.	Dipsacaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
473.	<i>Succisa pratensis</i> Moench	Dipsacaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
474.	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Ericaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
475.	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	Ericaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
476.	<i>Euphorbia amygdaloides</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
477.	<i>Euphorbia carniolica</i> Jacq.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
478.	<i>Euphorbia cyparissias</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
479.	<i>Euphorbia helioscopia</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
480.	<i>Euphorbia peplus</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
481.	<i>Euphorbia stricta</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
482.	<i>Mercurialis perennis</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
483.	<i>Anthyllis carpatica</i> Pant.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
484.	<i>Anthyllis macrocephala</i> Wender.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
485.	<i>Astragalus glycyphyllos</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
486.	<i>Genista tinctoria</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
487.	<i>Lathyrus laevigatus</i> (Waldst. & Kit.) Gren.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
488.	<i>Lathyrus niger</i> (L.) Bernh.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
489.	<i>Lathyrus pratensis</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
490.	<i>Lathyrus sylvestris</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
491.	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
492.	<i>Lotus corniculatus</i> L. aggr.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
493.	<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
494.	<i>Medicago falcata</i> L. aggr.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
495.	<i>Medicago lupulina</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
496.	<i>Medicago sativa</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
497.	<i>Melilotus albus</i> Medik.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
498.	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
499.	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
500.	<i>Ononis arvensis</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
501.	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.***	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
502.	<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
503.	<i>Trifolium alpestre</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
504.	<i>Trifolium arvense</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
505.	<i>Trifolium aureum</i> Pollich	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
506.	<i>Trifolium campestre</i> Schreb.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
507.	<i>Trifolium dubium</i> Sibth.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
508.	<i>Trifolium fragiferum</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
509.	<i>Trifolium hybridum</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
510.	<i>Trifolium medium</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
511.	<i>Trifolium montanum</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
512.	<i>Trifolium ochroleucon</i> Huds.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
513.	<i>Trifolium pannonicum</i> Jacq.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
514.	<i>Trifolium pratense</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
515.	<i>Trifolium repens</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
516.	<i>Trifolium sativum</i> (Schreb.) Crome	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
517.	<i>Vicia cracca</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
518.	<i>Vicia dumetorum</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
519.	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) S.F.Gray	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
520.	<i>Vicia sativa</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
521.	<i>Vicia sepium</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
522.	<i>Vicia sylvatica</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
523.	<i>Vicia tenuifolia</i> Roth	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
524.	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
525.	<i>Fagus sylvatica</i> L.	Fagaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
526.	<i>Quercus petraea</i> Liebl.	Fagaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
527.	<i>Quercus robur</i> L.	Fagaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
528.	<i>Quercus rubra</i> L.	Fagaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
529.	<i>Corydalis cava</i> (L.) Schweigg. & Körte	Fumariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
530.	<i>Corydalis solida</i> (L.) Clairv.	Fumariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
531.	<i>Fumaria officinalis</i> L.	Fumariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
532.	<i>Centaurium erythraea</i> Rafn	Gentianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
533.	<i>Gentiana asclepiadea</i> L.	Gentianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
534.	<i>Gentiana cruciata</i> L.	Gentianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
535.	<i>Gentianella lingulata</i> (Agardh) Pritchard	Gentianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
536.	<i>Gentianella amarella</i> (L.) Börner.	Gentianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
537.	<i>Gentianopsis ciliata</i> (L.) Ma Yu-Chuan	Gentianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
538.	<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Her.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
539.	<i>Geranium columbinum</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
540.	<i>Geranium dissectum</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
541.	<i>Geranium palustre</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
542.	<i>Geranium phaeum</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
543.	<i>Geranium pratense</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
544.	<i>Geranium pusillum</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
545.	<i>Geranium robertianum</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
546.	<i>Geranium sanguineum</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
547.	<i>Geranium sylvaticum</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
548.	<i>Grossularia uva-crispa</i> (L.) Mill.	Grossulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
549.	<i>Ribes spicatum</i> Robson	Grossulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
550.	<i>Myriophyllum verticillatum</i> L.	Haloragaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
551.	<i>Juglans mandshurica</i> Maxim.***	Juglandaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
552.	<i>Juglans nigra</i> L.***	Juglandaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
553.	<i>Juglans regia</i> L.***	Juglandaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
554.	<i>Acinos arvensis</i> (Lam.) Dandy	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
555.	<i>Ajuga genevensis</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
556.	<i>Ajuga reptans</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
557.	<i>Betonica officinalis</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
558.	<i>Clinopodium vulgare</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
559.	<i>Galeopsis bifida</i> Boenn.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
560.	<i>Galeopsis ladanum</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
561.	<i>Galeopsis speciosa</i> Mill.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
562.	<i>Galeopsis tetrahit</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
563.	<i>Glechoma hederaceae</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
564.	<i>Glechoma hirsuta</i> Waldst. & Kit.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
565.	<i>Lamium album</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
566.	<i>Lamium galeobdolon</i> (L.) L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
567.	<i>Lamium cupreum</i> Schott) <i>Lamium maculatum</i> (L.) L.subsp. <i>cupreum</i> (Schott, Nyman et Kotschy) Hadač)	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
568.	<i>Lamium maculatum</i> (L.) L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
569.	<i>Lamium purpureum</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
570.	<i>Leonurus villosus</i> Desf. ex D'Urv. (<i>Leonurus</i> <i>quinquelobatus</i>)	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
571.	<i>Lycopus europaeus</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
572.	<i>Mentha arvensis</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
573.	<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
574.	<i>Mentha pulegium</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
575.	<i>Nepeta cataria</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
576.	<i>Origanum vulgare</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
577.	<i>Prunella vulgaris</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
578.	<i>Salvia glutinosa</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
579.	<i>Salvia verticillata</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
580.	<i>Scutellaria galericulata</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
581.	<i>Stachys alpina</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
582.	<i>Stachys germanica</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
583.	<i>Stachys palustris</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
584.	<i>Stachys sylvatica</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
585.	<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
586.	<i>Thymus pulegioides</i> L. aggr.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
587.	<i>Thymus serpyllum</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
588.	<i>Utricularia vulgaris</i> L.	Lentibulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
589.	<i>Linum catharticum</i> L.	Linaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
590.	<i>Viscum album</i> L.	Loranthaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
591.	<i>Lythrum salicaria</i> L.	Lythraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
592.	<i>Althaea officinalis</i> L.	Malvaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
593.	<i>Lavatera thuringiaca</i> L.	Malvaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
594.	<i>Malva crispa</i> (L.) L.	Malvaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
595.	<i>Malva neglecta</i> Wallr.	Malvaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
596.	<i>Malva pusilla</i> Smith	Malvaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
597.	<i>Malva sylvestris</i> L.	Malvaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
598.	<i>Monotropa hypopitys</i> L.	Monotropaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
599.	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	Oleaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
600.	<i>Syringa vulgaris</i> L.	Oleaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
601.	<i>Chamaerion angustifolium</i> (L.) Holub	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
602.	<i>Chamaerion dodonaei</i> (Vill.) Holub	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
603.	<i>Circaea alpina</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
604.	<i>Circaea lutetiana</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
605.	<i>Epilobium collinum</i> C.C.Gmel.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
606.	<i>Epilobium hirsutum</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
607.	<i>Epilobium montanum</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
608.	<i>Epilobium obscurum</i> Schreb.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
609.	<i>Epilobium palustre</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
610.	<i>Epilobium parviflorum</i> Schreb.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
611.	<i>Epilobium roseum</i> Schreb.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
612.	<i>Oenothera biennis</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
613.	<i>Orobanche flava</i> C.Mart. ex F.Schultz	Orobanchaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
614.	<i>Oxalis acetosella</i> L.	Oxalidaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
615.	<i>Xanthoxalis stricta</i> (L.) Small	Oxalidaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
616.	<i>Chelidonium majus</i> L.	Papaveraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
617.	<i>Parnasia palustris</i> L.	Parnasiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
618.	<i>Plantago lanceolata</i> L.	Plantaginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
619.	<i>Plantago major</i> L.	Plantaginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
620.	<i>Plantago media</i> L.	Plantaginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
621.	<i>Polygala comosa</i> Schkuhr	Polygalaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
622.	<i>Polygala vulgaris</i> L.	Polygalaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
623.	<i>Bistorta officinalis</i> Delarbre	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
624.	<i>Fallopia convolvulus</i> (L.) A.Löve	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
625.	<i>Persicaria dubia</i> (Stein) Fourr. <i>Persicaria mitis</i> (Schrank) Opiz ex Assenov 1966	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
626.	<i>Persicaria hydropiper</i> (L.) Delarbre	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
627.	<i>Persicaria maculosa</i> S.F.Gray	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
628.	<i>Persicaria minor</i> (Huds.) Opiz	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
629.	<i>Persicaria scabra</i> (Moench) Moldenke	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
630.	<i>Polygonum aviculare</i> L. s.str.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
631.	<i>Reynoutria sachalinensis</i> (F.Schmidt ex Maxim.) Nakai	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
632.	<i>Rumex acetosa</i> L.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
633.	<i>Rumex acetosella</i> L.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
634.	<i>Rumex confertus</i> Willd.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
635.	<i>Rumex conglomeratus</i> Murray	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
636.	<i>Rumex crispus</i> L.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
637.	<i>Rumex obtusifolius</i> L.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
638.	<i>Rumex obtusifolius</i> L. subsp. <i>sylvestris</i> (Lam.) Čelak.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
639.	<i>Rumex pseudoalpinus</i> Hoefft	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
640.	<i>Rumex sanguineus</i> L.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
641.	<i>Rumex thyrsoflorus</i> Fingerh.	Polygonaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
642.	<i>Anagallis arvensis</i> L.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
643.	<i>Cortusa matthioli</i> L.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
644.	<i>Lysimachia nemorum</i> L.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
645.	<i>Lysimachia nummularia</i> L.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
646.	<i>Lysimachia vulgaris</i> L.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
647.	<i>Primula acaulis</i> (L.) L.)	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
648.	<i>Primula elatior</i> (L.) Hill	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
649.	<i>Primula veris</i> L.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
650.	<i>Soldanella hungarica</i> Simonk.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
651.	<i>Chimaphila umbellata</i> (L.) W.Barton	Pyrolaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
652.	<i>Moneses uniflora</i> (L.) A. Gray	Pyrolaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
653.	<i>Orthilia secunda</i> (L.) House	Pyrolaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
654.	<i>Pyrola minor</i> L.	Pyrolaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
655.	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.	Pyrolaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
656.	<i>Aconitum moldavicum</i> Hacq. ex Rchb.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
657.	<i>Actaea spicata</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
658.	<i>Anemone nemorosa</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
659.	<i>Anemone ranunculoides</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
660.	<i>Atragene alpina</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
661.	<i>Caltha palustris</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
662.	<i>Ficaria verna</i> Huds. aggr.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
663.	<i>Hepatica nobilis</i> Schreb.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
664.	<i>Isopyrum thalictroides</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
665.	<i>Ranunculus acris</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
666.	<i>Ranunculus auricomus</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
667.	<i>Ranunculus carpaticus</i> Herbich	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
668.	<i>Ranunculus cassubicus</i> L. aggr.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
669.	<i>Ranunculus flammula</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
670.	<i>Ranunculus lanuginosus</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
671.	<i>Ranunculus polyanthemos</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
672.	<i>Ranunculus repens</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
673.	<i>Ranunculus sardous</i> Crantz	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
674.	<i>Thalictrum aquilegifolium</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
675.	<i>Thalictrum flavum</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
676.	<i>Thalictrum minus</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
677.	<i>Thalictrum simplex</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
678.	<i>Trollius europaeus</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
679.	<i>Reseda lutea</i> L.	Resedaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
680.	<i>Frangula alnus</i> Mill.	Rhamnaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
681.	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
682.	<i>Agrimonia pilosa</i> Ledeb.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
683.	<i>Agrimonia procera</i> Wallr.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
684.	<i>Alchemilla acutiloba</i> Opiz	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
685.	<i>Alchemilla crinita</i> Buser	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
686.	<i>Alchemilla micans</i> Buser	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
687.	<i>Alchemilla monticola</i> Opiz	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
688.	<i>Alchemilla sarmatica</i> Juz.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
689.	<i>Alchemilla subcrenata</i> Buser	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
690.	<i>Aruncus dioicus</i> (Walter) Fernald	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
691.	<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
692.	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
693.	<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
694.	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
695.	<i>Fragaria moschata</i> (Duchesne) Weston	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
696.	<i>Fragaria vesca</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
697.	<i>Fragaria viridis</i> Duchesne	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
698.	<i>Geum aleppicum</i> Jacq.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
699.	<i>Geum rivale</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
700.	<i>Geum urbanum</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
701.	<i>Malus domestica</i> Borkh.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
702.	<i>Malus sylvestris</i> Mill.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
703.	<i>Padus avium</i> Mill.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
704.	<i>Physocarpus opulifolius</i> (L.) Maxim.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
705.	<i>Potentilla anserina</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
706.	<i>Potentilla argentea</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
707.	<i>Potentilla aurea</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
708.	<i>Potentilla erecta</i> (L.) Raeusch.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
709.	<i>Potentilla norvegica</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
710.	<i>Potentilla reptans</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
711.	<i>Poterium sanguisorba</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
712.	<i>Pyrus communis</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
713.	<i>Rosa canina</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
714.	<i>Rosa ciesielskii</i> Błocki	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
715.	<i>Rosa corymbifera</i> Bohkh.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
716.	<i>Rosa dumalis</i> Bechst.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
717.	<i>Rosa lazarenkoi</i> Chrshan.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
718.	<i>Rosa micrantha</i> Smith	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
719.	<i>Rosa pendulina</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
720.	<i>Rosa tomentosa</i> Smith	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
721.	<i>Rubus apricus</i> Wimmer	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
722.	<i>Rubus caesius</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
723.	<i>Rubus guentheri</i> Weihe & Nees	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
724.	<i>Rubus hirtus</i> Waldst. & Kit.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
725.	<i>Rubus idaeus</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
726.	<i>Rubus nessensis</i> W.Hall	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
727.	<i>Rubus plicatus</i> Weihe & Nees	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
728.	<i>Rubus serpens</i> Weihe ex Lej. & Court.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
729.	<i>Rubus sulcatus</i> Vest ex Tratt.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
730.	<i>Sanquisorba officinalis</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
731.	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
732.	<i>Spiraea chamaedryfolia</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
733.	<i>Cruciata glabra</i> (L.) Ehrend.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
734.	<i>Cruciata laevipes</i> Opiz	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
735.	<i>Galium aparine</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
736.	<i>Galium boreale</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
737.	<i>Galium intermedium</i> Schult.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
738.	<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
739.	<i>Galium palustre</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
740.	<i>Galium rotundifolium</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
741.	<i>Galium spurium</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
742.	<i>Galium tyraicum</i> Klokov	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
743.	<i>Galium uliginosum</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
744.	<i>Galium verum</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
745.	<i>Phellodendron amurense</i> Rupr. *!	Rutaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
746.	<i>Populus alba</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
747.	<i>Populus nigra</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
748.	<i>Populus tremula</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
749.	<i>Salix alba</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
750.	<i>Salix aurita</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
751.	<i>Salix caprea</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
752.	<i>Salix cinerea</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
753.	<i>Salix elaeagnos</i> Scop.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
754.	<i>Salix fragilis</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
755.	<i>Salix pentarda</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
756.	<i>Salix purpurea</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
757.	<i>Salix silesiaca</i> Willd.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
758.	<i>Salix triandra</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
759.	<i>Salix viminalis</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
760.	<i>Chrysosplenium alternifolium</i> L.	Saxifragaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
761.	<i>Chaenorrhinum minus</i> (L.) Lange	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
762.	<i>Digitalis grandiflora</i> Mill.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
763.	<i>Euphrasia brevipila</i> Burn. & Gremler	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
764.	<i>Euphrasia kernerii</i> Wettst.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
765.	<i>Euphrasia montana</i> Jord.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
766.	<i>Euphrasia rostkoviana</i> Hayne	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
767.	<i>Euphrasia stricta</i> D.Wolff ex J.F.Lehm.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
768.	<i>Lathraea squamaria</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
769.	<i>Linaria vulgaris</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
770.	<i>Melampyrum nemorosum</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
771.	<i>Odontites vulgaris</i> Moench	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
772.	<i>Pedicularis exaltata</i> Besser	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
773.	<i>Rhinanthus aestivalis</i> (N. Zinger) Schischk. & Serg.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
774.	<i>Rhinanthus alectorolophus</i> Pollich	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
775.	<i>Rhinanthus minor</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
776.	<i>Rhinanthus vernalis</i> (N.Zinger) Schischk. & Serg.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
777.	<i>Scrophularia nodosa</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
778.	<i>Scrophularia scopoli</i> Hoppe ex Pers.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
779.	<i>Verbascum lanatum</i> Schrad.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
780.	<i>Verbascum nigrum</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
781.	<i>Veronica arvensis</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
782.	<i>Veronica beccabunga</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
783.	<i>Veronica chamaedrys</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
784.	<i>Veronica montana</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
785.	<i>Veronica officinalis</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
786.	<i>Veronica persica</i> Poir.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
787.	<i>Veronica scutellata</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
788.	<i>Veronica serpyllifolia</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
789.	<i>Veronica teucrium</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
790.	<i>Veronica urticifolia</i> Jacq.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
791.	<i>Atropa bella-donna</i> L.	Solanaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
792.	<i>Datura stramonium</i> L.	Solanaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
793.	<i>Hyoscyamus niger</i> L.	Solanaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
794.	<i>Physalis alkekengi</i> L.	Solanaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
795.	<i>Solanum dulcamara</i> L.	Solanaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
796.	<i>Solanum nigrum</i> L.	Solanaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
797.	<i>Staphylea pinnata</i> L.	Staphyleaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
798.	<i>Myricaria germanica</i> (L.) Desv.	Tamaricaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
799.	<i>Daphne mezereum</i> L.	Thymelaeaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
800.	<i>Tilia cordata</i> Mill.	Tiliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
801.	<i>Ulmus glabra</i> Huds.	Ulmaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
802.	<i>Urtica dioica</i> L.	Urticaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
803.	<i>Urtica urens</i> L.	Urticaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
804.	<i>Valeriana officinalis</i> L.	Valerianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
805.	<i>Valeriana simplicifolia</i> (Rchb.) Kabath	Valerianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
806.	<i>Verbena officinalis</i> L.	Verbenaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
807.	<i>Viola arvensis</i> Murray	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
808.	<i>Viola canina</i> L.	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
809.	<i>Viola declinata</i> Waldst. & Kit.	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
810.	<i>Viola hirta</i> L.	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
811.	<i>Viola montana</i> L.	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
812.	<i>Viola odorata</i> L.	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
813.	<i>Viola reihenbachiana</i> Jord. ex Boreau	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
814.	<i>Viola suavis</i> M.Bieb.	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
815.	<i>Viola tricolor</i> L.	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

На підставі опрацювання матеріалів Гербарію Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, літературних відомостей, флористичних списків і геоботанічних описів було виявлено низку нових видів для території НПП «Вижницький».

Нові види для НПП «Вижницький» (2022 рік)

Eragrostis pilosa (L.) P.Beauv.

Чернівецька обл., Вижницький р-н, околу смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина № 8. 21.10.2022 leg. І.І. Чорней, А.І. Токарюк (CHER);

Aralia elata (Maq.) Seem.

Буковинські Карпати, Чернівецька обл., Вижницький р-н, НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», ліс. 09.06.2010 leg. А.І. Токарюк, О.Д. Волуца (CHER);

Berberis vulgaris L. (аборигенна фракція флори)

Чернівецька обл., Вижницький р-н, околу м. Вижниця, урочище Рівня, НПП «Вижницький», термофільний варіант кислої бучини. N48°14'05 E25°09'46, h=579 м н.р.м. 02.06.2022 А. Токарюк, Д. Якушенко (CHER);

Chimaphila umbellata (L.) W.Barton

Чернівецька обл., Вижницький р-н, околу м. Вижниця, урочище Рівня, НПП «Вижницький», ацидофільна бучина. N48°14.12' E25°09.32', h=512 м н.р.м. 02.06.2022 А. Токарюк, Д. Якушенко (CHER);

Чернівецька обл., Вижницький р-н, околу с. Виженка, НПП «Вижницький», Вижницьке л-во, кв. 7, буковий ліс. 03.06.2022 І. Чорней, Я. Дідух, А. Токарюк, Д. Якушенко (CHER);

Thalictrum simplex L.

Чернівецька обл., Вижницький р-н, околу м. Вижниця, урочище Рівня, НПП «Вижницький», лука на вершині. 02.06.2022 А. Токарюк, Д. Якушенко (CHER).

Нові види для НПП «Вижницький» (2021 рік)

Agrimonia procera Wallr.

Чернівецька обл., Вижницький р-н, околу смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, вздовж дороги. 22.07.2020 leg. І.І. Чорней, А.І. Токарюк (CHER);

Artemisia verlotiorum Lamotte

Чернівецька обл., Вижницький р-н, околу м. Вижниця, НПП «Вижницький», урочище Рівня, вздовж дороги. 24.07. 2020 leg. І.І. Чорней, А.І. Токарюк (CHER);

Carex transsilvanica Schur

Чернівецька обл., Вижницький р-н, НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, урочище Сухий, луки. 18.06.2013 leg. А. Токарюк, О. Волуца; 20.01.2021 det. О.Д. Волуца (*CHER*);

***Centaurea stoebe* L.**

Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, вздовж дороги. 22.07.2020 р. Leg. І.І. Чорней, А.І. Токарюк (*CHER*);

***Helianthus annuus* L.**

Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, табір «Ойкос». 22.07.2020 leg. І.І. Чорней, А.І. Токарюк (*CHER*);

***Persicaria minor* (Huds.) Opiz**

Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, вздовж дороги. 22.07.2020 leg. І.І. Чорней, А.І. Токарюк; 06.10.2020 det. О.Д. Волуца (*CHER*);

***Potamogeton natans* L.**

Чернівецька обл., Вижницький р-н, НПП «Вижницький», окол. с. Черешенька, урочище Солонець, ставок. 08.06.2011 leg. А. Токарюк, О. Волуца (*CHER*);

***Symphytum tuberosum* L.**

Чернівецька обл., Вижницький р-н, НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, урочище Лужки, ялицево-буковий ліс. 19.06.2013 А. Токарюк, О. Волуца (*CHER*);

***Thalictrum flavum* L.**

Чернівецька обл., Вижницький р-н, НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 leg. В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);

***Thalictrum minus* L.**

(Опис № 18). Вижницький р-н, смт Берегомет, вершина г. Великий Стіжок, h = 856 м н.р.м., ПП = 80–85 %, 09.06.2010, О. Волуца;

***Vicia tetrasperma* (L.) Schreb.**

Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, лука. 23.07.2020 leg. І.І. Чорней, А.І. Токарюк (*CHER*);

***Vicia tenuifolia* Roth**

Буковинські Карпати, Чернівецька обл., Вижницький р-н, НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», луки. 09.06.2010 leg. А.І. Токарюк, О.Д. Волюца (CHER);

***Erechtites hieracifolia* (L.) Raf. ex DC.**

Чернівецька обл., Вижницький р-н, НПП «Вижницький», окол. с. Багна, геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Багнянські старожитності», буковий ліс. 08.16.2021 leg. І. Чорней, А. Токарюк (CHER);

У межах НПП «Вижницький» виявлено 41 вид судинних рослин, занесений до Червоної книги України (2009), з яких 2 види (*Pinus cembra* L. і *Staphylea pinnata* L.) антропогенного походження (табл. 4.1.5).

Таблиця 4.1.5

Рідкісні, включені до «Червоної книги України» (2009) види
НПП «Вижницький»

№	Вид	Родина	Статус, (ЧКУ, 2009)
1.	<i>Allium ursinum</i> L.	<i>Alliaceae</i>	Неоцінений
2.	<i>Galanthus nivalis</i> L.	<i>Amaryllidaceae</i>	Неоцінений
3.	<i>Leucojum vernum</i> L.	<i>Amaryllidaceae</i>	Неоцінений
4.	<i>Lunaria rediviva</i> L.	<i>Brassicaceae</i>	Неоцінений
5.	<i>Colchicum autumnale</i> L.	<i>Colchicaceae</i>	Неоцінений
6.	<i>Cystopteris sudetica</i> A. Braun et Milde	<i>Cystopteridaceae</i>	Неоцінений
7.	<i>Lathyrus laevigatus</i> (Waldst. et Kit.) Fritsch	<i>Fabaceae</i>	Рідкісний
8.	<i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Schrank et Mert	<i>Huperziaceae</i>	Неоцінений
9.	<i>Crocus heuffelianus</i> Herb.	<i>Iridaceae</i>	Неоцінений
10.	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	<i>Iridaceae</i>	Вразливий
11.	<i>Lilium martagon</i> L.	<i>Liliaceae</i>	Неоцінений
12.	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	<i>Lycopodiaceae</i>	
13.	<i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw.	<i>Ophioglossaceae</i>	Вразливий
14.	<i>Anacamptis coriophora</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase s.l.	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
15.	<i>Anacamptis morio</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase.	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
16.	<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	<i>Orchidaceae</i>	Рідкісний
17.	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch.	<i>Orchidaceae</i>	Рідкісний
18.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soó	<i>Orchidaceae</i>	Неоцінений
19.	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
20.	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó s.l.	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
21.	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Hunt	<i>Orchidaceae</i>	Рідкісний

	et Summerhayes s.l.		
22.	<i>Dactylorhiza sambucina</i> (L.) Soó	<i>Orchidaceae</i>	Рідкісний
23.	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
24.	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	<i>Orchidaceae</i>	Неоцінений
25.	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
26.	<i>Epipactis purpurata</i> Smith	<i>Orchidaceae</i>	Рідкісний
27.	<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R.Br.	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
28.	<i>Gymnadenia densiflora</i> (Wahlenb.) A. Dietr.	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
29.	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br.	<i>Orchidaceae</i>	Неоцінений
30.	<i>Neotinea ustulata</i> (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase	<i>Orchidaceae</i>	Зникаючий
31.	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	<i>Orchidaceae</i>	Неоцінений
32.	<i>Orchis militaris</i> L.	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
33.	<i>Orchis signifera</i> Vest	<i>Orchidaceae</i>	Зникаючий
34.	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	<i>Orchidaceae</i>	Неоцінений
35.	<i>Pseudorchis albida</i> (L.) A. Löve et D. Löve	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
36.	<i>Traunsteinera globosa</i> (L.) Rchb.	<i>Orchidaceae</i>	Вразливий
37.	<i>Pedicularis exaltata</i> Besser	<i>Orobanchaceae</i>	Зникаючий
38.	* <i>Pinus cembra</i> L.	<i>Pinaceae</i>	Вразливий
39.	<i>Atropa belladonna</i> L.	<i>Solanaceae</i>	Вразливий
40.	* <i>Staphylea pinnata</i> L.	<i>Staphyleaceae</i>	Рідкісний
41.	<i>Taxus baccata</i> L.	<i>Taxaceae</i>	Вразливий

Детальна характеристика видів раритетних рослин, занесених до «Червоної книги України» (2009) у розділі 6.1.1.

4.1.1. Адвентивна фракція флори НПП «Вижницький»

Синантропна фракція флори НПП «Вижницький» згідно з результатами досліджень, здійснених В. В. Протопоповою, М. В. Шеверою, І. І. Чорнеєм (2005), станом на 2005 рік налічувала 189 видів з 38 родин, з яких 113 видів апофітної фракції та 76 видів адвентивної фракції.

За останні 15 років результати дослідження видів адвентивних рослин парку висвітлено у двох публікаціях, одна присвячена флористичним знахідкам на території НПП (Сичак, 2015), інша видам інвазійних рослин (Зав'ялова, 2017). Так у 2015 р. про знахідку 88 нових для території НПП «Вижницький» видів судинних рослин повідомляє Н. М. Сичак (2015). У цитованій статті знаходимо інформацію про поширення та ценотичну приуроченість 24 видів адвентивних рослин.

У 2017 р. виходить друком публікація Л. В. Зав'ялової, в якій узагальнено відомості щодо видів інвазійних рослин, небезпечних для природного фіторізноманіття об'єктів природно-заповідного фонду України (Зав'ялова, 2017). Для НПП «Вижницький» авторка наводить 11 видів

інвазійних рослин, які загрожують природному біорізноманіттю парку, зокрема *Ambrosia artemisiifolia*, *Bidens frondosa*, *Echinocystis lobata*, *Conyza canadensis*, *Galinsoga urticifolia*, *Grindelia squarrosa*, *Heracleum sosnowskyi* Manden., *Impatiens parviflora*, *Lupinus polyphyllus*, *Sisyrinchium septentrionale*, *Solidago canadensis*.

Отже, за цей період уточнено видовий склад адвентивних рослин парку, проте в аспекті фітоценотичних, біотопічних досліджень ці види не отримали належної уваги, що є необхідним для обґрунтування наукових засад контролю їхнього поширення та вкорінення у природні комплекси парку. Мета цього підрозділу літопису – з'ясувати хорологічні, фітоценотичні та біотопічної особливості видів адвентивних рослин на території парку, що слугуватиме основою для розробки практичних рекомендацій щодо їх моніторингу та контролю за поширенням.

Матеріали і методи досліджень. Аналіз адвентивних рослин здійснено відповідно до загальноприйнятих методик (Kornás, 1968; Raunkiaer, 1934; Протопопова, 1991; Протопопова, Шевера, 2019). Біотопічну приуроченість видів адвентивних рослин встановлено згідно з класифікацією біотопів України (Національний каталог біотопів України, 2018) та оселищ Natura 2000 (Оселищна..., 2012). Угрупування, що охороняються на державному рівні, наведено відповідно до діючого видання Зеленої книги України (2009). Попередню ідентифікації трав'яних синтаксонів здійснено з використанням регіональних опрацювань лучної рослинності (Zajac et al., 2016). Номенклатуру таксонів судинних рослин наведено за зведенням С. Л. Мосякіна та М. М. Федорончука (Mosyakin, Fedoronchuk, 1999).

Результати досліджень та їх обговорення. Станом на 2022 р. на території НПП «Вижницький» культивується 14 інтродукованих видів, які на нашу думку не є осередками загрози фіторізноманіттю, тому ми їх не враховували, аналізуючи адвентивну фракцію флори парку (табл. 4.1.1.1).

Таблиця 4.1.1.1

Інтродуковані види рослин, що культивуються в НПП «Вижницький»

№	Назва виду	Місцезнаходження	Джерело інформації
1.	*! <i>Berberis vulgaris</i> L.	Урочище (ур.) Стебник, насадження.	LWKS (Сичак, 2015)
2.	*** <i>Juglans mandshurica</i> Maxim.	Солонецьке ПНДВ, ур. Стебник, кв. 54, вид. 25, біля дороги.	Гербарій НППВ (Сичак, 2015)
3.	*** <i>Juglans nigra</i> L.	Солонецьке ПНДВ, ур. Солонець, кв. 5, вид. 30.	Гербарій НППВ (Сичак, 2015)
4.	*** <i>Juglans regia</i> L.	Вижницьке ПНДВ, ур. Рівня, кв. 1, вид. 23.	Гербарій НППВ (Сичак, 2015)
5.	*! <i>Larix decidua</i> Mill.	Ур. Солонець.	(Національний..., 2005)
6.	*! <i>Physocarpus opulifolius</i>	В садах, біля покинутих	(Національний...,

	(L.) Maxim.	жител, здичавіло вздовж доріг. Спорадично (ур. Лужки).	2005)
7.	*** <i>Picea pungens</i> Engelm.	Ур. Стебник. Культивується на території НПП.	(Сичак, 2015)
8.	*** <i>Pinus strobus</i> L.	Солонецьке ПНДВ, ур. Сухий, кв. 49, вид. 5, біля рекреаційної площадки. Культивується на території НПП.	Гербарій НППВ (Сичак, 2015)
9.	*! <i>Pinus sylvestris</i> L.	Культивується на території НПП. Дає самосів (ур. Стебник). Поблизу парку є осередки природних місцезростань виду	(Національний..., 2005)
10.	*** <i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirbel) Franco	В лісокультурах на території НПП (ур. Сухий).	(Національний..., 2005)
11.	*! <i>Phellodendron amurense</i> Rupr.	Вижницьке ПНДВ, ур. Судилів, кв. 5, вид. 2, вид. 14.	Гербарій НППВ (Сичак, 2015)
12.	*** <i>Pinus cembra</i> L.	Лісокультури в ур. Стебник.	(Національний..., 2005)
13.	*! <i>Staphylea pinnata</i> L.	Ур. Солонець, на місці покинутої садиби.	(Національний..., 2005)
14.	*! <i>Syringa vulgaris</i> L.	Здичавіло біля покинутих жител (м. Вижня, смт. Берегомет, с. Виженка, Багна, Черешенька, ур. Солонець, Лужки, Рівня).	(Національний..., 2005)

Примітка :*** – види, які культивують на території парку (як лісокультури, на місці покинутих осель тощо); *! – види, які культивують, і які здатні дичавіти;

Адвентивна фракція флори парку представлена 97 видами, які належать до 83 родів і 32 родин. У родинному спектрі парку провідні позиції займають родини *Asteraceae* (22 види 19 родів), *Brassicaceae* (12 видів 12 родів), *Fabaceae* (7 видів 7 родів), *Poaceae* (7 видів 6 родів), *Lamiaceae* (5 видів 4 роди), *Caryophyllaceae* (3 види 3 роди), 6 родин представлені 2 видами. Найменше видове різноманіття (1 рід та 1 вид) відзначено для 20 родин, до яких належить 20.6 % видів (табл. 4.1.1.2).

Таблиця 4.1.1.2

Систематичний розподіл видів адвентивних рослин НПП «Вижницький»

Родина	Кількість родів		Кількість видів	
	Абсолютне значення	Частка, %	Абсолютне значення	Частка, %

<i>Asteraceae</i>	19	22.79	22	22.69
<i>Brassicaceae</i>	12	14.45	12	12.39
<i>Fabaceae</i>	7	8.43	7	7.22
<i>Poaceae</i>	6	7.23	7	7.22
<i>Lamiaceae</i>	4	4.82	5	5.16
<i>Caryophyllaceae</i>	3	3.62	3	3.09
<i>Apiaceae</i>	2	2.41	2	2.06
<i>Boraginaceae</i>	2	2.41	2	2.06
<i>Chenopodiaceae</i>	2	2.41	3	3.09
<i>Malvaceae</i>	2	2.41	4	4.12
<i>Polygonaceae</i>	2	2.41	2	2.06
<i>Solanaceae</i>	2	2.41	2	2.06
<i>Amaranthaceae</i>	1	1.21	2	2.06
<i>Amarylidaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Balsaminaceae</i>	1	1.21	2	2.06
<i>Cucurbitaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Euphorbiaceae</i>	1	1.21	2	2.06
<i>Fagaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Geraniaceae</i>	1	1.21	3	3.09
<i>Iridaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Juncaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Onagraceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Oxalidaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Papaveraceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Primulaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Resedaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Rosaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Salicaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Scrophulariaceae</i>	1	1.21	2	2.06
<i>Urticaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Verbenaceae</i>	1	1.21	1	1.03
<i>Violaceae</i>	1	1.21	1	1.03
Разом	83	100	97	100

Серед видів адвентивних рослин парку за часом занесення домінує група археофітів (52 види, 53.6 %), кенофітів дещо менше (45 видів, 46.4 %).

За ступенем натуралізації 90 % археофітів приурочені до антропогенних місцезростань, тобто є епекофітами. Подібні фітоценотичні особливості археофітів парку відмічали цитовані вище дослідники (Протопопова, Шевера, Чорней, 2005), зазначивши, що такі ж риси притаманні і групі археофітів адвентивної фракції флори України. В аспекті натуралізації кенофіти парку представлені усіма групами (табл. 4.1.1.3).

Таблиця 4.1.1.3

Розподіл видів адвентивних рослин НПП «Вижницький»

за часом занесення та ступенем натуралізації

Група за часом занесення	Група за ступенем натуралізації	Кількість видів	Частка, %
Археофіт (52 види)	Агріо-епекофіт	4	4.12
	Агріофіт	1	1.03
	Епекофіт	47	48.45
	Ефемерофіт	–	–
	Колонофіт	–	–
Кенофіт (45 видів)	Агріо-епекофіт	9	9.28
	Агріофіт	1	1.03
	Епекофіт	29	29.90
	Ефемерофіт	5	5.16
	Колонофіт	1	1.03
Разом		97	100.00

Частка кенофітів, які проникли до складу природних комплексів парку, тобто агріо-епекофітів і агріофітів, становить 22 %. Серед них 7 видів є постійною компонентою лучних угруповань (*Bunias orientalis*, *Juncus tenuis*, *Lupinus polyphyllus*, *Onobrychis viciifolia*, *Phalacrolooma annuum*, *Sisyrinchium montanum*, *Trifolium hybridum*), 2 види (*Impatiens parviflora*, *Quercus rubra*) приурочені до лісових ценозів, один (*Echinocystis lobata*) – до чагарникових заростей. Отже, як вказувалося у попередньому повідомленні (Протопопова, Шевера, Чорней, 2005), це свідчить про більш високу інвазійну здатність цієї групи. Складовою антропогенних місцезростань є 64,4 % кенофітів, з яких 24,4 % види північноамериканського походження.

Загалом серед кенофітів переважають види північноамериканського та середземноморського походження; серед археофітів за походженням панівне положення займають середземноморські види, наступні позиції посідають середземноморсько-ірано-туранські та ірано-туранські види (табл. 4.1.1.4). У цьому спектрі наші і попередні результати досліджень (Протопопова, Шевера, Чорней, 2005) співпадають.

Таблиця 4.1.1.4

Розподіл видів адвентивних рослин НПП «Вижницький» за часом занесення та ступенем натуралізації

Група за часом занесення	Група за ступенем натуралізації	Кількість видів	Частка, %
Археофіт (52 види)	Азійське	3	3.09
	Західносередземноморське	3	3.09
	Індо-малайське	1	1.03
	Ірано-туранське	7	7.22
	малоазійське	1	1.03
	Невідоме	3	3.09
	середземноморське	21	21.66
	Середземноморсько-	1	1.03

	атлантично-європейське		
	середземноморсько-ірано-туранське	8	8.25
	Середньоєвропейське	2	2.06
	Східносередземноморське	1	1.03
	центральноазійське	1	1.03
	Разом	52	
Кенофіт (45 видів)	азійське	3	3.09
	євроазійське	2	2.06
	західноєвропейське	1	1.03
	кавказьке	1	1.03
	Передньоазійське	2	2.06
	передньоєвропейське	1	1.03
	південноамериканське	2	2.06
	південноєвропейське	2	2.06
	Південно-західноазійське	1	1.03
	Південно-східноазійське	2	2.06
	північноамериканське	17	17.54
	середземноморське	6	6.19
	Середземноморсько-ірано-туранське	2	2.06
	середньоєвропейське	1	1.03
	східносередземноморське	1	1.03
	центральноазійське	1	1.03
	Разом	45	
Разом		97	100.00

За біологічними типами (Raunkiaer, 1934) адвентивні рослини парку представлені терофітами (64 або 65.99 %), гемікриптофітами (26 або 26.80 %), фанерофітами (3 або 3.09 %), геофітами (3 або 3.09 %) та хамефітом (1 або 1.03 %) (табл. 4.1.1.5).

Таблиця 4.1.1.5
Характеристика видів адвентивних рослин НПП «Вижницький»

№	Назва виду	Хроно-елемент	Походження	Ступінь натуралізації	Життєва форма	Бал	Тип біотопу
1.	<i>Althaea officinalis</i> L.	археофіт	ірано-туранське	епокофіт	НК	+	T2.3.1
2.	<i>Amaranthus albus</i> L.	кенофіт	північноамериканське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
3.	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	кенофіт	північноамериканське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
4.	* <i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	кенофіт	північноамериканське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
5.	<i>Anagallis arvensis</i> L.	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
6.	<i>Anthemis arvensis</i> L.	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2

7.	<i>Apera spica-venti</i> (L.) P.Beauv.	археофіт	невідоме	епекофіт	Th	1 1	T2.2.1 T2.3.1
8.	<i>Arabidopsis thaliana</i> (L.) Heynh.	кенофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
9.	<i>Artemisia absinthium</i> L.	археофіт	ірано-туранське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
10.	<i>Atriplex hortensis</i> L.	кенофіт	азійське	ефемерофіт	Th	+	C1.1.2
11.	<i>Avena sativa</i> L.	кенофіт	південноєвропейське	ефемерофіт	Th	+	C1.1.2
12.	* <i>Bidens frondosa</i> L.	кенофіт	північноамериканське	епекофіт	Th	+	B4.1.5
13.	<i>Brassica campestris</i> L.	археофіт	центральноазійське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
14.	<i>Bromus commutatus</i> Schrad.	кенофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
15.	<i>Bunias orientalis</i> L.	кенофіт	східносередземноморське	агріо-епекофіт	НК	+	T2.2.1 T2.3.1
16.	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	археофіт	західносередземноморське	епекофіт	НК	+	C1.1.2 C.1.2.4
17.	<i>Carduus acanthoides</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.2.1
18.	<i>Centaurea cyanus</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
19.	<i>Chamomilla suaveolens</i> (Pursh) Rydb.	кенофіт	північноамериканське	епекофіт	Th	+3	C.1.2.4
20.	<i>Chenopodium bonus-henricus</i> L.	кенофіт	середньоєвропейське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
21.	<i>Chenopodium polyspermum</i> L.	археофіт	невідоме	епекофіт	Th	+	C1.1.2
22.	<i>Cichorium intybus</i> L.	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	агріо-епекофіт	НК	+	T2.2.1 T2.3.1
23.	<i>Conium maculatum</i> L.	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епекофіт	НК	+	C1.2.2
24.	* <i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronq.	кенофіт	північноамериканське	епекофіт	Th	1 +	Ч7.2 C1.1.2 C.1.2.4
25.	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	НК	+	C1.1.2
26.	<i>Datura stramonium</i> L.	кенофіт	південно-східноазійське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
27.	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb ex Prantl	археофіт	ірано-туранське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
28.	<i>Digitaria ischaemum</i> (Schreb.) Muehl.	археофіт	середньоєвропейське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
29.	<i>Diploaxis muralis</i> (L.) DC.	кенофіт	південноєвропейське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
30.	<i>Echinochloa crusgalli</i> (L.) P.Beauv.	археофіт	азійське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
31.	* <i>Echinocystis lobata</i> (Michx.) Torr. & A.Gray	кенофіт	північноамериканське	агріо-епекофіт	Th	+	B4.1.6
32.	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.	археофіт	невідоме	епекофіт	Th	+	C1.1.2
33.	<i>Euphorbia helioscopia</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
34.	<i>Euphorbia peplus</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
35.	<i>Fallopia convolvulus</i> (L.) A.Löve	археофіт	азійське	епекофіт	Th	+	C1.1.2

36.	<i>Fumaria officinalis</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
37.	<i>Galeopsis ladanum</i> L.	кенофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	Ч7.2
38.	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	кенофіт	південноамериканське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
39.	<i>Galinsoga urticifolia</i> (Kunth) Benth.	кенофіт	південноамериканське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
40.	<i>Geranium columbinum</i> L.	кенофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
41.	<i>Geranium dissectum</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
42.	<i>Geranium pusillum</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
43.	* <i>Grindelia squarrosa</i> (Pursh) Dun.	кенофіт	північноамериканське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
44.	* <i>Heraclium mantegazzianum</i> Somm. et Levier	кенофіт	кавказьке	епекофіт	НК	+	C1.2.2
45.	* <i>Impatiens glandulifera</i> Royle	кенофіт	південно-східноазійське	епекофіт	Th	+	C1.2.2
46.	* <i>Impatiens parviflora</i> DC.	кенофіт	центральноазійське	агріо-епекофіт	Th	+ + 1	T3.3.1 Ч6 Д1.6.3
47.	<i>Juncus tenuis</i> Willd.	кенофіт	північноамериканське	агріо-епекофіт	НК	1 +	T2.2.1 T2.3.1
48.	<i>Lactuca serriola</i> L.	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епекофіт	НК	+	C1.1.2
49.	<i>Lamium album</i> L.	археофіт	ірано-туранське	епекофіт	НК	+	C1.2.2
50.	<i>Lamium purpureum</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
51.	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	археофіт	ірано-туранське	агріо-епекофіт	НК	+ +	T2.2.1 T2.3.1
52.	<i>Lepidium campestre</i> (L.) R.Br.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
53.	* <i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	кенофіт	північноамериканське	агріо-епекофіт	НК	+ +4	T2.3.1 T2.3.2
54.	<i>Malus sylvestris</i> Mill.	кенофіт	євроазійське	ефемерофіт	Ph	+	Д1.6.3
55.	<i>Malva crispa</i> (L.) L.	кенофіт	азійське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
56.	<i>Malva neglecta</i> Wallr.	археофіт	ірано-туранське	епекофіт	НК	+	C1.1.2
57.	<i>Malva pusilla</i> Smith	археофіт	середземноморське	епекофіт	НК	+	C1.1.2
58.	<i>Medicago sativa</i> L.	кенофіт	передньоазійське	епекофіт	НК	+	T2.3.1
59.	<i>Mentha pulegium</i> L.	кенофіт	середземноморське	ефемерофіт	НК	+	B4.1.5
60.	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епекофіт	Th	+	T2.3.1
61.	<i>Narcissus poëticus</i> L.	кенофіт	євроазійське	колонофіт	geo	+2	T2.3.1
62.	<i>Nepeta cataria</i> L.	археофіт	східносередземноморське	агріофіт	НК	+	T2.3.1
63.	<i>Oenothera biennis</i> L.	кенофіт	північноамериканське	епекофіт	НК	+	C1.1.2
64.	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	кенофіт	передньоєвропейське	агріофіт	НК	+	T2.3.1
65.	* <i>Phalacrolooma annuum</i> (L.) Dumort.	кенофіт	північноамериканське	агріо-епекофіт	Th	+ + + +1	C1.1.2 C.1.2.4 T2.2.1 T2.3.1 Ч7.2
66.	<i>Pyrethrum parthenium</i> (L.) Smith	кенофіт	західноєвропейське	ефемерофіт	НК	+	C1.1.2
67.	* <i>Quercus rubra</i> L.	кенофіт	північноамериканське	агріо-	Ph	+5	Д1.8

				епокофіт			
68.	<i>Raphanus raphanistrum</i> L.	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
69.	<i>Reseda lutea</i> L.	кенофіт	середземноморське	епокофіт	HK	+	C1.1.2
70.	<i>Reynoutria sachalinensis</i> (F.Schmidt ex Maxim.) Nakai	кенофіт	азійське	епокофіт	geo	+	C1.2.2
71.	* <i>Robinia pseudoacacia</i> L.	кенофіт	північноамериканське	епокофіт	Ph	+	Д1.8
72.	* <i>Salix fragilis</i> L.	археофіт	малоазійське	агріо-епокофіт	Ch	+	Ч7.1
73.	<i>Saponaria officinalis</i> L.	кенофіт	середземноморське	епокофіт	HK	+1 +	Ч7.2 C1.1.2
74.	<i>Scleranthus annuus</i> L.	археофіт	західносередземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
75.	<i>Senecio vulgaris</i> L.	археофіт	азійське	епокофіт	Th	+	T2.3.1
76.	<i>Setaria glauca</i> (L.) P.Beauv.	археофіт	індо-малайське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
77.	<i>Setaria viridis</i> (L.) P.Beauv.	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
78.	<i>Sinapis arvensis</i> L.	археофіт	середземноморсько-атлантично-європейське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
79.	<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
80.	<i>Sisyrinchium montanum</i> Greene	кенофіт	північноамериканське	агріо-епокофіт	HK	+ + +	T2.2.1 T2.3.1 T3.3.1
81.	<i>Solanum nigrum</i> L.	археофіт	середньоєвропейське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
82.	* <i>Solidago canadensis</i> L.	кенофіт	північноамериканське	епокофіт	HK	1	C1.2.1
83.	<i>Sonchus arvensis</i> L.	археофіт	середземноморське	епокофіт	HK, geo	+	C1.1.2
84.	<i>Sonchus asper</i> (L.) Hill	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
85.	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	1 +	T3.3.2 C1.1.2
86.	<i>Spergula arvensis</i> L.	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
87.	<i>Thlaspi arvense</i> L.	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
88.	<i>Trifolium hybridum</i> L.	кенофіт	середземноморське	агріо-епокофіт	HK	+ 1	T3.1.1 T3.3.1
89.	<i>Tripleurospermum inodorum</i> (L.) Sch.Bip.	кенофіт	передньоазійське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
90.	<i>Urtica urens</i> L.	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
91.	<i>Verbena officinalis</i> L.	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епокофіт	HK	+	C1.1.2
92.	<i>Veronica arvensis</i> L.	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
93.	<i>Veronica persica</i> Poir.	кенофіт	південно-західноазійське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
94.	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) S.F.Gray	археофіт	західносередземноморське	агріо-епокофіт	Th	+	T2.3.1
95.	<i>Viola arvensis</i> Murray	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
96.	<i>Xanthium strumarium</i> L.	археофіт	ірано-туранське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
97.	* <i>Xanthoxalis stricta</i> (L.) Small	кенофіт	північноамериканське	епокофіт	Th	+	C1.1.2

Примітка: * – високоінвазійні види флори України (Протопопова, Шевера, 2019); життєва форма: Ph – фанерофіт, Ch – хамефіт, НК – гемікриптофіт, К – криптофіт (geo – геофіт), Th – терофіт; бал: від + до 5 – бальна шкала проективного покриття виду.

На території НПП популяції 71 виду адвентивних рослин приурочені до синантропних типів біотопів. Про аналогічні фітоценотичні уподобання цих видів зазначали В. В. Протопопова, М. В. Шевера, І. І. Чорней (2005), вказавши, що «переважна кількість видів адвентивних рослин пов'язана переважно з антропогенними і рудералізованими напівприродними місцезростаннями».

Схема біотопів НПП «Вижницький» за участю адвентивних рослин на сьогодні має таку структуру.

В. КОНТИНЕНТАЛЬНІ ВОДОЙМИ ТА ВОДОТОКИ

В4 Прибережні біотопи

В4.1 Прибережні біотопи непроточних водойм та водотоків рівнин та низькогір'я

В4.1.5 Угрупування нітрофільної однорічної рослинності на мулистих берегах річок та обмілинах

В4.1.6 Високотравні крайкові нітрофільні біотопи низинних річок

Т. ТРАВ'ЯНІ БІОТОПИ

Т2 Мезофітні трав'яні біотопи

Т2.2 Мезофітні луки пасовищного використання

Т2.2.1 Рівнинні та низькогірні пасовища

Т2.3 Мезофітні луки сінокісного використання

Т2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки

Т2.3.2 Гірські сінокісні луки

Т3. Вологі трав'яні біотопи

Т3.1 Вологі луки сінокісного використання

Т3.1.1 Вологі евтрофні і мезотрофні сінокісні луки

Т3.3. Мокрі високотравні луки

Т3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав

Т3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я

Ч. ЧАГАРНИКОВІ ТА ЧАГАРНИЧКОВІ БІОТОПИ

Ч6 Зарості ожин

Ч7 Заплавні і заболочені чагарники

Ч7.1 Вербові чагарникові зарості піщаних і суглинкових берегів

Ч7.2 Чагарникові зарості гравійних берегів

Д. ЛІСОВІ БІОТОПИ

Д1 Листяні ліси

Д1.6. Евтрофні заплавні, сирі й вологі позазаплавні широколистяні ліси

Д1.6.3 Карпатські незаболочені ліси вільхи сірої і вільхи чорної

Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси

С. СИНАНТРОПНІ БІОТОПИ

C1 Рудеральні біотопи

C1.1 Рудеральні біотопи однорічників та малорічників

C1.1.2 Біотопи рудеральних малорічників на бідних ґрунтах

C1.2 Рудеральні біотопи багаторічників

C1.2.1 Рудеральні біотопи багаторічних трав на бідних ґрунтах

C1.2.2 Рудеральні біотопи багаторічних трав нітрофільного типу

C.1.2.4 Витоптувані місця

За активністю поширення адвентивних рослин у біотопах НПП «Вижницький» виділено такі групи:

- один вид поширений у 5 біотопах – *Phalacroloma annuum*;
- 3 види у 3 біотопах – *Conyza canadensis*, *Impatiens parviflora*, *Sisyrinchium montanum*;
- 9 видів у 2 біотопах – *Apera spica-venti*, *Bunias orientalis*, *Capsella bursa-pastoris*, *Cichorium intybus*, *Juncus tenuis*, *Lathyrus tuberosus*, *Saponaria officinalis*, *Sonchus oleraceus*, *Trifolium hybridum*;
- 82 види у одному біотопі.

Відповідно до критеріїв фітоценотичної активності виду (Протопопова, Шевера, 2019) встановлено, що серед адвентивних рослин парку 26 видів вкорінюються у напівприродні, інколи природні рослинні угруповання, займають в них певну нішу або стабільно поновлюється в них.

Серед цих 26 видів

- 17 видів виявлено у трав'яних біотопах – *Althaea officinalis*, *Apera spica-venti*, *Bunias orientalis*, *Cichorium intybus*, *Juncus tenuis*, *Lathyrus tuberosus*, *Medicago sativa*, *Myosotis arvensis*, *Narcissus poeticus*, *Nepeta cataria*, *Onobrychis viciifolia*, *Phalacroloma annuum*, *Senecio vulgaris*, *Sisyrinchium montanum*, *Sonchus oleraceus*, *Trifolium hybridum*, *Vicia hirsuta*;
- 5 видів проникають у заплавні чагарникові біотопи – *Conyza canadensis*, *Galeopsis ladanum*, *Phalacroloma annuum*, *Salix fragilis* і *Saponaria officinalis*;
- 3 види є складовою прибережних біотопів – *Bidens frondosa*, *Echinocystis lobata* і *Mentha pulegium*;
- 2 види трапляються у заплавних лісових біотопах – *Impatiens parviflora* і *Malus sylvestris*;

Серед зазначених видів тільки *Lupinus polyphyllus* домінує у складі трав'яних біотопів, тобто є високоактивною інвазійною рослиною.

На території НПП «Вижницький» лише один вид є небезпечним для фіторізноманіття лісових угруповань парку – *Quercus rubra*, який цілеспрямовано було висаджено тут понад 50 років назад і нині він сформував монодомінантні антропогенні широколистяні ліси. Тому актуальним є висвітлення фітоценотичних особливостей видів з високою інвазійною спроможністю (*Lupinus polyphyllus* і *Quercus rubra*) на території НПП «Вижницький».

Lupinus polyphyllus – кенофіт північноамериканського походження, ергазіофіт. В Україні його уключено до «Чорного списку (Black List): найбільш небезпечні інвазійні види» (Зав'ялова, 2017) та переліку видів-трансформерів (Протопопова, Шевера, 2019).

Лучні угруповання за участю *L. polyphyllus* нами було виявлено в 2019 році на г. Віпченка (хребет Смидуватий) на висоті 1037 м над р. м. у середній частині схилу південно-південно-східної експозиції крутизною 15° (рис. 4.1.1). Найімовірніше *L. polyphyllus* вирощувався як декоративна рослина на покинутих хуторах, звідки поширився на прилеглі території.

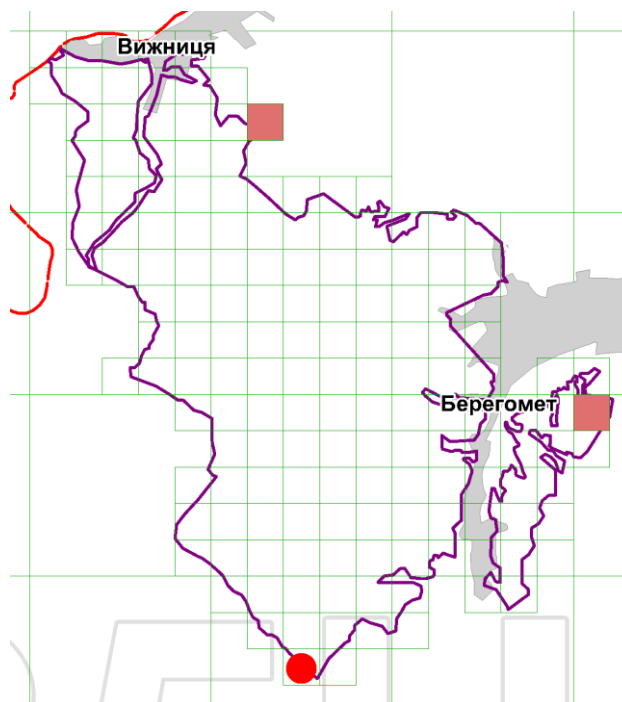

Рис. 4.1.1. Локалізація угруповань за участю *Lupinus polyphyllus* (●) і *Quercus rubra* (■) на території НПП «Вижницький»

У складі угруповань (загальне проєктивне покриття 90–100 %) домінує *L. polyphyllus* (проєктивне покриття 30–35 %), який під час цвітіння створює високодекоративний аспект. До злаків (*Anthoxanthum odoratum*, *Briza media*, *Festuca rubra*, *Helictotrichon praeustum*, *Luzula luzuloides*, *Nardus stricta*, *Poa chaixii*, домішується багате різнотрав'я (*Astrantia major*, *Betonica officinalis*, *Centaurea jacea*, *Dianthus compactus*, *Galium verum*, *Hypericum maculatum*, *Leucanthemum vulgare*, *Scorzonera rosea*, *Succisa pratensis*, *Trifolium alpestre*, *Trifolium pannonicum*, *Trollius europaeus*) та ін. Кількість видів в угрупованнях – 25–35. Відповідно до флористичної класифікації рослинності, розглянуті угруповання попередньо відносяться до асоціації *Betonico officinalis-Trifolietum pannonicum* (Derzhypilsky et al. 2011) Zajac et al. 2016 союзу *Arrhenatherion elatioris* Luquet 1926 класу *Molinio-Arrhenatheretea* Tx. 1937 (Zajac et al., 2016) (табл. 4.1.1.6, описи 1–2).

Таблиця 4.1.1.6

Фітоценотична характеристика лучних угруповань

за участю *Lupinus polyphyllus* Lindl. на території НПП «Вижницький»

Номер опису	1	2
Проективне покриття, %	90	100
Експозиція схилу	SSE	–
Нахил схилу, °	15	–
Площа, м ²	9	9
КІЛЬКІСТЬ ВИДІВ	35	25
<i>Lupinus polyphyllus</i>	4	4
D.s. Ass. <i>Betonico officinalis-Trifolietum pannonicum</i>		
<i>Betonica officinalis</i>	2	2
<i>Galium verum</i>	1	2
<i>Astrantia major</i>	+	1
<i>Trifolium pannonicum</i>	+	.
<i>Trifolium alpestre</i>	.	1
D.s. Cl. <i>Molinio-Arrhenatheretea</i>		
<i>Succisa pratensis</i>	1	1
<i>Centaurea jacea</i>	+	1
<i>Leucanthemum vulgare</i>	+	1
<i>Stellaria graminea</i>	+	+
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	2	.
<i>Briza media</i>	1	.
<i>Festuca rubra</i>	1	.
<i>Campanula patula</i>	+	.
D.s. Cl. <i>Nardetea strictae</i>		
<i>Poa chaixii</i>	1	2
<i>Potentilla erecta</i>	1	1
<i>Scorzonera rosea</i>	+	+
<i>Arnica montana</i>	+	.
<i>Luzula luzuloides</i>	2	.
<i>Carex pallescens</i>	1	.
<i>Nardus stricta</i>	1	.
<i>Polygala vulgaris</i>	+	.
<i>Viola canina</i>	+	.
ІНШІ ВИДИ:		
<i>Helictotrichon praeustum</i>	3	3
<i>Cruciata glabra</i>	1	2
<i>Trollius europaeus</i>	1	2
<i>Achillea submillefolium</i>	1	1
<i>Dianthus compactus</i>	1	1
<i>Veronica chamaedrys</i>	1	1
<i>Hypericum maculatum</i>	+	1
<i>Rumex acetosa</i>	+	1
<i>Carex caryophylla</i>	1	.

Номер опису	1	2
<i>Thymus pulegioides</i>	1	.
<i>Vaccinium myrtillus</i>	1	.
<i>Ranunculus polyanthemus</i>	+	.
<i>Hieracium aurantiacum</i>	+	.
<i>Anemone nemorosa</i>	.	1
<i>Centaurea phrygia</i>	.	1
<i>Acer pseudoplatanus</i> (j)	.	+
<i>Angelica sylvestris</i>	.	+
<i>Populus tremula</i> (j)	.	+

Описи виконано:

1. Чернівецька обл., смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Смидуватий, г. Віпченка. 12.06.2019 А. Токарюк;
2. хребет Смидуватий, г. Віпченка. 12.06.2019 І. Чорней.

Описані лучні угруповання є складовою оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції – E2.2: Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows) (Convention..., 2015), основною загрозою для яких на території парку є припинення викошування, що може призвести до природної сукцесії в напрямку формування деревно-чагарникової рослинності. Іншою загрозою для цих угруповань є інвазія видів неаборигенних рослин. На дослідженій лучній ділянці спостерігається як інтенсивне заростання *Betula pendula*, *Picea abies* і *Populus tremula*, так і експансія інвазійної рослини *L. polyphyllus*. Площа популяції *L. polyphyllus* сягає 0,9 га, щільність – 3–21 генеративний пагін/м² (рис. 4.1.2).

Рис. 4.1.1. Лучні угруповання за участю *Lupinus polyphyllus* Lindl. на території НПП «Вижницький» (Фото А. Токарюк, 2019 рік)

На сьогодні у парку інвазія *L. polyphyllus*, на відміну від сільватизації, має локальний характер, проте, враховуючи біологічні особливості виду, наслідки можуть бути негативними для різноманіття лучних угруповань парку. Як вказано у літературі (Виноградова и др., 2009), чисельність популяції *L. polyphyllus* можна знизити правильним поєднанням косіння і випасу. Косіння доцільно здійснювати двічі на рік перед цвітінням і двома місяцями пізніше впродовж 3–5 років. Проте це не гарантує повного зникнення виду. Головне це інформувати співробітників парку про можливе поширення виду, запровадити моніторинг за станом лучних угруповань за його участю і розробити заходи для збереження і підтримання цих оселищ. Збереження цього типу біотопу можливе за умов підтримання традиційного сінокосіння, це стосується як цієї ділянки, так і усіх трав'яних біотопів парку.

Quercus rubra – кенофіт північноамериканського походження, ергазіофіт. В Україні *Q. rubra* внесено до «Чорного списку (Black List): найбільш небезпечні інвазійні види» (Зав'ялова, 2017) та групи високоактивних інвазійних видів (Протопопова, Шевера, 2019).

У парку нами описано два лісових масиви (рис. 1), в яких деревостан сформовано *Q. rubra*. Одноярусний одновіковий червонодубовий ліс росте на г. Стіжок у середній частині схилу західної експозиції крутизною 25–30 °. У

чагарниковому ярусі переважає *Rubus hirtus*, іноді *Quercus rubra*, поодинокі ростуть *Corylus avellana*, *Sambucus nigra*. У трав'яному ярусі ростуть типові неморальні види букових лісів (*Actaea spicata*, *Dentaria bulbifera*, *Dentaria glandulosa*, *Dryopteris filix-mas*, *Galium odoratum*, *Lamium galeobdolon*, *Mercurialis perennis*) (табл. 4.1.1.7, описи 1–2). В описаних угрупованнях спостерігається інтенсивне генеративне поновлення *Quercus rubra*.

Неподалік с. Багна біля урочища Яворів понад 50 років тому на площі 2,5 га на місці вирубаного букового лісу було висаджено *Q. rubra* (нині це територія Вижницького ПОНДВ кв. 6). У 2020 році в цьому урочищі на схилі північно-східної експозиції крутизною 5–10° описано угруповання лісових культур *Q. rubra* і встановлено, що вони формують фрагмент біотопу «Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси» (Національний..., 2018).

Зімкненість деревного ярусу, утвореного *Q. rubra*, становить 0.8–0.9. У підліску (зімкненість 0.2–0.7) ростуть *Rubus hirtus*, *Corylus avellana* та підріст деревних порід, зокрема *Quercus rubra* (проективне покриття 10–60%), *Acer pseudoplatanus*, *Carpinus betulus*, *Cerasus avium*, *Fagus sylvatica*, *Picea abies* і *Tilia cordata*. Загальне проективне покриття трав'яного ярусу 10–40%, у ньому переважає *Quercus rubra* (проективне покриття проростків та ювенільних особин сягає 7–35%), крім того трапляються *Hieracium silvularum*, *Luzula luzuloides*, *Vaccinium myrtillus*, *Vinca minor*, поодинокі *Actaea spicata*, *Anemone nemorosa*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix-mas*, *Gentiana asclepiadea*, *Prenanthes purpurea* (табл. 4.1.1.7, описи 3–6). Отже, *Q. rubra* в результаті високої конкурентної здатності пригнічує відновлення місцевих рослин і витісняє види природної флори з усіх ярусів лісу: деревного, чагарникового і трав'яного.

Таблиця 4.1.1.7

Фітоценотична характеристика лісових угруповань за участю *Quercus rubra* L. на території НПП «Вижницький»

Номер опису	1	2	3	4	5	6	7
Зімкненість деревного ярусу	0.8	0.9	0.8	0.9	0.8	0.9	0.9
Зімкненість чагарникового ярусу	0.3	0.5	0.4	0.7	0.2	0.7	0.1
Проективне покриття трав'яного ярусу, %	3	15	40	35	30	10	15
Експозиція схилу	W	W	NE	NE	NE	NE	NE
Нахил схилу, °	30	40	5	5	10	10	5
Кількість видів	16	19	12	10	14	11	9
<i>Quercus rubra</i> (I)	5	5	5	5	5	5	.
<i>Quercus rubra</i> (II)	2	.	4	5	2	4	1
<i>Quercus rubra</i> (III)	+	+	4	3	3	2	1
D.s. All. Fagion sylvaticae							
<i>Fagus sylvatica</i> (I)	.	.	.	.	.	.	5
<i>Fagus sylvatica</i> (II)	+	.	1	1	1	2	1
<i>Fagus sylvatica</i> (III)	+	.	.	.	.	.	1

<i>Dentaria bulbifera</i>	+	1	.	.	+	+	.
<i>Dentaria glandulosa</i>	.	1	.	.	.	.	.
D.s. Ord. Fagetalia sylvaticae							
<i>Corylus avellana</i>	+	+	.	1	1	+	.
<i>Dryopteris filix-mas</i>	+	+	.	+	+	+	.
<i>Lamium galeobdolon</i>	+	+	.	.	.	.	.
<i>Galium odoratum</i>	.	1	.	.	.	.	.
D.s. Cl. Carpino-Fagetea sylvaticae							
<i>Actaea spicata</i>	.	+	.	.	+	.	.
<i>Acer pseudoplatanus</i> (II)	.	.	.	.	+	2	.
<i>Anemone nemorosa</i>	.	.	.	.	+	+	.
<i>Mercurialis perennis</i>	.	1	.	.	.	.	.
<i>Acer platanoides</i> (II)	.	+	.	.	.	.	.
<i>Fraxinus excelsior</i>	.	+	.	.	.	.	.
<i>Melica nutans</i>	.	+	.	.	.	.	.
<i>Salvia glutinosa</i>	.	+	.	.	.	.	.
<i>Carpinus betulus</i> (II)	.	.	+	.	.	.	.
Інші види:							
<i>Rubus hirtus</i>	1	5	1	1	3	1	+
<i>Luzula luzuloides</i>	+	.	1	1	1	.	2
<i>Sorbus aucuparia</i> (II)	+	.	+	1	1	+	+
<i>Sorbus aucuparia</i> (III)	.	.	.	.	.	+	.
<i>Tilia cordata</i> (I)	.	2	.	.	.	.	1
<i>Tilia cordata</i> (II)	+	+	1	1	1	1	.
<i>Tilia cordata</i> (III)	+	.	+	1	.	.	.
<i>Abies alba</i> (I)	+	.	.	.	.	.	.
<i>Abies alba</i> (II)	2	.	.	.	.	.	.
<i>Abies alba</i> (III)	+	.	.	.	.	.	.
<i>Picea abies</i> (I)	.	+	.	.	.	.	.
<i>Picea abies</i> (II)	+	.	+	1	+	.	+
<i>Cerasus avium</i> (I)	.	+	.	.	.	.	.
<i>Cerasus avium</i> (II)	.	+	+	.	.	+	.
<i>Gentiana asclepiadea</i>	+	.	+	.	.	.	.
<i>Prenanthes purpurea</i>	.	+	.	.	.	.	1
<i>Vaccinium myrtillus</i>	.	.	1	+	.	.	.
<i>Hieracium sylvularum</i>	.	.	+	.	.	.	1
<i>Galium intermedium</i>	+	.	.	.	.	.	.
<i>Majanthemum bifolium</i>	+	.	.	.	.	.	.
<i>Solidago virgaurea</i>	+	.	.	.	.	.	.
<i>Sambucus nigra</i>	.	+	.	.	.	.	.
<i>Vinca minor</i>	.	.	.	.	1	.	.

Описи виконано:

1. Чернівецька обл., Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Стіжок, h = 653 м над р. м. 09.06.2010 О. Волюца;

2. смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Стіжок, h = 670 м над р. м. 09.06.2010

О. Волюца;

3, 5, 7. с. Багна, НПП «Вижницький», Вижницьке ПОНДВ, кв. 6. 22.07.2020

А. Токарюк;

4, 6. с. Багна, НПП «Вижницький», Вижницьке ПОНДВ, кв. 6. 22.07.2020

І. Чорней.

Поруч з описаними угрупованнями росте ацидофільний буковий ліс з домінуванням у трав'яному ярусі *Luzula luzuloides* (табл. 4.1.1.7, опис 7). У підліску і травостої з проективним покриттям 1–2 % трапляється *Quercus rubra*, тобто спостерігається проникнення виду в суміжні ценози. Отже, створення лісових культур *Q. rubra* стало причиною заміни природних лісових угруповань, які належать до оселища з Резолюції 4 Бернської конвенції – G1.6: Букові ліси (*Fagus woodland*) (Convention..., 2015), антропогенними широколистяними лісами. Зауважимо, що в дослідженому урочищі на узліссях також спостерігається суцільне переважання *Q. rubra*, тобто типові узлісні трав'яні угруповання союзу *Trifolion medii* T. Müller 1962 класу *Trifolio-Geranietea sanguinei* T. Müller 1962 витісняються самосівом *Q. rubra*. Таким чином, необдумана інтродукція *Q. rubra* на території парку призводить до трансформації двох типів біотопів: природні ліси перетворюються на синантропний варіант лісових біотопів «Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси»; трав'яні узлісся «Г5.2 Мезофільні узлісся та галявини» зникають, як тип біотопу.

Основними заходами боротьби з поширенням *Q. rubra* є відмова від його використання при лісовідновленні та лісорозведенні, боротьба з самосівом, першочергове призначення дерев цього виду в рубку в природних угрупованнях, особливо на охоронюваних територіях (Черная книга флоры Беларуси, 2020).

Отже, досліджені північноамериканські види на території парку не вирізняються широкою фітоценотичною амплітудою, проте в угрупованнях, складовою яких вони є, утворюють досить щільні та чисельні популяції, перешкоджаючи відновленню аборигенних рослин і витісняючи їх зі складу фітоценозів. *Lupinus polyphyllus* є домінантом в лучних угрупованнях, а цілеспрямовано інтродукований *Quercus rubra* наразі формує флористично бідні культурфітоценози та активно відновлюється як у власних, так і в суміжних природних лісових угрупованнях. Ці інвазійні рослини є високоактивними, виявляють тенденцію до спонтанного поширення, здатні змінювати склад і структуру фітоценозів, тому першочерговим завданням співробітників парку є контроль за поширенням цих видів, моніторингові дослідження на фітоценотичному та популяційному рівнях, розробка і впровадження заходів щодо припинення їхньої інвазії.

Серед адвентивних видів НПП 15 належать до групи високо активних видів інвазійних рослин України, виділених В. В. Протопоповою та М. В. Шеверою (2019). Наразі перелік цих видів для НПП «Вижницький» уточнюється.

На території парку адвентивні рослини є складовою 6 типів оселищ Natura 2000 (табл. 4.1.1.8).

Таблиця 4.1.1.8

Представленість адвентивних видів рослин у оселищах Natura 2000 на території НПП «Вижницький»

Типи оселищ Natura 2000	Код біотопу України	Адвентивні види	Бал*
3230 Альпійські ріки та їхня прибережна деревно-чагарникова рослинність з <i>Myricaria germanica</i> / Alpine rivers and their ligneous vegetation with <i>Myricaria germanica</i>	Ч7.2	<i>Conyza canadensis</i> <i>Galeopsis ladanum</i> <i>Phalacroloma annuum</i> <i>Saponaria officinalis</i>	1 + +–1 +–1
3270 Мулисті береги річок з рослинністю <i>Chenopodium rubri</i> р.р. та <i>Bidenton</i> р.р. / Rivers with muddy banks with <i>Chenopodium rubri</i> р. р. and <i>Bidenton</i> р. р. vegetation	В4.1.5	<i>Bidens frondosa</i> <i>Mentha pulegium</i>	+ +
6430 Гідрофільні високотравні каймові угруповання рівнин і від монтанного до альпійського висотних поясів / Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels	В4.1.6	<i>Echinocystis lobata</i>	+
	Т3.3.1	<i>Impatiens parviflora</i> <i>Sisyrinchium montanum</i> <i>Trifolium hybridum</i>	+ + 1
6510 Низинні сінокісні луки (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) / Lowland hay meadows (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	Т2.3.1	<i>Althaea officinalis</i> <i>Apera spica-venti</i> <i>Bunias orientalis</i> <i>Cichorium intybus</i> <i>Juncus tenuis</i> <i>Lathyrus tuberosus</i> <i>Lupinus polyphyllus</i> <i>Medicago sativa</i> <i>Myosotis arvensis</i> <i>Narcissus poëticus</i> <i>Nepeta cataria</i> <i>Onobrychis viciifolia</i> <i>Phalacroloma annuum</i> <i>Senecio vulgaris</i> <i>Sisyrinchium montanum</i> <i>Vicia hirsuta</i>	+ 1 + + + + + + + +–2 + + + + +

6520 Гірські сінокісні луки / Mountain hay meadows	T2.3.2	<i>Lupinus polyphyllus</i>	+–4
91E0* Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) / Alluvial forests with <i>Alnus glutinosa</i> and <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	Д1.6.3	<i>Impatiens parviflora</i> <i>Malus sylvestris</i>	1 +

Примітка: код біотопу України наведено за Національним каталогом біотопів України (2018); *+–5 – бальна шкала проективного покриття виду.

Найбільшу кількість видів адвентивних рослин (16) виявлено у складі лучного оселища (6510), проте всі вони, за виключенням *Apera spica-venti* та *Narcissus poëticus* трапляються поодинокими особинами і не спричинюють зміни у структурі угруповань. У оселищах 3230 і 6430 зафіксовано по 4 види, по 2 види – у прибережному (3270) та лісовому (91E0).

У межах парку виявлено угруповання однієї асоціації, що включені до Зеленої книги України (2009), у складі яких ростуть адвентивні види, зокрема 55. Угруповання сіривільхових лісів (*Alneta incanae*) з домінуванням у травостойі страусового пера звичайного (*Matteuccia struthiopteris*), асоціація сіривільховий ліс страусовоперовий (*Alnetum (incanae) matteucciosum (struthiopteris)*), де трапляються *Impatiens parviflora* та *Malus sylvestris*.

Висновки. На території НПП «Вижницький» виявлено 97 видів адвентивних рослин, які поширені здебільшого у синантропних біотопах (71 вид), де трапляються поодинокими особинами. Деревостан у антропогенному лісовому біотопі (Д1.8) сформований висадженою північноамериканською інвазійною рослиною *Quercus rubra*, що становить загрозу для ценорізноманіття парку. У прибережні, трав'яні, заплавні лісові та чагарникові біотопи вкорінюються 23 види адвентивних рослин.

Найширша біотопічна амплітуда властива *Phalacroloa annuum*, яка поширена у п'яти біотопах парку; 3 види поширені у трьох біотопах; 9 видів – у двох біотопах; 84 види в одному біотопі. Із 97 досліджених адвентивних видів парку 16 належать до групи високо активних видів інвазійних рослин України.

На території парку адвентивні рослини парку є складовою 6 типів оселищ Natura 2000. У лучному оселищі (6510) зафіксовано найбільшу кількість видів адвентивних рослин (16), проте трапляються вони переважно поодинокими особинами. У рослинних угрупованнях оселища 6520 домінує *Lupinus polyphyllus*, тому доцільним є введення моніторингу та розробка менеджменту для збереження гірських лучних угруповань парку.

І найголовніше, висновки і рекомендації, здійснені і опубліковані В. В. Протопоповою, М. В. Шеверою, І. І. Чорнеєм (2005) для синантропних видів актуальні і на сьогодні: «... необхідно запровадити моніторинг інвазійних видів, який повинен включати:

1) щорічне обстеження зони господарчого використання, а також населених пунктів, берегів водойм і транспортних шляхів, з метою виявлення нових видів адвентивних рослин, нових локалітетів та з'ясування тенденцій активізації поширення видів, що тут вже зростають;

2) контроль за ввезенням на територію парку нових культивованих видів рослин і популяризація серед населення відомостей щодо потенційно небезпечних для регіону видів культурних рослин;

3) спеціальне спостереження за видами рослин, які виявили високу інвазійну здатність до активного і масового поширення в даному регіоні або в регіонах з подібними кліматичними умовами.

Отже, дослідження синантропної фракції флори національних природних парків, у т.ч. НПП «Вижницький», повинно бути одним із пріоритетних аспектів збереження репрезентативності флори».

Список літератури:

1. Виноградова Ю. К., Майоров С. Р., Хорун Л. В. Черная книга флоры Средней России: чужеродные виды растений в экосистемах Средней России. – Москва: ГЕОС, 2010. – 512 с.
2. Зав'ялова Л. В. Види інвазійних рослин, небезпечні для природного фіторізноманіття об'єктів природно-заповідного фонду України // Наук. вісн. Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи). – 2017. – Т. 9, вип. 1. – С. 88–107.
3. Зелена книга України / Ред. Я.П. Дідух. – К.: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
4. Національний каталог біотопів України / Ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідух, В. А. Онищенко, Я. Шеффер. – К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018 – 412 с.
5. Національний природний парк «Вижницький». Рослинний світ / І. І. Чорней, В. В. Буджак, Д. М. Якушенко та ін. / Ред. В. А. Соломаха. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 248 с.
6. Оселищна концепція збереження біорізноманіття: базові документи Європейського Союзу / Ред. О. О. Кагало, Б. Г. Проць. – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 278 с.
7. Протопопова В. В. Синантропная флора Украины и пути её развития – К.: Наук. думка, 1991. – 204 с.
8. Протопопова В. В., Шевера М. В. Інвазійні види у флорі України. І. Група високо активних видів // GEO & BIO. – 2019. – 17. – С. 116–135.
9. Протопопова В. В., Шевера М. В., Чорней І. І. Синантропізація флори // Національний природний парк «Вижницький». Рослинний світ / І. І. Чорней, В. В. Буджак, Д. М. Якушенко та ін. / Ред. В. А. Соломаха. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – С. 129–133 с.
10. Сичак Н. М. Доповнення до флори судинних рослин НПП «Вижницький», Чернівецька область // Наук. вісн. Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи). – 2015. – Т. 7, вип. 2. – С. 244–248.

11. Чёрная книга флоры Беларуси: чужеродные вредоносные растения / Д. В. Дубовик [и др.]; под общ. ред. В. И. Парфенова, А. В. Пугачевского; Нац. акад. наук Беларуси, Ин-т эксперим. ботаники им. В. Ф. Купревича. – Минск: Беларуская навука, 2020. – 407 с.
12. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats – Resolution No. 4 (1996) listing endangered natural habitats requiring specific conservation measures (Adopted by the Standing Committee on 6 December 1996) and Revised Annex I of Resolution 4 (1996) (Adopted by the Standing Committee on 5 December 2014). – Council of Europe, data of publication: 28 August 2015. – Режим доступу: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1475213&Site=&direct=true>.
13. Kornaś J. Geograficzno-historyczna klasyfikacja roślin synantropijnych // Mater. Zakł. Fitosocjol. Stos. UW. – 1968. – 25. – S. 33–41.
14. Mosyakin S., Fedoronchuk M. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. – Kiev, 1999. – 346 p.
15. Raunkiaer C. The life form of plants and statistical plant geography. – Claredon, Oxford, 1934. – 632 p.
16. Zajac M., Ujházy K., Škodová I., Kuzemko A., Borsukevych L., Danylyuk K., Duchoň M., Figura T., Kish R., Smatanová J., Turis P., Turisová I., Uhliarová E., Janišová M. Classification of semi-natural mesic grasslands in the Ukrainian Carpathians and adjacent area // Phytocoenologia. – 2016. – 46(3). – P. 257–293.

4.2. РОСЛИННІСТЬ

Рослинність НПП «Вижницький» за характером є лісовою, оскільки понад 90 % його території вкрито лісами. Особливість цих лісів – складна будова деревостанів, сформованих буком лісовим, смерекою (*Picea abies*) і ялицею білою, зі значною часткою останньої, а також клена несправжньо-платанового (*Acer pseudoplatanus*), граба звичайного (*Carpinus betulus*), черешні (*Cerasus avium*) й інших видів. НПП «Вижницький» є частиною так званого «буковинського острова» ялицевих лісів – одного з найбільших масивів ялиці в Українських Карпатах. Загалом насадження з домінуванням ялиці білої переважають на території національного парку, а друге місце за площею займають букові ліси. Листяні ліси в межах заповідного об'єкта, крім бука лісового, представлені окремими, різними за площею, масивами з домінуванням дуба звичайного (*Quercus robur*), дуба скельного (*Q. petraea*), вільхи сірої (*Alnus incana*), вільхи клейкої (*A. glutinosa*), берези повислої (*Betula pendula*) і граба звичайного. Достатньо багато на території національного парку лісокультур. Найбільші площі займають насадження дуба північного (*Quercus borealis*), є невелика плантація сосни кедрової європейської (*Pinus cembra*) та деяких інших видів, які створені з метою вивчення доцільності впровадження цих порід у лісогосподарське виробництво ще до того як ця територія увійшла до складу парку.

Як зазначено вище, найбільшу площу на території НППВ займають темнохвойні ліси (клас *Vaccinio-Piceetea* Br.-Bl. in Br.-Bl., Siss. et Vlieger, 1939), серед яких переважають угруповання з переважанням *Abies alba*. Чисті ліси з *Abies alba* трапляються досить рідко. Як правило співдомінантами виступають *Fagus sylvatica* та *Picea abies*. Причому з підняттям над рівнем моря участь *Picea abies* зростає, а *Fagus sylvatica* зменшується (Горохова, Солодкова, 1970). Крім домінантів у складі деревостану звичайними є *Acer platanoides* L., *A. pseudoplatanus* L., *Ulmus glabra* Huds., *Carpinus betulus*, *Betula pendula*, *Populus tremula* L., *Sorbus aucuparia* L. Але більшість з цих видів високо в гори не підіймаються за винятком *A. pseudoplatanus*.

Підлісок виражений слабо. В його складі поодинокими особинами представлені *Daphne mezereum* L., *Lonicera nigra* L., *Grossularia reclinata* (L.) Mill., *Corylus avellana* L., *Rubus idaeus* L., *R. hirtus* Waldst. et Kit. Останній вид місцями утворює суцільний покрив.

У складі травостою представлені бореальні (*Oxalis acetosella* L., *Majanthemum bifolium* (L.) F. W. Schmidt, *Calamagrostis arundinaceae* (L.) Roth., *Carex sylvatica* Huds., *Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newm., *Dryopteris austriaca* (Jacq.) Woynar ex Schinz. et Thell.), неморальні (*Galium odoratum* (L.) Scop., *Sanicula europaea* L., *Salvia glutinosa* L., *Mercurialis perennis* L., *Galeobdolon luteum* Huds., *Anemone nemorosa* L., *Dentaria bulbifera* L., *D. glandulosa* Waldst. et Kit., *Mycelis muralis* (L.) Dumort., *Actaea spicata* L.), монтанні (*Symphytum cordatum* Waldst. et Kit., *Aposeris foetida* (L.) Cass., *Polygonatum verticillatum* (L.) All., *Gentiana asclepiadea* L., *Prenanthes purpurea* L., *Doronicum austriacum* Jacq.) види. Їх співвідношення залежить від висоти над рівнем моря, експозиції схилу тощо. З підвищенням гіпсометричних рівнів зростає відсоток мохового вкриття і співдомінантом іноді виступає *Vaccinium myrtillus* L.

Угруповання з домінуванням *Picea abies* займають значно меншу площу і приурочені до верхніх частин схилів хребтів на висотах понад 900 м н. р. м. Чисті ялинники майже відсутні. Завжди в якості співдомінантів присутні *Abies alba* та *Fagus sylvatica*. Як і в ялицевих лісах підлісок не виражений і представлений тими ж видами за винятком *Coryllus avellana*. Переважають ялинники з домінуванням у трав'яному покриві *Oxalis acetosella* і зрідка *Vaccinium myrtillus* та зелених мохів. Загалом видовий склад трав'яного ярусу ялинників мало відрізняється від травостою у ялицевих лісах. Лише зростає участь бореальних і монтанних видів і збільшується їх різноманітність. Зокрема частіше трапляються *Moneses uniflora* (L.) A. Gray, *Streptopus amplexifolius* (L.) DC., *Cicerbita alpina* (L.) Wallr., *Homogone alpina* (L.) Cass., *Sambucus racemosa* L. та ін. види.

Ліси з переважанням *Fagus sylvatica* (клас *Quercu-Fagetea* Br.-Bl. et Vlieger, 1937) як і ялицеві належать до найбільш розповсюджених на території НППВ. Чисті бучини подібно яличникам також трапляються рідко, переважають мішані деревостани за участю *Abies alba* та *Picea abies*. Мало відрізняється від ялицевих лісів і видовий склад як підліску, так і трав'яного ярусу, проте зростає роль неморальних елементів. Зокрема нерідко

трапляються *Crataegus monogina* Jacq., *Aegopodium podagraria* L., *Pulmonaria obscura* Dumort., *Carex pilosa* Scop., а з числа субсередземноморських видів – *Euphorbia amygdaloides* L., *Hordelymus europaeus* (L.) Harz., *Vinca minor* L.

Унікальний характер має ділянка лісу в урочищі Рівня поблизу м. Вижниця, де домінантом або співдомінантом виступає *Quercus petraea*. (Заєць, Солодкова, Стойко, 1980). В якості співдомінантів тут зростають також *Fagus sylvatica*, *Carpinus betulus*, *Picea abies*. Трапляються і *Populus tremula*, *Betula pendula* та у підліску *Corylus avellana*, *Frangula alnus* Mill. У складі травостою переважають *Carex pilosa*, *Galium odoratum*, *Luzula luzuloides* (Lam.) Dandy et Wilmott, *Calamagrostis arundinaceae*, *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn., *Majanthemum bifolium*.

До нижніх терас річок Стебник, Сухий, Виженка приурочені лісові угруповання формації *Alnus incana* (L.) Moench. З деревних видів тут трапляються також *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior* L. У підліску зростають *Corylus avellana*, *Lonicera nigra*, *Salix caprea* L., *S. silesiaca* Willd., а в трав'яному ярусі - *Aegopodium podagraria*, *Petasites albus* (L.) Gaerth., *Salvia glutinosa*, *Dryopteris filix-max* (L.) Schott, *Filipendula denudata* (J. et C. Presl) Fritsch, *Caltha palustris* L., *Urtica dioica* L., *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.

Лучні угруповання на території НППВ займають невелику площу, проте досить різноманітні у ценотичному відношенні. За своїм походженням вони належать до вторинних, що сформувались на місці вирубаних лісів і подальшого сінокісного та пасовищного використання цієї території, яке виключало лісовідновлення. Зустрічаються вони вершинами хребтів, по берегах річок та невеликими острівцями серед лісових масивів. Їм притаманний яскравий строкатий травостій та багатство видового складу.

Найбільшу площу займають угруповання, де домінантами виступають *Festuca rubra* L. та *Agrostis tenuis* Sibth. Рідше на невеликих за площею ділянках трапляються лучні фітоценози з переважанням *Anthoxanthum odoratum* L., *Cynosurus cristatus* L., *Briza media* L., *Dactylis glomerata* L., *Nardus stricta* L., *Deschampsia caespitosa* (L.) Beauv. (клас *Molinio-Arrhetheretea* R. Тх., 1937).

Червонокострицеві і тонкомілицеві угруповання відзначаються найбільшою видовою різноманітністю. Нерідко співдомінантами цих ценозів є представники родини бобові: *Trifolium pratense* L., *T. montanum* L., *T. rannonicum* Jacq., *Anthyllis carpatica* Pant. Звичайними компонентами виступають *Lotus arvensis* Pers., *Carex pallescens* L., *Betonica officinalis* L., *Cruciata glabra* (L.) Ehrend., *Prunella vulgaris* L., *Galium vernum* L., *Plantago lanceolata* L., *Ononis arvensis* L., *Pimpinella saxifraga* L., *Carum carvi* L., *Potentilla erecta* (L.) Rausch., *Campanula glomerata* L., *Centaurea jacea* L., *Polygala comosa* Schkuhr, які властиві й рівнинним лукам. Разом з тим, у їхньому складі значна кількість монтанних лучних та лісових видів: *Hieracium aurantiacum* L., *Carlina acaulis* L., *Campanula serrata* (Kit.) Hendrich, *Astrantia major* L., *Knautia dipsacifolia* Kreutzer, *Trollius europaeus* L., *Gentiana asclepiadea*, *Polygonatum verticillatum*, *Phyteuma spicatum* L. та ін.

Порівняно багаті у флористичному відношенні також гребінникові, трясучкові та пахучотравні угруповання, а до найбільшніх належать біловусові, щучникові та грестицеві луки.

В долинах річок на вологих терасах різних рівнів, алювіальних відкладах, щербенистих гривах в руслах річок трапляються фрагменти угруповань асоціацій *Petasitetum hybridi oricarpaticum* та *Petasitetum kablikianii* Wal., 1933, які К.А. Малиновський та Й.В. Царик (1995) відносять до союзу *Petasition*, порядку *Molinietalia* та класу *Molinio-Arrhenateretea*. Зокрема, вони описані нами в долині р. Стебник. Цікавим є присутність в їхньому складі таких представників раритетного фітогенотипу як *Campanula abietina* Griseb. et Schenk., *Galanthus nivalis* L., *Ranunculus carpaticus* Herbich.

Досить специфічними у флористичному і ценотичному відношенні є болота НППВ. Особливо це стосується висячих боліт та розташованих у комплексі з ними улоговинних, які описані нами в урочищі Бука (Берегометське лісництво). Домінантом тут виступає *Juncus inflexus* L., що пов'язано з багатим живленням цих, розташованих на карбонатних ґрунтах, боліт. Співдомінанти – *Cirsium palustre* (L.) Scop., *Eriophorum polystachion* L. та гіпнові мохи. Компоненти травостою – *Scirpus sylvaticus* L., *Deschampsia caespitosa*, *Alopecurus arundinaceus* Poir., *Mentha longifolia* (L.) Huds., *Carex flava* L., *C. nigra* (L.) Reichard, *Juncus articulatus* L., *Galium palustris* (L.) Crantz.

На присхиллових болотах прируслових терас часто домінантами чи співдомінантами виступають *Equisetum telmateia* Ehrh. та *Typha latifolia* L.

СИНТАКСОНОМІЧНА СХЕМА РОСЛИННОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ВИЖНИЦЬКИЙ»

(складена за флористичною класифікацією рослинності)

Cl. *Asplenietea trichomanis* (Br.-Bl. 1934) Oberd. 1977

Ord. *Androsacetalia vandellii* Br.-Bl. 1934 corr. Br.-Bl. 1948

All. *Hypno-Polypodium vulgaris* Mucina 1993

Ass. *Hypno-Polypodium Jurko et Peciar* 1963

Ass. *Asplenietum trichomanes-bivalens-Poetum nemoralis* Boscain (1970) 1971

Ord. *Potentilletalia caulescentis* Br.-Bl. 1934 in Br.-Bl. et Jenny 1926

All. *Potentillion caulescentis* Br.-Bl. 1934 in Br.-Bl. et Jenny 1926

Ass. *Asplenietum trichomano-rutae-murariae* (Kuhn 1937) R.Tx. 1937

All. *Cystopteridion* (Nordh. 1936) J.L.Rich 1972

Ass. *Asplenio viridis-Cystopteridetum fragilis* Oberd. (1936) 1949

Cl. *Lemnetea* R.Tx. 1955

Ord. *Lemnetalia minoris* R.Tx. 1955

All. *Lemnion minoris* R.Tx. 1955

Ass. *Lemnetum minoris* Th. Müller et Görs 1960

Cl. *Phragmitetea* R.Tx. et Prsg 1942

Ord. *Phragmitetalia* Koch 1926

- All. *Phragmition communis* Koch 1926
 Ass. *Typhetum latifoliae* Lang 1973
- Ord. *Oenanthetalia* Hejný in Kopecký et Hejný 1956
 All. *Sparganio-Glycerion fluitantis* Br.-Bl. et Siss. in Boer 1942
 Ass. *Glycerietum fluitantis* Wilczek 1935
 Ass. *Eleocharitetum palustris* Ubrizsy 1948
 All. *Oenanthion aquaticae* Hejný ex Neuhäusl 1959
 Com. *Alisma plantago-aquatica*
- Cl. *Molinio-Arrhenatheretea* Tx. 1937**
- Ord. *Molinietaalia caeruleae* W.Koch 1926
 All. *Filipendulion ulmariae* Segal 1966
 Ass. *Lysimachio vulgaris-Filipenduletum* Bal.-Tul. 1978
 All. *Calthion palustris* R.Tx. 1936 em. Oberd. 1957
 Ass. *Scirpetum sylvatici* Ralski 1931
 Ass. *Epilobio-Juncetum effusi* Oberd. 1957
 Com. *Juncus conglomeratus*
- All. *Deschampsion cespitosae* Horvatic 1930
 Ass. *Deschampsietum caespitosae* (Horvatic 1930) Grynia 1961
 Ass. *Holcetum lanati* Issler 1936
- Ord. *Trifolio fragiferae-Agrostietalia stoloniferae* R.Tx. 1970
 All. *Agropyro-Rumicion crispi* Nordh. 1940 em. R.Tx. 1950
 Ass. *Potentilletum anserinae* Felföldy 1942
 Ass. *Mentho londifoliae-Juncetum inflexi* Lohm. 1953
- Ord. *Arrhenatheretalia* Tx. 1931
 All. *Arrhenatherion elatioris* Luquet 1926
 Com. *Festuca pratensis*
 Com. *Dactylis glomerata*
- All. *Cynosurion* R.Tx. 1947
Lolio-Cynosurenion Jurko 1974
 Ass. *Lolio-Cynosuretum* Büker 1941
Polygalo-Cynosurenion Jurko 1974
 Com. *Festuca rubra*
 Com. *Brachypodium pinnatum-Trifolium pannonicum*
- Cl. *Nardetea strictae* Rivas Goday et Borja Carbonell in Rivas Goday et Mayor López 1966**
- Ord. *Nardetalia strictae* Preising 1950
 All. *Nardo-Agrostion tenuis* Sillinger 1933
 Com. *Deschampsia caespitosa-Nardus stricta*
 Com. *Nardus stricta-Agrostis tenuis*
 Com. *Nardus stricta-Trifolium pannonicum*
- Ord. *Calluno-Ulicetalia* Tüxen 1937
 All. *Vaccinion* Böcher 1943
 Ass. *Vaccinietum myrtilli* Szaf., Pawł. et Kulcz. 1923
- Cl. *Mulgedio-Aconitetea* Hadač et Klika in Klika et Hadač 1944**
- Ord. *Adenostyletalia alliariae* Br.-Bl. 1930

- All. *Adenostylion alliariae* Br.-Bl. 1926
 Ass. *Petasitetum albi* Zlatn. 1928
 Ass. *Petasitetum kablikiani* Wal. 1933
 com. *Telekia speciosa*
- Cl. *Epilobietea angustifolii* R.Tx. et Prsg 1950**
 Ord. *Atropetalia* Vlieg. 1937
 All. *Epilobion angustifolii* Soó 1933 em. Tx. 1950
 Ass. *Epilobietum angustifolii* Rübel 1930 em. Oberd. 1973
 Ord. *Sambucetalia* Oberd. 1957
 All. *Sambuco-Salicion capreae* Tüxen et Neumann in Tüxen 1950
 Ass. *Sambucetum nigrae* Oberd. 1973
 Ass. *Rubetum idaei* Oberd. 1978
- Cl. *Galio-Urticetea* Passarge ex Kopecky 1969**
 Ord. *Glechometalia hederaceae* R.Tx. in R.Tx. et Brun-Hool 1975
 All. *Sambucion ebuli* Elias 1979
 Ass. *Sambucetum ebuli* Kajzer 1926
 All. *Aegopodion podagrariae* R.Tx. 1967
 Ass. *Urtico-Aegopodietum podagrariae* (R.Tx. 1963 n.n.) em. Dierschke 1974
 All. *Alliarion* Oberd. (1957) 1962
 Ass. *Alliario-Chaerophylletum temuli* (Kreh 1935) Lohm. 1949
 Ass. *Chaerophylletum aromatici* Gutte 1963
 Ord. *Petasito-Chaerophylletalia* Morariu 1967
 All. *Petasion officinalis* Sillinger 1933 em. Kopecký 1969
 Ass. *Petasitetum hybridi* Oberd. 1949 em. Kopecký 1969
 Ord. *Circaeo-Stachysetalia* Pass. 1967
 All. *Impatienti noli-tangere-Stachyon sylvaticae* Görs ex Mucina 1933
 com. *Carex remota-Circaea lutetiana*
 com. *Equisetum telmateia*
 Ord. *Convolvuletalia sepium* R.Tx. 1950
 All. *Convolvulion sepium* R.Tx. 1947 em. Müll. 1981
 Ass. *Urtico-Calystegietum sepium* Görs et Müll. 1969
- Cl. *Artemisietea vulgaris* Lohmeyer et al. in Tx. ex von Rochow 1951**
 Ord. *Artemisietalia vulgaris* Lohm. in R.Tx. 1947
 All. *Arction lappae* Tx. 1937
 Ass. *Tussilagietum farfarae* Oberd. 1949
- Cl. *Polygono-Poetea annuae* Rivas-Mart. 1975**
 Ord. *Plantaginetalia majoris* R.Tx. (1943) 1950
 All. *Polygonion avicularis* Br.-Bl. 1931 ex. Aich. 1933
 Ass. *Prunello-Plantaginetum* Faliński 1963
 Ass. *Lolio-Polygonetum arenastri* Br.-Bl. 1930 em. Lohm. 1975
- Cl. *Salicetea purpureae* Moor 1958**
 Ord. *Salicetalia purpureae* Moor 1958
 All. *Salicion eleagni* Moor 1958
 Ass. *Salici-Myricarietum* Moor 1958

Cl. *Quercus-Fagetum* Br.-Bl. et Vlieg. in Vlieg. 1937 (Cl. *Carpino-Fagetum sylvaticae* Jakucs ex Passarge 1968)

Ord. *Fagetalia sylvaticae* Pawł. 1928

All. *Alno-Ulmion* Br.-Bl. et R.Tx. 1943

Alnenion glutinoso-incanae Oberd. 1953

Ass. *Alnetum incanae* Lüdi 1921

Ass. *Caltho laetae-Alnetum* (Zarz. 1963) Stuchlik 1968

All. *Carpinion betuli* Oberd. 1953

Ass. *Carici pilosae-Carpinetum* Neuhäusl et Neuhäuslová 1964

All. *Fagion sylvaticae* R.Tx. et Diem. 1936

All. *Acerenion* Oberd. 1957 em. Husová in Moravec et al. 1982

Ass. *Aceri-Fagetum* Rübel 1930 ex J. et M. Bartsch 1940

Eu-*Fagenion* Oberd. 1957 em. Tx. in Oberd. et Tx. 1958

Ass. *Dentario glandulosae-Fagetum* Klika 1927 em. Mat. 1964
typicum

lunarietosum

allietosum ursini

Ass. *Carici pilosae-Fagetum* Oberd. 1957

Luzulo-Fagion Lohm. et R.Tx. 1954

Ass. *Luzulo nemorosae-Fagetum* Meusel 1937

typicum

luzuletosum sylvaticae

calamagrostiedosum

All. *Galio rotundifolii-Abietenion* Oberd. 1961

Ass. *Galio rotundifolii-Abietetum* Wraber (1955) 1959

All. *Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani* Klika 1955

All. *Lunario-Acerenion pseudoplatani* (Moor 1973) Th. Müll. 1992

Ass. *Lunario-Aceretum* Grüneberg et Schlüt. 1957

Ass. *Mercuriali-Fraxinetum* (Klika 1942) Husová 1982

Cl. *Vaccinio-Piceeta* Br.-Bl. 1939

Ord. *Vaccinio-Piceetalia* Br.-Bl. 1939

All. *Piceion abietis* Pawł. et al. 1928

Ass. *Abieti-Piceetum montanum* Szaf., Pawł. et Kulcz. 1923 em. J. Mat. 1978

Cl. *Trifolio-Geranieta* *sanguinei* T. Müller 1962

Ord. *Origanetalia vulgaris* T. Müller 1962

All. *Trifolion medii* T. Müller 1962

Ass. *Trifolio-Melampyretum nemorosi* Dierschke 1973

Таким чином у складі рослинності НПП «Вижницький» на основі флористичної класифікації рослинності описано угруповання, які належать до 14 класів рослинності. Флористична класифікація рослинності є основою для виділення оселищ за класифікацією EUNIS, що у свою чергу використовується при формуванні об'єктів Смарагдової мережі (Emerald network), яка є системою територій природоохоронного призначення, що виділяються в рамках реалізації положень Бернської конвенції (Конвенція

про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування у Європі, 1979). Одним із критеріїв виділення територій Смарагдової мережі є їх цінність для збереження оселищ, перелік яких наведений в Резолюції 4 Постійного комітету Бернської конвенції (1996). В першому варіанті переліку використовувалася палеарктична класифікація, а починаючи з 2010 р. – класифікація EUNIS. Наявність оселища з Резолюції 4 є також одним із критеріїв виділення Важливих ботанічних територій (ІРА) (Онищенко, 2016).

Відповідно до адаптованого для України довідника для визначення оселищ I-III рівнів класифікації EUNIS та оселищ з Резолюції 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції (Онищенко, 2016) нами було складено перелік оселищ НПП «Вижницький».

ОСЕЛИЩА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ВИЖНИЦЬКИЙ» ЗА КЛАСИФІКАЦІЄЮ EUNIS

С : Материкові поверхневі води (Inland surface waters)

Включають поверхневі водойми, які не є частиною світового океану. Можуть бути стоячими і проточними, прісними і солоними, постійними і пересихаючими, мати різну трофічність.

C1 : Поверхневі стоячі водойми (Surface standing waters)

C1.3 : Постійні стоячі евтрофні водойми (Permanent eutrophic lakes, ponds and pools)

Характерні ознаки – вміст загального фосфору зазвичай більше 24 мкг/л, вміст хлорофілу більше 20 мкг/л, Secchi depth – менше 2 м. Домінування певних видів є критерієм виділення оселищ четвертого і нижчих рівнів, однак не всі угруповання із вказаними домінантами належать до цих видів оселищ, а лише ті, які відповідають критеріям для типу оселищ C1.3 (вода має бути стояча і евтрофна).

Резолюція 4.

- C1.32 : Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм (Free-floating vegetation of eutrophic waterbodies); угруповання класу Lemnetae в евтрофних умовах, включає рослинність з домінуванням тих же видів, що й вільноплаваюча рослинність мезотрофних водойм C1.22, але в евтрофних водоймах.

C1.6 : Тимчасові стоячі водойми (Temporary lakes, ponds and pools).

Пересихаючі материкові прісні і солоні водойми та пересихаючі ділянки постійних водойм.

Резолюція 4.

- C1.67 : Угруповання на дні пересохлих водойм (Turlough and lake-bottom meadows). Угруповання на дні періодично, як правило щорічно, пересихаючих стоячих водойм. В інший час ця ж ділянка може належати до інших оселищ групи C1 або C3.C2 : Поверхневі водотоки (Surface running waters)

C2.1 : Джерела, приджерельні струмки і гейзери (Springs, spring brooks and geysers). Вода, яка знаходиться на поверхні землі протягом короткого часу, тому значною мірою зберігає температуру підземної води. Не включаються джерельні болота D2.2 і D4.1, де вода виходить на поверхню крізь розвинену рослинність. Оселища C2.11 – C2.16 (джерела і гейзери) охоплюють оселища, в межах яких відбувається вихід води з-під землі. В оселищах C2.17 – C2.1В (приджерельні струмки) більша частина води поступає поверхневим шляхом, але вони знаходяться недалеко від джерела, яке має істотний вплив на температурний режим води.

Резолюція 4.

- C2.12 : Джерела твердої води (Hard water springs); вода багата на кальцій і карбонати, характерні угруповання союзу Cratoneurion commutati (є висока ймовірність наявності зазначених угруповань на території парку).
- C2.18 : Рослинність приджерельних струмків з кислою оліготрофною водою (Acid oligotrophic vegetation of spring brooks).
- C2.1A : Мезотрофна рослинність приджерельних струмків (Mesotrophic vegetation of spring brooks).

C2.2 : Постійні турбулентні водотоки (Permanent non-tidal, fast, turbulent watercourses). Це водотоки з, як правило, високою швидкістю руху води, внаслідок чого потік є турбулентним, що забезпечує хорошу аерацію води. Головним критерієм є турбулентність потоку, а не його швидкість.

Резолюція 4.

- C2.25 : Рослинність водотоків зі швидкою течією і кислою оліготрофною водою (Acid oligotrophic vegetation of fast-flowing streams). Переважна більшість гірських струмків парку.
- C2.26 : Рослинність водотоків зі швидкою течією і вапнистою оліготрофною водою (Lime-rich oligotrophic vegetation of fast-flowing streams). Можливо будуть виявлені на території парку
- C2.27 : Рослинність водотоків зі швидкою течією і мезотрофною водою (Mesotrophic vegetation of fast-flowing streams).
- C2.28 : Рослинність водотоків зі швидкою течією і евтрофною водою (Eutrophic vegetation of fast-flowing streams). Переважно у великих гірських річках (Черемош і Сірет).

C2.3 : Постійні ламінарні водотоки без припливів (Permanent non-tidal, smooth-flowing watercourses). Водотоки з, як правило, низькою швидкістю руху води, внаслідок чого потік є ламінарним. Окремі потоки на вирівняних ділянках парку

Резолюція 4.

- C2.33 : Рослинність водотоків з повільною течією і мезотрофною водою (Mesotrophic vegetation of slow-flowing rivers).
- C2.34 : Рослинність водотоків з повільною течією і евтрофною водою (Eutrophic vegetation of slow-flowing rivers) (можливо будуть виявлені при детальніших дослідженнях)

C2.5 : Тимчасові водотоки (Temporary running waters).

C2.6 : Плівки води, що течуть по скельній поверхні (Films of water flowing over rocky watercourse margins) (можливо будуть виявлені на території парку)

C3 : Літоральна зона материкових поверхневих водойм (Littoral zone of inland surface waterbodies)

Літоральна зона проточних і стоячих, прісних і солоних водойм та мілководні угруповання повітряно-водних рослин.

C3.1 : Багатовидові угруповання гелофітів (Species-rich helophyte beds). Угруповання союзів *Glycerio-Sparganion*, *Eleocharito palustris-Sagittarion sagittifoliae* (*Oenanthion aquaticae*), *Carici-Rumicion hydrolapatii*. Проективне покриття >10%.

C3.5 : Періодично обводнені береги з піонерною і ефемерною рослинністю (Periodically inundated shores with pioneer and ephemeral vegetation). До цього типу оселищ належать:

1) угруповання низьких однорічників *Eleocharis ovata*, *Eleocharis carniolica*, *Cyperus flavescens*, *Cyperus fuscus*, *Cyperus michelianus*, *Elatine* spp., *Juncus bufonius*, *Juncus tenageia*, *Limosella aquatica*, *Lindernia procumbens*, *Peplis portula*, *Radiola linoides*, *Scirpus setaceus*, *Scirpus supinus*, а також *Carex bohémica* (C3.51),

2) угруповання нітрофільних високих однорічників *Bidens* spp., *Persicaria* spp., *Rorippa* spp., *Chenopodium* spp., *Ranunculus sceleratus*, *Rumex maritimus*, *Xanthium* spp. (C3.52 – на берегах стоячих водойм, C3.53 – на берегах водотоків),

3) трав'яні угруповання на гравієвих берегах річок різного видового складу (C3.55), в т.ч. з *Calamagrostis pseudophragmites*, *Epilobium dodonaei*, *Tussilago farfara*. Більшу частину року ґрунт не вкритий водою.

Резолюція 4.

•C3.51 : Угруповання низьких земноводних однорічників (за винятком C3.5131 угруповань *Juncus bufonius*) (Euro-Siberian dwarf annual amphibious swards (but excluding C3.5131 Toad-rush swards)). Угруповання *Cyperus fuscus*, *Cyperus michelianus*, *Cyperus flavescens* та інших низькорослих видів.

•C3.55 : Гравієві береги річок з розрідженою рослинністю (Sparsely vegetated river gravel banks). Рослинність може бути різною і не має діагностичної цінності.

C3.6 : Береги, сформовані м'якими і мобільними відкладами, з розрідженою рослинністю або без рослинності (Unvegetated or sparsely vegetated shores with soft or mobile sediments). Мулисті, піщані, гравійні, галькові береги прісних або солоних водойм. Проективне покриття рослинності <30%.

Резолюція 4.

•C3.62 : Гравієві береги річок без рослинності (Unvegetated river gravel banks).

C3.7 : Береги, сформовані немобільними породами, з розрідженою рослинністю або без рослинності (Unvegetated or sparsely vegetated shores with non-mobile substrates). Скелясті береги прісних або солоних материкових водойм. Проективне покриття рослинності <30%.

C3.8 : Материкові оселища, що формуються за участі бризок або пари (Inland spray- and steam-dependent habitats). В т. ч. біля водоспадів.

D : Болота (Mires, bogs and fens)

Угрупування, що формуються в умовах, коли більшу частину часу рівень води не перевищує істотно рівень поверхні землі і не є значно нижчим. Сюди не включаються лісові, рідколісні болота та болота з домінуванням великих кущів, які розглядаються серед типів оселищ G і F.

D2 : Низинні і переходові болота (Valley mires, poor fens and transition mires)

Трав'яні і мохові мезотрофні і евтрофні болота. Ярус дерев <10%. Рослинність класу класу *Scheuchzerio-Caricetea*.

D2.1 : Долинні болота (Valley mires). Цей тип оселищ фактично є комплексом, який може включати різні типи боліт і луки, які у характеристиці конкретної території можна подавати окремо.

D2.2 : Низинні болота і угруповання джерел м'якої води (Poor fens and soft-water spring mires). Помірно кислі і нейтральні некарбонатні евтрофні болота з домінуванням *Carex canescens* (*C. cinerea*), *Carex echinata*, *Carex nigra*, *Eriophorum angustifolium* (порядок *Caricetalia nigrae*), джерельні угруповання з домінуванням *Brachythecium rivulare*, *Bryum schleicheri*, *Cardamine amara*, *Carex remota*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Chrysosplenium oppositifolium*, *Philonotis fontana*, *Saxifraga stellaris* (союз *Cardamino-Montion*).

Резолюція 4.

- D2.226 : Перидунайські болота *Carex nigra*, *Carex canescens*, *Carex echinata* (Peri-Danubian black-white-star sedge fens). В Україні – карпатські болота союзу *Caricion nigrae*. Характерні види – *Carex nigra*, *Carex canescens* (*C. cinerea*), *Carex echinata*, *Carex dacica*, *Carex rostrata*.

D5 : Осокові й високотравні болотні угруповання (Sedge and reedbeds, normally without free-standing water)

Протягом більшої частини року рівень води знаходиться біля поверхні ґрунту або нижче. Якщо відповідні угруповання формуються в умовах постійного затоплення або затоплення протягом більшої частини року або є літоральною рослинністю водойми і знаходяться на відстані <5 м від поверхневої води, вони належать не до D5, а до C3.2.

D5.1 : Високотравні болота (Reedbeds normally without free-standing water). Болотні незасолені угруповання *Phragmites australis*, *Phalaroides arundinacea*, *Scirpus lacustris*, *Typha* spp.

D5.2 : Болота з домінуванням великих осок (Beds of large sedges normally without free-standing water). Союзи *Magnocaricion elatae* і *Magnocaricion gracilis*. Домінують *Carex acuta*, *Carex acutiformis*, *Carex appropinquata*, *Carex buxbaumii*, *Carex elata*, *Carex otrubae*, *Carex pseudocyperus*, *Carex riparia*,

Carex rostrata, *Carex vesicaria*, *Carex vulpina*, *Cladium mariscus*. Вказані види можуть домінувати також в С3.2, а деякі – в D2.3 і D4.2.

Резолюція 4.

- D5.2 : Болота з домінуванням великих осок (Beds of large sedges normally without free-standing water).

Е : Території з домінуванням трав, мохоподібних і лишайників (Grasslands and lands dominated by forbs, mosses or lichens)

Загальне проективне покриття рослинності >30%. Покриття дерев і кущів <10%. До цієї групи оселищ не входять морські, приморські, материкові водні, болотні і культурні оселища.

Е1 : Сухі трав'яні угруповання (Dry grasslands)

Е1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland). Угруповання *Nardus stricta* (крім високогірних, які належать до Е4.3), гірські луки з домінуванням *Agrostis tenuis* і *Festuca rubra*, ацидофільні угруповання *Agrostis tenuis*, *Anthoxanthum odoratum*, *Festuca valesiaca*. Рослинність союзів *Nardo-Agrostion* і *Violion caninae*.

Резолюція 4.

- Е1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

Е1.Е : Сухі трав'яні угруповання з однорічниками, які формуються в умовах витоптування (Trampled xeric grasslands with annuals). Типові види: *Synodon dactylon*, *Eragrostis minor*, *Herniaria glabra*, *Juncus tenuis*, *Lepidium rudemale*, *Lolium perenne*, *Plantago major*, *Poa annua*, *Polygonum aviculare* s. l.. Рослинні угруповання належать переважно до союзу *Coronopodo-Polygonion arenastri* (*Polygonion avicularis*).

Е2 : Мезофільні трав'яні угруповання (Mesic grasslands)

Е2.1 : Мезотрофні пасовища (Permanent mesotrophic pastures and aftermath-grazed meadows). Мезофільні пасовища та луки, на яких випасання проводиться після сінокосіння. Типові види: *Lolium perenne*, *Cynosurus cristatus*, *Poa* spp., *Festuca* spp., *Trifolium repens*, *Leontodon autumnalis*, *Bellis perennis*, *Ranunculus repens*, *Ranunculus acris*, *Cardamine pratensis*, *Deschampsia cespitosa*.

Е2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows). Мезофільні сінокоси. Типовими домінантами є *Agrostis gigantea*, *Arrhenatherum elatius*, *Dactylis glomerata*, *Trisetum flavescens*, *Festuca pratensis*, *Poa pratensis*. Угруповання належать переважно до союзу *Arrhenatherion elatioris* s. l.

Резолюція 4.

- Е2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Е2.3 : Гірські сінокісні луки (Mountain hay meadows)

Мезофільні гірські луки лісового поясу, як правило, з домінуванням *Trisetum flavescens*, з наявністю *Alchemilla* spp., *Phyteuma* spp. Рослинність належить переважно до союзу *Polygono bistortae-Trisetion flavescens*.

Резолюція 4.

•E2.3 : Гірські сінокісні луки (Mountain hay meadows).

E2.8 : Мезофільні трав'яні угруповання з однорічниками, які формуються в умовах витоптування (Trampled mesophilous grasslands with annuals). Типові види: *Bryum argenteum*, *Poa annua*, *Prunella vulgaris*, *Sagina procumbens*, *Taraxacum officinale*, *Trifolium repens*, *Veronica serpyllifolia*. Рослинні угруповання належать до союзів *Poion supinae*, *Alchemillo-Ranunculion repentis* (*Plantagini-Prunellion*), *Saginion procumbentis*. Сухі стійкі до витоптування угруповання належать до E1.E.

E3 : Сезонно мокрі і мокрі трав'яні угруповання (Seasonally wet and wet grasslands)

E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland). Рівнинні і низькогірні луки з переважанням видів *Poaceae*, *Cyperaceae*, *Juncaceae*. Типові домінанти: *Alopecurus pratensis*, *Deschampsia caespitosa*, *Juncus* spp., *Poa palustris*, *Scirpus sylvaticus*. Рослинні угруповання переважно належать до союзів *Calthion* і *Deschampsion caespitosae*. В класифікації оселищ EUNIS 2004 р. до E3.4 включалися також сухіші ценози союзів *Arrhenatherion* і навіть *Festucion beckeri*, які знаходяться в заплавах і тому є періодично мокрими. Вологі луки з домінуванням неграміноїдних рослин належать до E5.4 і E5.5.

Резолюція 4.

•E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland)

E5 : Різнотравні угруповання (Woodland fringes and clearings and tall forb stands)

Угруповання з домінуванням неграміноїдних трав. В субальпійських угрупованнях часто домінують і злаки.

E5.1 : Антропогенні трав'яні угруповання (Anthropogenic herb stands). Рудеральні угруповання класів *Artemisietea vulgaris*, *Agropyreteea repentis*, *Galio-Urticetea*, *Stellarietea mediae*. Найпоширеніші характерні види: *Aegopodium podagraria*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Arctium lappa*, *Arctium tomentosum*, *Artemisia absinthium*, *Artemisia vulgaris*, *Chaerophyllum temulum*, *Chenopodium album*, *Cirsium arvense*, *Elytrigia repens*, *Onopordum acanthium*, *Sisymbrium loeseli*, *Urtica dioica*. Не входять стійкі до витоптування рудеральні угруповання (E1.E, E2.8) і вологі узлісні угруповання з *Urtica dioica* союзу *Senecionion fluviatilis* (E5.4). Угруповання союзу *Aegopodion podagrariae* входять частково, лише ті, які рудеральними. Нерудеральні угруповання союзу *Aegopodion podagrariae* належать до E5.4.

E5.2 : Термофільні узлісся (Thermophile woodland fringes). Трав'яні угруповання класу *Trifolio-Geranietea* (союзи *Trifolion medii*, *Geranion sanguinei*) з високою участю неграміноїдних трав. Характерні види: *Agrimonia eupatoria*, *Galium mollugo*, *Melampyrum cristatum*, *Melampyrum*

nemorosum s. l., *Origanum vulgare*, *Peucedanum cervaria*, *Trifolium medium*, *Vicia dumetorum*, *Vicia sylvatica*.

E5.4 : Вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки (Moist or wet tall-herb and fern fringes and meadows). Угрупування союзу *Senecionion fluviatilis* (*Calystegia sepium*, *Carduus crispus*, *Epilobium hirsutum*, *Echinocystis lobata*, *Galium aparine*, *Humulus lupulus*, *Urtica dioica*), *Calthion* s. l. (*Cirsium oleraceum*, *Cirsium palustre*, *Cirsium rivulare*, *Filependula ulmaria* s. l., *Geranium palustre*, *Lythrum salicaria*, *Mentha longifolia*), природні узлісні угруповання союзу *Aegopodion podagrariae* (*Aegopodium podagraria*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Geum urbanum*, *Silene dioica*). Рудеральні угруповання *Aegopodion podagrariae* включені до E5.1.

Резолюція 4.

- E5.4 : Вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки (Moist or wet tall-herb and fern fringes and meadows).

F : Пустища, чагарники і тундра (Heathland, scrub and tundra)

До цієї групи оселищ входять неприморські оселища із загальним покриттям рослинності >30% і домінуванням кущів або кущиків, а також тундра (характеризується наявністю вічної мерзлоти) незалежно від домінуючої життєвої форми рослин.

F9 : Прирічкові та болотні чагарники (Riverine and fen scrubs)

Чагарникова і деревна рослинність заввишки до 5 м на вологих місцях, на берегах річок та озер.

F9.1 : Прирічкові чагарники (Riverine scrub). Прирічкові угруповання, висота яких не перевищує 5 м (*Amorpha fruticosa*, *Myricaria germanica*, *Salix acutifolia*, *Salix cinerea*, *Salix pentandra*, *Salix purpurea*, *Salix triandra*, *Salix viminalis*). Краще дреновані, ніж F9.2. Угрупування належать до союзів *Artemisio dniproicae-Salicion acutifoliae*, *Rubio caesii-Amorphion fruticosae*, *Salicion eleagno-daphnoidis*, *Salicion triandrae*.

Резолюція 4.

- F9.1 : Прирічкові чагарники (Riverine scrub)

G : Ліси та інші лісові землі (Woodland, forest and other wooded land)

Оселища з домінуванням дерев, де висота дерев не менше 5 м, зімкнутість деревостану не менше 10%. До типу оселищ G належать також вируби і згарища, які недавно утворилися на місці оселищ, що відповідали цим критеріям.

G1 : Широколистяні листопадні ліси (Broadleaved deciduous woodland)

Домінують літньозелені листопадні нехвойні види. Частка хвойних у деревостані не перевищує 25%.

G1.1 : Заплавні і галерейні ліси з домінуванням *Alnus*, *Betula*, *Populus* або *Salix* (Riparian and gallery woodland, with dominant *Alnus*, *Betula*, *Populus* or *Salix*). На території України домінують *Alnus incana*, *Salix alba*, *Salix fragilis*. З *Salix* spp. нерідко співдомінують *Populus nigra*, *Populus alba*, *Populus tremula*. Союзи *Alnion incanae*, *Salicion albae*.

Резолюція 4.

- G1.11 : Прирічкові вербові ліси (Riverine Salix woodland).
- G1.12 : Бореоальпійські прирічкові ліси (Boreo-alpine riparian galleries). Гірські (в межах України) ліси *Alnus incana*. Характерні види: *Chaerophyllum hirsutum*, *Petasites* spp, *Crepis paludosa* and *Caltha palustris* ssp. *laeta*.

G1.2 : Мішані заплавні і галерейні ліси (Mixed riparian floodplain and gallery woodland). Незаболочені заплавні ліси з домінуванням *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*, *Fraxinus pannonica* (в Закарпатті), *Quercus robur*, *Ulmus minor*, *Ulmus laevis*. Союз *Alnion incanae* s. l. Заболочені вільхові ліси з торфовим покладом належать до G1.4 і G1.5, гірські сіровільхові ліси – до G1.12, незаболочені позазаплавні вільхові ліси – до G1.В.

Резолюція 4.

- G1.21 : Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus* (Riverine Fraxinus – Alnus woodland, wet at high but not at low water). Характерні види: *Carex remota*, *Cardamine amara*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Filipendula ulmaria*, *Impatiens noli-tangere*, *Padus avium*, *Ribes spicatum*, *Rubus caesius*, *Urtica* spp. До цього типу оселищ належать також вільхові ліси з переважанням водних і болотних видів, але без торфового покладу, найбільше характерні для степової зони. Верхні шари ґрунту в них протягом більшої частини року не насичені водою.
- G1.22 : Заплавні ліси з домінуванням *Quercus*, *Ulmus* і *Fraxinus* (Mixed Quercus – Ulmus – Fraxinus woodland of great rivers). Поширені переважно у заплавах великих річок. Переважають мезофільні види рослин.

G1.6 : Букові ліси (Fagus woodland).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (Fagus woodland).

G1.8 : Ацидофільні дубові ліси (Acidophilous Quercus-dominated woodland). Ліси з домінуванням *Quercus robur* або *Quercus petraea* на кислих ґрунтах. Типовими видами є *Frangula alnus*, *Luzula luzuloides* (в Карпатах), *Majanthemum bifolium*, *Melampyrum pratense*, *Luzula pilosa*, *Molinia caerulea*, *Trientalis europaea*, *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*. Сюди належить значна частина лісів з домінуванням *Carex brizoides*. Союз *Quercion roboris* s. l. (*Genisto germanicae-Quercion*). Якщо *Pinus sylvestris* складає 25-75% деревостану, ділянка належить до G4.7. Якщо більше 50% деревостану формує *Betula pendula* – до G1.9.

Резолюція 4.

- G1.8 : Ацидофільні дубові ліси (Acidophilous Quercus-dominated woodland).

G1.A : Мезо- і евтрофні ліси з домінуванням *Quercus*, *Carpinus*, *Fraxinus*, *Acer*, *Tilia*, *Ulmus* і споріднені ліси (Meso- and eutrophic Quercus, Carpinus, Fraxinus, Acer, Tilia, Ulmus and related woodland). Ліси союзів *Carpinion betuli*, *Quercion roboris-Tilion cordatae*, *Paeonio dauricae-Quercion petraeae*,

Scillo sibericae-Quercion roboris, *Tilio platyphyllos-Acerion pseudoplatani*, в меншій мірі *Alnion incanae* s. l. Характерні види: *Adoxa moschatellina*, *Aegopodium podagraria*, *Anemone ranunculoides*, *Carex pilosa*, *Corydalis cava*, *Corydalis marschalliana*, *Dentaria bulbifera*, *Ficaria verna*, *Galium odoratum*, *Lamium galeobdolon*, *Milium effusum*, *Paris quadrifolia*, *Polygonatum multiflorum*, *Pulmonaria obscura*, *Ranunculus cassubicus*, *Stachys sylvatica*, *Viola reichenbachiana*.

Резолюція 4.

- G1.A1 : Ліси з домінуванням *Quercus*, *Fraxinus*, *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (*Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* woodland on eutrophic and mesotrophic soils). Частина лісів G1.A1, в деревостані яких частка жодного виду не перевищує 25% (тобто не входять ліси з монодомінантними деревостанами). В т. ч. входять східноєвропейські ліси без *Carpinus betulus*. Не входять ліси крутих схилів G1.A4.
- G1.A4 : Ліси на крутих схилах (Ravine and slope woodland). Центральноевропейські ліси союзу *Tilio platyphylli-Acerion pseudoplatani* (типові домінанти – *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*).

G1.C : Культури широколистяних листопадних дерев виразно неприродного характеру (Highly artificial broadleaved deciduous forestry plantations). Лісові культури інтродуцентів або місцевих видів у невластивих їм умовах. На території України це найчастіше культури *Gleditsia triacanthos*, *Quercus rubra*, *Robinia pseudoacacia*.

G3 : Хвойні ліси (Coniferous woodland)

Домінують хвойні. Частка інших видів у деревостані <25%.

G3.1 : Ліси *Picea* і *Abies* (Abies and Picea woodland). В деревостані домінують *Picea abies* або *Abies alba*. Не входять болота з ярусом ялини на постійно обводнених субстратах G3.E6, але входять ялинові ліси з домінуванням сфагнів (*Sphagnum acutifolium*, *Sphagnum girgensohnii*, *Sphagnum squarrosum*). Входять лісові культури *Picea abies* в межах природного ареалу виду, які мають близький до природного видовий склад. Лісові культури виразно неприродного характеру належать до G3.F.

Резолюція 4.

- G3.1B : Субальпійські ялинові ліси Альп і Карпат (Alpine and Carpathian subalpine Picea forests). В Україні до цього виду оселищ належать ліси Карпат з домінуванням *Picea abies*, які поширені вище, ніж смуга мішаних *Abies – Picea – Fagus* лісів.
- G3.1F : Острівні ялинові ліси (Enclave Picea abies forests). В Україні до цього виду оселищ належать ліси Карпат з домінуванням *Picea abies*, які поширені нижче смуги суцільного поширення чистих ялинових лісів, ліси *Picea abies* тих частин Карпат, де відсутня смуга чистих ялинових лісів, та ліси *Picea abies* рівнинної частини України в межах природного ареалу *Picea abies*.

G3.F : Культури хвойних виразно неприродного характеру (Highly artificial coniferous plantations). Культури інтродуцентів та культури місцевих видів у невластивих їм умовах. Якщо культури створено в межах ареалу виду і вони мають видовий склад, близький до природних лісів, вони належать до тих же видів оселищ третього рівня, що і природні ліси.

G4 : Мішані хвойно-широколистяні ліси (Mixed deciduous and coniferous woodland)

Частка як листяних, так і хвойних видів у деревостані знаходиться в межах 25-75%.

G4.6 : Мішані ліси *Abies – Picea – Fagus* (Mixed *Abies – Picea – Fagus* woodland). Для віднесення лісу до цього виду оселищ досить наявності одного із вказаних родів хвойних дерев.

G4.8 : Мішані незаплавні ліси (Mixed non-riverine deciduous and coniferous woodland). Хвойно-широколистяні ліси, у яких широколистяна складова деревостану представлена *Fagus* spp., *Betula* spp., *Populus tremula* і *Sorbus aucuparia*, а хвойна – *Abies alba* і *Picea abies*. Від G4.6 відрізняються меншою участю *Fagus* або його відсутністю. Ймовірно наявні на території парку.

G4.F : Мішані культури (Mixed forestry plantations). Хоча б один із культивованих видів є інтродуцентом або місцевим видом у невластивих йому умовах.

H : Оселища без рослинності або з розрідженою рослинністю (Inland unvegetated or sparsely vegetated habitats)

Оселища з загальним проективним покриттям рослин <30%. Не входять наземні оселища, які є постійно обводненими або зазнають імпульверизації з боку моря.

H3 : Неприморські відслонення твердих порід (Inland cliffs, rock pavements and outcrops)

H3.1 : Кислі силікатні неприморські скелі (Acid siliceous inland cliffs). Більш-менш вертикальні відслонення пісковиків, гранітів, гнейсів, сланців та інших силікатних порід. Не належать дуже мокрі скелі (H3.4).

Резолюція 4.

- H3.1 : Кислі силікатні неприморські скелі (Acid siliceous inland cliffs).

H5 : Різноманітні оселища з розрідженою рослинністю або без рослинності (Miscellaneous inland habitats with very sparse or no vegetation)

Неприморські, необводнені і незаболочені природного походження оселища з проективним покриттям рослинності <30%, крім підземних (H1), осипів (H2, відрізняються великою крутістю схилу), скельних (H3), снігових і льодових (H4), недавніх вулканічних (H6).

H5.6 : Витоптані території (Trampled areas). В т. ч. ґрунтові дороги.

I : Регулярно або недавно культивовані оселища (Regularly or recently cultivated agricultural, horticultural and domestic habitats)

Культури трав'яних рослин. Не входять газони (E2.6). Культури дерев належать типу оселищ G. Більшість культур кущів – до типу оселищ F. Серед культур кущів до типу оселищ I належать декоративні культури (I2).

I2 : Культивовані ділянки садів і парків (Cultivated areas of gardens and parks)

Декоративні та колекційні насадження трав'яних і чагарникових рослин (в т. ч. клумби). Також присадибні недеревні насадження, навіть у тих випадках, коли вони призначені для вирощування овочів і фруктів.

I2.2 : Декоративні і присадибні недеревні насадження малої площі (Small-scale ornamental and domestic garden areas).

I2.3 : Недавно занедбані декоративні і присадибні недеревні насадження (Recently abandoned garden areas).

J : Забудовані, промислові та інші штучні оселища (Constructed, industrial and other artificial habitats)

J1 : Будівлі міст і сіл (Buildings of cities, towns and villages)

J1.4 : Виробничі і офісні споруди населених пунктів (Urban and suburban industrial and commercial sites still in active use).

J2 : Будівлі, розташовані з низькою щільністю (Low density buildings)

Будівлі в місцевостях, де будівлі, дороги з твердим покриттям та інші ділянки землі із штучним покриттям займають менше 30%.

J2.3 : Виробничі і офісні споруди в місцевостях з низькою щільністю забудови (Rural industrial and commercial sites still in active use).

J2.7 : Сільські споруди, які знаходяться в процесі будівництва або знесення (Rural construction and demolition sites).

J4 Транспортні мережі та інші території з штучною твердою поверхнею (Transport networks and other constructed hard-surfaced areas)

J4.2 : Мережі автомобільних доріг (Road networks). В тому площі для паркування автомоблів. Грунтові дороги належать до вищезгаданих територій H5.6.

J4.6 : Тротуари і рекреаційні території з твердим покриттям (Pavements and recreation areas).

X : Комплекси оселищ (Habitat complexes)

Для деяких територіальних поєдань оселищ виділено окремі одиниці класифікації, які розглядаються як комплекси оселищ.

X06 : Сільськогосподарські землі під наметом дерев (Crops shaded by trees)

Орні землі, сінокоси і пасовища під ярусом дерев (П1, Е2.6, FВ та ін.)

X07 : Сільськогосподарські землі інтенсивного використання, що чергуються зі смугами природної або напівприродної рослинності (Intensively-farmed crops interspersed with strips of natural and/or semi-natural vegetation)

Насамперед, мається на увазі наявність ділянок рудеральної рослинності по краях полів.

X10 : Мозаїчні ландшафти з лісовою складовою (Mosaic landscapes with a woodland element (bocages))

Поєднують лінійні або острівні ліси і чагарникові угруповання, які часто чергуються з трав'яними або культивованими оселищами.

X13: Землі з поодинокими листопадними широколистяними деревами (Land sparsely wooded with broadleaved deciduous trees)

Покриття ярусу дерев <5%.

X15: Землі з поодинокими хвойними деревами (Land sparsely wooded with coniferous trees)

Покриття ярусу дерев <5%.

X16: Землі з поодинокими листяними і хвойними деревами (Land sparsely wooded with mixed broadleaved and coniferous trees)

Покриття ярусу дерев <5%. Участь хвойних від 25 до 75% від загального покриття дерев.

X24: Міські прибудинкові сади (Domestic gardens of city and town centres)

Як правило, межують з будівлями. Знаходяться в оточенні щільної забудови. Типовими елементами є грядки їстівних рослин, газони, клумби, плодові і декоративні дерева й кущі, маленькі будівлі, стежки. Площа, як правило, <0,5 га.

X25: Сільські прибудинкові сади (Domestic gardens of villages and urban peripheries)

Як правило, межують з будівлями. Також можуть межувати з сільськогосподарськими землями і природними територіями. Типовими елементами є грядки їстівних рослин, газони, клумби, плодові і декоративні дерева й кущі, маленькі будівлі, стежки. Площа, як правило, <0,5 га.

Нами здійснено детальномаршрутні польові дослідження рослинного покриву НПП «Вижницький», результати яких заклали основу для подальших флористичних, геоботанічних і популяційних спостережень.

Геоботанічні дослідження виконано з застосуванням еколого-флористичних критеріїв опису рослинних угруповань (Westhoff & van der

Maarel, 1978). Синтаксономічну схему розроблено на основі геоботанічних описів, виконаних на території НПП «Вижницький» та прилеглих буферних зон. Для ідентифікації виділених синтаксонів використано праці (Hegedúšová Vantarová, Škodová, 2014; Onyshchenko, 2010; Vegetace..., 2013; Соломаха, 2008), назви синтаксонів подано за «Vegetation of Europe...» (Mucina et al., 2016).

СИНТАКСОНОМІЧНА СХЕМА РОСЛИННОСТІ

НПП «ВИЖНИЦЬКИЙ» (на основі оригінальних матеріалів)

Cl. *Asplenietea trichomanis* (Br.-Bl. in Meyer et Br.-Bl. 1934) Oberd. 1977

Ord. *Asplenietalia septentrionalis* Oberd. et al. 1967

All. *Нупно-Polypodium vulgaris* Mucina 1993

Ass. *Asplenietum trichomanis-bivalens-Poetum nemoralis* Boscain (1970)

1971

Cl. *Phragmiti-Magnocaricetea* Klika in Klika et Novak 1941

Ord. *Phragmitetalia* W.Koch 1926

All. *Phragmition communis* W.Koch 1926

Ass. *Typhetum angustifolia* Pignatti 1953

Cl. *Molinio-Arrhenatheretea* R.Tx. 1937

Ord. *Molinietalia caeruleae* W.Koch 1926

All. *Caltion* R.Tx. 1937

Ass. *Scirpetum sylvatici* Ralski 1931

Ass. *Cirsietum rivularis* Howinski 1927

Ass. *Epilobio-Juncetum effusi* Oberd. 1957

Cl. *Molinio-Arrhenatheretea* Tx. 1937

Ord. *Arrhenatheretalia* Tx. 1931

All. *Arrhenatherion elatioris* Luquet 1926

Cl. *Nardetea strictae* Rivas Goday et Borja Carbonell in Rivas Goday et Mayor López 1966

Ord. *Nardetalia strictae* Preising 1950

All. *Nardo-Agrostion tenuis* Sillinger 1933

Cl. *Mulgedio-Aconitetea* Hadač et Klika in Klika et Hadač 1944

Ord. *Adenostyletalia alliariae* G. et J. Br.-Bl. 1931

All. *Adenostylion alliariae* Br.-Bl. 1925

Ass. *Petasietum kablikiani* Wal. 1933

Cl. *Galio-Urticetea* Passarge ex Kopecky 1969

Ord. *Galio-Alliarietalia* Oberd. ex Gors et Th.Mull. 1969

All. *Sambucion ebuli* Elias 1979

Ass. *Sambucetum ebuli* Kajzer 1926

Cl. *Alno glutinosae-Populetea albae* P. Fukarek et Fabijanić 1968

Ord. *Alno-Fraxinetalia excelsioris* Passarge 1968

All. *Alnion incanae* Pawłowski et al. 1928

Ass. *Alnetum incanae* Lüdi 1921

Cl. *Carpino-Fagetea sylvaticae* Jakucs ex Passarge 1968

Ord. *Fagetalia sylvaticae* Pawłowski 1928

- All. *Fagion sylvaticae* Luquet 1926
 Ass. *Symphyto cordati-Fagetum* Vida 1959
 Ass. *Dentario glandulosae-Fagetum* Klika 1927 em. Mat. 1964
 Subass. *Dentario glandulosae-Fagetum lunarietosum*
 All. *Luzulo-Fagion* Lohm. et R.Tx. 1954
 Sall. *Galio rotundifolii-Abietenion* Oberd. 1961
 Ass. *Galio rotundifolii-Abietetum* Wraber (1955) 1959
- Cl. Vaccinio-Piceetea Br.-Bl. 1939**
 Ord. *Vaccinio-Piceetalia* Br.-Bl. 1939
 All. *Piceion abietis* Pawł. et all. 1928
 Ass. *Abieti-Piceetum montanum* Szaf., Pawł. et Kulcz. 1923 em. J.Mat. 1978
- Cl. Trifolio-Geranietea sanguinei Th. Müller 1962**
 Ord. *Origanetalia* Th. Müller 1962
 All. *Trifolion medii* Th. Müller 1962
 Ass. *Trifolio-Melampyretum nemorosi* (Passarge 1967) Dierschke 1973

ХАРАКТЕРИСТИКА СИНТАКСОНІВ

Наскельна рослинність дослідженої частини парку представлена одним класом *Asplenietea trichomanis* (табл. 4.2.1), який включає угруповання, що формуються на скелях та полицках силікатних кам'яних брил і приурочені до схилів північно-східної експозиції г. Стіжок на висоті 784 м н.р.м., розташованих у лісових ценозах (асоціація *Asplenietum trichomanis-bivalens-Poetum nemoralis* з домінуванням аспленія волосовидного (*Asplenium trichomanes*) і асоціація *Hypno-Polypodietum* Jurko et Peciar 1963, в якій домінує багатоніжка звичайна (*Polypodium vulgare*) (попередньо табл. 1, опис 4). У складі угруповань виявлено низку лісових видів: *Oxalis acetosella*, *Galium odoratum*, *Carex digitata*, *Salvia glutinosa*, *Galeobdolon luteum*, *Mycelis muralis* та ін.

Таблиця 4.2.1

Фітоценотична характеристика угруповань класу
Asplenietea trichomanis НПП «Вижницький»

Кількість видів	9	6	18	14
Номер опису	1	2	3	4
D.s. Ass. <i>Asplenietum trichomanis-bivalens-Poetum nemoralis</i>				
<i>Asplenium trichomanes</i>	2	1	+	.
<i>Poa nemoralis</i>	+	+	+	.
D.s. Cl. <i>Asplenietea trichomanis</i>				
<i>Polypodium vulgare</i>	2	1	+	+
<i>Cystopteris fragilis</i>	1	.	+	.
Інші види:				
<i>Dryopteris filix-mas</i>	+	+	+	+
<i>Sambucus nigra</i>	.	+	+	+

<i>Veronica urticifolia</i>	1	.	+	+
<i>Salvia glutinosa</i>	.	.	+	+
<i>Mycelis muralis</i>	.	.	+	+
<i>Solidago virgaurea</i>	.	.	+	+
<i>Galeobdolon luteum</i>	.	.	+	+
<i>Abies alba</i>	+	.	.	.
<i>Cruciata glabra</i>	+	.	.	.
<i>Campanula trachelium</i>	+	.	.	.
<i>Oxalis acetosella</i>	.	+	.	.
<i>Galium odoratum</i>	.	.	+	.
<i>Carex digitata</i>	.	.	+	.
<i>Senecio nemorensis</i>	.	.	+	.
<i>Epilobium parviflorum</i>	.	.	+	.
<i>Solanum dulcamara</i>	.	.	+	.
<i>Stellaria media</i>	.	.	+	.
<i>Rubus hirtus</i>	.	.	.	+
<i>Athyrium filix-femina</i>	.	.	.	+
<i>Mercurialis perennis</i>	.	.	.	+
<i>Gentiana asclepiadea</i>	.	.	.	+
<i>Dryopteris carthusiana</i>	.	.	.	+
<i>Rubus idaeus</i>	.	.	.	+

Опис виконано:

1. Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Стіжок, урочище Малий Стіжок, скеля Довбуша, схил східної експозиції, ПП = 20–30 %, 09.06.2010, А. Токарюк;
2. Вижницький р-н, смт Берегомет, г. Стіжок, схил північно-східної експозиції крутизною 80–90°, скелі, полицки, h = 784 м н.р.м., 09.06.2010, О. Волуца;
3. Вижницький р-н, смт Берегомет, г. Стіжок, схил північно-східної експозиції крутизною 80–90°, скелі, полицки, 09.06.2010, О. Волуца;
4. Вижницький р-н, смт Берегомет, г. Стіжок, схил північно-західної експозиції крутизною 80–85°, скелі, полицки, 09.06.2010, О. Волуца.

Угруповання прибережно-водної рослинності класу *Phragmiti-Magnocaricetea* на території дослідженої частини НПП розповсюджені спорадично, приурочені до перезволожених субстратів у слабопроточних неглибоких канавах, вздовж потоків і представлені асоціацією *Typhetum latifoliae*, виявленою на мілководді озера біля бази відпочинку НПП, в урочищі Стебник. Загальне проективне покриття становить 100 %, проективне покриття домінанта *Typha latifolia* – 70–80 %, до 5 % – *Lycopus europaeus*, *Mentha longifolia*, решта видів трапляються поодинокі. Угруповання згідно флористичної класифікації належить до союзу *Phragmition communis* W.Koch 1926 порядку *Phragmitetalia* W.Koch 1926 класу *Phragmiti-Magnocaricetea* Klika in Klika et Novak 1941 (табл. 4.2.2).

Таблиця 4.2.2

Фітоценотична характеристика угруповання класу
Phragmiti-Magnocaricetea НПП «Вижницький»

Кількість видів	7
Номер опису	1
D.s. Ass. <i>Typhetum latifoliae</i> <i>Typha latifolia</i>	5
D.s. Cl. <i>Phragmiti-Magnocaricetea</i> <i>Lycopus europaeus</i>	1
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	+
Інші види: <i>Mentha longifolia</i>	1
<i>Scirpus sylvaticus</i>	+
<i>Juncus effusus</i>	+
<i>Veronica beccabunga</i>	+

Опис виконано:

1. Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, долина р. Стебник, заболочене озеро біля контори, 10.06.2010, А. Токарюк;

На дослідженій території НПП «Вижницький» угруповання класу *Molinio-Arrhenatheretea* (вторинні післялісові луки, що сформувалися на місці зведених лісів під дією антропогенного впливу – щорічне сінокосіння, помірний випас худоби) займають невеликі площі й представлені двома союзами: *Calthion* і *Synosurion*.

Угруповання союзу *Calthion* на території парку досить поширені, хоча не займають великих площ. Ценози асоціації *Scirpetum sylvatici* Ralski 1931 чітко вирізняється переважанням у рослинному покриві *Scirpus sylvatica* – 70–80 %, крім того, з проєктивним покриттям до 5 % у ценозі ростуть *Juncus effusus*, *J. inflexus*, *Mentha longifolia*, *Myosotis palustris*, *Polygonum hydropiper*, *Ranunculus acris*, *R. repens* (табл. 4.2.3). У складі ценозу асоціації виявлено 12 видів. Загальне проєктивне покриття сягає 100 %. Угруповання приурочено до знижених обводнених місць (придорожній рівчак) урочища Стебник.

Таблиця 4.2.3

Фітоценотична характеристика угруповань порядку *Molinietales caeruleae*
НПП «Вижницький»

Кількість видів	12	30	35	41
Номер опису	1	2	3	4
D.s. Ass. <i>Scirpetum sylvatici</i> <i>Scirpus sylvaticus</i>	5	+	.	+
D.s. Ass. <i>Cirsietum rivularis</i> <i>Cirsium rivulare</i>	.	5	.	+
D.s. Ass. <i>Epilobio-Juncetum effusi</i> <i>Juncus effusus</i>	1	.	3	1
<i>Eriophorum polystachyon</i>	.	.	.	3

D.s. All. Caltion*Myosotis palustris**Galium palustre**Caltha palustris*

1	1	.	+
+	.	.	.
.	+	.	.

D.s. Ord. Molinietaalia caeruleae*Mentha longifolia**Coronaria flos-cuculi**Deschampsia caespitosa**Lathyrus pratensis**Lysimachia vulgaris**Succisa pratensis*

1	1	+	1
.	+	+	+
+	1	.	+
.	1	.	1
.	2	.	+
.	.	.	1

D.s. Cl. Molinio-Arrhenetheretea*Ranunculus acris**Brisa media**Achillea submillefolium**Leucanthemum vulgare**Centaurea jacea**Lotus ucrainicus**Plantago lanceolata**Dactylis glomerata**Festuca pratensis**Trifolium pratense**Poa pratensis**Rumex acetosa**Stellaria graminea**Trollius europaeus**Anthoxanthum odoratum*

1	1	2	2
.	+	+	2
.	+	.	+
.	+	+	.
.	.	+	+
.	.	+	+
.	.	+	.
.	.	1	.
.	.	+	.
.	.	1	.
.	+	.	.
.	+	.	.
.	+	.	.
.	.	.	1

D.s. Cl. Scheuchzerio-Caricetea fuscae*Carex nigra**Dactylorhiza majalis**Carex flava**Epipactis palustris*

.	+	1	1
.	+	.	1
.	.	1	1
.	.	.	1

D.s. Cl. Polygono arenastri-Poëtea annuae*Bellis perennis**Potentilla anserina**Taraxacum officinale**Daucus carota*

.	.	+	.
.	.	1	.
.	.	+	.
.	.	+	.

Інші види:*Veronica chamaedrys**Potentilla erecta**Carex pallescens**Colchicum autumnale**Betonica officinalis**Cruciata glabra*

+	+	+	+
.	+	1	+
.	+	1	+
.	1	.	+
.	1	.	+
.	+	.	+

<i>Lysimachia nummularia</i>	.	.	1	+
<i>Equisetum arvense</i>	.	.	1	1
<i>Alchemilla acutiloba</i>	.	.	1	+
<i>Polygala comosa</i>	.	.	+	+
<i>Luzula campestris</i>	.	.	+	+
<i>Carex hirta</i>	.	+	1	.
<i>Juncus inflexus</i>	1	.	.	.
<i>Polygonum hydropiper</i>	1	.	.	.
<i>Ranunculus repens</i>	1	.	.	.
<i>Hypericum maculatum</i>	+	.	.	.
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	.	+	.	.
<i>Galium verum</i>	.	+	.	.
<i>Equisetum palustre</i>	.	+	.	.
<i>Poa palustris</i>	.	+	.	.
<i>Gladiolus imbricatus</i>	.	+	.	.
<i>Holcus mollis</i>	.	.	1	.
<i>Trifolium alpestre</i>	.	.	1	.
<i>Sisyrinchium montanum</i>	.	.	1	.
<i>Ajuga reptans</i>	.	.	+	.
<i>Cirsium vulgare</i>	.	.	+	.
<i>Plantago media</i>	.	.	+	.
<i>Myosotis caespitosa</i>	.	.	+	.
<i>Tussilago farfara</i>	.	.	.	1
<i>Holcus lanatus</i>	.	.	.	1
<i>Filipendula vulgaris</i>	.	.	.	+
<i>Gymnadenia conopsea</i>	.	.	.	+
<i>Rhinanthus minor</i>	.	.	.	+
<i>Platanthera bifolia</i>	.	.	.	+
<i>Leontodon hispidus</i>	.	.	.	+
<i>Carex echinata</i>	.	.	.	+
<i>Linum catharticum</i>	.	.	.	+

Описи виконано:

1. (25). Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, вологі місця біля дороги, ПП = 100 %, 08.06.2010, А. Токарюк;
2. (45). Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, долина р. Стебник, волога лука, I – 100–140 см., II – 50–80 см., III – до 40 см., ПП = 100 %, 10.06.2010, А. Токарюк;
3. (29). Вижницький р-н, смт Берегомет, Славецьке л-во, кв. 18, луки вздовж дороги по трасі Берегомет – Вижниця, 08.06.2010, А. Токарюк;
4. (44). Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, долина р. Стебник, волога лука, I – 60–80 см., II – до 30 см., ПП = 80 %, 10.06.2010, А. Токарюк;

У складі ценозів асоціації *Cirsietum rivularis*, які були виявлені в урочищі Стебник і приурочені до вологої луки в долині р. Стебник, домінує *Cirsium rivulare* (60 %), співдомінантом є *Lysimachia vulgaris* (10 %). Проективне покриття до 5 % характерно для таких видів як *Deschampsia caespitosa*, *Myosotis palustris*, *Mentha longifolia*, *Ranunculus acris*, *Lathyrus pratensis*, *Betonica officinalis*, решта видів трапляється поодинокими особинами. Загальне проективне покриття становить 100 %. Кількість видів у ценозі – 45. У складі угруповання асоціації виявлено низку рідкісних, включених до «Червоної книги України» (2009) видів: *Colchicum autumnale*, *Dactylorhiza majalis*, *Gladiolus imbricatus*.

У складі угруповання асоціації *Epilobio-Juncetum effusi* Oberd. 1957, виявленої на знижено-рівнинних лучних ділянках вздовж дороги по трасі Берегомет – Вижниця (Славецьке л-во, кв. 18), домінує *Juncus effusus*. Загальне проективне покриття становить 80 %. Кількість видів у ценозі – 35. Фітоценоз вирізняється слабо вираженим блоком видів порядку *Molinietalia caeruleae*, проте добре представлені види порядку *Arrhenetheretalia*. Для угруповання характерно присутність стійких до витоπτування видів класу *Polygono arenastri-Poëtea annuae* Rivas-Martinez et al. 1991 (*Bellis perennis*, *Daucus carota*, *Potentilla anserina*, *Taraxacum officinale*), крім того, у його складі виявлено адвентивний вид *Sisyrinchium montanum*, що є свідченням антропогенної трансформації.

Крім того, на зволжених місцях у долині р. Стебник урочища Стебник виявлено угруповання з переважанням у рослинному покриві *Eriophorum polystachyon* (табл. 4.2.3, опис 4). У складі ценозу росте 41 вид. Загальне проективне покриття становить 80 %. Угруповання характеризується добре вираженим блоком видів порядку *Molinietalia caeruleae*, представлені також види класу *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*. З числа рідкісних, включених до «Червоної книги України» (2009), видів трапляються *Colchicum autumnale*, *Dactylorhiza majalis*, *Epipactis palustris*, *Gymnadenia conopsea* та *Platanthera bifolia*.

Угруповання пустищних лук класу *Nardetea strictae* нами виявлено на полонині Баньків і в урочищі Кінашка, де вони межують з ценозами справжніх лук і представлені союзом *Nardo-Agrostion tenuis* (табл. 4.2.4, описи 1–7). У складі ценозів (загальне проективне покриття – 80–100 %) переважають *Nardus stricta*, *Agrostis tenuis*, *Festuca rubra*, добре представлені види власного класу: *Potentilla erecta*, *Arnica montana*, *Carex pallescens*, *Veronica officinalis*, *Vaccinium myrtillus*. З числа рідкісних, включених до «Червоної книги України» (2009) видів, виявлено *Gymnadenia conopsea* та *Leucorchis albida*.

Таблиця 4.2.4

Фітоценотична характеристика лучних угруповань НПП «Вижницький»

Номер опису	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Номер опису (база даних)	81	15	14	73	13	75	74	85	84	83	23	24	21	20	80	19	82	22	68	79	67	71
Проективне покриття, %	80	100	100	90	100	90	90	90	90	90	100	100	100	100	80	100	90	100	95	90	100	90

Номер опису	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Експозиція схилу	SE	W	SW	SW	SW	W	SW	S		W	W	S	SE	SW	SE	SE	N	NE	W	SE	W	E	
Нахил схилу, °	30	15	15	15	15	20	10	10	-	20	10	10	20	35	10	30	15	15	15	10	15	10	
Номер синтаксону	1							2															
D.s. All. <i>Nardo strictae</i>-<i>Agrostion tenuis</i> = D.s. Cl. <i>Nardetea strictae</i>																							
<i>Nardus stricta</i>	2	.	3	3	4	2	3	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Veronica officinalis</i>	r	2	r	r	r	+	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Hieracium pilosella</i>	r	r	.	r	+	.	r	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Luzula pilosa</i>	+	2	.	r	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Vaccinium myrtillus</i>	.	r	2	.	r	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Scorzonera rosea</i>	.	r	2	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Arnica montana</i>	.	1	r	.	.	2	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	
D.s. All. <i>Arrhenatherion elatioris</i> = D.s. Ass. <i>Betonico officinalis</i>-<i>Trifolietum pannonicum</i>																							
<i>Betonica officinalis</i>	.	.	.	.	.	.	.	r	r	r	2	1	1	2	2	2	+	3	2	2	+	2	
<i>Galium verum</i>	+	.	.	.	.	.	.	r	r	r	+	2	1	r	2	r	1	+	2	r	2	2	
<i>Campanula glomerata</i>	r	.	.	.	.	.	.	r	.	r	r	r	r	r	r	r	.	.	r	r	r	r	
<i>Trifolium alpestre</i>	.	.	.	r	.	.	.	.	.	r	.	2	1	1	r	2	.	+	2	r	2	r	
<i>Trifolium pannonicum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	r	r	r	.	.	r	r	2	.	
<i>Filipendula vulgaris</i>	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	r	+	r	r	+	r	r	+	
<i>Gladiolus imbricatus</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	r	r	r	+	r	.	r	r	.	.	
<i>Centaurea phrygia</i>	.	.	.	.	.	r	.	r	.	.	.	.	.	.	r	1	.	.	.	.	r	.	
<i>Campanula persicifolia</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	r	r	.	.	.	.	r	r	r	r	
<i>Brachypodium pinnatum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4	r	+	.	1	4	4	3	3
D.s. Cl. <i>Nardetea strictae</i>																							
<i>Potentilla erecta</i>	r	+	2	r	1	+	+	r	r	+	.	2	1	+	r	1	+	2	.	r	r	+	
<i>Carex pallescens</i>	+	.	2	+	1	+	+	+	+	+	.	+	1	2	+	+	+	.	.	+	.	.	
<i>Carlina acaulis</i>	r	r	r	.	r	.	r	.	.	r	.	r	r	.	r	+	r	.	+	.	r	r	
<i>Luzula luzuloides</i>	.	2	2	r	1	+	+	.	.	+	.	r	+	r	.	2	r	2	.	.	+	.	
<i>Sieglingia decumbens</i>	.	r	.	+	+	+	+	.	.	2	2	+	2	.	+	.	+	.	.	.	.	.	
<i>Alchemilla monticola</i>	.	2	r	.	r	+	r	2	2	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	
<i>Polygala vulgaris</i>	.	2	.	.	.	.	.	r	r	.	r	r	.	r	+	r	r	r	.	.	r	.	
<i>Viola canina</i>	+	.	.	r	+	.	r	.	.	+	r	r	.	+	r	.	r	.	.	.	.	.	
<i>Luzula campestris</i>	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	r	.	r	.	.	.	.	.	
<i>Poa chaixii</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	2	.	.	.	.	
D.s. Cl. <i>Molinio-Arrhenatheretea</i>																							
<i>Ranunculus polyanthemos</i>	r	+	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	.	r	r	r	r	
<i>Stellaria graminea</i>	r	.	r	r	+	r	.	r	r	r	r	r	r	+	r	r	r	r	r	r	r	r	
<i>Agrostis tenuis</i>	3	2	.	2	+	2	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	2	.	2	2	
<i>Festuca rubra</i>	2	2	1	2	1	2	2	+	2	2	4	.	2	.	2	2	2	.	+	+	2	+	
<i>Brisa media</i>	+	+	+	+	1	.	+	.	r	+	.	+	4	2	+	+	2	+	+	r	+	2	
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	.	2	+	.	r	+	r	.	+	2	2	+	+	r	+	.	3	+	r	+	+	+	
<i>Leucanthemum vulgare</i>	r	r	r	r	+	r	r	r	+	.	1	2	1	+	r	r	r	r	.	r	r	r	
<i>Veronica chamaedrys</i>	+	r	.	r	.	r	r	r	.	r	r	r	r	r	+	r	+	r	+	r	r	r	
<i>Centaurea jacea</i>	r	r	r	.	.	.	.	+	1	+	+	r	+	r	+	+	r	+	+	+	+	+	
<i>Dactylis glomerata</i>	.	.	+	r	+	.	.	2	r	+	.	+	.	.	.	.	+	+	+	.	.	r	
<i>Holcus lanatus</i>	2	.	+	r	+	.	r	2	2	+	+	2	.	2	2	+	.	.	.	r	r	.	
<i>Prunella vulgaris</i>	.	2	.	r	r	.	.	r	r	r	+	.	r	.	.	+	.	.	.	.	.	.	
<i>Plantago lanceolata</i>	r	r	.	r	.	.	.	r	r	r	r	+	r	r	r	.	r	r	.	.	r	r	
<i>Lotus corniculatus</i>	.	.	.	.	.	.	.	r	r	r	1	+	+	r	r	+	r	.	r	r	r	r	

Номер опису	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
<i>Phleum pratense</i>	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	+	+	r	+	.	+	+	.	.	.	.
<i>Leontodon hispidus</i>	r	.	.	.	.	.	.	r	r	r	2	.	r	r	r	.	r	.	.	.	r	r
<i>Trisetum flavescens</i>	.	.	.	.	.	.	.	3	2	.	+	+	+	r	+	.	.	.	.	.	2	.
<i>Trifolium repens</i>	r	r	+	r	.	.	.	r	r	+	.	r	.	.	r	.	r	.	.	r	.	.
<i>Poa pratensis</i>	+	.	1	r	1	+	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	+
<i>Festuca pratensis</i>	2	.	.	r	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	+	.	+	+	r	+
<i>Cynosurus cristatus</i>	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	+	.	+	.	.	.	+	.
<i>Campanula patula</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
<i>Cerastium holosteoides</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	r	+	r	.	.	r	.	.
<i>Vicia cracca</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	r	.	.	r	.	r	r
<i>Trifolium pratense</i>	.	+	.	r	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Tragopogon pratensis</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	.
D.s. All. Polygono bistortae-Trisetion flavescens																						
<i>Campanula serrata</i>	.	.	r	r	r	r	r	.	.	r	r	.	r	r	r	+	r	r	.	r	.	.
<i>Pimpinella major</i>	r	.	.	r	.	.	.	.	.	r	r	.	r	.	.	.	r	.	.	.	r	.
<i>Astrantia major</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	+	.	.	2	r	2	.	r	+	.
<i>Trollius europaeus</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	+	r	2	.	.	r	.
<i>Gentiana asclepiadea</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	r	.	r	r	.	.	r	.
D.s. Cl. Mulgedio-Aconitetea, O. Calamagrostietelia, Al. Calamagrostion arundinaceae																						
<i>Hypericum maculatum</i>	r	+	2	r	.	+	1	r	.	r	r	r	.	r	r	1	r	+	r	r	r	r
<i>Cruciata glabra</i>	r	r	.	r	.	r	r	r	r	r	+	2	r	1	r	2	r	r	r	+	r	r
Інші види:																						
<i>Thymus pulegioides</i>	+	+	+	2	2	2	r	r	.	2	+	+	+	r	2	.	+	+	+	+	r	+
<i>Pimpinella saxifraga</i>	+	r	r	r	r	.	r	r	r	r	r	r	.	r	+	r	+	r	r	r	r	r
<i>Achillea submillefolium</i>	+	2	2	2	2	+	2	.	2	+	r	1	2	1	+	+	+	.	+	r	r	+
<i>Helictotrichon praeustum</i>	+	.	+	r	.	2	2	.	.	2	.	.	.	.	.	.	r	.	.	+	.	.
<i>Gymnadenia conopsea</i>	.	.	.	.	.	r	r	.	r	r	r	.	.	.	r	.	r	r	r	.	r	r
<i>Heracleum spondylium</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	r	.	.	r	.	r	r	r	r	r	r	+
<i>Cuscuta europaea</i>	r	.	.	.	.	.	.	r	r	.	r	.	.	.	r	.	r	r	.	.	.	r
<i>Rumex acetosa</i>	r	.	.	.	r	.	.	r	.	r	.	.	.	r	r	.	r	.	.	.	r	r
<i>Rhinanthus minor</i>	r	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	2	.	.	.	.	r	.	r	.	r	r
<i>Dianthus membranaceus</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	r	.	.	.	r	2	+
<i>Traunsteinera globosa</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	r	.	r	r	.	r	.
<i>Trifolium montanum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	+	r	r	+
<i>Clinopodium vulgare</i>	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	r	.	.	.	.	.	.	.	r
<i>Rumex acetosella</i>	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	r	.	.	.	.	.
<i>Angelica sylvestris</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	r	.	.	.	.	+	.
<i>Colchicum autumnale</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	r	.	r	.
<i>Juniperus communis</i>	r	r	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Acer pseudoplatanus</i>	r	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
<i>Plantago media</i>	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	r	.	.
<i>Hieracium umbellatum</i>	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	+	.	.	.	.
<i>Myosotis caespitosa</i>	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.
<i>Rhinanthus vernalis</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	r	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Achyrophorus maculatus</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	+	.	.	.	.
<i>Scorzonera humilis</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	r	.	.	.
<i>Rosa canina</i>	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r
<i>Silene nemoralis</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	r	r	.	r
<i>Galium boreale</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	2

Номер опису	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
<i>Primula elatior</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	r	
<i>Medicago falcata</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	r	
<i>Knautia dipsacifolia</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	+	r	
<i>Viola hirta</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	r	
<i>Fragaria vesca</i>	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Sorbus aucuparia</i>	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	
<i>Picea abies</i>	.	.	r	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Carex caryophylla</i>	.	.	.	.	.	+	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Potentilla aurea</i>	.	.	.	.	.	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Ophioglossum vulgatum</i>	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Taraxacum officinale</i>	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	
<i>Listera ovata</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Platanthera bifolia</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Crepis lodomeriense</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Fagus sylvatica</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	r	.	.	.	.	
<i>Cuscuta epithymum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Trifolium ochroleucon</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	r	.	.	.	.	.	.	
<i>Helictotrichon pubescens</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	2	.	.	.	.	.	.	
<i>Lathyrus sylvestris</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	.	
<i>Centaurea scabiosa</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	.	
<i>Melampyrum nemorosum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	r
Види, що трапляються в одному описі:																							
<i>Majanthemum bifolium</i>	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Campanula abietina</i>	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Luzula sylvatica</i>	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Solidago virgaurea</i>	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Hieracium murorum</i>	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Hypericum perforatum</i>	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Lerchenfeldia flexuosa</i>	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Polygala comosa</i>	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Phleum alpinum</i>	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Antennaria dioica</i>	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Leucorchis albida</i>	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Plantago major</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Medicago lupulina</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Carex sylvatica</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Ranunculus repens</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Carex hirta</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Carex leporina</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Hieracium cymosum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Viola elatior</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Carex tomentosa</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Lysimachia vulgaris</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Centaureum erythraea</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Anemonoides nemorosa</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Juncus tenuis</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Leontodon danubialis</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Luzula sudetica</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
<i>Ranunculus acris</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

Номер опису	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
<i>Stenactis annua</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Phyteuma spicatum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Anthyllis macrocephala</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Lathyrus pratensis</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.
<i>Gentiana cruciata</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.
<i>Athyrium filix-femina</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.
<i>Salix caprea</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.
<i>Filipendula denudata</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.
<i>Hieracium aurantiacum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.
<i>Rubus hirtus</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.
<i>Astragalus glycyphyllos</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
<i>Rubus idaeus</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
<i>Calamagrostis epigeios</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
<i>Aegopodium podagraria</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
<i>Salvia verticillata</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
<i>Nepeta cataria</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.
<i>Arrhenatherum elatius</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.
<i>Cichorium intybus</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
<i>Crepis praemorsa</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.
<i>Campanula trachelium</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r
<i>Cerasus avium</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r

Описи виконано:

81. Чернівецька область, Вижницький район, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», полонина Баньків, верхня частина схилу. 26.06.2018. А. І. Токарюк;
15. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», гора Кінашка, нижня частина схилу, що заростає лісом. 25.06.2018. В. В. Буджак;
14. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», гора Кінашка, верхня частина схилу, що заростає лісом. 25.06.2018. В. В. Буджак;
73. НПП «Вижницький», окол. с. Лопушна, урочище Кінашка, верхня частина схилу. 25.06.2018. А. І. Токарюк;
13. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», гора Кінашка, верхня частина схилу, що заростає лісом. 25.06.2018. В. В. Буджак;
75. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», луки біля скелі Кінашки, середня частина. 25.06.2018. А. І. Токарюк;
74. НПП «Вижницький». окол. с. Лопушна, урочище Кінашка, верхня частина схилу. 25.06.2018. А. І. Токарюк;
85. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», луки на гребені хребта між урочищами Стебник та Сухий. 27.06.2018. А. І. Токарюк;
84. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», луки на гребені хребта між урочищами Стебник та Сухий, вирівняна ділянка на вершині. 27.06.2018. А. І. Токарюк;
83. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», полонина Баньків, середня частина схилу. 26.06.2018. А. І. Токарюк;
23. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Баньків, луки на вершині хребта, верхня частина схилу. 26.06.2018. В. В. Буджак;

- 12.24. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, середня частина схилу. 27.06.2018. В. В. Буджак;
- 13.21. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Баньків, луки на вершині хребта, верхня частина схилу. 26.06.2018. В. В. Буджак;
- 14.20. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки на вершині хребта, верхня частина схилу. 26.06.2018. В. В. Буджак;
- 15.80. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, лучні схили, верхня частина. 26.06.2018. А. І. Токарюк;
- 16.19. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки на вершині хребта, верхня частина схилу. 26.06.2018. В. В. Буджак;
- 17.82. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», полонина Баньків, верхня частина схилу. Луки вздовж дороги. 26.06.2018. А. І. Токарюк;
- 18.22. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Баньків, луки на вершині хребта, верхня частина схилу. 26.06.2018. В. В. Буджак;
- 19.68. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», гора Стіжок, полонина Рижа, середня частина схилу. 24.06.2018. А. І. Токарюк;
- 20.79. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, лучні схили верхня частина. 26.06.2018. А. І. Токарюк;
- 21.67. окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», гора Стіжок, полонина Рижа, середня частина. 24.06.2018. А. І. Токарюк;
- 22.71. НПП «Вижницький», окол. с. Мигово, гора Стіжок, полонина Рижа, середня частина. 24.06.2018. А. І. Токарюк.

Номер синтаксону: 1 – *Nardo-Agrostion tenuis*; 2 – *Arrhenatherion elatioris*.

На гребені хребта Афенек, полонині Баньків, г. Стіжок і в урочищі Бука в оточенні лісових масивів виявлено лучні угруповання союзу *Arrhenatherion elatioris* класу *Molinio-Arrhenatheretea* (табл. 4.2.4, описи 8–22). Загальне проективне покриття коливається у межах 80–100 %. Перший під'ярус формують злаки, другий та третій – види різнотрав'я. Діагностичні види асоціації: *Betonica officinalis*, *Brachypodium pinnatum*, *Campanula glomerata*, *Campanula persicifolia*, *Filipendula vulgaris*, *Gladiolus imbricatus*, *Trifolium alpestre*, *Trifolium rannonicum*. Компонентою угруповань асоціації є низка рідкісних, включених до «Червоної книги України» (2009) видів, зокрема *Colchicum autumnale*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Platanthera bifolia*, *Traunsteinera globosa*, крім того, трапляються види, що потребують охорони на регіональному рівні – *Crepis praemorsa*, *Ophioglossum vulgatum* і *Scorzonera humilis*. У складі угруповань виявлено види адвентивних рослин: *Cichorium intybus*, *Juncus tenuis* і *Stenactis annua*. Попередньо, відповідно до флористичної класифікації, розглянуті угруповання належать до асоціації *Betonico officinalis-Trifolietum rannonici*. На сьогодні на території парку спостерігається інтенсивний процес заростання лучних комплексів ялиною.

Угруповання прирусового високотрав'я на території парку належать до союзу *Adenostylian alliariae* Br.-Bl. 1925 порядку *Adenostyletalia alliariae* G. et J. Br.-Bl. 1931 класу *Mulgedio-Aconitetea* Nadač et Klika in Klika et Nadač

1944 і представлено асоціацією *Petasietum kablikiani* Wal. 1933, поширеної вздовж берега р. Стебник (табл. 4.2.5). Загальне проективне покриття сягає 100 %. Кількість видів у ценозах – 16–21. У складі угруповань домінує *Petasites kablikianus* (50–80 %), до 5% сягає покриття *Carduus bicolorifolius*, також досить добре представлений блок видів класу *Galio-Urticetea* Passarge ex Kopecky 1969: *Urtica dioica*, *Ranunculus repens*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Stellaria nemorum* та ін.

Таблиця 4.2.5

Фітоценотична характеристика угруповань класу
Mulgedio-Aconitetea НПП «Вижницький»

Кількість видів	21	16
Номер опису	1	2
D.s. Ass. <i>Petasietum kablikiani</i>		
<i>Petasites kablikianus</i>	5	5
D.s. Cl. <i>Mulgedio-Aconitetea</i>		
<i>Deschampsia caespitosa</i>	1	+
<i>Carduus bicolorifolius</i>	1	1
<i>Melandrium dioicum</i>	.	+
D.s. Cl. <i>Galio-Urticetea</i>		
<i>Urtica dioica</i>	+	1
<i>Ranunculus repens</i>	+	+
<i>Stellaria nemorum</i>	2	1
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	1	1
<i>Aegopodium podagraria</i>	.	1
<i>Galium aparine</i>	.	+
Інші види:		
<i>Impatiens noli-tangere</i>	+	+
<i>Poa pratensis</i>	+	+
<i>Myosotis palustris</i>	+	.
<i>Coronaria flos-cuculi</i>	+	.
<i>Mentha longifolia</i>	1	.
<i>Lysimachia nummularia</i>	+	.
<i>Symphytum cordatum</i>	+	.
<i>Moehringia trinervia</i>	+	.
<i>Geranium phaeum</i>	+	.
<i>Lapsana communis</i>	+	.
<i>Arabis sagittata</i>	+	.
<i>Glechoma hirsuta</i>	+	.
<i>Viola tricolor</i>	+	.
<i>Viola arvensis</i>	+	.
<i>Cardamine impatiens</i>	.	+
<i>Alchemilla acutiloba</i>	.	+
<i>Veronica chamaedrys</i>	.	+
<i>Achillea submillefolium</i>	.	+

Описи виконано:

1–2. Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, долина р. Стебник, прируслове угруповання, ПП = 100 %, 10.06.2010, А. Токарюк.

Угруповання класу *Galio-Urticetea* це природні та штучні високотравні мезо- та нітрофільні угруповання, сформовані на вологих, затінених ґрунтах узлісь, галявин, берегів річок, парків, скверів.

Вздовж дороги, праворуч по трасі Берегомет – Лопушна на узліссі придорожніх лісонасаджень нами виявлено угруповання асоціації *Sambucetum ebuli*. Загальне проективне покриття ценозу сягає 100 %. У складі угруповань домінує діагностичний вид асоціації – *Sambucus ebulus* (80–90 %), проективне покриття *Galium aparine*, *Glechoma hederacea*, *Urtica dioica*, *Aegopodium podagraria*, *Deschampsia caespitosa*, *Stellaria nemorum* сягає до 5 %, решта видів трапляються поодинокими особинами. Згідно флористичної класифікації угруповання належить до союзу *Sambucion ebuli* Elias 1979 порядку *Galio-Alliarietalia* Oberd. ex Gors et Th.Mull. 1969 класу *Galio-Urticetea* Passarge ex Kopecky 1969 (табл. 4.2.6).

Таблиця 4.2.6

Фітоценотична характеристика угруповання класу
Galio-Urticetea НПП «Вижницький»

Кількість видів	12
Номер опису	1
D.s. Ass. <i>Sambucetum ebuli</i>	
<i>Sambucus ebulus</i>	5
D.s. Cl. <i>Galio-Urticetea</i>	
<i>Galium aparine</i>	1
<i>Glechoma hederacea</i>	1
<i>Urtica dioica</i>	1
<i>Stellaria nemorum</i>	1
<i>Aegopodium podagraria</i>	1
<i>Ranunculus repens</i>	+
<i>Geum urbanum</i>	+
Інші види:	
<i>Deschampsia caespitosa</i>	1
<i>Trifolium pratense</i>	+
<i>Stachys sylvatica</i>	+
<i>Achillea submillefolium</i>	+

Опис виконано:

1. Вижницький р-н, смт Берегомет, праворуч по трасі Берегомет – Лопушна, вздовж дороги, ПП = 100 %, 08.06.2010, А. Токарюк.

Угруповання союзу *Alnion incana* Pawłowski et al. 1928 на території парку представлені однією асоціацією *Alnetum incanae*, виявленою в урочище

Сухий вздовж потоку Сухий на знижених ділянках, що зазнають періодичного підтоплення. Деревостан (зімкненість 0,9) формує *Alnus incana*, до якої домішується *Picea abies*. У чагарниковому ярусі росте *Corylus avellana*, *Rubus hirtus*, подекуди трапляється *Sambucus nigra*. Синузюю ранньовесняних ефемероїдів досліджених угруповань утворюють *Anemone nemorosa* та рідкісний, занесений до «Червоної книги України» (2009), вид *Allium ursinum*. У складі трав'яного ярусу (загальне проективне 70–90 %) переважає діагностичний вид асоціації *Matteuccia struthiopteris*, до якого доміщуються *Aegopodium podagraria*, *Impatiens noli-tangere*, *Ranunculus repens* та ін. Складовою досліджених ценозів є такі види адвентивних рослин як *Conium maculatum* і *Stachys annua*. Угруповання асоціації відповідно до флористичної класифікації рослинності належить до союзу *Alnion incanae* Pawłowski et al. 1928 порядку *Alno-Fraxinetalia excelsioris* Passarge 1968 класу *Alno glutinosae-Populetea albae* P. Fukarek et Fabijanić 1968 (табл. 4.2.7, описи 1–2).

Таблиця 4.2.7

Фітоценотична характеристика лісових угруповань НПП «Вижицький»

Номер опису	1	2	3	4	5	6
Номер опису (база даних)	18	78	37	17	76	16
Експозиція схилу,	–	–	W	NE	NE	NE
Нахил схилу, °	–	–	20	45	25	45
Зімкненість деревного ярусу	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9
ПП трав'яного ярусу	90	70	80	90	50	90
Номер синтаксону	1		2			
D.s. Ass. <i>Alnetum incanae</i> = D.s. All. <i>Alnion incana</i>						
<i>Alnus incana</i>	5	5	.	.	.	.
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	2	2	.	.	.	.
<i>Aegopodium podagraria</i>	1	2	.	.	.	.
<i>Ajuga reptans</i>	r	r	.	.	.	.
<i>Allium ursinum</i>	2	+	.	.	.	.
<i>Carex pendula</i>	+	+	.	.	.	.
<i>Corylus avellana</i>	3	r	.	.	.	.
<i>Filipendula denudata</i>	+	r	.	.	.	.
<i>Geum urbanum</i>	+	+	.	.	.	.
<i>Impatiens noli-tangere</i>	r	+	.	.	.	.
<i>Ranunculus repens</i>	r	+	.	.	.	.
<i>Roegneria canina</i>	r	+	.	.	.	.
<i>Urtica dioica</i>	r	+	.	.	.	.
D.s. Ass. <i>Symphyto cordati-Fagetum</i> = D.s. All. <i>Fagion sylvaticae</i>						
<i>Fagus sylvatica</i>	.	r	5	5	5	5
<i>Abies alba</i>	.	.	2	2	2	r
<i>Dentaria bulbifera</i>	.	r	+	+	+	+
<i>Symphytum cordatum</i>	1	+	+	+	.	+
<i>Athyrium filix-femina</i>	.	.	+	2	+	r
<i>Dryopteris filix-mas</i>	.	.	2	2	+	2

Номер опису	1	2	3	4	5	6
<i>Oxalis acetosella</i>	.	.	2	+	+	r
<i>Galium odoratum</i>	.	r	.	2	2	2
D.s. Cl. Carpino-Fagetea sylvaticae						
<i>Senecio nemorensis</i>	.	.	.	1	.	r
<i>Salvia glutinosa</i>	+	2	r	2	.	.
<i>Glechoma hirsuta</i>	+	r	.	2	.	r
<i>Stachys sylvatica</i>	+	2	1	.	.	r
<i>Galeobdolon luteum</i>	r	r	1	2	+	.
<i>Anemonoides nemorosa</i>	+	r	.	r	+	2
<i>Mercurialis perennis</i>	2	+	1	+	.	.
<i>Pulmonaria obscura</i>	r	r	.	.	.	.
<i>Ranunculus lanuginosus</i>	.	2	r	.	.	.
<i>Geranium robertianum</i>	.	+	.	.	.	r
<i>Acer platanoides</i>	2	.	.	r	.	r
<i>Picea abies</i>	2	.	.	.	2	.
<i>Carex pillosa</i>	r	.	r	.	.	.
<i>Acer pseudoplatanus</i>	.	r	r	.	.	.
<i>Paris quadrifolia</i>	.	r	r	.	.	.
<i>Viola richenbachiana</i>	.	.	r	.	.	r
<i>Actaea spicata</i>	.	.	.	r	.	r
Інші види:						
<i>Rubus hirtus</i>	2	2	1	4	2	2
<i>Geranium phaeum</i>	1	r	.	.	.	.
<i>Equisetum arvense</i>	r	+	.	.	.	.
<i>Lapsana communis</i>	+	r	.	.	.	.
<i>Prunella vulgaris</i>	r	r	.	.	.	.
<i>Senecio fuchsii</i>	.	r	1	.	.	.
<i>Petasites albus</i>	.	.	r	r	.	.
<i>Luzula luzuloides</i>	.	.	r	.	3	.
<i>Polystichum aculeatum</i>	.	.	.	r	.	+
Види, що трапляються в одному описі:						
<i>Campanula latifolia</i>	r	.	.	.	.	.
<i>Carduus personata</i>	+	.	.	.	.	.
<i>Crataegus monogyha</i>	r	.	.	.	.	.
<i>Festuca gigantea</i>	r	.	.	.	.	.
<i>Sambucus nigra</i>	r	.	.	.	.	.
<i>Telekia speciosa</i>	+	.	.	.	.	.
<i>Ulmus carpinifolia</i>	2	.	.	.	.	.
<i>Alliaria petiolata</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Calamagrostis epigeios</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Caltha palustris</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Campanula rapunculoides</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Carex remota</i>	.	2	.	.	.	.
<i>Carex sylvatica</i>	.	2	.	.	.	.

Номер опису	1	2	3	4	5	6
<i>Cirsium oleraceum</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Conium maculatum</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Dactylis glomerata</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Dipsacus sylvestris</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Eupatorium cannabinum</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Fragaria vesca</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Galeopsis speciosa</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Hypericum maculatum</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Lysimachia nummularia</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Lysimachia vulgaris</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Melandrium dioicum</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Mentha longifolia</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Myosotis palustris</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Petasites kablikianus</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Poa palustris</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Poa pratensis</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Potentilla reptans</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Pyrethrum corymbosum</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Quercus robur</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Rubus idaeus</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Rumex sylvestris</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Salix alba</i>	.	2	.	.	.	.
<i>Salix caprea</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Scirpus sylvaticus</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Scrophularia nodosa</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Stachys annua</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Stellaria graminea</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Taraxacum officinale</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Tussilago farfara</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Veronica chamaedrys</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Veronica montana</i>	.	r	.	.	.	.
<i>Aconitum moldavicum</i>	.	.	r	.	.	.
<i>Betula pendula</i>	.	.	2	.	.	.
<i>Brachypodium sylvatica</i>	.	.	+	.	.	.
<i>Doronicum austriacum</i>	.	.	r	.	.	.
<i>Euphorbia amygdaloides</i>	.	.	+	.	.	.
<i>Euphorbia carniolica</i>	.	.	r	.	.	.
<i>Milium effusum</i>	.	.	r	.	.	.
<i>Taxus baccata</i>	.	.	r	.	.	.
<i>Lunaria rediviva</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Ranunculus platanifolius</i>	.	.	.	r	.	.
<i>Hieracium sylvularum</i>	.	.	.	.	r	.
<i>Majanthemum bifolium</i>	.	.	.	.	r	.
<i>Phyteuma tetramerum</i>	.	.	.	.	r	.

Номер опису	1	2	3	4	5	6
<i>Poa nemoralis</i>	.	.	.	.	r	.
<i>Vaccinium myrtillus</i>	.	.	.	.	r	.
<i>Veronica officinalis</i>	.	.	.	.	+	.
<i>Glechoma hederacea</i>	.	.	.	.	.	+
<i>Mycelis muralis</i>	.	.	.	.	.	r

Описи виконано:

18. околиці смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий, рекреаційна ділянка «Велика розчищ», лівий берег потоку Сухий, заплавий ліс. 25.06.2018. В. В. Буджак;
78. Вижницький район, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище «Сухий», долина потоку Сухий, вільховий ліс на березі потоку. 26.06.2018. А. І. Токарюк;
37. околиці смт Берегомет, НПП «Вижницький», гора Магура, кв. 40 Солонецького лісництва, середня частина схилу, посадка тису ягідного 19.04.2018 року в ялицево-буковому насадженні. 11.07.2018. В. В. Буджак;
17. околиці смт Берегомет, НПП «Вижницький», гора Кінашка, середня частина схилу, ялицево-буковий ліс з лунарією. 25.06.2018. В. В. Буджак;
76. Вижницький район, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», вершина хребта Кінашка, верхня частина схилу. 25.06.2018. А. І. Токарюк;
16. околиці смт Берегомет, НПП «Вижницький», гора Кінашка, середня частина схилу, буковий ліс з лунарією. 25.06.2018. В. В. Буджак.

Номер синтаксону: 1 – *Alnetum incanae*; 2 – *Symphyto cordati-Fagetum*.

Лісові комплекси, що описано в околицях смт Берегомет в урочищі Магура та на г. Кінашка на схилах північно-східної та західної експозиції крутизною 20–45°, представлені угрупованнями асоціації *Symphyto cordati-Fagetum* Klika 1927 em. Mat. 1964. Деревостан утворений *Fagus sylvatica* з домішкою *Abies alba*, зрідка *Picea abies*. Основу чагарникового ярусу формує *Rubus hirtus*. У трав'яному ярусі (загальне проективне покриття 50–90%) спостерігається висока постійність діагностичних видів фагетального комплексу – *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum*, *Galeobdolon luteum*, *Mercurialis perennis*, *Dryopteris filix-mas*, також виявлено раритетні, включені до «Червоної книги України» (2009) види *Lunaria rediviva* та *Taxus baccata*, який було підсажено співробітниками парку. Угруповання асоціації відповідно до флористичної класифікації рослинності належить до союзу *Fagion sylvaticae* Luquet 1926, порядку *Fagetalia sylvaticae* Pawłowski 1928 класу *Carpino-Fagetea sylvaticae* Jakucs ex Passarge 1968 (табл. 4.2.7, описи 3–6).

Найбільшу площу серед ценозів класу *Quercus-Fagetea* займають угруповання асоціації *Dentario glandulosae-Fagetum* Klika 1927 em. Mat. 1964, деревостан яких утворений *Fagus sylvatica* з домішкою *Abies alba*, подекуди *Picea abies* і *Acer pseudoplatanus*. Зімкненість чагарникового ярусу – 0,1–0,4, його основу формують *Rubus hirtus*, *Sambucus nigra*, *Corylus avellana*. Загальне проективне покриття трав'яного ярусу становить 20–70%. Синюзія весняних ефемероїдів окремих угруповань представлена такими

видами: *Anemone nemorosa*, *A. ranunculoides*, *Isopyrum thalictroides*, *Crocus heuffelianus*. У складі травостою спостерігається висока постійність діагностичних видів фагетального комплексу – *Pulmonaria obscura*, *Asarum europaeum*, *Galeobdolon luteum*, *Dryopteris filix-mas*, *Aposeris foetida*, *Paris quadrifolia*, *Sanicula europaea*, *Dentaria bulbifera*, *Polygonatum verticillatum*, *Senecio fuchsii*. Іноді у трав'яному ярусі домінує рідкісний, включений до «Червоної книги України» (2009) вид *Lunaria rediviva* (50–60 %), формуючи субасоціацію ***Dentario glandulosae–Fagetum lunarietosum***. Саме угруповання цієї субасоціації поширені на г. Бозна, г. Афенек та г. Стіжок, де вони займають досить велику площу (табл. 4.2.8). На території парку досліджені фагетальні комплекси потребують моніторингових фітоценотичних досліджень, оскільки належать до оселищ Natura 2000, зокрема 9130 «Букові ліси *Asperulo-Fagetum* / *Asperulo-Fagetum* beech forests».

Таблиця 4.2.8

Фітоценотична характеристика угруповань
букових лісів НПП «Вижницький»

Кількість видів	25	19	7	14	14	24	34	24	13	29
Номер опису	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D.s. Ass. <i>Dentario glandulosae–Fagetum</i>										
<i>Fagus sylvatica</i>	5	5	5	5	5	5	3	4	2	3
<i>Dentaria glandulosa</i>	1	.	.	+	+	+	1	+	.	.
D.s. Subass. <i>Dentario glandulosae–Fagetum lunarietosum</i>										
<i>Acer pseudoplatanus</i>	+	.	.	.	.	1	2	2	+	+
<i>Lunaria rediviva</i>	.	.	.	.	.	5	4	3	.	.
D.s. Ass. <i>Galio rotundifolii-Abietetum</i>										
<i>Abies alba</i>	3	2	2	2	3	+	4	3	5	5
<i>Galium rotundifolium</i>	+	.	+	.	.	.	.	.	3	1
<i>Picea abies</i>	2	.	.	.	.	+	+	+	+	.
D.s. All. <i>Fagion sylvaticae</i>										
<i>Galium odoratum</i>	+	.	.	1	+	1	1	+	+	+
<i>Dentaria budbifera</i>	+	1	.	2	+	+	1	1	.	1
<i>Carex pillosa</i>	+	.	.	+	+	1	.	.	.	.
<i>Polygonatum verticillatum</i>	.	.	.	.	.	+	+	+	.	+
<i>Senecio fuchsii</i>	.	.	.	.	.	+	+	+	.	.
<i>Symphytum cordatum</i>	.	.	.	.	.	.	+	1	.	.
D.s. Ord. <i>Fagetalia sylvaticae</i>										
<i>Dryopteris filix-mas</i>	1	1	.	1	+	+	+	1	+	+
<i>Galeobdolon luteum</i>	1	2	.	1	+	1	1	+	.	1
<i>Mercurialis perennis</i>	+	+	.	1	1	1	1	1	.	+
<i>Pulmonaria obscura</i>	.	+	.	.	.	.	+	.	.	+
<i>Mycelis muralis</i>	+	.	.	.	.	.	.	.	+	+
D.s. Cl. <i>Querco-Fagetea</i>										
<i>Viola richenbachiana</i>	+	.	.	.	.	.	+	.	+	+
<i>Sanicula europaea</i>	.	+	.	.	.	.	+	.	.	+

<i>Carex digitata</i>	.	+	.	.	.	.	.	.	1	+
<i>Euphorbia amygdaloides</i>	.	+	.	.	.	.	+	.	.	+
<i>Anemonoides nemorosa</i>	+	.	.	.	.	1	.	1	.	.
<i>Anemonoides ranunculoides</i>	1	.	.	.	.	.	+	.	.	.
<i>Acer platanoides</i>	.	.	.	.	.	+	2	+	.	.
<i>Actaea spicata</i>	.	.	.	.	.	.	+	.	.	+
<i>Paris quadrifolia</i>	.	.	.	.	.	.	.	+	.	+
<i>Corylus avellana</i>	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Fraxinus excelsior</i>	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.
<i>Aegopodium podagraria</i>	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.
<i>Salvia glutinosa</i>	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.
<i>Daphne mezereum</i>	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.
<i>Carex sylvatica</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1

ІНШІ ВИДИ:

<i>Rubus hirtus</i>	3	4	1	4	1	1	1	1	+	1
<i>Athyrium filix-femina</i>	1	1	+	.	+	.	+	+	.	+
<i>Oxalis acetosella</i>	+	.	.	.	+	.	+	+	+	+
<i>Luzula luzuloides</i>	+	.	+	+	.	+	.	+	.	1
<i>Sambucus nigra</i>	+	.	.	+	+	+	1	+	.	.
<i>Festuca altissima</i>	+	.	.	.	.	.	+	.	+	1
<i>Dryopteris carthusiana</i>	+	.	.	1	.	.	.	.	.	+
<i>Betula pendula</i>	.	2	2	.	.	.	.	.	.	.
<i>Geranium robertianum</i>	.	.	.	.	.	+	+	.	.	.
<i>Majanthemum bifolium</i>	.	+	.	.	.	.	.	.	.	+
<i>Gentiana asclepiadea</i>	.	+	.	.	.	.	.	.	.	+
<i>Hieracium sylvularum</i>	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Populus tremula</i>	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Sorbus aucuparia</i>	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Rubus serpens</i>	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Stellaria holostea</i>	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Ajuga reptans</i>	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.
<i>Polystichum braunii</i>	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.
<i>Galeopsis speciosa</i>	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.
<i>Impatiens noli-tangere</i>	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.
<i>Isopyrum thalictroides</i>	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.
<i>Stachys sylvatica</i>	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.
<i>Circaea lutetiana</i>	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.
<i>Stellaria nemorum</i>	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.
<i>Urtica dioica</i>	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.
<i>Veronica montana</i>	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.
<i>Dryopteris dilatata</i>	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.
<i>Stenactis annua</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+
<i>Galium intermedium</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+

Описи виконано:

1. (2). Вижницький р-н, смт Берегомет, урочище Стебник, Берегометське л-во, кв. 26, схил південно-східної експозиції крутизною 45–50°, середня частина, h = 661 м н.р.м., 6Бк 4Ялц, 08.06.2010, О. Волуца;
2. (34). Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Стіжок, схил західної експозиції крутизною 20–25°, середня частина, 6Бк2Ялц2Бр, 09.06.2010, А. Токарюк;
3. (16). Вижницький р-н, смт Берегомет, г. Стіжок (Малий), схил південно-західної експозиції крутизною 40–45°, середня частина, 6Бк2Ялц1Бз, 09.06.2010, О. Волуца;
4. (38). Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Стіжок, схил південно-західної експозиції крутизною 15–20°, середня частина, 9Бк1Ялц, 09.06.2010, А. Токарюк;
5. (5). Вижницький р-н, смт Берегомет, урочище Стебник, Берегометське л-во, кв. 26, схил південно-східної експозиції крутизною 60–65°, середня частина, h = 655 м н.р.м., 5Ялц 5Бк, 08.06.2010, О. Волуца;
6. (40). Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Стіжок, схил південно-західної експозиції крутизною 30–35°, середня частина, 8Бк2Яс+Кл, 09.06.2010, А. Токарюк;
7. (4). Вижницький р-н, смт Берегомет, урочище Стебник, Берегометське л-во, кв. 26, вершина г. Афенек, схил північної експозиції крутизною 3–5°, верхня частина, h = 796 м н.р.м., 4Бк4Ялц1Кл.гост1Явор+Ял, 08.06.2010, О. Волуца;
8. (22). Вижницький р-н, смт Берегомет, г. Бозна, схил північно-східної експозиції крутизною 45–50°, середня частина, h = 788 м н.р.м., 5Бк3Ялц2Явор, 10.06.2010, О. Волуца;
9. (3). Вижницький р-н, смт Берегомет, урочище Стебник, Берегометське л-во, кв. 26, схил південної експозиції крутизною 50–55°, середня частина, h = 760 м н.р.м., 9Ялц1Бк+Ял, 08.06.2010, О. Волуца;
- 10.(1). Вижницький р-н, смт Берегомет, урочище Стебник, Берегометське л-во, кв. 26, схил південно-східної експозиції крутизною 40–45°, середня частина, h = 640 м н.р.м., 7Ялц3Бк, 08.06.2010, О. Волуца.

Згідно з останніми зведеннями по рослинності НПП «Вижницький» (Якушенко та ін., 2005) ліси з переважанням у деревостані *Abies alba* і наявністю у трав'яному покриві елементів як порядку *Fagetalia sylvaticae*, так і порядку *Vaccinio-Piceetalia* за відсутністю достанької кількості описового матеріалу попередньо віднесено до асоціації *Galio-Abietetum*. В урочище Стебник (Берегометське л-во, кв. 26) поширені темнохвойні ліси, у деревостані яких переважає *Abies alba*, до якого домішується *Fagus sylvatica*, подекуди *Picea abies* і *Acer pseudoplatanus*. Чагарниковий ярус сформований *Rubus hirtus*. Загальне проективне трав'яного ярусу коливається в межах 40–80 %. У ньому подекуди домінує *Galium rotundifolium*, крім того, ростуть *Oxalis acetosella*, *Athyrium filix-femina*, *Galium odoratum*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix-mas*, *D. carthusiana*, *Mercurialis perennis*, *Galeobdolon luteum*, *Carex pillosa*, *Hieracium sylvularum*, *Mycelis muralis*, *Viola richenbachiana*. Ці

угруповання нами віднесено до асоціації *Galio rotundifolii-Abietetum* (табл. 4.2.8, описи 9–10).

У смерекових лісах, виявлених поблизу смт Берегомет (Славецьке л-во, кв. 29), у деревному ярусі (зімкненість крон 0,6–0,9) переважає *Picea abies*, висотою 23–25 м, діаметром 30–40 (до 50 см). У підрості росте *Abies alba*, *Sorbus aucuparia*, *Carpinus betulus*. У чагарниковому ярусі (зімкненість 0,4–0,7) домінує *Rubus hirtus*, крім того, трапляється *Rubus idaeus*, *Sambucus nigra*. У складі трав'яного ярусу виявлено *Vaccinium myrtillus*, *Luzula luzuloides*, *Mycelis muralis*, *Dryopteris carthusiana*, *Oxalis acetosella*, *Hieracium sylvularum*. Для рослинності НПП «Вижницький» (Якушенко та ін., 2005) вказується асоціація *Abieti-Piceetum montanum*, попередньо виявлені угруповання ми відносимо саме до цієї асоціації (табл. 4.2.9).

Таблиця 4.2.9

Фітоценотична характеристика угруповань класу
Vaccinio-Piceetea НПП «Вижницький»

Кількість видів	18	22	18	17	9
Номер опису	1	2	3	4	5
D.s. Ass. <i>Abieti-Piceetum montanum</i>					
<i>Abies alba</i>	5	5	2	+	+
D.s. com. <i>Picea abietis</i>					
<i>Picea abies</i>	.	+	5	5	5
D.s. Cl. <i>Vaccinio-Piceetea</i>					
<i>Oxalis acetosella</i>	1	+	+	+	.
<i>Dryopteris carthusiana</i>	+	.	+	+	.
<i>Luzula luzuloides</i>	.	.	+	+	+
<i>Sorbus aucuparia</i>	.	.	+	+	+
<i>Majanthemum bifolium</i>	.	.	1	.	+
<i>Vaccinium myrtillus</i>	.	.	.	.	+
D.s. Ord. <i>Fagetalia sylvaticae</i>					
<i>Fagus sylvatica</i>	3	3	+	.	2
<i>Acer pseudoplatanus</i>	+	+	.	+	+
<i>Dentaria glandulosa</i>	1	+	.	.	.
<i>Polygonatum verticillatum</i>	+	+	.	.	.
<i>Senecio fuchsii</i>	+	+	.	.	.
<i>Symphytum cordatum</i>	1	.	.	.	.
<i>Dentaria bulbifera</i>	.	+	.	.	.
D.s. Cl. <i>Quercu-Fagetea</i>					
<i>Mycelis muralis</i>	.	+	+	+	.
<i>Carpinus betulus</i>	.	+	+	+	.
<i>Dryopteris filix-mas</i>	1	+	.	.	.
<i>Galeobdolon luteum</i>	1	+	.	.	.
<i>Viola richenbachiana</i>	+	.	.	.	.
<i>Anemonoides nemorosa</i>	+	.	.	.	.
<i>Poa nemoralis</i>	+	.	.	.	.

<i>Carex pillosa</i>	.	3	.	.	.
<i>Mercurialis perennis</i>	.	1	.	.	.
<i>Corylus avellana</i>	.	1	.	.	.
<i>Galium odoratum</i>	.	1	.	.	.
<i>Carex digitata</i>	.	+	.	.	.

Інші види:

<i>Rubus hirtus</i>	3	1	4	5	.
<i>Athyrium filix-femina</i>	1	+	.	+	.
<i>Cerasus avium</i>	.	+	+	+	.
<i>Sambucus nigra</i>	.	.	+	+	.
<i>Hieracium sylvularum</i>	.	.	+	+	.
<i>Geranium robertianum</i>	+	.	.	.	.
<i>Polystichum braunii</i>	+	.	.	.	.
<i>Festuca altissima</i>	.	2	.	.	.
<i>Luzula pilosa</i>	.	.	+	.	.
<i>Moehringia trinervia</i>	.	.	+	.	.
<i>Senecio nemorensis</i>	.	.	+	.	.
<i>Veronica officinalis</i>	.	.	+	.	.
<i>Quercus borealis</i>	.	.	.	+	.
<i>Rubus idaeus</i>	.	.	.	2	.
<i>Populus tremula</i>	.	.	.	+	.
<i>Betula pendula</i>	.	.	.	.	2

Описи виконано:

1. (49). Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», схили г. Бозна, схил південно-східної експозиції крутизною 20°, середня частина, 6Ял4Бк, 10.06.2010, А. Токарюк;
2. (6). Вижницький р-н, смт Берегомет, урочище Стебник, Берегометське л-во, кв. 26, схил південно-східної експозиції крутизною 60–65°, середня частина, h = 630 м н.р.м., 6Бк 4Ялц, 08.06.2010, О. Волуца;
3. (27). Вижницький р-н, смт Берегомет, Славецьке л-во, кв. 29, 10Ял, 08.06.2010, А. Токарюк;
4. (28). Вижницький р-н, смт Берегомет, Славецьке л-во, кв. 29, 10Ял, 08.06.2010, А. Токарюк;
5. (7). Вижницький р-н, смт Берегомет, урочище Стебник, Берегометське л-во, кв. 26, схил південно-західної експозиції крутизною 65–70°, верхня частина, h = 621 м н.р.м., 8Ял1Бк1Бр, 08.06.2010, О. Волуца.

Рослинні угруповання узлісь широколистяних лісів, мішаних лісів і чагарникових заростей, що сформовані мезоксерофітними широкотравними видами, належать до класу *Trifolio-Geranietea sanguinei* (порядок *Origanetalia*). Виявлені на території НПП «Вижницький» узлісні угруповання з домінуванням *Melampyrum nemorosum*, *Trifolium alpestre* нами віднесено до асоціації *Trifolio-Melampyretum nemorosi* (табл. 4.2.10). У складі ценозів росте низка рідкісних, уключених до «Червоної книги України» (2009) видів:

Colchicum autumnale, *Cephalanthera longifolia*, *Gymnadenia conopsea*, *Listera ovata*, *Platanthera bifolia* та регіонально-рідкісний вид *Scorzonera humilis*.

Таблиця 4.2.10

Фітоценотична характеристика угруповань класу *Trifolio-Geranietea sanguinei*

НПП «Вижницький»

Кількість видів	40	48	49	52
Номер опису	1	2	3	4
D.s. Ass. <i>Trifolio-Melampyretum nemorosi</i>				
<i>Melampyrum nemorosum</i>	5	2	.	.
<i>Trifolium alpestre</i>	+	.	3	1
<i>Brachypodium pinnatum</i>	.	.	.	4
D.s. All. <i>Trifolion medii</i>				
<i>Centaurea jacea</i>	1	1	1	1
<i>Veronica chamaedrys</i>	1	1	+	1
<i>Achillea submillefolium</i>	+	+	+	1
<i>Plantago lanceolata</i>	1	+	+	+
<i>Dactylis glomerata</i>	+	2	.	1
<i>Taraxacum officinale</i>	.	+	+	+
D.s. Cl. <i>Trifolio-Geranietea</i>				
<i>Betonica officinalis</i>	1	.	+	1
<i>Pimpinella saxifraga</i>	+	.	+	+
<i>Fragaria vesca</i>	1	.	+	+
<i>Ajuga reptans</i>	.	+	+	+
<i>Galium verum</i>	.	+	+	+
<i>Cruciata glabra</i>	.	1	+	1
<i>Filipendula vulgaris</i>	.	.	+	1
D.s. Cl. <i>Molinio-Arrhenetheretea</i>				
<i>Brisa media</i>	+	+	1	.
<i>Rumex acetosa</i>	+	1	.	+
<i>Stellaria graminea</i>	+	1	.	+
<i>Festuca rubra</i>	+	.	1	.
<i>Leucanthemum vulgare</i>	1	+	.	.
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	.	1	1	.
<i>Ranunculus polyanthemos</i>	.	.	+	+
D.s. Cl. <i>Querco-Fagetea</i>				
<i>Anemonoides nemorosa</i>	.	+	+	+
<i>Fagus sylvatica</i>	.	+	+	+
<i>Aegopodium podagraria</i>	1	.	.	1
<i>Corylus avellana</i>	+	.	.	+
<i>Stachys sylvatica</i>	.	1	.	+
<i>Acer pseudoplatanus</i>	.	.	+	+
Інші види:				
<i>Potentilla erecta</i>	1	1	1	1
<i>Hypericum maculatum</i>	1	1	+	1

<i>Rubus hirtus</i>	1	+	2	+
<i>Lysimachia vulgaris</i>	1	+	.	+
<i>Cerasus avium</i>	+	+	.	+
<i>Populus tremula</i>	+	+	+	.
<i>Carex pallescens</i>	+	1	+	.
<i>Galium intermedium</i>	+	.	.	1
<i>Luzula luzuloides</i>	+	.	1	.
<i>Gymnadenia conopsea</i>	+	.	+	.
<i>Carlina acaulis</i>	+	.	+	.
<i>Frangula alnus</i>	+	+	.	.
<i>Scrophularia nodosa</i>	+	+	.	.
<i>Carex hirta</i>	+	1	.	.
<i>Alchemilla acutiloba</i>	.	1	+	.
<i>Picea abies</i>	.	+	+	.
<i>Rosa canina</i>	.	+	.	+
<i>Sorbus aucuparia</i>	.	+	.	+
<i>Viburnum opulus</i>	.	+	.	+
<i>Astrantia major</i>	.	.	1	+
<i>Salix cinerea</i>	.	.	+	+
<i>Abies alba</i>	.	.	+	+
Види, що трапляються в одному описі:				
<i>Trifolium pratense</i>	1	.	.	.
<i>Lathyrus sylvestris</i>	1	.	.	.
<i>Viola elatior</i>	1	.	.	.
<i>Campanula patula</i>	+	.	.	.
<i>Carpinus betulus</i>	+	.	.	.
<i>Elytrigia repens</i>	+	.	.	.
<i>Galium rotundifolium</i>	+	.	.	.
<i>Nardus stricta</i>	+	.	.	.
<i>Ranunculus lanuginosus</i>	+	.	.	.
<i>Poa pratensis</i>	.	1	.	.
<i>Holcus lanatus</i>	.	1	.	.
<i>Anthriscus sylvestris</i>	.	+	.	.
<i>Carex sylvatica</i>	.	+	.	.
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	.	+	.	.
<i>Colchicum autumnale</i>	.	+	.	.
<i>Coronaria flos-cuculi</i>	.	+	.	.
<i>Cynosurus cristatus</i>	.	+	.	.
<i>Equisetum arvense</i>	.	+	.	.
<i>Festuca orientalis</i>	.	+	.	.
<i>Listera ovata</i>	.	+	.	.
<i>Myosotis palustris</i>	.	+	.	.
<i>Oxalis acetosella</i>	.	+	.	.
<i>Platanthera bifolia</i>	.	+	.	.
<i>Ranunculus repens</i>	.	+	.	.

<i>Trollius europaeus</i>	.	.	1	.
<i>Carex brizoides</i>	.	.	1	.
<i>Vinca minor</i>	.	.	1	.
<i>Vaccinium myrtillus</i>	.	.	1	.
<i>Gentiana asclepiadea</i>	.	.	1	.
<i>Succisa pratensis</i>	.	.	1	.
<i>Arnica montana</i>	.	.	+	.
<i>Betula pendula</i>	.	.	+	.
<i>Carex pillosa</i>	.	.	+	.
<i>Hieracium aurantiacum</i>	.	.	+	.
<i>Hieracium sylvularum</i>	.	.	+	.
<i>Lathyrus pratensis</i>	.	.	+	.
<i>Phyteuma spicatum</i>	.	.	+	.
<i>Polygala vulgaris</i>	.	.	+	.
<i>Scorzonera humilis</i>	.	.	+	.
<i>Trifolium pannonicum</i>	.	.	+	.
<i>Trifolium repens</i>	.	.	.	1
<i>Campanula glomerata</i>	.	.	.	+
<i>Campanula trachelium</i>	.	.	.	+
<i>Carex echinata</i>	.	.	.	+
<i>Cephalanthera longifolia</i>	.	.	.	+
<i>Clinopodium vulgare</i>	.	.	.	+
<i>Crataegus monogyha</i>	.	.	.	+
<i>Dentaria budbifera</i>	.	.	.	+
<i>Euphorbia amygdaloides</i>	.	.	.	+
<i>Galeopsis speciosa</i>	.	.	.	+
<i>Heracleum spondylium</i>	.	.	.	+
<i>Malus sylvestris</i>	.	.	.	+
<i>Melica nutans</i>	.	.	.	+
<i>Poa nemoralis</i>	.	.	.	+
<i>Senecio fuchsii</i>	.	.	.	+
<i>Tilia cordata</i>	.	.	.	+

Описи виконано:

1. (32). Вижницький р-н, смт Берегомет, НПП «Вижницький», схили г. Стіжок, схил північно-західної експозиції крутизною до 5°, середня частина, ПП = 90 %, 09.06.2010, А. Токарюк;
2. (10). Вижницький р-н, смт Берегомет, г. Стіжок, узлісся, 09.06.2010, О. Волуца;
3. (23). Вижницький р-н, смт Берегомет, г. Бозна, під вершиною, схил південної експозиції крутизною 25–30°, верхня частина, узлісся ялиново-ялицево-букового лісу, h = 887 м н.р.м., 10.06.2010, О. Волуца;
4. (17). Вижницький р-н, смт Берегомет, г. Стіжок, схил південно-західної експозиції крутизною 35°, середня частина, узлісся ялицево-букового лісу, 09.06.2010, О. Волуца.

Отже, в межах НПП «Вижницький» охороняються види, лісові і трав'яні угруповання, які мають як національне так і міжнародне природоохоронне та науково-пізнавальне значення. У зв'язку з цим запроваджено моніторинг за станом природних комплексів і популяцій раритетних видів парку й триває робота над підготовкою менеджменту для їх збереження і підтримання.

Література

1. Малышев Л. И. Моделирование флористического деления Европы с помощью кластерного анализа // Бот. журн. – 2002. – 87, № 7. – С. 16-33.
2. Малышев Л. И. Основы флористического районирования // Бот. журн. – 1999. – 84, № 1. – С. 3-14.
3. Оселицна концепція збереження біорізноманіття: базові документи Європейського Союзу / Ред. О. О. Кагало, Б. Г. Проць. – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 278 с.
4. Соломаха В. А. Синтаксономія рослинності України. Третє наближення. – К.: Фітосоціоцентр, 2008. – 296 с.
5. Тасенкевич Л. О. Розмаїття флори судинних рослин в Українських Карпатах // Праці наукового товариства ім. Шевченка. – Т. 12. – Львів, 2003. – С. 145-157.
6. Толмачев А.И. Введение в географию растений. – Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1974. – 244 с.
7. Толмачев А.И. О некоторых количественных соотношениях во флорах земного шара // Вестник Ленинградского ун-та. Сер. биол. – 1970б – Вып. 3, № 15. – С. 52-74.
8. Хохлаков А.П. Таксономические спектры и их роль в сравнительной флористике // Ботан. журн. – 2000. – 80, № 5. – С. 1-11.
9. Шмидт В.М. Статистические методы в современной флористике. – Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1980. – 176 с.
10. Якушенко Д.М., Соломаха В.А., Буджак В.В. та ін. Класифікація та опис рослинності НПП «Вижницький» // Чорней І.І., Буджак В.В., Якушенко Д.М. та ін. Національний природний парк «Вижницький». Рослинний світ. – Природно-заповідні території України. Рослинний світ. Вип. 4. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – С. 134–192 с.
11. Hegedüšová Vantarová, K. & Škodová I. (eds.) Rastlinné spoločenstvá Slovenska 5. Travinno-bylinná vegetácia. Bratislava: Veda, 2014. – 581 p.
12. Mucina, L., Bültmann, H., Dierßen, K., Theurillat, J.-P., Raus, T., Čarni, A., Šumberová, K., Willner, W., Dengler, J., Gavilán García R., Chytrý M., Hájek M., Di Pietro R., Yakushenko D., Pallas J., Daniëls F.J.A., Bergmeier E., Santos Guerra A., Ermakov N., Vala-chovič M., Schaminée J.H.J., Lysenko T., Didukh Ya.P., Pignatti S., Rodwell J.S., Capelo J., Weber H.E., Solomeshch A., Dimopoulos P., Aguiar C., Hennekens S.M. & Tichý, L. 2016. Vegetation of Europe: Hierarchical floristic classification system of

- vascular plant, bryophyte, lichen, and algal communities // Applied Vegetation Science. – 2016. – V. 19. – Suppl. 1. – P. 3–264.
13. Onyshchenko V. A revised classification of Ukrainian forests of the order *Fagetalia sylvaticae* // Tuexenia. – 2010. – 30. – P. 31–45.
  14. Vegetace České republiky. 4., Lesní a křovinná vegetace = Vegetation of the Czech Republic 4., Forest and scrub vegetation / Milan Chytrý (editor). – Praha: Academia, 2013. – Vyd. 1. – 551 s.
  15. Westhoff V. & van der Maarel E. The Braun-Blanquet approach. // Classification of vegetation. Dr W. Junk, The Hague, NL, 1978. – P. 287–399.

5. ТВАРИННИЙ СВІТ

5.1. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ФАУНИ

На основі узагальнення інформації, з літературних джерел та безпосереднє дослідження у межах національного природного парку «Вижницький» встановлене перебування низки представників тваринного світу, які є рідкісними, зникаючими, і вимагають негайних заходів охорони.

При дослідженні фауністичного комплексу мішаних та листяних лісів відзначається різноманітністю видового складу та багатством кормових і захисних якостей даних екоотопів. Особливо стосується ділянок мішаних (ялицево – букових – які переважають на території національного природного парку «Вижницький») лісів старших класів віку із добре розвиненою памолоддю та підліском.

У звітному 2022 році з метою отримання кількісних характеристик стану популяцій тварин проведено збір, накопичення і узагальнення даних про видове різноманіття тварин, особливості динаміки їх чисельності, територіального розміщення, розмноження, міграції, взаємодії з іншими видами на еколого-фауністичних комплексах. Тобто проаналізовано дані польових досліджень і виконано науково-технічні заходи у відповідності із затвердженим планом у рамках програми Літопису природи на 2022 рік. Отримані результати досліджень і дані їх аналізу увійшли до поточного Літопису природи НПП «Вижницький», а саме:

Продовжувались наукові дослідження по «фаутним деревам» які розпочаті в 2014 році. Фаутне дерево (англ. fault - дефект) це дерево з наявністю вад стовбура (фаутів): дупел, сухобокості, тріщин, відлубів, напливів деревини, ушкоджень гнилизною та іншими грибними хворобами і т. д. В поточному томі літопису природи додаються (нові) оброблені результати які включають в себе: виявлення фаутного дерева, запис показників GPS (місцезнаходження), визначення породи дерева, параметри (діаметр, висота), фотографування. Всі дані подаються у вигляді таблиць, фотографій та описів.

Особлива увага приділялась вивченню плазунів та земноводних парку. На вже існуючих зоологічних постійних пробних площах в ур. Сухий Солонецького ПНДВ: №10, №11, №12, №13, №14. В 2021-2022 роках закладені, паспортизовані і проведені наукові дослідження ще на 6 зоологічних постійних пробних площ: №15, №16, №17, №18 в ур. Сухий, №40 в ур. Стебник, №60 в ур. Солонець Солонецького ПНДВ. Дані площі призначені для ведення постійного спостереження за земноводними, плазунами та іншими видами. В 2022 році продовжувались наукові дослідження на цих площах, результати яких кожного року дещо змінюються.

Вперше висвітлений матеріал наукових досліджень кількох останніх років - щодо вивчення ряду *odonata* на території національного природного парку «Вижницький»: види та чисельність. Робота відображає вивчення окремих видів *Odonata* в межах парку «Вижницький». Збір матеріалу проводив *Одочук Петро Іванович* у 2018-2022 рр..

Цього року продовжена науково-дослідна робота - «Облік тварин на стаціонарному зоологічному маршруті» (в зимовий період року). Паспортизовано 2 зоологічні маршрути: «№1» в ур. Стебник і №2 в ур. Сухий Солонецького ПНДВ, дані маршрути (протяжністю 2 км.) призначені для ведення постійних наукових спостережень за деякими видами тварин.

Під час польових досліджень продовжувалось вестися спостереження за станом популяцій таких тварин: (в зимовий період) оленя благородного, козулі європейської, kota лісового, рисі звичайної, лисиці, свині дикої, зайця, дятла зеленого; (в весняно-літньо-осінній період) саламандри плямистої, кумки жовточеревої, дятла зеленого, голуба синяка, лелеки чорного, тритонів карпатського, альпійського, красуня діва, дозорець імператор, сатурнія руда, стрічкарка тополева, махаон та інших. Спостереження за тваринами, які перелічені вище проводились в урочищах: Стебник, Стіжок та Сухий, методом візуального обліку та методом підрахунку слідів. Облік проводився, в середньому, чотири рази на місяць. Всі отримані результати обліку

узагальнювалися та заносилися в таблицю – «Поширення видів тварин на території НПП «Вижницький».

Упродовж 2022 фенологічного року на основі зібраної інформації про тваринний світ парку та власних наукових досліджень виконано наступні роботи:

«Видове різноманіття фауни на території НППВ», де записуються такі дані: клас, ряд, родина, вид; характер перебування; чисельність; поширення; джерела виявлення. Дана таблиця є узагальнюючою тобто щороку ведеться наростаюче узагальнення результатів інвентаризаційних даних. Нові дані які зводяться в дану таблицю є малочисельними через відсутність (залучення) вузькоспеціалізованих фахівців.

Працівниками зроблені **«Зведені відомості про наявність дикої фауни на території НППВ»** які проаналізував і створив - **«Динаміку чисельності хребетних тварин НППВ»** в часовому аспекті з 1997 по 2022рр.

Виконана робота по **«Фенологічних спостереженнях за окремими видами тварин»**: саламандра плямиста, ластівка сільська, лелека білий, зозуля, шпак звичай, дрізд чорний, свиня дика, олень благородний, козуля європейська, мурашка руда, джміль звичайний, чорнушка кофейна, лимонниця, райдужниця велика, білан капустяний, пав'яче вічко денне. Також розроблені карти-схеми - **«Місця локалізації окремих видів ссавців на території НПП «Вижницький»**.

Сформовані списки ссавців, птахів, плазунів, земноводних і риб на основі літературних джерел, особистих спостережень, а також інших науковців. Особлива увага серед групи рідкісних та зникаючих видів приділяється видам із Червоної книги України, Європейського Червоного списку тварин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі.

Надалі ці списки та результати інших наукових досліджень будуть уточнюватися та доповнюватися і при наявності відповідних вузькоспеціалізованих фахівців будуть вивчатися інші класи фауни, в т. ч. і

червонокнижні види, в першу чергу це стосується останніх приєднаних територій.

Табл.5.1.1

Наявні дані про видовий склад відомих наземних хребетних та безхребетних тварин НППВ.

Станом на 2022р. (всього 574 види)

№ п/п	Українська назва	Латинська назва
	<u>КЛАС ЗЕМНОВОДНІ</u>	<u>AMPHIBIA</u>
	РЯД ХВОСТАТІ ЗЕМНОВОДНІ	CAUDATA
	Родина Саламандрові	Calamadridae
1.	*Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>
2.	Тритон звичайний	<i>Triturus vulgaris</i>
3.	*Тритон карпатський	<i>Triturus montandoni</i>
4.	Тритон гребінчастий	<i>Triturus cristatus</i>
5.	*Тритон гірський (альпійський)	<i>Triturus alpestris</i>
	РЯД БЕЗХВОСТІ ЗЕМНОВОДНІ	ANURA
	Родина Круглоязикові	DiscoGLOSSIDAE
6.	*Кумка жовточеревцева	<i>Bombina variegata</i>
	Родина Ропухові	BUFONIDAE
7.	Ропуха звичайна	<i>Bufo bufo</i>
8.	Ропуха зелена	<i>Bufo viridis</i>
	Родина Квакшеві	HYLIDAE
9.	Квакша звичайна /рахкавка/	<i>Hyla arborea</i>
	Родина Жабові	RANIDAE
10.	Жаба ставкова	<i>Ranales sonae</i> Cam.
11.	Жаба гостроморда	<i>Rana arvalis</i> Nilsson
12.	Жаба трав'яна	<i>Rana temporaria</i> L.
	<u>КЛАС ПЛАЗУНИ</u>	<u>REPTILIA</u>
	РЯД ЛУСКАТІ	SQUAMATA

	Родина веретінницеві	Lacertidae
13.	Веретільниця ламка	Anguis fragilis
	Родина Ящіркові	Lacertidae
14.	Ящірка прудка	Lacerta agilis
15.	Ящірка живородяча	Lacerta vivipara
	Родина Полозові	Colubridae
16.	Вуж звичайний	Natrix natrix
17.	*Полоз ескулапів /лісовий/	Elaphe longissima
18.	*Мідянка звичайна	Coronella austriaca
	Родина Гадюкові	Viperidae
19.	Гадюка звичайна	Vipera berus
	<u>КЛАС ПТАХИ</u>	<u>AVES</u>
	РЯД ЛЕЛЕКОПОДІБНІ	CICONIFORMES
	Родина Чаплеві	Ardeidae
20.	Чапля сіра (гн. зм.)	Ardea cinerea
	Родина Лелекові	Ciconiidae
21.	Лелека білий (гн.)	Ciconia ciconia
22.	*Лелека чорний (гн)	Ciconia nigra
	РЯД ГУСЕПОДІБНІ	ANSERIFORMES
	Родина Качкові	Anatidae
23.	Крижень (гн, зм)	Anas platyrhynchos
24.	Гуска сіра (пр)	Anser anser
25.	Гуменник (пр)	Anser fabalis
26.	Лебідь-кликун (зл)	Cygnus cygnus
27.	Лебідь-шипун (зл)	Cygnus olor
	РЯД СОКОЛОПОДІБНІ	FALCONIFORMES
	Родина Яструбові	Accipitridae
28.	Осоїд (гн)	Pernis apivorus
29.	*Шуліка рудий (гн)	Milvus milvus

30.	*Шуліка чорний (гн)	Milvus migrans
31.	Яструб великий (гн, зм)	Accipiter gentilis
32.	Яструб малий (гн, зм)	Accipiter nisus
33.	Канюк звичайний (гн, зм)	Buteo – buteo
34.	*Орел –карлик (гн)	Hieraaetus pennatus
35.	*Підорлик малий (гн)	Aquila pomarina
36.	*Беркут (зл)	Aquila chrysaetos
37.	*Орлан білохвіст (зл)	Haliaeetus albicilla
	Родина Соколові	Falconidae
38.	Підсоколик великий (гн)	Falco subbuteo
39.	Боривітер звичайний (гн, зм)	Falco tinnunculus
	РЯД КУРОПОДІБНІ	GALLIFORMES
	Родина Фазанові	Phasianidae
40.	Куріпка сіра (гн, зм)	Perdix perdix
41.	Перепілка (гн)	Coturnix coturnix
	Родина Тетерукові	Tetraonidae
42.	*Тетерук (гн, зм)	Lyrurus tetrix
43.	*Глухар (гн, зм)	Tetrao urogallus
44.	*Орябок (гн, зм)	Tetrastes bonasia
	РЯД ЖУРАВЛЕПОДІБНІ	GRUIFORMES
	Родина Журавлеві	Gruidae
45.	*Журавель сирій (пр)	Grusgrus
	Родина Пастушкові	Rallidae
46.	Деркач (гн)	Grex crex
	РЯД СИВКОПОДІБНІ	CHARADRIIFORMES
	Родина Сивкові	Chradiidae
47.	Пісочник малий (гн)	Chradrius dubius
48.	Чайка (гн)	Vanellus vanellus
	Родина Баранцеві	Scolopacidae

49.	Перевізник	<i>Tringa hypoleucos</i>
50.	Слуква (гн)	<i>Scolopax rusticola</i>
51.	Набережник (гн)	<i>Actitis hypoleucos</i>
	Родина мартинові	Laridae
52.	Мартин звичайний (лт)	<i>Larus ribibundus</i>
53.	Крячок річковий (лт)	<i>Sterna hirundo</i>
	РЯД ГОЛУБОПОДІБНІ	COLUMBIFORMES
	Родина Голубові	Columbidae
54.	Припутень (гн)	<i>Columba palumbus</i>
55.	*Голуб –синяк (гн)	<i>Columba oenas</i>
56.	Голуб сизий (гн, зм)	<i>Columba livia</i>
57.	Горлиця садова (гн, зм)	<i>Streptoplia decaocto</i>
58.	Горлиця звичайна (зм)	<i>Streptoplia turtur</i>
	РЯД ЗОЗУЛЕПОДІБНІ	CUCULIFORMES
	Родина Зозулеві	Cuculidae
59.	Зозуля (гн)	<i>Cuculus canorus</i>
	РЯД СОВОПОДІБНІ	STRIGIFORMES
	Родина Совові	Strigidae
60.	Сич хатній (гн, зм)	<i>Athene noctua</i>
61.	*Сич волохатий (гн, зм)	<i>Aegolius funereus</i>
62.	*Пугач звичайний (гн, зм)	<i>Bubo bubo</i>
63.	Сова вухата (гн)	<i>Astio otus</i>
64.	*Сова довгохвоста (гн, зм)	<i>Strix uralensis</i>
65.	Сова сіра (гн, зм)	<i>Strix aluco</i>
66.	*Совка /сплюшка/ (гн)	<i>Otus scops</i>
67.	*Сичик – горобець (гн, зм)	<i>Glaucidium passerinum</i>
	РЯД ДРІМЛЮГОПОДІБНІ	CAPRIMULQIFORMES
	Родина Дрімлюгові	Caprimulgidae
68.	Дрімлюга (гн)	<i>Caprimulgus europaeus</i>

	РЯД СЕРПОКРИЛЬЦЕПОДІБНІ	APODIFORMES
	Родина Серпокрильцеві	Apodidae
69.	Серпок рилець чорний (гн)	<i>Apus apus</i>
	РЯД РАКШЕПОДІБНІ	CORACIIFORMES
	Родина Рибалочкові	Alcedinidae
70.	Рибалочка (гн, зм)	<i>Alcedo atthis</i>
	РЯД ОДУДОПОДІБНІ	UPUPIIFORMES
	Родина Одудові	Upupidae
71.	Одуд (гн)	<i>Upupaepops</i>
	РЯД ДЯТЛОПОДІБНІ	PICIFORMES
	Родина Дятлові	Picidae
72.	Крутиголовка (гн)	<i>Junco torquilla</i>
73.	*Дятел зелений (гн, зм)	<i>Picus viridis</i>
74.	Дятел сивий (гн, зм)	<i>Picus canus</i>
75.	Строкатий дятел великий (гн, зм)	<i>Dendrocopos major</i>
76.	Дятел середній (гн, зм)	<i>Dendrocopus medius</i>
77.	Дятел малий (гн, зм)	<i>Dendrocopus minor</i>
78.	Жовна чорна (гн, зм)	<i>Dryocopus martius</i>
79.	*Дятел трипалий (гн, зм)	<i>Picoides tridactylus</i>
80.	Дятел сирійський (гн, зм)	<i>Dendrocopos syriacus</i>
81.	*Дятел білоспинний (гн, зм)	<i>Dendrocopos leucotos</i>
	РЯД ГОРОПЦЕПОДІБНІ	PASSERIFORMES
	Родина Ластівкові	Hirundinidae
82.	Ластівка сільська (гн)	<i>Hirundo rustica</i>
83.	Ластівка міська (гн)	<i>Delichon urbica</i>
84.	Ластівка берегова (гн)	<i>Riparia riparia</i>
	Родина Жайворонкові	Alaudidae
85.	Жайворонок польовий (гн)	<i>Alauda arvensis</i>
86.	Жайворонок чубатий (посмітюха)	<i>Galerida cristata</i>

	(ГН, ЗМ)	
87.	Жайворонок лісовий (ГН)	Lullula arborea
	Родина Плискові	Motacillidae
88.	Щеврик лісовий (ГН)	Anthus trivialis
89.	Щеврик лучний (ГН)	Anthus pratensis
90.	Щеврик гірський (ГН)	Anthus spinoletta
91.	Плиска біла (ГН)	Motacilla alba
92.	Плиска гірська (ГН)	Motacilla cinerea
93.	Плиска жовта (ГН)	Motacilla flava
	Родина Сорокопудові	Laniidae
94.	*Сорокопуд – жулан	Lanius excubitor
95.	Сорокопуд терновий (ГН)	Lanius collurio
	Родина Вивільгові	Oriolidae
96.	Вивільга (ГН)	Oriolus oriolus
	Родина Шпакові	Sturnidae
97.	Шпак звичайний (ГН, ЗМ)	Sturnus vulgaris
	Родина Воронові	Corvidae
98.	Крук (ГН, ЗМ)	Corvus corax
99.	Ворона сіра (ГН, ЗМ)	Corvus cornix
100.	Грак (ГН, ЗМ)	Corvus frugilegus
101.	Галка (ГН, ЗМ)	Coleus monedula
102.	Сорока (ГН, ЗМ)	Pica pica
103.	Сойка (ГН, ЗМ)	Garrulous glandarius
104.	Горіхівка (ГН, ЗМ)	Nucifraga caryccatactes
	Родина Омелюхові	Bombycillidae
105.	Омелюх (ЗМ)	Bombicilla garrulus
	Родина Пронуркові	Cinellidae
106.	Пронурок (оляпка) (ГН, ЗМ)	Cinclus cinclus
	Родина Кропивникові	Troglodytidae

107.	Кропивник (гн, зм)	Troglodytes trogdytes
	Родина Тинівкові	Prunellidae
108.	Тинівка лісова (гн)	Prunella modularis
	Родина Кропив'янкові	Sylviidae
109.	Кропив'янка рябогруда (гн)	Silvia nisoria
110.	Кропив'янка чорноголова (гн)	Silvia atricapilla
111.	Кропив'янка садова (гн)	Silvia borin
112.	Кропив'янка сіра (гн)	Silvia communis
113.	Кропив'янка прудка (гн)	Silvia curruca
114.	Кобилочка солов'їна (зл)	Locusrella lustrinioides
115.	Берестянка звичайна (гн)	Hippolais icterina
116.	Вівчарик весняний (гн)	Phylloscopus trochillus
117.	Вівчарик – ковалик (гн)	Phylloscopus collybitus
118.	Вівчарик жовтобровий (гн)	Phylloscopus sibilatrix
	Родина золотомушкові	Regulidae
119.	Золотомушка жовто чуба (гн, зм)	Regulus regulus
120.	*Золотомушка червоночуба (гн)	Regulus ignicapillus
	Родина Мухоловкові	Muscicapidae
121.	Мухоловка сіра (гн)	Muscicapa striata
122.	Мухоловка строката (гн)	Muscicapa hypoleuca
123.	Мухоловка білошия (гн)	Muscicapa albicollis
124.	Мухоловка мала (гн)	Muscicapa parva
125.	Трав'янка чорноголова (гн)	Saxicola torquata
126.	Кам'янка звичайна (гн)	Oenanthe oenanthe
	Родина Дроздові	Turdidae
127.	Трав'янка лучна (гн)	Saxicola rufetra
128.	Горихвістка звичайна (гн)	Phoenicurus phoenicurus
129.	Горихвістка чорна (гн)	Phoenicurus ochruros
130.	Вільшанка /малинівка/ (гн)	Erithacus rubecula

131.	Соловейко східний (гн)	Luscinia luscinia
132.	Дрізд – чикотень (гн, зм)	Turdus pilaris
133.	Дрізд гірський /біловолий/ (гн)	Turdus torquatus
134.	Дрізд чорний (гн, зм)	Turdus merula
135.	Дрізд білобровий (пр)	Turdus musicus
136.	Дрізд співочий (гн)	Turdus philomelos
137.	Дрізд омелюх (гн, зм)	Turdus viscivorus
	Родина Довгохвості синиці	Paradoxornithidae
138.	Довгохвоста синиця (гн, зм)	Aegithalos caudatus
	Родина Синицеві	Paridae
139.	Синиця велика (гн, зм)	Parus major
140.	Синиця блакитна /лазарівка/(гн,зм)	Parus coeruleus
141.	Синиця чубата (гн, зм)	Parus cristarus
142.	Синиця чорна /московська/ (гн, зм)	Parus ater
143.	Гаїчка чорноголова /болотяна/(гн,зм)	Parus palustris
144.	Гаїчка – пухляк (гн, зм)	Parus montanus
145.	Синиця блакитна (гн, зм)	Parus caeruleus
	Родина Повзикові	Sittidae
146.	Повзик звичайний (гн, зм)	Sitta europaea
	Родина Підкоришникові	Certhiidae
147.	Підкоришник звичайний /пищуха/ (гн, зм)	Certhia familiaris
	Родина Горобцеві	Passeridae
148.	Горобець хатній (гн, зм)	Passer domesticus
149.	Горобець польовий (гн, зм)	Passer montanus
	Родина В'юркові	Fringillidae
150.	Зяблик (гн)	Fringilla coelebs
151.	В'юнок канарковий	Serinus canaria

152.	Зеленяк (гн, зм)	<i>Chloris chloris</i>
153.	Щиглик (гн, зм)	<i>Carduelis carduelis</i>
154.	Чиж (гн, зм)	<i>Carduslis spinus</i>
155.	Коноплянка (гн, зм)	<i>Carduelis cannabina</i>
156.	Снігур (гн, зм)	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>
157.	Костогриз /дубоніс/ (гн, зм)	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>
158.	Шишкар ялиновий (гн, зм)	<i>Loxia curvirostra</i>
159.	Щедрик (гн, зм)	<i>Serinus serinus</i>
	Родина Вівсянкові	Emberizidae
160.	Вівсянка звичайна (гн, зм)	<i>Emberiza citrinella</i>
	<u>КЛАС ССАВЦІ</u>	<u>THERIA</u>
	РЯД КОМАХОЇДНІ	INSECTIVORA
	Родина Їжакові	Erinaceidae
161.	Їжак звичайний	<i>Erinaceus europaeus</i>
162.	Їжак білочеревий	<i>Erinaceus concolor</i> Martin
	Родина Кротові	Talpidae
163.	Кріт європейський	<i>Talpa europaea</i>
	Родина Мідицеві	Soricidae
164.	Мідниця звичайна	<i>Sorex araneus</i>
165.	Бурозубка мала	<i>Sorex minutus</i>
166.	*Кутора мала	<i>Neomys anomalus</i>
167.	Білозубка мала	<i>Crocidura suaveolens</i>
168.	*Білозубка велика (білочерева)	<i>Crocidura leucodon</i>
169.	Кутора велика	<i>Neomys fodiens</i>
	РЯД ЛИЛИКОПОДІБНІ (рукокрилі) (кажани)	VESPERTILIONIFORMES
	Родина Лиликові	Vespertilionidae
170.	*Нічниця в'їчаста (наттерера)	<i>Myotis nattereri</i>
171.	*Лилик двоколірний	<i>Vespertilio murinus</i>

172.	*Вухань звичайний	<i>Plecotus auritus / austriacus</i>
173.	*Нічниця велика	<i>Myotis myotis</i>
174.	*Кажан (лилик) пізній	<i>Eptesicus serotinus</i>
175.	* <u>Широковух європейський</u>	<u><i>Barbastella barbastellus</i></u>
176.	*Кажан північний	<i>Eptesicus nilsonii</i>
177.	*Нічниця довговуха	<i>Myotis bechsteinii</i>
178.	*Нічниця Брандта	<i>Myotis brandtii</i>
179.	*Нічниця ставкова	<i>Myotis dasycneme</i>
180.	*Нічниця водяна	<i>Myotis daubentonii</i>
181.	*Вечірниця мала	<i>Nyctalus leisleri</i>
182.	*Вечірниця руда	<i>Nyctalus noctula</i>
183.	*Нетопир Натусіуса	<i>Pipistrellus nathusii</i>
184.	*Нетопир звичайний	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
185.	*Підковоніс малий	<i>Rhinolophus hipposidero</i>
	РЯД ЗАЙЦЕПОДІБНІ	LEPORIFORMES
	Родина Заячі	Leporidae
186.	Заєць сірий	<i>Lepus europaeus</i>
	РЯД МИШОПОДІБНІ	MURIFORMES
	Родина Білячі	Sciuridae
187.	Білка звичайна карпатська	<i>Sciurus vulgaris carpathic</i>
	Родина Вовчкові	Myoxidae
188.	Вовчок	<i>Glis glis</i>
189.	Вовчок лісовий	<i>Dryomys nitedula</i>
190.	Вовчок горішковий	<i>Muscardinus avellanarius</i>
191.	Вовчок сірий	<i>Myoxus glis</i>
	Родина Норицеві	Arvicolidae
192.	Нориця руда	<i>Myodes glareolus</i>
193.	Щур гірський	<i>Arvicola scherman</i>
194.	Нориця підземна	<i>Microtus subterraneus</i>

195.	Нориця польова	Microtus arvalis
196.	Нориця темна	Microtus agrestis
	Родина Мишачі	Muridae
197.	Пацюк сірий /мандрівний/	Rattus norvegicus
198.	*Миша лісова	Apodemus silvaticus
199.	Миша польова	Apodemus agrarius
200.	Миша жовтогорла	Apodemus flavicolis
201.	Миша маленька	Micromys minutus
202.	Полівка руда лісова	Clethrionomys glareolus
203.	Полівка підземна	Microtus subterraneus
204.	Полівка темна	Microtus agrestis
205.	Полівка звичайна	Microtus arvalis
206.	Миша хатня	Mus musculus
	РЯД ПАРНОКОПИТНІ (РАТИЧНІ)	ARTIODACTYLA (CERVIFORMES)
	Родина Свинячі	Suidae
207.	Свиня дика, кабан	Sus scrofa
	Родина Оленеві	Cervidae
208.	Олень благородний (європейський)	Cervus elaphus
209.	Козуля європейська	Capreolus capreolus
	Родина Порожнисторогі /маржинові/	Bovidae
210.	*Зубр європейський	Bison bonasus
	РЯД ХИЖІ	CANIFORMES
	Родина Собачі	Canidae
211.	Вовк	Canis lupus
212.	Лисиця	Vulpes vulpes
213.	Єнотовидний собака	Nyctereutes procyonoidae

	Родина Ведмежі	Ursidae
214.	*Ведмідь бурий	Ursus arctos
	Родина Котячі	Felidae
215.	*Кіт лісовий	Felis silvestris
216.	*Рись	Lynx lynx
	Родина куніцеві	Mustelidae
217.	Куниця лісова	Master master
218.	Ласка	Mustela nivalis
219.	*Горностаї	Mustela erminea
220.	*Норка європейська	Mustela lutreola
221.	*Тхір чорний (лісовий)	Mustela putorius
222.	Борсук	Meles meles
223.	*Видра річкова	Lutra lutra
	<u>КЛАС МІНОГИ</u>	<u>CEPHALASPIDOMORPHI</u>
	РЯД МІНОГОПОДІБНІ	PETROMYZONTIFORMES
	Родина міногові	Petromyzontiformes
224.	*Мінога українська	Eudontomyzon mariae
	<u>КЛАС КІСТКОВІ РИБИ</u>	<u>OSTEICHTHYES</u>
	РЯД КОРОПОПОДІБНІ	CYPRINIFORMES
	Родина коропів	Cyprinidae
225.	Бистрянкa звичайна	Alburnoides bipunctatus
226.	Верховодка звичайна	Alburnus alburnus
227.	*Марена звичайна	Barbus barbus
228.	Марена середземноморська	B. meridionalis Risso
229.	Підуст звичайний	Chondrostoma nasus
230.	Пічкур звичайний	Gobio gobio
231.	Головень	Leuciscus cephalus
232.	Гольян звичайний	Phoxinus phoxinus
233.	Гірчак звичайний	Rhodeus sericeus

	Родина в'юнові	Cobitidae
234.	Щипівка звичайна	Cobitis taenia
235.	Щипівка гірська	Sabanejewia aurata Filippi
	Родина Баліторові	Balitoridae
236.	Слизик	Barbatula barbatula
	РЯД ЛОСОСЕПОДІБНІ	SALMONIFORMES
	Родина лососеві	Salmonidae
237.	*Лосось дунайський	Hucho hucho
238.	Форель райдужна	Salmo gairdnerii
239.	Форель струмкова	S. trutta
240.	*Харіус європейський	Thymallus thymallus
	РЯД ТРИСКОПОДІБНІ	GADIFORMES
	Родина тріскові	Gadidae
241.	*Минь річковий	Lota lota
	РЯД СКОРПЕНОПОДІБНІ	РЯД СКОРПЕНОПОДІБНІ
	Родина бабцеві	Cottidae
242.	Бабець - головач	Cottus gobio
243.	Бабець барвистоногий	C. poecilopus Heckel
	РЯД ОКУНЕПОДІБНІ	PERCIFORMES
	Родина окуневі	Percidae
244.	*Чоп малий	Zingel streber
	<u>КЛАС ВИЩІ РАКИ</u>	<u>MALACOSTRACA</u>
245.	*Рак широкопалий	Astacus astacus
	<u>КЛАС П'ЯВКИ</u>	<u>HIRUDINEA</u>
246.	*П'явка медична	Hirudo medicinalis
	КЛАС ДВОСТУЛКОВІ МОЛЮСКИ	BIVALVIA
247.	Перлівниця товстостінна	Unio crassus
	<u>КЛАС ЧЕРЕВОНОГІ</u> <u>МОЛЮСКИ</u>	<u>GASTROPODA</u>

248.	Равлик виноградний	Helix pomatia
249.	Равлик замкнений оманливий	Balea fallax(Rssm.)
250.	*Равлик волохатий Більца	Trichia bielzi (A. Schm.)
251.	*Равлик Любомирського	Plicuteria lubomirskii
	ТИП КИШКОВОПОРОЖНИННІ	COELENTERATA
	<u>КЛАС ГІДРОЇДНІ</u>	<u>HYDROZOA</u>
252.	Гідра звичайна	Hydra vulgaris Pale
	ТИП ГОЛОВОХОБОТНІ	CERHALORHYNCHA
	<u>КЛАС ВОЛОСОВІ</u>	<u>NEMATOMORPHA</u>
253.	Волосатик водяний	Gordius aquaticus
	ТИП ЧЛЕНИСТОНОГІ	ARTHROPODA
	<u>КЛАС КОМАХИ</u>	<u>INSECTA</u>
	<i>Твердокрилі, жуки</i>	<i>Coleoptera</i>
254.	Бронзівка золота	Celonia aurata L
255.	Гнойовик лісовий	Geotrupes stercorosus L
256.	Клітра 4-х масшта	Clytra quadripunctata L
257.	М'якотілка бура	Cantharis fusca L
258.	Щитник двозубчастий	Picromerus lidens L
259.	Клон деревний зелений	Palomena prasina L
260.	Клон італійський	Graphosoma italinum Mull.
261.	Елія гостроголова	Aelia acuminata L
262.	Мертвоїд 4-х цяткових	Xylodrepa quadripunctata L
263.	*Жук-олень	Lucanus cervus
264.	Жуки ковалики	Elateridae
265.	Жук – гнойовик	Geotrupes stercorarius
266.	Листоїди	Chrysomelidae
267.	Восковик перев'язаний	Trichius fasciatus
268.	*Вусач мускусний	Aromia moschata

	<i>Ряд Лускокрилі, метелики</i>	<i>Lepidoptera</i>
269.	*Мнемозина	<i>Parnassius mnemosyne</i>
270.	*Ведмедиця-господиня	<i>Callimorpha dominula</i>
271.	Віляночка горошкова	<i>Leptiolea sinapis</i> L
272.	Білан ріп'яний	<i>Bieris rapae</i> L
273.	Білан капустяний	<i>Bieris brassicae</i> L
274.	Волово око	<i>Hironephele jurtina</i> L
275.	Шашечниця масштаб	<i>Melitela aurelia</i> Nick
276.	Кутокрилка Сбіла	<i>Polyqonia C-album</i> L
277.	Перламутрівка велика лісова	<i>Argynnis papria</i> L
278.	Перламутрівка польова	<i>Argynnis niobe</i>
279.	Перламутрівка Нобеля	<i>Argynnis niobe</i>
280.	Сінниця арканія	<i>Coenonympha arcania</i> L
281.	Сінниця звичайна	<i>Coenonympha pamphilus</i> L
282.	Адмірал	<i>Vanessa atalanta</i> L
283.	Синявець крупнянний	<i>Celastrina arqiolus</i> L
284.	Вічко чорно-буре	<i>Aphantopus hyperantus</i>
285.	Пав'яче вічко денне	<i>Inachis io</i>
286.	Чорнушка кофейна	<i>Erebia ligea</i>
287.	Чорнушка ефіопка	<i>Erebia aethiops</i>
288.	Реп'яхівка	<i>Cynthia cardui</i>
289.	Лимонниця	<i>Gonepteryx rhamni</i>
290.	Коконопряд сосновий	<i>Dendrolimus pini</i>
291.	Перелівниці вербової (мала)	<i>Apatura ilia</i>
292.	*Махаон	<i>Papilio machaon</i>
293.	*Подалірій	<i>Iphiclides podalirius</i>
294.	*Стрічкарка тополева	<i>Limenitis populi</i>
295.	*Райдужниця велика	<i>Apatura iris</i>
296.	Ванесса чорно-руда	<i>Nymphalis xanthomelas</i>

297.	*Бражник Мертва голова	Acherontia atropos
298.	*Сатурнія руда	Aglia tau
299.	Ведмедиця Гера	Callimorpha quadripunctaria (Poda)
300.	Багатокоролівка садова	Nymphalis polychloros
301.	Галатея (Пестроглазка Галатея)	Melanargia galathea
302.	Пістряка - Ефіальт	Zygaena ephialtes L.
303.	Пістрянка конюшинова	Zygaena trifolii
304.	Совка войовнича	Eupsilia transversa
305.	Совка зелена осіння	Cryphia muralis
306.	Совка рудувата пухонога	Agrochola helvola
307.	Листовійка іржава	
308.	Листовійки – брунькоїд Пенктера	
309.	+/- П'ядун лінійчатий	<i>Siona lineata</i>
	Бабки	Odonata
310.	Коромисло синє	Aeschna cyanea
311.	Лютка дріада	Istes dryas
312.	*Красуня-діва	Calopteryx virgo
313.	*Дозорець-імператор	Anax imperator Leach
314.	*Кордулегастер двозубчастий	Cordulegaster bidentata
315.	*Офіогомфус Цецилія	Ophiogomphus cecilia
316.	*Бабка перев'язана	Sympetrum pedemontanum
317.	+/- Тонкочеревець смугастий	<i>Sympetrum striolatum</i>
	Прямокрилі	Orthoptera
318.	Коник зелений	Tettigonia viridissima L
319.	Цвіркун польовий	Gryllus campestris
320.	Вовчок звичайний	Gryllotalpa gryllotalpa
	Перетинчастокрилі	Hymenoptera
321.	Джміль земляний	Dombus terrestris L
322.	Джміль звичайний	Bombus proteus

323.	Муха джмелевидна	Eristalis tenax
324.	Мухи журчалки	Syrphidae
325.	Шершень	Vespa erabro L
326.	Гедзь бичачий	Tabanus bovinus L
327.	Джміль кам'яний	Bombus lapidarius L
328.	Ола германська	Vespa germanica L
329.	*Ксилокопа звичайна	Xylocopa valga Gerst
330.	Мурашка руда лісова	Formica rufa
331.	Церконіс червоноплямиста	Cercopis sanguineus Geofor.
	<i>Тараканоподібні</i>	<i>Blattodea</i>
332.	Тарган чорний	Blatta orientalis
333.	Лапландський	Ectobius lapponicus
	<i>Ряд веснянки</i>	<i>Plecoptera</i>
334.	Веснянка велика	Perla maxima Scop.
	<i>Ряд щипавки</i>	<i>Dermaptera</i>
	Родина щипавкові	Forficulidae
335.	Щипавка звичайна	Forficula auricularia
	<i>Ряд Сітчастокрили</i>	<i>Neuroptera</i>
	<u>Родина Золотоочкові</u>	<u>Chrysopidae</u>
336.	<u>Золотоочка звичайна</u>	<u>Chrysopa vulgaris Schneider</u>
	КЛАС - КОМАХИ	
	Жуки – хижакі або стафілініди (Coleoptera, Staphylinidae)	
	Підродина Omaliinae	
337.	Eusphalerum minutum	
338.	Eusphalerum limbatum	
339.	Eusphalerum tenenbaumi	
340.	Eusphalerum longipenne	
341.	Eusphalerum sorbi	
342.	Acrulia inflata	

343.	<i>Phyllodrepa floralis</i>
344.	<i>Omalium rivulare</i>
345.	<i>Omalium caesum</i>
346.	<i>Phloeonomus pusillus</i>
347.	<i>Anthobium atrocephalum</i>
348.	<i>Deliphrum tectum</i>
349.	<i>Olophrum assimile</i>
350.	<i>Arpedium quadrum</i>
351.	<i>Amphichroum canaliculatum</i>
352.	<i>Lesteva longoelytrata</i>
353.	<i>Geodromicus nigrita</i>
	Підродина Proteininae
354.	<i>Megarthus denticollis</i>
355.	<i>Megarthus depressus</i>
356.	<i>Megarthus prosseni</i>
357.	<i>Proteinus crenulatus</i>
	Підродина Micropeplinae
358.	<i>Micropeplus longipennis</i>
	Підродина Phloeocharinae
359.	<i>Phloeocharis subtilissima</i>
	Підродина Tachyporinae
360.	<i>Ischnosoma splendidum</i>
361.	<i>Mycetoporus corpulentus</i>
362.	<i>Mycetoporus punctus</i>
363.	<i>Mycetoporus niger</i>
364.	<i>Bryoporus cernuus</i>
365.	<i>Lordithon lunulatus</i>
366.	<i>Parabolitobius formosus</i>
367.	<i>Sepedophilus littoreus</i>

368.	<i>Tachyporus nitidulus</i>
369.	<i>Tachinus laticollis</i>
370.	<i>Tachinus rufipes</i>
371.	<i>Tachinus subterraneus</i>
	Підродина Trichophyinae
372.	<i>Trichophya pilicornis</i>
	Підродина Habrocerinae
373.	<i>Habrocerus capillaricornis</i>
	Підродина Oxytelinae
374.	<i>Deleaster dichrous</i>
375.	<i>Ochtephilus omalinus</i>
376.	<i>Thinodromus hirticollis</i>
377.	<i>Thinodromus arcuatus.</i>
378.	<i>Carpelimus (Trogophloeus) subtilis</i>
379.	<i>Carpelimus (Trogophloeus) elongatulus</i>
380.	<i>Thinobius crinifer</i>
381.	<i>Oxytelus fulvipes</i>
382.	<i>Oxytelus laqueatus</i>
383.	<i>Anotylus rugosus</i>
384.	<i>Anotylus intricatus</i>
385.	<i>Anotylus tetracarinatus</i>
386.	<i>Anotylus insecatus</i>
387.	<i>Platystethus arenarius</i>
388.	<i>Platystethus cornutus</i>
389.	<i>Bledius opacus</i>
390.	<i>Bledius subterraneus</i>
391.	<i>Bledius cribricollis</i>
392.	<i>Bledius baudii</i>

	Підродина Steninae
393.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>biguttatus</i>
394.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>comma</i> .
395.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>longipes</i>
396.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>maculiger</i>
397.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>fossulatus</i> S. (s. str.) <i>gracilipes</i>
398.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>gracilipes</i>
399.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>aterrimus</i>
400.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>juno</i>
401.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>lustrator</i>
402.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>stigmula</i>
403.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>providus</i>
404.	<i>Stenus</i> (s. str.) <i>bimaculatus</i>
405.	<i>Stenus</i> (<i>Nestus</i>) <i>ruralis</i>
406.	<i>Stenus</i> (<i>Nestus</i>) <i>boops</i>
407.	<i>Stenus</i> (<i>Nestus</i>) <i>excubitor</i>
408.	<i>Stenus</i> (<i>Nestus</i>) <i>cautus</i>
409.	<i>Stenus</i> (<i>Nestus</i>) <i>incanus</i>
410.	<i>Stenus</i> (<i>Nestus</i>) <i>circularis</i>
411.	<i>Stenus</i> (<i>Nestus</i>) <i>cephallenicus</i>
412.	<i>Stenus</i> (<i>Tesnus</i>) <i>eumerus</i>
413.	<i>Stenus</i> (<i>Hypostenus</i>) <i>fulvicornis</i>
414.	<i>Stenus</i> (<i>Hypostenus</i>) <i>tarsalis</i>
415.	<i>Stenus</i> (<i>Hypostenus</i>) <i>similis</i>
416.	<i>Stenus</i> (<i>Hypostenus</i>) <i>cicindeloides</i>
417.	<i>Stenus</i> (<i>Metatesnus</i>) <i>bifoveolatus</i>
418.	<i>Stenus</i> (<i>Metatesnus</i>) <i>picipes</i>
419.	<i>Stenus</i> (<i>Hemistenus</i>) <i>carpathicus</i>
420.	<i>Stenus</i> (<i>Hemistenus</i>) <i>kolbei</i>

421.	<i>Stenus (Hemistenus) geniculatus</i>
	Підродина Paederinae
422.	<i>Paederidius rubrothoracicus</i>
423.	<i>Paederidius ruficollis</i>
424.	<i>Paederus limophilus</i>
425.	<i>Rugilus rufipes</i>
426.	<i>Rugilus erichsonii</i>
427.	<i>Rugilus angustatus</i>
428.	<i>Medon brunneus</i>
429.	<i>Medon ripicola</i>
430.	<i>Pseudomedon obscurellus</i>
431.	<i>Lithocharis nigriceps</i>
432.	<i>Scopaeus gracilis</i>
433.	<i>Scopaeus laevigatus</i>
434.	<i>Scopaeus minutus</i>
435.	<i>Scopaeus championi</i>
436.	<i>Platydomene sodalis</i>
437.	<i>Platydomene picipes</i>
438.	<i>Tetartopeus terminatus</i>
439.	<i>Lathrobium brunnipes</i>
440.	<i>Lathrobium laevipenne</i>
441.	<i>Lathrobium taxi</i>
442.	<i>Lathrobium pallidum</i>
443.	<i>Lathrobium longulum</i>
444.	<i>Lathrobium depressum</i>
445.	<i>Lathrobium pallidipenne</i>
	Підродина Staphylininae
446.	<i>Othius punctulatus</i>
447.	<i>Atrecus pilicornis</i>

448.	<i>Nudobius lenthus</i>
449.	<i>Gyrophypnus angustatus</i>
450.	<i>Gyrophypnus fracticornis</i>
451.	<i>Leptacinus pusillus</i>
452.	<i>Neobisnius prolixus</i>
453.	<i>Neobisnius villosulus</i>
454.	<i>Erichsonius cinerascens</i>
455.	<i>Gabrius breviventer</i>
456.	<i>Gabrius astutoides</i>
457.	<i>Philonthus addendus</i>
458.	<i>Philonthus alpinus</i>
459.	<i>Philonthus atratus</i>
460.	<i>Philonthus confinis</i>
461.	<i>Philonthus coprophilus</i>
462.	<i>Philonthus debilis</i>
463.	<i>Philonthus decorus</i>
464.	<i>Philonthus fumarius</i>
465.	<i>Philonthus marginatus</i>
466.	<i>Philonthus laevicollis</i>
467.	<i>Philonthus parvicornis</i>
468.	<i>Philonthus pseudovarians</i>
469.	<i>Philonthus rectangulus</i>
470.	<i>Philonthus rubripennis</i>
471.	<i>Philonthus sanguinolentus</i>
472.	<i>Philonthus spinipes</i>
473.	<i>Philonthus splendens</i>
474.	<i>Philonthus tenuicornis</i>
475.	<i>Philonthus varians</i>
476.	<i>Philonthus wuestoffi</i>

477.	<i>Bisnius fimetarius</i>
478.	<i>Ontholestes murinus</i>
479.	<i>Ontholestes tessellatus</i>
480.	<i>Ocypus macrocephalus</i>
481.	<i>Quedius</i> (s. str.) <i>fuliginosus</i>
482.	<i>Quedius</i> (<i>Quedionuchus</i>) <i>plagiatus</i>
483.	<i>Quedius</i> (<i>Raphirus</i>) <i>fumatus</i>
484.	<i>Quedius</i> (<i>Raphirus</i>) <i>riparius</i>
485.	<i>Quedius</i> (<i>Raphirus</i>) <i>umbrinus</i>
486.	<i>Quedius</i> (<i>Raphirus</i>) <i>suturalis</i>
487.	<i>Quedius</i> (<i>Raphirus</i>) <i>maurorufus</i>
488.	<i>Quedius</i> (<i>Microsaurus</i>) <i>mesomelinus skorazsewskyi</i>
489.	<i>Heterothops praeivius</i>
490.	<i>Acylophorus glaberrimus</i>
КЛАС ПАВУКОПОДІБНІ - ARACHNIDA	
<u>Ряд павуки - Araneae</u>	
Родина - Agelenidae	
491.	<i>Histoipona torpida</i>
Родина - Amaurobiidae	
492.	<i>Callobius claustrarius</i>
Родина - Gnaphosidae	
493.	<i>Micaria pulicaria</i>
Родина - Linyphiidae	
494.	<i>Bathyphantes nigrinus</i>
495.	<i>Gongylidiellum latebricola</i>
496.	<i>Pelecopsis radicicola</i>
497.	<i>Tenuiphantes tenebricola</i>
498.	<i>Tenuiphantes zimmermanni</i>
499.	<i>Walckenaeria furcillata</i>

	Родина - Lycosidae
500.	<i>Alopecosa pulverulenta</i>
501.	<i>Pardosa fulvipes</i>
502.	<i>Pardosa lugubris</i>
503.	<i>Pardosa pullata</i>
504.	<i>Piratula hygrophila</i>
505.	<i>Xerolycosa nemoralis</i>
	Родина - Pisauridae
506.	<i>Pisaura novicia</i>
	Родина - Thomisidae
507.	<i>Ozyptila trux</i>
	<u>Родина (з літ. пр.) - Linyphiidae</u>
508.	* <i>Bathyphantes eumenis</i>
509.	<i>Bathyphantes gracilis</i>
510.	<i>Bathyphantes nigrinus</i>
511.	<i>Centromerus arcanus</i>
512.	<i>Centromerus cavernarum</i>
513.	<i>Centromerus silvicola</i>
514.	<i>Centromerus sylvaticus</i>
515.	<i>Ceratinella brevis</i>
516.	<i>Cnephalocotes obscurus</i>
517.	<i>Dicymbium nigrum</i>
518.	<i>Diplocephalus cristatus</i>
519.	<i>Diplocephalus helleri</i>
520.	<i>Diplocephalus latifrons</i>
521.	<i>Diplocephalus picinus</i>
522.	<i>Diplostyla concolor</i>
523.	<i>Dismodicus bifrons</i>
524.	<i>Dismodicus elevatus</i>

525.	<i>Entelecara acuminata</i>
526.	<i>Erigone atra</i>
527.	<i>Erigone dentipalpis</i>
528.	<i>Floronia bucculenta</i>
529.	<i>Gnathonarium dentatum</i>
530.	<i>Gonatium orientale</i>
531.	<i>Gongylidiellum compar</i>
532.	<i>Gongylidium rufipes</i>
533.	<i>Kaestneria torrentum</i>
534.	<i>Lepthyphantes pallidus</i>
535.	<i>Leptorhoptrum robustum</i>
536.	<i>Linyphia hortensis</i>
537.	<i>Lophomma punctatum</i>
538.	<i>Macrargus rufus</i>
539.	<i>Mansuphantes arciger</i>
540.	<i>Mansuphantes mansuetus</i>
541.	<i>Maso sundevalli</i>
542.	<i>Meioneta affinis</i>
543.	<i>Meioneta mollis</i>
544.	<i>Meioneta rurestris</i>
545.	<i>Micrargus georgescuae</i>
546.	<i>Micrargus herbigradus</i>
547.	<i>Microneta viaria</i>
548.	<i>Nerience clathrata</i>
549.	<i>Nerience emphana</i>
550.	<i>Nerience peltata</i>
551.	<i>Nerience radiata</i>
552.	<i>Oedothorax agrestis</i>
553.	<i>Oedothorax apicatus</i>

554.	<i>Oedothorax gibbosus</i>
555.	<i>Oedothorax retusus</i>
556.	<i>Pelecopsis radiccicola</i>
557.	<i>Peponocranium praeceps</i>
558.	<i>Pocadicnemis pumila</i>
559.	<i>Porrhomma convexum</i>
560.	<i>Porrhomma microps</i>
561.	<i>Sintula corniger</i>
562.	<i>Tapinocyba affinis</i>
563.	<i>Tenuiphantes alacris</i>
564.	<i>Tenuiphantes cristatus</i>
565.	<i>Tenuiphantes flavipes</i>
566.	<i>Tenuiphantes mengei</i>
567.	<i>Tenuiphantes tenebricola</i>
568.	<i>Trematocephalus cristatus</i>
569.	<i>Walckenaeria acuminata</i>
570.	<i>Walckenaeria atrotibialis</i>
571.	<i>Walckenaeria cuspidata</i>
572.	<i>Walckenaeria furcillata</i>
573.	<i>Walckenaeria mitrata</i>
574.	<i>Walckenaeria nudipalpis</i>

Примітка:

Статус перебування птахів: гн. – гніздовий, зм. – зимуючий, пр. – пролітний, літ. – літуючий, зл. – залітний.

* - тварини занесені до Червоної книги України.

+/- - види тварин які виявлені вперше (П. Одочуком)

На основі узагальнених матеріалів польових досліджень, зібраних за попередні роки (Скільський І. В., Хлус Л., Гнелица В. А., Смірнов Н. А., Федоряк М. М., Ярошинська О. Г., Гонтаренко А.В., Одочук П. І. та ін.), а

також в результаті опрацювання літературних джерел та інформації від майстрів з охорони ПЗФ, на території НППВ встановлене перебування 574 види хребетних та безхребетних тварин (це складає 84,8 % від їх загальної кількості в Буковинських Карпатах), (з них занесених до Червоної книги України 81 вид). Вони належать до 156 родів, 74 родин, 30 рядів і 6 класів.

Табл.5.1.2.

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДОВОГО РІЗНОМАНІТТЯ ФАУНИ ВИЖНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

(станом на 2022р.)

	Українська назва РЯД	Латинська назва РЯД	Кількісні видів досто вірно відмі чених за весь період існування парку
<u>КЛАС ЗЕМНОВОДНІ</u>		<u>AMPHIBIA</u>	
	<i>РЯД ХВОСТАТІ ЗЕМНОВОДНІ</i>	<i>CAUDATA</i>	5
	Родина Саламандрові	Calamadridae	
	<i>РЯД БЕЗХВОСТІ ЗЕМНОВОДНІ</i>	<i>ANURA</i>	7
	Родина Круглоязикові	DiscoGLOSSIDAE	
	Родина Ропухові	BUFONIDAE	
	Родина Квакшеві	HYLIDAE	
	Родина Жабові	RANIDAE	
<u>КЛАС ПЛАЗУНИ</u>		<u>REPTILIA</u>	
	<i>РЯД ЛУСКАТІ</i>	<i>SQUAMATA</i>	7
	Родина веретінницеви	lacertidae	
	Родина Ящіркові	Lacertidae	
	Родина Полозові	Colubridae	
	Родина Гадюкові	Viperidae	
<u>КЛАС ПТАХИ</u>		<u>AVES</u>	
	<i>РЯД ЛЕЛЕКОПОДІБНІ</i>	<i>CICONIFORMES</i>	3

	Родина Чаплеві	Ardeidae	
	Родина Лелекові	Ciciniidae	
	<i>РЯД ГУСЕПОДІБНІ</i>	<i>ANSERIFORMES</i>	5
	Родина Качкові	Anatidae	
	<i>РЯД СОКОЛОПОДІБНІ</i>	<i>FALCONIFORMES</i>	12
	Родина Яструбові	Accipitridae	
	Родина Соколові	Falconidae	
	<i>РЯД КУРОПОДІБНІ</i>	<i>GALLIFORMES</i>	5
	Родина Фазанові	Phasinidae	
	Родина Тетерукові	Tetraonidae	
	<i>РЯД ЖУРАВЛЕПОДІБНІ</i>	<i>GRUIFORMES</i>	2
	Родина Журавлеві	Gruidae	
	Родина Пастушкові	Rallidae	
	<i>РЯД СИВКОПОДІБНІ</i>	<i>CHARADRIIFORMES</i>	7
	Родина Сивкові	Chradiidae	
	Родина Баранцеві	Scolopacidae	
	Родина мартинові	Laridae	
	<i>РЯД ГОЛУБОПОДІБНІ</i>	<i>COLUMBIFORMES</i>	5
	Родина Голубові	Columbidae	
	<i>РЯД ЗОЗУЛЕПОДІБНІ</i>	<i>CUCULIFORMES</i>	1
	Родина Зозулеві	Cuculidae	
	<i>РЯД СОВОПОДІБНІ</i>	<i>STRIGIFORMES</i>	8
	Родина Совові	Strigidae	
	<i>РЯД ДРІМЛЮГОПОДІБНІ</i>	<i>CAPRIMULQIFORMES</i>	1
	Родина Дрімлюгові	Caprimulgidae	
	<i>РЯД СЕРПОКРИЛЬЦЕПОДІБНІ</i>	<i>APODIFORMES</i>	1
	Родина Серпокрильцеві	Apodidae	
	<i>РЯД РАКШЕПОДІБНІ</i>	<i>CORACIIFORMES</i>	1
	Родина Рибалочкові	Alcedinidae	

	<i>РЯД ОДУДОПОДІБНІ</i>	<i>UPUPIFORMES</i>	<i>1</i>
	Родина Одудові	Upupidae	
	<i>РЯД ДЯТЛОПОДІБНІ</i>	<i>PICIFORMES</i>	<i>10</i>
	Родина Дятлові	Picidae	
	<i>РЯД ГОРОПЦЕПОДІБНІ</i>	<i>PASSERIFORMES</i>	<i>79</i>
	Родина Ластівкові	Hirundidae	
	Родина Жайворонкові	Alaudidae	
	Родина Плискові	Motacillidae	
	Родина Сорокопудові	Laniidae	
	Родина Вивільгові	Oriolidae	
	Родина Шпакові	Sturnidae	
	Родина Воронові	Corvidae	
	Родина Омелюхові	Bombycillidae	
	Родина Пронуркові	Cinelidae	
	Родина Кропивникові	Troglodytidae	
	Родина Тинівкові	Prunellidae	
	Родина Кропив'янкові	Sylviidae	
	Родина золотомушкові	Regulidae	
	Родина Мухоловкові	Muscicapidae	
	Родина Дроздові	Turdidae	
	Родина Довгохвості синиці	Paradoxornithidae	
	Родина Синицеві	Paridae	
	Родина Повзикові	Sittidae	
	Родина Підкоришникові	Certhiidae	
	Родина Горобцеві	Passeridae	
	Родина В'юркові	Fringillidae	
	Родина Вівсянкові	Emberizidae	
	<u>КЛАС ССАВЦІ</u>	<u>THERIA</u>	
	<i>РЯД КОМАХОЇДНІ</i>	<i>INSECTIVORA</i>	<i>9</i>

	Родина Їжакові	Erinaceidae	
	Родина Кротові	Talpidae	
	Родина Мідицеві	Soricidae	
	РЯД ЛИЛИКОПОДІБНІ (рукокрилі) (кажани)	VESPERTILIONIFORMES	16
	Родина Лиликові	Vespertilionidae	
	РЯД ЗАЙЦЕПОДІБНІ	LEPORIFORMES	1
	Родина Заячі	Leporidae	
	РЯД МИШОПОДІБНІ	MURIFORMES	20
	Родина Білячі	Sciuridae	
	Родина Вовчкові	Myoxidae	
	Родина Норицеві	Arvicolidae	
	Родина Мишачі	Muridae	
	РЯД ПАРНОКОПИТНІ (РАТИЧНІ)	ARTIODACTYLA (CERVIFORMES)	4
	Родина Свинячі	Suidae	
	Родина Оленеві	Cervidae	
	Родина Порожнисторогі /маржинові/	Bovidae	
	РЯД ХИЖІ	CANIFORMES	13
	Родина Собачі	Canidae	
	Родина Ведмежі	Ursidae	
	Родина Котячі	Felidae	
	Родина куницевої	Mustelidae	
	<u>КЛАС МІНОГИ</u>	<u>CERHALASPIDOMORPHI</u>	
	РЯД МІНОГОПОДІБНІ	PETROMYZONTIFORMES	1
	Родина міногові	Petromyzontiformes	
	<u>КЛАС КІСТКОВІ РИБИ</u>	<u>OSTEICHTHYES</u>	
	РЯД КОРОПОПОДІБНІ	CYPRINIFORMES	12

	Родина коропові	Cyprinidae	
	Родина в'юнові	Cobitidae	
	Родина Баліторові	Balitoridae	
	<i>РЯД ЛОСОСЕПОДІБНІ</i>	<i>SALMONIFORMES</i>	4
	Родина лососеві	Salmonidae	
	<i>РЯД ТРІСКОПОДІБНІ</i>	<i>GADIFORMES</i>	1
	Родина тріскові	Gadidae	
	<i>РЯД СКОРПЕНОПОДІБНІ</i>	<i>РЯД СКОРПЕНОПОДІБНІ</i>	2
	Родина бабцеві	Cottidae	
	<i>РЯД ОКУНЕПОДІБНІ</i>	<i>PERCIFORMES</i>	1
	Родина окуневі	Percidae	
<u>КЛАС ВИЩІ РАКИ</u>		<u>MALACOSTRACA</u>	
	<i>РЯД ДЕСЯТИНОГІ</i>	<i>DECAPODA</i>	1
<u>КЛАС П'ЯВКИ</u>		<u>HIRUDINEA</u>	
	<i>РЯД БЕЗХОБОТНІ П'ЯВКИ</i>	<i>ARHYNCHOBDELLIDA</i>	1
<u>КЛАС ДВОСТУЛКОВІ МОЛЮСКИ</u>		<u>BIVALVIA</u>	
	<i>РЯД ДВОСТУЛКОВІ</i>	<i>UNIONOIDATA</i>	1
<u>КЛАС ЧЕРЕВОНОГІ МОЛЮСКИ</u>		<u>GASTROPODA</u>	
	<i>Равлики несправжні</i>	<i>(Hygromiidae)</i>	4
	ТИП КИШКОВОПОРОЖНИННІ	COELENTERATA	
<u>КЛАС ГІДРОЇДНІ</u>		<u>HYDROZOA</u>	
	<i>РЯД АНТОМЕДУЗИ</i>	<i>ANTHOMEDUSAE</i>	1
	ТИП ГОЛОВОХОБОТНІ	CERHALORHYNCHA	
<u>КЛАС ВОЛОСОВІ</u>		<u>NEMATOMORPHA</u>	
	<i>Волосатик водяний</i>	<i>Gordius aquaticus</i>	1
	ТИП ЧЛЕНИСТОНОГІ	ARTHROPODA	

<u>КЛАС КОМАХИ</u>		<u>INSECTA</u>	
	<i>РЯД ТВЕРДОКРИЛІ</i>	<i>Coleoptera</i>	15
	<i>РЯД ЛУСКОКРИЛІ</i>	<i>Lepidoptera</i>	41
	<i>РЯД БАБКИ</i>	<i>Odonata</i>	8
	<i>РЯД ПРЯМОКРИЛІ</i>	<i>Orthoptera</i>	3
	<i>РЯД ПЕРЕТИНЧАСТОКРИЛІ</i>	<i>Hymenoptera</i>	11
	<i>РЯД ТАРАКАНОПОДІБНІ</i>	<i>Blattodea</i>	2
	<i>РЯД ВЕСНЯНКИ</i>	<i>Plecoptera</i>	1
	<i>РЯД ЩИПАВКИ</i>	<i>Dermoptera</i>	1
	Родина щипавкові	Forficulidae	
	<i>РЯД СІТЧАСТОКРИЛІ</i>	<i>Neuroptera</i>	1
	<u><i>Родина Золотоочкові</i></u>	<u><i>Chrysopidae</i></u>	
<u>КЛАС - КОМАХИ</u>			
Жуки–хижаки або стафілініди(Coleoptera, Staphylinidae)			
	Підродина Omaliinae	Omaliinae	17
	Підродина Proteininae	Proteininae	4
	Підродина Micropeplinae	Micropeplinae	1
	Підродина Phloeocharinae	Phloeocharinae	1
	Підродина Tachyporinae	Tachyporinae	12
	Підродина Trichophyinae	Trichophyinae	1
	Підродина Habrocerinae	Habrocerinae	1
	Підродина Oxytelinae	Oxytelinae	19
	Підродина Steninae	Steninae	29
	Підродина Paederinae	Paederinae	24
	Підродина Staphylininae	Staphylininae	45
<u>КЛАС ПАВУКОПОДІБНІ</u>		<u>ARACHNIDA</u>	
	<u><i>РЯД ПАВУКИ</i></u>	<u><i>Araneae</i></u>	84
	Родина	Agelenidae	
	Родина	Amaurobiidae	

	Родина	Gnaphosidae	
	Родина	Linyphiidae	
	Родина	Lycosidae	
	Родина	Pisauridae	
	Родина	Thomisidae	
	<u>Родина (з літ. пр.).</u>	<u>Linyphiidae</u>	

Табл.5.1.3.

**Видове різноманіття фауни на території національного природного
парку «Вижницький» станом на 2022 рік**

Клас, ряд, родина, вид	Характер перебування (постійно мешкає, сезонно, мігруючий)	Чисельність (багато чисельний, рідкісний, зникаючий)	Поширення (вказати характерні екосистеми)	Джерела виявлення (літературні, достовірно встановлено спостереженням колекційні збори, відновлювання, фотографування тощо)
<i><u>Земноводні та плазуни</u> <u>охарактеризов</u> <u>ані всі види.</u> Кл. Земноводні Ряд Безхвості земноводні Род. Круглоязикові Вид кумка жовточеревце ва</i>	<i>постійно мешкає</i>	<i>багаточисель ний</i>	<i>водойми</i>	<i>достовірно встановлено спостере женням</i>
Кл. Земноводні	постійно	багаточисель	водойми	достовірно

Ряд Безхвості земноводні Род. Жабові Вид Жаба ставкова	мешкає	ний		встановлено спостереженням
Кл. Земноводні Ряд Безхвості земноводні Род. Квакшеві Вид Жаба трав'яна	постійно мешкає	багаточисель ний	водойми	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Земноводні Ряд Безхвості земноводні Род. Квакшеві Вид Жаба гостроморда	постійно мешкає	багаточисель ний	водойми	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Земноводні Ряд Безхвості земноводні Род. Квакшеві Вид Квакша звичайна /рахкавка/	постійно мешкає	багаточисель ний	водойми	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Земноводні Ряд Безхвості земноводні Род. Ропухові Вид Ропуха зелена	постійно мешкає	чисельний	водойми	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Земноводні Ряд Безхвості земноводні Род. Ропухові	постійно мешкає	багаточисель ний	водойми	достовірно встановлено спостереженням

Вид Ропуха звичайна				
<i>Кл. Земноводні</i> <i>Ряд Хвостаті</i> <i>Род.</i> <i>Саламандрові</i> <i>Вид</i> <i>Саламандра</i> <i>плямиста</i>	<i>постійно</i> <i>мешкає</i>	<i>чисельний</i>	<i>ялицево-</i> <i>буково-</i> <i>ялинові ліси,</i> <i>водойми</i>	<i>достовірно</i> <i>встановлено</i> <i>спостережен-</i> <i>ням</i>
Кл. Земноводні Ряд Хвостаті Род. Саламандрові Вид Тритон гірський (альпійський)	постійно мешкає	чисельний	водойми	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Земноводні Ряд Хвостаті Род. Саламандрові Вид Тритон гребінчастий	постійно мешкає	чисельний	водойми	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Земноводні Ряд Хвостаті Род. Саламандрові Вид Тритон карпатський	постійно мешкає	чисельний	водойми	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Земноводні Ряд Хвостаті Род. Саламандрові Вид Тритон звичайний	постійно мешкає	малочисельний	водойми	достовірно встановлено спостереженням

<i>Кл. Плазуни Ряд Лускаті Род. (полозові) вужові Вид Полоз ескуланів</i>	<i>постійно мешкає</i>	<i>чисельний</i>	<i>ялицево- буково- ялинові ліси</i>	<i>достовірно встановлено спостережен- ням</i>
Кл. Плазуни Ряд Лускаті Род. Ящіркові Вид Ящірка прудка	постійно мешкає	чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Плазуни Ряд Лускаті Род. (гадюкові) Вид Гадюка звичайна	постійно мешкає	малочисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Плазуни Ряд Лускаті Род. (полозові) вужові Вид Вуж звичайний	постійно мешкає	чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Плазуни Ряд Лускаті Род. веретінницеві Вид Веретільниця ламка	постійно мешкає	чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Плазуни Ряд Лускаті Род. Ящіркові Вид Ящірка живородна	постійно мешкає	чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Кл. Плазуни Ряд Лускаті Род. (полозові) вужові Вид Мідянка звичайна	постійно мешкає	чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
<i>Кл. Ссавці. Ряд. Парнокопитні, Род. Оленеві, Вид Козуля європейська</i>	<i>постійно мешкає</i>	<i>багаточисель- ний</i>	<i>ялицево- буково- ялинові ліси</i>	<i>достовірно встановлено спостережен- ням</i>
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Котячі, Вид Кіт лісовий	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереження м
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Собачі, Вид Лисиця звичайна.	постійно мешкає	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд. Парнокопитні, Род. Свинячі, Вид. Свиня дика, кабан.	постійно мешкає	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд. Парнокопитні, Род. Оленеві, Вид Олень благородний європейський.	постійно мешкає	малочисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Кл. Ссавці, Ряд Зайцеподібні, Род. Зайцеві, Вид Заєць- русак.	постійно мешкає	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Куницеві, Вид Куниця лісова.	постійно мешкає	малочисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Гризунів, Род. Білкові, Вид Білка звичайна карпатська.	постійно мешкає	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Котячі, Вид Рись звичайна	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Куницеві, Вид Тхір лісовий(чорний)	постійно мешкає	малочисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Собачі, Вид Вовк.	мігруючий	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Ведмежі,	мігруючий	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Вид Ведмідь бурий				
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Куницеві, Вид Ласка	постійно мешкає	малочисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Куницеві, Вид Видра річкова	мігруючий	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси, біля річок	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Куницеві, Вид Горностай	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Куницеві, Вид Норка європейська	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Хижі звірі, Род. Куницеві, Вид Борсук звичайний	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Комахоїдні, Род. Їжакові, Вид Їжак звичайний	постійно мешкає	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси, біля річок	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Комахоїдні, Род. Мідицеві, Вид Мідниця	постійно мешкає	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси, біля річок	достовірно встановлено спостереженням

звичайна				
Кл. Ссавці, Ряд Комахоїдні, Род. Мідицеві, Вид Кутора велика	постійно мешкає	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси, біля річок	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Комахоїдні, Род. Мідицеві, Вид Кутора мала	постійно мешкає	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси, біля річок	достовірно встановлено спостереженням
<i>(Кажани – BCI) Кл. Ссавці, Ряд Лиликоподібні (кажани), Род. Лиликові, Вид Вухань звичайний</i>	<i>постійно мешкає</i>	<i>рідкісний</i>	<i>ялицево- буково- ялинові ліси.</i>	<i>достовірно встановлено спостереження м</i>
Кл. Ссавці, Ряд Лиликоподібні (кажани), Род. Лиликові, Вид Лилик двоколірний	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лиликоподібні (кажани), Род. Лиликові, Вид Нічниця війчаста	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням

Кл. Ссавці, Ряд Лиликоподібні (кажани), Род. Лиликові, Вид Нічниця довговуха	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лиликоподібні (кажани), Род. Лиликові, Вид Кажан (лилик) пізній	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лиликоподібні (кажани), Род. Лиликові, Вид Нічниця велика	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лиликоподібні (кажани), Род. Лиликові, Вид Нічниця ставкова	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лиликоподібні (кажани), Род. Лиликові, Вид Нічниця	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням

Брандта				
Кл. Ссавці, Ряд Лилюкоподібні (кажани), Род. Лилюкові, Вид Вечірниця мала	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лилюкоподібні (кажани), Род. Лилюкові, Вид Нетопир звичайний	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лилюкоподібні (кажани), Род. Лилюкові, Вид Кажан північний	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лилюкоподібні (кажани), Род. Лилюкові, Вид Нічниця водяна	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лилюкоподібні (кажани), Род. Лилюкові,	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням

Вид Вечірниця руда				
Кл. Ссавці, Ряд Лилюкоподібні (кажани), Род. Лилюкові, Вид Широковух європейський	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лилюкоподібні (кажани), Род. Лилюкові, Вид Нетопир Натузіуса	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Ссавці, Ряд Лилюкоподібні (кажани), Род. Лилюкові, Вид Підковоніс малий	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси.	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи, Ряд Голубеподібні, Род. Голубині, Вид Голуб сизий.	постійно мешкає	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостережен- ням
Кл. Птахи, Ряд Лелекоподібні Род. Чаплеві	мігруючий	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Вид Чапля сіра				
Кл. Птахи Ряд Лелекоподібні Род. Лелекові Вид Лелека білий	сезонно	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси (на електростовпах)	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Лелекоподібні Род. Лелекові Вид Лелека чорний	сезонно	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостере женням
Кл. Птахи Ряд Гусеподібні Род. Качкові Вид Крижень	постійно мешкає (гніздиться)	мало чисельний	водойми	достовірно встановлено спостере женням
Кл. Птахи Ряд Гусеподібні Род. Качкові Вид Гуска сіра	сезонно	мало чисельний	водойми	достовірно встановлено спостере женням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Яструб малий	постійно мешкає	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Яструб великий	постійно мешкає	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи	постійно	рідкісний	ялицево-	достовірно

Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Осоїд	мешкає (гніздиться)		буково- ялинові ліси	встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Орел- карлик	постійно мешкає (гніздиться)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Канюк звичайний	постійно мешкає	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Шуліка рудий	постійно мешкає (гніздиться)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Шуліка чорний	постійно мешкає (гніздиться)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Підорлик малий	постійно мешкає (гніздиться)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Беркут	постійно мешкає (залітний)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Яструбові Вид Орлан білохвіст	постійно мешкає (залітний)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Соколові Вид Підсоколик великий	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Соколоподібні Род. Соколові Вид Боривітер звичайний	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Куроподібні Род. Фазанові Вид Куріпка сіра	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Куроподібні Род. Фазанові	постійно мешкає (гніздиться)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Вид Перепілка				
Кл. Птахи Ряд Куроподібні Род. Тетерукові Вид Тетерук	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Куроподібні Род. Тетерукові Вид Глухар	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Куроподібні Род. Тетерукові Вид Орябок	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Голубоподібні Род. Голубові Вид Горлиця садова	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Голубоподібні Род. Голубові Вид Голуб- синяк	постійно мешкає (гніздиться)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Дятлоподібні Род. Дятлові Вид Дятел зелений	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Кл. Птахи Ряд Дятлоподібні Род. Дятлові Вид Дятел сивий	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Дятлоподібні Род. Дятлові Вид Дятел звичайний (строкатий)	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд дятлоподібні Род. Дятлові Вид Дятел білоспинний	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Дятлоподібні Род. Дятлові Вид Дятел чорний	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Дятлоподібні Род. Дятлові Вид Дятел середній	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Дятлоподібні	постійно мешкає (гніздиться,	чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Род. Дятлові Вид Дятел малий	зимує)			
Кл. Птахи Ряд дятлоподібні Род. Дятлові Вид Дятел трипалий	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд дятлоподібні Род. Дятлові Вид Дятел сирійський	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
<i>Кл. Птахи Ряд Совоподібні Род. Совові Вид Пугач звичайний</i>	<i>постійно мешкає (гніздиться, зимує)</i>	<i>рідкісний</i>	<i>ялицево- буково- ялинові ліси</i>	<i>достовірно встановлено спостереження м</i>
Кл. Птахи Ряд Совоподібні Род. Совові Вид Сова вухата	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Совоподібні Род. Совові Вид Сич хатній	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд	постійно мешкає	рідкісний	ялицево- буково-	достовірно встановлено

Совоподібні Род. Совові Вид Сич волохатий	(гніздиться, зимує)		ялинові ліси	спостереженням
Кл. Птахи Ряд Совоподібні Род. Совові Вид Сичик- горобець	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Совоподібні Род. Совові Вид Сова довгохвоста	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Совоподібні Род. Совові Вид Совка сплюшка	Сезонно (гніздиться)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Ракшеподібні Род. Рибалочкові Вид Рибалочка	постійно мешкає (гніздиться, зимує)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси (біля річок)	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Журавлеподібні Род. Журавлеві Вид Журавель сірий	постійно мешкає (пролітний)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Кл. Птахи Ряд Журавлеподібні Род. Пастушкові Вид Деркач	Сезонно (гніздиться)	мало чисельний	Луки (з високою рослинністю)	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Одудоподібні Род. Одудові Вид Одуд	Сезонно (гніздиться)	мало чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Горобцеподібні Род. Плискові Вид Плиска жовта	постійно мешкає (гніздиться)	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Горобцеподібні Род. Сорокопудові Вид Сорокопуд сірий	сезонно (гніздиться)	рідкісний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Горобцеподібні Род. Плискові Вид Плиска жовта	постійно мешкає (гніздиться)	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Птахи Ряд Горобцеподібні Род. Плискові	постійно мешкає (гніздиться)	багато чисельний	ялицево- буково- ялинові ліси	достовірно встановлено спостереженням

Вид Плиска жовта				
<i>Кл. Комахи</i> <i>Ряд Лускокрилі</i> <i>Род. Біланові</i> <i>Вид</i> <i>Лимонниця</i>	<i>сезонно</i>	<i>багато</i> <i>чисельний</i>	<i>луки</i>	<i>достовірно</i> <i>встановлено</i> <i>спостережен-</i> <i>ням</i>
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Род. Німфаліди Вид Райдужниця велика	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Реп'яхівка	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Род. Білани Вид Білан капустяний	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Вічко черно- буре	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Род. Inachis Вид Пав'яче вічко денне	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі	сезонно	малочисельний	луки	достовірно встановлено

Род. Ведмедиці Вид Ведмедиця Гера				спостереженням
Кл. Комахи Ряд Бабки Род. Calopterygidae Вид Красуня- діва	сезонно	рідкісний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Бабки Род. Коромисла Вид Коромисло синє	сезонно	рідкісний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Мнемозина	сезонно	рідкісний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Пістрянка конюшинова	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Перламутрівка польова	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Волово око	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Шашечниця	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням

масштаб				
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Чорнушка кофейна	сезонно	багато чисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Коконпряд сосновий	сезонно	малочисельний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Махаон	сезонно	рідкісний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Сатурнія руда	сезонно	рідкісний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Вид Бражник мертва голова	сезонно	рідкісний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Род. Косатцеві Вид Подалірій	сезонно	рідкісний	луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Род. Косатцеві Вид Ведмедиця- господиня	сезонно	рідкісний	узлісся, луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Род. Косатцеві	сезонно	багаточисельна	узлісся, луки	достовірно встановлено спостереженням

Вид Віляночка горошкова				
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Род. Косатцеві Вид Перламутрівка велика лісова	сезонно	рідкісний	узлісся, луки	достовірно встановлено спостереженням
Кл. Комахи Ряд Лускокрилі Род. Косатцеві Вид Стрічкарка тополева	сезонно	рідкісний	узбіччя доріг, луки	достовірно встановлено спостереженням

Таблиця вище заповнювалась згідно вимог програми Літопису природи. В таблицю внесені фауністичні списки по всіх групах тварин, зокрема це слідує інформація:

- Вид тварини; дослідник; рік; біотоп; статус перебування; чисельність; одиниці вимірювання; примітки.

Результати моніторингу фонових видів та фауністичних угруповань подаються у такому вигляді:

- Вид; категорія охорони;

Дана таблиця є узагальнюючою тобто щороку ведеться наростаюче узагальнення результатів інвентаризаційних даних. Нові дані які зводяться в таблицю є малочисельними через відсутність (залучення) вузькоспеціалізованих фахівців.

5.2. Чисельність фонових видів тварин

5.2.1. Чисельність ссавців

Табл.5.2.1.1

Таксономічна структура теріофауни (ссавців) НПП «Вижницький»

Ряд	Кількість		
	родин	родів	видів

			абс.	%
Lepori formes	1	1	1	2,2
Muriformes	5	14	17	36,9
Soriciformes	3	4	6	13,0
Vespertilioniformes	1	3	5	10,9
Caniformes	4	10	13	28,3
Cerviformes	3	4	4	8,7
Всього: (6)	17	36	46	100

Спостереження за кількістю та характером перебування ссавців на території парку головним чином проводилися працівниками: «збереження та відтворення природних екосистем» на визначених ділянках. Інформація про наявність дикої фауни в лісових угіддях представлена у вигляді таблиць, які подаються нижче і в часовому аспекті охоплюють 1997-2022 роки. Кількісні дані по видам тварин дозволяють простежувати динаміку чисельності. Також на карті нижче можна побачи місця локалізації окремих видів тварин на території НПП «Вижницький».

В 2022 році продовжено «Фотомоніторинг» тобто дослідження видового складу і популяційної структури великих ссавців, для моніторингу за їх переміщенням у часі та просторі.

Для цих наукових досліджень використовувались спеціальні технічні засоби - «фотопастки» для аудіо, відео та фотофіксації місцевої фауни. Фотопастка спрацьовує на рух в режимі реального часу і є абсолютно непомітною у лісових насадженнях. Технічно передбачена можливість фіксувати стан справ як за допомогою фотознімків, так і відеозйомки. Завдяки цьому використовуємо їх для боротьби з браконьєрами, порушниками порядку у лісах, з метою обліку та встановлення статевовікового складу популяції диких звірів. Крім того, дуже цікавими та малодослідженими на території НПП «Вижницький» є так звані «міжвидові конфлікти», фіксування яких є досить проблематичним.

За весь період часу завдяки установленій у різних урочищах та

природних біотопах (на території НПП «Вижницький») «фотопасткою» отримано цікаві фотографії представників тваринного світу, а саме:

- Урочище Сухий: олень благородний 3 особини (самці), свиня дика 10 ос., вовк 2 ос., рись звичайна 2 ос., козуля європейська 20 ос., куниця лісова 2 ос..

- Урочище Стебник: олень благородний 2 ос., свиня дика 12 ос., вовк 1 ос., рись звичайна 3 ос., козуля європейська 22 ос., куниця лісова 1 ос., лисиця звичайна 3 ос..

- Урочище Виженка: лисиця звичайна 3 ос., свиня дика 10 ос., вовк 1 ос., рись звичайна 1 ос., козуля європейська 15 ос., куниця лісова 1 ос..

- Урочище Рівні: козуля європейська 12 ос., куниця лісова 2 ос., лисиця звичайна 2 ос., борсук звичайний 2 ос..

- Урочище Солонець: олень благородний 6 ос., свиня дика 7 ос., вовк 1 ос., козуля європейська 12 ос., куниця лісова 1 ос., заєць сірий 3 ос..

- Урочище Стіжок: свиня дика 2 ос., вовк 1 ос., козуля європейська 7 ос..

Рис.5.2.1.1 Козуля європейська – *Capreolus capreolus*
(самка – 2 ос.). (ур. Виженка)

Рис.5.2.1.2. Олень благородний - (*Cervus elaphus*)
(самець – 2 ос.), (ур. Виженка)

Рис.5.2.1.3. Олень благородный - (*Cervus elaphus*)
(самец – 1), (ур. Виженка)

Рис.5.2.1.4. Олень благородный - (*Cervus elaphus*)
(молодий самец – 1), (ур. Виженка)

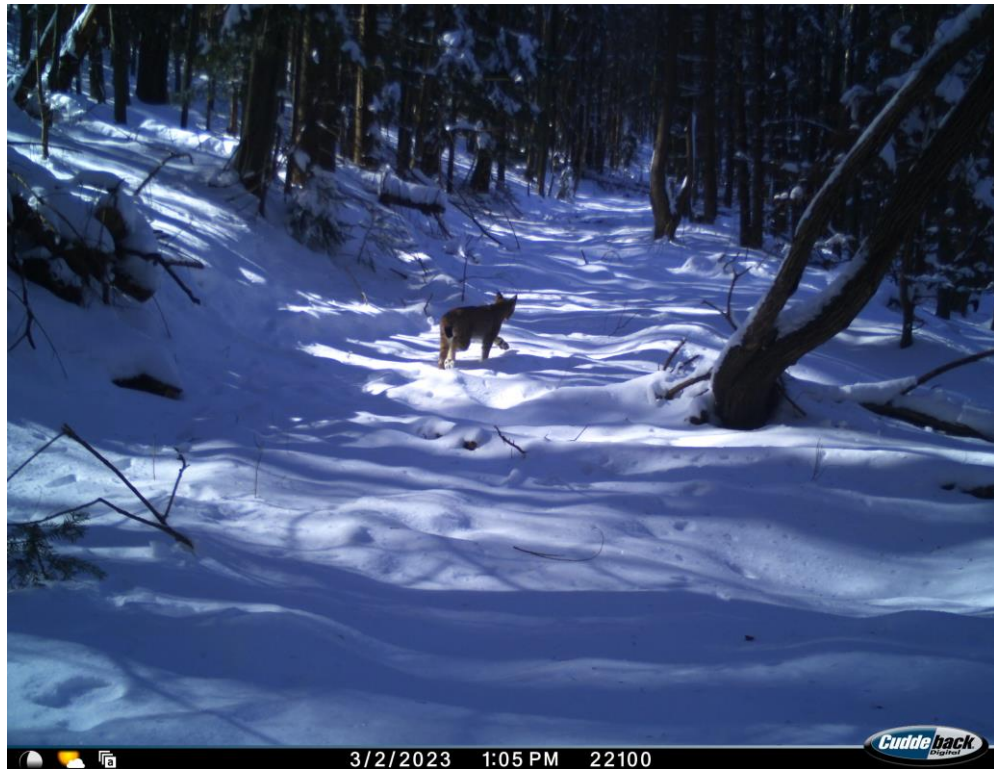

Рис.5.2.1.5. Рись звичайна - *Lynx lynx L.*
(ур. Виженка)

Рис.5.2.1.6 . Борсук європейський – *Meles meles*
(ур. Виженка)

Рис. 5.2.1.7. Козуля європейська – *Capreolus capreolus*
(самка – 1), (ур. Рівня)

Рис.5.2.1.8 . Козуля європейська – *Capreolus capreolus*
(самки – 3), (ур. Рівня)

Рис.5.2.1.9 . Козуля європейська – *Capreolus capreolus*
(самка – 1), (ур. Рівня)

Рис. 5.2.1.10. Кіт лісовий (*Felis silvestris*), (ур. Рівня)

Рис.5.2.1.11 . Кіт лісовий (*Felis silvestris*), (ур. Рівня)

Рис.5.2.1.12 . Борсук європейський (*Meles meles*), (ур. Рівня)

«Фотомоніторинг» проводили (встановлення фотопасток): науковий співробітник науково-дослідного відділу Самігулін Р.Ш., провідний інженер з охорони тваринного світу Шегета О.С., текстова частина (аналіз даних) науковий співробітник Одочук П.І..

«Фотопастку» встановлювали в місцях концентрації парнокопитних, на лісових стежках і міграційних коридорах диких тварин, узліссях та біополянах. Для дослідження впливу біотехнічних заходів на тварин, «фотопастку» встановлювали біля стаціонарних годівниць і солонців. Надалі отримані (в достатній кількості) фотоматеріали будуть опрацьовуватись науковцями НПП «Вижницький» і використовуватися під час розробок природоохоронних рекомендацій.

Спостереження за кількістю та характером перебування ссавців на території парку головним чином проводилися працівниками науково-дослідного відділу та відділом державної охорони ПЗФ на визначених ділянках. Інформація про наявність дикої фауни в лісових угіддях представлена у вигляді таблиць, які подаються нижче «Динаміка чисельності» в часовому аспекті охоплюють 1997-2022 роки. Кількісні дані по видам тварин дозволяють простежувати динаміку чисельності. Також на карті нижче можна побачити місця локалізації окремих видів ссавців на території НПП «Вижницький».

**Поширення видів тварин на території НПП «Вижницький»,
отримані дані за допомогою «фотопасток».**

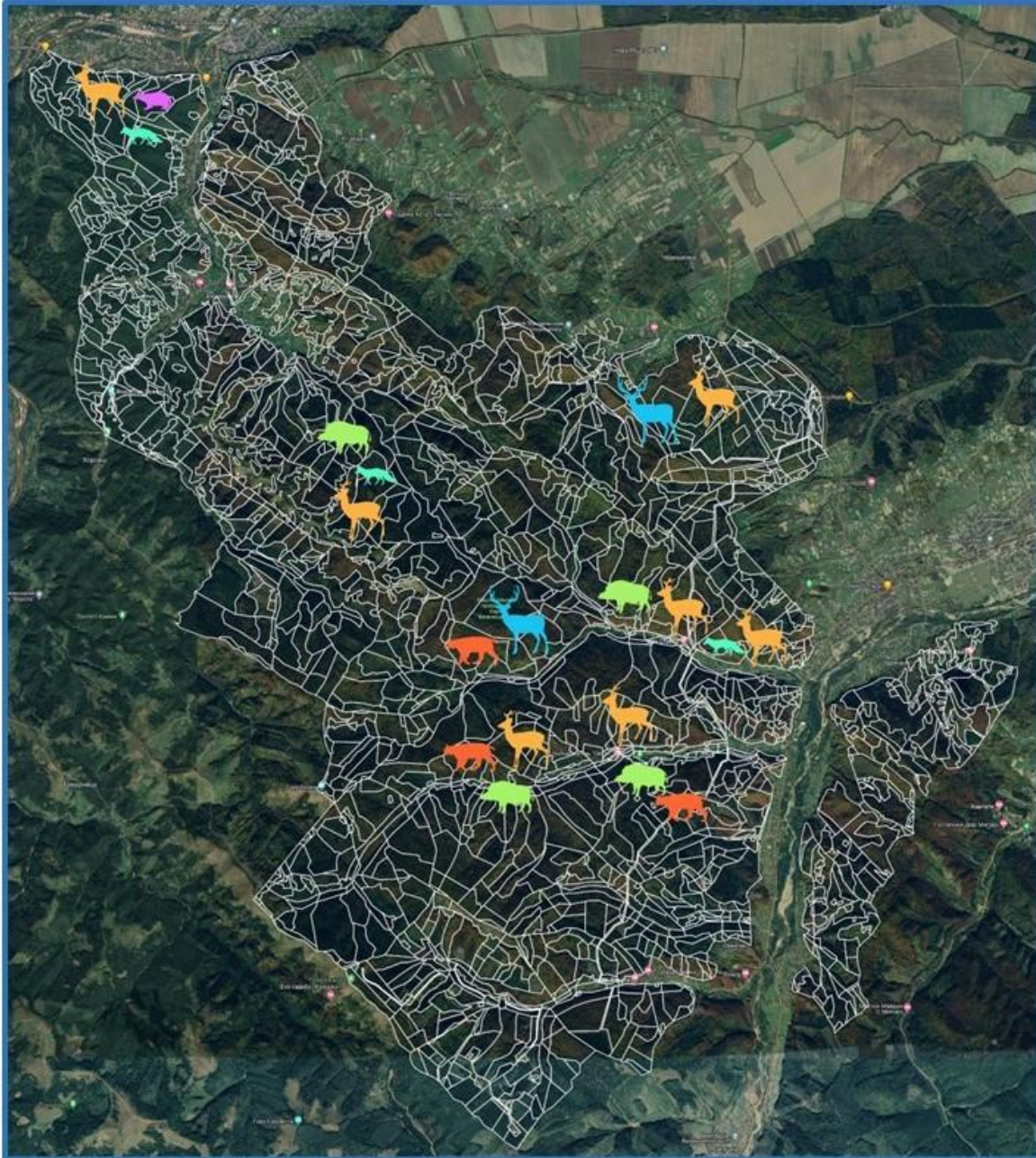

Рисунок .5.2.1.13.

Перелік, (нанесених на карту «ГІС») виявлених за допомогою «фотопасток», видів тварин: козуля європейська, олень благородний, свиня дика, лисиця, рись євразійська, борсук звичайний.

КАРТА-СХЕМА (1)
ПОШИРЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ХРЕБЕТНИХ ТВАРИН
НА ТЕРИТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ВИЖНИЦЬКИЙ»

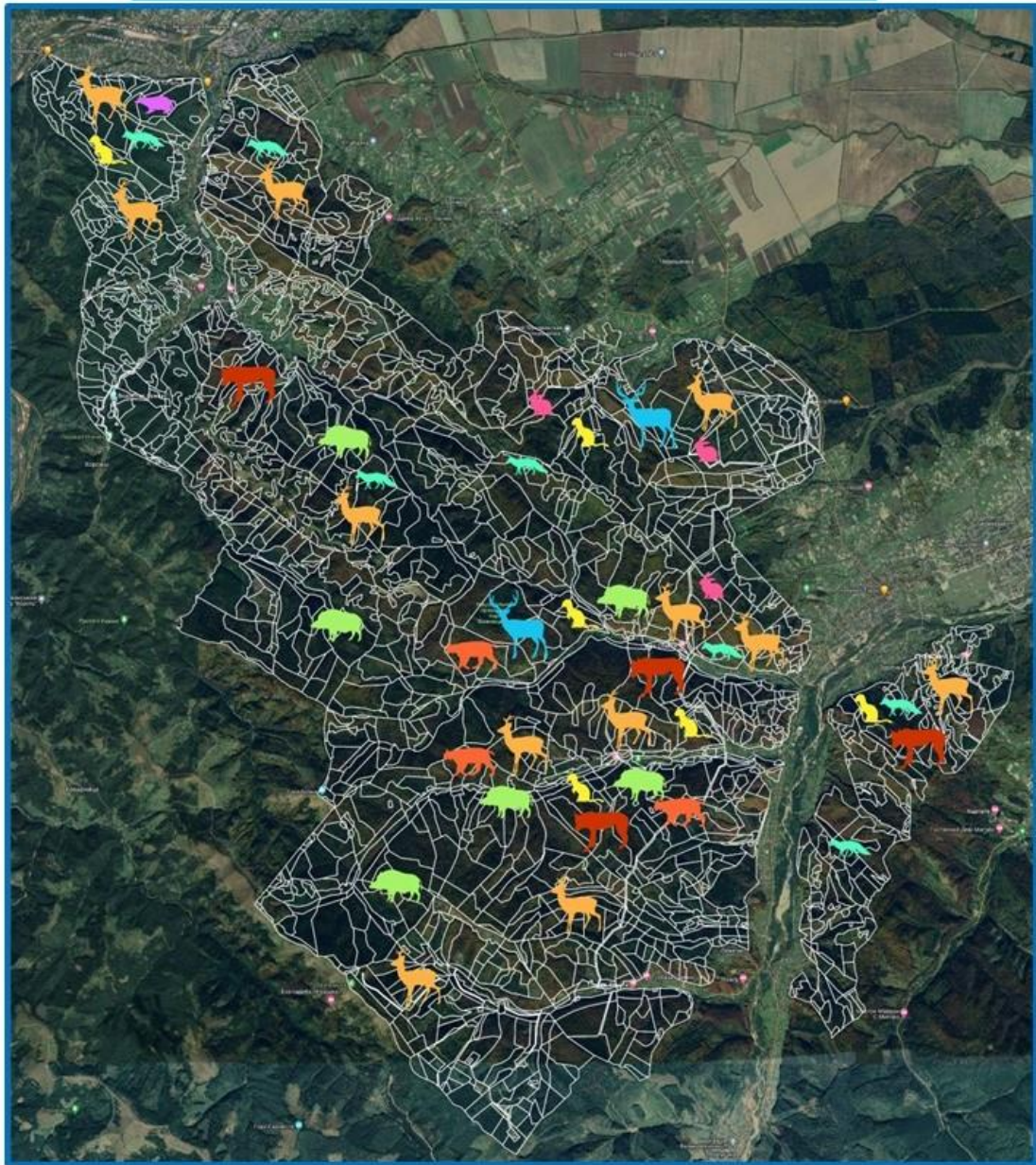

Рисунок 5.2.1.14.

Перелік (нанесених на карту «ГІС») видів тварин в різних частинах НПП «Вижницький»: козуля європейська, олень благородний, свиня дика, лисиця, куниця лісова, заєць сірий, рись євразійська, вовк.

Лісові орнітокомплекси складаються, насамперед, з дрібних горобинних птахів – дуплогніздників: синиці: велика, чорна, чорноголова гайка – повзиків та мешканців чагарникового ярусу - чорного і співочого дроздів, славки - чорно голівки, волового очка, а також птахів - кронників: сірої мухоловки, берестянки, вівчарика ковалика, весняного вівчарика та

жовтоголового королька. Досить часто трапляються хижі птахи - канюк, великий яструб; дятли - великий строкатий та малий. Не дуже часто зустрічаються крук, сойка та горіхівка, із рідкісних птахів слід виділити рябчика, малого підорлика, голуба-синяка та малого яструба.

Із плазунів у лісі поширені гадюка звичайна та живородяща ящірка.

Фауна земноводних також різноманітна. На вологих ділянках, найчастіше мішаного лісу, мешкають: плямиста саламандра, карпатський тритон, ропуха звичайна, гостроморда жаба. Слід зауважити, що на окремих ділянках бучин чисельність, наприклад, плямистих саламандр сягає 15-20 особин на 100 м².

Другим за різноманіттям видів на території національного - парку є узлісно-лучний фауністичний комплекс. Ссавців, котрі віддають перевагу узліссям та лісовим лукам, тим більше постійно мешкають там - небагато. Це такі тварини, як заєць русак, кріт, полівка сіра, їжак звичайний, білка звичайна (карпатська). Водночас майже всі види копитних: олень благородний, козуля європейська, дика свиня днюють у лісових сховищах, а в сутінках дуже часто виходять на годівлю до лісових галявин та лук. У цих же зооценозах полюють лисиці, вовки а іноді лісові куниці, борсуки, дикі коти та рисі. Найтиповішими представниками авіфауни даного комплексу, є сорокопуд-жулан, голуб сизий, вівсянка звичайна, щеврик лісовий, жайворонок лісовий та в певній мірі, притуплень, горлиця звичайна, костогриз, коноплянка, щиглик, польовий горобець і т.д..

У межах НППВ нерегулярно трапляються поодинокі особини вовка звичайного (мігрують з сусідніх територій). Основною причиною зміни чисельності є вплив антропогенного чинника (відстріл, зменшення кормової бази, чинники стурбованості). На території НППВ у 2005 році зафіксовані сліди нападу на оленів і знищення двох особин. Кожного року (починаючи з 2008р.) виявляємо невелику кількість слідів, на основі яких встановлено міграцію вовка по території парку в кількості 3 – 5 особин. Виявлені сліди на значній висоті в горах.

Стосовно безхребетних слід зауважити наступне: при порівняно одноманітному видовому складі фауни її кількісні показники - та домінуючі види різко змінюються у залежності від віку насадження та складу основних лісоутворюючих порід. Найбільш багата - та різноманітна фауна безхребетних у старих - мішаних лісах, де домінують ялина, ялиця і бук.

Поширення видів тварин на території НПП «Вижницький»
(результати власних польових досліджень) (познач. * - рідкісні та зникаючі)

№ п/п	НАЗВА ВИДУ (познач.*- рідкісні та зникаючі)	Дата виявлен ня	К-ть осо бин	Стать	Вік	Біотоп	Населений пункт	Відді лення	Урочи ще, № кварт.	Примітка
1.	Козуля європейська	12.01.22р.	3	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Сліди на снігу. Вдовж берега річки.
2.	Лисиця	12.01.22р.	4	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Сліди на снігу. Вдовж волока.
3.	Свиня дика	12.01.22р.	2	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Сліди на снігу. Переходив дорогу.
4.	Олень благородний	21.01.22р.	1	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на снігу. Переходили дорогу, з лісу на поле.
5.	Лисиця	21.01.22р.	3	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на снігу. Вдовж волока на схилі.
6.	Голуб сизий	21.01.22р.	2	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі (на зрубі).
7.	Козуля європейська	21.01.22р.	3	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на снігу. Перебігали дорогу
8.	Свиня дика	21.01.22р.	1	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на снігу. Шукали жолуді в дубовому лісі.

9.	Канюк звичайний	21.01.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав над лісом.
10.	Заєць русак	26.01.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Вздовж стежки.
11.	Вовк	26.01.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Вздовж волока на схилі.
12.	Свиня дика	26.01.22р.	3	-	-	Дубовий ліс	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. В дубовому лісі.
13.	Козуля європейська	26.01.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Переходили дорогу.
14.	Лисиця	26.01.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Вздовж дороги-25 м..
15.	Снігур	26.01.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
16.	Козуля європейська	03.02.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Сліди на снігу. Вздовж берега річки.

17.	Горобець хатній	03.02.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
18.	Сойка	03.02.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
19.	Сорока	03.02.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
20.	Крук	03.02.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
21.	*Тхір лісовий	03.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Сліди на снігу. Вздовж зарослого волоку.
22.	Заєць русак	03.02.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Сліди на снігу. Переходив дорогу.
23.	Снігур	03.02.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
24.	Свиня дика	03.02.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Сліди на снігу.
25.	Яструб	09.02.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.

26.	Свиня дика	09.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Шукали жолуді в дубовому лісі.
27.	Заєць русак	09.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. В ялиновому підрості.
28.	Козуля європейська	09.02.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Переходили через волок.
29.	Вовк	09.02.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Вздовж волока на схилі.
30.	*Дятел зелений	09.02.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літали з дерева на дерево.
31.	Сорока	09.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
32.	Снігур	09.02.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
33.	Свиня дика	09.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Переходили дорогу
34.	Білка звичайна карпатська	16.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В лісі (на зрубі).

35.	Крук	16.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
36.	Козуля європейська	16.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. Вздовж зарослого волоку.
37.	Лисиця	24.02.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на снігу. Вздовж волока на схилі.
38.	Сойка	24.02.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
39.	Свиня дика	24.02.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на снігу. Переходили дорогу
40.	*Дятел зелений	24.02.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літали з дерева на дерево.
41.	Канюк звичайний	24.02.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літали з дерева на дерево.
42.	Рибалочка	03.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітав поміж дерев поміж лісом, неподалік р. Стебник.
43.	Крук	03.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітав над лісом.

44.	Горобець хатній	03.03.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
45.	Яструб великий	03.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітав над лісом.
46.	Білка звичайна карпатська	11.03.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В лісі (на зрубі).
47.	Голуб сизий	11.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В лісі (на зрубі).
48.	Сойка	11.03.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Лужки №кВ24	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
49.	Свиня дика	11.03.22р.	4	-	-	Дубовий ліс	Окол. смт. Берегомет	-	Лужки №кВ24	Сліди на снігу. В дубовому лісі.
50.	Горобець хатній	11.03.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Лужки №кВ24	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
51.	Канюк звичайний	11.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Лужки №кВ24	Перелітав з дерева на дерево в лісі.

52.	*Дятел зелений	11.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Лужки №кВ24	Перелітав з дерева на дерево в лісі.
53.	Дрізд чорний	16.03.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
54.	*Кумка жовточерева	16.03.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
55.	Олень благородний	16.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. На поляні Стіжок.
56.	Рибалочка	16.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
57.	Пронурок (оляпка)	16.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Вздовж річки Стебник.
58.	Лисиця	16.03.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на снігу. В густому мішаному підрослі.
59.	*Саламандра плямиста	25.03.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	В лісі яка рухалася в ПнЗх напрямку
60.	*Кумка жовточерева	25.03.22р.	11	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.

61.	Козуля європейська	25.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Сліди на снігу. Сліди тягнулись з одного схилу на інший.
62.	*Саламандра плямиста	25.03.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	В лісі в поваленому стовбурі ялини.
63.	Сорока	06.04.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Літали поміж дерев..
64.	Зозуля	06.04.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	«По співу»
65.	Білка звичайна карпатська	06.04.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В лісі (на зрубі).
66.	Рибалочка	06.04.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В невеликому струмку біля лісової дороги.
67.	*Тритон карпатський	06.04.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В невеликій стоячій водоймі (1,1x2,0м, глиб. 0,20м) біля лісової дороги.
68.	*Кумка жовточерева	06.04.22р.	14	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Лужки №кВ24	В невеликій стоячій водоймі на лісовій дорозі.

69.	*Голуб синяк	14.04.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Сухий	Сидів на ялині в лісі на висоті 2-4 м.
70.	Їжак звичайний	14.04.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі.
71.	Тритон гребінчастий	14.04.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
72.	Борсук звичайний	19.04.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на ґрунті. Поміж дерев в лісі, поблизу кам'яних брил.
73.	*Тритон карпатський	19.04.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В невеликій стоячій водоймі (1,2x2,2м, глиб. 0,2м) біля лісової дороги.
74.	Дрізд чорний	19.04.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
75.	Крижень	19.04.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	На придорожній водоймі.
76.	Шашечниця масштаб	19.04.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.

77.	*Тритон карпатський	28.04.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі (1,10х2,2м, глиб. 10см) біля лісової дороги.
78.	Голуб сизий	28.04.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі (на зрубі).
79.	Набережник	28.04.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликому струмку біля лісової дороги.
80.	Канюк звичайний	06.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Перелітав над лісом.
81.	Шашечниця масштаб	06.05.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
82.	*Лелека чорний	06.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі (на зрубі).
83.	Пронурок (оляпка)	06.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	На р. Сухий.
84.	*Дятел зелений	06.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Перелітав з дерева на дерево (в лісі) і довбав кору пошкоджених дерев.

85.	Горобець хатній	06.05.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
86.	Сойка	06.05.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
87.	Шпак звичайний	06.05.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
88.	*Кумка жовточерева	06.05.22р.	9	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі на узбіччі лісової дороги.
89.	Перламутрівка велика лісова	06.05.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
90.	*Саламандра плямиста	11.05.22р.	7	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Неподалік лісової дороги піднімалася по схилі в гору. В лісі біля стежки яка рухалася в ПдЗх напрямку.
91.	*Тритон альпійський	11.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Лужки №кВ24	В невеликій напівстоячій водоймі в лісі.
92.	*Красуня-діва	11.05.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Виявлені вздовж берега річки біля лісу.
93.	Пронурок	11.05.22р.	1	-	-	Буково-	Окол.	-	Лужки	Виявлений вздовж берега

	(оляпка)					ялиново-ялицеві	с. Виженка		№кВ24	річки біля лісу.
94.	Білка звичайна карпатська	11.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В кронах дерев.
95.	Лимонниця	11.05.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
96.	*Тритон альпійський	11.05.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В невеликій стоячій водоймі на узліссі.
97.	Чорнушка кофейна	11.05.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
98.	*Дозорець-імператор	11.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Виявлений вздовж берега річки біля лісу.
99.	Волово око	11.05.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
100.	Сорока	11.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
101.	Їжак звичайний	20.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В лісі.

102.	Реп'яхівка	20.05.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
103.	*Саламандра плямиста	20.05.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В заплавній водоймі біля лісу відмітив дорослі особини.
104.	*Дятел зелений	20.05.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Перелітали з дерева на дерево (в лісі) і довбав кору пошкоджених дерев.
105.	Білан капустяний	20.05.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
106.	*Махаон	20.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Виявлений на поляні біля лісу з густим травостоем і квітами. Сідав і перелітав з квітки на квітку.
107.	Сойка	20.05.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
108.	*Саламандра плямиста	20.05.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	На лісовій дорозі – загиблі 3 дорослі амфібії. В лісовому струмкові відмітив 1 личинки.
109.	Крук	25.05.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав над лісом.

110.	*Тритон альпійський	25.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій напівстоячій водоймі в лісі.
111.	*Кумка жовточерева	25.05.22р.	12	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі на розгалужені лісової дороги.
112.	*Красуня-діва	25.05.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Виявлені вздовж берега річки біля лісу.
113.	Перламутрівка велика лісова	25.05.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
114.	Їжак звичайний	25.05.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі (на зрубі).
115.	*Саламандра плямиста	25.05.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі в поваленому стовбурі бука.
116.	Голуб сизий	25.05.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі (на зрубі).
117.	Лимонниця	08.06.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.

118.	Шпак звичайний	08.06.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
119.	Ластівка берегова	08.06.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев неподалік річки.
120.	Канюк звичайний	08.06.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав над лісом.
121.	Крук	08.06.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав над лісом.
122.	Крижень	08.06.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	На стоячій водоймі (ставок).
123.	Борсук звичайний	08.06.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на ґрунті. В густих заростях, поміж дерев в лісі.
124.	Адмірал	08.06.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
125.	*Саламандра плямиста	23.06.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Неподалік лісової дороги піднімалася по схилі в гору. В заплаві лісовій водоймі відмітив личинку.
126.	Сойка	23.06.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.

						ялицеві				
127.	Реп'яхівка	23.06.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
128.	Лимонниця	23.06.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
129.	*Красуня-діва	23.06.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Виявлені вздовж русла річки біля лісу.
130.	Вічко чорно-буре	23.06.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
131.	*Кумка жовточерева	23.06.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
132.	Чорнушка кофейна	23.06.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
133.	Шашечниця масштаб	23.06.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
134.	Шашечниця масштаб	06.07.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.

135.	Горобець хатній	06.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
136.	Волово око	06.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
137.	Лимонниця	06.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
138.	*Сатурнія руда	06.07.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літала на невеличкій галявині біля лісу.
139.	*Кумка жовточерева	06.07.22р.	13	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
140.	Рибалочка	06.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Вздовж струмка.
141.	*Саламандра плямиста	06.07.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	На узліссі біля поляни.
142.	*Голуб синяк	06.07.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Перелітав з дерева на дерево в лісі неподалік лісової дороги.

143.	Білан ріп'яний	06.07.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
144.	Білан капустяний	06.07.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
145.	Лимонниця	21.07.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
146.	Білан ріп'яний	21.07.22р.	9	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
147.	Вічко чорно-буре	21.07.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
148.	*Лелека чорний	21.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Харчувався на придорожній водоймі.
149.	Горобець хатній	21.07.22р.	9	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
150.	*Красуня-діва	21.07.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літали над напівстоячою водоймою.

151.	*Райдужниця велика	21.07.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літала біля стоячих водойм біля лісу сідаючи на гілки різних заростей.
152.	Крук	21.07.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав над лісом.
153.	*Тритон карпатський	21.07.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі на узліссі.
154.	*Тритон альпійський	21.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
155.	Канюк звичайний	21.07.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
156.	Білан капустяний	21.07.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
157.	Білан ріп'яний	21.07.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
158.	*Кумка жовточерева	21.07.22р.	15	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
159.	Пронурок (оляпка)	26.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Вздовж річки

160.	Лелека білий	26.07.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітав над лісом.
161.	*Махаон	26.07.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Виявлений на поляні біля лісу з густим травостоєм і квітами. Сідав і перелітав з квітки на квітку.
162.	Перламутрівка польова	26.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
163.	Адмірал	26.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
164.	Чорнушка кофейна	26.07.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
165.	Пав'яче вічко денне	26.07.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
166.	Сойка	26.07.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
167.	Дрізд чорний	26.07.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.

168.	Шпак звичайний	26.07.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
169.	Перламутрівка велика лісова	26.07.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
170.	Лимонниця	26.07.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
171.	*Райдужниця велика	26.07.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літали вздовж лісової дороги і сідали на гілки дерев висотою 2-3 м.вис.
172.	Кутокрилка Сбіла	26.07.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
173.	Шашечниця масштаб	26.07.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
174.	Реп'яхівка	26.07.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
175.	Волово око	11.08.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Літав на невеличкій галявині біля лісу.

176.	Лимонниця	11.08.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
177.	*Красуня-діва	11.08.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Літали над напівстоячою водоймою.
178.	*Красуня-діва	11.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Літали над напівстоячою водоймою.
179.	Ластівка берегова	11.08.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Пролітав над річкою.
180.	Білан капустяний	11.08.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
181.	*Кумка жовточерева	11.08.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	В невеличкій стоячій водоймі біля лісової дороги.
182.	*Махаон	11.08.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Виявлений на поляні біля лісу з густим травостоем і квітами. Сідав і перелітав з квітки на квітку.
183.	*Райдужниця велика	11.08.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Виявлені на поляні біля лісу з густим травостоем і квітами. Сідали і перелітали з квітки на квітку.

184.	*Тритон карпатський	11.08.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Біля лісової дороги.
185.	Вічко чорно-буре	11.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Солонець	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
186.	Шпак звичайний	19.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
187.	Горобець хатній	19.08.22р.	11	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
188.	Кутокрилка Сбіла	19.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
189.	*Саламандра плямиста	19.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Неподалік лісової дороги піднімалася по схилі в гору. В заплавній лісовій водоймі відмітив личинку.
190.	*Саламандра плямиста	19.08.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В заплавній водоймі біля лісу відмітив 2 дорослі особини. В лісовому струмкові відмітив 4 личинки.
191.	Сойка	19.08.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.

192.	Їжак звичайний	19.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В лісі.
193.	Білан ріп'яний	19.08.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
194.	Реп'яхівка	19.08.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
195.	*Кумка жовточерева	19.08.22р.	15	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
196.	Чорнушка кофейна	19.08.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
197.	Чапля сіра	19.08.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Вздовж річки.
198.	Голуб сизий	19.08.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В лісі (на зрубі).
199.	*Дятел зелений	19.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Перелітали з дерева на дерево (в лісі) і довбав кору пошкоджених дерев.

200.	*Дозорець-імператор	19.08.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літали біля стоячих водойм сідаючи на гілки різних заростей.
201.	*Тритон альпійський	19.08.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
202.	*Дозорець-імператор	25.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Виявлений вздовж берега річки біля лісу.
203.	Голуб сизий	25.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В лісі (на зрубі).
204.	Волово око	25.08.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
205.	*Тритон карпатський	25.08.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Під листям в лісі.
206.	*Саламандра плямиста	25.08.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В лісовому струмкові відмітив 3 личинок. В заплавної водоймі біля лісу відмітив 1 дорослі особини.
207.	Реп'яхівка	25.08.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Літав на невеличкій галявині біля лісу.

208.	*Кумка жовточерева	25.08.22р.	13	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
209.	*Махаон	25.08.22р.	2	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Літав на невеличкій галявині. Над квітами.
210.	Їжак звичайний	25.08.22р.	1	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	В лісі (на зрубі).
211.	Чорнушка кофейна	25.08.22р.	6	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
212.	*Стрічка тополева	08.09.22р.	4	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Виявлені вздовж берега річки біля лісу.
213.	Перламутрівка велика лісова	08.09.22р.	5	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
214.	*Красуня-діва	08.09.22р.	5	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літали над напівстоячою водоймою.
215.	Шпак звичайний	08.09.22р.	3	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.

216.	Пав'яче вічко денне	08.09.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
217.	*Дятел зелений	08.09.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
218.	*Саламандра плямиста	08.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі біля струмка на схилі.
219.	*Саламандра плямиста	13.09.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В лісі в поваленому стовбурі ялини. На узліссі біля поляни.
220.	Кутокрилка Сбіла	13.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
221.	Вічко чорно-буре	13.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
222.	Перламутрівка польова	13.09.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
223.	Лимонниця	13.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.

224.	*Красуня-діва	13.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літали над напівстоячою водоймою.
225.	Шашечниця масштаб	13.09.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
226.	Лелека білий	13.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав над лісом.
227.	*Махаон	13.09.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині. Над квітами.
228.	Крижень	13.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	На придорожній водоймі.
229.	Сорока	13.09.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
230.	Рибалочка	13.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
231.	*Стрічкарка тополева	13.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Виявлені вздовж берега річки біля лісу.
232.	Сойка	13.09.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.

233.	*Райдужниця велика	13.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літали вздовж узбіччя лісової дороги, дуже лякливі.
234.	*Кумка жовточерева	13.09.22р.	9	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В невеликій стоячій водоймі біля лісової дороги.
235.	Пав'яче вічко денне	20.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
236.	*Красуня-діва	20.09.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Виявлена вздовж берега річки біля лісу.
237.	Волово око	20.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
238.	Кутокрилка Сбіла	20.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
239.	Перламутрівка польова	20.09.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
240.	*Кумка жовточерева	20.09.22р.	9	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В невеликій стоячій водоймі на лісовій дорозі.
241.	Чорнушка кофейна	20.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.

242.	Їжак звичайний	20.09.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В лісі (на зрубі).
243.	Лимонниця	20.09.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
244.	*Райдужниця велика	20.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літали на невеличкій галявині неподалік лісу.
245.	Пронурок (оляпка)	20.09.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
246.	Шпак звичайний	20.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
247.	*Саламандра плямиста	20.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Біля нори.
248.	*Махаон	20.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині. Над квітами.
249.	Горобець хатній	20.09.22р.	7	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях

250.	Лимонниця	29.09.22р.	13	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
251.	Волово око	29.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
252.	Рибалочка	29.09.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
253.	Реп'яхівка	29.09.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
254.	Білан ріп'яний	05.10.22р.	8	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
255.	*Тритон альпійський	05.10.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Біля колоди в лісі.
256.	Чорнушка кофейна	05.10.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
257.	Чапля сіра	05.10.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
258.	*Кумка жовточерева	05.10.22р.	10	-	-	Буково-ялиново-	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В невеликій стоячій водоймі на розгалужені

						ялицеві				лісової дороги.
259.	*Саламандра плямиста	05.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі в поваленому стовбурі ялини. На узліссі біля поляни.
260.	Лимонниця	19.10.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
261.	Кутокрилка Сбіла	19.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
262.	Адмірал	19.10.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
263.	Реп'яхівка	19.10.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
264.	*Стрічкарка тополева	19.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Виявлені вздовж берега річки біля лісу.
265.	Білан капустяний	19.10.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
266.	Горобець хатній	19.10.22р.	11	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях

267.	Вічко чорно-буре	19.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
268.	Пав'яче вічко денне	19.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
269.	*Райдужниця велика	19.10.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літали на невеличкій галявині неподалік лісу.
270.	Білка звичайна карпатська	19.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	В лісі (на зрубі).
271.	*Красуня-діва	28.10.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Виявлена вздовж берега річки біля лісу.
272.	*Саламандра плямиста	28.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Біля нори.
273.	Голуб сизий	28.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	В лісі (на зрубі).
274.	Вічко чорно-буре	28.10.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
275.	*Тритон карпатський	28.10.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Під гнилою колодою.

276.	Білан капустяний	28.10.22р.	4	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
277.	Сойка	28.10.22р.	4	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
278.	Лимонниця	28.10.22р.	4	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
279.	Волово око	28.10.22р.	3	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
280.	*Тритон альпійський	28.10.22р.	1	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Під гнилою колодою.
281.	Пав'яче вічко денне	10.11.22р.	2	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
282.	Лимонниця	10.11.22р.	2	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
283.	*Кумка жовточерева	10.11.22р.	2	-	-	Буково- ялиново- ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	У струмку в лісі.

284.	Рибалочка	10.11.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
285.	Перламутрівка польова	10.11.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стіжок	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
286.	Сорока	16.11.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
287.	Кутокрилка Сбіла	16.11.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
288.	Чорнушка кофейна	16.11.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
289.	Реп'яхівка	16.11.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
290.	*Саламандра плямиста	16.11.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	В лісі біля струмка на схилі.
291.	Крук	16.11.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.

292.	Вічко чорно-буре	16.11.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Літав на невеличкій галявині біля лісу.
293.	Козуля європейська	16.11.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Сліди на ґрунті. Перебігали дорогу
294.	*Дятел зелений	16.11.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Стебник	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
295.	*Дятел зелений	21.11.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
296.	Засць русак	21.11.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на ґрунті. В ялиновому підрості.
297.	Крижень	13.12.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	На придорожній водоймі.
298.	Свиня дика	13.12.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Сліди на ґрунті. Переходили дорогу
299.	Рибалочка	13.12.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. с. Виженка	-	Лужки №кВ24	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
300.	Олень благородний	22.12.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на снігу виявлені на поляні неподалік лісової дороги

301.	Канюк звичайний	22.12.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
302.	Козуля європейська	22.12.22р.	6	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на лісовій дорозі. Переходили дорогу.
303.	Лисиця	22.12.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на ґрунті. Вздовж волока на схилі.
304.	Снігур	22.12.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
305.	*Дятел зелений	22.12.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
306.	Сорока	27.12.22р.	3	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
307.	Снігур	27.12.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітали поміж дерев поміж лісом та на підліску в густих заростях
308.	Лисиця	27.12.22р.	5	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на ґрунті. Вздовж волока на схилі.
309.	Рибалочка	27.12.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Вздовж річки.
310.	Козуля європейська	27.12.22р.	4	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Сліди на ґрунті. В ялиновому підрості.

311.	Канюк звичайний	27.12.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.
312.	Сойка	27.12.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
313.	Пронурок (оляпка)	27.12.22р.	1	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Тримався на пошкодженій ялині, на узліссі.
314.	*Дятел зелений	27.12.22р.	2	-	-	Буково-ялиново-ялицеві	Окол. смт. Берегомет	-	Сухий	Пролітав поміж дерев поміж лісом.

Спостереження за тваринами, які наведені в таблиці вище проводились в урочищах: Лужки, Стебник, Стіжок та Сухий, методом візуального обліку та методом підрахунку слідів тварин. Облік проводився, в середньому, чотири рази на місяць. Всі отримані результати обліку узагальнювалися та заносилися у таблицю.

Слід відзначити, що сучасний стан майже всіх рідкісних видів у досліджуваних регіонах є задовільним. Ще й досі відчутні наслідки впливу безконтрольного застосування отрутохімікатів на орнітофауну в 60-80-і роки. Насамперед, це помітно у випадку денних хижих птахів і сов, які, перебуваючи на вершині трофічної піраміди, є акумуляторами токсинів і зазнали найзначніших отруєнь. На ці види негативно впливає також вирубування (всихаючих) високих і дуплистих дерев (відсутність місць для гніздування). Збереження стиглих лісостанів на охоронюваних ділянках корінним чином покращує гніздопридатні умови для цих видів. Надзвичайно важливим є створення навколо охоронної зони діаметром 300 м навколо гнізд цих птахів.

У національному природному парку "Вижницький" необхідним є запровадження заходів охоронного характеру з метою відтворення і збереження природного середовища і його компонентів, у т.ч. й орнітофауни, властивої для регіону НПП «Вижницький». Заходи повинні мати загальний характер і спрямовані як на охорону і захист самих видів, так і біотопів, до котрих вони приурочені в різні пори року.

Зимовий облік диких тварин у лісах національного природного парку «Вижницький»

Заліснені яри і балки НПП «Вижницький» є притулком для копитних та хижих ссавців, чії сліди щорічно в зимовий період, за наявності помірного снігового покриву обліковуються. Найчисленнішими є сліди диких кабанів, козулі та лисиці, рідше трапляються куниці, зайця, оленя благородного. Якщо пощастить, вдасться побачити і самих звірів.

В чому полягає облік?

Таксація – це комплекс заходів, спрямованих на визначення кількості диких тварин та птиці на певній території. Під час обліку визначається видовий склад, встановлюються місця проживання тварин, їх міграції, територіальне розміщення чисельності в різних районах на території Парку. Такі заходи здійснюються з метою збереження та виявлення нових видів тварин, визначення динаміки чисельності тварин.

Таксація обов'язково проводиться щороку, відповідно до Закону України «Про тваринний світ» та Закону України «Про мисливське господарство та полювання».

Для проведення даного заходу у НПП «Вижницький» створено комісію до якої були залучені працівники служби державної охорони ПЗФ та науково-дослідного відділу.

Впродовж січня-лютого 2023 року проведені щорічні обліки диких тварин на території 20 обходів, під час яких визначено чисельність тварин та місця їх перебування на території НПП «Вижницький». Особлива увага зверталася на відповідність фактичної чисельності: оленя благородного, свині дикої, козулі європейської, зайця-русака, рисі звичайної та інших.

Під час таксації хворих чи трупів загиблих тварин та птиці не виявлено. За результатами більшість мисливських тварин в лісах НПП «Вижницький» знаходиться в межах оптимальної чисельності.

За підсумками щорічних таксаційних заходів, проведених протягом останніх 24 років, можна зробити висновок про позитивну динаміку

збільшення чисельності окремих видів тварин, в тому числі і червонокнижних. Разом з тим зафіксовано незначне зменшення чисельності голуба сизого (*Columba livia*) і тхора лісового (*Mustela putorius*).

Табл.5.2.1.3.

**Зведені відомості про наявність дикої фауни на території
НПП «Вижницький» в часовому аспекті 1997-2022рр.**

Зведена таблиця станом на 01.02.1997р.

Вид	Голів
Олень благородний	18
Козуля європейська	121
Свиня дика	44
Лисиця	19
Куниця лісова	30
Борсук	8
Білка звичайна карпатська	15
Заєць сірий	48
Ведмідь бурий	1
Видра річкова	2

Табл.5.2.1.4.

Зведена таблиця станом на 01.02.1998р.

Вид	Голів
Козуля європейська	96
Олень благородний	14
Свиня дика	40
Лисиця	23
Куниця лісова	38
Борсук	11
Білка звичайна карпатська	31
Заєць сірий	58
Ведмідь бурий	1
Видра річкова	2

Табл.5.2.1.5.

Зведена відомість станом на 01.02.1999р.

Вид	Голів
Олень благородний	15
Козуля європейська	103
Свиня дика	56
Заєць сірий	48
Білка звичайна карпатська	32
Лисиця	20
Борсук	7
Видра річкова	2
Куниця лісова	43
Тхір чорний	3
Кіт лісовий	1

Сіра куріпка	16
Рись звичайна	4
Голуб сизий	16
Ведмідь бурий	1
Вовк	2

Табл.5.2.1.6.

Зведена відомість станом на 01.02.2000р.

Вид	Голів
Олень благородний	12
Козуля європейська	105
Свиня дика	58
Лисиця	28
Куниця лісова	48
Борсук	6
Білка звичайна карпатська	36
Заєць сірий	49
Видра річкова	2
Рись звичайна	2
Кіт лісовий	2
Сіра куріпка	46
Дика качка	16
Голуб сизий	18

Табл.5.2.1.7.

Зведена відомість станом на 01.02.2001р.

Вид	Голів
Олень благородний	14
Козуля європейська	110
Свиня дика	58
Лисиця	22
Куниця лісова	50
Борсук	7
Білка звичайна карпатська	32
Заєць сірий	46
Видра річкова	2
Рись звичайна	2
Кіт лісовий	2
Сіра куріпка	51
Дика качка	10
Голуб сизий	29

Табл.5.2.1.8.

Зведена відомість станом на 01.02.2002р.

Вид	Голів
Олень благородний	12
Свиня дика	56
Лисиця	21
Куниця лісова	23
Борсук	8
Білка звичайна карпатська	25

Заєць сірий	33
Видра річкова	2
Рись звичайна	2
Козуля європейська	111
Дикий кіт	2

Табл.5.2.1.9.

Зведена відомість на 01.02.2003р.

Вид	Голів
Олень благородний	11
Козуля європейська	114
Свиня дика	60
Заєць сірий	31
Білка звичайна карпатська	35
Лисиця	26
Борсук	10
Видра річкова	2
Куниця лісова	25
Тхір чорний	3
Кіт лісовий	3
Сіра куріпка	38
Рись звичайна	2
Голуб сизий	36

Табл.5.2.1.10.

Зведена відомість на 01. 02.2004р

Вид	Голів
Козуля європейська	117
Олень благородний	11
Свиня дика	61
Лисиця	33
Куниця лісова	38
Борсук	8
Білка звичайна карпатська	59
Заєць сірий	42
Тхір чорний	4
Рись звичайна	4
Кіт лісовий	5
Видра річкова	2
Голуб сизий	62
Сіра куріпка	46

Табл.5.2.1.11.

Зведена відомість на 01.02.2005р

Вид	Голів
Козуля європейська	104
Олень благородний	9
Свиня дика	52
Лисиця	33
Куниця лісова	39
Борсук	8

Білка звичайна карпатська	62
Заєць сірий	23
Тхір чорний	2
Рись звичайна	7
Кіт лісовий	4
Видра річкова	2
Голуб сизий	62
Сіра куріпка	45

Табл.5.2.1.12.

Зведена відомість на 01.02.2006р.

Вид	Голів
Олень благородний	9
Козуля європейська	112
Свиня дика	54
Лисиця	12
Куниця лісова	36
Борсук	9
Білка звичайна карпатська	58
Заєць сірий	20
Видра річкова	2
Рись звичайна	3
Кіт лісовий	5
Сіра куріпка	40
Вовк	2
Голуб сизий	60

Табл.5.2.1.13.

Зведена відомість на 15.02.2007р.

Вид	Голів
Козуля європейська	114
Олень благородний	9
Свиня дика	61
Лисиця	28
Куниця лісова	33
Борсук	9
Білка звичайна карпатська	66
Заєць сірий	24
Тхір чорний	4
Рись звичайна	4
Кіт лісовий	5
Видра річкова	3
Вовк	3
Голуб сизий	73
Сіра куріпка	91

Табл.5.2.1.14.

Зведена відомість на 15.02.2008р.

Вид	Голів
Козуля європейська	121
Олень благородний	12
Свиня дика	64
Лисиця	17
Куниця лісова	44
Борсук	7
Білка звичайна карпатська	45
Заєць сірий	34
Тхір чорний	4
Рись звичайна	4
Кіт лісовий	6
Видра річкова	3
Вовк	1
Голуб сизий	77
Сіра куріпка	68

Табл.5.2.1.15.

Зведена відомість на 16.02.2009р.

Вид	Голів
Козуля європейська	125
Олень благородний	13
Свиня дика	72
Лисиця	15
Куниця лісова	45
Борсук	6
Білка звичайна карпатська	50
Заєць сірий	36
Тхір чорний	5
Рись звичайна	2
Кіт лісовий	3
Видра річкова	-
Вовк	1
Голуб сизий	92
Сіра куріпка	48

Табл.5.2.1.16.

Зведена відомість на 16.02.2010р.

Вид	Голів
Козуля європейська	122
Олень благородний	12
Свиня дика	73
Лисиця	17
Куниця лісова	42
Борсук	6
Білка звичайна карпатська	47
Заєць сірий	36
Тхір чорний	6
Рись звичайна	3

Кіт лісовий	4
Видра річкова	-
Вовк	-
Голуб сизий	92
Сіра куріпка	47

Табл.5.2.1.17.

Зведена відомість на 15.02.2011р.

Вид	Голів
Козуля європейська	124
Олень благородний	8
Свиня дика	70
Лисиця	15
Куниця лісова	46
Борсук звичайний	7
Білка звичайна карпатська	50
Заєць сірий	30
Тхір чорний	5
Рись звичайна	3
Кіт лісовий	6
Вовк	2
Голуб сизий	85
Сіра куріпка	40

Табл.5.2.1.18.

Зведена відомість на 15.02.2012р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	120
2.	Олень благородний	5
3.	Свиня дика	55
4.	Лисиця	9
5.	Куниця лісова	46
6.	Борсук звичайний	7
7.	Білка звичайна карпатська	50
8.	Заєць сірий	19
9.	Тхір чорний	7
10.	Рись звичайна	3
11.	Кіт лісовий	7
12.	Вовк	2
13.	Голуб сизий	79
14.	Сіра куріпка	38

Табл.5.2.1.19.

Зведена відомість на 25.02.2013р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	124
2.	Олень благородний	7
3.	Свиня дика	74
4.	Лисиця	9
5.	Куниця лісова	42
6.	Борсук звичайний	8

7.	Білка звичайна карпатська	50
8.	Заєць сірий	23
9.	Тхір чорний	6
10.	Рись звичайна	3
11.	Кіт лісовий	9
12.	Голуб сизий	85
13.	Сіра куріпка	42

Табл.5.2.1.20.

Зведена відомість на 20.02.2014р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	126
2.	Олень благородний	5
3.	Свиня дика	61
4.	Лисиця	10
5.	Куниця лісова	39
6.	Борсук звичайний	8
7.	Білка звичайна карпатська	42
8.	Заєць сірий	19
9.	Тхір чорний	8
10.	Рись звичайна	2
11.	Кіт лісовий	10
12.	Голуб сизий	62
13.	Сіра куріпка	32

Табл.5.2.1.21.

Зведена відомість на 20.02.2015р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	136
2.	Олень благородний	5
3.	Свиня дика	64
4.	Лисиця	11
5.	Куниця лісова	31
6.	Борсук звичайний	9
7.	Білка звичайна карпатська	46
8.	Заєць сірий	16
9.	Тхір чорний	8
10.	Рись звичайна	2
11.	Кіт лісовий	10
12.	Голуб сизий	64
13.	Сіра куріпка	29

Зведена відомість на 20.02.2016р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	149
2.	Олень благородний	5
3.	Свиня дика	64
4.	Лисиця	11
5.	Куниця лісова	30
6.	Борсук звичайний	10
7.	Білка звичайна карпатська	50
8.	Заєць сірий	14
9.	Тхір чорний	8
10.	Рись звичайна	3
11.	Кіт лісовий	11
12.	Голуб сизий	70
13.	Сіра куріпка	22
14.	Вовк	3

Зведена відомість на 20.02.2017р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	157
2.	Олень благородний	7
3.	Свиня дика	69
4.	Лисиця	12
5.	Куниця лісова	35
6.	Борсук звичайний	11
7.	Білка звичайна карпатська	54
8.	Заєць сірий	14
9.	Тхір чорний	8
10.	Рись звичайна	2
11.	Кіт лісовий	11
12.	Голуб сизий	71
13.	Сіра куріпка	23
14.	Вовк	3
15.	Видра річкова	2

Табл.5.2.1.24.

Зведена відомість на 20.02.2018р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	168
2.	Олень благородний	8
3.	Свиня дика	70
4.	Лисиця	14
5.	Куниця лісова	28
6.	Борсук звичайний	11
7.	Білка звичайна карпатська	34
8.	Заєць сірий	19
9.	Тхір чорний	9
10.	Рись звичайна	3
11.	Кіт лісовий	10
12.	Голуб сизий	66
13.	Сіра куріпка	24
14.	Вовк	4
15.	Видра річкова	2

Табл.5.2.1.25.

Зведена відомість на 20.02.2018р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	179
2.	Олень благородний	10
3.	Свиня дика	70
4.	Лисиця	12
5.	Куниця лісова	26
6.	Борсук звичайний	13
7.	Білка звич. карпатська	39
8.	Заєць сірий	20
9.	Тхір чорний	9
10.	Рись звичайна	3
11.	Кіт лісовий	10
12.	Голуб сизий	68
13.	Сіра куріпка	18
14.	Вовк	5
15.	Видра річкова	0

Зведена відомість на 13.02.2019р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	183
2.	Олень благородний	13
3.	Свиня дика	64
4.	Лисиця	12
5.	Куниця лісова	20
6.	Борсук звичайний	13
7.	Білка звич. карпатська	30
8.	Заєць сірий	14
9.	Тхір чорний	8
10.	Рись звичайна	3
11.	Кіт лісовий	14
12.	Голуб сизий	68
13.	Сіра куріпка	17
14.	Вовк	2
15.	Видра річкова	0

Зведена відомість на 22.02.2021р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	203
2.	Олень благородний	15
3.	Свиня дика	48
4.	Лисиця	15
5.	Куниця лісова	24
6.	Борсук звичайний	15
7.	Білка звич. карпатська	34
8.	Заєць сірий	15
9.	Тхір чорний	8
10.	Рись звичайна	5
11.	Кіт лісовий	12
12.	Голуб сизий	105
13.	Сіра куріпка	21
14.	Вовк	2
15.	Видра річкова	0

Табл.5.2.1.28.

Зведена відомість на 09.02.2022р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	218
2.	Олень благородний	18
3.	Свиня дика	58
4.	Лисиця	17
5.	Куниця лісова	24
6.	Борсук звичайний	15
7.	Білка звич. карпатська	41
8.	Заєць сірий	14
9.	Тхір чорний	5
10.	Рись звичайна	9
11.	Кіт лісовий	15
12.	Голуб сизий	96
13.	Сіра куріпка	21
14.	Вовк	4
15.	Видра річкова	2

Табл.5.2.1.29.

Зведена відомість на 23.02.2023р.

№ п/п	Вид	Голів
1.	Козуля європейська	215
2.	Олень благородний	23
3.	Свиня дика	75
4.	Лисиця	17
5.	Куниця лісова	30
6.	Борсук звичайний	15
7.	Білка звич. карпатська	41
8.	Заєць сірий	13
9.	Тхір чорний	5
10.	Рись звичайна	9
11.	Кіт лісовий	15
12.	Голуб сизий	103
13.	Сіра куріпка	21
14.	Вовк	5
15.	Видра річкова	2

ЗВЕДЕНА ВІДОМІСТЬ

**наявності дикої фауни та біотехнічних споруд на території НПП
«Вижницький» станом на «23» лютого 2023 р.**

№ п/п	Назва виду	Природоохоронна дільниця № 1	Природоохоронна дільниця № 2	Природоохоронна дільниця № 3	Природоохоронна дільниця № 4	Всього
1.	Косуля європейська (<i>Capreolus capreolus</i>)	80	30	38	67	215
2.	Олень благородний (<i>Cervus elaphus</i>)	11	3	6	3	23
3.	Свиня дика (<i>Sus scrofa</i>)	24	12	20	19	75
4.	Лисиця звичайна (<i>Vulpes vulpes</i>)	4	6	4	3	17
5.	Борсук європейський (<i>Meles meles</i>)	3	4	4	4	15
6.	Білка звичайна (<i>Sciurus vulgaris</i>)	14	6	12	9	41
7.	Заєць сирій (<i>Lepus europaeus</i>)	0	5	4	4	13
8.	Тхір лісовий (<i>Mustela putorius</i>)	0	2	0	3	5
9.	Рись звичайна (<i>Lynx lynx</i> L.)	4	0	3	2	9
10.	Кіт лісовий (<i>Felis silvestris</i>)	4	2	5	4	15
11.	Видра річкова (<i>Lutra lutra</i>)	0	0	2	0	2
12.	Вовк (<i>Canis lupus</i> L.)	1	1	2	1	5
13.	Голуб сизий (<i>Columba livia</i>)	4	30	30	39	103
14.	Сіра куріпка (<i>Perdix perdix</i>)	0	7	8	6	21
15.	Куниця лісова (<i>Martes martes</i>)	11	4	8	7	30

**Біотехнічні споруди НПП «Вижницький»
(місцезнаходження годівниць на природоохоронних дільницях)**

Квартал	Виділ	Кількість, шт.	Природоохоронне науково-дослідне відділення
Годівниці			
5	26	1	Солонецьке ПНДВ
37	14	1	

12	11	1	Вижницьке ПНДВ
19	4	1	
2	17	2	
10	5	2	
Всього		8	

ПІДГОДІВЛЯ ДИКИХ ТВАРИН ВЗИМКУ – ЗАПОРУКА ЇХ ЗБЕРЕЖЕННЯ

Зима на території національного природного парку «Вижницький» та прилеглих територій – буває досить таки суворою порою року для диких тварин. Багато джерел їжі вже вичерпалися або засипає снігом. На щастя, ми можемо їм допомогти. Підгодівля диких тварин взимку, одне з основних завдань працівників відділу збереження та відтворення НПП «Вижницький».

Підгодівля диких тварин - традиційний біотехнічний захід.

Щоб допомогти тваринам пережити зимову нестачу кормів працівники відділу державної охорони парку заготовляють сіно, віники з гілок листяних порід дерев, закупається кукурудза, овес. Також дуже потрібна усім лісовим мешканцям (цілорічно) сіль. Для цього найчастіше використовують (природні) солонці куди закладають кухонну сіль. Така підгодівля особливо добре впливає на організм оленів, зайців-русаків кабанів та ін., зміцнює їх, підсилює імунітет і допомагає протистояти різноманітним захворюванням, а також сприяє доброму розвитку плоду у вагітних самиць. Річна витрата солі на один солонець для парнокопитних складає 10 кг, для зайця-русака - 3 кг.

Після утворення снігового покриву все це періодично викладається на спеціально облаштованих кормових майданчиках. Такі майданчики зазвичай зроблені у малодоступних для сторонніх людей місцях, які тварини часто відвідують і де почувають себе спокійно.

– Яких лісових звірів підготовуємо взимку?

Практично всіх мешканців наших лісів. Серед них головним чином копитних звірів для того, щоб допомогти їм пережити найбільш важкий час року.

– Як і чим пригощаємо лісову звірину?

При підгодівлі копитних викладаємо сіно, зернофураж та сіль. Викладення корму проводимо в місцях концентрації тварин, там, де є загроза виснаження запасів природних кормів проводиться на кормових площадках, де зустрічаються масові переходи копитних тварин. Взимку для птахів влаштовуємо годівниці, куди закладаємо зернові.

Встановлено, що ці кормові майданчики відвідують не тільки великі тварини, а й дехто з лісової дрібноти: травинки поїдають сіно і сухі листочки з віників, що падають на землю, залишки зерна приваблюють сюди ще й зайців, білок, мишоподібних гризунів, деяких зимуючих птахів (сойок, сорок, синиць та інших).

Частину «смаколиків» заготовляємо власними силами, а частина – купується, приміром, зернові та сіль для солонців. Проте і закупівля, і заготівля кормів – це значні фінансові затрати. Адже навіть якщо сіно заготовляємо власними силами, то залучаємо до цього техніку, пальне, значні людські ресурси. І все це – за власні кошти парку.

Дикі звірі – наше велике багатство. Вони прикрашають природу, приносять користь людям. Тому наша допомога сьогодні вкрай необхідна всій фауні але не тільки нашого парку, а всім тваринам Карпатського регіону.

Підгодівля диких тварин в зимовий період року. Проводилась працівниками відділу збереження та відтворення природних екосистем на визначених дільницях.

(нижче фото: кормові вінники, сіно, зернові, сіль-солонці, годівниці)

Рис.5.2.1.15. Годівниці для сіна, кормових віників та солі.

Рис.5.2.1.16. Годівниці для сіна, кормових віників та солі.

Рис.5.2.1.17. Годівниці для сіна, кормових віників та солі.

Рис.5.2.1.18. Годівниці для сіна, кормових віників та солі.

Рис.5.2.1.19. Годівниці для сіна, кормових віників та солі.

Рис.5.2.1.20. Солонці.

Рис.5.2.1.21. Підгодівля тварин в зимовий період (зерном та кормовими вінниками).

Рис.5.2.1.22. Підгодівля тварин в зимовий період (фруктами та овочами).

Динаміку чисельності хребетних тварин НППВ подається у вигляді графіків, а нижче - аналіз зміни чисельності, який безпосередньо залежить від природних і антропогенних чинників. Графіки чисельності ссавців зроблені в часовому аспекті 1997 – 2022р.

Рисунок .5.2.1.23 Динаміка чисельності оленя благородного

Олень благородний (Cervus elaphus) – найбільший представник родини оленячих, що зустрічається на території НППВ. Він чудово пристосований до життя на гірських масивах та інших біотопах. Живляться ці тварини корою листяних дерев, молодими пагонами, бруньками, верхівками молодих дерев. В результаті експериментальних досліджень доведено, що в осінньо-зимовий період, коли тварини інтенсивно споживають всі корма, олені не завдають значної шкоди лісовим екосистемам.

Територія парку є характерним місцем оселення оленя благородного. Він трапляється спорадично, серед різноманітних лісових масивів, більше тяжіє до гірських місцевостей, розташованих вище 600-700 м н. р. м. Протягом останнього десятиліття чисельність зменшилася удвічі (основна причина – масове браконьєрство на прилеглих до заповідного об’єкта територіях). В угіддях I бонітету на 1000 га оптимальною є щільність не менше 20 особин, II бонітету – 12 -13, III бонітету – до 5.

В 2021 – 2022 році зима в Карпатах була помірно сніжною, але на кількісні характеристики оленів це суттєво не вплинуло, завдяки тому, що

навіть при наявності снігового покриву тварини мали в достатку поживи, яка в зимній період складається з озимих посівів багатьох рослин, що ростуть поблизу джерел, з бруньок, деревної кори, листя ожини, на хребтах гір суха трава, в облаштованих годівницях сіно; навесні поживою їм служать бруньки і молоді пагони з листям і без них, усілякі трави і злаки; пізніше вони їдять різні плоди, дику картоплю, горішки буків і жолуді, інженери – мисливознавці підгодовують сіллю, яку тварини дуже любляють.

Великі марали скидають роги вже в лютому, найпізніше в березні й остаточно міняють їх до кінця липня; молоді олені, головним чином однорічні самці, часто носять роги ще в травні, але вже в серпні вони остаточно міняються.

Статеву – вікову структуру: дорослих самок – 39% , молодих – 23%, дорослих самців – 21%, молодих – 17%.

При дослідженні в 2021 – 2022 році чисельність оленя благородного дещо збільшилась. В ході польових досліджень території НППВ (в зимовий період) трапляння слідів (кількість і території мігрування) суттєво також не змінились.

Рисунок . 5.2.1.24. Динаміка чисельності козулі європейської

Козуля Європейська (Capreolus capreolus) – найбільш розповсюджений і найчисельніший вид оленячих на території НППВ. Поширена козуля переважно в острівних лісах, узліссях, водиться, як у великих лісах, так і в молодих гаях та заростях, розташовані ці лісові простори в гористих місцевостях чи рівнинних, складаються вони з хвойного чи з листяного лісу. Взимку вона з висот спускається в долини, влітку ж піднімається вище.

Чисельність козулі за останні роки зростає з 126 особин до 215. Така кількість дуже залежить від браконьєрства, вовків, бездомних собак, дорожнього транспорту. Живиться козуля деревно-чагарниковими рослинами у вигляді тоненьких гілочок, бруньками хвойних, ягідниками. Значної шкоди для лісових екосистем козулі не завдають.

Козуля європейська - типовий представник мисливської фауни. У межах НППВ по роках коливається незначним чином 121-215 екз. (результати обліку з 1997 по 2022р.

Козулі ніколи не утворюють таких великих стад, як олені. Більшу частину року вони живуть сім'єю, самець з однією, рідко з 2 – 3 самками та їх дитинчатами. Їдять козулі майже те ж саме, що і благородні олені, але вибирають ніжніші рослини. Пожива головним чином складається із листя, молодих пагонів різноманітних листяних дерев, із бруньок хвойних дерев, нестиглих посівних злаків і різних трав. Козулі дуже охоче лижуть сіль.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки ніяких суттєвих змін в чисельності козулі європейської не відбулося.

Рисунок . 5.2.1.25 Динаміка чисельності свині дикої

Кабан дикий (Sus scrofa) – найцінніший мисливський вид, що поширений в усіх лісових системах, особливо в дубово-вільхових лісах. Чисельність кабана дещо збільшилась на 17 особин з 58 до 75. Дикий кабан – це єдина тварина, яка добуває собі їжу не тільки на поверхні ґрунту, але і в її верхніх шарах у процесі риття.

Більша частина корму диких кабанів складається з підземних частин рослин. При перегляді (обстежені) риючої діяльності кабанів на природну лісову рослинність було встановлено, що на пороях майже зовсім зруйновано ґрунтовий покрив, лісову підстилку, а місцями і більш глибокі шари ґрунту. Під впливом риючої діяльності кабанів, з однієї сторони відбувається локальне руйнування багатьох флористичних комплексів, а з іншої – комплекси збагачуються новими видами. На усіх дослідних ділянках характерна тенденція розростання бур'янів, які отримали тут оптимальні умови для свого розвитку та інтенсивного розмноження вегетативним шляхом; спостерігається чітко виражена зміна видового складу рослин: вільний субстрат інтенсивніше заселяється новими видами, аніж тими, що росли раніше.

Свиня дика зустрічається по всій території НППВ. Чисельність по роках змінюється, незначним чином збільшується (нараховано 40-75 екз. в

1997-2022р.). В угіддях I, II і III бонітетів їх повинно налічуватися відповідно не менше 15, 10 і 5 ос./1000 га. У Чернівецькій області останніми роками кількість свині дикої зростає. Вепри живуть переважно в сирих і болотистих місцях. Як тварини товариські, кабани живуть стадами, які влаштовуються завжди так: матки ходять окремо з поросятами, з ними молоді і слабкі кабани. Кабани у лісах і на луках відшуковують у ґрунті корм, а саме гусениць, комах і всіляких черв'яків, пасуться на полях; восени ж і взимку – жолуді, горішки буків, прості лісові горіхи, каштани, а в полях шукають хлібні зерна, картоплю – всілякі інші овочі. Час спаровування починається з кінця листопада і триває від 4 до 6 тижнів.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки чисельність свині дикої збільшилась.

Рисунок 5.2.1.26 Динаміка чисельності лисиці

Це один з найбільш чисельних хижих хутрових звірів, в останні роки кількість особин лисиці на території НПП «Вижницький» стабільна, про що свідчать результати обліку. Здобиччю лисиці можуть бути всілякі тварини, починаючи від молоді козулі та закінчуючи хрущем, але найчастіше вона поїдає різних мишей, що складають основну частину її раціону. Вона нікого не щадить, заповзято ганяється за зайцями і кроликами і навіть нападає на маленьких козуль і оленів.

Шлюбна пора у лисиць настає в середині лютого і триває всього декілька тижнів. У цей час навколо однієї самки збирається декілька самців. У цей період запах їхніх виділень стає особливо різким, і частіше, ніж звичайно, чується їх гавкіт.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки - суттєвих змін в чисельності лисиці не відбулося.

Рисунок 5.2.1.27. Динаміка чисельності куниці лісової

Куниця лісова звичайний вид, хоча трапляється спорадично. Поширена у гірських і передгірських старих високостовбурних лісах, але перевагу надає мішаним і листяним (буковим) насадженням. Чисельність куниці лісової в 2020 – 2022р. стабільна (хоча дещо збільшується). Куниця обирає собі лігвом дупла дерев, покинуті гнізда диких голубів, хижих птахів і білок. Полює куниця на ссавців, навіть на досить великих, наприклад зайців і молодих косуль, а також і дрібних, наприклад мишей. Серед птахів куниця чинить такі ж спустошення, як і серед ссавців. Період спаровування у куниць припадає на кінець січня або на початок лютого. Наприкінці березня або на початку квітня у самки народжується від трьох до чотирьох дитинчат.

Аналізуючи динаміку чисельності куниці за 1997 – 2022 роки ніяких суттєвих змін в чисельності куниці лісової не відбулося.

Рисунок 5.2.1.28. Динаміка чисельності борсука звичайного

Борсук на території НППВ трапляється спорадично, а основними місцями перебування є лісові ділянки з пересіченим рельєфом і низьким рівнем залягання ґрунтових вод. По роках чисельність змінюється незначним чином. В 2021 – 2022р. кількість борсука не змінилась. Головною причиною коливання чисельності являються: вовки (кількість яких з кожним роком збільшується), лисиці, рись, бродячі собаки, браконьєрство або «полювання» за його (цінним) лікувальним жиром. Свої нори борсук влаштовує переважно на узліссях, неподалік від лугів або й серед лугів по безлісних ярках. У своїй норі борсук проводить більшу частину свого життя. Живиться борсук навесні і влітку переважно корінням, різноманітними комахами, равликами і дощовими черв'яками, а при нагоді також молодими зайцями, пташиними яйцями і пташенятами. До кінця осені борсук стає вже досить угодованим і на зиму впадає в зимову сплячку. Час спаровування у борсука припадає на жовтень.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки ніяких суттєвих змін в чисельності борсука не відбулося.

Рисунок 5.2.1.29. Динаміка чисельності зайця сірого

Заєць сірий є одним з основних хутрово – промислових звірів на терені парку і довкола. Останні роки його чисельність зменшилась внаслідок браконьєрства і збільшення кількості лисиць. Якщо той гай, у якому він оселився, зрубають, то даний представник фауни переходить до іншого місця на хлібні поля і городи, де ростуть ріпа, капуста та ін., у зимовий період гризе кору молодих дерев. Час спаровування починається після сурових зим на початку березня, у м’які зими – в лютому і навіть у січні.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки ніяких суттєвих змін в чисельності зайця сірого не відбулося.

Рисунок 5.2.1.30. Динаміка чисельності білки звичайної європейської

Звичайна білка - це один з найвідоміших гризунів на території НПП «Вижницький», до якого багато людей ставляться із симпатією. Вона є мешканцем переважно хвойних лісів. Часто її можна зустріти в садках і парках. Статеве дозрівання: з 11 місяців. Шлюбний період: грудень-липень. Вагітність: 38-44 дні. Кількість дитинчат: 1-6. Кількість приплодів: 1-2. Живуть на деревах. Тримаються поодинці. Їжа: шишки, кора, сік рослин, горіхи, яйця, гриби і комахи. Звуки: різке „тюк-тюк-тюк“. Тривалість життя: зазвичай 2-3 роки. Білки ведуть активний денний спосіб життя. Вони проводять дні у пошуках їжі, частину якої відразу ж з'їдають, а іншу ховають у схованки, таким чином роблячи запаси на зиму.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки ніяких суттєвих змін в чисельності білки звичайної не відбулося.

Рисунок 5.2.1.31. Динаміка чисельності тхора чорного

В Українських Карпатах раніше більш чисельний, зараз досить рідкісний вид, схильний до синантропізму. Селиться біля людських осель щільність найвища. Причини коливання не ясні. Час спаровування тхорів припадає на березень. Вагітність триває два місяці, після закінчення яких самка народжує десь у норі.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки ніяких суттєвих змін в чисельності тхора чорного також не відбулося.

Рисунок 5.2.1.32. Динаміка чисельності kota лісового

Чисельність в останні роки зростає завдяки помірним зимам. Постійно мешкає на території НППВ. Рідкісний вид. на думку фахівців, збільшення

кількості можливе завдяки змішуванню з домашніми котами. Із настанням сутінків дикий кіт вирушає на полювання; він дуже небезпечний для дрібних і навіть середніх за розмірами тварин, оскільки дуже чутливий, обережний і хитрий, крадеться нечутно і терпляче вичікує зручний момент для нападу. Його звичну здобич складають миші і дрібні птахи, на більших тварин він нападає тільки у крайньому разі. Дикі коти паруються в лютому, кошенята народжуються в квітні.

При аналізі динаміки чисельності kota лісового за 1997 – 2022 роки (в незначній мірі збільшується) ніяких суттєвих змін не відбулося.

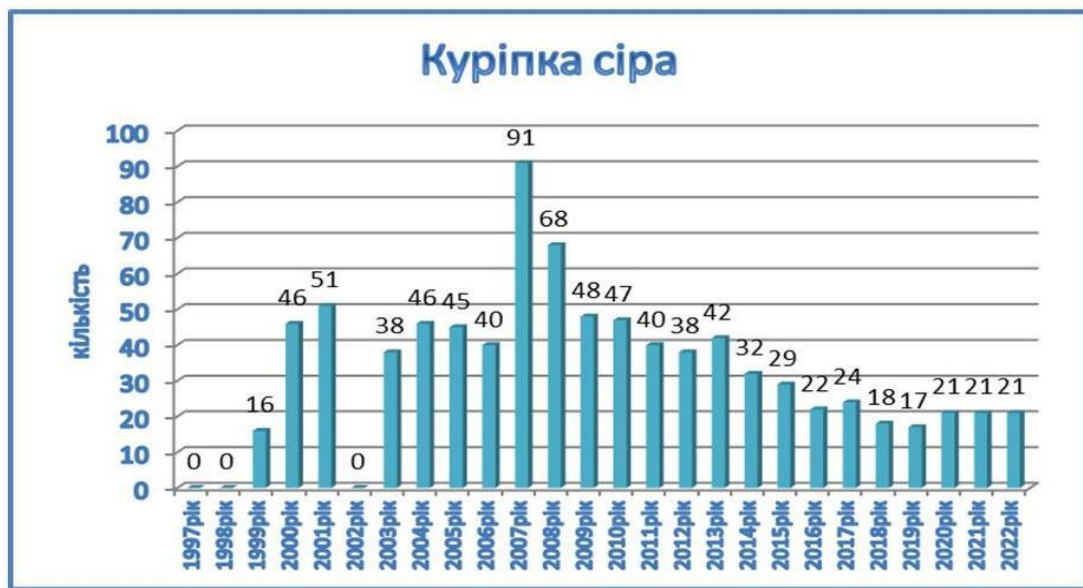

Рисунок 5.2.1.33. Динаміка чисельності сірої куріпки

Куріпка сіра є типовим представником мисливської фауни агро ландшафтів. У горах зустрічається спорадично, чисельність дуже низька. На території Передкарпаття та в рівнинних районах, де на великих площах вирощують озимі зернові, овес, ячмінь, багаторічні трави, оптимальна щільність особин може сягати до 150 ос./100 га угідь. Молоді куріпки залишаються жити на тій галявині, де вони народилися, і якщо в якомусь місці ці птахи зникнуть, то воно довго постує і лише поступово заселяється куріпками з сусідніх ділянок. Молодняк куріпки живиться переважно комахами; потім домінують рослинні корми, що становить згодом їх головну поживу.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки ніяких суттєвих змін в чисельності куріпки сірої не відбулося.

Рисунок 5.2.1.34. Динаміка чисельності рисі євразійської

Чисельність рисі дуже низька. Поодинокі тварини трапляються, як правило, серед тих ділянок суцільних лісових масивів, які рідко відвідуються людьми. На території національного парку сліди рисі іноді зустрічають після встановлення стійкого снігового покриву. Рись, як і її родичі, живе поодиночці. З настанням сутінків рись стає активною. Але вирушає на пошуки здобичі лише вночі, часто зупиняється і прислухається. Полює на найдрібніших ссавців і птахів до косулі або глухаря і дрохви – ніхто з цих тварин не застрахований від її нападів. На оленів і кабанів наважуються нападати лише дуже сильні рисі. Рисі збираються разом у січні – лютому, причому декілька самців часто б'ються за самку.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки (в незначній мірі збільшується) ніяких суттєвих змін в чисельності рисі звичайної не відбулося.

Рисунок 5.2.1.35. Динаміка чисельності голуба сизого

Трапляється у старих стиглих лісах з переважанням бука, в дуплах якого гніздиться. Як мисливський птах використовується недостатньо повно. До першочергових біотехнічних заходів належить збереження ділянок зі старими дуплистими деревами. Їхню поживу складає насіння ріпи, сочевиці, гороху, льону. Їхнє гніздо являє собою купу хмизу і сухих стебел. Найнебезпечніший ворогами слід вважати куницю і яструба.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки (в незначній мірі збільшується) ніяких суттєвих змін в чисельності голуба сизого не відбулося.

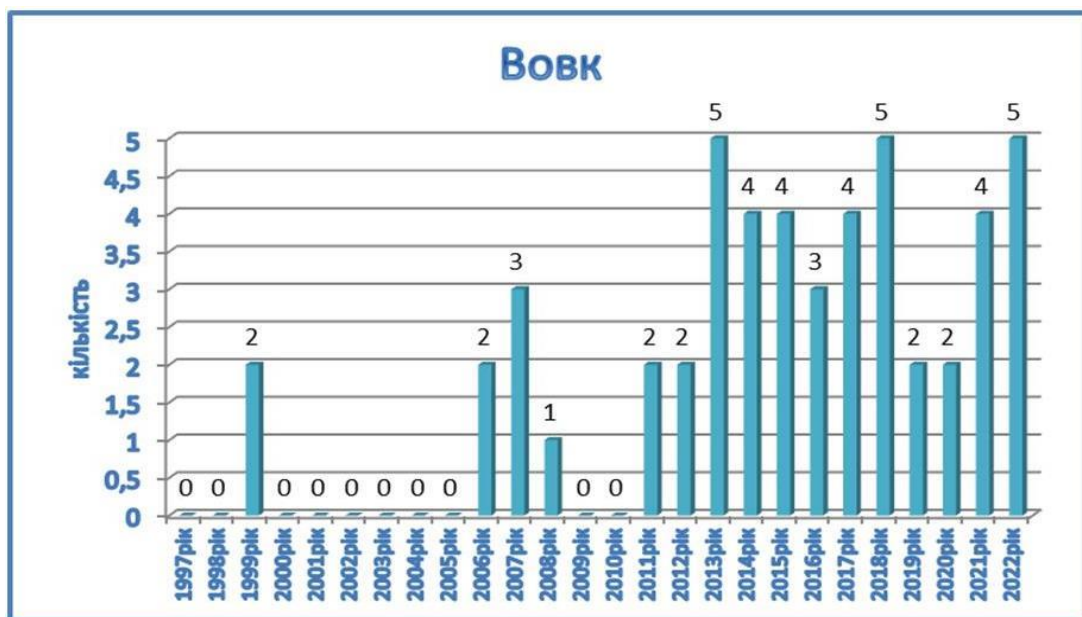

Рисунок 5.2.1.36. Динаміка чисельності вовка

У межах НППВ продовжують нерегулярно трапляються поодинокі особини вовка, постійних місць оселення невиявлено. Занесений до Європейського червоного списку. В Україні його чисельність регулюється відповідним законодавством, а стан популяції поки що не викликає занепокоєння. Основною причиною зміни чисельності є вплив антропогенного чинника (відстріл, зменшення кормової бази, чинники стурбованості). На території НППВ все частіше фіксуємо сліди нападу на оленів та козуль. Протягом 2020 – 2022рр. виявлено невелику кількість слідів, на основі яких ми встановили мігрування вовка по території парку в кількості 3 – 5 особин. Вовк живе як на значній висоті в горах, так і в низинах і тримається переважно в малонаселених і спокійних пустках, іноді в густих лісах, іноді в болотистих місцевостях, де багато чагарнику. Найулюбленішою здобиччю вовка є досить великі свійські і дикі тварини, як ссавці, так і птахи, але він задовольняється іноді і дрібними тваринами, їсть навіть комах, іноді рослинну їжу. Тічка в самок починається в кінці грудня і триває до середини січня.

Аналізуючи динаміку чисельності за 1997 – 2022 роки ніяких суттєвих змін в чисельності вовка не відмічається.

В поточному році продовжувалось дослідження - «Зимовий облік ссавців за слідами життєдіяльності» на стаціонарному маршруті (№1, №2) та для дослідження інших тварин в весняно-літньо-осінній період. Загальна протяжність маршруту становить 2000 м., місце розташування – урочище Сухий та Стебник Солонецького ПНДВ. Зокрема, велися спостереження за станом популяції в зимовий період: оленя благородного, козулі європейської, kota лісового, рисі звичайної, лисиці, свині дикої, зайця; в літній період: саламандри плямистої, кумки жовточеревої, дятла зеленого, голуба синяка, лелеки чорного, тритона карпатського, альпійського, красуня діва, дозорець імператор, сатурнія руда, стрічкарка тополева, махаон та ін..

В сучасних умовах антропогенного впливу на мисливські угіддя біотехнічні заходи є ефективним прийомом інтенсифікації мисливського господарства, що сприяє не тільки зберіганню лісових екосистем, але і збільшенню чисельності мисливських тварин.

Зменшення негативного впливу багатьох природних і антропогенних факторів захистить тварини від усіх негараздів можливий при розумному веденні мисливського господарства.

Рис. 5.2.1.37 . Козуля європейська (*Capreolus capreolus*).

Рис. 5.2.1.38 . Козуля європейська (*Capreolus capreolus*). Урочище Сухий.

Рис. 5.2.1.39 . Козуля європейська (*Capreolus capreolus*). Урочище Стебник.

Рис. 5.2.1.40. Свиня дика, кабан (*Sus scrofa*). Урочище Сухий.

Рис.5.2.1.41. Козуля європейська (*Capreolus capreolus*),
(2 кози народжені в 2022 році, у вольєрі,
на приофісній території НПП «Вижницький»).

Рис.5.2.1.42. Ліщиновий вовчок (*Muscardinus* Kaup, 1829),
ур. Солонець. Фото П. Одочука.

Табл.5.2.1.31.

**Результати відносного зимового обліку ссавців за слідами
життєдіяльності на стаціонарному маршруті №2
(ур. Сухий) у 2023р.**

№ п/п	Вид тварин	Дата обліку	Номер та довжина маршруту, км	Зареєстровано слідів	Показник обліку (трапляння), ос./1 км	Примітка (сліди)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Свиня дика	12.01.23р.	М.-№2, 5км.	28	4	Перетинали маршрут (в густі зарості лісу), простежувались сліди-15м.
	Заєць сірий			40	2	Сліди тягнулись вздовж маршруту-20 м.
	Кіт лісовий			20	2	Сліди тягнулись вздовж маршруту – 15 м.
	Лисиця звичайна			36	3	Перетинали маршрут (з густих заростей лісу, до струмка і на крутий

						схил), простежувались сліди-26м.
	Козуля європейська			38	3	Перетинали маршрут, простежувались сліди-34м.
2.	Козуля європейська	26.01.23р.	М.-№2, 5км.	28	2	Тягнулись вздовж маршруту – 25 м.
	Лисиця звичайна			15	2	Перетинали маршрут (до струмка)
	Заєць сірий			24	2	Тягнулись вздовж маршруту – 10 м.
	Свиня дика			36	2	Перетинали маршрут (в гущі лісу)
3.	Козуля європейська	02.02.23р.	М.-№2, 5км.	18	1	Перетинали маршрут (в напрямку до струмка і схилу)
	Кіт лісовий			8	1	Тягнулись вздовж маршруту – 6 м.
	Лисиця звичайна			20	1	Тягнулись вздовж маршруту – 16 м.
	Заєць сірий			20	1	Перетинали маршрут (в сторону густих заростей і простежувались ще 10 м.)
	Олень благородний			18	1	Перетинали маршрут (в сторону струмка, далі в густі зарості) простежувались сліди-16м.
4.	Рись звичайна	15.02.23р.	М.-№2, 5км.	18	1	Тягнулись вздовж маршруту – 15 м.
	Заєць сірий			15	1	Тягнулись вздовж маршруту – 8 м.
	Козуля європейська			35	2	Перетинали маршрут, простежувались сліди-25м.
	Свиня дика			25	2	Перетинали маршрут (від струмка в сторону лісу), простежувались сліди-16м.
	Лисиця звичайна			14	1	Перетинали маршрут (в бік лісу і тягнулись на 9 м.)
	Кіт лісовий			8	1	Перетинав маршрут (в бік лісу і тягнулись на 8 м.)
5.	Козуля європейська	27.02.23р.	М.-№2, 5км.	30	2	Тягнулись вздовж маршруту – 20 м.
	Рись звичайна			15	1	Перетинали маршрут (від струмка в сторону лісу), простежувались

						сліди-10м.
	Свиня дика			20	1	Перетинали маршрут (в бік лісу і тягнулись на 15 м.)
	Заєць сірий			20	3	Перетинали маршрут (в сторону густих заростей і просте жувались ще 32 м.)
	Лисиця звичайна			14	2	Перетинали маршрут (в сторону струмка, далі в густі зарості – 10м.)
6.	Заєць сірий	02.03.23р.	М.-№2, 5км.	22	1	Тягнулись вздовж маршруту – 8 м, далі в густі зарості.
	Олень благородний			28	1	Перетинали маршрут (в напрямку до струмка), простежувались сліди-35м.
	Лисиця звичайна			16	2	Перетинали маршрут (в напрямку до струмка)
	Козуля європейська			36	4	Тягнулись вздовж маршруту – 18 м.
7.	Свиня дика	14.03.23р.	М.-№2, 5км.	35	3	Перетинали маршрут (в бік густого підросту і просліджувались ще 15м.)
	Олень благородний			14	1	Перетинали маршрут (в напрямку до струмка)
	Лисиця звичайна			22	1	Перетинали маршрут (в густі зарості лісу)
	Кіт лісовий			18	1	Тягнулись вздовж маршруту – 11 м.
8.	Козуля європейська	28.03.23р.	М.-№2, 5км.	35	1	Перетинали маршрут (з густих заростей лісі, до струмка і на крутий схил)
	Свиня дика			26	2	Перетинали маршрут
	Заєць сірий			24	2	Тягнулись вздовж маршруту – 15м.
9.	Козуля європейська	05.04.23р.	М.-№2, 5км.	20	2	Перетинали маршрут
	Кіт лісовий			24	1	Перетинали маршрут (від струмка в сторону лісу)-простежувались 12м.
	Рись			22	1	Тягнулись вздовж

	звичайна					маршруту – 9 м.
	Лисиця звичайна			45	2	Перетинали маршрут (в бік лісу і тягнулись на 26 м.)

Дані дослідження проводяться вже декілька років (на території НПП «Вижницький») зокрема в урочищах Сухий та Стебник. Ці території характеризуються великим розмаїттям природних середовищ і ландшафтів. Тут у достатній кількості представлені лісові, польові, лучні й водно-болотні екосистеми. Мною вивчалися різні екологічні особливості тварин, зокрема такі аспекти, як стаціональна приуроченість та просторово-етологічна структура. Під час проведення досліджень використовував метод зимових вистежувань за слідами на снігу.

ФОТО - СЛІДИ РІЗНИХ ТВАРИН:

Рис.5.2.1.43. Сліди на снігу Оленя благородного.

Рис.5.2.1.44. Сліди козулі європейкої. Фото Одочука П.І.

Рис.5.2.1.45. Сліди на снігу свині дикої. Фото Одочука П.І.

Рис.5.2.1.46. Сліди на снігу лисиці звичайної. Фото Одочука П.І.

Рис.5.2.1.47. Сліди вовка.

Рис.5.2.1.48. Сліди рисі звичайної.

Рис.5.2.1.49. Лігвище борсука звичайного.

Результати досліджень (в таблиці вище) показують, що поширення тварин: лисиць, оленів благородних, козуль звичайних, диких свиней, зайців, рисі та kota лісового на території НППВ має локальний характер. Стації перебування тварин здебільшого охоплюють навколоводні та (з густим

підростом) лісові біотопи. До найкращих стацій, передусім, відноситься берегова смуга невеликих річок і струмків. Найбільша кількість зустрінутих слідів тварин за весь період досліджень припадає саме на біотопи, що безпосередньо прилягають до берегів водойм. Особливо улюбленими для більшості тварин є луки і болота в заплавах річок з чергуванням заростей деревно-чагарникової рослинності. Такі біотопи слугують «рефугіумами» для певного виду. Тут цих тварин можна виявити навіть у найнесприятливіші для них роки.

Трапляння ссавців в різних екосистемах:

- на межі лісу і поля – вздовж узлісь досить часто зустрічаються майже всі види тварини (40 %)
- у глибині лісових масивів (20%)
- на заростаючих зрубках (20 %)
- на мало зарослих зрубках, що віддалені від лісів і водойм, з'являються рідко (15 %)
- поблизу населених пунктів (5 %)

5.2.2. Чисельність птахів

На території НПП "Вижницький" трапляється чимало червонокнижних видів птахів (22 види). Їх чисельність залежить від стану збереження старих лісів, особливо прилеглих до відкритих ділянок лук чи відносно широких річкових долин. Популяція ЧК видів можуть бути підтримана шляхом охорони наявних гніздових ділянок.

Значні зміни відбуваються й у трофічних біотопах, якими (для птахів) є річки та потоки. За даними, зібраними шляхом опитування лісників, туристів-натуралістів і місцевих жителів, ми припускаємо, що на території національного парку гніздиться не більше 2-3 пари чорного лелеки (*Ciconia nigra*) (в урочищі Сухий та Стебник). Успішність його гніздування є невеликою; окрім того, не кожна пара щороку виводить пташенят. Цей факт також може бути пов'язаний зі збільшенням фактору турбування в кормових

біотопах і погіршенням стану природних біотопів, особливо гірських потоків і малих річок. У наш час такі місця зазнають значного антропогенного пресу.

Очевидно, в умовах НППВ саме антропогенні (негативні) фактори впливають на погіршення кормодобувних можливостей чорного лелеки та на збільшення фактору турбування цього виду, а також і інших видів птахів.

В 2022 році в ур. Стебник виявлено 4 особини ЧК виду - дятла білоспинного (*Dendrocopos leucotos*) (2 самка і 2 самці). Також на протязі року зафіксовано 16 особин дятла зеленого (*Picus viridis*). В урочищі Солонець (штучний став) виявлено виводок крижня (самку і 6 дитинчат).

Табл.5.2.2.1.

**Наявні дані про видовий склад відомих птахів
НПП «Вижницький»**

	КЛАС ПТАХИ	AVES
	РЯД ЛЕЛЕКОПОДІБНІ	CICONIFORMES
	Родина Чаплеві	Ardeidae
1.	Чапля сіра (гн, зм.)	<i>Ardeacinerea</i>
	Родина Лелекові	Ciciniidae
2.	Лелека білий (гн)	<i>Ciconiaciconia</i>
3.	Лелека чорний (гн)	<i>Ciconianigra</i>
	РЯД ГУСЕПОДІБНІ	ANSERIFORMES
	Родина Качкові	Anatidae
4.	Крижень (гн, зм)	<i>Anas platyrhynchos</i>
5.	Гуска сіра (пр)	<i>Anser anser</i>
6.	Гуменник (пр)	<i>Anser fabalis</i>
7.	Лебідь-кликун (зл)	<i>Cygnys cygnys</i>
8.	Лебідь-шипун (зл)	<i>Cygnys olor</i>
	РЯД СОКОЛОПОДІБНІ	FALCONIFORMES
	Родина Яструбові	Accipitridae
9.	Осоїд (гн)	<i>Pernis apivorus</i>
10.	Шуліка рудий (гн)	<i>Milvus milvus</i>
11.	Шуліка чорний (гн)	<i>Milvus migrans</i>
12.	Яструб великий (гн, зм)	<i>Accipiter gentilis</i>
13.	Яструб малий (гн, зм)	<i>Accipster nisus</i>
14.	Канюк звичайний (гн, зм)	<i>Buteo – buteo</i>
15.	Орел –карлик (гн)	<i>Hieraetus pennatus</i>
16.	Підорлик малий (гн)	<i>Aquilapomarina</i>
17.	Беркут (зл)	<i>Aquila chrisaetos</i>
18.	Орлан білохвіст (зл)	<i>Haliaetusalbicilla</i>
	Родина Соколові	Falconidae
19.	Підсоколик великий (гн)	<i>Falco subbuteo</i>
20.	Боривітер звичайний (гн, зм)	<i>Falco tinnunculus</i>

	РЯД КУРОПОДІБНІ	GALLIFORMES
	Родина Фазанові	Phasianidae
21.	Куріпка сіра (гн, зм)	Perdix perdix
22.	Перепілка (гн)	Coturnix coturnix
	Родина Тетерукові	Tetraonidae
23.	Тетерук (гн, зм)	Lyrurus tetrax
24.	Глухар (гн, зм)	Tetrao urogallus
25.	Орябок (гн, зм)	Tetrastesbonasia
	РЯД ЖУРАВЛЕПОДІБНІ	GRUIFORMES
	Родина Журавлеві	Gruidae
26.	Журавель сірий (пр)	Grusgrus
	Родина Пастушкові	Rallidae
27.	Деркач (гн)	Grexcrex
	РЯД СИВКОПОДІБНІ	CHARADRIIFORMES
	Родина Сивкові	Chradiidae
28.	Пісочник малий (гн)	Chradrius dubius
29.	Чайка (гн)	Vanellus vanellus
	Родина Баранцеві	Scolopacidae
30.	Перевізник	Tringahypoleucos
31.	Слуква (гн)	Scolopaxrusticola
32.	Набережник (гн)	Actitis hypoleucos
	Родина мартиніві	Laridae
33.	Мартинзвичайний (лт)	Larus ribibundus
34.	Крячок річковий (лт)	Sterna hirundo
	РЯД ГОЛУБОПОДІБНІ	COLUMBIFORMES
	Родина Голубові	Columbidae
35.	Припутень (гн)	Columba palumbus
36.	Голуб –синяк (гн)	Columba oenas
37.	Голуб сизий (гн, зм)	Columba livia
38.	Горлиця садова (гн, зм)	Streptopliadecaocto
39.	Горлиця звичайна (зм)	Streptopliaturtur
	РЯД ЗОЗУЛЕПОДІБНІ	CUCULIFORMES
	Родина Зозулеві	Cuculidae
40.	Зозуля (гн)	Cuculuscanorus
	РЯД СОВОПОДІБНІ	STRIGIFORMES
	Родина Совові	Strigidae
41.	Сич хатній (гн, зм)	Athene noctua
42.	Сич волохатий (гн, зм)	Aegoliusfunereus
43.	Пугач звичайний (гн, зм)	Bubobubo
44.	Сова вухата (гн)	Astiootus
45.	Сова довгохвоста (гн, зм)	Strix uralensis
46.	Сова сіра (гн, зм)	Strix aluco
47.	Совка /сплюшка/ (гн)	Otusscops
48.	Сичик – горобець (гн, зм)	Glaucidium passerinum
	РЯД ДРІМЛЮГОПОДІБНІ	CAPRIMULQIFORMES
	Родина Дрімлюгові	Caprimulgidae
49.	Дрімлюга (гн)	Caprimulgus europaeus
	РЯД СЕРПОКРИЛЬЦЕПОДІБНІ	APODIFORMES
	Родина Серпокрильцеві	Apodidae
50.	Серпок рилець чорний (гн)	Apusapus

	РЯД РАКШЕПОДІБНІ	CORACIIFORMES
	Родина Рибалочкові	Alcedinidae
51.	Рибалочка (гн, зм)	Alcedo atthis
	РЯД ОДУДОПОДІБНІ	UPUPIFORMES
	Родина Одудові	Upupidae
52.	Одуд (гн)	Upupa epops
	РЯД ДЯТЛОПОДІБНІ	PICIFORMES
	Родина Дятлові	Picidae
53.	Крутиголовка (гн)	Junco torquilla
54.	Дятел зелений (гн, зм)	Picus viridis
55.	Дятел сивий (гн, зм)	Picus canus
56.	Строкатий дятел великий (гн, зм)	Dendrocopos major
57.	Дятел середній (гн, зм)	Dendrocopos medius
58.	Дятел малий (гн, зм)	Dendrocopos minor
59.	Жовна чорна (гн, зм)	Dryocopus martius
60.	Дятел трипалий (гн, зм)	Picoides tridactylus
61.	Дятел сирійський (гн, зм)	Dendrocopos syriacus
62.	Дятел біло спинний (гн, зм)	Dendrocopos leucotos
	РЯД ГОРОПЦЕПОДІБНІ	PASSERIFORMES
	Родина Ластівкові	Hirundinidae
63.	Ластівка сільська (гн)	Hirundo rustica
64.	Ластівка міська (гн)	Delichon urbica
65.	Ластівка берегова (гн)	Riparia riparia
	Родина Жайворонкові	Alaudidae
66.	Жайворонко польовий (гн)	Alauda arvensis
67.	Жайворонко чубатий (посмітюха) (гн, зм)	Galeridacristata
68.	Жайворонко лісовий (гн)	Lullula arborea
	Родина Плискові	Motacillidae
69.	Щеврик лісовий (гн)	Anthus trivialis
70.	Щеврик лучний (гн)	Anthus pratensis
71.	Щеврик гірський (гн)	Anthus spinoletta
72.	Плиска біла (гн)	Motacilla alba
73.	Плиска гірська (гн)	Motacilla cinerea
74.	Плиска жовта (гн)	Motacilla flava
	Родина Сорокопудові	Laniidae
75.	Сорокопуд – жулан	Lanius excubitor
76.	Сорокопуд терновий (гн)	Lanius collurio
	Родина Вивільгові	Oriolidae
77.	Вивільга (гн)	Oriolus oriolus
	Родина Шпакові	Sturnidae
78.	Шпак звичайний (гн, зм)	Sturnus vulgaris
	Родина Воронові	Corvidae
79.	Крук (гн, зм)	Corvus corax
80.	Ворона сіра (гн, зм)	Corvus cornix
81.	Грак (гн, зм)	Corvus frugilegus
82.	Галка (гн, зм)	Coleus monedula
83.	Сорока (гн, зм)	Pica pica
84.	Сойка (гн, зм)	Garrulus glandarius
85.	Горіхівка (гн, зм)	Nucifraga caryocatactes

	Родина Омелюхові	Bombycillidae
86.	Омелюх (зм)	Bombicillagarrulus
	Родина Пронуркові	Cineliidae
87.	Пронурок (гн, зм)	Cincluscinclus
	Родина Кропивникові	Troglodytidae
88.	Кропивник (гн, зм)	Troglodytestrogdytes
	Родина Тинівкові	Prunellidae
89.	Тинівка лісова (гн)	Prunella modularis
	Родина Кропив'янкові	Sylviidae
90.	Кропив'янка рябогруда (гн)	Silvia nisoria
91.	Кропив'янка чорноголова (гн)	Silviaatricapilla
92.	Кропив'янка садова (гн)	Silvia borin
93.	Кропив'янка сіра (гн)	Silvia communis
94.	Кропив'янка прудка (гн)	Silviacurrura
95.	Кобилочка солов'їна (зл)	Locusrellalustinioides
96.	Берестянка звичайна (гн)	Hippolais icterina
97.	Вівчарик весняний (гн)	Phylloscopus trochillus
98.	Вівчарик – ковалик (гн)	Phylloscopuscollybitus
99.	Вівчарик жовтобровий (гн)	Phylloscopussibilatrix
	Родина золотомушкові	Regulidae
100.	Золотомушка жовто чуба (гн, зм)	Regulus regulus
101.	Золотомушка червоночуба (гн)	Regulus ignicapillus
	Родина Мухоловкові	Muscicapidae
102.	Мухоловка сіра (гн)	Muscicapa striata
103.	Мухоловка строката (гн)	Muscicapahypoleuca
104.	Мухоловка білошия (гн)	Muscicapaalbicollis
105.	Мухоловка мала (гн)	Muscicapaparva
106.	Трав'янка чорноголова (гн)	Saxicola torquata
107.	Кам'янка звичайна (гн)	Oenanthe oenanthe
	Родина Дроздові	Turdidae
108.	Трав'янка лучна (гн)	Saxicola rudetra
109.	Горихвістка звичайна (гн)	Phoenicurusphoenicurus
110.	Горихвістка чорна (гн)	Phoenicurusoxhruros
111.	Вільшанка /малинівка/ (гн)	Erithacusrubecula
112.	Соловейко східний (гн)	Lusciniasvecica
113.	Дрізд – чикотень (гн, зм)	Turdus pilaris
114.	Дрізд гірський /біловолий/ (гн)	Turdus torquatus
115.	Дрізд чорний (гн, зм)	Turdus merula
116.	Дрізд білобровий (пр)	Turdus musicus
117.	Дрізд співочий (гн)	Turdus philomelos
118.	Дрізд омелюх (гн, зм)	Turdusviscivorus
	Родина Довгохвості синиці	Paradoxornithidae
119.	Довгохвоста синиця (гн, зм)	Aegithaloscaudatus
	Родина Синицеві	Paridae
120.	Синиця велика (гн, зм)	Parus major
121.	Синиця блакитна /лазарівка/ (гн, зм)	Parus coeruleus
122.	Синиця чубата (гн, зм)	Parus cristatus
123.	Синиця чорна /московська/ (гн, зм)	Parus ater
124.	Гаїчка чорноголова /болотяна/(гн,зм)	Paruspalustris
125.	Гаїчка – пухляк (гн, зм)	Parusmontanus

126.	Синиця блакитна (гн, зм)	Parus caeruleus
	Родина Повзикові	Sittidae
127.	Повзик звичайний (гн, зм)	Sitta europaea
	Родина Підкоришникові	Certhiidae
128.	Підкоришник звичайний /пищуха/ (гн, зм)	Certhia familiaris
	Родина Горобцеві	Passeridae
129.	Горобець хатній (гн, зм)	Passer domesticus
130.	Горобець польовий (гн, зм)	Passer montanus
	Родина В'юркові	Fringillidae
131.	Зяблик (гн)	Fringilla coelebs
132.	В'юнок канарковий	Serinus canaria
133.	Зеленяк (гн, зм)	Chloris chloris
134.	Щиглик (гн, зм)	Carduelis carduelis
135.	Чиж (гн, зм)	Carduelis spinus
136.	Коноплянка (гн, зм)	Carduelis cannabina
137.	Снігур (гн, зм)	Pyrrhula pyrrhula
138.	Костогриз /дубоніс/ (гн, зм)	Coccothraustes coccothraustes
139.	Шишкар ялиновий (гн, зм)	Loxiacurvirostra
140.	Щедрик (гн, зм)	Serinus serinus
	Родина Вівсянкові	Emberizidae
141.	Вівсянка звичайна (гн, зм)	Emberiza citrinella

*Примітка (статус перебування птахів на території НППВ):

гн. – **гніздовий** - на території НППВ існує гніздова популяція і гніздування виду доведене;

зм. – **зимуючий** - групи птахів або окремі особини зимують на території НППВ;

пр. – **пролітний** - зустрічається в період сезонних міграцій;

лт. – **літуючий** - зустрічається в гніздовий період, однак гніздування не доведене і мало ймовірно;

зл. – **залітний** - відмічено лише випадкові зальоти птахів.

Сучасний стан орнітофауни національного природного парку «Вижницький» досліджений недостатньо через відсутність спеціаліста (безпосередньо) з орнітофауни.

Клас птахи (AVES). За результатами досліджень у НППВ і на прилеглих ділянках встановлене перебування 141 вид птахів (з 92 родів, 41 родини і 15 рядів), що складає 83,5 % від загальної кількості орнітофауни Буковинських Карпат. Основу видового багатства складають Горобцеподібні – 76 (55,5%) представників. З не горобиних птахів високою є частка

Соколоподібних – 12 (8,8%) видів, Дятлоподібних – 10 (7,3%) і Совоподібних – 8 (5,8 %). За особливостями перебування виявлені в межах заповідного об'єкта птахи розподілені наступним чином. Переважна більшість видів (124 або 90,5 %, що складає гніздової авіафауни Карпатського регіону України) є достовірно, ймовірно чи можливо гніздовими (62 з них – перелітні і стільки ж залишаються зимувати). Літуючими є 3 (2,2%) представники – сіра чапля, звичайний мартин і річковий крячок. Майже половина видів (63 або 46,0%) належить до зимуючих, причому єдиний з них (омелюх) відмічений лише взимку. Пролітними є 4 (2,9%) представники (гуска сіра, гуменник, журавель сірий і дрізд білобровий), залітними – 5 або 3,7% (лебідь – шипун, лебідь кликун, беркут, орлан – білохвіст і кобилочка солов'їна).

В 09.06.2022 році під час польових досліджень, в урочищі Солонець, на штучній водоймі (приблизно 50 x 50м.), виявлено та сфотографовано птаха - Крижень звичайний (*Anas platyrhynchos*), який знаходився на воді і харчувався разом з пташенятами (6 особин). Всього підраховано одну дорослу самку та 6 особин пташенят (віком 1 тиждень).

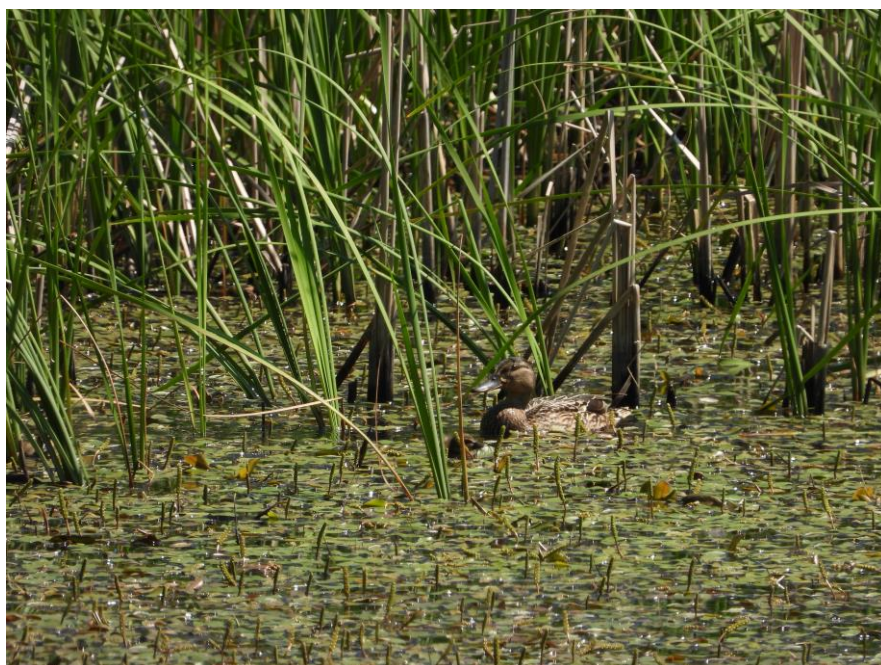

Рис.5.2.2.1. Крижень звичайний (*Anas platyrhynchos*), 1 самка. Ур. Солонець.
Фото Одочука П.І.

Рис.5.2.2.2. Крижень звичайний (*Anas platyrhynchos*), 1 самка і 6 пташенят.
Ур. Солонець. Фото Одочука П.І.

Рис.5.2.2.3. Лелеєка білий (*Ciconia ciconia*). Ур. Солонець. Фото Одочука П.І.

Рис.5.2.2.4. Чорний лелека (*Ciconia nigra*). Ур. Солонець.

Рис.5.2.2.5. Золотомушка червоночуба (*Regulus ignicapillus*). Урочище Стебник.

Рис.5.2.2.6. Дятел білоспинний (*Dendrocopos leucotos*).

Рис.5.2.2.7. Голуб-синяк або клинтух (*Columba oenas*).

Рис.5.2.2.8. Дрізд співочий (*Turdus philomelos*). Урочище Стіжок.

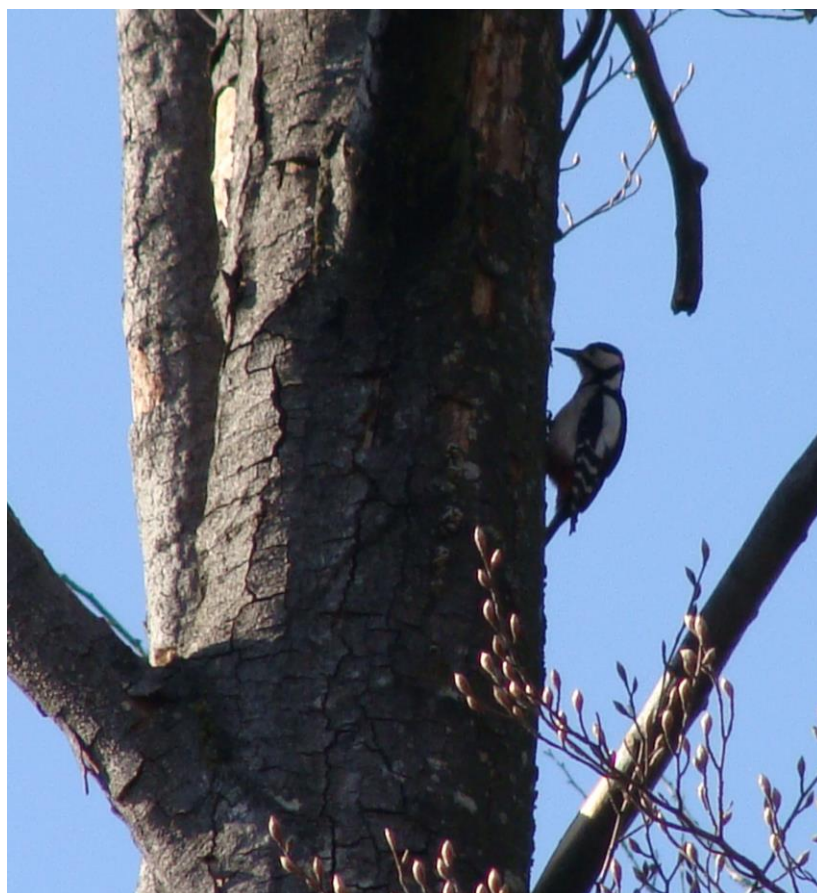

Рис.5.2.2.9. Дятел звичайний (*Dendrocopos major*). Урочище Солонець.

Рис.5.2.2.10. Зяблик звичайний (*Fringilla coelebs*). Урочище Лужки.

Рис.5.2.2.11. Плиска гірська (*Motacilla cinerea* Tunstall, 1771). Урочище Сухий.

Рис.5.2.2.12. Синиця велика (*Parus major*). Урочище Сухий.

Рис.5.2.2.13. Гаїчка чорногорова (*Parus montanus*). Урочище Сухий.

Рис.5.2.2.14. Горлиця садова, або кільчаста (*Streptopelia decaocto*).

Рис.5.2.2.15. Горіхівка крапчаста (*Nucifraga caryocatactes*).

Рис.5.2.2.16. Лелека білий (*Ciconia ciconia*).
На приміщенні офісу НПП «Вижницький».

Табл.5.2.2.2

ПТАХИ

ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРИРОДООХОРОННОЇ ЗНАЧУЩОСТІ на території національного природного парку «Вижницький»

№ п/п	Українська назва	Латинська назва
1.	Лелека білий	<i>Ciconia ciconia</i>
2.	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>
3.	Шуліка рудий	<i>Milvus milvus</i>
4.	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans</i>
5.	Орел –карлик	<i>Hieraetus pennatus</i>
6.	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i>
7.	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i>
8.	Орлан білохвіст	<i>Haliaetus albicilla</i>
9.	Боривітер звичайний	<i>Falco tinnunculus</i>
10.	Куріпка сіра	<i>Perdix perdix</i>
11.	Перепілка	<i>Coturnix coturnix</i>
12.	Тетерук	<i>Lyrurus tetrix</i>
13.	Журавель сирій	<i>Grus grus</i>
14.	Деркач	<i>Grus grus</i>
15.	Чайка	<i>Vanellus vanellus</i>
16.	Слуква	<i>Scolopax rusticola</i>
17.	Набережник	<i>Actitis hypoleucos</i>
18.	Горлиця звичайна	<i>Streptopelia turtur</i>
19.	Сич хатній	<i>Athene noctua</i>
20.	Пугач звичайний	<i>Bubo bubo</i>

21.	Совка /сплюшка/	Otus scops
22.	Дрімлюга	Caprimulgus europaeus
23.	Рибалочка	Alcedo atthis
24.	Одуд	Upupa epops
25.	Крутиголовка	Junx torquilla
26.	Дятел зелений	Picus viridis
27.	Дятел сивий	Picus canus
28.	Дятел трипалий	Picoides tridactylus
29.	Ластівка сільська	Hirundo rustica
30.	Ластівка міська	Delichon urbica
31.	Ластівка берегова	Riparia riparia
32.	Жайворонок польовий	Alauda arvensis
33.	Жайворонок чубатий (посмітюха)	Galerida cristata
34.	Жайворонок лісовий	Lullula arborea
35.	Сорокопуд терновий	Lanius collurio
36.	Вівчарик жовтобровий	Phylloscopus sibilatrix
37.	Мухоловка сіра	Muscicapa striata
38.	Кам'янка звичайна	Oenanthe oenanthe
39.	Горихвістка звичайна	Phoenicurus phoenicurus
40.	Синиця чубата	Parus cristatus
41.	Гаїчка чорноголова	Parus palustris
42.	Горобець польовий	Passer montanus
43.	Шпак звичайний	Sturnus vulgaris
44.	Горобець хатній	Passer domesticus
45.	Коноплянка	Acanthis cannabina

Висновки:

Територія національного природного парку «Вижницький» відіграє важливе значення для охорони популяцій типових птахів Українських Карпат. Наведений вище список видів птахів парку можна вважати остаточним. Однак, фауна птахів парку буде доповнюватись новими видами за рахунок рідкісних залітних і пролітних видів та в результаті розширення його території.

5.2.3 Чисельність плазунів та земноводних

Табл.5.2.3.1

Таксономічна структура батрахофауни (земноводних) НПП «Вижницький»

Ряд	Кількість			
	родин	родів	видів	
			абс.	%

Caudata	1	4	4	40,0
Anura	4	5	6	60,0
Всього: (2)	5	9	10	100

З плазунів на території НППВ домінуючою є ящірка прудка, зустрічаються вуж звичайний та гадюка звичайна, відмічена «червонокнижна» мідянка звичайна, полоз ескулапів.

З комплексу земноводних найчисельнішою є жаба гостроморда. До регіонально рідкісних належить саламандра плямиста, тритон карпатський, тритон гірський, тритон гребінчастий, квакша звичайна.

В 2015 році в ур. Сухий закладені зоологічні постійні пробні площі (зпп) (№10, №11, №12, №13, №14). В 2021 році закладено чотири зоологічні постійні пробні площі (№15, №16, №17), в ур. Солонець зпп №60. В 2022 році: ур. Сухий - №18, ур. Стебник №40, для дослідження земноводних, плазунів та комах, науковим співробітником Одочуком П. І. Результати досліджень (і ще додається карта-схема поширення земноводних) висвітлюються нижче.

Клас земноводні (AMPHIBIA) налічує 11 видів, або 84,6 % батрахофауни гірської частини Чернівецької області. Ці представники належать до 6 родів, 5 родин і 2 рядів. Переважають (трохи більше 1/3) хвостаті земноводні, а з безхвостих домінують (27,3 %) жаби.

Ряд Хвостаті (Caudata). Родина Саламандрові (Salamandridae): тритон гребінчастий (*Triturus cristatus* (Laur.)), тритон карпатський (*T. montandoni* (Boul.)) (реліктовий вид, ендемік Карпат), тритон альпійський (*T. alpestris* (Laur.)), саламандра плямиста (*Salamandra salamandra* (L.)) (реліктовий вид).

РІДКІСНІ АМФІБІЇ НА ТЕРИТОРІЇ НПП «ВИЖНИЦЬКИЙ»

Протягом останніх століть, внаслідок бурхливого розвитку промисловості, та внаслідок впливу різних чинників, відбувається невпинна деградація природного осередку, що негативно відображається на існуванні хвостатих земноводних.

Дослідження протягом останніх двох десятиліть проводилися на більшій частині території, де зараз знаходиться національний природний парк «Вижницький», шляхом обстеження максимально можливої кількості найрізноманітніших екосистем. Основна увага була приділена вивченню фауни лісових біотопів, різнотравно-злакових і пасовищних луків, водойм і прибережних ділянок, петрофільних утворень, селітебних ландшафтів.

Отже, на основі узагальнення та аналізу матеріалів польових досліджень, зібраних за попередні роки, на території НПП «Вижницький» на даний час виявлено 81 вид тварин які занесені до Червоної книги України. З них три види земноводні: тритон карпатський (*Triturus montandoni* (Boul.)), тритон альпійський (*Triturus alpestris* (Laur.)), саламандра плямиста (*Salamandra salamandra* (L.)).

У лісах основних природних комплексів НПП «Вижницький» встановлено, що чисельність хвостатих земноводних є стабільною, а в деяких фауністичних комплексах (мішаних та листяних лісах, узлісно-лучних, водоймах та прирічкових) де відносно краща кормова база та сприятливі кліматичні умови кількість окремих видів земноводних має тенденцію до збільшення чисельності.

Слід зауважити, що найбільша чисельність серед хвостатих земноводних на окремих ділянках бучин (Вижницьке ПНДВ) спостерігається у саламандри плямистої і сягає 15-25 особин на 100 м², найменша – тритона альпійського і звичайного. Загалом найбільша чисельність земноводних спостерігається на вологих місцевостях, невеличких водоймах. Також встановлено, що типовими видами, які заселяють невеликі водойми, штучно утворені болотисті місцевості є тритон карпатський і альпійський.

Аналіз живлення тритонів свідчить про те, що земноводні цього виду є типовими ентомофагами. Показник частоти трапляння комах у їх шлунку – 86%. Часто вони поїдають: гусінь метеликів, двокрильців, дощові черви, павуки, ракоподібні, молюски і т.д..

Основними факторами ризику щодо чисельності земноводних і плазунів є загибель їх на дорогах, знищення при рекреації, рубках лісу та інших лісогосподарських роботах. У значній мірі це відноситься до відкритих типів ландшафтів антропогенного походження, де крім природних факторів, що забезпечують формування тих чи інших фауністичних комплексів, суттєвий вплив на чисельність хвостатих земноводних має господарська діяльність людини, певний негативний вплив мають і хижаки.

На майбутнє, в умовах лісів національного природного парку «Вижницький» для охорони, збереження середовищ існування та чисельності земноводних доцільно дотримуватись загальних вимог природоохоронного законодавства, необхідно систематично проводити моніторингові дослідження вище перелічених видів, мінімізувати вплив чинників, що негативно впливають на популяції. З метою мінімізації впливу факторів ризику необхідна охорона середовищ існування тварин, заходи підтримання стійкості популяцій, освітньо-виховна та інформаційна діяльність. Технології рубок лісу, побічних користувань лісом, інших лісогосподарських робіт повинні включати елементи, направлені на попередження негативного впливу на популяції земноводних і плазунів.

Табл.5.2.3.2

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень) (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зппп № 10**

№ п/п (L.)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	1	21.04.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48°09.736 E 025°15.784	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 5 °C Без опадів	Прирічкова водойма, (01) (до зуб., через міст з ліва), розмір водойми –7х2м., середня глибина – 0,35 см..
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	Жаба ставкава	дорослі, кладки-ікри		16						
Жаба гостроморда	дорослі, кладки-ікри		11							
1.	Жаба ставкава	дорослі, особини в амплексусі, пуголови		9	29.04.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48°09.736 E 025°15.784	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 9 °C Без опадів	Прирічкова водойма, (01) (до зуб., через міст з ліва), розмір водойми –7х2м., середня глибина – 0,35 см..
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголови		5						
	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголови		9						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3						
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	2						
		дорослий	самець	1						

1.	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		11	05.05.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.736 E 025 ⁰ 15.784	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 10 °С Дощ	Прирічкова водойма, (01) (до зуб., через міст з ліва), розмір водойми –7х2м., середня глибина – 0,35 см..
	*Тритон карпатський	доросла	самець	2					
		дорослий	самець	2					
	Тритон гребінчастий	Дорослі		3					
Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		12						
1.	Ропуха звичайна	дорослі		4	19.05.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.736 E 025 ⁰ 15.784	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С Без опадів	Прирічкова водойма, (01) (до зуб., через міст з ліва), розмір водойми –7х2м., середня глибина – 0,35 см..
	*Кумка жовточерева	дорослі		8					
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3					
		дорослий	самець	2					
	Жаба ставкова	дорослі		8					
	*Тритон гірський	доросла	самка	2					
дорослий		самець	1						
1.					15.06.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.736 E 025 ⁰ 15.784	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Прирічкова водойма, (01) (до зуб., через міст з ліва), розмір водойми –7х2м., середня глибина – 0,35 см..
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1					
		дорослий	самець	1					
	Жаба ставкова	доросла		5					
	Жаба гостроморда	дорослі		6					
	*Тритон карпатський	доросла	самка	2					
		дорослий	самець	1					
*Кумка жовточерева	дорослі		12						

Табл.5.2.3.3

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень) (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зпп № 11**

№ п/п (І.)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	4	21.04.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.725 E 025 ⁰ 15.761	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Придорожня водойма (калюжа), (1) 2шт.: 1,3x1,5 м. і 1,2x1,4м., середня глибина в обох – 0,15см.
		дорослий	самець	2						
	*Кумка жовточерева	доросла, пуголовки		8						
	Жаба гостроморда	дорослі, кладки-ікра		5						
	Жаба ставкова	дорослі, кладки-ікра		2						
1.	Жаба ставкова	доросла, пуголовки		5	29.04.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.725 E 025 ⁰ 15.761	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 9 °С Без опадів	Придорожня водойма (калюжа), (1) 2шт.: 1,3x1,5 м. і 1,2x1,4м., середня глибина в обох – 0,15см.
	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголовки		7						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	4						
		дорослий	самець	1						

1.	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		11	05.05.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.725 E 025 ⁰ 15.761	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 10 °С Дощ	Придорожня водойма (калюжа), (1) 2шт.: 1,3х1,5 м. і 1,2х1,4м., середня глибина в обох – 0,15см.
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		5					
	Тритон гребінчастий	доросла	самець	1					
		дорослий	самець	1					
	*Тритон карпатський	доросла	самка	2					
дорослий		самець	2						
1.	Жаба гостроморда	дорослі		2	19.05.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.725 E 025 ⁰ 15.761	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С Без опадів	Придорожня водойма (калюжа), (1) 2шт.: 1,3х1,5 м. і 1,2х1,4м., середня глибина в обох – 0,15см.
	Жаба ставка	дорослі		3					
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1					
		дорослий	самець	1					
*Кумка жовточерева	дорослі		6						
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	2	15.06.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.725 E 025 ⁰ 15.761	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Придорожня водойма (калюжа), (1) 2шт.: 1,3х1,5 м. і 1,2х1,4м., середня глибина в обох – 0,15см.
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1					
		дорослий	самець	1					
	*Кумка жовточерева	доросла		8					
	Жаба гостроморда	дорослі		4					
Жаба ставка	дорослі		2						

Табл.5.2.3.4.

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень) (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зппп № 12**

№ п/п (L)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Кумка жовточерева	дорослі, кладки-ікра		9	21.04.22р. м.н.р.м.-525 м. N 48°09.760 E 025°15.595	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Придорожня (2) водойма (калюжарів) (по дорозі вище вольєру зубра), розмір – 1,0х4,5м., глибина-0,40см.
	*Тритон карпатський	доросла	самка	2						
		дорослий	самець	2						
	Жаба ставкова	дорослі, кладки-ікра		8						
1.	Жаба гостроморда	доросла, пуголівки		7	29.04.22р. м.н.р.м.-525 м. N 48°09.760 E 025°15.595	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 9 °С Без опадів	Придорожня (2) водойма (калюжарів) (по дорозі вище вольєру зубра), розмір – 1,0х4,5м., глибина-0,40см.
	Жаба гостроморда	дорослі, особини в амплексусі, пуголівки		7						
	Жаба ставкова	дорослі, пуголівки		2						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	2						
1.	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголівки з різним ступенем		11	05.05.22р. м.н.р.м.-525 м.	Буково-ялинові з домішками	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.48, вид.1	Придорожня (2) водойма (калюжарів) (по дорозі вище

		розвитку			N 48 ⁰ 09.760 E 025 ⁰ 15.595	вільхи			Солонець кого ПНДВ. + 10 °С Дощ	вольєру зубра), розмір – 1,0x4,5м., глибина-0,40см.
	*Тритон карпатський	доросла	самка	2						
		дорослий	самець	1						
	Тритон гребінчастий	доросла	самець	2						
		дорослий	самець	2						
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголки з різним ступенем розвитку			9					
	Ропуха звичайна	дорослі			2	19.05.22р. м.н.р.м.-520 м. N 48 ⁰ 09.725 E 025 ⁰ 15.761	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С Без опадів	Придорожня (2) водойма (калюжа- рів) (по дорозі вище вольєру зубра), розмір – 1,0x4,5м., глибина-0,40см.
	*Тритон гірський	доросла	самка	2						
		дорослий	самець	1						
	Жаба ставкова	дорослі			6					
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	3	15.06.22р. м.н.р.м.-525 м. N 48 ⁰ 09.760 E 025 ⁰ 15.595	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.48, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Придорожня (2) водойма (калюжа- рів) (по дорозі вище вольєру зубра), розмір – 1,0x4,5м., глибина-0,40см.	
		дорослий	самець	2						
	*Кумка жовточерева	дорослі								9
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	2						
		дорослий	самець	1						
	Жаба гостроморда	доросла								11

Табл.5.2.3.5.

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень) (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зппп № 13**

№ п/п (L)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1.	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1	21.04.22р. м.н.р.м.-532 м. N 48 ⁰ 09.908 E 025 ⁰ 15.619	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.36, вид.9 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Природня (3) прирічкова водойма, (навпроти лісової казки) розмір – 7х2,0 м., середня глибина – 0,50 см.	
		дорослий	самець	1							
	Жаба гостроморда		дорослі, кладки-ікра								7
	*Кумка жовточерева		доросла, пуголовки								11
1.	Жаба ставкова	дорослі, пуголовки		8	29.04.22р. м.н.р.м.-532 м. N 48 ⁰ 09.908 E 025 ⁰ 15.619	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.36, вид.9 Солонець кого ПНДВ. + 9 °С Без опадів	Природня (3) прирічкова водойма, (навпроти лісової казки) розмір – 7х2,0 м., середня глибина – 0,50 см.	
	*Кумка жовточерева	доросла, пуголовки		12							
	*Тритон карпатський	доросла	самка	4							
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	2							
		дорослий	самець	1							
1.	*Кумка жовточерева	дорослі		9	05.05.22р. м.н.р.м.-532 м. N 48 ⁰ 09.908 E 025 ⁰ 15.619	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.36, вид.9 Солонець кого ПНДВ.	Природня (3) прирічкова водойма, (навпроти лісової казки) розмір – 7х2,0 м., середня глибина – 0,50 см.	
	*Тритон карпатський	доросла	самець	2							
		дорослий	самець	1							
	Тритон гребінчастий	Дорослі		1							
Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки з різним ступенем		5								

	Жаба ставкова	розвитку дорослі, пуголки з різним ступенем розвитку		5					+ 10 °С Дощ	
1.	Жаба ставкова	дорослі		4	19.05.22р. м.н.р.м.-532 м. N 48 ⁰ 09.908 E 025 ⁰ 15.619	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.36, вид.9 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С Без опадів	Природня (3) прирічкова водойма, (навпроти лісової казки) розмір – 7х2,0 м., середня глибина – 0,50 см.	
	Ропуха звичайна	дорослі		1						
	*Тритон гірський	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	Жаба гостроморда	дорослі		7						
	*Кумка жовточерева	дорослі		9						
*Тритон карпатський	доросла	самка	1							
	дорослий	самець	1							
1.	*Кумка жовточерева	дорослі		12	15.06.22р. м.н.р.м.-532 м. N 48 ⁰ 09.908 E 025 ⁰ 15.619	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.36, вид.9 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Природня (3) прирічкова водойма, (навпроти лісової казки) розмір – 7х2,0 м., середня глибина – 0,50 см.	
	*Тритон карпатський	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	Жаба гостроморда	дорослі		5						
	Жаба ставкова	доросла		8						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
дорослий		самець	1							

Табл.5.2.3.6.

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень), (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зппп № 14**

№ п/п (L)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон гірський	доросла	самка	1	21.04.22р. м.н.р.м.-523 м. N 48 ⁰ 09.972 E 025 ⁰ 15.561	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.36, вид.8 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Придорожня (4) водойма (з права далі лісової казки, придорожня водойма-рів), розміри-9х0,80 м., середня глибина – 0,40 см.
		дорослий	самець	1						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	*Кумка жовточерева	доросла, пуголівки		10						
Жаба гостроморда	дорослі, кладки-ікра		7							
1.	Жаба ставка	доросла, пуголівки		5	29.04.22р. м.н.р.м.-523 м. N 48 ⁰ 09.972 E 025 ⁰ 15.561	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.36, вид.8 Солонець кого ПНДВ. +9 °С Без опадів	Придорожня (4) водойма (з права далі лісової казки, придорожня водойма-рів), розміри-9х0,80 м., середня глибина – 0,40 см.
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголівки		5						
	*Кумка жовточерева	дорослі, особини в амплексусі, пуголівки		11						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3						
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	2						
дорослий		самець	2							

1.	Жаба ставкова	дорослі		8	05.05.22р. м.н.р.м.-523 м. N 48 ⁰ 09.972 E 025 ⁰ 15.561	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.36, вид.8 Солонець кого ПНДВ. + 10 °С Дощ	Придорожня (4) водойма (з права дальше лісової казки, придорожня водойма-рів), розміри-9х0,80 м., середня глибина – 0,40 см.
	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		14					
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3					
		дорослий	самець	3					
Ропуха звичайна	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		3						
1.	Тритон гребінчастий	доросла	самка	3	19.05.22р. м.н.р.м.-523 м. N 48 ⁰ 09.972 E 025 ⁰ 15.561	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.36, вид.8 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С Без опадів	Придорожня (4) водойма (з права дальше лісової казки, придорожня водойма-рів), розміри-9х0,80 м., середня глибина – 0,40 см.
		дорослий	самець	2					
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3					
		дорослий	самець	2					
	Ропуха звичайна	дорослі		3					
	*Кумка жовточерева	дорослі		7					
Жаба ставкова	дорослі		3						
1.	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1	15.06.22р. м.н.р.м.-523 м. N 48 ⁰ 09.972 E 025 ⁰ 15.561	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.36, вид.8 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Придорожня (4) водойма (з права дальше лісової казки, придорожня водойма-рів), розміри-9х0,80 м., середня глибина – 0,40 см.
		дорослий	самець	1					
	*Тритон карпатський	доросла	самка	2					
		дорослий	самець	2					
	Жаба ставкова	дорослі		4					
Жаба гостроморда	доросла		7						

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень), (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зпп № 15**

№ п/п (І.)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	1	21.04.22р. м.н.р.м.-517 м. N 48 ⁰ 09.569 E 025 ⁰ 15.671	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.49, вид.3 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Придорожня (5) водойма (з права за шлагбаумом, перед пож. вод. Придорожня водойма), навкруги вільха, розм.-2х3 м., середня глибина – 0,40 см.
		дорослий	самець	2						
	*Кумка жовточерева	дорослих, пуголовки		8						
	Жаба гостроморда	дорослі, кладки-ікри		3						
1.	Жаба ставкова	доросла, пуголовки		4	29.04.22р. м.н.р.м.-517 м. N 48 ⁰ 09.569 E 025 ⁰ 15.671	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.49, вид.3 Солонець кого ПНДВ. + 9 °С Без опадів	Придорожня (5) водойма (з права за шлагбаумом, перед пож. вод. Придорожня водойма), навкруги вільха, розм.-2х3 м., середня глибина – 0,40 см.
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки		2						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3						
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	2						
дорослий		самець	1							
1.	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		12	05.05.22р. м.н.р.м.-517 м. N 48 ⁰ 09.569	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.49, вид.3 Солонець	Придорожня (5) водойма (з права за шлагбаумом, перед пож. вод. Придо

					Е 025 ⁰ 15.671				кого ПНДВ. + 10 °С Дощ	рожня водойма), навкруги вільха, розм.-2х3 м., середня глибина – 0,40 см.
	*Тритон карпатський	доросла	самець	2						
		дорослий	самець	1						
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		4						
1.	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1	19.05.22р. м.н.р.м.-517 м. N 48 ⁰ 09.569 Е 025 ⁰ 15.671	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.49, вид.3 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С Без опадів	Придорожня (5) водойма (з права за шлагбаумом, перед пож. вод. Придо рожня водойма), навкруги вільха, розм.-2х3 м., середня глибина – 0,40 см.	
		дорослий	самець	1						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	2						
		дорослий	самець	2						
	Ропуха звичайна	дорослі		2						
*Кумка жовточерева	дорослі		8							
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	2	15.06.22р. м.н.р.м.-517 м. N 48 ⁰ 09.569 Е 025 ⁰ 15.671	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.49, вид.3 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Придорожня (5) водойма (з права за шлагбаумом, перед пож. вод. Придо рожня водойма), навкруги вільха, розм.-2х3 м., середня глибина – 0,40 см.	
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	Жаба гостроморда	дорослі		8						

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень), (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зпп № 16**

№ п/п (І.)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон гірський	доросла	самка	1	21.04.22р. м.н.р.м.-512 м. N 48 ⁰ 09.653 E 025 ⁰ 16.611	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.38, вид.14 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Придорожня (6) пожарна водойма 1 (з права), розміри-25x50 м., середня глибина – 1,5 м.
		дорослий	самець	1						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	2						
		дорослий	самець	1						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3						
		дорослий	самець	3						
	Жаба ставкова	дорослих, кладки-ікра		15						
*Кумка жовточерева	дорослих, кладки-ікра		15							
Жаба гостроморда	дорослих, кладки-ікра		9							
1.	Жаба ставкова	доросла, пуголівки		12	29.04.22р. м.н.р.м.-512 м. N 48 ⁰ 09.653 E 025 ⁰ 16.611	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.38, вид.14 Солонець кого ПНДВ. + 9 °С Без опадів	Придорожня (6) пожарна водойма 1 (з права), розміри-25x50 м., середня глибина – 1,5 м.
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголівки		17						
	*Кумка жовточерева	дорослі, особини в амплексусі, пуголівки		19						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	4						

		дорослий	самець	2					
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	3					
		дорослий	самець	2					
1.	Ропуха звичайна	дорослі		4	05.05.22р. м.н.р.м.-512 м. N 48 ⁰ 09.653 E 025 ⁰ 16.611	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.38, вид.14 Солонець кого ПНДВ. + 10 °С Дош	Придорожня (6) пожарна водойма 1 (з права), розміри- 25x50 м., середня глибина – 1,5 м.
	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголки з різним ступенем розвитку		20					
	*Тритон карпатський	доросла	самець	4					
		дорослий	самець	2					
	*Тритон гірський	доросла	самець	2					
		дорослий	самець	2					
	Тритон гребінчастий	доросла	самець	2					
		дорослий	самець	2					
Жаба ставкова	дорослі, пуголки з різним ступенем розвитку		13						
Жаба гостроморда	дорослі, пуголки з різним ступенем розвитку		14						
1.	Тритон гребінчастий	доросла	самка	2	19.05.22р. м.н.р.м.-512 м. N 48 ⁰ 09.653 E 025 ⁰ 16.611	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.38, вид.14 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С	Придорожня (6) пожарна водойма 1 (з права), розміри- 25x50 м., середня глибина – 1,5 м.
		дорослий	самець	2					
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3					
		дорослий	самець	3					
	*Тритон гірський	доросла	самка	2					
		дорослий	самець	3					
Ропуха звичайна	дорослі		5						

	*Кумка жовточерева	дорослі		18					Без опадів	
	Жаба ставкова	дорослі		14						
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	2	15.06.22р. м.н.р.м.-512 м. N 48 ⁰ 09.653 E 025 ⁰ 16.611	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.38, вид.14 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Придорожня (6) пожарна водойма 1 (з права), розміри-25x50 м., середня глибина – 1,5 м.
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	2						
	Жаба гостроморда	дорослі		16						
	*Кумка жовточерева	дорослі		11						
	Жаба ставкова	доросла		9						

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень), (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зппп № 17**

№ п/п (І.)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	2	21.04.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.617 E 025 ⁰ 16.660	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Придорожня (7) пожарна водойма 2 (з права), розміри-25x52 м., середня глибина – 1,6 м.
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	*Тритон гірський	доросла	самка	2						
		дорослий	самець	2						
	*Кумка жовточерева	дорослих, кладки-ікра		18						
Жаба ставкова	дорослих, кладки-ікра		12							

	Жаба гостроморда	дорослих, кладки-ікра	11						
1.	*Кумка жовточерева	доросла, пуголовки	16	29.04.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.617 E 025 ⁰ 16.660	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонець кого ПНДВ. + 9 °С Без опадів	Придорожня (7) пожарна водойма 2 (з права), розміри- 25x52 м., середня глибина – 1,6 м.	
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки	10						
	Жаба ставкова	дорослі, особини в амплексузі, пуголовки	12						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка						3
		дорослий	самець						3
	*Тритон карпатський	доросла	самка						4
дорослий		самець	3						
1.	Ропуха звичайна	дорослі	2	05.05.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.617 E 025 ⁰ 16.660	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонець кого ПНДВ. + 10 °С Дощ	Придорожня (7) пожарна водойма 2 (з права), розміри- 25x52 м., середня глибина – 1,6 м.	
	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку	14						
	Тритон гребінчастий	доросла	самець						2
		дорослий	самець						1
	*Тритон гірський	доросла	самець						1
		дорослий	самець						2
	*Тритон карпатський	доросла	самець						4
		дорослий	самець						3
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку	19						
Жаба ставкова	дорослі,	17							

		пуголовки з різним ступенем розвитку							
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	3	19.05.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.617 E 025 ⁰ 16.660	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С Без опадів	Придорожня (7) пожарна водойма 2 (з права), розміри- 25x52 м., середня глибина – 1,6 м.
		дорослий	самець	3					
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	4					
		дорослий	самець	3					
	*Тритон гірський	доросла	самка	2					
		дорослий	самець	2					
	Жаба ставка	дорослі		15					
*Кумка жовточерева	дорослі		8						
Ропуха звичайна	дорослі		2						
1.	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1	15.06.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.617 E 025 ⁰ 16.660	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Придорожня (7) пожарна водойма 2 (з права), розміри- 25x52 м., середня глибина – 1,6 м.
		дорослий	самець	2					
	*Тритон карпатський	доросла	самка	4					
		дорослий	самець	4					
	Жаба гостроморда	дорослі		19					
	*Кумка жовточерева	дорослі		18					
Жаба ставка	доросла		20						

Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»

(результати власних досліджень), (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Сухий. зппп № 18

№ п/п (I.)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К- ть осо бин всьо	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Від діле ння	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
------------------	---	----------------	-------	--------------------------------	--	--------	--------------------	--------------------	---	----------

1	2	3	4	го	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	2	21.04.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.918 E 025 ⁰ 16.661	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонецького ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Природня (8) водойма (з права пожевної водойми, біля схилу), розміри-9х3 м., середня глибина – 0,70 см.
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	*Кумка жовточерева	доросла, пуголовки		11						
Жаба ставкова	дорослі, кладки-ікра		7							
1.	*Кумка жовточерева	доросла, пуголовки		18	29.04.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.918 E 025 ⁰ 16.661	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонецького ПНДВ. + 9 °С Без опадів	Природня (8) водойма (з права пожевної водойми, біля схилу), розміри-9х3 м., середня глибина – 0,70 см.
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки		17						
	Жаба ставкова	дорослі, особини в амплексусі, пуголовки		5						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	2						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	4						
		дорослий	самець	3						
1.	Ропуха звичайна	дорослі		1	05.05.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.918 E 025 ⁰ 16.661	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонецького ПНДВ.	Природня (8) водойма (з права пожевної водойми, біля схилу), розміри-9х3 м., середня глибина – 0,70 см.
	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		11						
	*Тритон карпатський	доросла	самець	3						

		дорослий	самець	3					+ 10 °С Дощ	
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		13						
1.	*Тритон гірський	доросла	самка	1	19.05.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.918 E 025 ⁰ 16.661	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.36, вид.8 Солонець кого ПНДВ.	Природня (8) водойма (з права пожарної водойми, біля схилу), розміри- 9х3 м., середня глибина – 0,70 см.	
		дорослий	самець	1						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3						
		дорослий	самець	3						
	Жаба ставкова	дорослі		19						
	*Кумка жовточерева	дорослі		12						
Ропуха звичайна	дорослі		2							
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	4	15.06.22р. м.н.р.м.-519 м. N 48 ⁰ 09.918 E 025 ⁰ 16.661	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет	ур. Сухий кв.38, вид.13 Солонець кого ПНДВ.	Природня (8) водойма (з права пожарної водойми, біля схилу), розміри- 9х3 м., середня глибина – 0,70 см.	
		дорослий	самець	3						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	2						
	Жаба гостроморда	дорослі		16						
	Жаба ставкова	доросла		12						
								+ 14 °С Без опадів		
								+ 13 °С Дощ		

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень), (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Стебник. зппп № 40**

№ п/п (І.)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	1	21.04.22р. м.н.р.м.-505 м. N 48 ⁰ 08.721 E 025 ⁰ 16.619	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Стебник кв.55, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Річка Стебник. (9) Міст перед дендропарком розміри-ширина русла 4 м., середня глибина – 0,40 см.
		дорослий	самець	2						
	Жаба гостроморда	дорослих, кладки-ікра		11						
	*Кумка жовточерева	дорослих, кладки-ікра		7						
	Жаба ставкова	дорослих, кладки-ікра		5						
1.	*Кумка жовточерева	дорослі, особини в амплексусі, пуголовки		14	29.04.22р. м.н.р.м.-505 м. N 48 ⁰ 08.721 E 025 ⁰ 16.619	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Стебник кв.55, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 9 °С Без опадів	Річка Стебник. (9) Міст перед дендропарком розміри-ширина русла 4 м., середня глибина – 0,40 см.
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки		3						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	4						
		дорослий	самець	3						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	3						
		дорослий	самець	3						

1.	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		15	05.05.22р. м.н.р.м.-505 м. N 48 ⁰ 08.721 E 025 ⁰ 16.619	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Стебник кв.55, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 10 °С Дош	Річка Стебник. (9) Міст перед дендропарком розміри-ширина русла 4 м., середня глибина – 0,40 см.
	*Тритон карпатський	доросла	самець	2						
		дорослий	самець	2						
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки з різним ступенем розвитку		6						
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	2	19.05.22р. м.н.р.м.-505 м. N 48 ⁰ 08.721 E 025 ⁰ 16.619	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Стебник кв.55, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 13 °С Без опадів	Річка Стебник. (9) Міст перед дендропарком розміри-ширина русла 4 м., середня глибина – 0,40 см.
		дорослий	самець	1						
	Ропуха звичайна	дорослі		1						
	*Кумка жовточерева	дорослі		6						
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	1	15.06.22р. м.н.р.м.-505 м. N 48 ⁰ 08.721 E 025 ⁰ 16.619	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Стебник кв.55, вид.1 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дош	Річка Стебник. (9) Міст перед дендропарком розміри-ширина русла 4 м., середня глибина – 0,40 см.
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	Жаба гостроморда	дорослі		10						
*Кумка жовточерева	дорослі		12							

**Поширення земноводних на території НПП «Вижницький»
(результати власних досліджень), (познач. * - рідкісні та зникаючі). Урочище Солонець. зпп № 60**

№ п/п (І.)	НАЗВА ВИДУ (познач. * - рідкісні та зникаючі)	Вік особини	Стать	К-ть особин всього	Дата виявлення + GPS координати	Біотоп	Населений пункт	Відділення	Урочище № кварталу Погодні умови.	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	*Тритон гірський	доросла	самка	2	21.04.22р. м.н.р.м.- 447 м. N 48 ⁰ 11.40.4 E 025 ⁰ 18.15.1	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Солонець кв.5, вид.30 Солонець кого ПНДВ. + 5 °С Без опадів	Придорожня (10) пожарна водойма 1 (з права), розміри-35x45 м., середня глибина – 1,7 м.
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	3						
		дорослий	самець	2						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	4						
		дорослий	самець	3						
	Жаба ставкова	дорослих, кладки-ікра		12						
*Кумка жовточерева	дорослих, кладки-ікра		15							
Жаба гостроморда	дорослих, кладки-ікра		19							
1.	Жаба ставкова	доросла, пуголовки		16	29.04.22р. м.н.р.м.- 447 м. N 48 ⁰ 11.40.4 E 025 ⁰ 18.15.1	Буково-ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Солонець кв.5, вид.30 Солонець кого ПНДВ. + 9 °С	Придорожня (10) пожарна водойма 1 (з права), розміри-35x45 м., середня глибина – 1,7 м.
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголовки		12						
	*Кумка жовточерева	дорослі, особини в амплексусі, пуголовки		20						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	3						

		дорослий	самець	2					Без опадів	
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	3						
		дорослий	самець	3						
1.	Ропуха звичайна	дорослі		6	05.05.22р. м.н.р.м.- 447 м. N 48 ⁰ 11.40.4 E 025 ⁰ 18.15.1	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Солонець кв.5, вид.30 Солонець кого ПНДВ. + 10 ⁰ С Дощ	Придорожня (10) пожарна водойма 1 (з права), розміри- 35x45 м., середня глибина – 1,7 м.
	*Кумка жовточерева	дорослі, пуголки з різним ступенем розвитку		23						
	*Тритон карпатський	доросла	самець	4						
		дорослий	самець	4						
	*Тритон гірський	доросла	самець	1						
		дорослий	самець	2						
	Тритон гребінчастий	доросла	самець	3						
		дорослий	самець	3						
	Жаба ставкова	дорослі, пуголки з різним ступенем розвитку		19						
	Жаба гостроморда	дорослі, пуголки з різним ступенем розвитку		11						
1.	Тритон гребінчастий	доросла	самка	3	19.05.22р. м.н.р.м.- 447 м. N 48 ⁰ 11.40.4 E 025 ⁰ 18.15.1	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Солонець кв.5, вид.30 Солонець кого ПНДВ.	Придорожня (10) пожарна водойма 1 (з права), розміри- 35x45 м., середня глибина – 1,7 м.
		дорослий	самець	3						
	*Тритон карпатський	доросла	самка	4						
		дорослий	самець	4						
	*Тритон гірський	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	Ропуха звичайна	дорослі		3						

	*Кумка жовточерева	дорослі		23					+ 13 °С Без опадів	
	Жаба ставкова	дорослі		14						
1.	*Тритон карпатський	доросла	самка	4	15.06.22р. м.н.р.м.- 447 м. N 48°11.40.4 E 025°18.15.1	Буково- ялинові з домішками вільхи	Окол. смт. Берегомет		ур. Солонець кв.5, вид.30 Солонець кого ПНДВ. + 14 °С Дощ	Придорожня (10) пожарна водойма 1 (з права), розміри- 35x45 м., середня глибина – 1,7 м.
		дорослий	самець	3						
	Тритон гребінчастий	доросла	самка	1						
		дорослий	самець	1						
	Жаба гостроморда	дорослі		18						
	*Кумка жовточерева	дорослі		16						
	Жаба ставкова	доросла		19						

Ряд Безхвості (Anura). Родина Круглоязыкові (DiscoGLOSSIDAE): кумка жовточерева (*Bombina variegata* (L.)). Родина Ропухові (Bufonidae): ропуха зелена (*Bufo viridis* Laur.), ропуха звичайна (*B. bufo* (L.)). Родина Квакшеві (Hylidae): квакша звичайна (*Hyla arborea* (L.)). Родина Жабові (Ranidae): жаба ставкова (*Rana lessonae* Cam.), жаба трав'яна (*R. temporaria* L.), жаба гостроморда (*R. arvalis* Nilsson).

Рис.5.2.3.1. Озерна жаба (*Pelophylax ridibundus*). Ур. Стіжок.

Фото П. Одочука

Рис.5.2.3.2. Головастик - личинка безхвостої амфібії. Ур. Стебник,

Фото П. Одочука

Рис.5.2.3.3. Озерна жаба (*Pelophylax ridibundus*). Ур. Стебник.

Фото П. Одочука

Рис.5.2.3.4. Кумка жовточерева (*Bombina variegata*), ЧКУ, водойма в ур. Солонець, околиці смт. Берегомет, НППВ.

Фото П. І. Одочука.

Рис.5.2.3.5. Парування після весняного прокидання, групові кладки ікри у жаб.

Ур. Стебник. Фото П. Одочука

Клас плазуни (REPTILIA).

Таксономічна структура герпетофауни (плазунів) НПП «Вижницький»

Табл.5.2.3.7.

Ряд	Кількість		
	родів	видів	
		абс.	%

Anguidae	1	1	14,2
Lacertidae	2	2	28,6
Colubridae	3	3	43,0
Viperidae	1	1	14,2
Всього: (4)	7	7	100

У межах НППВ встановлене перебування 7 видів які належать до 7 родів, 4 родин й 1 ряду. Аналогічний якісний і кількісний склад рептилій виявлений на всій території гірської частини Буковинських Карпат і в суміжжях. Найбільш типовими представниками є живородна та прудка ящірки.

Ряд Лускаті (Squamata). Родина Ящіркові (Lacertidae): ящірка живородна (*Zootoca vivipara* (Jacq.)), ящірка прудка (*Lacerta agilis* L.). Родина Веретільницеві (Anguidae): веретільниця ламка (*Anguis fragilis* L.). Родина Полозові (Colubridae): мідянка звичайна (*Coronella austriaca* Laur.), полоз ескулапів (*Elaphe longissima* (Laur.)), вуж звичайний (*Natrix natrix* (L.)). Родина Гадюкові (Viperidae): гадюка звичайна (*Vipera berus* (L.)).

Рис.5.2.3.6 Гадюка звичайна (*Vipera berus*). У підніжжя гори Бозна, дата 16.06.22р.. Фото Одочука П.

Рис.5.2.3.7. Саламандра плямиста (*Salamandra atra*), ЧКУ.

Ур. Солонець, околиці смт. Берегомет, НППВ.

Фото П. І. Одочука.

Рис.5.2.3.8. Ящірка живородна (*Zootoca vivipara*).

Ур. Солонець, околиці смт. Берегомет, НППВ.

Фото П. І. Одочука.

Рис.5.2.3.9. Ящірка прудка (*Lacerta agilis*). Ур. Стебник, околиці смт. Берегомет, НППВ. Фото П. І. Одочука.

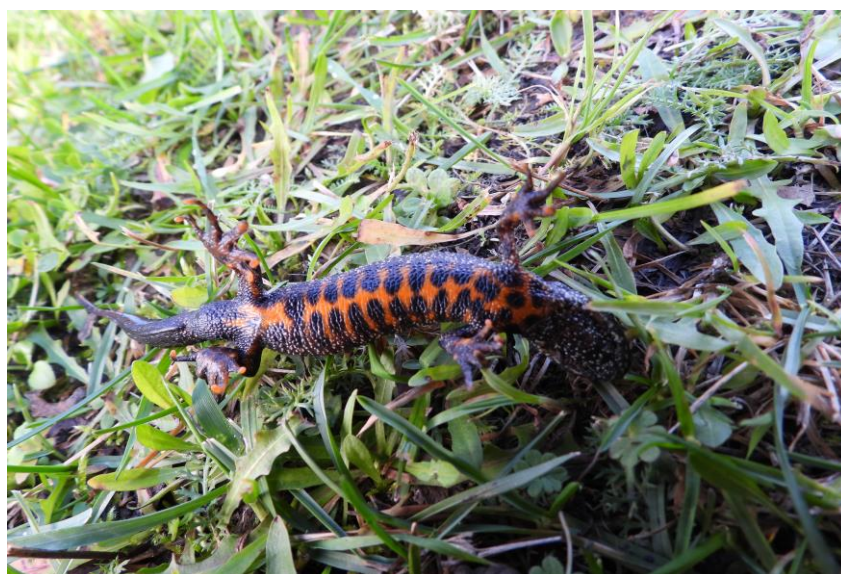

Рис.5.2.3.10. Тритон гребінчастий (*Triturus cristatus*). Ур. Стебник, околиці смт. Берегомет, НППВ. Фото П. І. Одочука.

5.2.4. Чисельність риб

За результатами досліджень на території парку і прилеглих ділянках попередньо встановлене перебування 20 видів (з 17 родів, 7 родин і 5 рядів), що складає 76,9 % багатства іхтіофауни Буковинських Карпат. Майже половина видів – це коропові риби. Відносно високою (1/5) є також частка представників родини Лососеві. Необхідно зазначити, що фауна кісткових риб у межах НППВ ще потребує проведення спеціальних досліджень фахівцями-іхтіологами.

Струмкова форель (*Salmo trutta fario* L.), або пструг, струг. – надзвичайно цінна риба з родини лососевих є регіонально рідкісним (зникаючим) елементом у іхтіофауні НПП «Вижницький». Тіло товсте і видовжене. Є жировий плавець на хвостовій частині тіла. Забарвлення тіла – зеленувато-коричнєве. На спині, на жовтувато-сірих плавцях розкидані численні червоні, чорні та білі плями. Забарвлення залежить від умов середовища і є досить варіабельним. Форель струмкова належить до холодноводних риб, що надає перевагу швидко текучим річкам з чистою водою, збагаченою на кисень. В спекотні дні риба млява і впадає в оціпеніння, не живиться. Найінтенсивніше риба споживає корм рано-вранці та ввечері.

Форель піднімається по гірських потоках до 1000 метрів над рівнем моря, де температура води +7 °С і швидкістю течії 1-4 м/с. Найсприятливішою є температура води +12...+18 °С, тому в гірських річках вона живе в середніх і нижніх течіях, де вода тепліша, ніж у верхів'ях річок. При іншій температурі води спостерігається зниження темпів росту. Не переносить забруднення води стічними водами, що негативно впливає на хід інкубації ікри, живлення личинок і дорослих риб. Вона уникає і тих ділянок водойм, які позбавлені берегової рослинності, бо там менше корму і літом сильно нагрівається вода.

Харчується форель струмкова літаючими над водою комахами, личинками, бокоплавами, молюсками, смітної рибою, жабами. Із збільшенням

розмірів риби збільшуються і розміри об'єктів, які вони споживають. Риби завдовжки понад 20—30 см поїдають мальків риби. Живляться вони майже протягом усього дня, а також і в місячні ночі.

Залежно від кормової бази та інших факторів темп росту в різних водоймах неоднаковий. Так, у річці Стебник довжина форелі приблизно у дворічному віці становить близько 9—20 см при масі 8-100 г, у трирічному — 15 — 20 см при масі 50-150 г. На 4-му році життя розміри її тіла досягають 30 см при масі 270-350 гр. Живе 10 - 12 років.

Нереститься з вересня по січень (залежно від строків осіннього похолодання тобто температури води та висоти над рівнем моря, різниця в ікрометанні може досягати 25—50 днів) при температурі води +6...+8 °С, для чого вона піднімається у верхів'я річок. Тут самиця обирає ділянку з кам'янистим дном і з швидкою течією. Хвостовим плавцем вона робить ямку завглибшки до 11 см і діаметром близько 25 см. Самець участі в будівництві гнізда не бере, але відганяє від цього місця інших самців, постійно плаваючи навколо самки. Після відкладання ікри і її запліднення самиця відходить від гнізда, стає проти течії і починає закопувати гніздо, цьому сприяє течія. Самки відкладають від 1,5 до 8,5 тис. ікринок діаметром 4—5 мм. Кількість ікринок (плодючість) залежить від віку і розмірів самки. При температурі води +7...+9 °С розвиток ембріонів в ікрі триває більш як місяць.

У минулому, поки не був порушений біологічний режим карпатських річок. На території НППВ у річці Стебник відмічали великі запаси форелі. На сьогоднішній день по результатам багаторічних досліджень - форель струмкова знаходиться на межі зникнення (або стабільно низька).

Штучні річкові перепади
для відтворення популяції
форелі струмкової
(*Salmo trutta*) ур.Стебник.

Рис.5.2.4.1. Штучні перепади ур. Стебник

Клас МІНОГИ (CERHALASPIDOMORPHI)

У межах НПП «Вижницький» і на прилеглих ділянках встановлене перебування єдиного представника, який спорадично трапляється в річках Черемош, Сірет, їх притоках.

Ряд Міногоподібні (Petromyzontiformes). Родина Міногові (Petromyzontidae): мінога українська (*Eudontomyzonmariae* (Berg)).

КЛАС КІСТКОВІ РИБИ (OSTEICHTHYES) НППВ

(всього 20 видів)

Ряд Короноподібні (Cypriniformes).

Родина Коропові (Cyprinidae):

- бистрянка звичайна (*Alburnoides bipunctatus* (Bloch))
- верховодка звичайна (*Alburnus alburnus* (L.))
- марена звичайна (*Barbus barbus* (L.)) (ЧКУ)
- марена середземноморська (*B. meridionalis* Risso)
- підуст звичайний (*Chondrostomus toxostomus* (L.))
- пічкур звичайний (*Gobiogobio* (L.))
- головень (*Leuciscus cephalus* (L.))
- гольян звичайний (*Phoxinus phoxinus* (L.))
- гірчак звичайний (*Rhodeus sericeus* (Pall.))

Родина В'юнові (Cobitidae):

- щипівка звичайна (*Cobitistaenia* L.),
- щипівка гірська (*Sabanejewia aurata* Filippi) (третинний релікт)

Родина Баліторові (Balitoridae):

- слизик (*Barbatula barbatula* (L.))

Ряд Лососеподібні (Salmoniformes)

Родина Лососеві (Salmonidae):

- лосось дунайський (*Hucho hucho* (L.)) - реліктовий вид, ендемік басейну Дунаю; РР: зникаючий (регіонально рідкісний); ЧКУ (2) (зникаючий); ЧКУ (3) (зникаючий); Бернської конвенції III; ЧС

МСОП: ENB2ab(ii/ iii); Європейського червоного списку: ENB2ab(ii/ iii); HD: II, V.

- форель райдужна (*Salmo gairdnerii* Richardson)
- форель струмкова (*S. trutta* L. [m. fario])
- хариус європейський (*Thymallus thymallus* (L.)) (реліктовий вид) (ЧКУ)

Ряд Тріскоподібні (Gadiformes)

Родина Тріскові (Gadidae):

- минь річковий (*Lotalota* (L.)) (ЧКУ)

Ряд Скорпеноподібні (Scorpaeniformes)

Родина Бабцеві (Cottidae):

- бабець-головач (*Cottus gobio* L.) (третинний релікт)
- бабець барвистоногий (*C. poecilopus* Heckel) (третинний релікт)

Ряд Окунеподібні (Perciformes)

Родина Окуневі (Percidae):

- чоп малий (*Zingel streber* (Siebold)) (ендемік басейну Дунаю) (ЧКУ)

Клас ЧЕРЕВОНОГІ МОЛЮСКИ (GASTROPODA)

На території НПП «Вижницький» і на прилеглих ділянках встановлене перебування чотирьох видів. Рідкісні, такі як: Равлик волохатий Більця (*Trichia bielzi* (A. Schm.)) та Равлик Любомирського (*Plicuteria lubomirskii*) трапляються спорадично. Частіше зустрічаються: Равлик виноградний (*Helix pomatia*) та Равлик замкнений оманливий (*Balea fallax* (Rasm.)).

Рис.5.2.4.2. Виноградний равлик (*Helix pomatia*),
ур. Лужки. Фото П. І. Одочука.

5.2.5 Чисельність наземних безхребетних.

Вивчення видового складу безхребетних на території НППВ довгий час не проводилось з причин відсутності спеціалістів. Проте із залученням сторонніх фахівців протягом 2012-2013 років вдалося провести певні натурні польові дослідження і створити списки наземних безхребетних (пауки-герпетобіонти). Ці дані слід вважати попередніми, оскільки матеріали зібрані на окремих локальних ділянках території парку. Роботу виконали: Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича - Федоряк М. М.; Національний природний парк «Хотинський» - Ярошинська О. Г.; Національний природний парк «Вижницький» - Одочук П. І.. Всі результати проведеної роботи висвітлені нижче.

В 2003 році околиці смт. Берегомет, урочища Сухий та Стебник також досліджувались пауки із родини – *Linyphiidae* (к.б.н., доц. В.А. Гнелиця, м. Суми). Тут зареєстровано 69 видів павуків цієї родини. В наведеному нижче списку видів павуків в квадратних лапках вказана їх біотонічна приуроченість. Видові дані названі згідно каталогу Platnik (2003р.).

Клас комах (Insecta) представлений значною кількістю видів, які населяють найрізноманітніші екосистеми. В Україні налічується більше

25000 представників з 29 рядів. У межах гірської частини Чернівецької області виявлено майже 1500 видів з 112 родин, 19 рядів.

В 2014 році (з 28 квітня по 9 травня) Гонтаренком А.В. проводився збір жуків-стафілінід (Coleoptera, Staphylinidae) на території Вижницького національного природного парку. Робота виконана у вигляді звіту «Польові дослідження фауни та екології стафілінід у Вижницькому національному парку у 2014р.» нижче.

Зібрано ентомологічну колекцію парку (назва відомих представників класу подається у нижченаведеній таблиці, колекція зібрана тільки з окремих особин які перелічені в таблиці нижче). В ній наведено – 10 видів твердокрилих жуків, 11 – лускокрилих метеликів, 4 – бабок, 3 – прямокрилих, 6 – перетинчастокрилих, 2 – тарганів, 1 – веснянок, 1 – щипавок, 2 – твердокрилих, 1 – сітчастокрилих, 8 – лускокрилих, 2 – перетинчастокрилих. Роботу (частково) виконали: Чернівецький зоологічний музей - Смірнов Н., науковий співробітник НППВ - Одочук П..

Табл.5.2.5.1.

Наявні дані про склад наземних безхребетних на території НППВ

№ п\п	Українська назва	Латинська назва
	<i>Твердокрилі, жуки</i>	<i>Coleoptera</i>
1.	Бронзівка золота	Celonia aurata L
2.	Гнойовик лісовий	Geotrupes stercorosus L
3.	Клітра 4-х масшта	Clytra quadripunctata L
4.	М'якотілка бура	Cantharis fusca L
5.	Щитник двозубчастий	Picromerus lidens L
6.	Клон деревний зелений	Palomena prasina L
7.	Клон італійський	Graphosoma italicum Mull.
8.	Елія гостроголова	Aelia acuminata L
9.	Мертвоїд 4-х цяткових	Xylodrepa quadripunctata L
10.	Жук-олень	Lucanus cervus
11.	Жуки ковалики	Elateridae

12.	Жук – гнойовик	Geotrupes stercorarius
13.	Листоїд травяний	Chrysomelidae
14.	Восковик перев'язаний	Trichius fasciatus
15.	Вусач мускусний	Aromia moschata
	<i>Лускокрилі, метелики</i>	<i>Lepidoptera</i>
16.	Віляночка горошкова	Leptiolea sinapis L
17.	Білан ріп'яний	Bieris rapae L
18.	Білан капустяний	Bieris brassicae L
19.	Волово око	Hironephele jurtina L
20.	Шашечниця масштаб	Melitela aurelia Nick
21.	Кутокрилка Сбіла	Polyqonia C-album L
22.	Перламутрівка велика лісова	Argynnis papria L
23.	Перламутрівка польова	Argynnis niobe
24.	Перламутрівка Нобеля	Argynnis niobe
25.	Сінниця арканія	Coenonympha arcania L
26.	Сінниця звичайна	Coenonympha pamphilus L
27.	Адмірал	Vanessa atalanta L
28.	Синявець крупнянний	Celastrina arqiolus L
29.	Вічко чорно-буре	Aphantopus hyperantus
30.	Пав'яче вічко денне	Inachis io
31.	Чорнушка кофейна	Erebia ligea
32.	Чорнушка ефіопка	Erebia aethiops
33.	Реп'яхівка	Cynthia cardui
34.	Лимонниця	Gonepteryx rhamni
35.	Коконопряд сосновий	Dendrolimus pini
36.	Перелівниці вербової (мала)	Apatura ilia
37.	Махаон	Papilio machaon
38.	Подалірія	Iphiclides podalirius
39.	Стрічкарка тополева	Limenitis populi
40.	Райдужниця велика	Apatura iris
41.	Ванесса чорно-руда	Nymphalis xanthomelas
42.	Бражник Мертва голова	Acherontia atropos
43.	Сатурнія руда	Agria tau
44.	Ведмедиця Гера	Callimorpha quadripunctaria (Poda)

45.	Багатокоролівка садова	<i>Nymphalis polychloros</i>
46.	Галатея (Пестроглазка Галатея)	<i>Melanargia galathea</i>
47.	Пістряка - Ефіальт	<i>Zygaena ephialtes</i> L.
48.	Пістрянка конюшинова	<i>Zygaena trifolii</i>
49.	Совка войовнича	<i>Eupsilia transversa</i>
50.	Совка зелена осіння	<i>Cryphia muralis</i>
51.	Совка рудувата пухонога	<i>Agrochola helvola</i>
52.	Листовійка іржава	
53.	Листовійки – брунькоїд Пенктера	
	<i>Бабки</i>	<i>Odonata</i>
54.	Коромисло синє	<i>Aeschna cyanea</i> L
55.	Льотка дріада	<i>Zestes dryas</i> Kby.
56.	Красуня-діва	<i>Calopteryx virgo</i>
57.	Дозорець-імператор	<i>Anax imperator</i> Leach
	<i>Прямокрилі</i>	<i>Orthoptera</i>
58.	Коник зелений	<i>Tettigonia viridissima</i> L
59.	Коник сірий	<i>Decticus verrucivorus</i>
60.	Цвіркун польовий	<i>Gryllus campestris</i>
61.	Вовчок звичайний	<i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>
	<i>Перетинчастокрилі</i>	<i>Hymenoptera</i>
62.	Джміль земляний	<i>Dombus tarrestris</i> L
63.	Джміль звичайний	<i>Bombus proteus</i>
64.	Муха джмелевидна	<i>Eristalis tenax</i>
65.	Мухи журчалки	<i>Syrphidae</i>
66.	Шершень	<i>Vespa erabro</i> L
67.	Гедзь бичачий	<i>Tabanus bovines</i> L
68.	Джміль кам'яний	<i>Bombus lapidarius</i> L
69.	Ола германська	<i>Vespa qermanica</i> L
70.	Ксилокопа звичайна	<i>Xylocopa valga</i> Gerst
71.	Мурашка руда лісова	<i>Formica rufa</i>
72.	Церконіс червоноплямиста	<i>Cercopis sanguineus</i> Geofer.
	<i>Тараканоподібні</i>	<i>Blattodea</i>
73.	Тарган чорний	<i>Blatta orientalis</i>
74.	Лапландський	<i>Ectobius lapponicus</i>

	<i>Ряд веснянки</i>	<i>Plecoptera</i>
75.	Веснянка велика	<i>Perla maxima</i> Scop.
	<i>Ряд щипавки</i>	<i>Dermaptera</i>
	<i>Родина щипавкові</i>	<i>Forficulidae</i>
76.	Щипавка звичайна	<i>Forficula auricularia</i>
	<i>Ряд Сітчастокрилі</i>	<i>Neuroptera</i>
	<i>Родина Золотоочкові</i>	<i>Chrysopidae</i>
77.	Золотоочка звичайна	<i>Chrysopa vulgaris</i> Schneider
Павуки - (Araneae)		
	<i>Linuphiidae</i> – Родина	
1	* <i>Bathyphantes eumenis</i> (L. Koch, 1879) – [I]	
2	<i>Bathyphantes gracilis</i> (Blackwall, 1841) – [E2]; [E3]; [F]; [H]; [L1];	
3	<i>Bathyphantes nigrinus</i> (Westring, 1851) – [E1]; [F]\$ [H]; [I]; [L1];	
4	<i>Centromerus arcanus</i> (O. P.-Cambridge, 1873) – [C2]; [G]	
5	<i>Centromerus cavernarum</i> (L. Koch, 1872) – [A3]; [A4]; [A8]	
6	<i>Centromerus silvicola</i> (Kulczyn'ski, 1887) – [A4]; [A5]; [A7]; [B3]; [B5]; [C2]; [D2]	
7	<i>Centromerus sylvaticus</i> (Blackwall, 1841) – [A3]; [A4]; [A5]	
8	<i>Ceratinella brevis</i> (Wider, 1834) – [A3]; [A4]; [C1]	
9	<i>Cnephalocotes obscurus</i> (Blackwall, 1834) – [H]	
10	<i>Dicymbium nigrum</i> (Blackwall, 1834) – [B2]; [B3]; [H]; [I]; [L1]	
11	<i>Diplocephalus cristatus</i> (Blackwall, 1833) – [E2]; [L1]; [L3]	
12	<i>Diplocephalus helleri</i> (L. Koch, 1869) – [E1]; [G]; [I]	
13	<i>Diplocephalus latifrons</i> (O. P.-Cambridge, 1863) – [A7]; [A8]; [B2]; [B3]; [B5]; [C1]; [C3]; [D2]; [G]; [I]; [L1]	
14	<i>Diplocephalus picinus</i> (Blackwall, 1841) – [A4]; [A8]; [B5]; [C1]; [D1]; [D2]	
15	<i>Diplostyla concolor</i> (Wider, 1834) – [A3]; [A7]; [B1]; [B2]; [B3]; [C1]; [C2]; [C3]; [D1]; [E1]; [G]; [H]; [L1]; [L2]	
16	<i>Dismodicus bifrons</i> (Blackwall, 1841) – [F]	
17	<i>Dismodicus elevatus</i> (C. L. Koch, 1838) – [H]	
18	<i>Entelecara acuminata</i> (Wider, 1834) – [K]	
19	<i>Erigone atra</i> Blackwall, 1833 – [E2]	
20	<i>Erigone dentipalpis</i> (Wider, 1834) – [E2]	
21	<i>Floronia bucculenta</i> (Clerck, 1757) – [H]	

22	<i>Gnathonarium dentatum</i> (Wider, 1834) – [F]
23	<i>Gonatium orientale</i> Fage, 1931 – [C1]; [C3]; [G]
24	<i>Gongylidiellum compar</i> (Westring, 1861) – [B1]
25	<i>Gongylidium rufipes</i> (Linnaeus, 1758) – [F]
26	<i>Kaestneria torrentum</i> (Kulczyn'ski, 1881) – [E1]; [G]
27	<i>Lepthyphantes pallidus</i> (O. P.-Cambridge, 1871) – [D1]
28	<i>Leptorhoptrum robustum</i> (Westring, 1851) – [L1];
29	<i>Linyphia hortensis</i> Sundevall, 1830– [A7]
30	<i>Lophomma punctatum</i> (Blackwall, 1841) – [F] <i>Macrargus rufus</i> (Wider, 1834) – [A6]; [B3]; [C3]; [D1]; [D2]
31	<i>Mansuphantes arciger</i> (Kulczyn'ski, 1882) – [B3]
32	<i>Mansuphantes mansuetus</i> (Thorell, 1875) – [A7]; [B3]
33	<i>Maso sundevalli</i> (Westring, 1851) – [B3]; [B5]; [G]
34	<i>Meioneta affinis</i> (Kulczyn'ski, 1898) – [H]
35	<i>Meioneta mollis</i> (O. P.- Cambridge, 1871) – [L1]
36	<i>Meioneta rurestris</i> (C. L. Koch, 1836) – 37[D2]; [E3]; [H]; [L3]; [L2]
37	<i>Micrargus georgescuae</i> Millidge, 1976 – [C2]
38	<i>Micrargus herbigradus</i> (Blackwall, 1854) – [B1]; [B2]; [B3]; [D1]; [H]; [L1]
39	<i>Microneta viaria</i> (Blackwall, 1841) – [A1]; [A2]; [A4]; [A5]; [A6]; [A7]; [A8]; [B3]; [D2];
40	<i>Neriere clathrata</i> (Sundevall, 1830) – [A8]; [F]; [H]; [L1]
41	<i>Neriere emphana</i> (Walckenaer, 1842) – [A5]; [G]; [K];
42	<i>Neriere peltata</i> (Wider, 1834) – [B2]; [E3]; [D1]
43	<i>Neriere radiata</i> (Walckenaer, 1842) – [B3]; [B5]; [C3]; [G];
44	<i>Oedothorax agrestis</i> (Blackwall, 1853) – [E1]; [E2]; [E3]; [I]
45	<i>Oedothorax apicatus</i> (Blackwall, 1850) – [G]; [E1]; [E2]; [E3]; [L1]
46	<i>Oedothorax gibbosus</i> (Blackwall, 1841) – [F]
47	<i>Oedothorax retusus</i> (Westring, 1851) – [E1]; [F]; [L1]
48	<i>Pelecopsis radicolica</i> (L. Koch, 1872) – [C2]
49	<i>Peponocranium praeceps</i> Miller, 1943 – [H]
50	<i>Pocadicnemis pumila</i> (Blackwall, 1841) – [L1]
51	<i>Porrhomma convexum</i> (Westring, 1851) – [E1];
52	<i>Porrhomma microps</i> (Roewer, 1931) – [E2]; [I]
53	<i>Sintula corniger</i> (Blackwall, 1856) – [C2]

54	<i>Tapinocyba affinis</i> Lessert, 1907 – [B1]; [B3]
55	<i>Tenuiphantes alacris</i> (Blackwall, 1853) – [A1]; [A2]; [A3]; [A4]; [A7]; [B1]; [B2]; [B3]; [B4]; [B5]; [C2]; [C3]; [E3]; [G]; [I]
56	<i>Tenuiphantes cristatus</i> (Menge, 1866) – [C1]; [E1]
57	<i>Tenuiphantes flavipes</i> (Blackwall, 1854) – [A5]; [A7]; [B3]; [L1]
58	<i>Tenuiphantes mengei</i> (Kulczyn'ski, 1887) – [H]; [L1];
59	<i>Tenuiphantes tenebricola</i> (Wider, 1834) – [A1]; [A2]; [A3]; [A4]; [A5]; [A6]; [A7]; [A8]; [B1]; [B2]; [B3]; [B4]; [B5]; [C1]; [C2]; [C3]; [D1]; [D2]; [I];
60	<i>Trematocephalus cristatus</i> (Wider, 1834) – [E2]
61	<i>Walckenaeria acuminata</i> Blackwall, 1833 – [E1]
62	<i>Walckenaeria atrotibialis</i> (O. P.-Cambridge, 1878) – [E1]
63	<i>Walckenaeria cuspidata</i> Blackwall, 1833 – [G]
64	<i>Walckenaeria furcillata</i> (Menge, 1871) – [D1]; [A4]; [A5]; [A6];
65	<i>Walckenaeria mitrata</i> (Menge, 1868) – [C1]
66	<i>Walckenaeria nudipalpis</i> (Westring, 1851) – [E3]; [F]

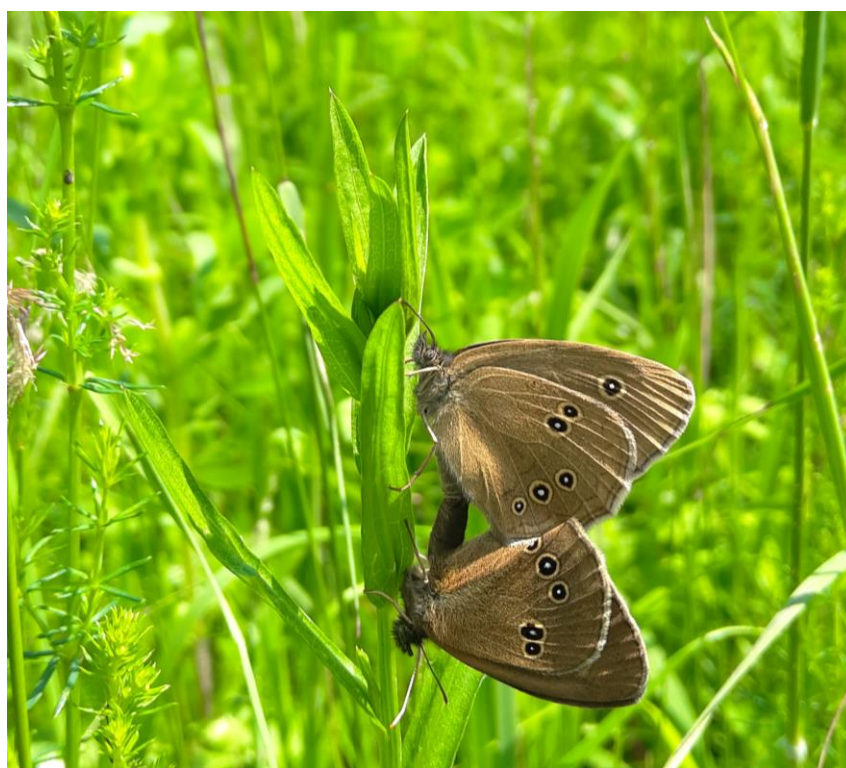

Рис.5.2.5.1. Вічко чорно-буре (*Arphantopus hyperantus*),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.2. Коник зелений (*Tettigonia viridissima*),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.3. Мураха руда лісова (*Formica rufa*),
ур. Стіжок. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.4. Сонцевик павич (*Aglais io*), ур. Сухий. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.5. Сонцевичок змінний (*Araschnia levana*),
ур. Стіжок. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.6. Богомол звичайний (*Mantis religiosa*),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.7. Лимонниця (*Gonopteryx rhamni*),
ур. Солонець. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.8. Вовчок звичайний, Ведмедка (*Gryllotalpa gryllotalpa* L.),
ур. Сухий. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.9. Коник сірий (*Decticus verrucivorus*)
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.10. Клоп щавлевий (*Coreus marginatus*),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.11. Звичайний водоплавець (*Aquarius remigis*),
ур. Солонець. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.12. Джміль земляний (*Bombus terrestris*),
ур. Сухий. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.13. Ведмедиця лучна (*Diacrisia sannio*),
ур. Солонець. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.14. Стрічкарка тополева (*Limenitis populi*),
ур. Солонець. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.15. Перламутрівка велика лісова (*Argynnis rapia* (L., 1758)),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.16. Капустяний білан (*Pieris brassicae* L.),
ур. Стіжок. Фото П. Одочук.

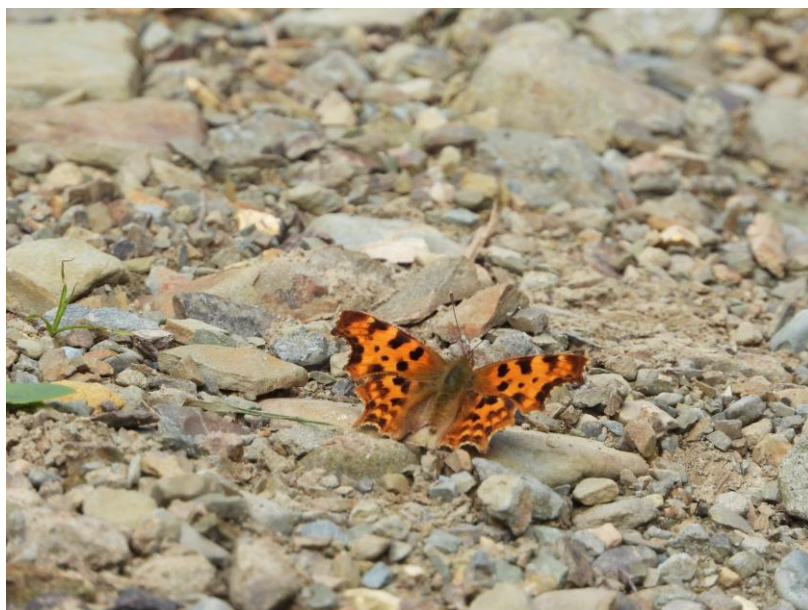

Рис.5.2.5.17. Кутокрилка с-біле (*Polygonia c-album*),
ур. Сухий. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.18. Адмірал сонцевик (*Vanessa atalanta*),
ур. Солонець. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.19. Синявцеві (*Lysaenidae*),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.20. Жук – гнойовик звичайний (*Geotrupes stercorarius*),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

ДОСЛІДЖЕННЯ НАЗЕМНИХ БЕЗХРЕБЕТНИХ

Робота на території НПП «Вижницький» проводилась експедицією кафедри зоології спільно з фахівцями відділу науки національного природного парку «Вижницький» у травні та серпні 2008 року. Під час

експедиції були зібрані матеріали з наступних систематичних груп комах: Odonata, Chrysididae, Scolytidae, Scaradaeidea, Rhopalocera, Ephemeroptera та Plecoptera.

На теперішній час оброблено матеріали по наступних групах: Odonata, Chrysididae, Scolytidae, Scaradaeidea, Rhopalocera. Обробка матеріалів по Ephemeroptera та Plecoptera потребує значно більшого часу у зв'язку з необхідністю виготовлення препаратів і тому не увійшла до поданого звіту, що буде обов'язково зроблено пізніше.

Робота над розділами була розподілена наступним чином: ряд Odonata - Мартинов А.В., Мартинов В.В., родина Chrysididae - Брустило К.В., Мартинов В.В., родина Scolytidae - Нікуліна Т.В., Мартинов В.В., надродина Scaradaeidea - Мартинов В.В., ряд Lepidoptera, підряд Rhopalocera - Мартинов В.В., Мартинов В.В. Достовірність визначення Rhopalocera була підтверджена к.б.н., ст. наук. сп. Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України (м. Київ) Плющом І.Г. Загальне керівництво під час експедиції та обробки матеріалу здійснював к.б.н., доцент кафедри зоології Донецького національного університету Мартинов Володимир Вікторович.

Робота експедиції проходила завдяки всебічній підтримці з боку адміністрації НПП., Вижницький".

Мартинов О.В., Мартинов В.В.

Ряд Odonata - Бабки

Під час роботи в межах парку зареєстровано 15 видів.

Родина CALOPTERYGIDAE

Рід Calopteryx Leach, 1815

У фауні України представлений двома видами, на території парку зареєстрований лише один. Личинки - типові реофіли. Зимують у фазі личинки.

1. *Calopteryx virgo*(Linnaeus, 1758)

Ареал: трансєвроазіатський вид, східного походження. В Європі на північ доходить до Полярного кола, в Азії - тільки до 55° півн. широти. На

південь сягає Північної Африки, півдня Центральної Азії та Південної Японії (Бельїшев, 19736: 488).

Розповсюджений по всій території України. На окремих ділянках вид достатньо звичайний або навіть масовий, однак на більшій частині ареалу рідкісний.

Екологія: імаго активні У-УІІ (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 25). Самка відкладає яйця без супроводу самця в товщу тканин водних рослин, занурюючись вздовж стебла на глибину 10 - 30 см і залишаючись під водою майже півгодини. Надає перевагу неглибоким водоймам з багатою водною рослинністю. Личинки - типові реофіли, мешканці різноманітних водойм з течією, як виняток, зустрічаються в стоячих водоймах. Фаза личинки триває, вірогідно, два роки (Попова, 1953: 72).

Родина LESTIDAE

Рід *Lestes* Leach, 1815

У фауні України відомо 7 видів, з яких 5 зареєстровано в західних областях (Павлюк, 1975), на території парку - один вид.

2. *Lestesspona* (Hansemann, 1823)

Ареал: широко розповсюджений в Центральній та Північній Європі, де є найбільш масовим видом серед інших Lestidae. На півдні зустрічається переважно в гірських районах. Широко розповсюджений в Азії, на схід доходить до Японії (Askew, 1988: 64).

Масовий вид майже по всій території України (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 52).

Екологія: імаго активні VI-X (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 25). Личинки - фітофіли, масово зустрічаються в неглибоких добре прогріваємих, стоячих водоймах, багатих водною рослинністю, інколи в болотах та калюжах. Цикл розвитку однорічний (Попова, 1953: 84-85).

Родина PLATYCNEMIDIDAE

Рід *Platycnemis* Burmeister, 1839

У фауні України представлений єдиним видом.

3. *Platycnemis pennipes* (Pallas, 1771)

Ареал: Європа, на північ до Південної Скандинавії та Південної Англії, за винятком Ірландії та Іберійського півострова. На схід доходить до долини Єнісею. На південь розповсюджений до Armenii та Середземноморського узбережжя Південної Турції (Askew, 1988: 68).

Розповсюджений по всій території України, один з найбільш чисельних видів бабок.

Екологія: імаго активні V-VIII (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 26). Личинки - типові реофіли, живуть виключно в водоймах з чистою прозорою водою та багатою водною рослинністю (Попова, 1953: 92).

Родина COENAGRIONIDAE

Рід *Ischnura* Charpentier, 1840

На території України представлений двома видами, у фауні парку один вид.

4. *Ischnura elegans* (VanderLinden, 1820)

Ареал: вид розповсюджений по всій території Європи, за винятком Ісландії, Північної Скандинавії, острова Корсики, Сардинії, Сицилії та Мальти. Широко розповсюджений в Середній Азії, на схід доходить до Тихого океану (Белншев, 1973: 598; Askew, 1988: 93).

Звичайний вид, розповсюджений по всій території України. В роботі С.Н. Горб, Р.С. Павлюк, З.Д. Спуріс (2000: 78) вказано на відсутність виду в Карпатах, але нами вид було зареєстровано на території Карпатського біосферного заповідника (с. Мала Уголька, Тячівський р-н, 410 м н.р.м.).

Екологія: імаго активні V-IX (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 25). Личинки невибагливі до типу водойм, прозорості та солоності води. Мешканці різноманітних водойм, зі стоячою, навіть забрудненою та солоною водою, або проточною з повільною чи доволі швидкою течією (Попова, 1953: 95).

Рід *Coenagrion* Kirby, 1890

У фауні України представлений 7 видами (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 33-34), на території Західної України відомо - 6 (Павлюк, 1975), на території парку - 2.

5. *Coenagrion puella* (Linnaeus, 1758)

Ареал: Європа, крім Ісландії, на північ досягає півдня Норвегії, Швеції та Фінляндії. В Північній Африці представлений окремим підвидом (*C. puella kocheri* Schmidt, 1960) (Азкелу, 1988: 86).

На території України широко розповсюджений, масовий вид (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 67).

Екологія: імаго активні У-ІХ (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 25). Розвиток личинок відбувається у різноманітних типах водойм. Майже завжди зустрічається разом з *C. pulchellum* (Попова, 1953: ПО).

6. *Coenagrion pulchellum* (Vander Linden, 1825)

Ареал: європейський вид, на схід розповсюджений до Алтаю та оз. Балхаш. На північ, в європейській частині ареалу, заходить за 60 паралель. На півдні відомий з Середньої Азії, Закавказзя та Італії (Белишев, 1973: 569).

Розповсюджений на всій території України. В роботі С.Н. Горб, Р.С. Павлюк, З.Д.

Спуріс (2000: 69) вказано на відсутність виду на території Одеської області та Криму. Але нам вид відомий з околиць смт Вилкове та с. Маяки, Одеської області. З території Криму вид вказаний в роботі В.Б. Пишкіна та ін. (2003: 102).

Екологія: імаго активні У-ІХ (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 25). Личинки розвиваються у різноманітних типах водойм, але віддають перевагу стоячим водоймам з багатю водяною рослинністю, уникають річок з сильною течією та забруднених водойм.

Генерація однорічна (Попова, 1953: 108).

Родина CORDULEGASTRIDAE

Рід *Cordulegaster* Leach, 1815

7. *Cordulegasterbidentata*Selys, 1843

Ареал: вид - ендемік Європи, на Балканах більш звичайний, ніж на іншій частині Європи (Оцкзіга, 2006: 219).

В Україні відмічений у Закарпатській, Івано-Франківській, Чернівецькій та Львівській областях (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 100).

Екологія: розвивається головним чином у малих струмках. У томі числі гірського характеру, водостоках і т.п. (Оцкзіга, 2006: 219).

Родина AESHNIDAE

Рід *Aeshna*Fabricius,1775

У фауні України представлений 6 видами (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 38), 2 з яких відомі і з території парку. Личинки - переважно стагнофіли. Життєвий цикл одно- або багаторічний. Фітофіли. Зимують у фазі личинки.

8. *Aeshna cyanea* (Muller, 1764)

Ареал: європейський вид, широко розповсюджений по всій Європі від Середземномор'я до південної частини Скандинавії. Звичайний в Англії та Уельсі. Відсутній на Південних Балканах. На схід доходить до Уралу, на півночі заходить у лісову зону, на південь до Північної Африки, Малої Азії, Кавказу та Закавказзя (Бельїшев, 19736: 427;Азке™, 1988: 109).

На території України зустрічається у Західному Лісостепу, Передкарпатті, Карпатах та Закарпатській низовині, в околицях Києва вид звичайний, далі на схід - рідкісний (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 84).

Екологія: імаго активні VII-X (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 26). Розвиток личинок відбувається у великих відкритих водоймах, багатих водяною рослинністю (озера, ставки, тихі заводі річок), а також в лісових болотах з мулистим дном; в великих кількостях зустрічається в річках з повільною течією, стічних канавах та морських затоках з багатою водяною рослинністю. Розвиток триває, вірогідно, два роки (Попова, 1953: 154).

9. *Aeshna mixta* Latrelle,1805

Ареал: широко розповсюджений та звичайний по всій Південній та Центральній Європі, відсутній у Скандинавії (за винятком Данії), на

Британських островах зареєстрований тільки для Центральної Англії та Південного Уельсу. На сході розповсюджений на Кавказі, у Середній Азії, досягає Китаю та Японії (Азке\у, 1988: 108).

Звичайний вид, розповсюджений майже по всій території України (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 88).

Екологія: імаго активні V-X (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 26). Личинки зустрічаються, головним чином, у стоячих, неглибоких водоймах, рідше на ділянках з течією. Яйця відкладають у підводні частини очерету та у тканини водяних рослин (Попова, 1953: 149).

Родина CORDULIIDAE

Рід *Somatochlora Selys*, 1871

У фауні України представлений 4 видами (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 40), в західних областях - 3 види (Павлюк, 1975), з території парку відомо один вид.

10. *Somatochlora metallica* (VanderLinden, 1825)

Ареал: трансєвроазіатський вид східного походження. Північна та Центральна Європа, на схід до Курильських островів. Знайдений у Малій Азії та Олександрії (Бельїшев, 19736: 354; Askew, 1988: 149-150).

На території України зареєстрований у Західному Лісостепу, Передкарпатті, Карпатах та Закарпатській низовині, у Житомирській, Київській, Полтавській та Херсонській областях (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 105).

Екологія: імаго активні V-УП (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 27). Личинки зустрічаються у водоймах різного типу, у річках заселяють місця з повільною течією (заводи), у стоячих водоймах тримаються на глибині 0,1 - 1 м переважно на м'яких ґрунтах з різноманітною рослинністю. Фаза личинки триває, вірогідно, два роки (Попова, 1953: 182).

Родина LIBELLULIDAE

Рід *Libellula* Linnaeus, 1758

На території України представлений трьома видами, на території парку зареєстрований один.

11. *Libelluladepressa* Linnaeus, 1758

Ареал: типово європейський вид, що проникає через Середню Азію до Західного Китаю та Південно-Західного Алтаю. У Європі розповсюджений до 60° півн. широти, але не відомий з Ірландії, Шотландії, рідкісний на півдні Скандинавії (Бельїшев, 1973а: 185; Askew, 1988: 160).

Відомий майже на всій території України (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000:111).

Екологія: літ імаго IV-VIII (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 27). Личинки зустрічаються переважно у неглибоких стоячих або слабо проточних водоймах. Один із найбільш витривалих видів, здатен переносити тимчасове пересихання та забруднення водойм, може розвиватися у солонуватих водах (Попова, 1953: 199).

Рід *Sympetrum* Newman 1833

У фауні України представлений 9 видами (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 43-44), зареєстрованими і в західних областях (Павлюк, 1975), на території парку відомо 4 види.

12. *Sympetrumvulgatum* (Linnaeus, 1758)

Ареал: звичайний в Центральній та Північно-Східній Європі, східна частина ареалу проходить від Уралу до Сибіру та Китаю. На півночі майже досягає Полярного кола, на півдні заходить за 40 паралель (Бельїшев, 1973а: 268; Азке\у, 1988: 178).

На території України широко розповсюджений та чисельний вид, не зареєстрований у Дніпропетровській, Запорізькій, Херсонській областях та в Криму (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 132).

Екологія: імаго активні VI-XI (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 28). Личинки живуть у стоячих та повільно текучих водах (затоках річок, озерах, джерелах, болотах, калюжах, кар'єрах), віддаючи перевагу глибоким і чистим водоймам (Попова, 1953: 213).

13. *Sympetrumstriolatum* (Charpentier, 1840)

Ареал: транспалеарктичний вид, зареєстрований в усіх європейських країнах, крім Ісландії. На схід доходить до Японії, на південь до Північної Африки. Найчисельніший вид роду *Sympetrum* в більшій частині Західної Європи (Askew, 1988: 176-177).

На території України зареєстрований у Західному Лісостепу, Передкарпатті та Карпатах, Закарпатській низовині, Східному Поділлі, Київській, Одеській, Донецькій областях та в Криму (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 131).

Екологія: імаго активні УІ-Х (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 28). Личинки - типові еврибіонти з широким екологічним діапазоном, мешканці різноманітних стоячих та проточних водойм. Віддають перевагу невеликим калюжам, ставкам, болотам з мулистим дном та багатою водною рослинністю (Попова, 1953: 215).

14. *Sympetrum pedemontanum* (Muller in Allioni, 1766)

Ареал: трансєвроазіатський вид східного походження. Центральна та Південна Європа, на захід до Іспанії, на схід досягає Курильських островів (Белишев 1973а: 242; Askew, 1988: 184).

На території України рідкісний вид, зустрічається у Західному Лісостепу, Передкарпатті та на невеликих висотах Карпат, у Закарпатській низовині, Київській, Чернігівській, Полтавській та Донецькій областях (Олигер, 1975: 7; Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 126).

Екологія: імаго активні VI-IX (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 28). Віддають перевагу водоймам з чистою водою та повільною течією (розливи струмків, проточні озера) (Белишев, 1973а: 243-244).

15. *Sympetrum sanguineum* (Muller, 1764)

Ареал: західний євроазіатський вид. Широко розповсюджений в Європі, за винятком Ісландії, північних частин Британських островів та Скандинавії. Зустрічається у південній частині Британії, але його чисельність підтримується за рахунок міграцій з континенту. На сході ареал досягає

Єнісею та озера Балхаш Вид знайдено також у Північній Африці (Марокко, Алжир) (Белишев, 1973а: 284; Азкелу, 1988: 181-182).

Розповсюджений майже по всій території України, звичайний, місцями численний вид (немає даних з Криму та гірської частини Карпат) (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 128).

Екологія: імаго активні VI-X (Горб, Павлюк, Спуріс, 2000: 28). Личинки живуть в стоячих водах, переважно в невеликих, зарослих, тимчасово пересихаючих водоймах (калюжах, болотах, ставках). У великих водоймах вони зустрічаються тільки у неглибоких, заболочених, пересихаючих влітку затоках та заплавах (Попова, 1953: 217).

Мартинов В.В., Брустіло К.В.

Родина **CHRYSIDIDAE - БЛИСКУНКИ**

Всього зареєстровано 4 види, двох родів

Рід: *Chrysis* Linne, 1761

1. *Chrysis cyanea* Linne, 1761

Поширення: Європа, Мала Азія, Кавказ, Сибір (Balthasar, 1954).

Літ: Продовжується з травня до жовтня (Mocsary, 1967).

Хазяї: Частіше за все зустрічаються в комірках *Trypoxylon figulus* L., *T. attenuatum* Smith, *Pemphredon (Cemonus) unicolor* F., *Nitellaspinolae* Latr., *Crabro (Solenius) rubicola* Duf. et Perg., *Osmia aenea* L., *O. giraudi* Schm., *Heriades florisommis* L., *H. truncorum* L. *Odynerus (Ancistrocerus) parietum* L. (за Balthasar, 1954). Мocsary (1967) в якості хазяїв приводив *Trypoxylon figulus* L., *T. attenuatum* Smith., *Pison atrium* Spin., *Pemphredon unicolor* Pz., *Nitela spinotai* Latr., *Crabro rubicola* DUF. & PERR., *Osmia aenea* L., *Odynerus parietum* L., *Eriadestruncorum* L., *E. florisommis* L.

2. *Chrysis ignita* (Linne, 1758)

Поширення: Європа, Північна Африка, Західна Азія. В Середній та Північній Європі зустрічаються дуже часто (Linsenmaier, 1959).

Літ: Імаго зустрічаються з квітня до вересня (Mocsary, 1967).

Хазяї: За Mocsary (1967): *Ptosima novemaculata* F., *Eumenes unguiculatus* Vill., *E. coarctatus* L., *E. pomiformis* Rossi, *Odynerus murarius* L., *O. crassicornis* Pz., *O. parietum* L., *O. antilope* Pz., *O. bifasciatus* L., *O. spinipes* L., *O. Iarvipes* Schuck, *Vesparufa* L., *Trypoxylonfigulus* L., *T. attenuatum* Smith., *Phylanthustriangulum* F., *Cerceristrctiirybyensis* L., *Osmia tufa* L., *O. emarginata* Lep., *O. caementaria* Gerst., *Eriadesflorisomnis* L., *Anthophoracrinipes* Smith, *Colletesdavesianus* K. (-*uncifera* Ab.)

За Balthasar (1954): серед Eumenidae – *Eumenes unguiculatus* (Perns), *E. Coarctatus* (Lucciani), *E. pomiformis* (Andre, Lichtenstein) *Odynerus* (s. Str.) *murarius* (Malishev), *O.* (S. Str.) *sinuatus* (Enslin, Alfken), *O.* (s. Str.) *crassicornis* (Mocsari), *Odynerus* (*Ancistrocerus*) *parietum* (Schenck, Alfken, Trautmann, Verhoeff, Billups), *O.* (A.) *pictus* (Bignell), *O.* (A.) *antilope* (Westwood, Smith), *O.* (A.) *callosus* (Hoppner, Malishev, Dahlbom), *O.* (A.) *bifasciatus* (Alfken), *Odynerus* (*Hoplomerus*) *spinipes* (Laboulbene, Lucas, Chapman, BiUups, Smith). *Odynerus* (*Gymnomerus*) *laevipes* (DufouretPerris, Hoppner, Enslin); серед Vespidae – *Vesparufa* (Smith); з Sphecidae - *Trypoxylonfigulus* (DufouretPerris, Buysson, Hoppner, Trautmann), *T. attenuatum* (Enslin), *Phylanthustriangulum* (Latreille); з Apidae – *Osmia emarginata* (Lichtenstein, Trautmann), *O. caementaria* (Trautmann), *O. bicornis* (Smith), *Heriadesflorisomnia* (Lichtenstein), *Anthophoracrinipes* (Lichtenstein), *Colletesdavesianus* (Smith).

За Linsenmaier (1959): *Osmiarufata* різноманітні види роду *Odynerus*. *VanLith* виводив з гнізд *Odynerus nigricornis*.

3. *Chrysisfulgida* Linne, 1761

Поширення: Вся Палеарктика, на півночі сягає навіть за полярне коло, де досягає Скандинавії та Фінляндії (Balthasar, 1954).

Літ: Продовжується з травня до вересня (Mocsary, 1967).

Хазяї: *Odynerus spinipes* L., *O. Murarius* L., *O. Crassicornis* Pz., *O. Parietum* L., *Triphoxylon figulus* L., *Crabroca vifrons* Thoms., *Osmia fulviventris* Pz (Mocsari, 1967).

Рід: *Hedychrum* Latreille, 1806

4. *Hedychrum gerstaeckeri* Chevrier, 1869

Поширення: Середня та Південна Європа, Кавказ та Закавказзя, Іран, Монголія, Чехія (Balthasar, 1954).

Екологія: Частіше за все зустрічаються на квітках *Achillea* (Balthasar, 1954).

Хазяї: Виуззоп приводив в якості паразитів для *Philanthus coronatus* F. и *Ph. Triangulum* F., Alfker - для *Cerceris rhybyensis* L., a Grand - для *C. emarginata* Panz. Trautmann в якості хазяї на вказував *Oxybelus victor* Lep. (Balthasar, 1954).

Нікуліна Т.В., Мартинов В.В.

Родина SCOLYTIDAE Latreille, 1807 - Короїди.

Світова фауна жуків-короїдів нараховує приблизно 6000 видів. В фауні України нараховується до 130 видів короїдів. В монографії Й.М. Погориляка (1973) для Карпат наводиться 92 види цієї родини. На нашу думку, на території НПП «Вижницький», враховуючи дендрологічний склад та кліматичні умови, можливо знаходження не менш ніж 60 видів жуків-короїдів. На теперішній час дослідження, які проводилися нами протягом травня та серпня 2008 року, дозволили виявити 26 видів з 19 родів цієї родини.

Рід *Hylurgops* LeConte, 187

1. *Hylurgops palliates* (Gyllenhal, 1813)

В Україні зустрічається в межах розповсюдження хвойних порід. Кормові рослини: ялина, сосна, рідко ялиця. У Карпатах дає одне покоління на рік. В НПП «Вижницький» відмічений на ялині. При масовому розмноженні може шкодити лісу.

Рід *Pteleobius* Bedel, 1888

2. *Pteleobius vittatus* (Fabricius, 1787)

В Україні зустрічається всюди в межах ареалу ільмових порід, які є для нього основною кормовою породою. Дає одне покоління на рік. В НПП «Вижницький» зареєстрований за допомогою модифікованих віконних пасток конструкції О.В. Петрова.

Рід *Hylesinus Fabricius*, 1801

3. *Hylesinus Fabricius*, 1799

В Україні зустрічається всюди в межах ареалу ясена. Пошкоджує стовбур та гілки в зоні перехідної кори. В НПП «Вижницький» зареєстрований за допомогою модифікованих віконних пасток конструкції О.В. Петрова.

Рід *Phloeotribus Latreille*, 1796

4. *Phloeotribus spinulosus* (Rey, 1883)

В Україні зустрічається всюди в межах ареалу ялини. Розвиток проходить на нижніх гілках ялини, що відмирають в наслідок нестачі світла. В НПП «Вижницький» зареєстрований на зваленій ялині. Практичного значення як шкідник лісу не має.

Рід *Phloeosinus Chapuis*, 1873

5. *Phloeosinus thujaethujae* (Peggis, 1855)

В Україні ареал обмежений місцями зростання ялівця, який є для цього виду основною кормовою породою. Як виключення може зустрічатися на туї. В НПП «Вижницький» зареєстрований на ялівці. Практичного значення як шкідник лісу не має.

Рід *Pityogenes Bedel*, 1888

6. *Pityogenes chalcographus* (Linnaeus, 1761)

В Україні зустрічається у Полісі та Карпатах в межах поширення ялини. Може шкодити іншим хвойним. У НПП «Вижницький» масовий вид, який був знайдений на сосні, ялині, а також зібраний за допомогою віконних пасток. Відмічений як шкідник лісу.

Рід *Pityokteines Fuchs*, 1911

7. *Pityokteinesspinidens* (Reitter, 1894)

В Україні зустрічається в межах розповсюдження ялиці, яка є для нього кормовою породою. Ходи закладає під товстою корою стовбура ялиць, що всихають. У НПП «Вижницький» відмічені поодинокі екземпляри. Великого практичного значення не має.

8. *Pityokteinesvorontzowi* (Jacobson, 1895)

Вид, який у трофічному відношенні пов'язаний виключно з ялицею, яка обмежує його поширення в Україні. Заселює верхівку, товсті гілки та тонкі стовбури відмираючі дерев. У НПП «Вижницький» відмічені поодинокі екземпляри. Великого практичного значення не має.

Рід *Orthotomicus* Ferrari, 1867

9. *Orthotomicuslaricis* (Fabricius, 1792)

В Україні зустрічається всюди в зоні хвойних лісів. Кормові рослини - сосна, рідше ялина, дуже рідко ялиця та модрина. У НПП «Вижницький» нечисленний вид. При масовому розмноженні може шкодити лісу.

10. *Orthotomicussuturalis* (Gyllenhal, 1827)

В Україні поширений всюди в межах ареалів хвойних порід, включаючи штучні соснові насадження лісостепової та степової зон. В НПП «Вижницький» відмічені поодинокі екземпляри. Віддає перевагу насадженням, які страждають від нестачі зволоження, або пошкоджені пожежею. Селиться в місцях тонкої або перехідної кори. При масовому розмноженні може шкодити лісу.

Рід. *Ips* DeGeer, 1775

11. *Ipsamitinus* (Eichhoff, 1871)

Західноєвропейський вид, розвиток якого пов'язаний переважно з ялиною. На теперішній час активно розширює свій ареал на схід. В Україні зареєстрований в Івано-Франківській, Львівській та Чернівецькій областях, включаючи територію НПП «Вижницький». При масовому розмноженні може шкодити лісу.

12. *Ipstypographus* (Linnaeus, 1758)

В Україні поширений всюди в межах ареалу ялини, яка є основною кормовою породою, рідше пошкоджує сосну та ялицю. На території НПП «Вижницький» масовий вид, відмічений на ялині. Має велике господарське значення у зв'язку з тим, що може давати спалахи чисельності, які тривають декілька років. В період масового розмноження жуки здатні пошкоджувати здорові рослини. Вид потребує постійних моніторингових досліджень та контролю чисельності.

Рід *Lymantor Lovendal*, 1889

13. *Lymantorcoryli* (Peggis, 1853)

В Україні зустрічається всюди в межах ареалів різних видів клену, горіхуліщини, зрідка пошкоджує граб та деякі інші рослини. Селиться на мертвих, навіть вражених грибковими захворюваннями гілочках, що лежать на землі. На території НПП «Вижницький» звичайний вид, відмічений на ліщині. Практичного значення не має.

Рід *Taphrorychus Eichhoff*, 1878

14. *Taphrorychus bicolor* (Herbst, 1793)

Поширення в межах України не вивчено, відмічений в західних та східних областях. В НПП «Вижницький» відмічені поодинокі екземпляри. Основна кормова порода - бук, рідше заселює граб та дуб. Селиться під корою дерев, що всихають та на стовбурах старих дерев, переважно звалених.

Рід. *Dryocoetes Eichhoff*, 1864

15. *Bryocoetesalni* (Georg, 1856)

В Україні зустрічається локально. В НПП «Вижницький» звичайний вид. Пошкоджує вільху, рідше горіх ліщину та бук. Віддає перевагу вологим заплавному лісам, селиться на хворих або заражених іншими шкідниками деревах під корою стовбурів та гілок. Практичного значення не має.

16. *Dryocoetes autographus* (Ratzeburg, 1837)

В Україні зустрічається всюди в ареалі хвойних порід. Кормові рослини: сосна, ялина, рідко ялиця та модрина. В НПП «Вижницький»

звичайний вид, відмічений на ялині та ялиці. Селиться в зоні товстої кори. При масовому розмноженні може шкодити лісу.

Рід *Crypturgus* Erichson, 1836

17. *Crypturgus pusillus* (Gyllenhal, 1813)

В Україні відмічений в Карпатах, Поліссі та Криму. Розвиток може проходити на різних хвойних - ялині, сосні, ялиці. В НПП «Вижницький» відмічений на сосні. Імаго зазвичай проникають під кору за допомогою вхідних отворів інших видів короїдів, свої ходи починають від яйцевих камер або личинкових ходів, пригнічуючи розвиток яєць та личинок виду-хазяїна. Практичного значення не має.

Рід *Trypodendron* Stephens, 1830

18. *Trypodendron domesticum* (Linnaeus, 1758)

В Україні поширений у Поліссі, Лісостепу, Карпатах та Криму. Може розвиватися у деревині великої кількості широколистяних деревних порід. У НПП «Вижницький» масовий вид, який пошкоджує вільху, березу, бук. Личинки і молоді жуки живляться міцелієм гриба, спори якого заносять у деревину самки. При масовому розмноженні може шкодити лісу.

19. *Trypodendron lineatum* (OLIVIER, 1795)

В Україні всюди в ареалі хвойних рослин. В НПП «Вижницький» звичайний вид, відмічений на ялині. Личинки живляться міцелієм гриба, спори якого в хід заносить самка в спеціальних парних органах - міцетангіях. При масовому розмноженні може шкодити лісу.

Рід *Anisandrus* Ferrari, 1867

20. *Anisandrus dispar* (Fabricius, 1792)

В Україні зустрічається всюди в лісах, штучних насадженнях і садах. Розвиток личинок пов'язаний з міцелієм симбіотичних грибів, спорами яких самка може інфікувати будь-яку широколистяну породу. У НПП «Вижницький» дуже численний вид. При масовому розмноженні може шкодити лісу.

Рід *Xyleborus* Eichhoff, 1864

21. *Xyleborus pfeili*(Ratzeburg, 1837)

Дуже рідкісний вид. В Україні поширений локально, переважно в Західних областях. Трофічно пов'язаний з вільхою. В НПП «Вижницький» зареєстровано один екземпляр, який був зібраний за допомогою віконних пасток конструкції О.В. Петрова.

Рід *Xyleborinus* Reitter, 1913

22. *Xyleborinus salnii*(Niisima, 1909)

Вид, який було завезено в Європу у середині ХХ століття. На території України на теперішній час його зареєстровано у Львівській, Київській, Чернігівській та Чернівецькій областях. Широкий поліфаг в межах широколистяних порід. В НПП «Вижницький» є масовим видом, який пошкоджує вільху, а також активно летить у віконні пастки конструкції О.В. Петрова. Личинки живляться міцелієм симбіотичних амброзійних грибів, що заносяться та культивуються самками в ході. Може шкодити лісу при масовому розмноженні.

23. *Xyleborinus saxeseni*(Ratzeburg, 1837)

В Україні поширений на всій території. В ролі кормових рослин можуть виступати як листяні, так і хвойні дерева. У НПП «Вижницький» дуже численний вид, відмічений на березі та масово зібраний у віконні пастки конструкції О.В. Петрова. Розвиток личинок проходить у деревині, але пов'язаний з живленням симбіотичними амброзійними грибами. Може шкодити лісу при масовому розмноженні.

Рід *Cryphalus* Erichson, 1836

24. *Cryphalus asperatus*(Gyllenhal, 1813)

В Україні зустрічається всюди в межах ареалу ялини, яка є головною кормовою породою для нього. Може також пошкоджувати ялицю та модрина. В НПП «Вижницький» масовий вид, відмічений на ялині та ялиці. Зустрічається на деревах різного віку, може шкодити підросту ялини.

25. *Cryphalus piceae*(Ratzeburg, 1837)

В Україні зустрічається всюди у межах ареалу ялиці, яка є для нього головною кормовою породою. Може пошкоджувати також ялину. В НПП «Вижницький» звичайний вид, відмічений на ялиці та ялині. При заселенні віддає перевагу гілкам та стовбуру в зоні тонкої та перехідної кори. Може шкодити лісу.

Рід *Pityophthorus Eichhoff*, 1864

26. *Pityophthoruspityographuspityographus*(Ratzeburg, 1837)

В Україні - всюди в місцях зростання хвойних лісів. Є поліфагом серед хвойних, пошкоджуючи ялицю, ялину, сосну, модрина та інші. В НПП «Вижницький» масовий вид, відмічений на ялиці, ялині, сосні та ялівці. При масовому розмноженні може шкодити лісу. Мартинов В.В.

Надродина SCARABAEOIDE ALatreille, 1802

Матеріал підрозділу подано за уніфікованою схемою, що містить відомості про об'єм родини чи роду в Україні, ареал виду, особливості його біології, господарське значення та чисельність на території заповідника. В основу роботи покладено особисті збори автора.

На даний час на території заповідника та в його околицях зареєстровано 18 родів та 44 види пластинчатовусих з чотирьох родин. Цю цифру не можна вважати остаточною і подальші дослідження безумовно приведуть до нових знахідок.

Родина LUCANIDAE Latreille, 1804

Підродина LUCANINAE Latreille, 1804

Рід *Platycerus Geoffroy*, 1762

В Україні рід представлений двома видами, в межах заповідника відомий один.

1. *Platycerus caraboides caraboides*(Linnaeus, 1758)

Поширення: європейсько-сибірський вид, відомий з зони широколистяних лісів лісостепу та півночі степів Європи, на схід доходить до Приамур'я.

Екологія: мезофіл, зустрічається в широколистих лісах. Личинка сапрофаг, розвивається в трухлій деревині широколистих порід (верба, липа, дуб та ін.) та в ґрунті біля коренів. Зимівля проходить у фазі імаго та личинок останнього віку. Імаго активні V-VI.

Підродина DORCINAE Parry, 1864

У фауні України, як і на території заповідника, представлена типовим родом.

Рід *Dorcus* MacLeay, 1819

У фауні України рід представлений типовим видом.

2. *Dorcus parallelipedus* (LINNAEUS, 1758)

Поширення: Південно-Західна Африка, широколисті ліси лісостепової і степової зон Європи, Крим, Кавказ, на північний-схід доходить до р. Урал.

Екологія: мезофіл, зустрічається в різноманітних лісових біотопах. Личинки розвиваються в мертвій деревині широколистих порід (дуб, бук, граб, рідше в березі, тополі, клені). Зимує у фазі личинки або молодого жука (Медведев, 1952). Імаго активні IV-VII, живляться соком, що витікає із стовбурів дерев.

Родина TROGIDAE MacLeay, 1819

Рід *Trox* Fabricius, 1775

У фауні України представлений 5 видами, на території заповідника один.

3. *Trox hispidus* (Pontoppidan, 1763)

Поширення: широко розповсюджений в Європі, Криму Кавказі, Середня та Мала Азія, Сирія, Північний Іран, Північна Африка.

Екологія: ксерофіл, зустрічається переважно в сухих, відкритих біотопах. Кератофаг, живиться хутром звірів та пером птахів. Часто зустрічається на пелетках хижих птахів, муміфікованих трупах в норах хижаків. Імаго активні III-XI. Зимують імаго, живуть до двох років.

Родина GEOTRUPIDAE Latreille, 1802

Підродина GEOTRUPINAE Latreille, 1802

Систематика підродини наводиться відповідно до ревізії М. Зипіпо (1984).

Рід *Anoplotrupesjekeli* 1866

4. *Anoplotrupesstercorosus* (Scriba, 1791)

Поширення: лісостепова і лісова зони Європи, на схід до Західного Сибіру.

Екологія: мезофіл, віддає перевагу вологим лісовим біотопам. Генерація однорічна, зимують у фазі імаго. Личинки розвиваються, головним чином, у гниючому листі, що заготовляють батьки, рідше в гної. 8. Вого\?зкі (1960) проводив спеціальні дослідження біології цього виду на території Біловезького парку і вважає, що його значення в збагаченні ґрунту органічними речовинами подібне до ролі дощових черв'яків. Імаго активні ІУ-ІХ, живляться гноєм, гниючими грибами та листям, інколи зустрічаються на трупах тварин.

На території заповідника один з найбільш чисельних видів, зустрічається в усіх типах лісів.

Рід *Geotrupes* Latreille, 1797

5. *Geotrupesstercorarius* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Центральна і Північна Європа, на схід до Охотського моря, завезений до Канади (Николаев, 1975).

Екологія: мезофіл, мешканець лісових біотопів з різними типами ґрунтів. Уникає відкритих степових ділянок. Копрофаг, імаго активні ІУ-Х, в присмерковий час активно летять на світло. Вдень зустрічаються в норах під гноєм. Проміжний хазяїн гельмінтів.

На території заповідника звичайний вид на випасах.

Родина SCARABAEIDAE Latreille, 1802

Підродина SCARABAEINAE Latreille, 1802

Триба COPRINI Leach, 1815

Рід *Copris* Geoffroy 1762

У фауні України представлений двома видами, на території заповідника одним.

6. *Coprislunaris* (Linnaeus, 1758)

Поширення: середземноморсько-європейський вид, широко розповсюджений в Європі, проникає на північ до Англії, на північному-сході доходить до долини Іртиша, проникає у Середню Азію.

Екологія: еврибіонт, населяє різноманітні біотопи з різними типами ґрунтів. Імаго активні в присмерковий і нічний час, на протязі всієї ночі летять на світло. Копрофаг. Імаго активні ІУ-ІХ. Виявляє турботу про личинок, заготовляючи корм. Генерація однорічна. Зимують імаго. В межах заповідника зустрічається виключно у відкритих біотопах, в місцях випасу худоби.

Триба ONTHOPHAGINIBurmeister, 1846

Рід *Onthophagus* Latreille, 1802

Один з найбільших родів пластинчатовусих жуків, представлений у світовій фауні більш ніж 1600 видами, у фауні України – 26 видів. На території заповідника зареєстровано 7 видів, але цю цифру ніяк не можна вважати остаточною.

7. *Onthophagus* (s. Str.) *Taurus* (Schreber, 1759)

Поширення: середземноморський вид. Зареєстрований в Північній Африці, Середземномор'ї, Середній Європі, Малій і Середній Азії, Кавказі, на північний схід до р. Урал, на південний схід до Паміро-Алтая.

Екологія: ксерофіл, населяє сухі і помірно вологі біотопи. Копрофаг. Жуки активні ІУ-Х, в денний час. Виявляють турботу про нащадків, заготовляючи корм для личинок. Проміжний хазяїн гельмінтів.

На території заповідника звичайний вид в місцях випасу худоби.

8. *Onthophagus* (s. str.) *illyricus* (Scopoli, 1763)

Поширення: європейсько-середземноморський вид. Середня і Південна Європа, Мала Азія, Сирія, Іран, Ірак, Афганістан, Середня Азія, Закавказзя.

Екологія: ксерофіл, зустрічається в різноманітних відкритих біотопах з різними типами ґрунтів. Копрофаг. Імаго активні вдень ІУ-Х. Звичайний вид в місцях випасу худоби.

9. *Onthophagus (Palaeonthophagus) gibbulusgibbulus* (Pallaus, 1781)

Поширення: транспалеарктичний вид.

Екологія: еврибіонт, населяє різноманітні біотопи з різними типами ґрунтів. Копрофаг. Імаго активні вдень ІУ-Х. Зимуює в стадії імаго. Проміжний хазяїн гельмінтів.

10. *Onthophagus (Palaeonthophagus) nuchicornis* (Linnaeus, 1758)

Поширення: європейсько-сибірський вид, на схід доходить до Північного Китаю, завезений у Північну Америку.

Екологія: еврибіонт, копрофаг, імаго активні вдень ІV-VIII.

На території заповідника та його околиць звичайний вид, зустрічається в місцях випасу худоби.

11. *Onthophagus (Palaeonthophagus) vacca* (Linnaeus, 1767)

Поширення: європейсько-середземноморський вид. Середня і Східна Європа, Кавказ, Північна Африка, Середня Азія на північний схід до Казахстану.

Екологія: еврибіонт, копрофаг, жуки активні вдень, III-IX. Проміжний хазяїн гельмінтів.

На території заповідника звичайний вид у місцях випасу худоби, уникає лісових пасовищ.

12. *Onthophagus (Palaeonthophagus) fracticornis* (Preyessler, 1790)

Поширення: Європа, Північна Африка, Передня Азія до Ірану, Південна Росія до Кавказу.

Екологія: еврибіонт, копрофаг, імаго активні вдень, ІУ-Х. Проміжний хазяїн гельмінтів.

Звичайний вид у місцях випасу худоби.

13. *Onthophagus (Palaeonthophagus) coenobita* (Herbst, 1783)

Поширення: Середня і Східна Європа, Мала Азія, Кавказ, Туркменія.

Екологія: мезофіл, зустрічається на узліссях, галявинах, під пологом лісу. Копрофаг, факультативний некрофаг. Жуки активні вдень, зустрічаються

протягом тривалого часу, IV-IX, хоча масовий літ відбувається навесні в квітні - травні. Зимує імаго.

Рід *CaccbiusThomson*, 1863

У фауні України представлений двома видами, на території заповідника відомий один.

14. *Caccbiusschreberi*(Linnaeus, 1767)

Поширення: Середземномор'я, Середня Європа, Кавказ, Закавказзя, Середня Азія, Сирія, Іран, Північна Африка.

Екологія: еврибіонт, заселяє різноманітні біотопи, уникає тільки занадто зволжених стацій. Копрофаг, виявляє турботу про нащадків, генерація однорічна. Жуки активні вдень, IV-IX. Проміжний хазяїн гельмінтів.

На території заповідника звичайний вид у місцях випасу худоби.

Триба ONITICELLINI.J. Kolbe, 1905

Рід *Euoniticellus*A.janssens 1953

У фауні України представлений двома видами, на території заповідника зареєстровано один.

15. *Euoniticellusfulvus*(Goeze, 1777)

Поширення: Середня і Південна Європа, Кавказ, Північна Африка, Середня Азія, Іран, Казахстан.

Екологія: еврибіонт, зустрічається в різноманітних біотопах з різними типами ґрунтів. Копрофаг. Генерація однорічна, жуки активні вдень, IV-X. Виявляють турботу про нащадків. Проміжний хазяїн гельмінтів.

Звичайний вид, уникає занадто зволжених та лісових біотопів.

Підродина APHODINAELeach, 1815

Триба Psammodiini

Рід *Psammodius*Fal., 1807

У фауні України представлений трьома видами, в межах заповіднику одним.

16. *Psammodius* (s. str.) *asper*(Fabricius, 1775)

Поширення: Палеарктика, завезений до Північної Америки, Східної та Південної Африки.

Екологія: мезофіл, зустрічається по берегах річок у піщаних відкладах. Сапрофаг. Відомий за поодинокими екземплярами зібраними на березі р.Сірет.

Триба APHODIINI Leach, 1815

Рід *Oxyotus* Dejean, 1833

У фауні України представлений типовим видом.

17. *Oxyomussy Ivestris* (Scopoli, 1763)

Поширення: Європа, Кавказ, Мала та Середня Азія, завезений у Північну Америку.

Екологія: мезофіл, заселяє відкриті ділянки в лісових біотопах, галявини, узлісся. Сапрофаг, хоча інколи зустрічається в гної, норах гризунів, гниючих грибах. Жуки активні III-VIII, летять на світло. Генерація однорічна.

Чисельність виду не з'ясовано, відомі лише поодинокі знахідки.

Рід *Aphodius* Illiger, 1798

Один з найбільших родів світової фауни твердокрилих, остаточно видовий склад у фауні України до останнього часу не з'ясований.

18. *Aphodius (Acrossus) luridus* (Fabricius 1775)

Поширення: Європа, Крим, Кавказ, Сибір, Північна і Середня Азія, Північна Африка, завезений до Північної Америки.

Екологія: заселяє різноманітні відкриті біотопи з різними типами ґрунтів.

Копрофаг. Імаго активні вдень, IV-VI. Зимує в стадії імаго. Проміжний хазяїн гельмінтів.

Звичайний вид на відкритих пасовищах.

19. *Aphodius (Acrossus) depressus* (Kugelann 1792)

Поширення: транспалеарктичний вид, розповсюджений від Європи до Тихого океану, Кавказ, Тянь-Шань, Памір, Монголія, Китай, завезений у США.

Екологія: мезофіл, зустрічається переважно під пологом лісу, на узліссях та галявинах широколистих лісів, уникає відкритих біотопів. Копрофаг, імаго активні в денний час, IV-VIII. Проміжний хазяїн гельмінтів.

20. *Aphodius (Acrossus) rufipes* (Linnaeus, 1758)

Поширення: транспалеарктичний вид, Європа (крім крайньої півночі), Закавказзя, Іран, Казахстан, спорадично в Середній Азії, на схід доходить до Японії. Завезений в Аргентину, Конго, мис Доброї Надії.

Екологія: мезофіл, переважно лісовий вид. Звичайний на випасах домашньої худоби під пологом лісу. Копрофаг, імаго активні вдень, У-Х. Генерація однорічна. Проміжний хазяїн гельмінтів.

У заповіднику звичайний вид на лісових пасовищах, та полонинах (г. Бозна).

21. *Aphodius (Otophorus) haemorrhoidalis* (Linnaeus, 1758)

Поширення: транспалеарктичний вид, завезений у Північну Америку.

Екологія: еврибіонт, імаго активні вдень, IV-X. Копрофаг, генерація однорічна. Зимує в фазі імаго. Проміжний хазяїн гельмінтів.

У заповіднику звичайний вид на випасах домашньої худоби в різноманітних біотопах.

22. *Aphodius (Colobopterus) erraticus* (Linnaeus, 1758)

Поширення: транспалеарктичний вид, завезений у Північну Америку.

Екологія: еврибіонт, копрофаг. Імаго активні вдень, IV-X. Жуки виявляють турботу про нащадків, заготовляючи корм для личинок. Зимує в фазі імаго. Генерація однорічна. Проміжний хазяїн гельмінтів.

У заповіднику звичайний вид на відкритих ділянках, уникає лісових біотопів.

23. *Aphodius (Teuchestes) Fossor* (Linnaeus, 1758)

Поширення: європейсько-сибірський вид, Північна та Центральна Європа, Кавказ, Казахстан, Сибір, на схід до Байкалу і півночі Монголії.

Екологія: мезофіл, копрофаг. Імаго активні вдень, IV-X. На протязі року має дві генерації, зимує в стадії імаго. Проміжний хазяїн гельмінтів.

У заповіднику звичайний вид, зустрічається на випасах, уникає занадто зволжених та затінених біотопів.

24. *Aphodius (Eupleurus) subterraneus subterraneus* (Linnaeus, 1758)

Поширення: транспалеарктичний вид, Європа, Закавказзя, Туркестан, Афганістан, Сибір, Монголія. Завезений у Північну Америку.

Екологія: еврибіонт, копрофаг. Імаго активні вдень, ІУ-УШ, вірогідно, має дві генерації за рік, зимує в фазі личинки. Проміжний хазяїн гельмінтів та скреблянок (Асапґґосерпаґез).

У заповіднику зустрічається на всіх типах пасовищ.

25. *Aphodius (Chilothorax) melanostictus* W. Schmidt 1840

Поширення: Європа, Північна Африка, Передня Азія, Закавказзя, Казахстан та Середня Азія.

Екологія: еврибіонт, зустрічається всюди в місцях випасу худоби, уникає тільки занадто зволжених та затінених біотопів. Імаго активні ІІІ-ХІ, навесні вдень та в присмерковий час, влітку в присмерковий та нічний час, восени пік активності зміщується на денний час. Зимують у фазі імаго. Копрофаг, факультативний некрофаг. Проміжний хазяїн гельмінтів.

Звичайний вид на різних типах пасовищ, крім занадто зволжених, уникає темних лісових біотопів.

26. *Aphodius (Copriformus) scrutator* (HERBST, 1758)

Поширення: Південна та центральна Європа, Крим.

Екологія: копрофаг, зустрічається на відкритих ділянках в місцях випасу худоби. Імаго проявляють турботу про нащадків заготовляючи корм. Проміжний хазяїн гельмінтів.

У заповіднику звичайний вид на полонинах (г. Бозна).

27. *Aphodius (Volinus) sticticus* (Panzer 1798)

Поширення: Європа, Мала Азія, Кавказ, Іран.

Екологія: мезофіл, віддає перевагу вологим лісовим біотопам. Копрофаг, хоча інколи зустрічається на гниючих грибах. Імаго активні вдень ІУ-ХІ,

восени спостерігається збільшення чисельності за рахунок виходу молодих жуків. Зимує в фазі імаго.

У заповіднику звичайний вид, зустрічається під пологом лісу, уникає відкритих ділянок.

28. *Aphodius (Melinopterus) phodromus (Brahm, 1790)*

Поширення: Європа, Закавказзя, Казахстан, Середня Азія, на схід до Байкалу, завезений до Північної Америки.

Екологія: мезофіл, імаго активні вдень, зимують імаго. На протязі року спостерігається два чітко виражених піки льоту, навесні III-UI (вихід після зимівлі) та восени (нова генерація, яка піде на зимівлю) IX-XI. Копрофаг, факультативний некрофаг. Проміжний хазяїн гельмінтів. У заповіднику звичайний вид.

29. *Aphodius (Melinopterus) sphaelatus (Panzer, 1798)*

Поширення: широко розповсюджений на території Європи, Центральної та Північної Азії. Знахідки з території Центральної та Західної Африки потребують перевірки.

Екологія: мезофіл, копрофаг. Біологія виду невідома. Зустрічається разом з попереднім видом. У заповіднику звичайний вид.

30. *Aphodius (Esymus) pusilluspusillus (Herbst, 1789)*

Поширення: транспалеарктичний вид, Європа, Кавказ, Середня Азія, Казахстан, Сибір, Японія.

Екологія: мезофіл, віддає перевагу помірно зволоженим і затіненим біотопам, звичайно зустрічається під пологом лісу. Імаго активні вдень, IV-IX, копрофаг. Проміжний хазяїн гельмінтів. У заповіднику звичайний вид у місцях випасу худоби.

31. *Aphodius (Eudolus) quadriguttatus (Herbst 1783)*

Поширення: Європа, Північна Африка, Мала і Середня Азія, Казахстан, Кавказ.

Екологія: ксерофіл, зустрічається на різних типах ґрунтів. Уникає зволжених та лісових біотопів. Імаго активні вночі, ІУ-УІ. Копрофаг. Проміжний хазяїн гельмінтів. У заповіднику досить рідкісний вид.

32. *Aphodius (s. Str.) fimetarius (Linnaeus, 1758)*

Поширення: європейсько-сибірський вид. Європа на північ до Кольського півострова, на схід до Байкалу, Азія. Завезений до Північної Америки та Північного узбережжя Африки.

Екологія: еврибіонт, зустрічається в найрізноманітніших біотопах. Імаго активні вдень, ІІІ-ХІ. Генерація однорічна, зимує в фазі імаго, копрофаг. Проміжний хазяїн гельмінтів.

У заповіднику один з найбільш чисельних видів роду.

33. *Aphodius (s. Str.) foetens (Fabricius, 1787)*

Поширення: європейсько-сибірський вид. Європа на схід до Байкалу, Кавказ, Казахстан.

Екологія: мезофіл, віддає перевагу помірно зволженим біотопам. Імаго активні, ІV-ІХ, але найбільшій чисельності досягає наприкінці літа (серпень), в першу половину ночі летять на світло. Копрофаг, проміжний хазяїн гельмінтів.

У заповіднику звичайний вид на різноманітних типах пасовищ, зустрічається разом із попереднім видом.

34. *Aphodius (Agrilinus) ater (DeGeer, 1774)*

Поширення: Європа, Кавказ, Західний Казахстан, Північна Азія, наводиться для Середньої Азії.

Екологія: мезофіл, копрофаг. Імаго активні вдень, ІУ-УІІ. Уникає відкритих біотопів, зустрічається переважно на випасах під пологом лісу. Проміжний хазяїн гельмінтів.

35. *Aphodius (Agrilinus) rufus (Möll, 1782) scybalarius (Fabricius, 1781)*

Поширення: Європа, Кавказ, Закавказзя, Західна та Центральна Сибір, Західний Казахстан.

Екологія: мезофіл, копрофаг, масово зустрічається на випасах під пологом лісу. Імаго активні УІ-Х, в присмерковий час та на початку ночі летять на світло. Зимують імаго. Проміжний хазяїн гельмінтів.

Звичайний вид на відкритих пасовищах в околицях заповідника.

36. *Aphodius (Limarus) maculatus* Sturm 1800

Поширення: Центральна та Північна Європа, Кавказ.

Екологія: мезофіл, копрофаг. На території Карпат зустрічається на випасах під пологом лісу. Біологія виду не досліджена

Нами знайдено єдиний екземпляр в гної овець.

37. *Aphodius (Nialus) varians* Duftschmidt, 1805

Поширення: Європа, Північна Африка, Мала і Середня Азія.

Екологія: мезофіл, імаго активні в денний час та летять на світло, ІV-VІІІ. Копрофаг - сапрофаг. Проміжний хазяїн гельмінтів.

Звичайний вид у місцях випасу худоби.

38. *Aphodius (Calamosternus) granarius* (Linnaeus, 1767)

Поширення: космополіт.

Екологія: еврибіонт, зустрічається в найрізноманітніших біотопах. Копрофаг -сапрофаг, зареєстрований як факультативний некрофаг. Імаго активні ІІІ-VІІ. Навесні імаго активні вдень, влітку в присмерковий та нічний час. Зимують імаго. Проміжний хазяїн гельмінтів. У заповіднику звичайний вид.

Підродина MELOLONTHINAE Samouelle, 1819

Триба MELOLONTHINI Samouelle 1819

Рід *Melolontha* Fabricius, 1775

У фауні України представлений трьома видами, з яких на території заповідника відомі два.

39. *Melolontha (s. Str.) melolontha* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Північна і Центральна Європа на схід до Курська, Харкова, долини р. Айдар (Луганська обл.). Південна межа на території України проходить через Одесу, Запоріжжя, Кіровоград (Медведєв, 1952а).

Екологія: мезофіл, віддає перевагу лісам на легких, пухких ґрунтах. Імаго активні в присмерку та на початку ночі, IV-VI. Жуки живляться листям різних широколистих порід. Генерація чотирьохрічна, небезпечний шкідник лісового господарства. Проміжний хазяїн скреблянок (Асаштюсерпаїез).

На території заповідника масовий вид, зустрічається на всіх ділянках.

Підродина DYNASTINAE MacLeay, 1819

Триба ORYCTINIMulsant, 1842

Рід *Oryctesilliger*, 1798

У фауні України представлений єдиним поліморфним видом.

40. *Oryctes (s. str.) nasicornis nasicornis (Linnaeus, 1758)*

Поширення: Північна Африка, Центральна та Південна Європа, Мала Азія, Кавказ, на північний-схід досягає р. Об, на південний-схід до Китаю.

Екологія: мезофіл, мешканець широколистих лісів, у степовій зоні - антропофіл. Імаго активні вночі, III-IX. Жуки фітофаги, живляться соком, що витікає з стовбурів дерев, хоча необхідність додаткового живлення імаго остаточно не з'ясована. Цілком можливо, що жуки афаги. Личинки сапрофаги, розвиваються в трухлій деревині, купах тирси, скупченнях гниючого рослинного сміття. Генерація чотирьохрічна, проміжний хазяїн скреблянок (*Acathecephales*).

Підродина CETONINAE Leach, 1815

Триба CETONINI Leach, 1815

Рід *Oxythyrea* Mulsant, 1842

У фауні України представлений двома видами.

41. *Oxythyrea funesta (Poda, 1761)*

Поширення: відомий з Північної Африки, широко розповсюджений в Європі, північна межа ареалу в межах України проходить через Житомирську обл., північ Київської та південь Чернігівської областей, Суми, Білгород (Медведев, 1964).

Екологія: мезофіл, віддає перевагу лісовим біотопам. Імаго активні в теплі сонячні дні, V-VIII. Жуки фітофаги, живляться квітами різних рослин,

личинка сапрофаг, розвивається в трухлій деревині або ґрунті збагаченому рослинними рештками. Генерація однорічна, зимує в фазі імаго.

На території заповідника звичайний вид, зустрічається скрізь на квітучих рослинах.

Рід *Cetonia* Fabricius, 1775

У фауні України представлений єдиним політипічним видом.

42. *Cetonia aurata aurata* (Linnaeus, 1761)

Поширення: від Південної Фінляндії, півдня Скандинавського півострова та Англії, по всій Європі, на сході досягає Прибайкалля, проникає в Середню Азію.

Екологія: мезофіл, заселяє різноманітні лісові та лісостепові біотопи. Імаго активні у теплі сонячні дні, IV-IX. Жуки фітофаги, живляться частинами квітів, личинка розвивається в трухлій деревині різних широколистих порід та ґрунті багатому перегноем та гниючими рослинними рештками. Генерація однорічна, зимує в імагінальній або личинковій стадії. Проміжний хазяїн скреблянок (*Acanthocephales*) та гельмінтів.

Звичайний вид на території заповідника, зустрічається скрізь на квітах.

Триба TRICHIINI Fleming, 1821

Рід *Trichius* Fabricius 1775

У фауні України рід представлений чотирма видами, на території заповідника типовим видом.

43. *Trichius fasciatus* (Linnaeus, 1758)

Поширення: транспалеарктичний вид широко розповсюджений у лісах Євразії (за винятком півночі), на схід доходить до Камчатки та Японських островів, проникає в Середню Азію.

Екологія: мешканець широколистих лісів, типово літній вид, зустрічається VI-VIII. Жуки активні вдень, зустрічаються на лісових галявинах, де живляться квітами різноманітних рослин. Може наносити незначної шкоди квітам яблуні та троянди. Личинки розвиваються в трухлій деревині

широколистих порід, генерація однорічна, зимує в фазі личинки. Звичайний вид на території заповідника.

Триба VALGINIMulsant, 1842

Рід ValgusScriba, 1790

У фауні України представлений типовим видом.

44. Valgushemipterus (Linnaeus, 1758)

Поширення: широко розповсюджений в Європі, відомий з Північно-Західної Африки, на схід досягає Примор'я.

Екологія: мезофіл, зустрічається всюди, де є гниюча деревина, в якій розвивається личинка. Генерація однорічна, зимує в фазі личинки. Імаго активні вдень, IV-VII. Жуки фітофаги, живляться квітами та листям дерев, чимносять незначної шкоди.

Звичайний вид, зустрічається на лісових галявинах на всій території заповідника.

Мартинов Вч. В., Мартинов В.В.

Під час досліджень в межах НПП „Винницький” зареєстровано 38 видів денних метеликів, що становить близько 30-40% фауни денних метеликів парку.

Ряд - LEPIDOPTERA Підряд – Rhopalocera

Підродина – NymphalinaeSlainson, 1827

Рід *Polygoniac-album*(Linnaeus, 1758)

1. *Polygoniac-album*(Linnaeus, 1758)

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: кропива дводомна (*Urticadioica*), хміль звичайний (*Humulus lupulus*) та інші.

На території парку звичайний вид.

Рід *Vanessa*Fabricius, 1807

2. *Vanessaatalanta*(Linnaeus, 1758)

Поширення: Західна Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: кропиви (*Urticadioica*, *U. urenes*), помури (*Parietariaofficinalis*, *P. diffusa*).

На території парку звичайний вид.

Рід *Inachis* Hubner, 1819

3. *Inachisio*(Linnaeus, 1758)

Поширення: помірний та субтропічний пояси Європи, помірний пояс Азії. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: кропива дводомна (*Ligiica ciiolica*), хміль звичайний (*Humulus lupulus*) та інші. На території парку звичайний вид.

Рід *ARASCHNIA* Hubner, 1819

4. *Araschnialevana*(Linnaeus, 1758)

Поширення: помірний пояс Палеарктики. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: кропива дводомна (*i/giica ciiolica*), хміль звичайний (*Humulus lupulus*) та інші. На території парку звичайний вид.

Рід *Vanessa* Fabricius, 1807

5. *Vanessacardui* (Linnaeus, 1758)

Поширення: увесь світ, крім Південної Америки. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає два-чотири покоління.

Кормові рослини: кропива дводомна (*Urticadioica*), хміль звичайний (*Humulus lupulus*) та інші. На території парку звичайний вид.

Родина - Pieridae Duponchel, 1835

Підродина – Dismorphiinae Schatz, 1886

Рід *Leptidea* Billberg, 1820

6. *Leptidea sinapis*(Linnaeus, 1758)

Поширення: Західна Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: горошки (*Lathyrus pratensis*, *L. Tuberosus*, *megaianthus*, *L. Vernus*, *L.niger*, *L. Aphaca*) та інші.

На території парку звичайний вид.

7. *Leptideamorsei*(Linnaeus, 1758)

Поширення: Середня Європа, Балканський півострів, крайня східна частина Південної

Європи та помірний пояс Азії. Поширення на Україні потребує уточнення.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: горошки (*Lathyrus pratensis*, *L. Niger*, *L. Aphaca*) та інші.

Підродина – *Coliadinae* Swainson, 1827

Рід *Pieris* Schrank, 1801

8. *Pieris brassicae*(Linnaeus, 1758)

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: дикорослі та культурні рослини: капуста (*Brassica*) та інші.

На території парку звичайний вид.

9. *Pieris rapae*(Linnaeus, 1758)

Поширення: Голарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: дикорослі та культурні рослини: капуста (*Brassica*) та інші. На території парку звичайний вид.

10. *Pieris napi*(Linnaeus, 1758)

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: дикорослі та культурні рослини: капуста (*Brassica*) та інші. На території парку звичайний вид.

Підродина – *Coliadinae* Swainson, 1827

Рід *Gonepteryx* Leach, 1815

**11. *Gonepteryx rhamni* (Linnaeus,
1758)**

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: крушина ламка (*Frangula alnus*), терен колючий (*Prunus spinosa*)

. На території парку звичайний вид.

Підродина – Satyrinae Boisduval, 1833

Рід *Maniola* Shrank, 1801

12. *Maniola jurtina* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Західна Палеарктика . В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: пажитниця звичайна (*Lolium perenne*), костриці (*Festuca rubra*, *F. Arundinacea*)

На території парку звичайний вид.

Рід *Aphantopus* Wallengren, 1853

13. *Aphantopus hyperantus* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: грястиця звичайна (*Dactylis glomerata*), мітлиці (*Agrostis capillaries*, *A. gigantea*).

На території парку звичайний вид.

Рід *Lasiommata* Westwood, 1841

14. *Lasiommata megera* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Помірний та субтропічний пояси Західної Палеарктики. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: грястиця звичайна (*Dactylis glomerata*), мітлиці (*Agrostis capillaries*, *A. gigantea*).

На території парку звичайний вид.

Рід *Erebia* Dalman, 1816

15. *Erebia aethiops* (Esper, 1777)

Поширення: Помірний пояс Палеарктики, крім крайніх західних та східних частин. В Україні відомий із Закарпаття, Карпат, Передкарпаття, правобережної частин Полісся та з Лісостепу.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: малявка синя (*Molinia carulea*), осока вічнозелена (*Carex sempervirens*) та інші.

На території парку звичайний вид.

16. *Erebia ligea* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Помірний пояс Палеарктики, крім крайніх західних та східних частин. В Україні відомий із Закарпаття, Карпат, Передкарпаття, правобережної частин Полісся.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: куничники (*Calamagrostis*), осоки (*Carex*) та інші.

На території парку звичайний вид.

Рід *Coenonympha* Hubner, 1819

17. *Coenonympha pamphilus* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Західна Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: пахуча трава (*Anthoxanthum* sp.), тонконоги (Poasp). На території парку звичайний вид.

18. *Coenonympha glycerion* (Borkhausen, 1788)

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: пахуча трава (*Anthoxanthum* sp.), тонконоги (Poasp).

На території парку звичайний вид.

Рід *Melanargia* Meigen, 1829

19. *Melanargia galathea* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Західна Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: тимофіївки (*Phleum* sp.), тонконоги (*Poa trivialis*, *P. Annua*) та інші. На території парку звичайний вид.

Рід *Pararge* Hubner, 1819

20. *Parargeaegeria* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Західна Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: тимофіївки (*Phleum* sp.), тонконоги (*Poa trivialis*, *P. Annua*) та інші.

На території парку звичайний вид.

Родина – *Hesperiidae* Latreille, 1809 Підродина – *Rynginae* Burmeister, 1878

Рід *Erynnis* Schrank, 1801

21. *Erynnis tages* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Європа та Палеарктична частина Азії. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: лядвенці (*Lotus corniculatus*, *L. Uliginosus*), гіпокрепіс чубатий (*Hip-pocrepis comosa*), горошок кучерявий (*Coronilla varia*), люцерна-хмелик (*Medicago lupulina*) та інші.

На території парку звичайний вид.

Підродина – *Hesperiinae* Latreille, 1809

Рід *Nezregia* Рабгісіиз, 1793

22. *Nezregia comta* (Лппаеи», 1758)

Поширення: Голарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: горошок кучерявий (*Coronilla varia*), костриця овеча (*Festuca ovina*) та інші. На території парку звичайний вид.

Рід *Thymelicus* Hubner, 1819

23. *Thymelicus lineola* (Ochsenheimer, 1808)

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: тимофіївка (*Phleumpratense*), солодник м'який (*Holicus mollis*) та інші.

На території парку звичайний вид.

Підродина – Argynninae Swainson, 1827

Рід *Clossidae* Reuss, 1920

24. *Clossianaselene* (Denis Schiffermuller, 1775)

Поширення: Палеарктики. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: грястиця звичайна (*Dactylis glomerata*), тонконоги (*Poa trivialis*, *P. annua*).

На території парку звичайний вид.

25. *Clossianadia* (Linnaeus, 1767)

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: фіалки (*Viola* sp.).

На території парку звичайний вид.

Рід *Argynnis* Fabricius, 1807

26. *Argynnis raphia* (Linnaeus, 1758)

Поширення: помірний та субтропічний пояси Західної та Центральної Палеарктики. В

Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: фіалки (*Viola* sp.), малина (*Rubus* sp.).

На території парку звичайний вид.

27. *Argynnis adippe* (Denis Schiffermuller, 1775)

Поширення: Палеарктики. В Україні майже повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: фіалки (*Violasp.*).

На території парку звичайний вид.

28. *Argunnisaglaja* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Палеарктика.

В Україні майже повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: фіалки (*Violasp.*), ракові шийки (*Polygonumbistorta*). На території парку звичайний вид.

29. *Argynnisiobe* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Палеарктика. В Україні майже повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: фіалки (*Violasp.*).

На території парку звичайний вид

Рід *Issoria* Hubner, 1819

30. *Issorialathonia* (Linnaeus, 1758)

Поширення: помірний та субтропічний пояси Західної та Центральної Палеарктики. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає до чотирьох поколінь.

Кормові рослини: фіалки (*Violasp.*), еспарцет (*Onobrychisviciifolia*). На території парку звичайний вид.

Родина – Papilionedae Latreille, 1802

Підродина – Papilioninae Latreille 1802

Рід *Iphiclides* Hubner, 1819

31. *Iphiclides podalirius* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Південна та Центральна Європа, південні та центральні частини Західної Азії. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: дикорослі та культурні види. На території парку звичайний вид.

Рід *Papilio* (Linnaeus, 1758)

32. *Papiliomachaon* (Linnaeus, 1758)

Поширення: Голарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: рута городня (*Rutagraveolens*), різак звичайний (*Falcaria vulgaris*) та інші.

На території парку звичайний вид.

Підродина – Apaturinae Boisduval, 1840

Рід *Apatura* Fabricius, 1807

33. APATURALIA (DenisSchiffermuller, 1775)

Поширення: Європа. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає три покоління.

Кормові рослини: осика (*Populustremula*), тополі (*Populus alba*, *P. nigra*).

На території парку звичайний вид

Родина – Lycaenidae Leach, 1815

Підродина – Riodininae Grote, 1895

Рід *Everes* HUBNER, 1819

34. *Everes argiades* (Pallas, 1771)

Поширення: Помірний та субтропічний пояс Палеарктики. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: горошок велико квітковий (*Lathyrus megalanhus*), міхурник деревовидний (*Colutea arborescens*).

На території парку звичайний вид.

Рід *Polyommatus* Latreille, 1804

35. *Polyommatus icarus* (Rottemburg 1775)

Поширення: Палеарктика. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: лядвенці (*Lotuscorniculatus*, L. *Uliginosus*), гіпокрепіс чубатий (*Hip-Pocrepiscomosa*), горошок кучерявий (*Coronillavaria*), люцерна-хмелик (*Medicagopocrepiscomosa*) та інші.

На території парку звичайний вид

Рід *Saturium* Scudder, 1876

36. *Saturiumw-album* (Knoch, 1782)

Поширення: помірний пояс Європи. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає одне покоління.

Кормові рослини: ясени (*Fraxinus* sp.), каргач (*Ulmusglabra*).

На території парку звичайний вид

Рід *Cupido* Scrank, 1801

37. *Cupido minim* (Тешзіу, 1775)

Поширення: Помірний пояс Палеарктики. В Україні повсюдно.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: горошок великоквітковий (*Lathyrusmegalanthus*), міхурник деревовидний (*Coluteaarborescens*).

На території парку звичайний вид.

38. *Cupido Osiris* (Meigen, 1829)

Поширення: Південна та Центральна Європа, помірний та субтропічний пояси Західної та Центральної Азії. В Україні відомий з Івано-Франківської, Тернопільської, Чернівецької, Черкаської, Миколаївської, Одеської областей та з Криму.

Біологія: протягом року дає два покоління.

Кормові рослини: горошок великоквітковий (*Lathyrusmegalanthus*), міхурник деревовидний (*Coluteaarborescens*).

На території парку звичайний вид.

ЕКОЛОГО-ФАУНІСТИЧНИЙ ОГЛЯД ДЖМЕЛІВ УРОЧИЩА СТЕБНИК (НПП «ВИЖНИЦЬКИЙ»)

Джмелі (ряд Hymenoptera, родина Apidae, рід *Bombus*) посідають надзвичайно важливе місце в екосистемах помірної кліматичної зони північної півкулі. Джмелі живляться нектаром і пилюком квіткових рослин, здійснюючи їх перехресне запилення і забезпечуючи насінневу репродукцію. Багато видів рослин, серед яких є рідкісні, запилюються переважно або виключно джмелями (наприклад, аконіт, тирлич, орлики, дельфіній, чистець, весняні ефемероїди, конюшина), тому благополуччя популяцій цих рослин безпосередньо визначається наявністю джмелів і їхньою чисельністю. Отже, джмелі відіграють важливу роль у підтриманні флористичного різноманіття, а значить і сталого функціонування екосистем в цілому.

Слід відзначити, що джмелі є найефективнішими запилювачами, порівняно з іншими комахами (включно з бджолою медоносною), оскільки мають наступні переваги:

1. Соціальний спосіб життя джмелів обумовлює прогресивне зростання чисельності їхніх колоній за рахунок робочих особин та збільшення інтенсивності фуражування (збирання пилюку та нектару) протягом вегетаційного сезону;

2. Досконала терморегуляція організму дозволяє джмелям збирати кормові ресурси за низької температури повітря (від $+5^{\circ}\text{C}$), в тому числі у високогір'ї;

3. Великий розмір тіла дозволяє джмелям фуражувати в умовах сильного вітру та переносити велику кількість пилюку на великі відстані, забезпечуючи для рослин ефективний обмін генетичним матеріалом;

4. Полілектичність (здатність споживати пилюк багатьох видів рослин з різних родин) дозволяє джмелям ефективно використовувати

навіть незначні ресурси впродовж цілого вегетаційного сезону;

5. Морфологічні особливості будови тіла джмелів (найдовший хоботок з-поміж решти видів бджіл, щільне і довге «хутро», що вкриває тіло) та їхня здатність навчатись маніпуляціям з певним типом квіток із складною будовою, дозволяє їм запилювати багато видів рослин, в тому числі рідкісних та інтродукованих.

Мутуалістичні (взаємовигідні) зв'язки обумовлюють взаємозалежність видового різноманіття джмелів та квіткових рослин на певній території.

За результатами наших досліджень в урочищі Стебник протягом двох зазначених періодів, виявлено 13 видів джмелів: *Bombus lucorum*(L.), *B. terrestris*(L.), *B. pascuorum*(Scop.), *B. ruderarius*(Mull.), *B. sylvarum*(L.), *B. pratorum*(L.), *B. hypnorum*(L.), *B. hortorum*(L.), *B. bohemicus*Seidl, *B. campestris*(Panzer), *B. rupestris*(F.), *B. sylvestris*(Lep.), *B. barbutellus*(Kirby).

У другій декаді травня переважна більшість видів джмелів була представлена лише самками, потенційними та фактичними засновницями гнізд. Робочі особини першого виплодку спостерігались лише у двох видів *Bombus lucorum* і *B. pascuorum*. Популяції лісового виду *B. pratorum* на цей час були представлені самками-засновницями, робочими і поодинокими самцями. Фуражування джмелів спостерігалось на видах рослин: *Vinca minor*L., *Taraxacum officinale*Webb. ex Wigg., *Pulmonaria mollis*Wulf. ex Hognem., *P. obscura*Dumort., *Symphytum. Cordatum*Waldst. EtKit. ExWilld., *S. officinale*L., *Viciasepium*L., *Geranium phaeum*L., *Ajugareptans*L., *Galeobdolon luteum*Huds., *Glechoma hirsute*Waldst. Et Kit., *Lamium maculatum* (L.) L., *Lamium album* L., *Malus sylvestris* Mill., *Viola canina* L.

У серпні більшість видів джмелів завершують колоніальний цикл розвитку, коли виплоджуються молоді самки та самці, а чисельність колоній є максимальною. Спостерігали масовий виліт нової генерації у видів *Bombus lucorum*, *B. Pratorum*, *B. Pascuorum*, *B. Bohemicus*, *B. Campestris*, *B.*

Sylvestris. Масове фуражування спостерігалось на видах рослин: *Centaurea jacea* L., *Centaurea carpatica* (Porc) Porc., *Cirsium oleraceum* (L.) Scop., *C. palustre* (L.) Scop., *Echinacea purpurea* (L) Moench, *Eupatorium cannabinum* L., *Telekia speciosa* (Schreb). Baumg., *Succisa pratensis* Moench, *Trifolium. Medium* L., *T. pretense* L., *Vicia. Cracca* L., *Gentiana asclepiadea* L., *Betonica officinalis* L. s. L., *Galeopsis bifida* Boenn., *G. pubescens* Bess., *G. speciosa* Mill., *Mentha arvensis* L., *M. verticillata* L., *Salvia glutinosa* L., *S. verticillata* L., *Stachys palustris* L., *Rhubus spp.*, *Melampyrum. Nemorosum* L. . Більшість вказаних видів рослин на час спостережень знаходились у повному розквіті, деякі починали цвітіння, або завершували його. Всі ці рослини забезпечують джмелів високоякісними ресурсами (нектаром і пилюком) і користуються у них великим «попитом», тому їх можна розглядати, як першорядні квіткові ресурси.

Менш інтенсивне фуражування спостерігалось на рослинах: *Carduus crispus* L., *Cirsium. Vulgare* (Savi) Ten., *Senecio jacobea* L., *Senecio nemorensis* L., *Solidago virgaurea* L., *Campanula. Glomerata* L. s. L., *Sambucus ebulus* L., *Dipsacus sylvestris* Hubs., *T. Repens* L., *Hypericum maculatum* Crantz, *Clinopodium vulgare* L., *Lycopus europaeus* L., *Mentha longifolia* (L.) Huds., *Origanum vulgare* L., *Prunella vulgaris* L., *Stachys palustris* L., *Astrantia major* L. . - другорядні квіткові ресурси на час спостережень.

Ряд видів квіткових рослин, які вже завершили цвітіння на початку серпня, зростають в районі досліджень, і безперечно є першорядними ресурсами для джмелів раніше серпня: *Cirsium rivulare* (Jacq.) All., *Knautia arvensis* (L.) Coult., *Trifolium pannonicum* Jacq., *Stachys sylvatica* L., *Plantago media* L., *Rhubus idaeus* L., *Rhinanthus minor* L., *Filipendula denudate* (J. et C. Presl) Fritsch.

Строки досліджень не дозволили нам спостерігати ранньо-весняну і ранньо-літню діяльність джмелів, тим не менше, не підлягає сумніву, що їхня роль у запиленні фемероїдів (наприклад, ряс), чорниці і брусниці є головною.

Варто зауважити, насіннева продукція цінної лікарської рослини *Echinacea purpurea*, як щорічно вирощується у відділенні Стебник НПП «Вижницький», у великій мірі залежить від запилення джмелями, які масово спостерігались на плантації підчас цвітіння (бджоламедоносна має занадто короткий хоботок, слабо приваблюється суцвіттям рослини і є неефективним запилювачем).

Звіт

про результати польових досліджень фауни та екології стафілінід у Вижницькому національному природному парку у 2021 р.

З 7 по 19 (крім 11) травня 2021 р. проводився збір жуків - стафілінід (Coleoptera, Staphylinidae) на території Вижницького національного природного парку.

Виконавець використовував різноманітні методики та прийоми збору твердокрилих: ентомологічне косіння, збір під укриттями, під корою, по берегам водоймищ, у гною копитних тварин, під час льоту. Значну частину матеріалу зібрано методом просівання різноманітних субстратів (дернина, хвойна та листяна підстилка, мох) через ґрунтове сито з діаметром отворів 3 мм. Технічну допомогу під час організації зборів було люб'язно надано науковим співробітником Вижницького НПП Одочуком Петром.

Видові назви та систематику наведено згідно із сучасними «Каталогом...» (Schülke, Smetana, 2015). В списку не наведено підродин Pselaphinae та Scaphidiinae, яких тривалий час розглядали як окремі родини, лише частково оброблено матеріал великої та складної підродини Aleocharinae. Недавно з Українських Карпат було описано підвид *Paederidius ruficollis carpathicus* Khachikov, 2018, тому, всі відомості *P. ruficollis* (Fabricius, 1781) з НПП «Вижницький» слід відносити до цього підвиду. Види, які не були знайдені у 2014 р., помічаються*.

Нижче наведено наступні скорочення для пунктів зборів та висоту над рівнем моря:

Кн – ок. контори, 462 м;

Мг – підйом на гору Магура із боку с. Лекечи, 700-975 м;

Сл – ур. Солонець, 447-495 м;

Ср – берег р. Серет напроти потоку Стебник, 490 м;

Стб – ур. Стебник, 520-540 м;

Стж – ур. Стіжок, 490-650 м;

Сх – ур. Сухий, 520-560 м.

Omaliinae (11 видів)

Eusphalerum minutum (Fabricius, 1792) 1 екз., Стж, трутовик, =590 м, 10.05; 3 екз., Стж, квіти черешні, ~500 м, 10.05.

Eu. tenenbaumi (Bernhauer, 1932) 2 екз., Сх, галявина, квіти черешні, ~520 м, 15.05; 1 екз., Стж, листяний ліс, денний літ, ~590 м, 16.05.

Eu. sorbi (Gyllenhal, 1810) 1 екз., Сх, галявина, квіти черешні, ~520 м, 15.05; 3 екз., Сл, листяна підстилка, =495 м, 18.05.

**Phyllodrepa melanocephala* (Fabricius, 1787) 1 екз., Мг, прохнява деревина бука, =975 м, 12.05.

Omaliium rivulare (Paykull, 1789) 1 екз., Стж, листяний ліс, екскременти людини, ~590 м, 10.05.

O. caesum (Gravenhorst, 1806) 1 екз., Сх, листяний ліс, підстилка під дубами, ~550 м, 15.05.

Anthobium atrocephalum (Gyllenhal, 1827) більш, ніж 40 екз. з листяної підстилки, Сл, Стб, Стж.

Deliphrum tectum (Paykull, 1789) 3 екз., Стж, листяний ліс, екскременти людини, ~590 м, 10.05; 2 екз., Стб, коров'ячий гній, =520 м, 17.05.

Olophrum assimile (Gravenhorst, 1806) 1 екз., Сх, дернина *Juncus* біля струмка, ~530, 15.05.

Arpedium quadrum (Gravenhorst, 1806) 1 екз., Стб, дернина *Juncus* біля на мокрому ґрунті, води, 14.05.

Lesteva longoelytrata (Goeze, 1777) 1 екз., Стж, листяний ліс, денний літ, ~590 м, 16.05.

Proteininae (3 види)

Megarthrus denticollis (Beck, 1817) 3 екз., Стб, конячий гній, 14.05; 3 екз., Стб, коров'ячий гній, 14.05; 17 екз., Сх, коров'ячий гній, ~530 м, 15.05.

M. prosseni Schatzmaуr, 1904 1 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

**M. stercorarius* Mulsant & Rey, 1878 3 екз., Сх, коров'ячий гній, ~530 м, 15.05; 1 екз., Стб, коров'ячий гній, 17.05.

Tachyporinae (6 видів)

Ischnosoma splendidum (Gravenhorst, 1806) 1 екз., Стж, мох на лузі, ~470 м, 9.05.

**Sepedophilus pedicularius* (Gravenhorst, 1802) 1 екз., Стж, листяний ліс, підстилка, =590 м, 10.05.

Tachinus laticollis Gravenhorst, 1802 1 екз., Стж, листяний ліс, екскременти людини, ~590 м, 10.05; 1 екз., Мг, прохнява деревина бука, =975 м, 12.05.

T. rufipes (Linné, 1758) 2 екз., Кн, рослинні рештки, 9.05.

**T. pallipes* (Gravenhorst, 1806) 1 екз., Стж, листяний ліс, денний літ, ~590 м, 7.05; 2 екз., Стж, листяний ліс, екскременти людини, ~590 м, 10.05; 2 екз., Стж, листяний ліс, денний літ, ~590 м, 16.05.

**T. corticinus* Gravenhorst, 1802 1 екз., Стж, листяний ліс, денний літ, ~590 м, 16.05.

Trichophyinae (1 вид)

Trichophya pilicornis (Gyllenhal, 1810) 1 екз., Сх, денний літ, 15.05.

Habrocerinae (1 вид)

Habrocerus capillaricornis (Gravenhorst, 1806) більш, ніж 30 екз. з листяної підстилки, Сл, Стж, Сх.

Aleocharinae (4 види)

**Geostiba circellaris* (Gravenhorst, 1806) 1 екз., Стж, мох на лузі, ~470 м, 9.05.

**Aleochara intricata* Mannerheim, 1830 1 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

**A. languinosa* Gravenhorst, 1802 4 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

**A. tristis* Gravenhorst, 1806 2 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

Oxytelinae (13 видів)

**Thinodromus dilaltatus* (Erichson, 1839) 2 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 8.05.

Carpelimus (Trogophloeus) subtilis (Erichson, 1839) 1 екз., Ср, листяна підстилка під вербами, 8.05.

**C. (Trogophloeus) similis* (Smetana, 1967) 10 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05.

**C. (Trogophloeus) corticinus* (Gravenhorst, 1806) 1 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05.

C. (Trogophloeus) elongatulus (Erichson, 1839) 1 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м, 7.05.

Thinobius crinifer Smetana, 1959 4 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 9.05.

Platystethus arenarius (Geofroy, 1785) 1 екз., Сх, коров'ячий гній, ~530 м, 15.05.

**Aploderus caelatus* (Gravenhorst, 1802) 3 екз., Кн, гнилі рослинні рештки, 9.05.

Oxytelus laqueatus (Marsham, 1802) 5 екз., Сх, коров'ячий гній, ~530 м, 15.05.

*Anotylus mutator (Lohse, 1963) 1 екз., Стж, листяний ліс, ~590 м, екскременти людини, 10.05.

Bledius subterraneus Erichson, 1839 13 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05.

B. baudii Fauvel, 1872 1 екз., Ср, під каменем, 17.05; 1 екз., Кн, берег р. Серет, під каменем, 19.05.

**B. erraticus* Erichson, 1839 2 екз., Ср, під каменем, 17.05

Steninae (25 видів)

Stenus (s. str.) *compta* LeConte, 1863 7 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05; 20 екз., Сх, кам'янистий берег потоку, ~530 м, 15.05.

S. (s. str.) longipes Heer, 1839 15 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 9.05; 49 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05; 1 екз., Сх, кам'янистий берег потоку, ~530 м, 15.05; 1 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 17.05.

S. (s. str.) maculiger Weise, 1875 1 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м, 7.05.

S. (s. str.) fossulatus Erichson, 1840 3 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м, 7.05; 1 екз., там же, біля калюжі, ~590 м, 16.05.

S. (s. str.) aterrimus Erichson, 1839 1 екз., Стж, мішаний ліс, мурашник *Formica rufa* L., 1761, ~550 м, 10.05; 3 екз., там же, 16.05.

**S. (s. str.) ater* Mannerheim, 1830 1 екз., Стб, під каменем, 17.05.

S. (s. str.) lustrator Erichson, 1839 1 екз., Стб, дернина *Juncus* біля на мокрому ґрунті, води, 14.05.

S. (s. str.) stigmula Erichson, 1840 1 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05.

S. (s. str.) providus Erichson, 1839 8 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м, 7.05; 1 екз., Мг, дернина *Juncus* біля струмка, ~700 м, 12.05; 4 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 9 екз., Сх, дернина *Juncus* біля струмка, ~520 м, 15.05; 1 екз., Стж, листяний ліс, на колоді, ~590 м, 16.05; 2 екз., Сл, біля калюжі, =447 м, 18.05.

S. (s. str.) bimaculatus Gyllenhal, 1810 4 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м, 7.05; 1 екз., Мг, дернина *Juncus* біля струмка, ~700 м, 12.05; 27 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 7 екз., Сх, дернина *Juncus* біля струмка, ~520 м, 15.05; 3 екз., Сл, дернина *Juncus* біля ставка, =447 м, 18.05.

S. (Nestus) ruralis Erichson, 1840 5 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 9.05; 10 екз., та же, 13.05.

**S. (Nestus) humilis* Erichson, 1839 2 екз., Сх, дубовий ліс, листяна підстилка, ~550 м, 15.05.

S. (Nestus) boops Ljungh, 1810 1840 5 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05; 3 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 2 екз., Сх, біля калюжі, ~520 м, 15.05; 1 екз., Сл, дернина *Juncus* біля ставка, =447 м, 18.05.

S. (Nestus) excubitor Erichson, 1839 2 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 2 екз., Сл, біля калюжі, =447 м, 18.05.

S. (Nestus) incanus Erichson, 1839 1 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 9.05; 18 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05; 9 екз., Сх, кам'янистий берег потоку, ~530 м, 15.05.

**S. (Nestus) argus* Gravenhorst, 1806 4 екз., Сл, дернина *Juncus* біля ставка, =447 м, 18.05.

**S. (Metatesnus) flavipes* Stephens, 1833 2 екз., Мг, вологий мох, ~800 м, 12.05

S. (Metatesnus) bifoveolatus Gyllenhal, 1827 12 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 60 екз., Сх, дернина *Juncus* біля струмка, ~520 м, 15.05.

**S. (Hypostenus) kiesenwetteri* Rosenhauer, 1859 18 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05.

S. (Hypostenus) cicindeloides (Schaller, 1783) 6 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 7 екз., Сх, дернина *Juncus* біля струмка, ~520 м, 15.05; 13 екз., Сл, дернина *Juncus* біля ставка, =447 м, 18.05.

**S. (Hypostenus) solutus* Erichson, 1840 1 екз., Сл, дернина *Juncus* біля ставка, =447 м, 18.05.

S. (Hemistenus) carpathicus Ganglbauer, 1896 3 екз., Стж, листяний ліс, підстилка під буками, =520 м, 10.05; 2 екз., Стб, дернина ситника біля потоку, 17.05; 2 екз., Сл, біля калюжі, =447 м, 18.05.

**S. (Hemistenus) ludyi* Fauvel, 1886 4 екз., Ср, листяна підстилка під вербами, 8.05; 5 екз., Стж, вологий мох, =470 м, 9.05.

S. (Hemistenus) kolbei Gerhardt, 1893 7 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м, 7.05; 2 екз., Мг, дернина *Juncus* біля струмка,

=700 м, 12.05; 9 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 8 екз., Стб, дернина *Juncus* біля води на мокрому ґрунті, 17.05.

**Dianous coeruleus* (Gyllenhal, 1810) 4 екз., Мг, дернина *Juncus* біля струмка, =700 м, 12.05.

Paederinae (24 види)

Paederidius rubrothoracicus (Goeze, 1777) постійно вздовж гірських річок та потоків, Кн, Ср.

P. ruficollis carpathicus Khachikov, 2018 постійно вздовж гірських річок та потоків, Кн, Ср.

Paederus limophilus Heer, 1839 11 екз., Ср, листяна підстилка під вербами, 8.05.

**Astenus immaculatus* Stephens, 1833 1 екз., Ср, листяна підстилка під вербами, 8.05.

Rugilus rufipes (Germar, 1836) 1 екз., Ср, листяна підстилка під вербами, 8.05.

R. erichsonii (Fauvel, 1867) 1 екз., Мг, порохнява деревина бука, =975 м, 12.05.

**R. similis* (Erichson, 1839) 1 екз., Ср, листяна підстилка під вербами, 8.05; 3 екз., Кн, рослинні рештки, 9.05; 1 екз., Сх, біля дороги під колодою, ~530 м, 15.05.

R. angustatus (Geoffroy, 1785) 1 екз., Ср, листяна підстилка під вербами, 8.05; 1 екз., Сх, біля дороги під колодою, ~530 м, 15.05.

**Sunius melanocephalus* (Fabricius, 1793) 8 екз., Кн, рослинні рештки, 9.05.

Medon brunneus (Erichson, 1839) більш, ніж 20 екз з листяної підстилки, Сл, Стж.

M. ripicola (Kraatz, 1854) 1 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег річки, під каменем, 8.05; 3 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під каменем, 13.05; 1 екз., Сх, кам'янистий берег потоку, під каменем, ~530 м, 15.05.

Pseudomedon obscurellus (Erichson, 1840) 1 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег річки, під каменем, 8.05; 1 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 13.05; 1 екз., там же, 19.05.

**P. huetheri* (Hubenthal, 1927) 1 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під каменем, 17.05.

Lithocharis nigriceps Kraatz, 1859 1 екз., Кн, рослинні рештки, 9.05.

Scoraeus gracilis (Sperk, 1835) 2 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 8.05; 10 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 13.05; 9 екз., Сх, кам'янистий берег потоку, під камінням, ~530 м, 15.05.

S. laevigatus (Gyllenhal, 1827) 2 екз., Сл, біля калюжі, =447 м, 18.05.

**S. sericans* Mulsant & Rey, 1855 4 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 9.05; 1 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під каменем, 17.05.

S. minutus Erichson, 1840 5 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 8.05; 10 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 9.05; 2 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 13.05; 15 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 17.05; 2 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 19.05.

S. championi Vinaghi, 1935 3 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 8.05; 2 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 9.05; 4 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 19.05.

**S. ryei* Wollaston, 1872 4 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 17.05.

Lathrobium brunripes (Fabricius, 1793) 1 екз., Стж, мох на лузі, ~470 м, 9.05; 1 екз., Сл, листяна підстилка у лісі, =495 м, 18.05.

L. laevipenne Neer, 1839 1 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м, 7.05; 2 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 9.05; 19 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 13.05; 19 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 17.05.

L. taxi Bernhauer, 1902 1 екз., Стж, косіння по травостою, ~470 м, 9.05; 7 екз., Сл, листяна підстилка у лісі, =495 м, 18.05.

L. pallidipenne Hochhuth, 1851 (= *ripicola* Czwaliņa, 1888) 1 екз., Стб, берег р. Серет, під каменем, =489, 8.05; 4 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під камінням, 13.05.

Staphylininae (47 видів)

Othius punctulatus (Goeze, 1777) більш, ніж 20 екз. Сл, Стж.

Nudobius lenthus (Gravenhorst, 1806) 1 екз., Стж, під корою колоди ялини, =520 м, 28.04; 1 екз., Сл, під корою колоди ялини, =590 м, 29.04.

**Gauropterus fulgidus* (Fabricius, 1787) 1 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під каменем, 13.05.

Gyrophypnus fracticornis (Müller, 1776) 1 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

**Leptacinus sulcifrons* (Stephens, 1833) 40 екз, Кн, рослинні рештки, 9.05; 3 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

**Xantholinus tricolor* (Fabricius, 1787) 1 екз., Стж, мох на лузі, ~470 м, 9.05; 1 екз., Мг, дернина на лузі, =970 м, 12.05; 1 екз., Сл, листяна підстилка у лісі, =495 м, 18.05.

**X. decorus* Erichson, 1839 1 екз., Стж, листяний ліс, під корою стовбура, =590 м, 16.05

Neobisnius prolixus (Erichson, 1840) більш ніж 60 екз. вздовж гірських річок та потоків, Кн, Ср, Сх.

Erichsonius cinerascens (Gravenhorst, 1802) 6 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05; 6 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05.

**E. suboracus* (Hochhuth, 1851) 2 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05.

Gabrius breviventer (Sperk, 1835) 2 екз., Сл, біля калюжі, =447 м, 18.05.

G. astutoides (Strand, 1946) 2 екз., Стж, листяний ліс, денний літ, =590 м, 16.05.

**G. piliger* Mulsant & Rey, 1876 7 екз., Стб, конячий гній, 14.05; 19 екз., Сх, коров'ячий гній, =520, 15.05; 2 екз., Стб, коров'ячий гній, 17.05.

Philonthus addendus Sharp, 1867 2 екз., Стж, під колодою, ~590 м, 16.05.

Ph. albipes (Gravenhorst, 1802) 1 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

Ph. alpinus Eppelsheim, 1875 1 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

Ph. coprophilus Jarrige, 1949 більш, ніж 20 екз. з коров'ячого та конячого гною, Стб, Сх.

Ph. debilis (Gravenhorst, 1802) 10 екз, Кн, рослинні рештки, 9.05.

Ph. decorus (Gravenhorst, 1802) 2 екз., Стж, листяна підстилка під буками, =590 м, 10.05; 7 екз., Сл, листяна підстилка у лісі, =495 м, 18.05.

**Ph. cyanipennis* (Fabricius, 1793) 1 екз., Сх, впав с гілки, ~560, 15.05.

Ph. fumarius (Gravenhorst, 1806) 2 екз., Сл, біля калюжі, =447 м, 18.05.

Ph. marginatus (Müller, 1764) 1 екз., Сх, коров'ячий гній, 15.05.

Ph. parvicornis (Gravenhorst, 1802) більш, ніж 40 екз. з коров'ячого та конячого гною, Стб, Сх.

Ph. pseudovarians Strand, 1941 2 екз., Стб, конячий гній, 14.05; 2 екз., Сх, коров'ячий гній, 15.05; 1 екз., Сл, листяна підстилка біля калюжі, =495 м, 18.05.

Ph. rectangulus Sharp, 1851 більш, ніж 20 екз. з коров'ячого та конячого гною, Стб, Сх.

Ph. rubripennis Stephens, 1832 1 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, 13.05.

Ph. sanguinolentus (Gravenhorst, 1802) 3 екз., Стб, конячий гній, 14.05; 2 екз., Сх, коров'ячий гній, =520, 15.05; 8 екз., Стб, коров'ячий гній, 17.05.

Ph. spinipes Sharp, 1874 більш, ніж 20 екз. з коров'ячого та конячого гною, Стб, Сх.

Ph. splendens (Fabricius, 1793) 1 екз., Стб, конячий гній, 14.05.

Ph. tenuicornis Mulsant & Rey, 1853 13 екз., Стб, конячий гній, 14.05; 1 екз., Сх, коров'ячий гній, =520, 15.05; 1 екз., Стб, коров'ячий гній, 17.05.

**Ph. umbratilis* (Gravenhorst, 1802) 1 екз., Стб, листяна підстилка біля калюжі, 14.05.

Ph. varians (Paykull, 1789) більш, ніж 20 екз. з коров'ячого та конячого гною, Стб, Сх.

Bisnius fimetarius (Gravenhorst, 1802) більш, ніж 40 екз. з коров'ячого або конячого гною, рослинних решток, Кн, Стб, Сх.

**B. puella* (Nordmann, 1837) 4 екз., Стб, коров'ячий гній, 17.05.

*Rabigus tenuis (Fabricius, 1793) 1 екз., Кн, кам'янисто - піщаний берег р. Серет, під каменем, 9.05; 1 екз., Ср, кам'янисто - піщаний берег, під камінням, 17.05.

**Platydracus chalcosephalus* (Fabricius, 1801) 1 екз., Стж, сів на стежку, =610 м, 10.05.

**P. fulvipes* (Scopoli, 1763) 1 екз., Стж, на поверхні, =610 м, 16.05; 1 екз., Сл, листяна підстилка у лісі, =495 м, 18.05.

**Staphylinus erythropterus* Linné, 1758 1 екз., Стж, на стежці, ~500 м, 7.05; 1 екз., Кн, 9.05.

Ontholestes murinus (Linné, 1758) 3 екз., Стб, коров'ячий гній, 17.05.

Quedius (s. str.) *fuliginosus* (Gravenhorst, 1802) 1 екз., Стж, листяна підстилка під буками, ~590 м, 7.05.

Q. (Raphirus) fumatus (Stephens, 1833) 1 екз., Стж, листяний ліс, підстилка, ~590 м, 10.05; 1 екз., там же, денний літ, 16.05; 4 екз., Стб, дернина *Juncus* біля на мокрому ґрунті, води, 14.05.

Q. (Raphirus) umbrinus Erichson, 1839 2 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м; 1 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 12 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 2 екз., Сх, дернина *Juncus* біля струмка, ~520 м, 15.05.

Q. (Raphirus) suturalis Kiesenwetter, 1845 1 екз., Стж, листяний ліс, дернина *Juncus* біля струмка, ~590 м, 7.05; 2 екз., Мг, прохнява деревина бука, =975 м, 12.05; 3 екз., Стб, дернина *Juncus* на мокрому ґрунті біля води, 14.05; 4 екз., Сх, дернина *Juncus* біля струмка, ~520 м, 15.05.

**Q. (Raphirus) collaris* Erichson, 1840 1 екз., Стж, підстилка біля ставка, =570 м, 10.05; 1 екз., Стб, дернина *Juncus* біля води, 17.05.

**Q. (Raphirus) microps* (Gravenhorst, 1847) 1 екз., Мг, прохнява деревина бука, =975 м, 12.05.

**Q. (Microsaurus) truncicola* Fairmaire & Laboulbène, 1856 2 екз., Мг, прохнява деревина бука, =975 м, 12.05.

**Euryporus picipes* (Paykull, 1800) 1 екз., Стж, листяний ліс, підстилка під буками, =590 м, 10.05.

Всього на території НПП зареєстровано 133 види стафілінід з 10 родин, серед яких 45 видів наводяться вперше для НПП. Найбільш цікаві знахідки *M. stercorarius*, *S. kiesenwetteri*, *P. huetheri*, *S. reyi*. Перший та останній види відомі за поодинокими знахідками з Закарпаття; *S. kiesenwetteri* відомий лише для Полісся; *P. huetheri* – рідкісний вид, який ще не наведено для України (виконавцем зібрано декілька екз. у Закарпатті).

Література

Хачиков Э. А., К познанию некоторых видов рода *Paederidus* Mulsant & Rey, 1878 (Coleoptera: Staphylinidae: Paederinae) из Западной Палеарктики // Живые и биокосные системы. – 2018. – № 23; <http://j.bks.ru/archive/issue-23/article-8>

Schülke M., Smetana A. Staphylinidae, pp. 304–1134 // Löbl, I. & Löbl, D. (eds): Catalogue of Palaearctic Coleoptera. – 2015. - Volume 2. Hydrophiloidea – Staphylinoidea. Revised and updated edition. – Leiden: Brill, xxvi + 1702 pp

Виконавець

Гонтаренко А.В.

Результати польових досліджень (герпетобіонтних павуків)

Матеріал збирали на території національного природного парку «Вижницький» методом ґрунтових пасток Барбера ємністю 200 мл (фіксує рідина – розчин етиленгліколю). Пастки (4 ділянки, по 8 пасток на кожній) функціонували. Загальна експозиція за період дослідження склала 315 пастко-діб (п-д).

ДО ВИВЧЕННЯ ПАВУКІВ-ГЕРПЕТОБІОНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ВИЖНИЦЬКИЙ»

Однією з ключових територій екомережі Буковини є національний природний парк «Вижницький» – перший національний природний парк в Чернівецькій області (створений в 1995 році), який на сьогодні займає площу 11238 гектарів. Лісовий фонд НПП «Вижницький» репрезентує ліси Буковини і представлений насамперед ялицею білою (*Abies alba* Mill.) та буком лісовим (*Fagus sylvatica* L.) (відповідно 48 та 37% площі лісів). Післялісові луки (полонини) займають невеликі площі на схилах та гребенях (Національний..., 2015).

Вивчення видового складу павуків НПП «Вижницький» протягом його двадцятирічного існування майже не проводилось. З літературних відомостей нам відоме лише дослідження фауни павуків родини Linyphiidae В.А. Гнелиці, в результаті якого для даної території було виявлено 69 видів згаданої родини (Гнелица, 2004, НПП "Вижницький"..., 2005).

Матеріал збирали території національного природного парку «Вижницький» методом ґрунтових пасток Барбера ємністю 200 мл (фіксує рідина – розчин етиленгліколю). Пастки (4 ділянки, по 8 пасток на кожній) функціонували з 13.06 по 22.06.2012 р. Загальна експозиція за період дослідження склала 315 пастко-діб (п-д).

Дві ділянки (№ 1-2) розташовані в урочищі «Стебник», на південно-західній околиці смт Берегомет, Вижницького району. Обидві ділянки знаходяться на підвищеній терасовидній частині правого берега річки Стебник, північно-східної експозиції (558 м.н.р.м., 48°08'36"N 25°15'22"E). Пересічений мікрорельєф (чергування підвищених, схилових і понижених ділянок). Значне рекреаційне навантаження (є альтанка, заїзд для автомобілів) та випас худоби.

Ділянка №1 – відкрита ділянка, сінокісна лука на узліссі ялиново-букового лісу, трав'яний покрив висотою 40-60 см (*Festuca rubra* L., *Agrostis*

tenuis Sibth., *Centaurea jacea* L., *Briza media* L., *Pimpinella saxifraga* L., *Potentilla erecta* (L.) Raeusch. та ін.). Крутизна схилу 10°.

Ділянка №2 – закрита ділянка, ялиново-буковий ліс, (в підліску – *Corylus avellana* L., *Rubus caesius* L., *Vaccinium myrtillus* L.). Трав'яний покрив відсутній. Крутизна схилу 30°.

Дві ділянки (№ 3-4) розташовані на горі Бозна, в урочищі «Стебник», на південно-західній околиці смт Берегомет, Вижницького району. Обидві ділянки знаходяться на схилі північно-східної експозиції. Висота гори Бозна – 911 м.н.р.м. (48°06'32.12"N 25°10'07.23"E). Значне рекреаційне навантаження.

Ділянка №3 – відкрита ділянка, лука на узліссі ялиново-букового лісу, трав'яний покрив висотою 30-50 см (*Brachypodium pinnatum* (L.) Beauv., *Agrostis tenuis* Sibth., *Rubus caesius* L. та ін.). Крутизна схилу 15°.

Ділянка №4 – закрита ділянка, ялиново-буковий ліс, (в підліску – поодинокі *Corylus avellana* L.). Трав'яний покрив відсутній. Крутизна схилу 30°.

Загалом виявлено 17 видів павуків з 7 родин. Кількість видів змінювалася від 11 на відкритій ділянці урочища Стебник до 2 під шатром ялиново-буково лісу на горі Бозна (таблиця).

Табл.5.2.5.2.

Видовий склад герпетобіонтних павуків
національного природного парку «Вижницький», екз.

Родина, вид	урочище Стебник		гора Бозна	
	відкрита ділянка	закрита ділянка	відкрита ділянка	закрита ділянка
Agelenidae				
<i>Histopona torpida</i> (C. L. Koch, 1837)	2	7		5
Amaurobiidae				
<i>Callobius claustrarius</i> (Hahn, 1833)	1			

Gnaphosidae				
<i>Micaria pulicaria</i> (Sundevall, 1831)	1			
Linyphiidae				
<i>Bathyphantes nigrinus</i> (Westring, 1851)		1		
<i>Gongylidiellum latebricola</i> (O. P.- Cambridge, 1871)			1	
<i>Pelecopsis raditicola</i> (L. Koch, 1872)			2	
<i>Tenuiphantes tenebricola</i> (Wider, 1834)		1		
<i>Tenuiphantes zimmermanni</i> (Bertkau, 1890)	1			
<i>Walckenaeria furcillata</i> (Menge, 1869)		1	1	
Lycosidae				
<i>Alopecosa pulverulenta</i> (Clerck, 1757)	1			
<i>Pardosa fulvipes</i> (Collett, 1876)	5		2	
<i>Pardosa lugubris</i> (Walckenaer, 1802)	2	6		
<i>Pardosa pullata</i> (Clerck, 1757)	7	1		1
<i>Piratula hygrophila</i> (Thorell, 1872)	1			
<i>Xerolycosa nemoralis</i> (Westring, 1861)	1			
Pisauridae				
<i>Pisaura novicia</i> (L. Koch, 1878)	1			
Thomisidae				
<i>Ozyptila trux</i> (Blackwall, 1846)			1	
Статевозрілих екз.	23	17	7	6
Всього, екз.	23	19	7	11
Кількість видів	11	6	5	2
Загальна динамічна щільність, екз. на 10 п-д	5,1	1,5	1,0	1,5

Досліджені біотопи характеризувалися низькою загальною динамічною щільністю угруповань павуків із мінімальним значенням показника для луки

біля вершини г. Бозна (1,0 екз. на 10 п-д). Найвища динамічна щільність встановлена для сінокісної луки в урочищі Стебник (5,1 екз. на 10 п-д),

Найбільшою кількістю видів (по 6) представлені родини Linyphiidae та Lycosidae. Максимальним видовим багатством характеризується герпетобіонтна аранеофауна відкритої ділянки ур. Стебник – 11 видів.

Histopona torpida характеризувалася найбільш рівномірним поширенням – виявлена на трьох із чотирьох досліджених ділянок. До цього виду належить і найбільша кількість відловлених екземплярів (26%). Крім даного виду, спільними для локалітетів г. Бозна та ур. Стебник є *Walckenaeria furcillata*, *Pardosa fulvipes* та *P. pullata*.

Спільними видами для обох відкритих ділянок була *Pardosa fulvipes*, для закритих – *Histopona torpida* та *P. pullata*.

З 6 видів родини Linyphiidae 4 вже були відомі для території НПП (Гнелица, 2004), тоді як 2 (*Gongylidiellum latebricola*, *Tenuiphantes zimmermanni*) виявлено вперше.

Отже, методом ґрунтових пасток нами виявлено 17 видів павуків-герпетобіонтів із 7 родин на території національного природно парку «Вижницький».

Література

1. Гнелица В.А. Предварительные данные о пауках семейства Linyphiidae Віжницького національного природного парку // В.А. Гнелица // Заповідна справа в Україні. – 2004. – Т. 10, вип. 1-2. – С. 86-89.
2. Національний природний парк "Вижницький" [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу : <http://www.npp.cv.ua/index.php>.
3. НПП "Вижницький": природні ресурси, менеджмент / В.П. Коржик, І.В. Скільський та ін. – Чернівці : Зелена Буковина, 2005. – 356 с.

Дослідження проводили:

Федоряк М. М., Ярошинська О. Г., Одочук П. І.

Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

Національний природний парк «Хотинський»

Національний природний парк «Вижницький»

ДО ВИВЧЕННЯ РЯДУ Odonata НА ТЕРИТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ВИЖНИЦЬКИЙ»: ВИДИ ТА ЧИСЕЛЬНІСТЬ

Робота відображає вивчення окремих видів Odonata в межах національного природного парку «Вижницький». Збір матеріалу проводив *Одочук Петро Іванович* у 2018-2021 рр. методами маршрутних зборів з використанням загальноприйнятих методик. Зареєстровано збільшення чисельності червонокнижних видів: Красуня діва - *Calopteryx virgo* (Linnaeus, 1758), Дозорець-імператор - *Anax imperator* (Leach, 1815), Офіогомфус Цецилія - *Ophiogomphus cecilia* (Fourcroy, 1785). Обстежено: заплави вздовж берегів водотоків, річки (Сухий, Стебник), ставки, луки та ліси поблизу смт. Берегомет, в урочищах: Сухий, Стебник, Стіжок та Солонець.

Ключові слова: видовий склад, Odonata, чисельність, біотопи.

Національний природний парк «Вижницький» засновано у 1995 р., він розташований у межиріччі Черемошу та Сірету в південно-західній частині Чернівецької області [3]. Площа Парку становить 11238 гектарів .

Різноманітність природних умов НПП «Вижницький» зумовлює значне різноманіття тваринного світу. На території Парку встановлене перебування 574 види хребетних та безхребетних тварин (це складає 84,8 % від їх загальної кількості в Буковинських Карпатах), (з них занесених до Червоної книги України 81 вид). Вони належать до 156 родів, 74 родин, 30 рядів і 6 класів. За своїм генезисом фауністичні комплекси мають змішаний характер. Більшість хребетних тварин складають типові представники широколистяних і мішаних лісів Європи [1]. Клас комахи представлений значною кількістю видів, які населяють найрізноманітніші екосистеми. У межах НПП «Вижницький» виявлено 321 вид комах з них 16 видів занесено до Червоної книги України. На території НПП «Вижницький» сучасна фауна бабок вивчена недостатньо. Достовірно встановлене перебування лише 8 видів Odonata: *Aeschna cyanea*, *lestes dryas*, *Calopteryx virgo*, *Anax imperator*, *Cordulegaster bidentata*, *Ophiogomphus cecilia*, *Sympetrum pedemontanum*, *Sympetrum striolatum* з них 5 видів раритетні [2].

Це порівняно великі чи середніх розмірів комахи з великою рухомою головою, гризучого типу ротовим апаратом і дуже довгим вузьким черевцем. Більшу частину голови займають крупні, складної будови очі; простих очок три. Вусики короткі, щетинкоподібні, 3-7-членикові. Передньогруди маленькі, середньогруди і задньогруди

розвинуті сильно. Ноги довгі, але слабенькі. Крила сітчасті, добре розвинуті (Мамаев и др., 1976) [1,5,4].

Методика робіт. Збір матеріалу проводив в теплий період 2018-2021 рр. методами маршрутних зборів з використання загальноприйнятих методик. Обстежено: заплавні луки річок Сухий та Стебник, ставків, притоків, луки та ліс на околицях смт. Берегомет в урочищі: Стіжок, Солонець, Сухий, Стебник. При визначенні бабок використовував інтернет ресурс.

Виклад основного матеріалу і обґрунтування отриманих результатів дослідження. На території національного природного парку «Вижницький» було зареєстровано 8 видів Odonata. Нижче наведено фауністичний список з указаними для кожного виду місцями збору та кількістю матеріалу.

Ряд ODONATA (Fabricius, 1783) – БАБКИ

Підряд ZYGOPTERA Selys, 1834 – РІВНОКРИЛІ БАБКИ

Надродина CALOPTERYGOIDEA Selys, 1850

Родина Calopterygidae (Vach., 1876) – Бабки-красуні

Рід Calopteryx (Leach, 1815)

1. Calopteryx virgo (Linnaeus, 1758) – Бабка-красуня діва: (смт. Берегомет), ур. Солонець, ставок, 24.06.2021 – 4 ♂♂, 1 - ♀; ур. Сухий, берег р. Сухий, 14.07.2021 – 9 ♂♂, 3 - ♀♀; ур. Стебник, берег р. Стебник, 23.07.2021 – 14 ♂♂, 5 - ♀♀; ур. Стіжок, берег р. Сірет, 06.08.2021 – 5 ♂♂, 3 - ♀♀;

Надродина LESTOIDEA (Calvert, 1901)

Родина Lestidae (Calvert, 1901)

Рід Lestes

2. lestes dryas [Kirby](#), 1890 - Лютка-дріада: (смт. Берегомет), ур. Солонець, ставок, 24.06.2021 – 2 ♂♂, 1 - ♀; ур. Сухий, берег р. Сухий, 14.07.2021 – 2 ♂♂, 2 - ♀♀; ур. Стебник, берег р. Стебник, 23.07.2021 – 2 ♂♂, 2 - ♀♀; ур. Стіжок, берег р. Сірет, 06.08.2021 – 3 ♂♂, 1 - ♀;

Підряд ANISOPTERA Selys, 1854

Надродина AESHNOIDEA

Родина Aeschnidae ([Linnaeus](#), 1758)

Рід Anax

3. Anax imperator (Leach, 1815) - Дозорець-імператор: (смт. Берегомет), ур. Солонець, ставок, 24.06.2021 – 2 ♂♂, 1 - ♀; ур. Сухий, берег р. Сухий, 14.07.2021 – 3 ♂♂, 1 - ♀; ур. Стебник, берег р. Стебник, 23.07.2021 – 4 ♂♂, 2 - ♀♀; ур. Стіжок, берег р. Сірет, 06.08.2021 – 2 ♂♂, 1 - ♀;

Надродина CORDULEGASTROIDEA

Родина Cordulegastridae

Рід Cordulegaster

4. *Cordulegaster bidentata* Selys, 1843 - Кордулегастер двозубчастий: (смт. Берегомет), ур. Сухий, берег р. Сухий, 14.07.2021 – 1 ♂, 1 - ♀; ур. Стебник, берег р. Стебник, 23.07.2021 – 2 ♂♂, 1 - ♀;

Надродина AESHNOIDEA

Родина Gomphidae

Рід Ophiogomphus Selys, 1854

5. *Ophiogomphus cecilia* (Fourcroy, 1785) - Офіогомфус Цецилія: (смт. Берегомет), ур. Солонець, ставок, 24.06.2021 – 3 ♂♂, 2 - ♀♀; ур. Сухий, берег р. Сухий, 14.07.2021 – 2 ♂♂, 1 - ♀; ур. Стебник, берег р. Стебник, 23.07.2021 – 4 ♂♂, 2 - ♀♀;

Надродина LIBELLULOIDEA

Родина Libellulidae Rambur, 1842

Рід Sympetrum

6. *Sympetrum pedemontanum* (Mueller in Allioni, 1776) - Бабка перев'язана: (смт. Берегомет), ур. Сухий, берег р. Сухий, 14.07.2021 – 1 ♂, 1 - ♀; ур. Стебник, берег р. Стебник, 23.07.2021 – 1 ♂, 1 - ♀;

Надродина LIBELLULOIDEA

Родина Libellulidae Rambur, 1842

Рід Sympetrum

7. *Sympetrum striolatum* ([Charpentier](#), 1840) – Тонкочеревець смугастий: (смт. Берегомет), ур. Стебник, берег р. Стебник, 23.07.2021 – 2 ♂♂, 2 - ♀♀; ур. Стіжок, берег р. Сірет, 06.08.2021 – 2 ♂♂, 1 - ♀;

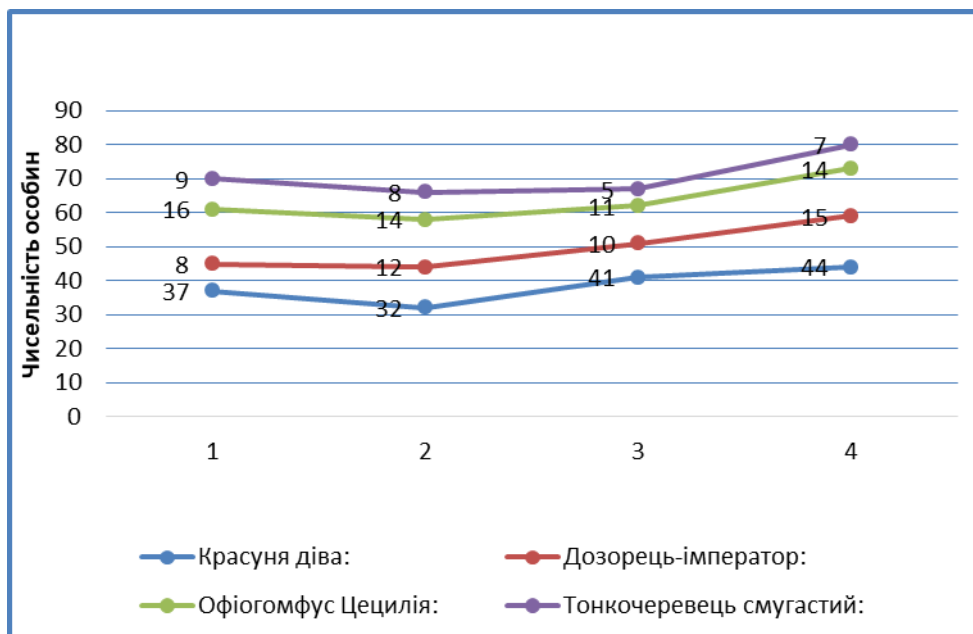
Надродина AESHNOIDEA

Родина Aeschnidae ([Linnaeus](#), 1758)

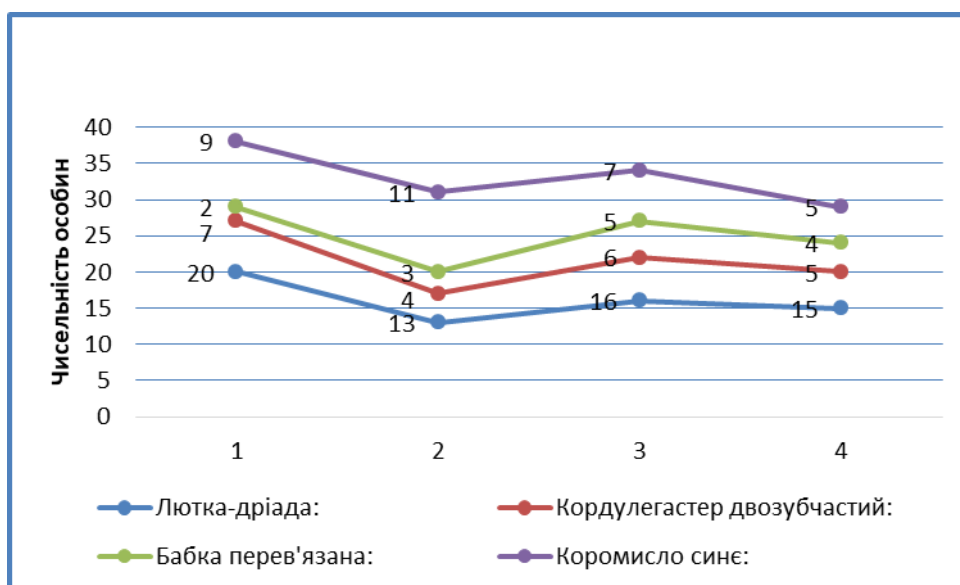
Рід [Aeshna](#)

8. *Aeshna cyanea* ([O. F. Müller](#), 1764) - Коромисло синє: (смт. Берегомет), ур. Солонець, ставок, 24.06.2021 – 1 ♂♂, 1 - ♀; ур. Сухий, берег р. Сухий, 14.07.2021 – 2 ♂♂, 1 - ♀;

На території Парку бабки є нечисельним видом. Протягом останніх років (2018-2021 рр.) чисельність видів: красуня діва, дозорець-імператор, офіогомфус Цецилія і тонкочеревець смугастий має тенденцію до збільшення (рис. 1). Чисельність видів: лютка-дріада, кордулегастер двозубчастий, бабка перев'язана та коромисло синє має тенденцію до зменшення (рис. 2).

Рис. 5.2.5.21. Динаміка (приріст) чисельності бабок в НПП «Вижницький»

Рис. 5.2.5.22. Динаміка (зменшення) чисельності бабок в НПП «Вижницький»

Висновки. В національному природному парку «Вижницький» зареєстровано 8 видів з ряду Odonata представників 7 родин. За аналізований період (2018-2021 рр.) загальна чисельність бабок (відносно) стабільна.

Красуня діва, дозорець-імператор, кордулегастер двозубчастий, офігомфус Цецилія, бабка перев'язана – види занесені в Червону книгу України, підлягають охороні, їх чисельність в НПП незначна, чисельність окремих видів дещо збільшується.

На території Парку сучасна фауна бабок вивчена недостатньо через відсутність спеціаліста з ентомології. Проведення подальших і спеціалізованих досліджень може суттєво доповнити фауністичний перелік комах Парку та дасть змогу оцінити чисельність видів та встановити статус їхнього перебування.

Література

1. Коржик В.П., Чорней І.І., Скільський І.В. Національний природний парк «Вижницький»: природа, рекреаційні ресурси, менеджмент/ Чернівці Зелена Буковина 2005. – 356 с.
2. Стратій В.І., Літопис природи – книга 22/ с.м.т. Берегомет, 748 с.
3. Проект організації території, охорони, відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів національного природного парку «Вижницький» / Ірпінь 1997
4. Горб С.М., Павлюк Р.С. Спуріс З.Д. Бабки (Odonata) України: фауністичний огляд. Vestnik zoologii, Supplement. № 15: 3-155. 2000. 154 с.
5. Червона книга України: Тваринний світ. К.: Глобалконсалтинг, 2009. 623 с.

Дослідження проводив:Одочук П.І.

Рис.5.2.5.23. Красуня діва (*Calopteryx virgo*), скупчення виду до 18 особин, ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.24. Красуня діва (*Calopteryx virgo*), самиця відкладає яйця у тканину стебла водяної рослини через надріз, зроблений яйцекладом ур. Солонець. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.25. Красуня діва (*Calopteryx virgo*), самець ур. Солонець. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.26. Рівночеревець коричневий (*Orthetrum brunneum*),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.27. Кордулегастер двозубчастий (*Cordulegaster bidentata*),
ур. Сухий. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.28. Тонкочеревець криваво-червоний (*Sympetrum sanguineum*),
ур. Стебник. Фото П. Одочук.

Рис.5.2.5.29. Тонкочеревець смугастий (*Sympetrum striolatum*),
ур. Сухий. Фото П. Одочук.

5.2.6. ФАУТНІ ДЕРЕВА

ФАУТНЕ ДЕРЕВО (англ. fault - дефект) це дерево з наявністю вад стовбура (фаутів): дупел, сухобокості, тріщин, відлубів, напливів деревини, ушкоджень гнилизною та іншими грибними хворобами і т. д. На території парку росте чимало таких дерев. З метою збереження і продовження

життєвого циклу цінних фаутних дерев проводиться лікування ран, морозних тріщин, і різні заходи по профілактиці пошкодження стовбурів.

Наукові дослідження по «фаутним деревам» розпочато в 2014 році. В поточному томі літопису природи додаються нові оброблені результати.

Дана робота складається з таких завдань:

- виявлення фаутного дерева;
- запис показників GPS (місцезнаходження)
- визначення породи дерева
- параметри (діаметр, висота)
- фотографування
- камеральна обробка

Всі дані подаються у вигляді таблиць, фотографій та описів.

ФАУТНІ ДЕРЕВА
результати власних досліджень (по виявленню фаутних дерев)
на території НПП «Вижницький» (2022 рік).

Табл.5.2.6.1.

Фаутні дерева виявлені в 2022 році:					
№ п/п	<i>НАЗВА ВИДУ</i>	GPS координати	Від ділен ня	Урочище, № кварталу	Примітка
53.	<i>ФАУТНЕ ДЕРЕВО</i>	N 48°19'92.49" E 025°14'92.88" 612 м.н.р.м.			

Рис.5.2.6.1. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік - 50 років,

Висота - 25 м,

Діаметр - 35 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.2.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділен ня	Урочище, № кварталу	Примітка
54.	<i>ФАУТНЕ ДЕРЕВО</i>	N 48°19'92.49" E 025°14'93.88" 496 м.н.р.м.			

Рис.5.2.6.2. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік 65 років,

Висота - 34 м,

Діаметр - 48 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.3.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділен ня	Урочище, № кварталу	Примітка
55.	ФАУТНЕ ДЕРЕВО	N 48°19'88.46" E 025°14'92.12" 507 м.н.р.м.			

Рис.5.2.6.3. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік - 90 років,

Висота - 38 м,

Діаметр - 120 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.4.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділення	Урочище, № кварталу	Примітка
56.	<i>ФАУТНЕ ДЕРЕВО</i>	N 48.16061 E 25.28870 592 м.н.р.м.		Сухий	

Рис.5.2.6.4. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік - 80 років,

Висота - 32 м,

Діаметр - 105 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.5.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділення	Урочище, № кварталу	Примітка
57.	ФАУТНЕ ДЕРЕВО	N 48.14206 E 25.26141 607 м.н.р.м.		Стебник	

Рис.5.2.6.5. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи ялиця біла *Abies alba*,

Вік 80 років,

Висота - 25 м,

Діаметр – 95 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.6.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділення	Урочище, № кварталу	Примітка
58.	ФАУТНЕ ДЕРЕВО	N 48.15419 E 25.27822 571 м.н.р.м.		Сухий	

Рис.5.2.6.6. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік - 55 років,

Висота - 20 м,

Діаметр - 35 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.7.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділення	Урочище, № кварталу	Примітка
59.	ФАУТНЕ ДЕРЕВО	N 48.14292 E 25.26186 583 м.н.р.м.			

Рис.5.2.6.7. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік - 65 років,

Висота - 31 м,

Діаметр - 60 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.8.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділення	Урочище, № кварталу	Примітка
60.	ФАУТНЕ ДЕРЕВО	N 48.15858 E 25.27815 508 м.н.р.м.		Сухий	

Рис.5.2.6.8. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік - 75 років,

Висота - 30 м,

Діаметр - 65 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.9.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділення	Урочище, № кварталу	Примітка
61.	ФАУТНЕ ДЕРЕВО	N 48.14542 E 25.26258 562 м.н.р.м.			

Рис.5.2.6.9. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік - 60 років,

Висота - 30 м,

Діаметр - 70 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.10.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділення	Урочище, № кварталу	Примітка
63.	ФАУТНЕ ДЕРЕВО	N 48.14586 E 25.26140 548 м.н.р.м.			

Рис.5.2.6.10. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи ялиця біла *Abies alba*,

Вік - 80 років,

Висота - 34 м,

Діаметр - 95 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.11.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділен ня	Урочище, № кварталу	Примітка
64.	<i>ФАУТНЕ ДЕРЕВО</i>	N 48.14551 E 25.25665			

Рис.5.2.6.11. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи ялиця біла *Abies alba*,

Вік - 85 років,

Висота - 35 м,

Діаметр - 105 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

Табл.5.2.6.12.

№ п/п	НАЗВА ВИДУ	GPS координати	Від ділення	Урочище, № кварталу	Примітка
65.	ФАУТНЕ ДЕРЕВО	N 48.14612 E 25.26108			

Рис.5.2.6.12. Фаутне дерево

ОПИС ДЕРЕВА:

Дерево породи бук лісовий (б) *Fagus sylvatica* L,

Вік - 70 років,

Висота - 30 м,

Діаметр - 60 см,

Ярус – 1,

Місце гніздування або перебування птахів.

6. ЗБЕРЕЖЕННЯ ВИДІВ РОСЛИН І ТВАРИН, ПРИРОДНИХ СЕРЕДОВИЩ, ЩО ЗАНЕСЕНІ В ЧИННІ ДЛЯ УКРАЇНИ МІЖНАРОДНІ ПЕРЕЛІКИ

6.1.1. Збереження флори

На сьогодні у межах НПП «Вижницький» виявлено 41 вид рідкісних судинних рослин, уключених до «Червоної книги України» (2009), з яких 2 види (*Pinus cembra* L. і *Staphylea pinnata* L.) антропогенного походження, тобто було цілеспрямовано висаджено, тому при здійсненні соціологічної оцінки їх не враховано.

Мета цього розділу літопису – висвітлити відомості щодо поширення, ценотичної та біотопічної приуроченості видів раритетних рослин на території парку.

Матеріали і методи досліджень. Для кожного виду зазначається природоохоронний статус, наукове значення, перелік місцезнаходжень, ценотична приуроченість, тип оселища та схематична карта поширення виду на території парку.

Природоохоронний статус виду та наукове значення вказано за «Червоною книгою України» (2009).

Кадастр місцезнаходжень видів складено на підставі опрацювання матеріалів Гербаріїв Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (CHER), Чернівецького обласного краєзнавчого музею (СНЕМ), Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України, м. Київ (KW), Ботанічного інституту РАН, м. Санкт-Петербург (LE), Львівського національного університету імені Івана Франка (LW), літературних джерел (Заєць, Солодкова, Стойко, 1980; Ковальчук, Чорней, Голубєва, Скільський, 1992; Ковальчук, Чорней, 1994; Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001, 2002, 2003а, 2003б; 2004; Чорней, 2003; Національний..., 2005; Чорней, Никирса, Токарюк, 2005; Калинюк, Чорней, 2006; Голубєва, Волуца, Скільський, 2008; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014; Чорней, Буджак, Токарюк, 2016; Заповідні..., 2017; Буджак, Токарюк, Дідух, Чорней, 2018) та результатів власних польових досліджень.

Ценотичну приуроченість популяцій раритетних видів наведено на підставі геоботанічних описів рослинних угруповань у відповідності з принципами еколого-флористичної класифікації Браун-Бланке.

Тип оселища вказано згідно адаптованого для України довідника для визначення оселищ I-III рівнів класифікації EUNIS та оселищ з Резолюції 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції (Онищенко, 2016).

Схематичну карту поширення виду на території НПП «Вижницький» складено методом сіткового картування, що застосовується у «Atlas Florae Europaeae» і адаптовано до території парку «Вижницький» (Буджак, Чорней, Токарюк, 2015).

Созологічну оцінку созофітів парку здійснено за схемою, запропонованою Ю.Р. Шеляг-Сосонко зі співавторами (1985).

Результати досліджень та їх обговорення. Основу кадастру локалітетів раритетних видів було складено авторами і опубліковано в 2005 році у монографії «Національний природний парк «Вижницький». Рослинний світ» (Національний..., 2005). На сьогодні базу даних місцезнаходжень і місцезростань популяцій цих видів доповнено інформацією, занотованою у геоботанічних описах, що містяться у цитованій монографії, і відомостями, отриманими в результаті спільних експедиційних виїздів співробітників кафедри ботаніки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та НПП у 2010–2013 рр. і 2018–2021 р. Наведена нижче детальна характеристика хорологічної, фітоценотичної та біотопічної приуроченості раритетних видів і підготовлені карти поширення слугуватимуть засобом для проведення моніторингу динаміки популяцій та пошуку їхніх потенційних оселищ у недосліджених ділянках парку.

ПЛАУН РІЧНИЙ

Lycopodium annotinum L. (рис. 6.1.1)

Родина Плаунові – *Lycopodiaceae*

Природоохоронний статус виду: ?.

Наукове значення: вразливий вид на межі ареалу.

- 1- НПП «Вижницький», ур. Лекече, ліс. 09.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, ялиновий ліс зі сфагновими мохами на північному схилі між нафтовими свердловинами №8 і №34, N48°05'50" E25°14'30", 838 м н.р.м. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 2- Берегометське л-во, ур. Стебник, територія проектного НПП «Вижницький», долина потоку, правої притоки р. Стебник, біля форелевого господарства. 20.06.1991 І. Чорней (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994; Чорней, 2003; Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - зак. Стебник. 07.1990 Ковальчук (*СНЕМ* № 4889) (Ковальчук, Чорней, Голубєва, Скільський, 1992; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - околиці смт Берегомет, зак. Стебник, волога ділянка лісу. 07.1990 Г. І. Ковальчук (*СНЕМ* № 35165–І–4889) (Голубєва, Волуца, Скільський, 2008; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - НПП «Вижницький», ур. Стебник. 02.08.2003 І. Чорней, В. В. Буджак (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - НПП «Вижницький», ур. Стебник. 23.07.2004 І. Чорней, А. І. Токарюк (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - НПП «Вижницький», долина р. Стебник, *Luzulo nemorosae-Fagetum* Meusel 1937 (Національний..., 2005);

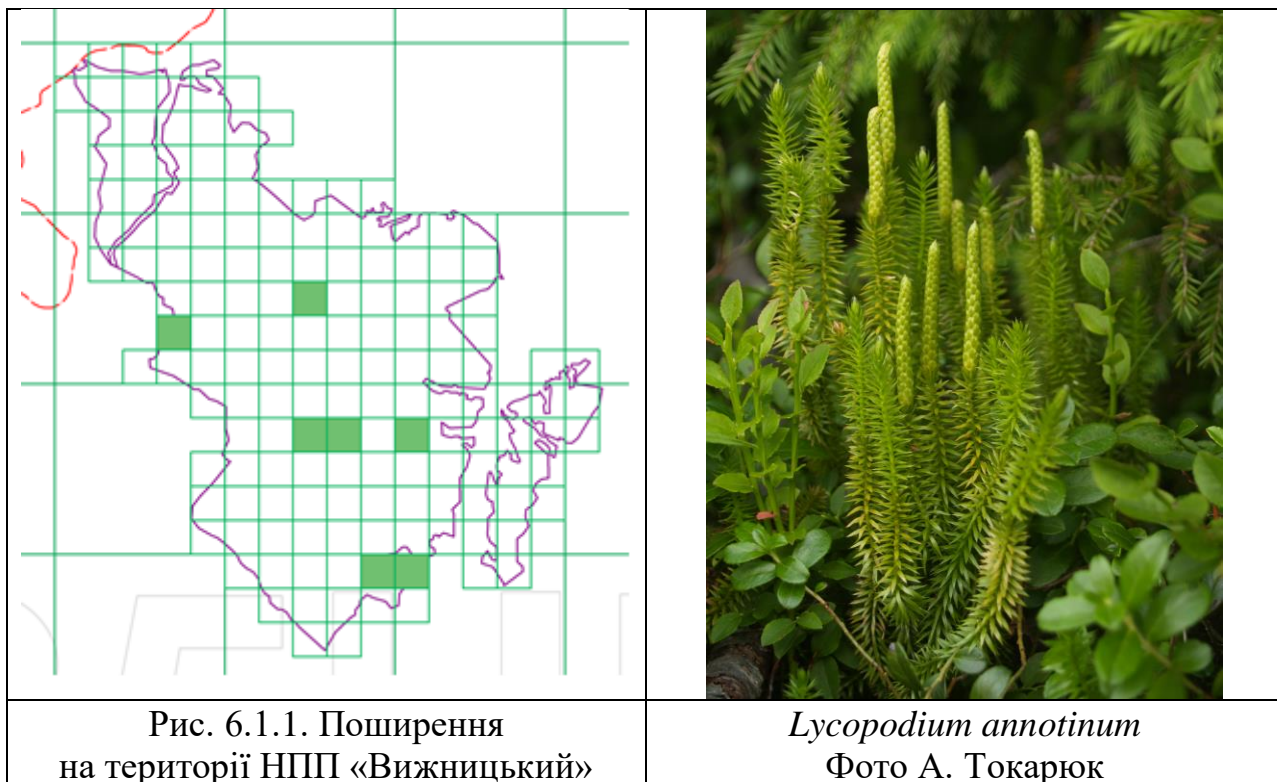
- 3- НПП «Вижницький», ур. Сухий, дорога вздовж нафтопроводу. 13.11.2004 І. І. Чорней (*CHER*) (Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 4- смт Берегомет, ур. Перехрестя, кв. 2, верхів'я потоку Сухий. 18.06.1991 *leg.* М. Загульський; 20.03.2004 *det.* В. І. Гончаренко (*LW*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 5- НПП «Вижницький», долина потоку Сухий. 25.07.2004 І. І. Чорней, В. В. Буджак (*CHER*) (Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 6- НПП «Вижницький», околиці с. Черешенька, ур. Солонець, г. Куриків, узлісся. 08.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 7- НПП «Вижницький», урочище Куриків, *Luzulo nemorosae-Fagetum* Meusel 1937 (Національний..., 2005);
- 8- НПП «Вижницький», ур. Яворів. 02.08.2003 І. І. Чорней, В. В. Буджак (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 9- НПП «Вижницький», околиці с. Виженка, ур. Лужки, буковий ліс, 19.06.2013 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

БАРАНЕЦЬ ЗВИЧАЙНИЙ
Huperzia selago (L.) Bernh. ex Schrank et Mart.
(*Lycopodium selago* L.) (рис. 6.1.2)

Родина Баранцеві – *Huperziaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: вид на південній межі ареалу.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, ялиновий ліс зі сфагновими мохами на північному схилі між нафтовими свердловинами №8 і №34, N48°05'50" E25°14'30", 838 м н.р.м. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 2- Берегометське л-во, ур. Стебник, територія проектного НПП «Вижницький». 20.06.1992 І. І. Чорней (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - НПП «Вижницький», ур. Стебник. 26.04.2000 І. І. Чорней, В. В. Буджак (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - територія НПП «Вижницький», ур. Стебник. 23.07.2004 І. І. Чорней, В. В. Буджак, А. І. Токарюк (*CHER*) (Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - НПП «Вижницький», околиці смт Берегомет, ур. Стебник, ялицево-буковий ліс. 06.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - НПП «Вижницький», верхів'я р. Стебник, 2-га надзаплавна тераса, лівий берег, *Luzulo nemorosae-Fagetum luzuletosum sylvaticae* (Національний..., 2005);
- 3- територія НПП «Вижницький», долина потоку Сухий. 25.07.2004 І. І. Чорней, В. В. Буджак (*CHER*) (Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 4- смт Берегомет, ур. Перехрестя, кв. 2, верхів'я потоку Сухий. 18.06.1991 *leg.* М. Загульський; 20.03.2004 *det.* В. І. Гончаренко (*LW*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 5- НПП «Вижницький», околиці с. Виженка, хр. Беньків, ур. Карабіново, буковий ліс. 07.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 6- територія НПП «Вижницький», околиці с. Виженка, хр. Куриків (Національний..., 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 7- територія проектного НПП «Вижницький», ур. Яворів, буковий ліс. 01.08.1991 І. І. Чорней (*CHER*) (Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);

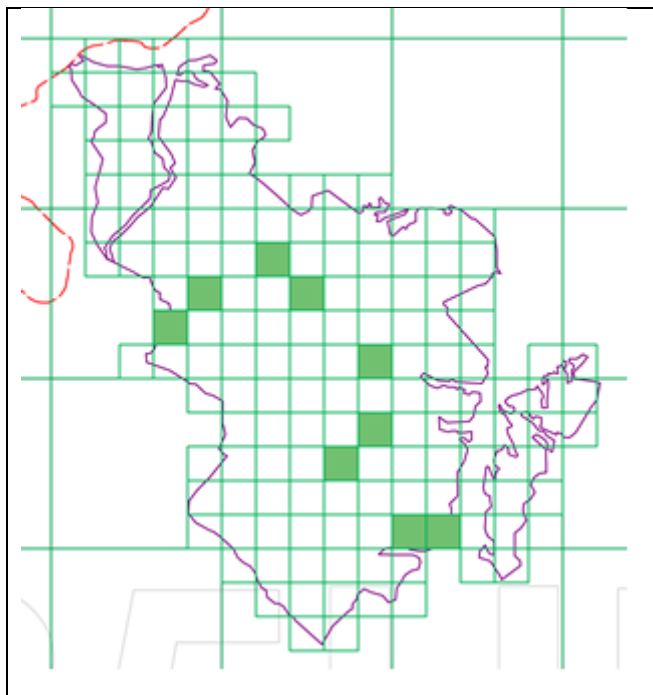
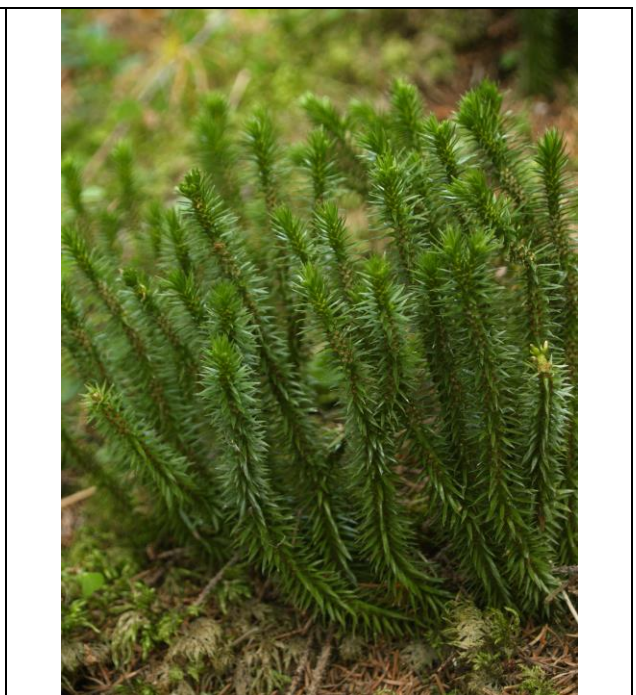
- НПП «Вижницький», ур. Яворів. 02.08.2003 І. І. Чорней, В. В. Буджак (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 8- Вижницький парк, ур. Солонець. 10.08.1991 *leg.* І. І. Чорней; 20.03.2004 *det.* В. І. Гончаренко (LW) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 9- територія проєктованого НПП «Вижницький», ур. Солонець, лісокультури *Quercus borealis*. 12.06.1992 І. І. Чорней (CHER) (Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 10- лес в ур. Большие Лужки Вижницкого л-ва. 20.07.1977 Паламару (CHER) (Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- НПП «Вижницький», околиці с. Виженка, ур. Лужки, буковий ліс, 19.06.2013 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 11- територія НПП «Вижницький», ур. Рівня, буковий ліс. 24.07.2004 А. І. Токарюк (CHER) (Національний..., 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

	
<p>Рис. 6.1.2. Поширення <i>Huperzia selago</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Huperzia selago</i> Фото А. Токарюк</p>

МІХУРНИЦЯ СУДЕЙСЬКА (ПУХИРНИК СУДЕТСЬКИЙ)

Cystopteris sudetica A. Braun et Milde (рис. 6.1.3)

Родина Міхурницеві – *Cystopteridaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: євразійський гірсько-лісовий реліктовий вид з диз'юнктивним ареалом.

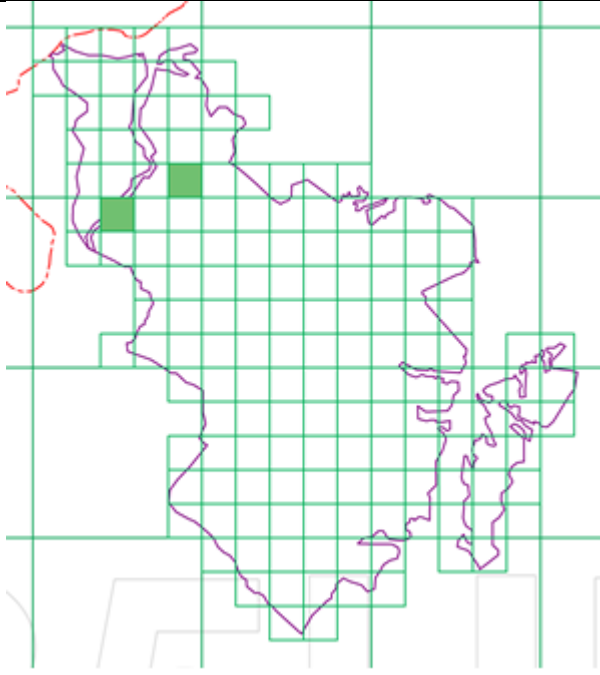

- 1- ур. Большие Лужки. Буково-пихтовий лес. 20.07.1976 leg. С. Березовская; det. І.І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 2- околиці с. Віженка, буковий ліс. 07.07.1976 В. В. Токарчук (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - окол. с. Виженка, ур. Лужки, територія проектованого НПП «Вижницький», затінені кам'яністі схили у буковому лісі. 20.08.1995 І. І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

	
<p>Рис. 6.1.3. Поширення <i>Cystopteris sudetica</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Cystopteris sudetica</i> Фото А. Токарюк</p>

ГРОНЯНКА ПІВМІСЯЦЕВА (КЛЮЧ-ТРАВА)

Botrychium lunaria (L.) Sw. (рис. 6.1.4)

Родина Вужачкові – *Ophioglossaceae* (incl. *Botrychiaceae*)

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: рідкісний вид папоротеподібних із диз'юнктивним ареалом.

- 1- НПП «Вижницький», г. Магура, луки. 23.07.2004. І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*) (Національний..., 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
- 2- територія проєктованого НПП «Вижницький», ур. Бука, червонокострицеві луки. 19.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, 2003; Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2004; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Національний..., 2005; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014);
  - НПП «Вижницький», ур. Бука, луки. 26.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», урочище Бука, у верхів'ї р. Сухий, сом. *Nardus stricta-Trifolium pannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
- 3- НПП «Вижницький», ур. Рівня, луки. 24.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*) (Національний..., 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012; Чорней, Буджак, Токарюк, Волуца, 2014).

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland). Резолюція 4.

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

<p>Рис. 6.1.4. Поширення <i>Botrychium lunaria</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Botrychium lunaria</i> Фото А. Токарюк</p>

ТИС ЯГІДНИЙ (НЕГНІЙ-ДЕРЕВО)

Taxus baccata L. (рис. 6.1.5)

Родина Тисові – Тахасеае

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: рідкісний реліктовий вид з диз'юнктивним ареалом.

1- околиці с. Лопушна, г. Магура, ур. Лекече. 04.08.1999 І. І. Чорней (CHER) (Калинюк, Чорней, 2006; Чорней, Буджак, Токарюк, Волюца, 2014).

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

<p>Рис. 6.1.5. Поширення <i>Taxus baccata</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Taxus baccata</i> Фото А. Токарюк</p>

ЦИБУЛЯ ВЕДМЕЖА (ЧЕРЕМША)

Allium ursinum L. (рис. 6.1.6)

Родина Цибулеві – *Alliaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: середньоевропейський гірський вид, представлений в Україні окремим підвидом; пізньовесняний ефемероїд.

- 1- смт Берегомет, заказник Стебник. 14.07.1984 Панас (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994);
  - НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, уроч. Стебник, ялицево-буковий ліс. 06.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
- 2- долина р. Стебник, ліс. 24.05.2000 І. Чорней (*CHER*);
- 3- Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Сухий, вільховий ліс на березі потоку Сухий. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 4- Вижницьке л-во, урочище Тотолово, буково-ялиново-ялицевий ліс. 14.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 5- Вижницьке л-во, урочище Лужки, ялицево-буковий ліс. 15.07.1997 І. Чорней (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», урочище Лужки, *Dentario glandulosae-Fagetum allietosum ursini* (Національний..., 2005);

Ценотична приуроченість: *Alno glutinosae-Populetea albae*, *Alno-Fraxinetalia excelsioris*, *Alnion incanae*; *Carpino-Fagetea sylvatica*, *Fagetalia sylvatica*, *Fagion sylvatica*.

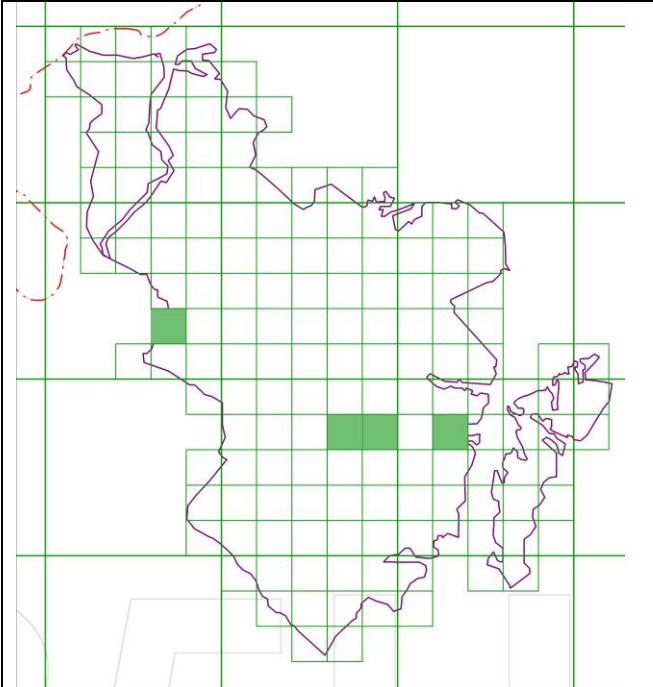

EUNIS: G1.4 : Широколистяні ліси на некислому торфі (Broadleaved swamp woodland not on acid peat).

- Резолюція 4. G1.4115 : Східнокарпатські заболочені ліси *Alnus glutinosa* (Eastern Carpathian *Alnus glutinosa* swamp woods).

G1.6 : Букові ліси (*Fagus* woodland).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus* woodland).

	
<p>Рис. 6.1.6. Поширення <i>Allium ursinum</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Allium ursinum</i> Фото А. Токарюк</p>

ПІДСНІЖНИК БІЛОСНІЖНИЙ (П. ЗВИЧАЙНИЙ)

Galanthus nivalis L. (рис. 6.1.7)

Родина Амарилісові – *Amaryllidaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: європейсько-середземноморський вид на східній межі ареалу.

1- смт Берегомет, урочище Стебник, долина р. Стебник, вільшняк.
8.04.1999 І. Чорней (CHER);

- Стебник. 24.05.2000 І. Чорней (CHER);
- Стебник. 3.05.2001 І. Чорней (CHER) (Ковальчук, Чорней, 1994).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Alno glutinosae-Populetea albae*, *Alno-Fraxinetalia excelsioris*, *Alnion incanae*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

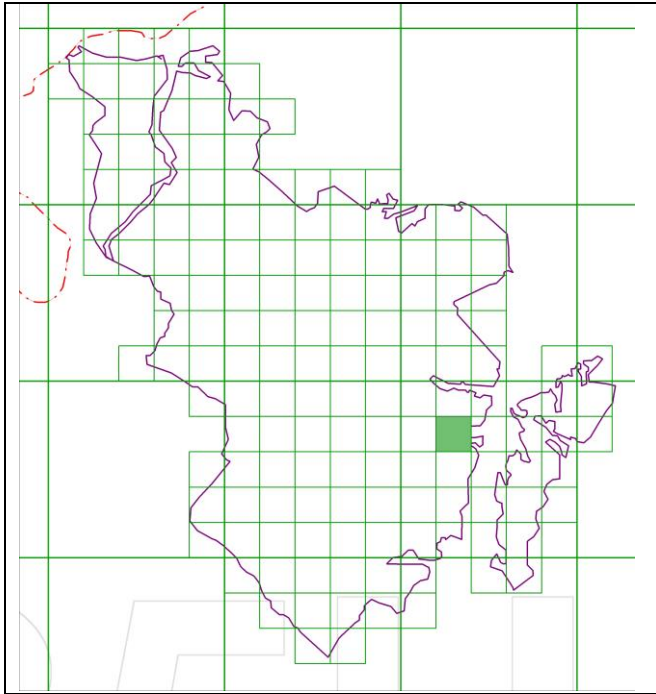
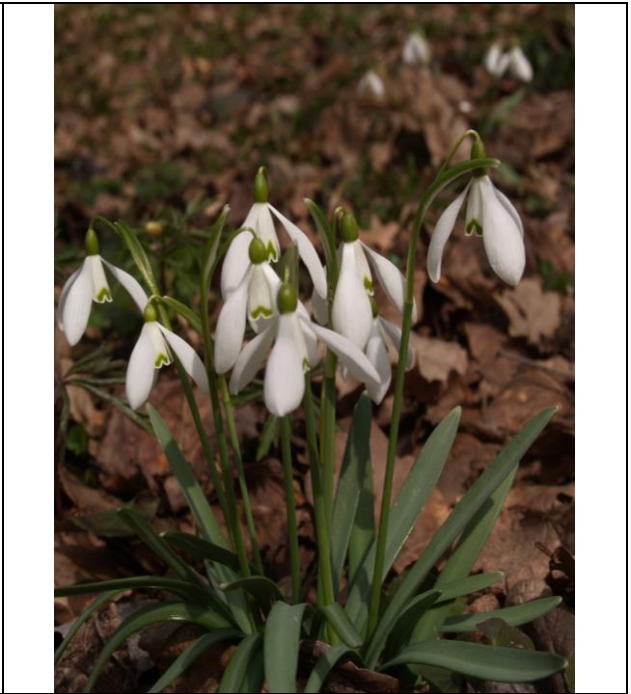

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

G1.4 : Широколистяні ліси на некислому торфі (Broadleaved swamp woodland not on acid peat).

- Резолюція 4. G1.4115 : Східнокарпатські заболочені ліси *Alnus glutinosa* (Eastern Carpathian *Alnus glutinosa* swamp woods).

	
<p>Рис. 6.1.8. Поширення <i>Galanthus nivalis</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Galanthus nivalis</i> Фото А. Токарюк</p>

БЛОЦВІТ ВЕСНЯНИЙ

Leucojum vernum L. (рис. 6.1.8)

Родина Амарилісові – *Amaryllidaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: середньоєвропейський вид на східній межі ареалу.

1- с. Луківці, Славецьке л-во, кв. 28, долина р. Славець, ялицево-ясеневий ліс, 1.06.2000, І. Чорней, А. Токарюк (CHER);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Alno glutinosae-Populetea albae*, *Alno-Fraxinetalia excelsioris*, *Alnion incanae*.

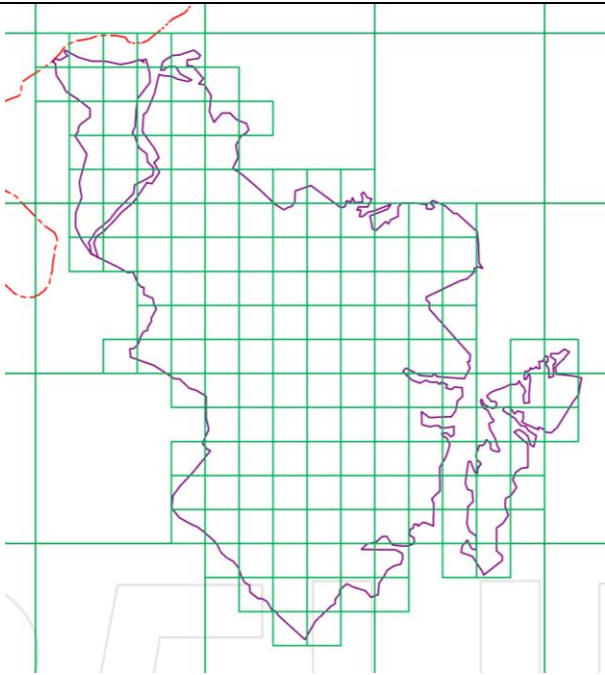

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

G1.4 : Широколистяні ліси на некислому торфі (Broadleaved swamp woodland not on acid peat).

- Резолюція 4. G1.4115 : Східнокарпатські заболочені ліси *Alnus glutinosa* (Eastern Carpathian *Alnus glutinosa* swamp woods).

	
<p>Рис. 6.1.8. Поширення <i>Leucojum vernum</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Leucojum vernum</i> Фото А. Токарюк</p>

ПІЗНЬОЦВІТ ОСІННІЙ

Colchicum autumnale L. (*Bulbocodium autumnale* (L.) L.) (рис. 6.1.9)

Родина Пізньоцвітові – *Colchicaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: вид, що знаходиться на східній межі ареалу.

- 1- г. Магура, луки. 23.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», г. Магура (Національний..., 2005);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Магура, луки. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 2- НПП «Вижницький», луки у підніжжя г. Бозна. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
- 3- смт Берегомет, урочище Стебник. 10.06.1985 Коцага (*CHER*); 20.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», урочище Стебник, *Deschampsietum caespitosae* (Horvatic 1930) Grynia 1961 (Національний..., 2005);
- 4- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Афенек, луки. 27.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (Гербарій НППВ);

- 5- НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», луки. 09.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
- 6- Берегометське л-во, кв. 17, 18, хребет Сухий, луки. 2.08.1991 І. Чорней (CHER);
- 7- долина потоку Сухий, урочище Волотів, луки. 10.06.1992 І. Чорней (CHER);
- 8- Берегометське л-во, урочище Бука, луки. 19.06.1992 І. Чорней (CHER);
- НПП «Вижницький», урочище Бука, у верхів'ї р. Сухий, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
  - НПП «Вижницький», урочище. Бука, сом. *Brachypodium pinnatum-Trifolium rannonicum* (Національний..., 2005);
  - смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 9- полонина Баньків, 13.06.1992 І. Чорней (CHER);
- НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хр. Беньків, уроч. «Карабіново», луки. 07.06.2011, А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
  - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 10- с. Виженка, хребет Куриків, луки. 31.07.1991 І. Чорней (CHER);
10.06.1992, І. Чорней (CHER);
- 11- Вижницьке л-во, урочище Солонець. 9.06.1992 І. Чорней (CHER);
- НПП «Вижницький», окол. с. Черешенька, уроч. «Солонець», г. Куриків, луки. 08.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
- 12- с. Виженка, НПП «Вижницький», Вижницьке л-во, кв. 7, буковий ліс. 03.06.2022 І. Чорней, Я. Дідух, А. Токарюк, Д. Якушенко (CHER);

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*, *Cynosurion cristati*; *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*, *Deschampsion cespitosae*; ***Trifolio-Geranietea sanguinei***, *Origanetalia vulgaris*, *Trifolion medii*.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland). Резолюція 4.

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4.

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).
- E5.2 : Термофільні узлісся (Thermophile woodland fringes).

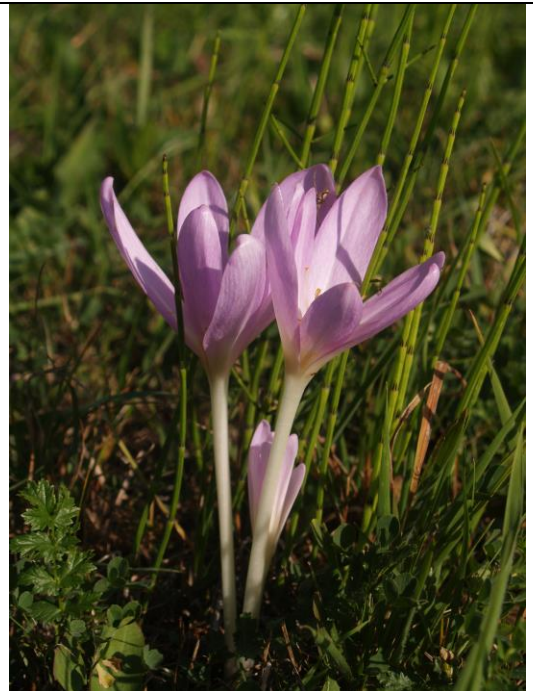
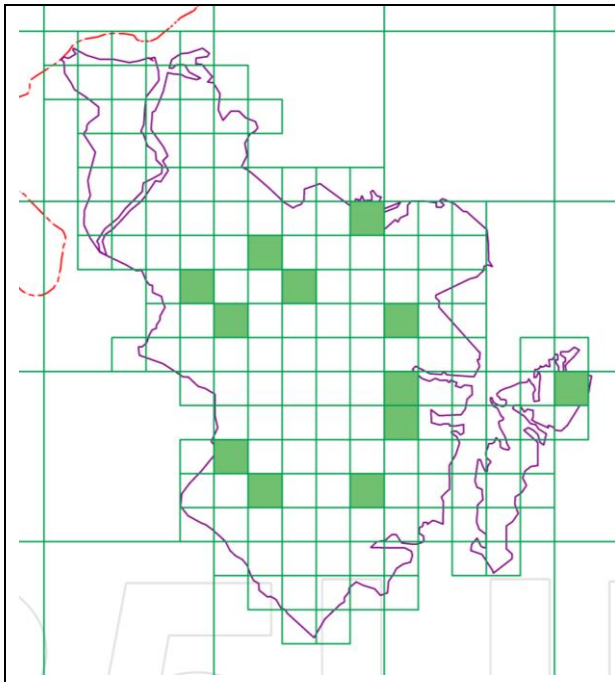

Рис. 6.1.9. Поширення *Colchicum autumnale* на території НПП «Вижницький»

Colchicum autumnale
Фото А. Токарюк

ШАФРАН ГЕЙФЕЛІВ

Crocus heuffelianus Herb. (рис. 6.1.10)

Родина Півникові – *Iridaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: карпатсько-балканський монтанно-альпійський вид на північно-східній межі ареалу.

1- с. Виженка, хребет Куриків, луки. 31.07.1991 І. Чорней (CHER);

2- НПП «Вижницький», сом. *Brachypodium pinnatum-Trifolium rannonicum* (Національний..., 2005);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

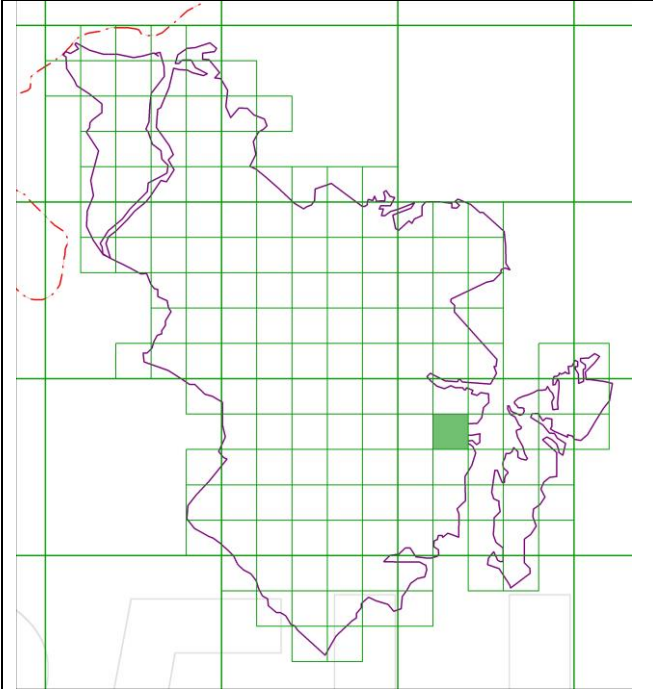
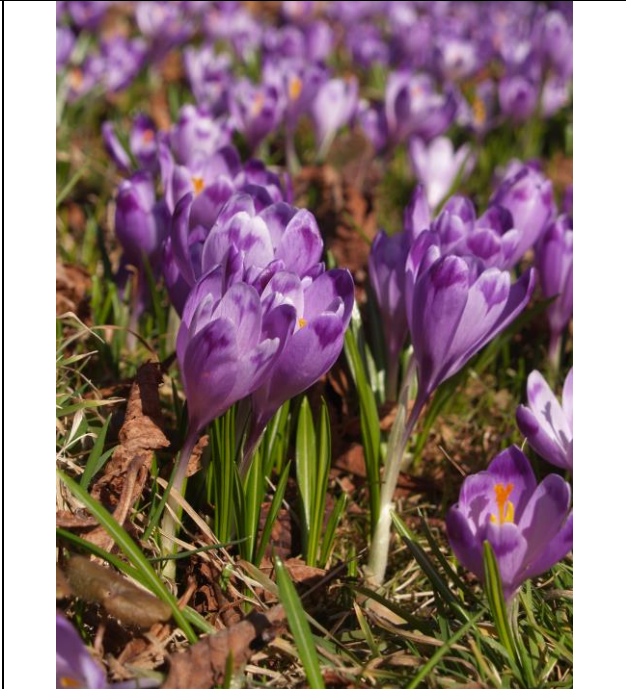
- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

	
<p>Рис. 6.1.10. Поширення <i>Crocus heuffelianus</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Crocus heuffelianus</i> Фото А. Токарюк</p>

КОСАРИКИ ЧЕРЕПИТЧАСТІ *Gladiolus imbricatus* L. (рис. 6.1.11)

Родина Півникові – *Iridaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: європейський, спорадично поширений вид на південно-східній межі ареалу.

- 1- НПП «Вижницький», луки у підніжжя г. Бозна. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
- 2- Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, урочище Лекече, долина р. Лекече, луки біля монастиря. 03.07.2020 І. І. Чорней, А. І. Токарюк (CHER);
- 3- НПП «Вижницький», урочище Стебник, сом. *Festuca rubra* підсоюз *Polygalo-Cynosuvenion* Jurko 1974 (Національний..., 2005);
  - Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Винницький», урочище Стебник, табір «Ойкос» 02.07.2020 І. І. Чорней, А. І. Токарюк (CHER);
- 4- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Афенек, луки. 27.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (Гербарій НППВ);
- 5- НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», луки. 09.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
  - смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Малий Стіжок, полонина Рижа, луки. 24.06.2018 А. Токарюк (CHER);

- 6- смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 7- НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хр. Беньків, ур. «Карабіново», луки. 07.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 8- НПП «Вижницький», окол. с. Черешенька, уроч. «Солонець», г. Куриків, луки. 08.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца (CHER);

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*, *Cynosurion cristati*; *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*; *Trifolio-Geranietea sanguinei*, *Origanetalia vulgaris*, *Trifolion medii*.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland). Резолюція 4.

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4.

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

E5.2 : Термофільні узлісся (Thermophile woodland fringes).

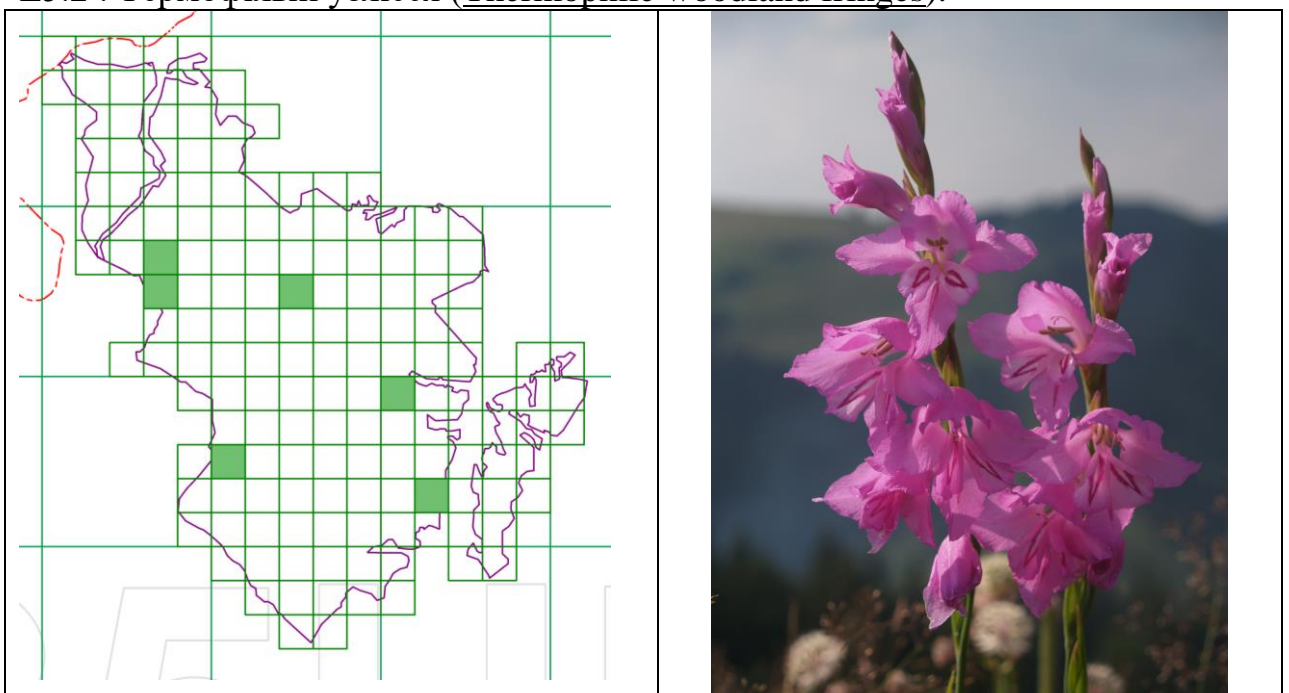

Рис. 6.1.11. Поширення
Gladiolus imbricatus
на території НПП «Вижницький»

Gladiolus imbricatus
Фото А. Токарюк

ЛІЛІЯ ЛІСОВА

Lilium martagon L. (рис. 6.1.12)

Родина Лілійні – *Liliaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: вид з диз'юнктивним ареалом, єдиний дикорослий вид роду *Lilium* L. в Україні, який скорочує своє поширення.

1- г. Магура, луки. 23.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);

- НПП «Вижницький», луки на південно-східних схилах г. Магура. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
- НПП «Вижницький», г. Магура, луки. 20.06.2013 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк, О. Волуца (CHER).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

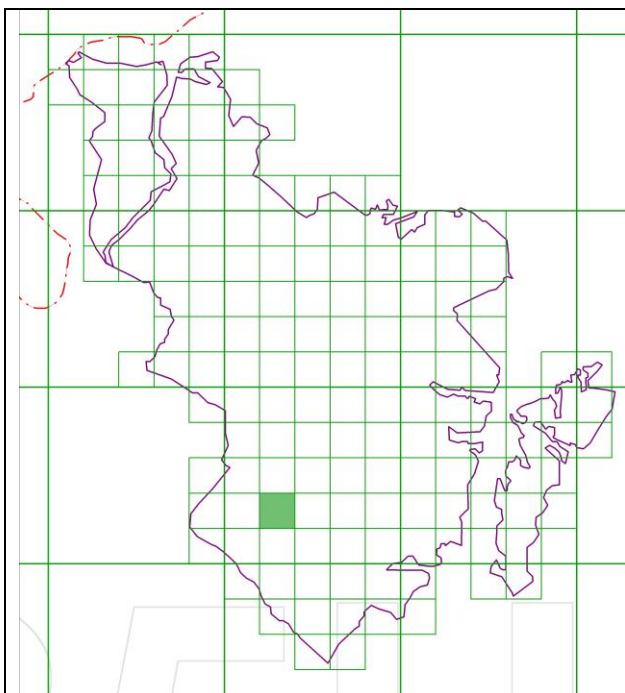

Рис. 6.1.12. Поширення
Lilium martagon
на території НПП «Вижницький»

Lilium martagon
Фото А. Токарюк

ПЛОДОРИЖКА БЛОЩИЧНА (ЗОЗУЛИНЕЦЬ БЛОЩИЧНИЙ)
Anacamptis coriophora (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase s.l.
(*Orchis coriophora* L.) (рис. 6.1.13)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: рідкісний вид із складною біологією розвитку.

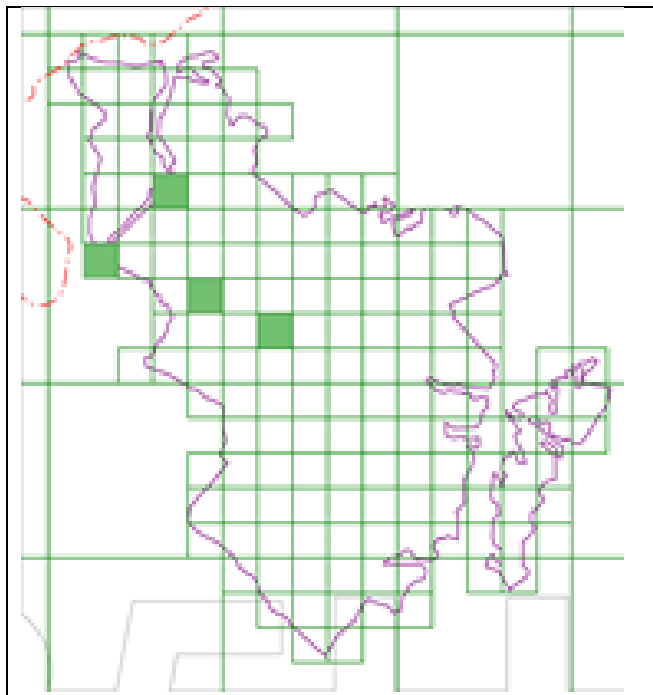

- 1- Берегометське л-во, урочище Бука, луки. 19.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 2- полонина Баньків, луки. 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 3- с. Виженка, сінокоси. 16.04.1992 І. Чорней; 18.06.1999 І. Чорней (*CHER*);
- 4- с. Виженка, урочище Георгієва поляна. 24.04.2000 Т. Андрієнко (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 5- *перевал Німчич. 8.07.1912 М. Gusuleac (*CHER*);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

	
<p>Рис. 6.1.13. Поширення <i>Anacamptis coriophora</i> на території НПП «Вижицький»</p>	<p><i>Anacamptis coriophora</i> Фото А. Токарюк</p>

ПЛОДОРІЖКА САЛЕПОВА (ЗОЗУЛИНЕЦЬ САЛЕПОВИЙ)
Anacamptis morio (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase
(*Orchis morio* L.) (рис. 6.1.14)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: рідкісний вид на східній межі ареалу, із складним циклом розвитку.

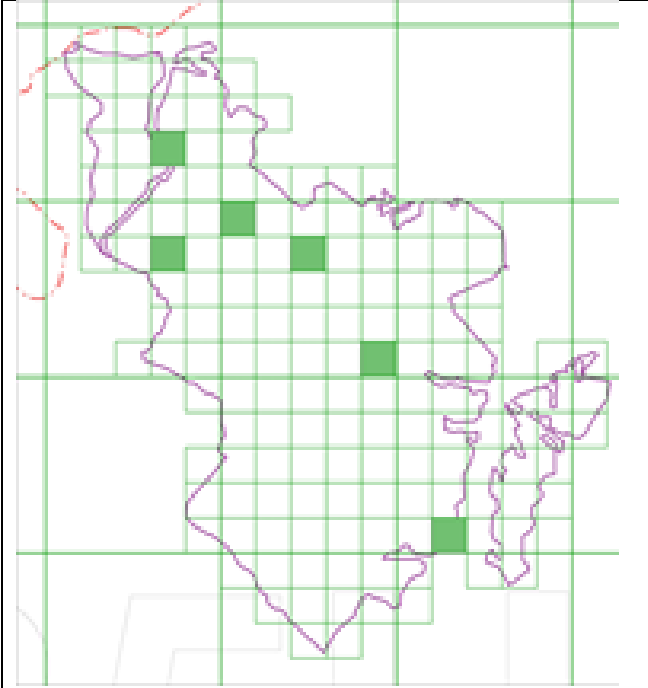

- 2- окол. смт Берегомет, урочище Сухий, луки. 17.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 3- Берегометське л-во, урочище Бука, луки. 19.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 4- полонина Баньків, луки. 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 5- хребет Куриків, луки. 10.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 6- урочище «Солонець», луки. 10.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002);
- 7- с. Виженка (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

	
<p>Рис. 6.1.14. Поширення <i>Anacamptis morio</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Anacamptis morio</i> Фото А. Токарюк</p>

БУЛАТКА ВЕЛИКОКВІТКОВА

Cephalanthera damasonium (Mill.) Druce (рис. 6.1.15)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: рідкісний.

Наукове значення: рідкісний вид на східній межі ареалу.

- 1- Вижницьке л-во, кв. 6, буковий ліс. 1.08.1991 І. Чорней (CHER);
- 2- НПП «Вижницький», Вижницьке л-во, кв. 13. 1.08.1991 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003а);
- 3- урочище Рівня. 24.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

<p>Рис. 6.1.15. Поширення <i>Cephalanthera damasonium</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Cephalanthera damasonium</i> Фото А. Токарюк</p>

БУЛАТКА ДОВГОЛИСТА

Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch (рис. 6.1.16)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: рідкісний.

Наукове значення: рідкісна рослина зі складною біологією розвитку.

- 1- урочище Стебник, луки. 20.06.1992 І. Чорней (CHER);
- 2- НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», луки. 09.06.2010 А.І. Токарюк, О.Д. Волуца (CHER);
  - НПП «Вижницький», урочище «Малий Стіжок», г. Малий Стіжок, узлісся букового лісу. 24.06.2018 А. Токарюк (CHER);
- 3- Черновицкая обл., Вижницький район, с. Берегомет, г. В. Стожок. Сев.-зап. склони, еловий лес с буковым подростом, каменистые почвы. 23.06.1952 leg. Р. А. Березовская; 22.10.1956 det. Ю. Р. Шеляг (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003а);
- 4- смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, буковий ліс. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 5- полонина Баньків, сінокісні луки. 13.04.1992 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003а; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - НПП «Вижницький», хребет Баньків, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
  - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хр. Беньків, ур. «Карабіново», узлісся. 07.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца (CHER);

- по краю букового лісу. 1.08.1990 І. Тимченко (KW);
- 6- хребет Куриків, на луках. 11.06.1992 І. І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003а; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 7- урочище Солонець, луки. 9.06.1992 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003а; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- НПП «Вижницький», окол. с. Черешенька, уроч. «Солонець», г. Куриків, узлісся. 08.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца (CHER);
- 8- с. Виженка, Вижицьке л-во, кв. 25, ліс. 1.08.1991 І. Чорней (CHER);
- 9- Вижицьке л-во, кв. 6; 11, луки. 1.08.1991 І. Чорней (CHER);
- 10- Вижицьке л-во, кв. 26, буковий ліс. 11.06.1992 І. Чорней (CHER);
- 11- *с. Виженка, грабовий ліс. 16.06.1992 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003а);
- с. Виженка. 18.06.1999, І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003а);
- 12- м. Вижиця, г. Гуцулова, буковий ліс. 9.07.1957 М. Котов (KW, LE) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003а; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 13- НПП «Вижницький», урочище Рівня, буковий ліс. 24.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- окол. м. Вижиця, НПП «Вижницький», урочище Рівня, скельнодубово-буковий ліс. 24.07.2020 І. І. Чорней, А. І. Токарюк (CHER);
- 14- Чернівецька обл., Вижицький р-н, окол. м. Вижиця, урочище Рівня, НПП «Вижницький», лука на вершині. N48°1337 E25°0918, h=685 м н.р.м. 02.06.2022 А. Токарюк, Д. Якушенко (CHER);
- 15- с. Виженка, НПП «Вижницький», Вижицьке л-во, кв. 7, буковий ліс. 03.06.2022 І. Чорней, Я. Дідух, А. Токарюк, Д. Якушенко (CHER);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenathe-retea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Trifolio-Geranietea sanguinei*, *Origanetalia vulgaris*, *Trifolion medii*; *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

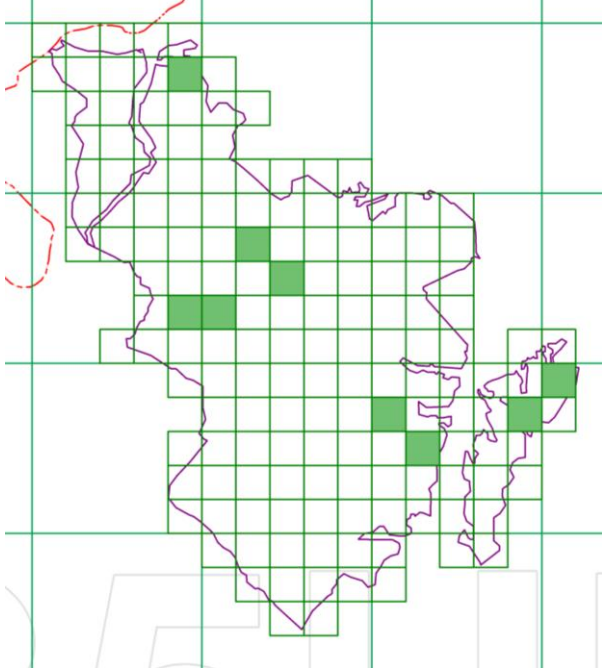

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E5.2 : Термофільні узлісся (Thermophile woodland fringes).

G1.6 : Букові ліси (Fagus woodland).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (Fagus woodland).

	
<p>Рис. 6.1.16. Поширення <i>Cephalanthera longifolia</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Cephalanthera longifolia</i> Фото А. Токарюк</p>

ЗОЗУЛЬКИ ФУКСА (ПАЛЬЧАТОКОРІННИК ФУКСА)

Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soó (*Orchis fuchsii* Druce) (рис. 6.1.17)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: євразійський вид на південній межі ареалу.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, присхилоче болото біля дороги. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 2- долина потоку Сухий, урочище Перехрестя, узлісся. 18.06.1992 І. Чорней (CHER);
- 3- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Малий Сухий, вільховий ліс. 14.06.2019 А. Токарюк (CHER);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Малий Сухий, вільховий ліс. 14.06.2019 А. Токарюк (CHER);
- 4- Берегометське л-во, урочище Бука, луки. 19.06.1992 І. Чорней (CHER);
  - смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 5- полонина Баньків, заболочена лука. 13.06.1992 І. Чорней (CHER);
- 6- НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Беньків, ур. «Карабіново», луки. 07.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
  - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 7- с. Виженка, хребет Куриків, луки. 31.07.1991 І. Чорней (CHER);
  - Куриків. 10.06.1992 І. Чорней (CHER);

- 8- *с. Виженка, узлісся. 16.06.1992 І. Чорней (CHER);
- с. Виженка. 18.06.1999 leg. І. Чорней; 06.06.2003 det. Kolnik (CHER);
- 9- Вижницьке л-во, урочище Чорнеї. 11.06.1991 І. Чорней (CHER);
- 10- окол. м. Вижниця, урочище Рівня, НПП «Вижницький», термофільний варіант кислої бучини. 02.06.2022 А. Токарюк, Д. Дідух (CHER);
- 11- окол. м. Вижниця, урочище Рівня, НПП «Вижницький», лука на вершині. N48°1337 E25°0918, h=685 м н.р.м. 02.06.2022 А. Токарюк, Д. Якушенко (CHER);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenathe-retea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Alno glutinosae-Populetea albae*, *Alno-Fraxinetalia excelsioris*, *Alnion incanae*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

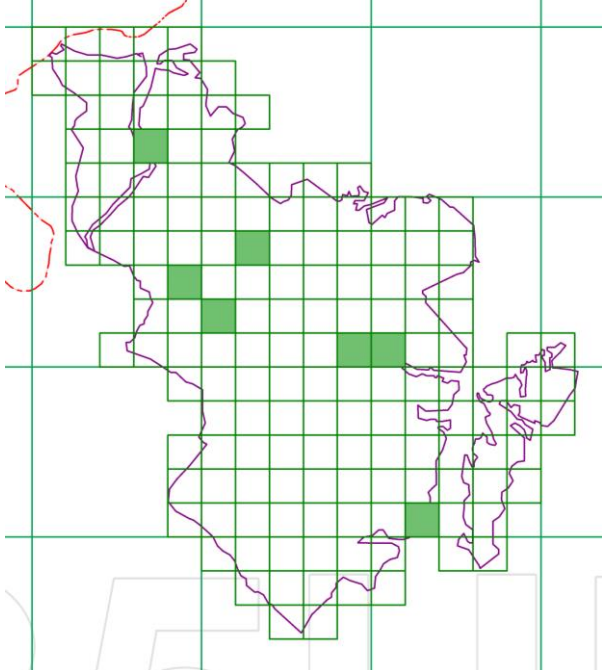

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

G1.4 : Широколистяні ліси на некислому торфї (Broadleaved swamp woodland not on acid peat).

Резолюція 4.

- G1.4115 : Східнокарпатські заболочені ліси *Alnus glutinosa* (Eastern Carpathian *Alnus glutinosa* swamp woods).

	
<p>Рис. 6.1.17. Поширення <i>Dactylorhiza fuchsii</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Dactylorhiza fuchsii</i> Фото А. Токарюк</p>

ЗОЗУЛЬКИ М'ЯСОЧЕРВОНІ

(ПАЛЬЧАТОКОРІННИК М'ЯСОЧЕРВОНІЙ)

Dactylorhiza incarnata (L.) Soó (рис. 6.1.18)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: євразійський поліморфний вид, представлений численними відмінами.

1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34, присхилове карбонатне болото, N48°05'30" E25°14'34", 1000 м н.р.м. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (СНЕР);

2- полонина Баньків, заболочена лука. 13.06.1992 І. Чорней (LW);

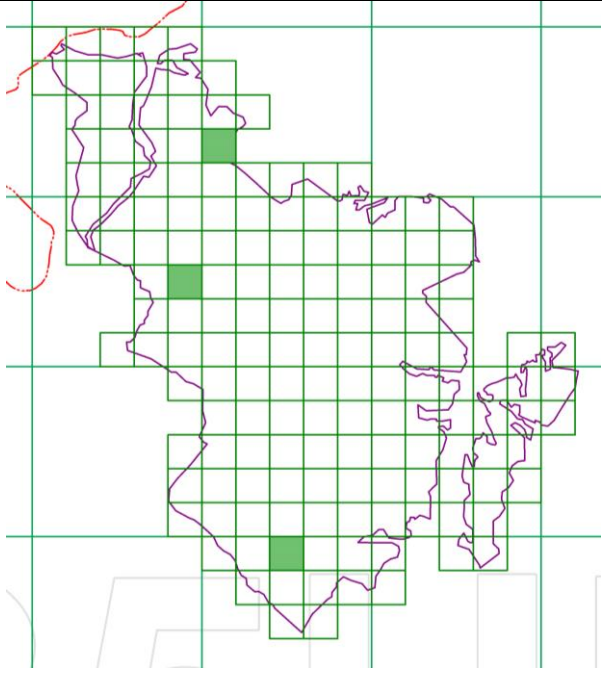

3- с. Багна, хребет Куриків-1, заболочені луки. 10.06.1992 І. Чорней (LW);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Molinieta lia caeruleae*, *Calthion palustris*.

EUNIS: E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4.

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

	
<p>Рис. 6.1.18. Поширення <i>Dactylorhiza incarnata</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Dactylorhiza incarnata</i> Фото А. Токарюк</p>

ЗОЗУЛЬКИ ПЛЯМИСТІ (ПАЛЬЧАТОКОРІННИК ПЛЯМИСТИЙ)

Dactylorhiza maculata (L.) Soó s.l. (*Orchis maculata* L.) (рис. 6.1.19)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: поліморфний вид, гібридизує з іншими спорідненими видами.

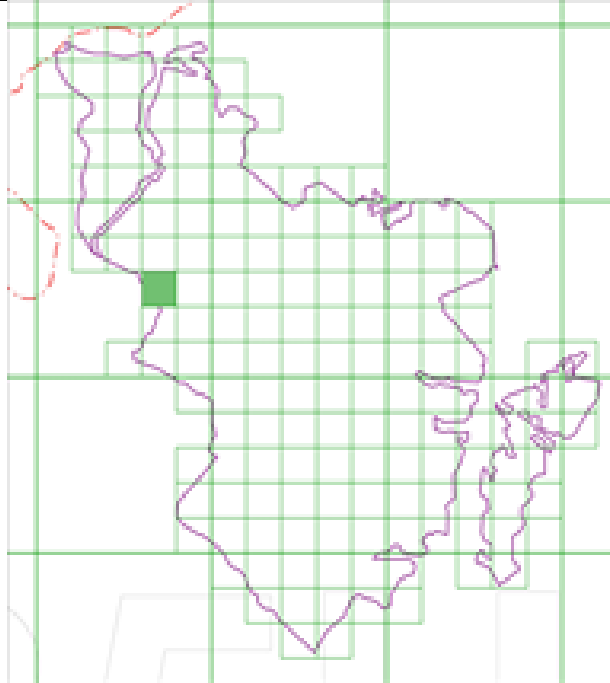

- 1- с. Виженка, урочище Лужки, луки. 7.06.1994 І. Чорней (*CHER*);
- 2- НПП «Вижницький», урочище Рівня, луки. 24.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*, *Cynosurion cristati*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

	
<p>Рис. 6.1.19. Поширення <i>Dactylorhiza maculata</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Dactylorhiza maculata</i> Фото А. Токарюк</p>

ЗОЗУЛЬКИ ТРАВНЕВІ (ПАЛЬЧАТОКОРІННИК ТРАВНЕВИЙ)

Dactylorhiza majalis (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes s.l.

(*Orchis majalis* Rchb., nom. conserv.) (рис. 6.1.20)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: рідкісний.

Наукове значення: середземноморськоєвропейський аллотетраплоїдний (2n=80) вид.

- 1- Чернівецька обл., Вижницький р-н, заказник Стебник. 14.07.1986 leg. Н. П. Шкурган; 06.06.2003 det. Kolnik (*CHER*);

- смт Берегомет, Стебник. 17.06.1992 leg. І. І. Чорней; 06.06.2003 det.

Колник (*CHER*);

- урочище Стебник, заболочені місця. 20.06.1992 І. Чорней (*CHER*); (Ковальчук, Чорней, 1994);
- 2- долина потоку Сухий, урочище Волотів, на болоті. 18.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 3- НПП «Вижницький», урочище Бука у верхів'ї р. Сухий, *Mentha longifoliae-Juncetum inflexi* Lohm. 1953 (Національний..., 2005);
- 4- полонина Баньків, висяче болото. 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
  - Баньків луки, 26.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 5- урочище Куриків, заболочена ділянка. 10.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 6- Вижницьке л-во, кв. 21. 11.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 7- с. Виженка, на болоті. 16.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 8- урочище Солонець, висяче болото. 9.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 9- урочище Чорней, заболочена лука. 14.06. 1992 І. Чорней (*CHER*);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenathe-retea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*, *Cynosurion cristati*; *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4.

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

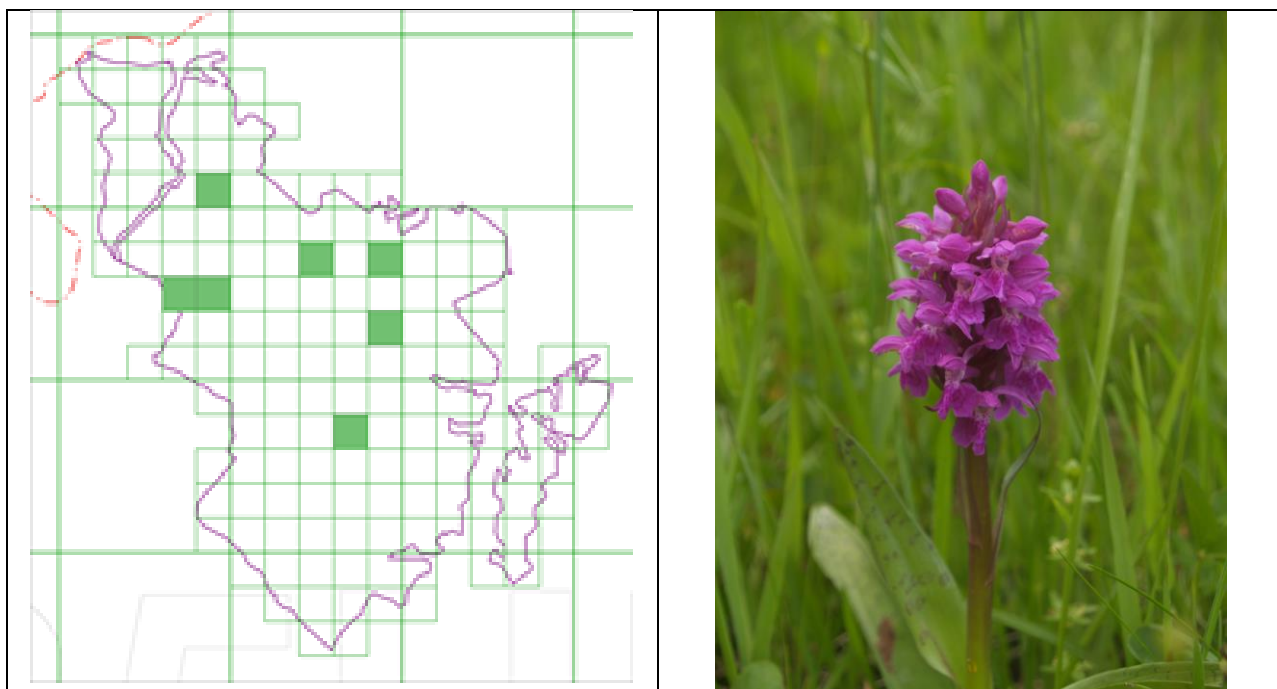

Рис. 6.1.20. Поширення
Dactylorhiza majalis
на території НПП «Вижницький»

Dactylorhiza majalis
Фото А. Токарюк

ЗОЗУЛЬКИ БУЗИНОВІ (ПАЛЬЧАТОКОРІННИК БУЗИНОВИЙ)

Dactylorhiza sambucina (L.) Soó (*Orchis sambucina* L.) (рис. 6.1.21)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: європейськосередземноморський зникаючий вид на сх. межі диз'юнктивного ареалу.

- 1- НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, г. Магура, луки. 20.06.2013 І. І. Чорней, В. В. Буджак, А. І. Токарюк, О. Д. Волюца (*CHER*);
- 2- ур. Стебник, долина р. Стебник, луки. 25.04.2000 І. Чорней, Т. Андрієнко (*CHER*);
  - ур. Стебник 3.05.2001 І. Чорней (*CHER*);
- 3- *смт Берегомет, г. Великий Стіжок, червонокострицева лука. 10.06.1998 І. Чорней, В. Буджак (*CHER*);
  - смт. Берегомет, г. Стіжок. 10.06.1998 leg. І. І. Чорней, В. В. Буджак; 06.06.2003 det. Kolnik (*CHER*);
- 4- Берегометське л-во, кв. 16, урочище Волотів, біловусник. 18.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
  - смт Берегомет, Берегометське л-во, кв. 12, ур. «Волотово». 18.06.1992 leg. І. І. Чорней; 09.07.1992 det. М. Загульський (*CHER*);
- 5- Вижницьке л-во, урочище Солонець, лука із заростями ялівцю. 9.05.2001 І. Чорней (*CHER*);
- 6- с. Виженка, луки. 05.1995 Т. Порох (*CHER*);

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland).

Резолюція 4.

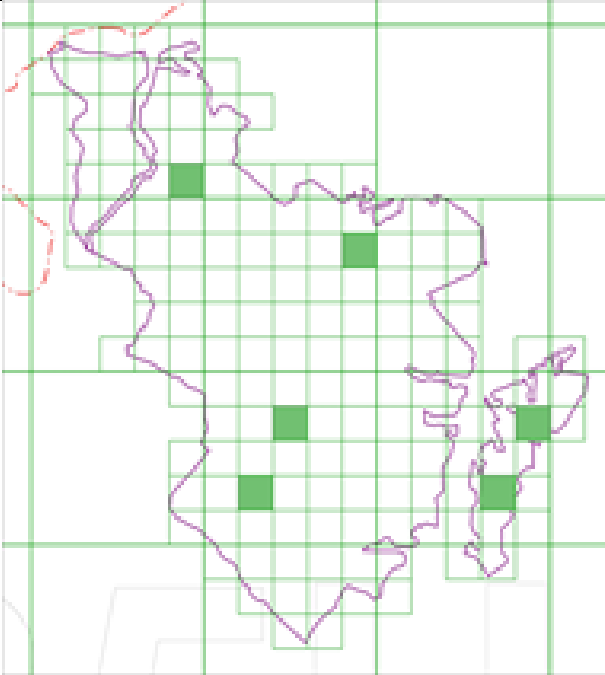

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

	
<p>Рис. 6.1.21. Поширення <i>Dactylorhiza sambucina</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Dactylorhiza sambucina</i> Фото А. Токарюк</p>

КОРУЧКА ТЕМНО-ЧЕРВОНА

Eripactis atrorubens (Hoffm. ex Bernh.) Besser (*E. atropurpurea* auct. non Raf., *E. rubiginosa* (Crantz) Gaudin ex W.D.J.Koch) (рис. 6.1.22)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: рідкісна рослина.

1- с. Виженка, урочище Під Жиберем, буковий ліс. 31.07.1991 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);

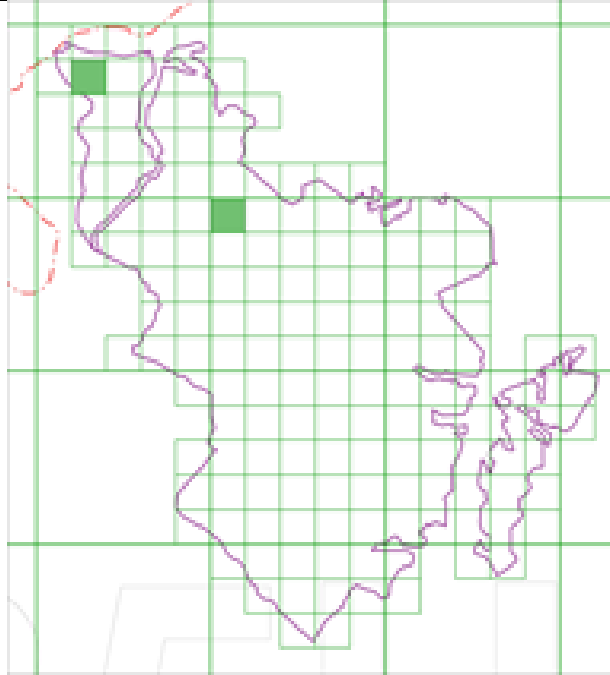

2- м. Вижниця, Вижницьке л-во, кв. 1, урочище Рівня, ліс за участю дуба скельного. 07.1993 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012).

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

	
<p>Рис. 6.1.22. Поширення <i>Epipactis atrorubens</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Epipactis atrorubens</i> Фото А. Токарюк</p>

КОРУЧКА ЧЕМЕРНИКОПОДІБНА (К. ШИРОКОЛИСТА)
Epipactis helleborine (L.) Crantz (*E. latifolia* (L.) All.) (рис. 6.1.23)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: поліморфний вид з широкою еколого-ценотичною амплітудою. В Україні, очеподібно, представлений декількома расами і потребує таксономічних досліджень.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», при спуску з г. Магура, узлісся буково-ялицевого лісу N48°6'53" E25°14'04", 774 м н.р.м. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 2- НПП «Вижницький», лісова дорога у підніжжі г. Бозна. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
- 3- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, буково-ялицевий ліс. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №8. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №8. 03.07.2020 І. Чорней, А. І. Токарюк (CHER);
- 4- урочище Стебник (Ковальчук, Чорней, 1994; Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001);
  - НПП «Вижницький», ур. «Стебник», затінений берег річки. 08.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);

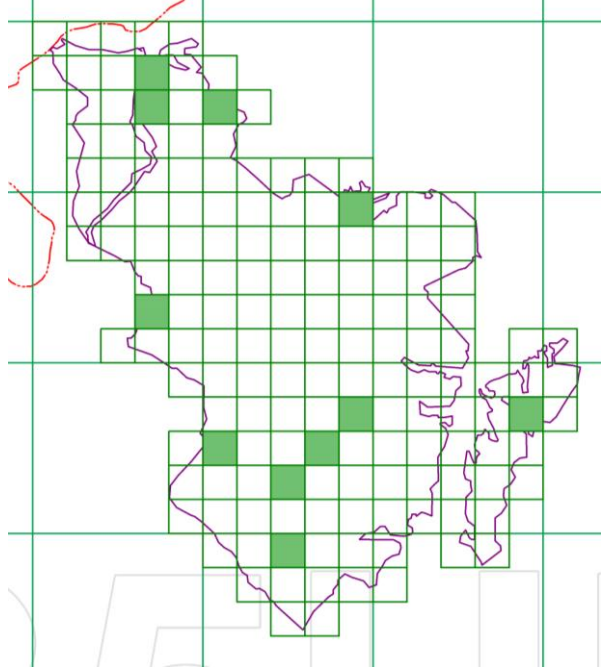

- 5- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Афенек, буковий ліс. 27.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 6- *смт Берегомет, г. Стіжок, ялицево-буковий ліс. 10.06.1998 І. Чорней, В. Буджак (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001);
- 7- смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, буковий ліс. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 8- полонина Баньків, узлісся. 13.06.1992 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 9- Берегометське л-во, кв.16, буковий ліс. 2.08.1991 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001);
- 10- Вижицький р-н, ліс урочища В. Лужки. 05.07.1977 Т. И. Солодкова, М. П. Штерма (CHER); (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 11- НПП «Вижницький», долина р. Черемош поблизу с. Виженка, *Carici pilosae-Carpinetum* Neuhäusl et Neuhäuslová 1964 (Національний..., 2005);
- 12- с. Виженка, ліс. 16.04.1992 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001);
- 13- м. Вижиця, буковий ліс на горі. 9.07.1957 М. Котов, Т. Омельчук (KW);
- 14- *хутір Малинівка, узлісся. 24.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 15- Вижицьке л-во, урочище Рівня, буковий ліс. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetia sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

	
<p>Рис. 6.1.23. Поширення <i>Epipactis helleborine</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Epipactis helleborine</i> Фото А. Токарюк</p>

КОРУЧКА БОЛОТНА

Epipactis palustris (L.) Crantz (*E. longifolia* All.) (рис. 6.1.24)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: рідкісна рослина.

- 1- г. Магура, заболочені луки. 23.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Магура, пухівкове висяче болото. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 2- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34, присхилове карбонатне болото, N48°05'30" E25°14'34", 1000 м н.р.м. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 3- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, присхилове болото біля дороги. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 4- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №8. 03.07.2020 І. І. Чорней, А. І. Токарюк (CHER);
- 5- НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, ур. «Стебник», луки. 08.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
- 6- Берегометське л-во, урочище Бука, висяче болото. 19.06.1992 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.07.2004 І. І. Чорней, А. І. Токарюк (CHER);

- НПП «Вижницький», урочище Бука у верхів'ї р. Сухий, *Mentha longifoliae-Juncetum inflexi* Lohm. 1953 (Національний..., 2005);
- 7- Вижницький р-н, луг ур-ща Б. Лужки Вижницького лесничества. 22.07.1977 leg. Паламару; 19.10.2002 det. N. Sytschak (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 8- Вижницький р-н. На луках полонини Затінь, ур. Великі Лужки Вижн. лісниц. 09.07.1977 з. С. Заєць, О. І. Наровська (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenathe-retea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

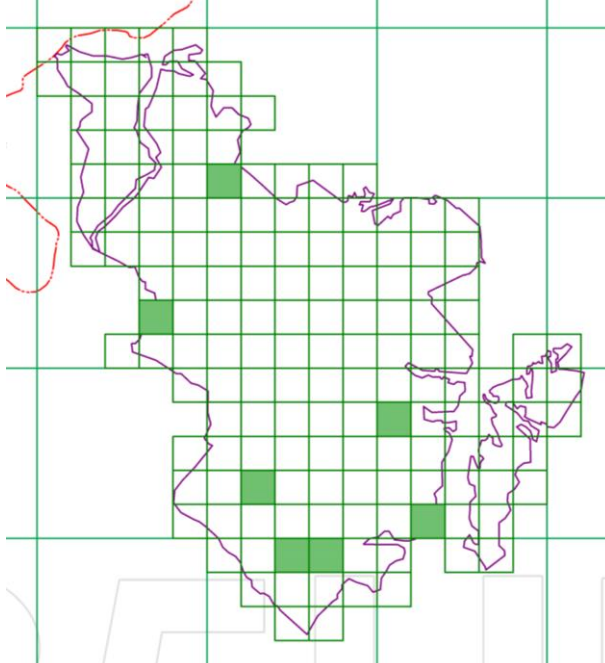

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4.

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

	
<p>Рис. 6.1.24. Поширення <i>Eipactis palustris</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Eipactis palustris</i> Фото А. Токарюк</p>

КОРУЧКА ПУРПУРОВА
Eipactis purpurata Smith (рис. 6.1.25)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: рідкісний.

Наукове значення: рідкісний вид на східній межі поширення.

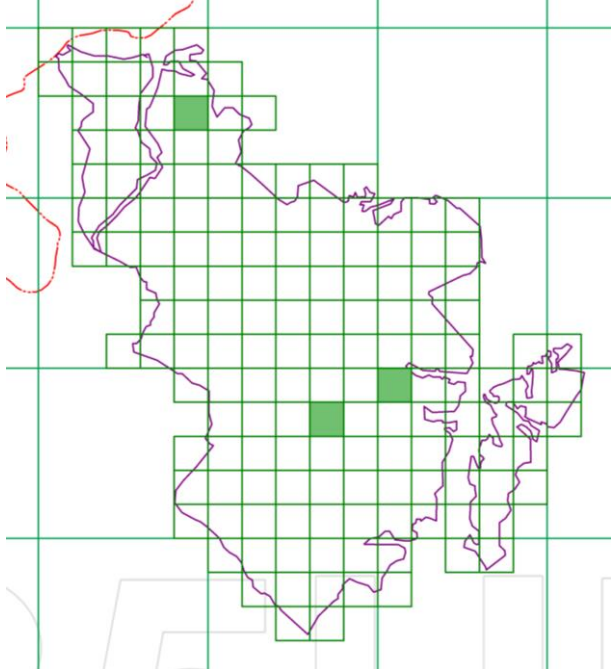

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Афенек, буковий ліс. 27.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 2- урочище Яворів, буковий ліс. 1.08.1991 І. Чорней (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 3- НПП «Вижницький», ур. «Великі Лужки». 13.06.1992 І. Чорней (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2001);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

	
<p>Рис. 6.1.25. Поширення <i>Epipactis purpurata</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Epipactis purpurata</i> Фото А. Токарюк</p>

БИЛИНЕЦЬ ДОВГОРОГИЙ

Gymnadenia conopsea (L.) R.Br. (рис. 6.1.26)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: рідкісний, зі складною біологією розвитку, вид.

- 1- г. Магура, луки. 23.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Магура, луки. 13.06.2019

- І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 2- НПП «Вижницький», луки у підніжжя г. Бозна. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Во-луца (*CHER*);
  - 3- НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, уроч. Лекече, луки. 20.06.2013 І. І. Чорней, В. В. Буджак, А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - 4- урочище Стебник. 10.07.1984 Панас (*CHER*);
    - урочище Стебник. 20.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - 5- Берегометське л-во, кв. 10, урочище Сухий, луки. 2.08.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
    - НПП «Вижницький», поблизу потічка Сухий, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
  - 6- Долина потоку Сухий, урочище Волотів, урочище Перехрестя, луки. 18.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - 7- смт Берегомет. 10.07.1984 Карпенко (*CHER*);
  - 8- смт Берегомет, г. Стіжок, луки. 22.06.1952 Р. Березівська (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
    - г. Стіжок, луки. 10.06.1998, І. Чорней (*CHER*);
  - 9- НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», луки. 09.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - 10- Берегометське л-во, кв. 17, 18, урочище Росішний, сінокіс. 2.08.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - 11- Берегометське л-во, урочище Бука, луки. 19.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
    - урочище Бука, луки. 26.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
    - смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
    - НПП «Вижницький», урочище. Бука, сом. *Brachypodium pinnatum-Trifolium rannonicum* (Національний..., 2005);
    - НПП «Вижницький», урочище Бука, у верхів'ї р. Сухий, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
  - 12- полонина Баньків, луки. 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
    - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
    - НПП «Вижницький», хребет Баньків, сом. *Brachypodium pinnatum-Trifolium rannonicum* (Національний..., 2005);
    - НПП «Вижницький», хребет Баньків, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
  - 13- НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Беньків, уроч. «Карабіново», луки. 07.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);

- 14- хребет Куриків, луки. 31.07.1991 І. Чорней (*CHER*);
- хребет Куриків, луки. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 15- Вижницький р-н. На полонині Затінь ур. Великі Лужки Вижницького лісництва. 12.06.1977 О. Наровська (*CHER*);
- урочище Великі Лужки (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 16- с. Виженка. 06.07.1976 Р. Березовська, Токарчук (*CHER*);
- с. Виженка. 16.04.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 17- урочище Чорнеї (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 18- Вижницьке л-во, кв. 26, луки. 11.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 19- м. Вижниця, г. Гуцулова, гірські луки на вис. 1110 м н.р.м. 9.07.1957 М. Котов (*KW, LE*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 20- *перевал Німчич. 8.07.1912 М. Gusuleac (*CHER*);
- 12.07.2000 І. Чорней, Т. Андрієнко (*CHER*);
- 21- *урочище Протяте каміння, луки. 15.06.1992 І. Чорней (*CHER*);

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*, *Cynosurion cristati*; *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*; *Trifolio-Geranietea sanguinei*, *Origanetalia vulgaris*, *Trifolion medii*.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland).

Резолюція 4.

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

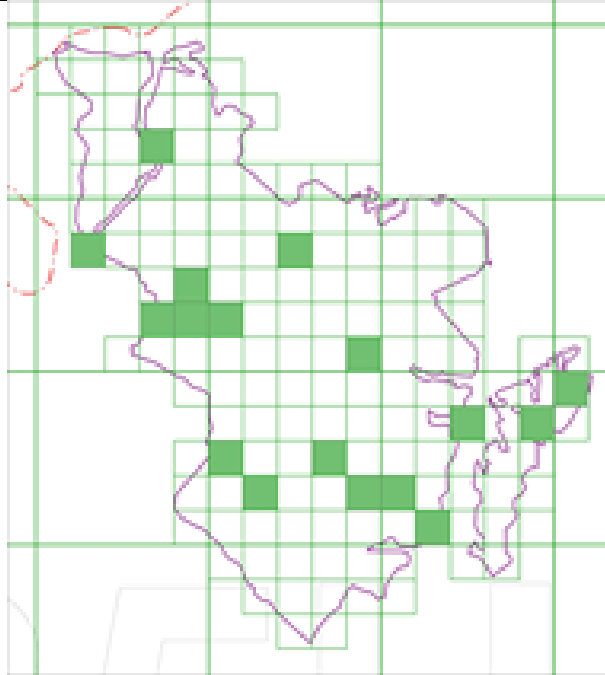

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4.

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

E5.2 : Термофільні узлісся (Thermophile woodland fringes).

	
<p>Рис. 6.1.26. Поширення <i>Gymnadenia conopsea</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Gymnadenia conopsea</i> Фото А. Токарюк</p>

БИЛИНЕЦЬ ЩІЛЬНОКВІТКОВИЙ

Gymnadenia densiflora (Wahlenb.) A. Diet. (*G. conopsea* (L.) R.Br. subsp. *densiflora* (Wahlenb.) K.Richt. (рис. 6.1.27)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: європейськомалоазійський вид на східній межі ареалу, загальний ареал потребує уточнення.

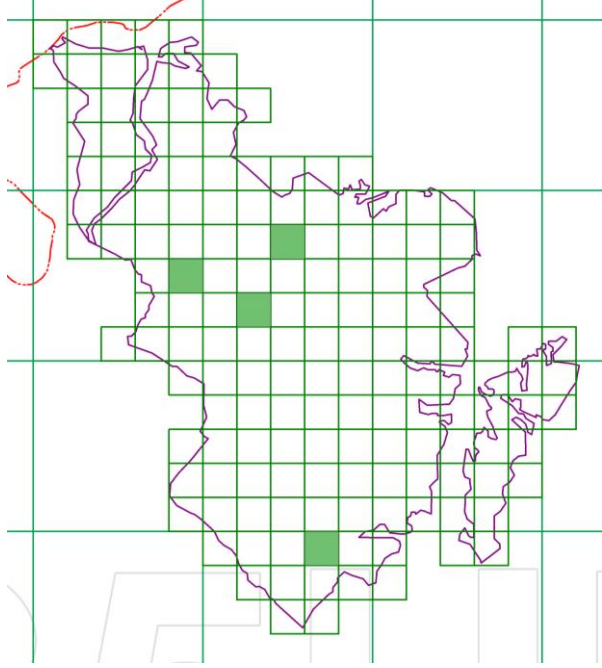

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34, присхиліве карбонатне болото, N48°05'30" E25°14'34", 1000 м н.р.м. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 2- смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 3- НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 4- хребет Куриків (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

	
<p>Рис. 6.1.27. Поширення <i>Gymnadenia densiflora</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Gymnadenia densiflora</i> Фото А. Токарюк</p>

ЗОЗУЛИНІ СЛЬОЗИ ЯЙЦЕПОДІБНІ

Listera ovata (L.) R.Br. (*Ophrys ovata* L.) (рис. 6.1.28)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: рослина зі складною біологією розвитку.

- 1- г. Магура, вершина. 23.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, г. Магура, луки. 20.06.2013, І. Чорней, В. В. Буджак, А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Магура, луки. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 2- НПП «Вижницький», ур. «Лекече», луки. 09.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца (*CHER*);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, узлісся ялинового лісу зі сфагновими мохами на північному схилі між нафтовими свердловинами №8 і №34, N48°05'50" E25°14'30", 838 м н.р.м. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 3- урочище Стебник. 23.06.1985 Шкурган (*CHER*); 20.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994);
  - НПП «Вижницький», урочище Стебник, сом. *Festuca rubra* підсоюз *Polygalo-Synosurenion* Jurko 1974 (Національний..., 2005);
- 4- Окр. с. Берегомет. Ур. Засерет, нижня часть зап. скл. г. Стожок. Сенокос с преобладанием *Nardus*, заросший ольхой и березой. 22.06.1952 leg. Р.

- А. Березовская; 23.10.1956 det. Ю. Р. Шеляг (*CHER*);
- г. Стіжок, луки. 10.06.1998 І. Чорней, В. Буджак (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», ур. «Великий Стіжок», луки. 09.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца;
- 5- НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», луки. 09.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца;
- 6- Берегометське л-во, кв. 18, урочище Росішний. 2.08.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 7- урочище Бука, узлісся. 19.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 8- НПП «Вижницький», урочище Бука, у верхів'ї р. Сухий, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
- смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 9- полонина Баньків, луки. 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- НПП «Вижницький», хребет Баньків, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
  - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хр. Беньків, ур. «Карабіново», луки. 07.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца;
  - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 10- хребет Куриків. 10.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- хребет Куриків, луки. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 11- Вижницьке л-во, кв. 17, урочище Яворів (Заєць, Солодкова, Стойко, 1980; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 12- Вижницьке л-во, урочище Солонець. 9.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- урочище Солонець луки, 9.05.2001 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 13- окол. с. Віженка, полонина. 06.07.1976 О. Мойсієвич;
- с. Віженка. 16.06.1992, І. Чорней (*CHER*);
- 14- урочище Великі Лужки. 22.07.1977 Паламару (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 15- с. Виженка, урочище Георгієва поляна. 24.04.2000 Т. Андрієнко (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 16- м. Вижниця, г. Гуцульська, на вершині, вис. 1110 м н.р.м., гірські луки. 9.07.1957 М. Котов, Т. Омельчук (*KW*);

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Trifolio-Geranietea sanguinei*, *Origanetalia vulgaris*,

Trifolion medii.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland). Резолюція 4.

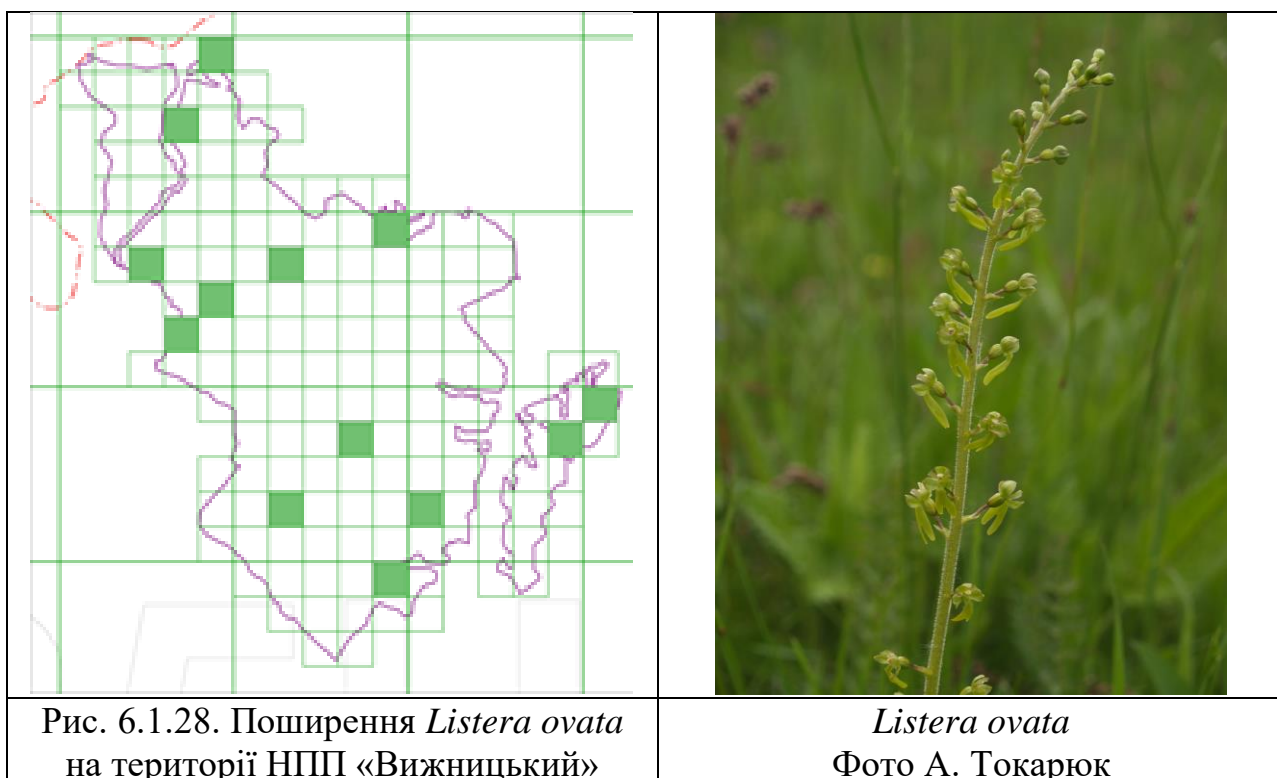
- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E5.2 : Термофільні узлісся (Thermophile woodland fringes).

НЕОТІНЕЯ ОБПАЛЕНА (ЗОЗУЛИНЕЦЬ ОБПАЛЕНИЙ)
Neotinea ustulata (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase
(*Orchis ustulata* L.) (рис. 6.1.29)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: зникаючий.

Наукове значення: євросибірський вид на пд. межі ареалу.

1. *Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, урочище Лекече, долина р. Лекече, луки біля монастиря. 03.07.2020 І. І. Чорней, А. І. Токарюк (*CHER*);
2. ур. Сухий (Коваль 13.07.2000 Гербарій НПП «Вижницький» (Сичак, 2015);
3. Стіжок, луки. 2014 І. Чорней, В. Буджак (*CHER*);

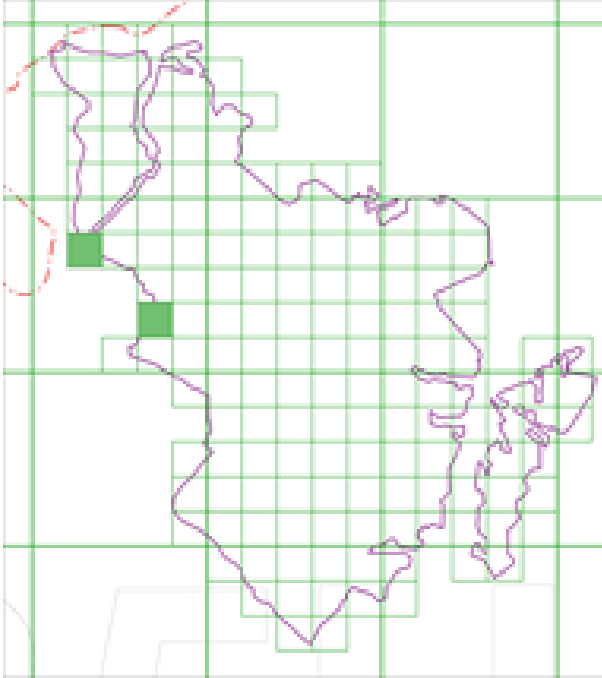

4. Вижницький р-н. На луках пол. Затінь, ур. В. Лужки, Вижницького лісництва. 13.07.1977 Заєць З.С., Борис О. (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
5. *Vijnița. In pratis montis Niemcici. 08.07.1912 E. Țora, M. Gușuleac (CHER) [Вижниця, перевал Німчич]
  - *Путильський р-н, окол. с. Хорови, перевал Німчич, хр. Берізка, сінокісні луки. 12.07.2000 І. І. Чорней, Т. Л. Андрієнко (CHER);
6. *Вижницький парк, ур. Просічний, на луці. 30.07.[1990] Т. Л. Андрієнко (LW 207667);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

	
<p>Рис. 6.1.29. Поширення <i>Neotinea ustulata</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Neotinea ustulata</i> Фото А. Токарюк</p>

ГНІЗДІВКА ЗВИЧАЙНА

Neottia nidus-avis (L.) Rich. (рис. 6.1.30)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: рослина, зі складною біологією розвитку та сапрофітним (симбіомікотрофним) типом живлення.

- 1- НПП «Вижницький», буковий ліс на схилах г. Магура. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца;
- 2- НПП «Вижницький», буковий ліс у підніжжя г. Бозна. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца;
- 3- НПП «Вижницький», уроч. «Лекече», ліс на березі потоку. 09.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца;
- 4- НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, уроч. Лекече, ялицево-буковий ліс. 20.06.2013 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца;
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, ялиновий ліс. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 5- урочище Стебник, буково-ялицевий ліс. 20.06.1992 І. Чорней (*CHER*); (Ковальчук, Чорней, 1994; Чорней, Токарюк, Никирса, 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - НПП «Вижницький», урочище Стебник. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 6- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», хребет Афенек, буковий ліс. 27.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (Гербарій НППВ);
- 7- урочище Сухий, ліс. 18.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Никирса, 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 8- урочище Великі Лужки, ліс. 21.07.1977 М. Паламару (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Никирса, 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - Вижницьке л-во, кв. 34, урочище Великі Лужки. 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 9- смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, буковий ліс. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 10- НПП «Вижницький», урочище Баньків. 26.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хр. Беньків, уроч. «Карабіново», буковий ліс. 07.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца;
- 11- Вижницьке л-во, кв. 6, 1.08.1991, І. Чорней (*CHER*);
- 12- Вижницьке л-во, кв. 25, бучина лунарієва. 11.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
- 13- Вижницьке л-во, кв. 7, урочище Яворів, буковий ліс. 1.08.1991 І. Чорней (*CHER*) (Заєць, Солодкова, Стойко, 1980; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 14- с. Виженка, Вижницьке л-во, кв. 18, 25, урочище Під Жиберем, ялиново-ялицево-буковий ліс. 31.07.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Никирса, 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 15- с. Виженка, долина потоку Виженка. 31.06.1956 Р. Березівська (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Никирса, 2005);
- 16- с. Виженка, буковий ліс. 16.06.1992 І. Чорней (*CHER*); (Чорней, Токарюк, Никирса, 2005);
- 17- с. Виженка, буковий ліс. 16.06.1992 І. Чорней (*CHER*); (Чорней, Токарюк, Никирса, 2005);
- 18- НПП «Вижницький», долина р. Черемош поблизу с. Виженка, *Carici*

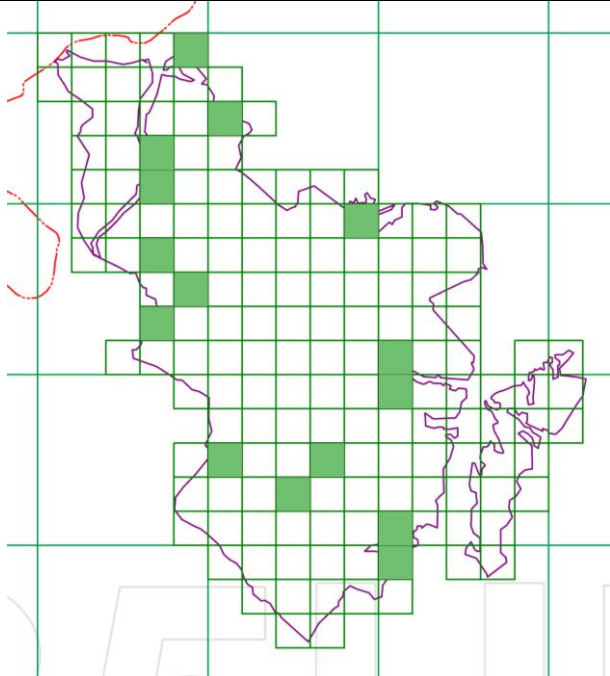

- pilosae-Carpinetum* Neuhäusl et Neuhäuslová 1964 (Національний..., 2005);
- 19- м. Вижниця, г. Гуцулова, буковий ліс. 9.07.1957 М. Котов, Омельчук (KW) (Чорней, Токарюк, Никирса, 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 20- НПП «Вижницький», урочище Рівня, буковий ліс. 24.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 21- * НПП «Вижницький», хутір Малинівка, ліс. 24.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

	
<p>Рис. 6.1.30. Поширення <i>Neottia nidus-avis</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Neottia nidus-avis</i> Фото А. Токарюк</p>

ЗОЗУЛИНЕЦЬ ШОЛОМОНОСНИЙ

Orchis militaris L. (рис. 6.1.31)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: євразійський палеарктичний вид на пд. межі ареалу.

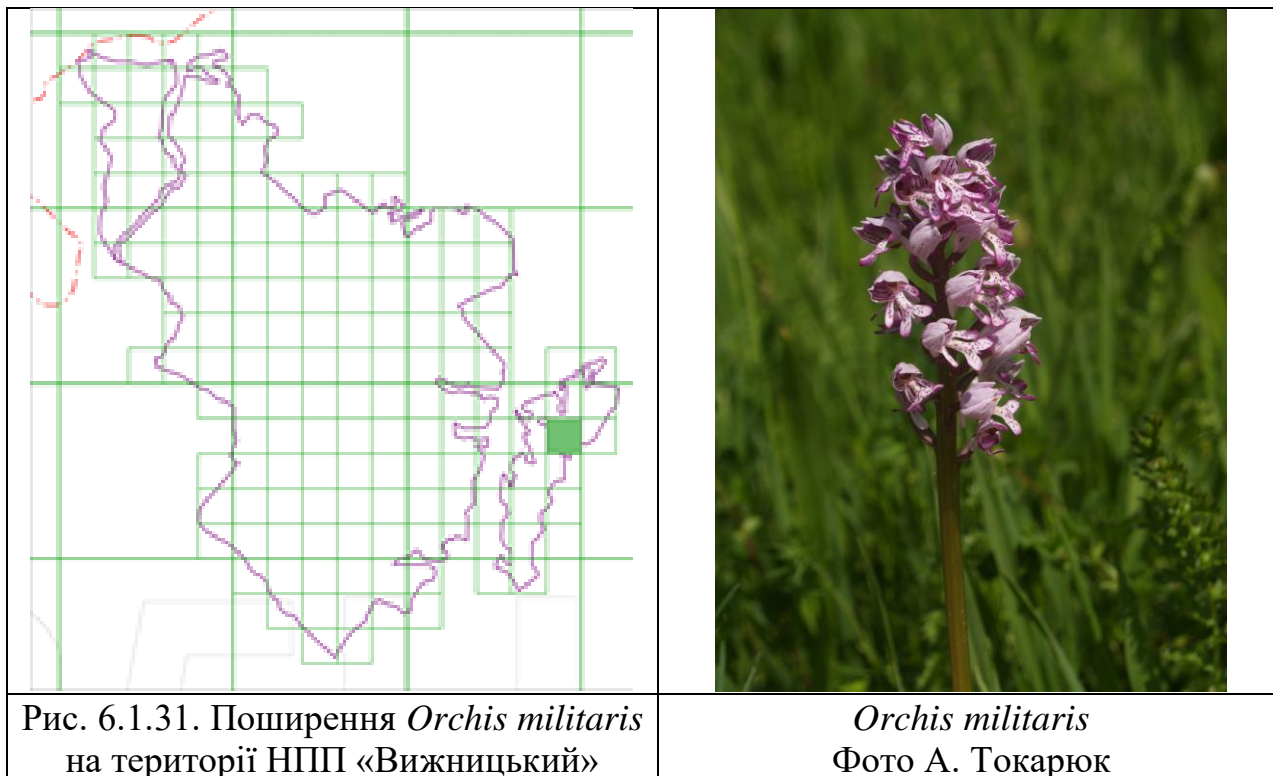
- 1- смт Берегомет, г. Стіжок, луки. 10.06.1998 І. Чорней, В. Буджак (CHER) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

ЗОЗУЛИНЕЦЬ ПРИКРАШЕНИЙ

Orchis signifera Vest (рис. 6.1.32)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: зникаючий.

Наукове значення: середньо-південний європейсько-кавказький вид на північній межі ареалу.

- 1- смт Берегомет, урочище Стебник, лука на правому березі потоку Стебник. 20.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
- 2- НПП «Вижницький», полонина Баньків, на луках, 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002);
  - НПП «Вижницький», хребет Баньків, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
- 3- хребет Куриків, луки. 15.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);

- 4- *Окр. с. Виженка. Подножжє г. Немчич. Долина потока Виженка. 31.05.1956 leg. Р.А. Березовская; 17.12.2008 det. І. Тимченко (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002);
- *с. Виженка, перевал Німчич. 15.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002);
- 5- с. Виженка, покинутий сад. 16.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002);
- 6- с. Виженка, лучні схили. 18.06.1999 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002);
- 7- с. Виженка, урочище Георгієва поляна. 24.04.2000 Т. Андрієнко (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2002; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland). Резолюція 4.

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).
- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

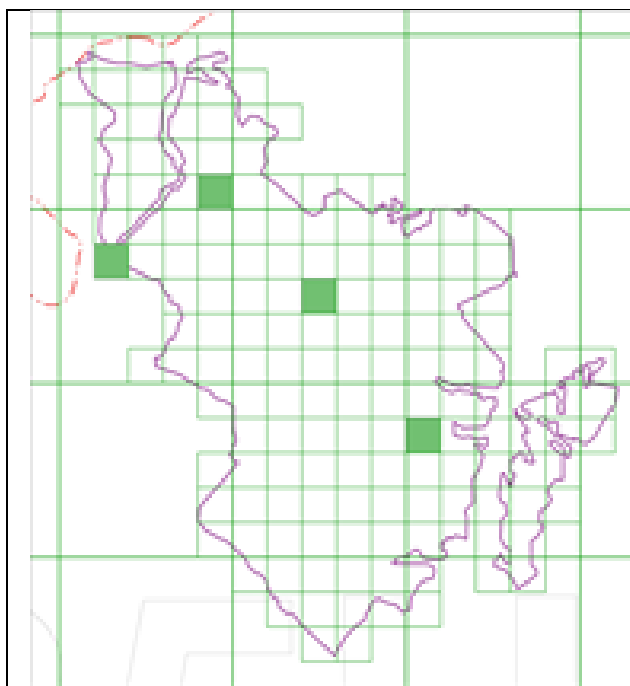

Рис. 6.1.32. Поширення
Orchis signifera
на території НПП «Вижицький»

Orchis signifera
Фото А. Токарюк

ЛЮБКА ДВОЛИСТА

Platanthera bifolia (L.) Rich. (*Orchis bifolia* L.) (рис. 6.1.33)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: європейськосередземноморський неморальний вид, що має складну біологію розвитку.

- 1- г. Магура, луки. 23.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, г. Магура, луки. 20.06.2013 І. І. Чорней, В. В. Буджак, А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Магура, луки. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 2- НПП «Вижницький», луки у підніжжя г. Бозна. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
- 3- НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, уроч. Лекече, луки. 20.06.2013 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №8. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 4- смт Берегомет. 15.07.1984 Карпенко (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 5- смт Берегомет, г. Стіжок, *Anthoxanthosum (odoratae)-festucosum (rubrae)*. 10.06.1998 І. Чорней, В. Буджак (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 6- НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», луки. 09.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
- 7- смт Берегомет, урочище Стебник. 12.06.1984 Л. Коцага (*CHER*); 10.07.1984, Л. Панас (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994; Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 8- долина потоку Сухий, урочище Перехрестя. 18.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 9- Берегометське л-во, урочище Бука, на луці. 19.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
  - НПП «Вижницький», урочище Бука, у верхів'ї р. Сухий, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
- 10- полонина Баньків, луки. 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
  - НПП «Вижницький», г. Баньків, сом. *Brachypodium pinnatum-Trifolium rannonicum* (Національний..., 2005);
  - НПП «Вижницький», хребет Баньків, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
  - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Беньків, ур. «Карабіново», луки. 07.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);

- 11- хребет Куриків, луки. 31.07.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
  - хребет Куриків, луки. 10.06.1992, І. Чорней (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», окол. с. Черешенька, уроч. «Солонець», г. Куриків, луки. 08.06.2011, А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
- 12- Вижницьке л-во, кв. 7, урочище Яворів, буковий ліс. 1.08.1991 І. Чорней (*CHER*) (Заєць, Солодкова, Стойко, 1980; Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 13- Вижницьке л-во, урочище Солонець, на луці. 1.08.1991 І. Чорней (*CHER*); 9.05.2001, І. Чорней, В. Буджак (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 14- урочище Чорнеї, луки. 11.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 15- Вижницький р-н. На луках полонини Затінь, ур. Великі Лужки Вижницького лісництва. 09.07.1977 О. Борис (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 16- Вижницьке л-во, кв. 16, луки. 11.08.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 17- Вижницьке л-во, кв. 27, ліс. 11.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 18- Берегометське л-во, кв. 17, 19, урочище Росішний, луки. 2.08.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 19- с. Виженка, урочище Георгієва поляна. 24.04.2000 Т. Андрієнко (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 20- окол. с. Віженка, полонина. 06.07.1976 В. В. Токарчук, Т. І. Солодкова (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 21- с. Виженка, урочище Під Жиберем, ялиново-ялицево-буковий ліс. 31.07.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 22- окол. м. Вижниця, у лісі. 15.07.1976 Г. Заболотна (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 23- околиці м. Вижниця, г. Гуцулова, буковий ліс. 9.07.1957 М. Котов, Т. Омельчук (*KW*) (Чорней, Буджак, Токарюк, Никирса, 2003б);
- 24- *хутір Малинівка. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
- 25- окол. м. Вижниця, НПП «Вижницький», урочище Рівня, буково-скельнодубовий ліс. 24.07.2020 І. І. Чорней, А. І. Токарюк (*CHER*);
- 26- с. Виженка, НПП «Вижницький», Вижницьке л-во, кв. 7, буковий ліс. 03.06.2022 І. Чорней, Я. Дідух, А. Токарюк, Д. Якушенко (*CHER*);

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*; *Trifolio-Geranietea sanguinei*, *Origanetalia vulgaris*, *Trifolion medii*; *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні

трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland).
Резолюція 4.

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4.

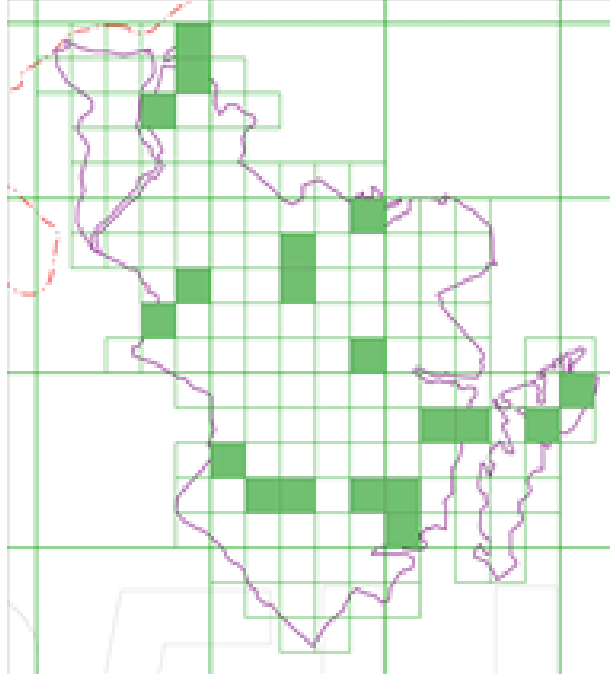

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

E5.2 : Термофільні узлісся (Thermophile woodland fringes).

G1.6 : Букові ліси (Fagus woodland).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (Fagus woodland).

	
<p>Рис. 6.1.33. Поширення <i>Platanthera bifolia</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Platanthera bifolia</i> Фото А. Токарюк</p>

ПСЕВДОРХІС БІЛУВАТИЙ (ЛЕЙКОРХІС БІЛУВАТИЙ)

Pseudorchis albida (L.) A.Löve et D.Löve
(*Leucorchis albida* (L.) E.Mey.) (рис. 6.1.34)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: рідкісний циркумполярний вид.

1- НПП «Вижницький», південно-західні схили г. Бозна, луки. 10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);

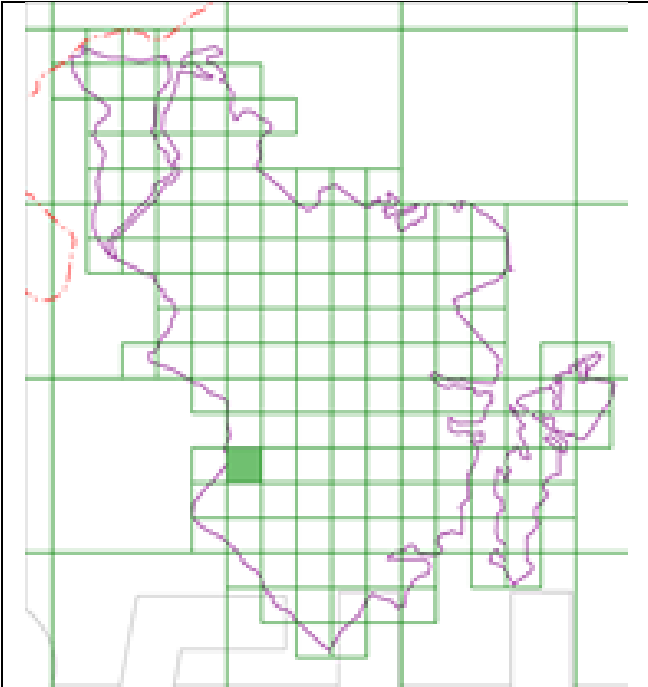

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*.

EUNIS:

E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland).

Резолюція 4.

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

	
<p>Рис. 6.1.34. Поширення <i>Pseudorchis albida</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Pseudorchis albida</i> Фото А. Токарюк</p>

ТРАУНШТЕЙНЕРА КУЛЯСТА

Traunsteinera globosa (L.) Rchb. (*Orchis globosa* L.) (рис. 6.1.35)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: європейський гірський вид на північно-східній межі ареалу.

1- г. Магура, луки. 23.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER);

- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», луки на г. Магура. 20.06.2013 А. Токарюк, О. Волуца (CHER);

- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», г. Магура, луки. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);

2- НПП «Вижницький», луки у підніжжя г. Бозна. 10.06.2010 А. І. Токарюк,

- О. Д. Волуца (*CHER*);
- 3- урочище Стебник, луки. 20.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994);
  - 4- смт Берегомет, територія проєктованого НПП «Вижницький», долина потоку Сухий, урочище Перехрестя, луки. 18.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
    - Берегометське л-во, кв. 2, царинка Перехрестя. 18.06.1992 Т. Андрієнко (*LW 207422, 207437*);
  - 5- долина потоку Сухий, урочище Волотів, луки. 18.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
  - 6- Берегометське л-во, кв. 19, хр. Сухий, ур. Росішний. 02.08.1991 leg. І. І. Чорней; 30.04.2013 det. N. Sytschak (*LW 207330*)
  - 7- полонина Тотолово, узлісся. 14.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
  - 8- Вижницьке л-во, кв. 37, луки. 14.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
  - 9- смт Берегомет. 11.07.1984 Карпенко (*CHER*);
  - 10- окр. с. Берегомет. Ур. Засерет, нижня частина зап. скл. г. Стожок. Сенокос з преобладанням *Nardus* зарослий ольхою і березою. 22.06.1952 Р. А. Березовская (*CHER*);
    - г. Стіжок. 10.06.1998 І. Чорней, В. Буджак (*CHER*);
  - 11- НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», луки. 09.06.2010 А.І. Токарюк, О.Д. Волуца (*CHER*);
  - 12- Берегометське л-во, урочище Бука. 19.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
    - НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
    - НПП «Вижницький», урочище Бука, у верхів'ї р. Сухий, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
    - смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
  - 13- полонина Баньків, луки. 13.06.1992 І. Чорней (*CHER*);
    - НПП «Вижницький», урочище Баньків. 26.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
    - НПП «Вижницький», окоп. с. Виженка, хребет Баньків, луки. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
    - НПП «Вижницький», хребет Баньків, сом. *Nardus stricta-Trifolium rannonicum* var. *Arnica montana* (*Nardo-Callunetea*) (Національний..., 2005);
  - 14- НПП «Вижницький», окоп. с. Виженка, хребет Баньків, ур. «Карабіново», луки. 07.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - 15- хребет Куриків, луки. 31.07.1991 І. Чорней (*CHER*);
    - хребет Куриків. 10.06.1992 І. Чорней;
    - хребет Куриків, луки. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
    - Вижницьке л-во, полонина Куриків. 31.07.1991 leg. І. І. Чорней; 30.04.2013 det. N. Sytschak (*LW 207331*);

- полонина Куриків. Вижницьке л-ко, кв. 37. 31.07.1991 І. Чорней (LW 207331);
- с. Багно, хребет Куриків-І. 10.06.1992 І. І. Чорней (LW 207329);
- 16- НПП «Вижницький», окол. с. Черешенька, уроч. «Солонець», г. Куриків, луки. 08.06.2011 А.І. Токарюк, О.Д. Волуца (CHER);
- 17- с. Черешенька, ур. Яворів. 01.08.1991 І. Чорней (LW);
- 18- Берегометське л-во, кв. 17, луки. 2.08.1991 І. Чорней (CHER);
- 19- Вижницький р-н, луг ур-ща В. Лужки Вижницького л-ва. 21.07.1977 Паламару;
- НПП «Вижницький», окол. с. Виженка, уроч. «Лужки», луки. 19.06.2013 А. Токарюк, О. Волуца (CHER);
- 20- окол. с. Віженка, полонина. 06.07.1976, В.В. Токарчук (CHER);
- с. Виженка, 16.04.1992 І. Чорней (CHER);
- 21- *Вижницький парк, ур. Просічний, на лузі. 30.07.1991 Т. Андрієнко (LW 207436);
- 22- *перевал Німчич, модриновий ліс. 06.07.1976 О. Мойсівич (CHER).

Ценотична приуроченість: *Nardetea strictae*, *Nardetalia strictae*, *Nardo-Agrostion tenuis*; *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E1.7 : Зімкнуті несередземноморські ацидофільні й нейтрофільні трав'яні угруповання (Closed non-Mediterranean dry acid and neutral grassland).

Резолюція 4.

- E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards).

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

<p>Рис. 6.1.35. Поширення <i>Traunsteinera globosa</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Traunsteinera globosa</i> Фото А. Токарюк</p>

МІСЯЧНИЦЯ ОЖИВАЮЧА (ЛУНАРІЯ ОЖИВАЮЧА)

Lunaria rediviva L. (рис. 6.1.36)

Родина Капустяні (Хрестоцвіті) – *Brassicaceae* (*Cruciferae*)

Природоохоронний статус виду: неоцінений.

Наукове значення: гірський вид з ексклавами на рівнині, де має диз'юнктивне поширення.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», буково-ялицевий ліс на схилах г. Магура, N48°06'54" E25°14'40", 901 м н.р.м. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 2- НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, уроч. Лекече, буковий ліс. 20.06.2013 І. І. Чорней, В. В. Буджак, А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, буково-ялицевий ліс. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*);
- 3- урочище Стебник, ліс. 20.06.1992 І. Чорней (*CHER*); 3.05.2001 І. Чорней (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», урочище Стебник. 23.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994);
  - НПП «Вижницький», ур. «Стебник», Славецьке л-во, кв. 26, ліс. 8.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
- 4- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Малий Сухий, вільховий ліс. 14.06.2019 А. Токарюк (*CHER*);
- 5- Вижницьке л-во, урочище Тотолово, буково-ялиново-ялицевий ліс. 14.06.1992 І. Чорней (*CHER*);

- 6- НПП «Вижницький», ур. «Малий Стіжок», буковий ліс біля «Скель Довбуша». 09.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);
- 7- смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, буковий ліс. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 8- НПП «Вижницький», Хребет Куриків, долина потоку Сухий. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- хребет Куриків, буковий ліс, лісові схили. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 9- НПП «Вижницький», окол. с. Черешенька, уроч. «Солонець», г. Куриків, буковий ліс. 08.06.2011 А. Токарюк, О. Волуца (CHER);
- 10- урочище Солонець, ялицево-буковий ліс. 9.06.1992 І. Чорней (CHER);
- НПП «Вижницький», ур. «Солонець». 9.05.2001 І. Чорней (CHER);
  - НПП «Вижницький», урочище Солонець, *Dentario glandulosae-Fagetum lunarietosum* (Національний..., 2005);
- 11- Берегометське л-во, кв.16, буковий ліс. 2.08.1991 І. Чорней (CHER);
- 12- Вижницьке л-во, кв. 35, ялицево-буковий ліс. 11.06.1992 І. Чорней (CHER);
- 13- г. Кечера, буковий ліс, на межі із Славецьким л-вом вздовж нафтопроводу. 13.09.2004 І. Чорней (CHER);
- 14- НПП «Вижницький», *Alnetum incanae* Lüdi 1921 (Національний..., 2005).

Ценотична приуроченість: *Alno glutinosae-Populetea albae*, *Alno-Fraxinetalia excelsioris*, *Alnion incanae*; *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

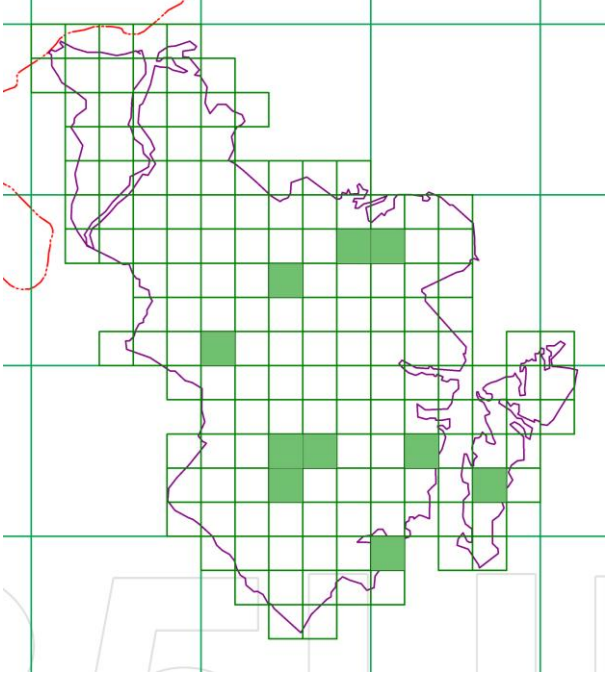

EUNIS: G1.4 : Широколистяні ліси на некіислому торфі (Broadleaved swamp woodland not on acid peat).

- Резолюція 4. G1.4115 : Східнокарпатські заболочені ліси *Alnus glutinosa* (Eastern Carpathian *Alnus glutinosa* swamp woods).

G1.6 : Букові ліси (*Fagus* woodland).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus* woodland).

	
<p>Рис. 6.1.36. Поширення <i>Lunaria rediviva</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Lunaria rediviva</i> Фото А. Токарюк</p>

ЧИНА ГЛАДЕНЬКА

Lathyrus laevigatus (Waldst. et Kit.) Fritsch (рис. 6.1.37)

Родина Бобові – *Fabaceae*

Природоохоронний статус виду: рідкісний.

Наукове значення: ендемік флори Європи, реліктовий вид на сх. межі ареалу.

1- НПП «Вижницький», мішаний буковий ліс на схилах г. Магура.
10.06.2010 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER); (Буджак, Токарюк,
Чорней, Дідух, 2018);

2- НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, уроч. Лекече, буковий ліс.
20.06.2013 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (CHER);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

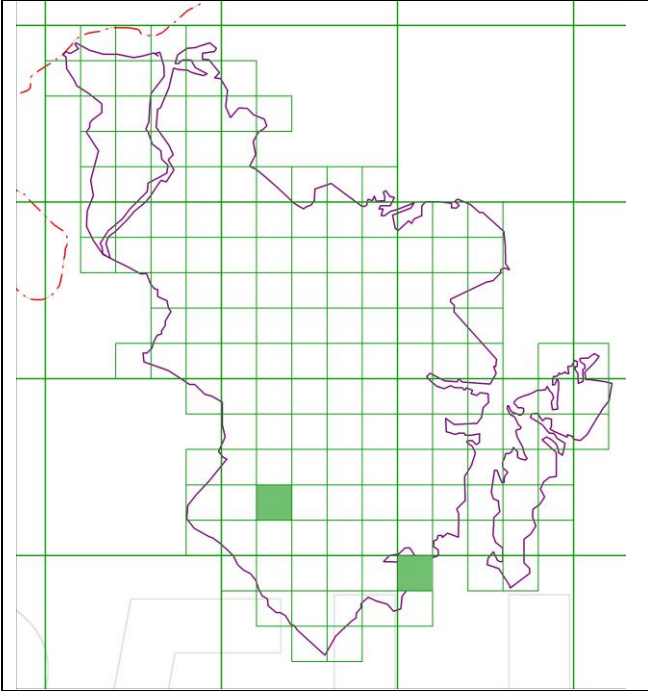
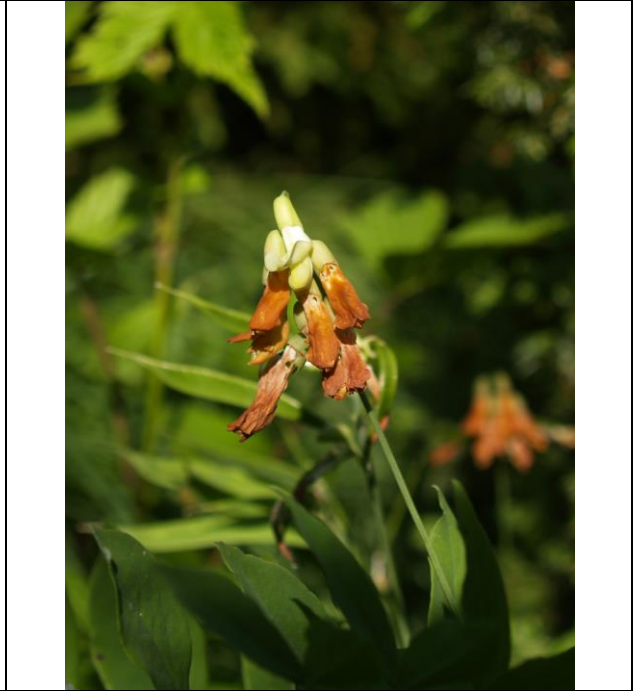
Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

	
<p>Рис. 6.1.37. Поширення <i>Lathyrus laevigatus</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Lathyrus laevigatus</i> Фото А. Токарюк</p>

ШОЛУДИВНИК ВИСОКИЙ

***Pedicularis exaltata* Besser (*P. hacquetii exaltata* (Besser) Klaster) (рис. 6.1.38)**

Родина Вовчкові – *Orobanchaceae*

Природоохоронний статус виду: зникаючий.

Наукове значення: середньоєвропейський реліктовий вид в ізольованих локалітетах на пн.-сх. межі ареалу.

1- Вижницький р-н, смт Берегомет, с. Лопушна, НПП «Вижницький» г. Магура, луки. 23.07.2004 І. Чорней, А. Токарюк, В. Буджак (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, 2016);

2- Вижницький р-н, смт. Берегомет, НПП «Вижницький» верхів'я р. Сухий, луки. 17.07.1991 І. Чорней (*CHER*) (Чорней, Буджак, Токарюк, 2016);

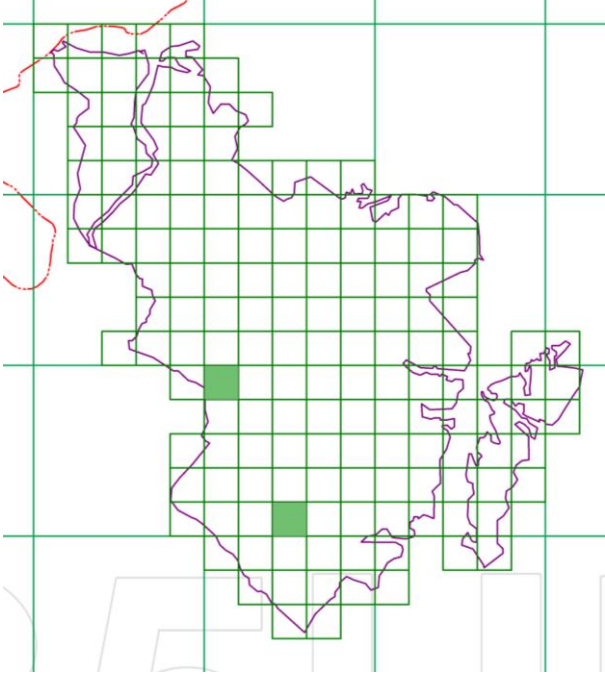

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4.

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

	
<p>Рис. 6.1.38. Поширення <i>Pedicularis exaltata</i> на території НПП «Вижницький»</p>	<p><i>Pedicularis exaltata</i> Фото А. Токарюк</p>

БЕЛАДОННА ЗВИЧАЙНА
Atropa belladonna L. (рис. 6.1.39)

Родина Пасльонові – *Solanaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: реліктовий вид з вираженою ценофобною стратегією.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», схили г. Магура, вздовж дороги, N48°06'47" E25°14'41", 833 м н.р.м. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 2- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», схили г. Магура, вздовж дороги, N48°06'44" E25°14'18", 775 м н.р.м. 13.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 3- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34, узлісся буково-ялицевого лісу. 12.06.2019 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 4- смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, буковий ліс. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
  - смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Бука, вирубка. 26.06.2018 В. Буджак, А. Токарюк (CHER);
- 5- смт Берегомет, заказник Стебник, узлісся на г. Янгула, південна експозиція. 29.06.1984 Л. М. Коцага (CHER);
  - окол. смт. Берегомет, зак. «Стебник», мішаний ліс. ? .08.1991 Г. Ковальчук (Голубева, Волюца, Скільський, 2008);

- урочище Стебник, ялицево-буковий ліс. 23.07.2004, І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*) (Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, уроч. Стебник, узлісся. 06.06.2011 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
  - Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Стебник, вздовж дороги біля потоку Стебник. 22.07.2020 І. І. Чорней, А. І. Токарюк(*CHER*);
- 6- урочище Сухий, ліс. 18.06.1992 І. Чорней (*CHER*) (Ковальчук, Чорней, 1994);
- НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, урочище Сухий. 13.07.2000 І. Чорней (*CHER*) (Національний..., 2005; Чорней, Токарюк, Буджак, 2012);
  - долина потоку Сухий, узлісся. 25.07.2004 І. Чорней, В. Буджак, А. Токарюк (*CHER*);
  - НПП «Вижницький», окол. смт Берегомет, урочище Сухий, узлісся. 19.06.2013 А. І. Токарюк, О. Д. Волуца (*CHER*);
- 7- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Малий Сухий, вздовж дороги. 14.06.2019 А. Токарюк (*CHER*);
- 8- с. Багна, Вижницьке л-во, заповідне урочище Яворів. 01.08.1991, І.І. Чорней (*CHER*); (тепер НПП Черемоський);
- 9- Вижницьке л-во, кв. 6, буковий ліс. 1.08.1991 І. Чорней (*CHER*);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Резолюція 4.

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Рис. 6.1.39. Поширення
Atropa belladonna
на території НПП «Вижницький»

Atropa belladonna
Фото А. Токарюк

СОСНА КЕДРОВА (СОСНА КЕДРОВА ЄВРОПЕЙСЬКА)

Pinus cembra L. (рис. 6.1.40)

Родина Соснові – *Pinaceae*

Природоохоронний статус виду: вразливий.

Наукове значення: середньоевропейський монтанний плейстоценовий релікт.

долина р. Стебник, лісокультури (площа 17 га). 20.06.1992 І. Чорней (CHER).

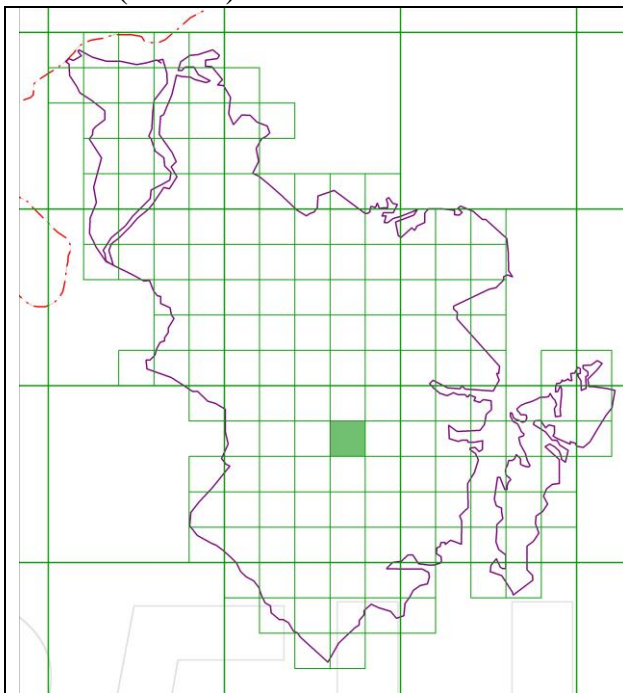

Рис. 6.1.40. Поширення
Pinus cembra
на території НПП «Вижницький»

Pinus cembra
Фото
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/96/Pinus_cembra_cones_in_Gr%C3%B6den.JPG

КЛОКИЧКА ПЕРИСТА

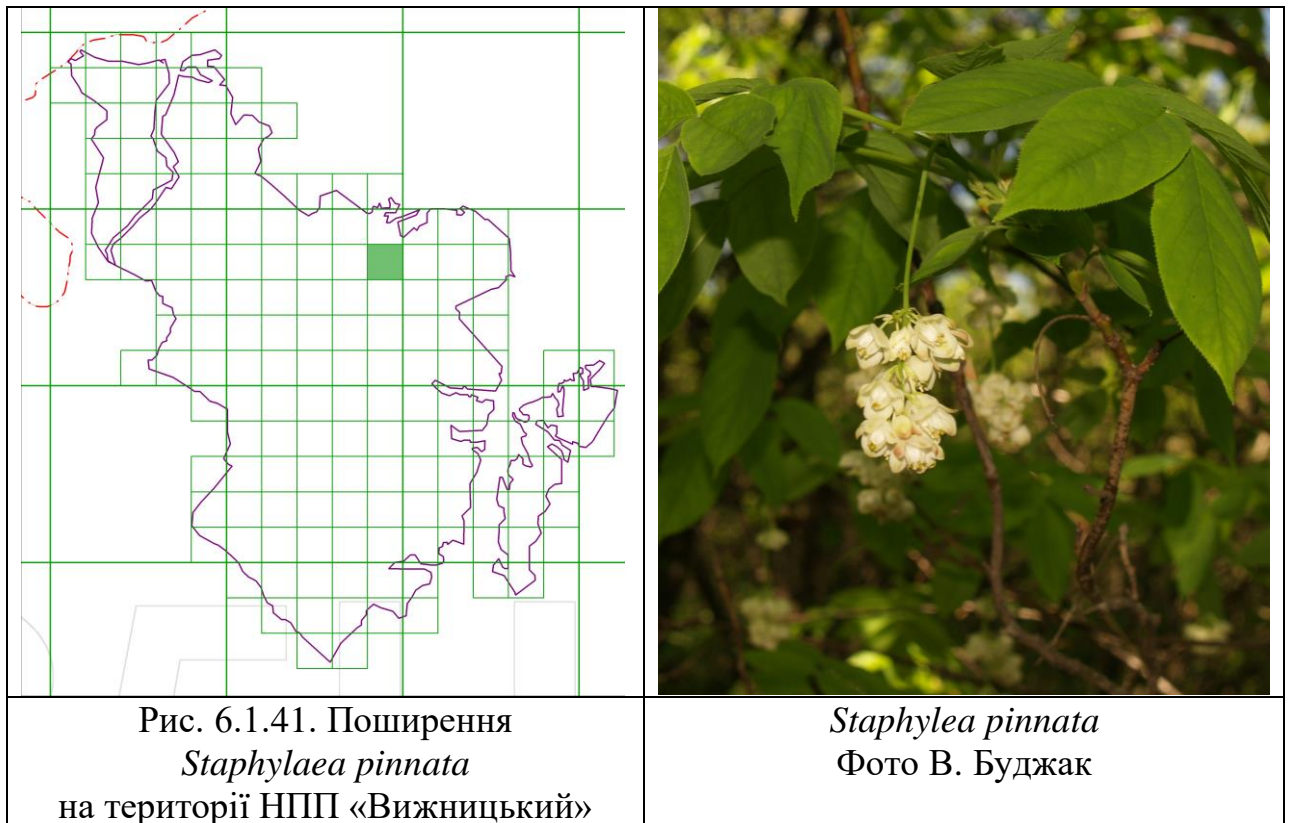
Staphylaea pinnata L. (рис. 6.1.41)

Родина Клокичкові – *Staphylaeaceae*

Природоохоронний статус виду: рідкісний.

Наукове значення: реліктовий вид з диз'юнктивним ареалом єдиний представник родини у природній флорі України.

урочище Солонець, на місці покинутої садиби. 12.06.1992 І. Чорней (CHER);

Отже, на території НПП «Вижницький» популяції раритетних видів є складовою угруповань 7 союзів, 6 порядків, 5 класів природної рослинності та 5 типів оселищ з Резолюції 4 Бернської конвенції: E1.71 : Угруповання *Nardus stricta* (*Nardus stricta* swards); E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows); E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland); G1.4115 : Східнокарпатські заболочені ліси *Alnus glutinosa* (Eastern Carpathian *Alnus glutinosa* swamp woods); G1.6 : Букові ліси (*Fagus* woodland).

Для цілісного розуміння созологічних особливостей раритетних видів парку ми використали 10 показників, розроблених і запропонованих Ю. Р. Шеляг-Сосонко зі співавторами (1985), які представлені у таблиці 6.1.1. Отримавши власну созологічну оцінку досліджених видів, ми не здійснили категоризацію рідкісних видів ні за системою IUCN, ні за підходами (принципами), що використовуються у «Червоній книзі України» (2009), через обмеженість відомостей популяційного характеру.

Установлено, що у складі созофітів парку за рівнем ботаніко-географічної значущості 4 (10,3 %) види є реліктовими в межах ареалу (*Cystopteris sudetica*, *Taxus baccata*, *Lathyrus laevigatus* і *Pedicularis exaltata*), 35 (89,7 %) видів перебувають у межах ареалу, ендемічні та погранично-ареальні види відсутні.

За характером регіональної унікальності всі раритетні види занесені до «Червоної книги України» (2009) і вирізняються загальноукраїнською цінністю.

Аналіз таксономічної репрезентативності засвідчив, що 18 (46,2 %) видів (*Huperzia selago*, *Botrychium lunaria*, *Taxus baccata*, *Galanthus nivalis*, *Leucojum vernalis*, *Colchicum autumnale*, *Crocus heuffelianus*, *Gladiolus imbricatus*, *Lilium martagon*, *Listera ovata*, *Neotinea ustulata*, *Neottia nidus-avis*, *Pseudorchis albida*, *Traunsteinera globosa*, *Lunaria rediviva*, *Lathyrus laevigatus*, *Pedicularis exaltata*, *Atropa belladonna*) таксономічно репрезентативні на рівні роду, тобто їх зникнення означало б зникнення 18 родів зі складу флори парку, а 21 (53,8 %) – на рівні виду.

Таблиця 6.1.1

Созологічна оцінка видів раритетних рослин
національного природного парку «Вижницький»

	Вид	созологічний критерій									
		1*	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	<i>Lycopodium annotinum</i>	d	c	c	b	a	b	a	a	b	d
2.	<i>Huperzia selago</i>	d	c	b	b	a	a	a	a	a	d
3.	<i>Cystopteris sudetica</i>	b	c	c	a	a	a	a	a	a	d
4.	<i>Botrychium lunaria</i>	d	c	b	a	a	a	a	a	a	d
5.	<i>Taxus baccata</i>	b	c	b	a	a	a	a	a	b	d
6.	<i>Allium ursinum</i>	d	c	c	a	a	d	c	c	d	c
7.	<i>Galanthus nivalis</i>	d	c	b	a	a	b	a	b	b	d
8.	<i>Leucojum vernalis</i>	d	c	b	a	a	c	a	b	b	c
9.	<i>Colchicum autumnale</i>	d	c	b	b	b	b	a	a	b	d
10.	<i>Crocus heuffelianus</i>	d	c	b	a	a	c	a	c	d	c
11.	<i>Gladiolus imbricatus</i>	d	c	b	b	a	b	a	a	b	d
12.	<i>Lilium martagon</i>	d	c	b	a	a	a	a	a	b	d
13.	<i>Anacamptis coriophora</i>	d	c	c	a	a	a	a	a	b	d
14.	<i>A. morio</i>	d	c	c	b	b	b	a	b	b	b
15.	<i>Cephalanthera damasonium</i>	d	c	c	a	a	a	a	b	b	d
16.	<i>C. longifolia</i>	d	c	c	b	b	b	a	b	b	d
17.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	d	c	c	b	b	b	a	b	b	d
18.	<i>D. incarnata</i>	d	c	c	a	a	b	a	a	a	d
19.	<i>D. maculata</i>	d	c	c	a	a	b	a	b	b	d
20.	<i>D. majalis</i>	d	c	c	b	b	b	a	b	b	d
21.	<i>D. sambucina</i>	d	c	c	b	b	b	a	b	b	d
22.	<i>Epipactis atrorubens</i>	d	c	c	a	a	a	a	a	b	d
23.	<i>E. helleborine</i>	d	c	c	b	c	b	a	b	b	d
24.	<i>E. palustris</i>	d	c	c	a	a	b	a	a	a	d
25.	<i>E. purpurata</i>	d	c	c	a	a	a	a	b	b	d
26.	<i>Gymnadenia conopsea</i>	d	c	c	c	c	b	b	b	b	d
27.	<i>G. densiflora</i>	d	c	c	a	a	a	a	a	b	d
28.	<i>Listera ovata</i>	d	c	b	b	c	b	b	b	b	d
29.	<i>Neotinea ustulata</i>	d	c	b	a	a	a	a	a	b	d
30.	<i>Neottia nidus-avis</i>	d	c	b	b	c	a	b	b	b	d

31.	<i>Orchis militaris</i>	d	c	c	a	a	a	a	a	b	d
32.	<i>O. signifera</i>	d	c	c	b	a	b	a	b	b	d
33.	<i>Platanthera bifolia</i>	d	c	c	c	c	b	b	b	b	d
34.	<i>Pseudorchis albida</i>	d	c	b	a	a	a	a	a	b	d
35.	<i>Traunsteinera globosa</i>	d	c	b	c	c	a	a	a	a	d
36.	<i>Lunaria rediviva</i>	d	c	b	b	c	d	c	c	d	d
37.	<i>Lathyrus laevigatus</i>	b	c	c	a	a	a	a	a	a	d
38.	<i>Pedicularis exaltata</i>	b	c	b	a	a	a	a	a	a	d
39.	<i>Atropa belladonna</i>	d	c	b	b	a	b	c	b	b	d

Примітка. 1–10 созологічні показники:

1. ботаніко-географічна значущість виду;
  - a. ендем або релікт на межі ареалу
  - b. релікт у межах ареалу
  - c. вид на межі ареалу
  - d. вид у межах ареалу
2. характер унікальності для регіону;
  - a. планетарний
  - b. європейський
  - c. державний
  - d. регіональний
3. таксономічна репрезентативність;
  - a. родини, порядку, класу
  - b. роду
  - c. виду
  - d. підвиду
4. кількість місцезнаходжень;
  - a. 1–5
  - b. 6–20
  - c. 21–100
  - d. понад 100
5. площа всіх місцезростань;
  - a. до 5 га
  - b. 5–50
  - c. 51–500
  - d. понад 500
6. середня рясність виду в характерних ценозах;
  - a. поодинокі, дуже рідко
  - b. зрідка
  - c. спорадично, звичайно
  - d. домінант
7. спрямованість зміни активності ценопопуляцій під впливом антропогенних факторів;
  - a. згасаюча

- b. реліктова
  - c. прогресуюча
  - d. експансивна
8. швидкість згасання активності ценопопуляції під впливом антропогенного фактору;
- a. висока
  - b. середня
  - c. низька
  - d. не згасає, (постійна)
9. швидкість відновлення популяції після їх порушення;
- a. не відновлюється
  - b. відновлюється повільно, не досягаючи попередньої чисельності
  - c. відновлюється до попередньої чисельності
  - d. добре відновлюється як природним шляхом, так і в культурі
10. практичне використання виду людиною чи споживання тваринами.
- a. рослина споживається повністю
  - b. збираються тільки підземні частини рослини
  - c. збираються тільки надземні частини рослини
  - d. рослина не збирається, або споживаються лише плоди
- a–d – ступень значущості ознак.
- a. найбільш значущі;
  - b. менш значущі;
  - c. ще менш значущі;
  - d. найменш значущі.

За кількістю місцезнаходжень на території парку досліджені види поділено на такі групи: з 1–5 місцезнаходжень відомо 21 (53,8 %) видів, з 6–20 – 15 (38,5 %), з 21–100 – 3 (7,7 %).

Згідно наших спостережень місцезростання популяцій 26 (66,7 %) видів займають площу до 5 га, 6 (15,4 %) – від 5 до 50 га, 6 (17,9 %) – від 51 до 500 га. Середня рясність виду в досліджених ценозах наступна: 17 (43,6 %) видів трапляється дуже рідко (un), 18 (46,2 %) – рідко (sol), 2 (5,1 %) – спорадично (sp) (*Leucjum vernum* і *Crocus heuffelianus*), 2 (5,1 %) види є домінантами або субдомінантами (cop–soc) (*Allium ursinum* і *Lunaria rediviva*).

За напрямками зміни активності ценопопуляцій під дією антропогенних факторів досліджені види відносяться до трьох категорій у такому кількісному співвідношенні: 32 види (82,1 %) відзначаються згасаючою активністю; 4 (10,2 %) – реліктовою, тобто дуже низькою активністю, 3 (7,7 %) (*Allium ursinum*, *Lunaria rediviva* і *Atropa belladonna*) прогресуючою (успішною) активністю, яка забезпечує нормальне відновлення ценопопуляцій навіть і при існуючому антропогенному впливі. Раритетних видів, які в межах дослідженого регіону вирізняються експансивною активністю, не виявлено.

Розподіл видів за двома наступними показниками (швидкість згасання активності ценопопуляцій під впливом антропогенних факторів і швидкість відновлення популяцій після їх порушення) є умовним, при цьому враховували біологію виду, вразливість, зміну чисельності популяцій модельних видів упродовж періоду досліджень й орієнтовну чисельність ценопопуляцій решти видів. Отже, до групи з високою швидкістю згасання активності ценопопуляції відносяться 19 (48,7 %) видів, з середньою – 17 (43,6 %), з низькою – 3 (7,7 %). Умовний поділ видів на групи з різною швидкістю відновлення ценопопуляцій після їх порушення показав, що 8 (20,5 %) видів є дуже вразливими до антропогенного тиску і не змогли б відновити своїх популяцій; 28 (71,8 %) видів здатні до повільного відновлення, але їх чисельність не може досягти попередньої, 3 (7,7 %) види (*Allium ursinum*, *Crocus heuffelianus* і *Lunaria rediviva*,) здатні до нормального відновлення як у природі, так і в культурі.

Аналіз практичного використання видів людиною свідчить, що у 1 (2,6 %) виду (*Anacamptis morio*) спорадично збирається підземна частина, що впливає на здатність до розмноження; у 3 (7,7 %) видів (*Allium ursinum*, *Leucojum vernum* і *Crocus heuffelianus*) спорадично збирається надземна частина, що частково впливає на здатність до розмноження; 35 (89,7 %) видів не збираються людиною, або використовуються лише плоди.

Представлена созологічна оцінка є початковою (вихідною) точкою для подальшого хорологічного, фітоценотичного, популяційного аналізу та моніторингу.

Список літератури:

1. Буджак В. В., Чорней І. І., Токарюк А. І. До вивчення біорізноманіття національного природного парку «Вижницький» методом сіткового картування // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень. Матер. Другої міжнар. наук.-практ. конф. (24–25 квітня 2015 р., смт Путила, Чернівецька обл., Україна) / Наук. ред. І. В. Скільський, А. В. Юзик. – Чернівці: Друк Арт, 2015. – С. 37–40.
2. Буджак В. В., Токарюк А. І., Дідух Я. П., Чорней І. І. *Lathyrus laevigatus* (Waldst. et Kit.) Gren. (*Fabaceae*) у Чернівецькій області: хорологічні та еколого-ценотичні особливості // Наук. вісник Чернів. ун-ту. Біологія (Біологічні системи). – 2018. – Т. 10, вип. 1. – С. 224–233.
3. Голубева Г. А., Волуца О. Д., Скільський І. В. Гербарій Чернівецького краєзнавчого музею: нові надходження // Сучасний музей. Наукова й експозиційна діяльність. Матер. наук. конф., присвяченої 145-й річниці заснування Крайового музею в Чернівцях (15 травня 2008 р.) – Чернівці: ДрукАрт, 2008. – С. 92–108.
4. Заєць З. С., Солодкова Т. І., Стойко С. М., Ботанічні резервати і пам'ятки природи Чернівецької області // Охорона природи Українських Карпат та прилеглих територій. – К.: Наук. думка, 1980. – С. 220–252.

5. Заповідні перлини Буковини: атлас-довідник / наук. ред. І. І. Чорней, В. П. Коржик, І. В. Скільський, М. В. Білоконь, М. М. Аврам. – Чернівці: Друк Арт, 2017. – 256 с.
6. Калинюк Г. М., Чорней І. І. До поширення *Taxus baccata* L. на Буковині // Молодь у вирішенні регіональних та транскордонних проблем екологічної безпеки. Матер. П'ятої Міжнар. наук. конф. (м. Чернівці, 5–6 травня 2006 року). – Чернівці: Зелена Буковина, 2006. – С. 192–193.
7. Ковальчук Г. І., Чорней І. І. Судинні рослини державного ландшафтного заказника «Стебник» // Зб. наук. праць по вивченню флори та фауни Чернівецької області. – Чернівці, 1994. – С. 7–25.
8. Ковальчук Г. І., Чорней І. І., Голубева Г. Л., Скільський І. В. Каталог гербарної колекції Чернівецького краєзнавчого музею. – Чернівці, 1992. – 77 с.
9. Національний природний парк «Вижницький». Рослинний світ / І. І. Чорней, В. В. Буджак, Д. М. Якушенко та ін. / Ред. В. А. Соломахи. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 248 с.
10. Онищенко В. А. Оселища України за класифікацією EUNIS. – К.: Фітосоціоцентр, 2016. – 56 с.
11. Сичак Н. М. Доповнення до флори судинних рослин НПП «Вижницький», Чернівецька область // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. Біологія (Біологічні системи). – 2015. – Т. 7, вип. 2. – С. 244–248.
12. Червона книга України. Рослинний світ / Ред. Я. П. Дідуха. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 912 с.
13. Чорней І. І. НПП «Вижницький» // Фіторізноманіття національних природних парків України. – К.: Наук. світ, 2003. – С. 28–35.
14. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І. Сторінками Червоної книги України (рослинний світ). Чернівецька область. – Чернівці: ДрукАрт, 2010. – 452 с.
15. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І. До поширення *Pedicularis exaltata* Besser (*Orobanchaceae* Vent.) у Чивчино-Гринявських горах (Українські карпати) // Біологічні Студії / *Studia Biologica*. – 2016. – Т. 10/№3. – С. 177–181.
16. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І., Волуца О. Д. Хорологія раритетних видів флори та фауни Буковини. Частина І: Архегоніати. – Чернівці, 2014. – 136 с.
17. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І., Никирса Т. Д. Рід *Epipactis* Zinn. (*Orchidaceae*) у флорі Буковини – хорологічна характеристика // Наук. вісн. Чернів. університету. – Чернівці: Рута, 2001. – Вип. 126. Біологія. – С. 180–192.
18. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І., Никирса Т. Д. Рід *Orchis* L. (*Orchidaceae* Juss.) у флорі Буковини – хорологічна характеристика // Наук. вісн. Чернів. університету. – Чернівці: Рута, 2002. – Вип. 145. Біологія. – С. 229–238.
19. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І., Никирса Т. Д. Рід *Cephalanthera*

- Rich. (*Orchidaceae*) у флорі Буковини – хорологічна характеристика // Наукові основи збереження біотичної різноманітності. – Львів: Ліга-Прес, 2003а. – Вип. 4. – С. 111–119.
20. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І., Никирса Т. Д. Рід *Platanthera* Rich. (*Orchidaceae*) у флорі Буковини – хорологічна характеристика // Наук. вісн. Чернів. університету. – Чернівці: Рута, 2003б. – Вип. 169. Біологія. – С. 183–193.
21. Чорней І. І., Буджак В. В., Токарюк А. І., Никирса Т. Д. Рід *Botrychium* Sw. (*Ophioglossaceae*) у флорі Буковини – хорологічна характеристика // Наук. вісник Чернів. ун-ту. – Чернівці: Рута, 2004. – Вип. 194. Біологія. – С. 132–137.
22. Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В. НПП Вижницький // Фіторізноманіття заповідників і національних природних парків України. Ч. 2. Національні природні парки / Колектив авторів під ред. В. А. Онищенко і Т. Л. Андрієнко. – К.: Фітосоціоцентр, 2012. – С. 93–104.
23. Чорней І. І., Токарюк А. І., Никирса Т. Д. Гніздівка звичайна *Neottia nidus-avis* (L.) Rich. (*Orchidaceae* Juss.) // Зелена Буковина. – 2005. – №1–2. – С. 58–65.
24. Шеляг-Сосонко Ю. Р., Дидух Я. П., Молчанов Е. Ф. Государственный заповедник «Мыс Мартьян». – К.: Наук. думка, 1985. – 255 с.
25. Atlas Florae Europaeae: Distribution of vascular plants in Europe / Ed. J. Jalas, J. Suominen; On the basis of team-work of European botanist. 1. Pteridophyta (Psilotaceae to Azollaceae). – Helsinki, 1972. – 121 p.
26. IUCN Red List Categories Prepared by IUCN Species Survival Commission / As approved by the 40th Meeting of the IUCN Council Gland, Switzerland, 30 November 1994. – 21 p.

6.1.2. Збереження видів фауни

Види тварин національного природного парку «Вижницький», що занесені до Червоної книги України, регіональних червоних списків, додатків міжнародних конвенцій, Європейського червоного списку видів тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі наведені у таблиці .6.1.2.1.

Таблиця .6.1.2.1.

Класифікація видів тварин відповідно до природоохоронних списків (правка 2022р.)

594

СОЗОЛОГІЧНИЙ СТАТУС (всього (досліджених) видів тварин НППВ які відносяться до різних категорій рідкості)												
Загальна кількість	Червона книга України, категорія (ЧКУ)	Європейський червоний список категорія (ЄЧС)	Черв. сп. Міжнародного союзу охорони природи (ЧС МСОП)	Бернська конвенція, додаток (БеК)	Бонська конвенція, додаток (БоК)	Вашингтонська конвенція, додаток КТВ СІТЕS	Птахи загальноєвропейської природоохоронної значущості, катег. SPEC:1, 2, 3	Регіонально рідкісні види	Ендемічні види	Реліктові види	Категорія рідкісності HD додатки: II, IV, V.	Категорія рідкісності птахів BD

Всього: (кількість видів)	81	20	21	188	48	26	45	82	3	12	37	61
---------------------------------	----	----	----	-----	----	----	----	----	---	----	----	----

Видовий склад і созологічний статус тварин НПП «Вижницький»

(які належать до Червоної книги України, Європейського червоного списку, Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи, Бернської, Боннської та Вашингтонської конвенцій, Оселищної директиви (HD) Європейського союзу, (BD) директиви, Регіонально рідкісних видів, Птахи загальноєвропейської природоохоронної значущості, ендемічних видів, реліктових видів)

(станом на 2020р. – на території НППВ досліджено 574 види тварин)

Таблиця 6.1.2.2

595

№ п/п	Група, вид		СОЗОЛОГІЧНИЙ СТАТУС											
	латинська	українська	Черво на кни га Ук раїни, катего рія (ЧКУ)	Євро пейс ький черв оний спи сок кате горія (ЄЧ С)	Черв. сп. Міжн ародн о го сою зу охо рони приро ди (ЧС МСО П)	Берн ська кон вен ція, дода ток (БєК)	Бон ська конве нція, дода ток (БєК)	Ваши нгтон ська конве нція, додат ок КТВ СІТЕ S	Птахи загаль ноєвр опей ської приро доохо ронної значу щості, катег. SPEC: 1, 2, 3	Регіо наль но рідкі сні види	Енд емі чні ви ди	Ре лікт ові ви ди	Кате горія рідкі снос ті HD дода тки: II, IV, V.	Ста тус переб уванн я пта хів: гн., зм., лт., пр.,, зл.

1	2	3	4 (ЧКУ) (54 види)	5 (ЄЧ С)	6 (ЧС МСО II)	7 (БєК)	8 (БюК)	9 КТВ СІТЕ S	10 катег. SPEC:	11 РР	12 Енд . в.	13 Релі кт.	14 HD	15 ст. .перерб . птах.	16 BD	17) (3B) BD
Тварини																
Група видів																
AMPHIBIA – КЛАС ЗЕМНОВОДНІ																
CAUDATA- РЯД ХВОСТАТІ																
SALAMANDRIDAE – РОДИНА САЛАМАНДРОВІ																
1.	<i>Salamandra salamandra</i>	Саламандра плямиста	(II)	-	-	(III)	-	-	-	+		+	-	-	-	
2.	<i>Triturus montandoni</i>	Тритон карпатський	(II)	-	-	(II)	-	-	-	+	+	+	II, IV	-	-	
3.	<i>Triturus alpestris</i>	Тритон гірський (альпійський)	(II)	-	-	(III)	-	-	-	+	-	-	-	-	-	
4.	* <i>Triturus cristatus</i>	Тритон гребінчастий	-	-	(LR/c d)	(II)	-	-	-	+	-	-	II, IV	-	-	

5.	<i>Triturus vulgaris</i>	Тритон звичайний	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	II IV	-	-	
ANURA – РЯД БЕЗХВОСТІ ЗЕМНОВОДНІ																
DISCOGLOSSIDAE - РОДИНА КРУГЛОЯЗИКОВІ																
6.	<i>Bombina variegata</i>	Кумка жовточеревцева	Вр. д. II	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	II, IV	-	-	
*BUFONIDAE – РОДИНА РОПУХОВІ																
7.	* <i>Bufo viridis</i>	Ропуха зелена	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	IV	-	-	
8.	* <i>Bufo bufo</i>	Ропуха звичайна	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
HYLIDAE - РОДИНА КВАКШЕВІ																
	<i>Hyla arborea</i>	Квакша звич. /рахкавка/	-	-	(LR/nt)	(II)	-	-	-	+	-	-	IV	-	-	
*RANIDAE – РОДИНА ЖАБОВІ																
10.	<i>Rana lessonae</i> Cam	Жаба ставкова	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	IV	-	-	
11.	* <i>Rana temporaria</i> L.	Жаба трав'яна.	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	V	-	-	
12.	<i>Rana arvalis</i> Nilsson	Жаба гостроморда	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	IV	-	-	
REPTILIA – КЛАС ПЛАЗУНИ																
SQUAMATA – РЯД ЛУСКАТІ																
LACERTIDAE – РОДИНА ЯЩІРКОВІ																
13.	<i>Zootoca vivipara</i>	Ящірка живородна	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	IV	-	-	

14.	* <i>Lacerta agilis</i>	Ящірка прудка	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	IV	-	-	
*LACERTIDAE – РОДИНА ВЕРЕТІЛЬНИЦЕВІ																	
15.	* <i>Anguis fragilis</i>	Веретільниця ламка	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
*NATRIX NATRIX – РОДИНА ПОЛОЗОВІ																	
16.	* <i>Natrix natrix</i>	Вуж звичайний	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	IV, II(*)	-	-	
17.	<i>Elaphe longissima</i>	Полоз ескула пів /лісовий/	(III)	-	-	(II)	-	-	-	+	-	-	-	IV	-	-	
18.	<i>Coronella austriaca</i>	Мідянка звичайна	(II)	-	-	(II)	-	-	-	+	-	-	-	IV	-	-	
*VIPIRIDAE – РОДИНА ГАДЮКОВІ																	
19.	* <i>Vipera berus</i>	Гадюка звичайна	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
AVES - КЛАС ПТАХИ																	
CICONIFORMES - РЯД ЛЕЛЕКОПОДІБНІ																	
Ardeidae - Родина Чаплів																	
20.	<i>Ardea cinerea</i>	Чапля сіра	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	(Гн. зм. ¹)	-	
Ciconiidae-Родина Лелекові																	
21.	<i>Ciconia ciconia</i>	Лелека білий	-	-	-	(II)	*(II)	-	(2)	-	-	-	-	-	(Гн. зм.)	(I)	
22.	<i>Ciconia nigra</i>	Лелека чорний	(II)	-	-	(II)	*(II)	(II)	(2)	+	-	+	-	-	(Гн.)	(I)	
ANSERIFORMES - РЯД ГУСЕПОДІБНІ																	

Anatidae- Родина Качкові																
23.	Anas platyrhynchos	Крижень	-	-	-	(III)	*(I,II)	-	-	-	-	-	-	-	(гн. зм.)	(II A) (III A)
24.	Anser anser	Гуска сіра	-	-	-	(III)	*(I, II)	-	-	-	-	-	-	-	(пр.)	(II A) (III B)
25.	Anser fabalis	Гуменник	-	-	-	(III)	*(II)	-	-	-	-	-	-	-	(пр.)	(II A)
26.	Cygnus cygnus	Лебідь-кликун	-	-	-	(II)	*(I,II)	-	-	-	-	-	-	-	(зл)	(I)
27.	Cygnus olor	Лебідь-шипун	-	-	-	(III)	(I, II)	-	-	-	-	-	-	-	(зл)	(II B)
FALCONIFORMES - РЯД СОКОЛОПОДІБНІ																
Accipitridae -Родина Яструбові																
28.	Pernis apivorus	Осоїд	-	-	-	(II)	(I, II)	(II)	-	+	-	-	-	-	(гн.)	(I)
29.	Milvus milvus	Шуліка рудий	(I)	(K*)	-	(II)	(I, II)	(II)	(2)	+	-	-	-	-	(гн.)	(I)
30.	Milvus migrans	Шуліка чорний	Вр.	-	-	(II)	(I, II)	(II)	(3)	+	-	-	-	-	(гн.)	(I)
31.	Accipiter gentilis	Яструб великий	-	-	-	(II)	(I, II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	(I)
32.	Accipiter nisus	Яструб малий	-	-	-	(II)	(I, II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн. зм.)	(I)
33.	Buteo – buteo	Канюк звичайний	-	-	-	(II)	(I, II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн. зм.)	-

34.	Hieraaetus pennatus	Орел – карлик	(I)	-	-	(II)	(I, II)	(II)	(3)	+	-	-	-	(гн.)	(I)	
35.	Aquila pomarina	Підорлик малий	(III)	-	-	(II)	(I, II)	(II)	(2)	+	-	-	-	(гн.)	(I)	
36.	Aquila chrysaetos	Беркут	(III)	-	-	(II)	(I, II)	(II)	(3)	+	-	-	-	(зл.)	(I)	
37.	Haliaeetus albicilla	Орлан білохвіст	(II)	(R)	(NT C2a(i))	(II)	(I, II)	(I)	(1)	+	-	-	-	(зл.)	(I)	
Falconidae- Родина Соколові																
38.	Falco subbuteo	Підсоколик великий	-	-	-	(II)	(II)	(II)	-	+	-	-	-	(гн.)	-	
39.	Falco tinnunculus	Боривітер звичайний	-	-	-	(II)	(II)	(II)	(3)	-	-	-	-	(гн. зм.)	-	
GALLIFORMES – РЯД КУРОПОДІБНІ																
Phasianidae – Родина Фазанові																
40.	Perdix perdix	Куріпка сіра	-	-	-	(III)	-	-	(3)	-	-	-	-	(гн. зм.)	(I) (II) A) (III) A)	
41.	Coturnix coturnix	Перепілка	-	-	-	(III)	(II)	-	(3)	-	-	-	-	(гн.)	(II B)	
Tetraonidae – Родина Тетерукові																
42.	Lyrurus tetrix	Тетерук	Зн.	-	-	(III)	-	-	(3)	+	-	-	-	(гн. зм.)	-	
43.	Tetrao urogallus	Глухар	Зн.	-	-	(II)	-	-	-	+	-	-	-	(гн. зм.)	(I) (II B) (III) B)	
44.	Tetrastes bonasia	Орябок	Вр.	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(гн. зм.)		

GRUIFORMES – РЯД ЖУРАВЛЕПОДІБНІ																
Gruidae – Родина Журавлеві																
45.	Grus grus	Журавель сірий	Рід. +II	-	-	(II)	*(I, II)	(II)	(2)	+	-	-	-	(пр.)	(I)	
Rallidae – Родина Пастушкові																
46.	Crex crex	Деркач	-	(R)	(NT A3c)	(II)	-	-	(1)	+	-	-	-	(гн.)	(I)	
CHARADRIIFORMES - РЯД СИВКОПОДІБНІ																
Chradriidae-Родина Сивкові																
47.	Chradrius dubius	Пісочник малий	-	-	-	(II)	*(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	-	
48.	Vanellus vanellus	Чайка	-	-	-	(III)	*(II)	-	(2)	-	-	-	-	(гн.)	(II B)	
Scolopacidae-Родина Баранцеві																
49.	Tringa hypoleucos	Перевізник	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
50.	Scolopax rusticola	Слуква	-	-	-	(III)	(I, II)	-	(3)	+	-	-	-	(гн.)	(II A) (III B)	
51.	Actitis hypoleucos	Набережник	-	-	-	(II)	*(I, II)	-	(3)	-	-	-	-	(гн.)	-	
Laridae -Родина мартинів																
52.	Larus ridibundus	Мартин звичайний	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(лт.)	(II B)	
53.	Sterna hirundo	Крячок річковий	-	-	-	(II)	*(II)	-	-	-	-	-	-	(лт.)	-	
COLUMBIFORMES-РЯД ГОЛУБОПОДІБНІ																
Columbidae-Родина Голубові																
54.	Columba palumbus	Припутень	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(гн.)	(I) (II A)	

															(III A)	
55.	<i>Columba oenas</i>	Голуб – синяк	Вр.	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	(II B)	
56.	<i>Columba livia</i>	Голуб сизий	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(II A)	
57.	<i>Streptoplia decaocto</i>	Горлиця садова	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(II B)	
58.	<i>Streptoplia turtur</i>	Горлиця звичайна	-	-	-	(III)	-	-	(3)	-	-	-	-	(ЗМ.)	(II B)	
CUCULIFORMES-РЯД ЗОЗУЛЕПОДІБНІ																
Cuculidae-Родина Зозулеві																
59.	<i>Cuculus canorus</i>	Зозуля	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
STRIGIFORMES-РЯД СОВОПОДІБНІ																
Strigidae-Родина Совові																
60.	<i>Athene noctua</i>	Сич хатній	-	-	-	(II)	-	(II)	(3)		-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
61.	<i>Aegolius funereus</i>	Сич волохатий	(IV)	-	-	(II)	-	(II)	-	+	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
62.	<i>Bubo bubo</i>	Пугач звич.	(II)	-	-	(II)	-	(II)	(3)	+	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
63.	<i>Atio otus</i>	Сова вухата	-	-	-	(II)	-	(II)	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
64.	<i>Strix uralensis</i>	Сова довгохвоста	(IV)	-	-	(II)	-	(II)	-	+	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
65.	<i>Strix aluco</i>	Сова сіра	-	-	-	(II)	-	(II)	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
66.	<i>Otus scops</i>	Совка /сплюшка/	Рід.	-	-	(II)	-	(II)	(2)	+	-	-	-	(ГН.)	-	
67.	<i>Glaucidium passerinum</i>	Сичик - горобець	(IV)	-	-	(II)	-	(II)	-	+	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
CAPRIMULQIFORMES-РЯД ДРІМЛЮГОПОДІБНІ																
Caprimulgidae-Родина Дрімлюгові																

68.	Caprimulgus europaeus	Дрімлюга	-	-	-	(II)	-	-	(2)	+	-	-	-	(ГН.)	(I)	
MESROPODIFORMES-РЯД СТРИЖЕПОДІБНІ																
Apodidae-Родина Серпокрильцеві																
69.	Apus apus	Серпокрилець чорний	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
CORACIFORMES-РЯД РАКШЕПОДІБНІ																
Alcedinidae-Родина Рибалочкові																
70.	Alcedo atthis	Рибалочка	-	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
URUPIFORMES-РЯД ОДУДОПОДІБНІ																
Urupidae-Родина Одудові																
71.	Urupa erops	Одуд	-	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	(ГН.)	-	
PICIFORMES-РЯД ДЯТЛОПОДІБНІ																
Picidae-Родина Дятлові																
72.	Junx torquilla	Крутиголовка	-	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	(ГН.)	-	
73.	Picus viridis	Дятел зелений	Вр.	-	-	(II)	-	-	(2)	+	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
74.	Picus canus	Дятел сивий	-	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
75.	Dendrocopos major	Строкатий дятел велик.	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
76.	Dendrocopus	Дятел	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	(I)	

	medius	середній																ЗМ.)		
77.	Dendrocopus minor	Дятел малий	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
78.	Dryocopus martius	Жовна чорна	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
79.	Picoides tridactylus	Дятел трипалий	Вр.	-	-	(II)	-	-	(3)	+	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
80.	Dendrocopus syriacus	Дятел сирійський	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
81.	Dendrocopus leucotos	Дятел біло спинний	Рід.	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
PASSERIFORMES-РЯД ГОРОПЦЕПОДІБНІ																				
Hirundinidae-Родина Ластівкові																				
82.	Hirundo rustica	Ластівка сільська	-	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
83.	Delichon urbica	Ластівка міська	-	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
84.	Riparia riparia	Ластівка берегова	-	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
Alaudidae-Родина Жайворонкові																				
85.	Alauda arvensis	Жайворонок польовий	-	-	-	(III)	-	-	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	(II B)	
86.	Galerida cristata	Жайворонок чубатий (посмітюха)	-	-	-	(III)	-	-	(3)	+	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
87.	Lullula arborea	Жайворонок лісовий	-	-	-	(III)	-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	(I)	
Motacillidae-Родина Плискові																				
88.	Anthus trivialis	Щеврик лісовий	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
89.	Anthus	Щеврик	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	

	pratensis	лучний														
90.	Anthus spinoletta	Щеврик гірський	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
91.	Motacilla alba	Плиска біла	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
92.	Motacilla cinerea	Плиска гірська	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
93.	Motacilla flava	Плиска жовта	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
Laniidae-Родина Сорокопудові																
94.	Lanius excubitor	Сорокопуд – жулан	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	
95.	Lanius collurio	Сорокопуд терновий	Рід.	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	(ГН.)	(I)	
Oriolidae-Родина Вивільгові																
96.	Oriolus oriolus	Вивільга	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
Sturnidae-Родина Шпакові																
97.	Sturnus vulgaris	Шпак звичайний	-	-	-	-	-	-	(3)	-	-	-	-	(ГН. зм.)	(II B)	
Corvidae-Родина Воронові																
98.	Corvus corax	Крук	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зм.)		
99.	Corvus cornix	Ворона сіра	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зм.)		
100.	Corvus frugilegus	Грак	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зм.)	(II B)	
101.	Coleus monedula	Галка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зм.)	(II B)	

102.	<i>Pica pica</i>	Сорока	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(Гн. ЗМ.)	(II B)	
103.	<i>Garrulous glandarius</i>	Сойка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(Гн. ЗМ.)	(II B)	
104.	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	Горіхівка	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(Гн. ЗМ.)	-	
Bombycillidae-Родина Омелюхові																	
105.	<i>Bombicilla garrulous</i>	Омелюх	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ЗМ.)	-	
Cinellidae-Родина Пронуркові																	
106.	<i>Cinclus cinclus</i>	Пронурок	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(Гн. ЗМ.)	-	
Troglodytidae-Родина Кропивникові																	
107.	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Кропивник	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(Гн. ЗМ.)	(I)	
Prunellidae-Родина Тинівкові																	
108.	<i>Prunella modularis</i>	Тинівка лісова	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(Гн.)	-	
Sylviidae-Родина Кропив'янкові																	
109.	<i>Sylvia nisoria</i>	Кропив'янка рябогруда	-	-	-	(II)	-	-	-	+	-	-	-	-	(Гн.)	(I)	

110.	<i>Silvia atricapilla</i>	Кропив'янка чорноголова	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
111.	<i>Silvia borin</i>	Кропив'янка садова	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
112.	<i>Silvia communis</i>	Кропив'янка сіра	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
113.	<i>Silvia curruca</i>	Кропив'янка прудка	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
114.	<i>Locusrella lustinoides</i>	Кобилочка солов'їна	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ЗЛ.)	-	
115.	<i>Hippolais icterina</i>	Берестянка звичайна	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
116.	<i>Phylloscopus trochillus</i>	Вівчарик весняний	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
117.	<i>Phylloscopus collybita</i>	Вівчарик – ковалик	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
118.	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Вівчарик жовтобровий	-	-	-	(II)	-	-	(2)	-	-	-	-	(ГН.)	-	
Regulidae - Родина золотомушкові																
119.	<i>Regulus regulus</i>	Золото мушка жовточуба	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
120.	<i>Regulus ignicapillus</i>	Золото мушка червоночуба	(IV)	-	-	(II)	-	-	-	+	-	-	-	(ГН.)	-	
Muscicapidae-Родина Мухоловкові																
121.	<i>Muscicapa striata</i>	Мухоловка сіра	-	-	-	(II)	(II)	-	(3)	-	-	-	-	(ГН.)	-	
122.	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Мухоловка строката	-	-	-	(II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	

123.	<i>Ficedula albicollis</i>	Мухоловка білошия	-	-	-	(II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	-	
124.	<i>Ficedula parva</i>	Мухоловка мала	-	-	-	(II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	-	
125.	<i>Saxicola torquata</i>	Трав'янка чорноголова	-	-	-	(II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	-	
126.	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Кам'янка звичайна	-	-	-	(II)	(II)	-	(3)	-	-	-	-	(гн.)	-	
Turdidae-Родина Дроздові																
127.	<i>Saxicola rutetra</i>	Трав'янка лучна	-	-	-	(II)		-		-	-	-	-	(гн.)	-	
128.	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Горихвістка звичайна	-	-	-	(II)	(II)	-	(2)	-	-	-	-	(гн.)	-	
129.	<i>Phoenicurus ochrurus</i>	Горихвістка чорна	-	-	-	(II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	-	
130.	<i>Erithacus rubecula</i>	Вільшанка /малинівка/	-	-	-	(II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	-	
131.	<i>Luscinia luscinia</i>	Соловейко східний	-	-	-	(II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	(I)	
132.	<i>Turdus pilaris</i>	Дрізд – чикотень	-	-	-	(III)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн. зм.)	(II B)	
133.	<i>Turdus torquatus</i>	Дрізд гірський /біловолий/	-	-	-	(II)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)		
134.	<i>Turdus merula</i>	Дрізд чорний	-	-	-	(III)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн. зм.)	(II B)	
135.	<i>Turdus iliacus</i>	Дрізд білобровий	-	-	-	(III)	(II)	-	-	-	-	-	-	(пр.)		
136.	<i>Turdus philomelos</i>	Дрізд співочий	-	-	-	(III)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	(II B)	
137.	<i>Turdus</i>	Дрізд	-	-	-	(III)	(II)	-	-	-	-	-	-	(гн.)	(II)	

	viscivorus	омелюх				)									зМ.)	В)	
Aegithalidae - Родина Довгохвостосиницеві																	
138.	Aegithalos caudatus	Довгохвоста синиця	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
Paridae-Родина Синицеві																	
139.	Parus major	Синиця велика	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
140.	Parus caeruleus	Синиця блакитна /лазарівка/	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
141.	Parus cristatus	Синиця чубата	-	-	-	(II)	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
142.	Parus ater	Синиця чорна /московська/	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	(I)	
143.	Parus palustris	Гаїчка чорноголова	-	-	-	(II)	-	-	(3)	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
144.	Parus montanus	Гаїчка - пухляк	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
Sittidae-Родина Повзиківі																	
145.	Sitta europaea	Повзик звичайний	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
Certhiidae-Родина Підкоришникові																	
	Certhia familiaris	Підкоришник звичайний /пищуха/	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
Passeridae -Родина Горобцеві																	
146.	Passer domesticus	Горобець хатній	-	-	-		-	-	(3)	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	
147.	Passer	Горобець	-	-	-	(III)	-	-	(3)	-	-	-	-	-	(ГН. зМ.)	-	

	montanus	польовий				)								ЗМ.)		
Fringillidae-Родина В'юркові																
148.	Fringilla coelebs	Зяблик	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН.)	-	
149.	Serinus canaria	В'юнок канарковий	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
150.	Chloris chloris	Зеленяк	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
151.	Carduelis carduelis	Щиглик	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
152.	Spinus spinus	Чиж	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
153.	Acanthis cannabina	Коноплянка	-	-	-	(II)	-	-	(2)	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
154.	Pyrrhula pyrrhula	Снігур	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
155.	Coccothraustes coccothraustes	Костогриз /дубоніс/	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
156.	Loxia curvirostra	Шишкар ялиновий	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
157.	Serinus serinus	Щедрик	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	-	
Emberizidae-Родина Вівсянкові																
158.	Emberiza citrinella	Вівсянка звичайна	-	-	-	(II)	-	-	-	-	-	-	-	(ГН. ЗМ.)	(I)	
THERIA-КЛАС ССАВЦІ																
INSECTIVORA-РЯД КОМАХОЇДНІ																
Erinaceidae-Родина Їжакові																

	barbastellus	європейський														
173.	Eptesicus nilsonii	Кажан північний	РК			2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
174.	Myotis nattereri	Нічниця вйчаста (наттерера)	ВР	VU	NT	2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
175.	Myotis bechsteinii	Нічниця довговуха	ВР	VU	NT	2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
176.	Myotis brandtii	Нічниця Брандта	РК			2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
177.	Myotis dasycneme	Нічниця ставкова	ЗК	NT	NT	2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
178.	Myotis daubentonii	Нічниця водяна	ВР			2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
179.	Nyctalus leisleri	Вечірниця мала	РК			2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
180.	Nyctalus noctula	Вечірниця руда	ВР			2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
181.	Pipistrellus nathusii	Негопир Натузіуса (лісовий)	НО			2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
182.	Pipistrellus pipistrellus	Негопир звичайний	ВР			3	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
183.	Rhinolophus hipposideros	Підковоніс малий	ВР	NT		2	2*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LEPORIFORMES-РЯД ЗАЙЦЕПОДІБНІ																

	agrarius	польова															
197.	Apodemus flavicolis	Миша жовтогорла	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
198.	Micromys minutus	Миша маленька	-	-	(LR/nt)		-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	
199.	Clethrionomys glareolus	Полівка руда лісова	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
200.	Microtus subterraneus	Полівка підземна	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
201.	Microtus agrestis	Полівка темна	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
202.	Microtus arvalis	Полівка звичайна	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
203.	Mus musculus	Миша хатня	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ARTIODACTYLA-РЯД ПАРНОКОПИТНІ																	
Suidae-Родина Свинячі																	
204.	Sus scrofa	Свиня дика, кабан	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Cervidae-Родина Оленеві																	
205.	Cervus elaphus	Олень благородний європ.	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	II	-	-	
														(*)			
														IV			
206.	Capreolus capreolus	Козуля європейська	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bovidae-Родина Порожнисторогі /маржинові/																	
207.	Bison bonasus	Зубр європейський	(VI)	(V)	(EN A2ce, C2a)	(III)	-	-	-	+		+	II	-	-		
														(*)			
														IV			
CANIFORMES-РЯД ХИЖІ																	
Canidae-Родина Собачі																	

208.	Canis lupus	Вовк	-	(V)	-	(II)	(I, II)	-	-	+	-	-	II IV, V	-	-	
209.	Vulpes vulpes	Лисиця	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
210.	Nyctereutes procyonoidae	Єнотовидний собака	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ursidae-Родина Ведмежі																
211.	Ursus arctos	Ведмідь бурий	Зн.	(*)	+	(II)	-	+	-	+	-	-	II (* IV	-	-	
Felidae-Родина Котячі																
212.	Felis silvestris	Кіт лісовий	(I)	-	-	(II)	-	(II)	-	+	-	-	II	-	-	
213.	Lynx lynx	Рись	(II)	(*)	-	(III)	-	(II)	-	+	-	-	II (* IV, V	-	-	
Mustelidae-Родина куницеви																
214.	Marter marter	Куниця лісова	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
215.	Mustela nivalis	Ласка	-	-	-	(III)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
216.	Mustela erminea	Горностай	(IV)	-	-	(III)	-	-	-	+	-	-	-	-	-	
217.	Mustela lutreola	Норка європейська	(II)	-	(EN Alace)	(II)	-	-	-	+	-	-	II (* IV	-	-	
218.	Mustela putorius	Тхір чорний	Неоц.	-	+	(III)	-	-	-	-	-	-	V	-	-	
219.	Meles meles	Борсук		-	-	(III)	-	-	-	+	-	-	-	-	-	

232.	Sabanejewia aurata Filippi	Щипівка гірська	-	-	(DD)	-	-	-	-	-	+	-	+	II(0)	-	-	
Balitoridae-Родина Балігорові																	
233.	Barbatula barbatula	Слизик	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	
SALMONIFORMES-РЯД ЛОСОСЕПОДІБНІ																	
Salmonidae-Родина лосоसेві																	
234.	Hucho hucho	Лосось дунайський	(II)	(E)	(EN A2bcd e, B1+ 2bce)	(III)	-	-	-	-	+	+	+	II(V) V	-	-	
235.	Salmo gairdnerii	Форель райдужна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
236.	S. trutta	Форель струмкова	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+		-	-	
237.	Thymallus thymallus	Харіус європейський	(II)	-	-	(III)	-	-	-	-	+	-	-	V	-	-	
GADIFORMES-РЯД ТРІСКОПОДІБНІ																	
Gadidae -Родина тріскові																	
238.	Lota lota	Минь річковий	Vp.	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	
РЯД СКОРПЕНОПОДІБНІ-РЯД СКОРПЕНОПОДІБНІ																	
Cottidae-Родина бабцеві																	
239.	Cottus gobio	Бабець-головач	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	II(0)	-	-	
240.	C. poecilopus Heckel	Бабець барвистоногий	-	-	-	(III)	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	
PERCIFORMES-РЯД ОКУНЕПОДІБНІ																	
Percidae-Родина окуневі																	
241.	Zingel streber	Чоп малий	(III)	(V)	(VU)	(III)	-	-	-	-	+	+	-	II	-	-	

					Alce+ 2ce	)							V			
MALACOSTRACA-КЛАС ВИЩІ РАКИ																
242.	Astacus astacus	Широко палий рак	(III)	(V)	(VU B2bee + 3bcd)	(III)	-	-	-	+	-	+	V	-	-	
HIRUDINEA-КЛАС П'ЯВКИ																
243.	Hirudo medicinalis	П'явка медична	(II)	(I)	(LR/nt)	(III)	-	(II)	-	+	-	-	V	-	-	
*BIVALVIA – КЛАС ДВОСТУЛКОВІ МОЛЮСКИ																
244.	*Unio crassus	Перлівниця товстостінна	-	(V)	(LR/nt)	-	-	-	-	+	-	-	II IV	-	-	
*GASTROPODA – КЛАС ЧЕРЕВОНОГІ МОЛЮСКИ																
245.	*Helix pomatia	Равлик виноградний	-	(R)	-	(III)	-	-	-	+	-	-	V	-	-	
246.	Balea fallax (Rssm.)	Равлик замкнений оманливий	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
247.	Trochulus bielzi (A. Schm.)	Равлик волохатий (трохулюс) Більца	Вр.-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
248.	Plicuteria lubomirskii	Равлик Любомирськ ого	Вр.													
ТИП КИШКОВОПОРОЖНИННИ - COELENTERATA																
HYDROZOA – КЛАС ГІДРОЇДНІ																
249.	Hydra vulgaris Pale	Гідра звичайна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
СЕРФАЛОРНУНЧА - ТИП ГОЛОВОХОБОТНІ																
НЕМАТОМОРФА – КЛАС ВОЛОСОВІ																

277.	<i>Coenonympha pamphilus</i> L.	Сінниця звичайна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
278.	<i>Vanessa atalanta</i> L.	Адмірал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
279.	<i>Celastrina argiolus</i> L.	Синявець крупнянний	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
280.	<i>Aphantopus hyperantus</i>	Вічко чорно-буре	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
281.	<i>Inachis io</i>	Пав'яче вічко денне	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
282.	<i>Erebia ligea</i>	Чорнушка кофейна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
283.	<i>Erebia aethiops</i>	Чорнушка ефіопка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
284.	<i>Synthia cardui</i>	Реп'яхівка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
285.	<i>Gonepteryx rhamni</i>	Лимонниця	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
286.	<i>Dendrolimus pini</i>	Коконопряд сосновий	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
287.	<i>Apatura ilia</i>	Перелівниці вербової (мала)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
288.	<i>Papilio machaon</i>	Махаон	(II)	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
289.	<i>Iphiclides podalirius</i>	Подалірія	(II)	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
290.	<i>Limenitis populi</i>	Стрічкарка тополева	(II)	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
291.	<i>Apatura iris</i>	Райдужниця велика	(II)	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
292.	<i>Nymphalis xanthomelas</i>	Ванесса чорно-руда	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-

Примітка. Для кожного виду вказана його наявність (+) чи відсутність (-).
 Созологічний статус: **ЧКУ** – Червона книга України (2009) (Зк – зниклий вид, Зн – зникаючий, Вр – вразливий, Рд – рідкісний, Но – неоцінений, Нв – недостатньо відомий); **ЄЧС** – Європейський червоний список; **ЧС МСОП** – Червоний список Міжнародного союзу охорони природи (Фауна України, 2010) (категорії: DD – недостатньо даних, CR – вид перебуває у критичному стані, EN – перебуває в небезпечному стані, VU – вразливий, NT – близький до стану загрози зникнення, NE – неоцінений, LC – відносно благополучний; EX – зниклий; EW – зниклий у дикому стані); **БєК** – Бернська конвенція (Ссавці України, 1999) (додаток II – види підлягають особливій охороні, додаток III – підлягають охороні); **Бок** – Боннська конвенція (Фауна України, 2010) (додаток II – види з несприятливим статусом охорони; **КТВ** – Вашингтонська конвенція (про торгівлю видами) (додаток I – види знаходяться під загрозою зникнення, додаток II – можуть опинитися під загрозою зникнення); **НД** – Оселищна директива (Habitat Directive) Європейського союзу з відповідними додатками; **ВД** – Директива Євросоюзу з охорони диких видів птахів з відповідними додатками; **РР** – регіонально рідкісні види; Птахи **загальноєвропейської** природоохоронної значущості, категорії **СПЕС** – птахи загальноєвропейської природоохоронної значущості (Birds in Europe, 2004) (1 – види, які перебувають під загрозою глобального зникнення, 2 – види, поширення яких обмежене Європейським континентом та які мають несприятливий охоронний статус, 3 – види, які широко розповсюджені, але мають несприятливий охоронний статус); **Енд. в.** – ендемічні види; **Релікт.** – реліктові види.

ст. переб. птах. – статус перебування птахів: гн – гніздовий, зм – зимуючий, лт – літучий, пр – пролітний, зл – залітний.

На основі узагальнення зведених таблиць «чисельності хребетних тварин» у часовому аспекті 1997 – 2020 р. встановлене перебування низки представників тваринного світу, які є рідкісними, зникаючими, і вимагають негайних заходів охорони. З безхребетних до них належать 19 видів з 19 родів, 16 родин, 9 рядів і 5 класів (таблиця).

Таблиця 6.2.1

**Чисельність рідкісних та зникаючих видів тварин,
оцінка стану їх збереження**

Назва виду латинською мовою	Тип пере- буван ня	Чисель- ність	Тенде- нція дина- міки	Значу- щість, збере- ження	Актуаль ність збере- ження	Оцінка збере- ження
1	2	3	4	5	6	7
Група видів						
Вид						
ЗЕМНОВОДНІ						
<i>Salamandra salamandra</i>	Ос.	51-100	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Triturus montandoni</i>	Ос.	51-100	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Triturus alpestris</i>	Ос.	11-50	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Bombina (bombina) variegata</i>	Ос.	101-250	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
ПЛАЗУНИ						
<i>Elaphe longissima</i>	Ос.	>30	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Coronella austriaca</i>	Ос.	>20	Задов.	Пошир.	Контрол.	Задов.
ПТАХИ						
<i>Milvus migrans</i>	Ос.	>10	Спорад.	На межі	Контрол.	Задов.
<i>Lyrurus tetrix</i>	Ос.	>5	Спорад.	На межі	Контрол.	Незадов.
<i>Tetrastes bonasia</i>	Ос.	>5	Зменш.	На межі	Контрол.	Незадов.
<i>Columba oenas</i>	Міг.	51-100	Збільш.	Неважл.	Контрол.	Добр.
<i>Otus scops</i>	Ос.	>10	Спорад.	На межі	Контрол.	Задов.
<i>Coracias garrulus</i>	Міг.	>5	Зменш.	На межі	Контрол.	Незадов.
<i>Picus viridis</i>	Ос.	>30	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Dendrocopos leucotos</i>	Ос.	>40	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Picoides tridactylus</i>	Ос.	>40	Задов.	Пошир.	Контрол.	Задов.
<i>Ciconia nigra</i>	Міг.	6-10	Задов.	Неважл.	Контрол.	Задов.
<i>Milvus milvus</i>	Міг.	6-10	Спорад.	Неважл.	Контрол.	Задов.
<i>Hieraaetus pennatus</i>	Міг.	6-10	Спорад.	Неважл.	Контрол.	Задов.
<i>Aquila pomarina</i>	Міг.	1-5	Спорад.	Неважл.	Контрол.	Задов.
<i>Aquila chrysaetos</i>	Міг.	>5	Спорад.	Неважл.	Контрол.	Задов.
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Міг.	>5	Спорад.	Неважл.	Контрол.	Задов.
<i>Tetrao urogallus</i>	Міг.	>5	Спорад.	Неважл.	Контрол.	Задов.

<i>Grus grus</i>	Міг.	11-50	Збільш.	Неважл.	Контрол.	Добр.
<i>Aegolius funereus</i>	Ос.	>10	Задов.	На межі	Контрол.	Задов.
<i>Bubo bubo</i>	Ос.	>10	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Strix uralensis</i>	Ос.	>10	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Glaucidium passerinum</i>	Ос.	>5	Задов.	На межі	Контрол.	Задов.
<i>Regulus ignicapillus</i>	Міг.	>30	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
ССАВЦІ						
<i>Crocidura leucodon</i>	Ос.	>30	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Neomys anomalus</i>	Ос.	>30	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Myotis myotis</i>	Ос.	>40	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Eptesicus serotinus</i>	Ос.	>30	Збільш.	На межі	Контрол.	Добр.
<i>Myotis nattereri</i>	Ос.	>20	Задов.	На межі	Контрол.	Добр.
<i>Plecotus auritus</i>	Ос.	>20	Задов.	На межі	Контрол.	Добр.
<i>Bison bonasus</i>	Міг.	1-5	Зменш.	Надзв.	План.	Незадов.
<i>Felis silvestris</i>	Ос.	11-50	Задов.	Надзв.	Контрол.	Задов.
<i>Lynx lynx</i>	Ос.	1-5	Задов.	Надзв.	Контрол.	Задов.
<i>Ursus arctos</i>	Міг.	1-5	Спорад.	Надзв.	План.	Незадов.
<i>Mustela putorius</i>	Ос.	1-5	Задов.	Надзв.	Передб.	Задов.
<i>Mustela erminea</i>	Міг.	>5	Задов.	Пошир.	Контрол.	Задов.
<i>Mustela lutreola</i>	Міг.	>5	Задов.	На межі	Контрол.	Задов.
<i>Lutra lutra</i>	Ос.	1-6	Задов.	Надзв.	Контрол.	Задов.
<i>Sicista (Apodemus) silvaticus</i>	Ос.	11-50	Задов.	Пошир.	Контрол.	Задов.
МІНОГИ						
<i>Eudontomyzon mariae</i>	Міг.	К	Задов.	На межі	Контрол.	Задов.
П'ЯВКИ						
<i>Hirudo medicinalis</i>	Ос.	К	Задов.	На межі	Контрол.	Задов.
КІСТКОВІ РИБИ						
<i>Barbus barbus</i>	Ос.	С	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
<i>Lota lota</i>	Ос.	К	Задов.	На межі	Контрол.	Задов.
<i>Hucho hucho</i>	Міг.	V	Зменш.	На межі	Контрол.	Задов.
<i>Thymallus thymallus</i>	Міг.	К	Зменш.	На межі	Контрол.	Задов.
<i>Zingel streber</i>	Міг.	К	Спорад.	На межі	Контрол.	Задов.
ВИЦІ РАКИ						

Astacus Astacus	Ос.	С	Збільш.	На межі	Контрол.	Добр.
КОМАХИ						
Xylocopa valga	Ос.	С	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Aromia Moschata	Ос.	К	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Acherontia atropos	Ос.	С	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Agria Tau	Ос.	К	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Anax imperator	Ос.	К	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Lucanus cervus	Ос.	К	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Iphiclides podalirius	Ос.	К	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Limenitis Populi	Ос.	К	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Papilio machaon	Ос.	К	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Apatura Iris	Ос.	К	Задов.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Calopteryx virgo	Ос.	К	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Calopteryx virgo	Ос.	К	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Parnassius mnemosyne	Ос.	К	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.
Sympetrum pedemontanum	Ос.	К	Збільш.	Пошир.	Контрол.	Добр.

ПРИМІТКА: Типи перебування для тварин: осілий вид (*ос.*), зустрічається в період розмноження (*розмн.*), під час зимівель (*зим.*), міграцій (*міг.*) чи на окремій стадії розвитку (*стад.*).

За неможливості точного визначення чисельності виду, проводиться приблизна її оцінка за схемою: 1-5, 6-10, 11-50, 51-100, 101-250, 251-500, 501-1000, 1001-10000, >10 тис. особин. Коли рівень чисельності популяції невідомий, то бажано вказати її хоча б приблизно >...(понад ...) або <... і менше, ніж...). В певних випадках доцільно вказувати не кількість особин при цифрі вказується мала латинська буква "i"- individuals; приклади: 50i, > 1000i), а кількість пар особин ((при цифрі вказується мала латинська буква "p" - pairs: приклади: 50p, > 100p) або навіть кількість самок (приклад: 20f) і самців (приклад: 30m) окремо.

Для ссавців, земноводних/плазунів та риб може робитися загальна оцінка як- то: "звичайний вид", маючи на увазі - категорії рідкості „чисельний вид” і common, С), а також “рідкісний вид” (rare, R), “дуже рідкісний вид” (very rare, V) чи взагалі “вид присутній” (present, ставиться велика латинська буква “P”).

Тенденція динаміки чисельності та поширення виду: задовільна і стабільна і *задов.*), ареал поширення і чисельність зменшується (*зменш.*), ареал поширення і чисельність збільшується (*збільш.*), вид зустрічається спорадично (*спорад.*).

Значущість збереження виду на даній території: надзвичайно важливо зберігати, оскільки вид є ендемічним для певного (вказати якого) регіону (*надзв.*); вид поширений на межі свого ареалу (*на межі*); вид широко поширений (*пошир.*); територія не є важливою для збереження цього виду (*неважл.*).

Актуальність збереження виду на даній території: проводиться постійний моніторинг за поширенням і чисельністю виду (*контрол.*), заплановані спеціальні заходи щодо збереження виду (*план.*), здійснення природоохоронних заходів щодо збереження виду передбачається згодом (*передб.*), вид зустрічається спорадично і не входить до складу пріоритетних видів даної території (*безконтр.*).

Оцінка збереження видів: „добре збереження” (*добр.*), „задовільне збереження” (*задов.*), „незадовільне збереження” (*незадов.*).

6.2. ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНИХ СЕРЕДОВИЩ.

Природне середовище зберігається в рамках функціонального зонування території. Типів рідкісних природних середовищ Європи відповідно до Резолюції №4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції на території національного природного парку «Вижницький» поки-що не виявлено. Чисті букові ліси, які досить фрагментарно поширені на території парку швидше всього мають штучне походження, сіривільшаники мають незначне поширення по заплавах р. Стебник, Сухий.

Таблиця 6.2.2.

Види тварин НПП «Вижницький», які входять в перелік Бернської конвенції

НАЗВА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	НАЗВА ЛАТИНСЬКОЮ МОВОЮ
<i>Птахи</i>	
Беркут	aquila chrysaetos
Волове очко	troglodytes troglodytes
Глухар	tetrao urogallus
Деркач	crex crex
Дрімлюга	caprimulgus europaeus
Дятел сивий	picus canus
Дятел трипалий	picoides tridactylus
Жайворонок лісовий	lullula arborea
Журавель сірий	grus grus
Лебідь-крикун	cygnus cygnus
Лелека білий	ciconia ciconia
Лелека чорний	ciconia nigra
Орлан-білохвіст	haliaetus albicilla
Осоїд	pernis apivorus
Підорлик малий	aquila pomarina
Пугач звичайний	bubo bubo
Рибалочка блакитна	alcedo atthis
Сич волохатий	aegolius funereus
Сичик-горобець	glaucidium passerium
Сова довгохвоста	strix uralensis

Соловейко східний	luscinia svecica
Строкатий дятел середній	dendrocopos medius
Чорний дятел	dendrocopos medius
Шуліка рудий	milvus milvus
Шуліка чорний	milvus migrans
Земноводні	
Кумка жовточерева	bombina variegata
Амфібії	
Тритон карпатський	triturus montandoni
Круглороти	
Мінога українська	eudontomyzon mariae

Таблиця 6.2.3.

**ВИДИ ТВАРИН ЯКІ ЗАНЕСЕНІ ДО ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ .
(81 ВИД) (станом на 2022р.)**

<u>№ п/п</u>	<u>Українська назва</u>	<u>Латинська назва</u>
1.	П'явка медична	Hirudo medicinalis
2.	Широкопалий рак	Astacus Astacus
3.	Равлик (плікутерія) Любомирського	Plicuteria lubomirskii
4.	Волохатий равлик (трохулюс) Більця	Trochulus bielzi
5.	Красуня-діва	Calopteryx virgo
6.	Дозорець-імператор	Anax imperator
7.	Жук-олень	Lucanus cervus
8.	Вусач мускусний	Aromia Moschata
9.	Подалірій	Iphiclides podalirius
10.	Стрічкарка тополева	Limenitis Populi
11.	Махаон	Papilio machaon
12.	Райдужниця велика	Apatura Iris
13.	Бражник мертва голова	Acherontia atropos
14.	Сатурнія руда	Aglia Tau
15.	Ксилокопа звичайна	Xylocopa valga
16.	Кордулегастер двозубчастий	Cordulegaster bidentata
17.	Офіогомфус Цецилія	Ophiogomphus cecilia
18.	Бабка перев'язана	Sympetrum pedemontanum
19.	Мнемозина	Parnassius mnemosyne
20.	Ведмедиця-господиня	Callimorpha dominula
21.	Мінога українська	Eudontomy zon mariae
22.	Марена звичайна	Barbus barbus
23.	Лосось дунайський	Hucho hucho
24.	Харіус європейський	Thymallus thymallus
25.	Минь річковий	Lota lota
26.	Чоп малий	Zingel streber
27.	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra

28.	Тритон альпійський (гірський)	<i>Triturus (mesotriton) alpestris</i>
29.	Тритон карпатський	<i>Triturus montandoni</i>
30.	Кумка жовточерева	<i>Bombina (bombina) variegata</i>
31.	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i>
32.	Полоз ескулапів	<i>Elaphe longissima</i>
33.	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>
34.	Шуліка рудий	<i>Milvus milvus</i>
35.	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans</i>
36.	Орел –карлик	<i>Hieraaetus pennatus</i>
37.	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i>
38.	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i>
39.	Орлан білохвіст	<i>Haliaeetus albicilla</i>
40.	Тетерук	<i>Lyrurus tetrix</i>
41.	Глухар	<i>Tetrao urogallus</i>
42.	Орябок	<i>Tetrastes bonasia</i>
43.	Журавель сірий	<i>Grus grus</i>
44.	Голуб-синяк	<i>Columba oenas</i>
45.	Пугач звичайний	<i>Bubo bubo</i>
46.	Совка (сплюшка)	<i>Otus scops</i>
47.	Сич волохатий	<i>Aegolius funereus</i>
48.	Сичик - горобець	<i>Glaucidium passerinum</i>
49.	Сова довгохвоста	<i>Strix uralensis</i>
50.	Жовна зелена (дятел зелений)	<i>Picus viridis</i>
51.	Дятел білоспинний	<i>Dendrocopos leucotos</i>
52.	Дятел трипалий	<i>Picoides tridactylus</i>
53.	Сорокопуд – жулан (сірий)	<i>Lanius excubitor</i>
54.	Золотомушка червоночуба	<i>Regulus ignicapillus</i>
55.	Білозубка велика	<i>Crocodyra leucodon</i>
56.	Кутора мала	<i>Neomys anomalus</i>
57.	Нічниця велика	<i>Myotis myotis</i>
58.	Нічниця в'їчаста(наттерера)	<i>Myotis nattereri</i>
59.	Вухань звичайний	<i>Plecotus auritus</i>
60.	Кажан (Лилик) пізній	<i>Eptesicus serotinus</i>
61.	Лилик двоколірний	<i>Vespertilio murinus</i>
62.	Широковух європейський	<i>Barbastella barbastellus</i>
63.	Кажан північний	<i>Eptesicus nilsonii</i>
64.	Нічниця довговуха	<i>Myotis bechsteinii</i>
65.	Нічниця Брандта	<i>Myotis brandtii</i>
66.	Нічниця ставкова	<i>Myotis dasycneme</i>
67.	Нічниця водяна	<i>Myotis daubentonii</i>
68.	Вечірниця мала	<i>Nyctalus leisleri</i>
69.	Вечірниця руда	<i>Nyctalus noctula</i>
70.	Нетопир Натузіуса	<i>Pipistrellus nathusii</i>

71.	Нетопир звичайний	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
72.	Підковоніс малий	<i>Rhinolophus hipposidero</i>
73.	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
74.	Горностай	<i>Mustela erminea</i>
75.	Норка європейська	<i>Mustela lutreola</i>
76.	Тхір лісовий (чорний)	<i>Mustela putorius</i>
77.	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>
78.	Миша (мишівка) лісова	<i>Sicista (Apodemus) silvaticus</i>
79.	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>
80.	Рись	<i>Lynx lynx</i>
81.	Зубр європейський	<i>Bison bonasus</i>

Акцент в ході досліджень здійснювався, в основному, на виявлення видового складу червонокнижних видів тварин. Загалом, в межах НПП "Вижницький" виявлено 81 вид з числа занесених до третього видання Червоної книги України (2009).

В 07.07.2022 році під час польових досліджень, в урочищі Стіжок виявлено та сфотографовано червонокнижного птаха - Сова довгохвоста *Strix uralensis* Pallas, 1771, який знаходився на букові. Всього підраховано одну особину.

Рис.6.2.1 . Сова довгохвоста *Strix uralensis* Pallas, 1771, ЧКУ. Урочище Стіжок. Фото Одочука П.

Рис. 6.2.2 Саламандра плямиста (*Salamandra atra*) ЧКУ.
У підніжжя гори Стіжок, дата 21.06.22р.. Фото Одочука П.

Рис. 6.2.3 Тритон карпатський (*Lissotriton montandoni*) ЧКУ.
Урочище Солонець. Фото Одочука П.

Рис. 6.2.4 Тритон карпатський (*Lissotriton montandoni*) ЧКУ.
Урочище Сухий.

Рис. 6.2.5 П'явка медична *Hirudo medicinalis* Linnaeus, 1758, ЧКУ.
Урочище Стебник. Фото Одочука П.

Рис. 6.2.6 Кордулегастер двозубчастий (*Cordulegaster bidentata*), ЧКУ.
Урочище Сухий. Фото Одочука П.

Рис.6.2.7 Красуня діва (*Calopteryx virgo*), ЧКУ.
Урочище Сухий. Фото Одочука П.

Таблиця 6.2.4.

**«Матеріали до 4-го видання Червоної книги України.
Тваринний світ»
Національний природний парк «Вижницький».**

Вид	Місце знахідки	Координати у десятигнній системі		Дата знахідки	Додаткова інформація	Авторство знахідки
		широта	довгота			
Triturus montandoni, Triturus alpestris	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.162474	25.263088	27.04.2016	Постійно мешкає 5 особин, 3 самки і 2 самці. 5 особин, 2 самки і 3 самці	Одочук П.І.
Triturus montandoni	Околиці смт. Берегомет,	48.162474	25.263088	15.05.2016	Постійно мешкає 7 особин, 4 самки і	Одочук П.І.

	урочище Сухий, Буково- ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)				3 самці	
Triturus montandoni, Triturus alpestris	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково- ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.162474	25.263088	22.05.2016	Постійно мешкає 5 особин, 3 самки і 2 самці. 8 особин, 4 самки і 4 самці.	Одочук П.І.
Triturus montandoni. Triturus alpestris	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково- ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.162474	25.263088	27.04.2016	Постійно мешкає 7 особин, 4 самки і 3 самці. 6 особин, 4 самки і 2 самці.	Одочук П.І.
Triturus montandoni.	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково- ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.162298	25.262662	22.05.2016	Постійно мешкає 4 особин, 3 самки і 1 самці	Одочук П.І.
Triturus montandoni	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково- ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.162298	25.262662	10.06.2016	Постійно мешкає 4 особин, 3 самки і 1 самці	Одочук П.І.
Triturus montandoni	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково- ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.162298	25.262662	24.06.2016	Постійно мешкає 6 особин, 3 самки і 3 самці	Одочук П.І.
Triturus montandoni	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково- ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.162881	25.259927	10.06.2016	Постійно мешкає 8 особин, 4 самки і 4 самці	Одочук П.І.
Triturus montandoni	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково- ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.165348	25.260306	10.06.2016	Постійно мешкає 5 особин, 3 самки і 2 самці	Одочук П.І.

	водоймі)					
Triturus montandoni	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.166415	25.259339	27.04.2016	Постійно мешкає 9 особин, 4 самки і 5 самці	Одочук П.І.
Triturus montandoni	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.166415	25.259339	10.06.2016	Постійно мешкає 8 особин, 4 самки і 4 самці	Одочук П.І.
Triturus montandoni	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялинові з домішками вільхи, (виявлено у водоймі)	48.166415	25.259339	24.06.2016	Постійно мешкає 7 особин, 4 самки і 3 самці	Одочук П.І.
Columba oenas	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялицеві ліси, виявлено на гілках дерев.	<u>48.162991</u>	<u>25.259989</u>	10.06.2016р	гніздиться 3 особини	Одочук П.І.
Iphiclides podalirius	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялинові ліси з домішками вільхи, (виявлено на лісовій галявині)	48.162467	25.263056	05.07.2013	сезонно 1 особина, самець	Одочук П.І.
Coronella austriaca	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішані ліси Буково-ялиново-ялицеві з домішками вільхи, виявлено поблизу лісової дороги	48.162667	25.259906	20.08.2012 05.07.2013	Постійно мешкає 1 особина 1 особина	Одочук П.І.
Picoides tridactylus	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено на стовбурі сухої ялиці.	48.139231	25.273689	10.06.2016	гніздиться, зимує 2 особини	Одочук П.І.
Milvus milvus	Околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, ялицево-букові	48.138708	25.226412	15.06.2015	гніздиться 1 особина	Одочук П.І.

	ліси, виявлено на гілках дерев.					
Papilio machaon	Околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, ялицево-букові ліси, (виявлено на лісовій галявині)	48.152370	25.338211		сезонно 4 особини	Одочук П.І.
Apatura Iris	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялинові з домішками вільхи, (виявлено на лісовій галявині)	48.162663	25.259922	15.08.2012 09.07.2014	сезонно 1 особина 1 особина	Одочук П.І.
Hieraaetus pennatus	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялицеві ліси, виявлено на гілках дерев.	48.162819	25.260000	15.07.2011	гніздиться 1 особина	Одочук П.І.
Acherontia atropos	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялинові ліси з домішками вільхи, (виявлено на лісовій галявині)	48.162474	25.263088	15.07.2012	сезонно 2 особини, самки	Одочук П.І.
Triturus alpestris	околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий з домішками вільхи, виявлено неподалік лісової дороги в водоймі.	48.162298	25.262662	19.06.2011 11.07.2012 05.07.2014 28.06.2015	Постійно мешкає 4 особини, 2 самки і 2 самці	Одочук П.І.
Mustela erminea	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях ожини на узліссі.	48.152370	25.338211	11.10.2010	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
Mustela erminea	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в	48.139231	25.273689	13.02.2012	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.

	густих заростях ожини та підрості бука.					
<i>Grus grus</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново- ялицево- буковий, виявлено неподалік лісової дороги річки Стебник.	48.137667	25.233895	18.07.2014	пролітний 1 особина	Одочук П.І.
<i>Aquila chrysaetos</i>	Пн-Сх експозиція,око- лиці смт. Берегомет, уроч- ище Стебник, мішаний ліс ялиново- буковий, виявлено на гілках дерев.	48.143383	25.256306	26.08.2012 11.07.2013	Залітній 1 особина 1 особина	Одочук П.І.
<i>Picus viridis</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішаний ліс ялиново- ялицево- буковий, виявлено на стовбурі сухого бука.	48.162298	25.262662	11.08.2013 26.09.2014 20.04.2015	гніздиться, зимує 1 особина 2 особини 2 особини	Одочук П.І.
<i>Salamandra salamandra</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішаний ліс ялиново- ялицево- буковий з домішками вільхи, виявлено неподалік лісової дороги в водоймі.	48.166200	25.259339	25.09.2009 12.06.2010 17.05.2011 05.05.2012 16.07.2013 23.06.2014 02.09.2015	Постійно мешкає 3 особин 2 особин 4 особин 1 особин 2 особин 4 особин 2 особин	Одочук П.І.
<i>Salamandra salamandra</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішаний ліс ялиново- ялицево- буковий з домішками вільхи, виявлено неподалік лісової дороги в водоймі.	48.162098	25.262673	18.05.2012 25.04.2013 13.07.2014 25.06.2016	Постійно мешкає 2 особини; 3 особини; 1 особина; 2 особини;	Одочук П.І.
<i>Mustela lutreola</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішаний ліс	48.162790	25.259989	19.11.2010	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.

	ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях ожини на узліссі.					
Iphiclides podalirius	Околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено на лісовій галявині)	48.118840	25.338256	19.08.2014р 20.07.2015р	сезонно 3 особини 4 особини	Одочук П.І.
Calopteryx virgo	Околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено – літали над річкою Стебник)	48.139231	25.273689	15.08.2015р 25.07.2016р	сезонно 3 особини 4 особини	Одочук П.І.
Mustela putorius	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях підросту ялини та бука.	48.138708	25.226412	19.11.2011р	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
Bombina (bombina) variegata	околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий з домішками вільхи, виявлено неподалік лісової дороги в водоймі.	48.162098	25.262673	13.06.2012 27.05.2013 19.04.2014 02.07.2015 11.05.2016 14.08.2016 20.06.2016	Постійно мешкає 6 особини; 8 особини; 5 особин; 9 особин; 4 особин; 9 особин; 7 особин;	Одочук П.І.
Limnitis Populi	Околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено на лісовій галявині)	48.152370	25.338211	13.07.2012	сезонно 3 особини	Одочук П.І.
Elaphe longissima	Околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, Буково-ялинові з домішками вільхи, виявлено поблизу лісової	48.165140	25.260317	20.07.2013 05.08.2014	Постійно мешкає 1 особина 1 особина	Одочук П.І.

	дороги					
<i>Ciconia nigra</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено на лісовій галявині, неподалік мілкої водойми.	48.139231	25.273689	22.06.2013 20.07.2014	Гніздиться 2 особини 1 особина	Одочук П.І.
<i>Mustela erminea</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях ожини.	48.085343	25.338133	22.07.2013	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
<i>Sicista (Apodemus) silvaticus</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густому травостої.	48.152370	25.338211	20.05.2013	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
<i>Felis silvestris</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях ожини на узліссі.	48.143383	25.256306	20.09.2012 05.07.2014	Постійно мешкає 1 особина 1 особина	Одочук П.І.
<i>Limenitis Populi</i>	Околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено на лісовій галявині)	48.137667	25.233895	25.07.2013 03.08.2014	сезонно 1 особина 1 особина	Одочук П.І.
<i>Salamandra salamandra</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено неподалік лісової дороги.	48.085300	25.304583	04.06.2013 14.06.2014	Постійно мешкає 1 особина 2 особини	Одочук П.І.
<i>Iphiclides podalirius</i>	Околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено на	48.152370	25.338211	23.07.2013 20.08.2014 05.07.2015	сезонно 2 особини 4 особини 3 особини	Одочук П.І.

	лісовій галявині)					
<i>Mustela putorius</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях ожини на поваленому дереві.	48.118840	25.338256	02.11.2010 06.07.2012	Постійно мешкає 1 особина 1 особина	Одочук П.І.
<i>Lutra lutra</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в заростях неподалік рибного господарства.	48.139231	25.273689	14.08.2010 20.11.2012	Постійно мешкає 2 особини 1 особина	Одочук П.І.
<i>Felis silvestris</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях ожини на узліссі.	48.137667	25.233906	29.05.2011 08.09.2013 07.10.2014	Постійно мешкає 1 особина 1 особина	Одочук П.І.
<i>Aromia Moschata</i>	Пн-Сх експозиція, околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено на лісовій галявині)	48.143383	25.256306	08.08.2011 09.07.2013	сезонно 1 особина 1 особина	Одочук П.І.
<i>Milvus migrans</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено на гілках дерев.	48.085400	25.304773	28.08.2013	Гніздиться 1 особина	Одочук П.І.
<i>Glaucidium passerinum</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено на гілках дерев.	48.085324	25.337867	23.09.2012	гніздиться, зимує 1 особина	Одочук П.І.
<i>Felis silvestris</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Сухий, мішаний ліс ялиново-	48.168350	25.262156	14.08.2015	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.

	ялицево-буковий, виявлено в густих заростях підросту бука та ялини.					
Lynx lynx	околиці смт. Берегомет, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях підросту бука та ялини.	48.137840	25.205344	23.11.2014	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
Aquila pomarina	околиці смт. Берегомет, урочище Стіжок, мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено на гілках дерев.	48.152370	25.338211	20.06.2012	гніздиться 1 особина	Одочук П.І.
Elaphe longissima	околиці смт. Берегомет, урочище Солонець, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено неподалік лісової дороги та водойми.	48.199593	25.261456	26.08.2014	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
Parnassius mnemosyne	Околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено на лісовій галявині)	48.142550	25.252206	12.08.2016	сезонно 1 особина	Одочук П.І.
Salamandra salamandra	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено біля водойми.	48.241536	25.462645	15.07.2015	Постійно мешкає 3 особини	Одочук П.І.
Haliaetus albicilla	околиці смт. Берегомет, мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено - літає над лісом.	48.137840	25.205344	26.08.2011	Залітній 1 особина	Одочук П.І.
Salamandra salamandra	околиці смт. Берегомет, урочище Солонець, мішаний	48.199593	25.261456	04.07.2013 18.09.2015	Постійно мешкає 1 особина 3 особини	Одочук П.І.

	ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено неподалік лісової дороги в водоймі.					
<i>Triturus montandoni</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено неподалік лісової дороги в водоймі.	48.142550	25.252206	10.06.2014 28.05.2015	Постійно мешкає 4 особин, 3 самки і 1 самець. 3 особини, 3 самки і 1 самець.	Одочук П.І.
<i>Lynx lynx</i>	околиці смт. Берегомет, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях підросту бука та ялини.	48.168657	25.266650	04.03.2012 18.11.2014	Постійно мешкає 1 особина 2 особини	Одочук П.І.
<i>Dendrocopos leucotos</i>	<u>Експозиція:</u> Під околиці смт. Берегомет, урочище Стебник мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено на стовбурі сухої ялиці.	48.149136	25.251589	08.09.2013	гніздиться, зимує 1 особина	Одочук П.І.
<i>Columba oenas</i>	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено на гілках дерев.	48.141498	25.252650	03.007.2014	гніздиться 1 особина	Одочук П.І.
<i>Ciconia nigra</i>	Околиці смт. Берегомет, урочище Стебник мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено гніздо на розгалуженій ялині, 20 м від землі, 30 м. до просіки. Де знаходились 3 пташенят та доросла особина.	48.150564	25.261067	10.07.2013	Гніздиться гніздо чорного лелеки, 3 пташенят та 1 особину дорослу.	Одочук П.І.
<i>Columba oenas</i>	околиці смт. Берегомет, мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено на гілках дерев.	48.168657	25.266650	20.06.2013	гніздиться 3 особини	Одочук П.І.
<i>Aromia Moschata</i>	Околиці смт. Берегомет, урочище Стебник Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено на	48.142550	25.252206	18.07.2014	сезонно 1 особина	Одочук П.І.

	лісовій галявині)					
Mustela putorius	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях підросту бука та ялини.	48.154081	25.261606	20.10.2011	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
Sicista (Apodemus) silvaticus	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях підросту бука та ялини.	48.141498	25.252650	05.09.2013	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
Mustela lutreola	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено в густих заростях підросту бука та ялини.	48.137840	25.205344	23.02	Постійно мешкає 1 особина	Одочук П.І.
Triturus montandoni	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено неподалік лісової дороги в водоймі.	48.241536	25.462645	28.06.2014	Постійно мешкає 2 особини	Одочук П.І.
Agria Tau	Околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, Буково-ялиново-ялицеві ліси, (виявлено на лісовій галявині)	48.142550	25.252206	11.08.2015	сезонно 1 особина	Одочук П.І.
Haliaetus albicilla	<u>Експозиція:</u> Пд, околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено високо на гілках дерев.	48.149136	25.251589	14.08.2013	Залітній 1 особина	Одочук П.І.
Triturus montandoni	околиці смт. Берегомет,	48.150564	25.261067	16.08.2016	Постійно мешкає 2 особини	Одочук П.І.

	урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено під зігнившою колодою ялиці.				2 самці	
Otus scops	околиці смт. Берегомет, мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено на гілках дерев.	48.168657	25.266650	24.09.2012	гніздиться 1 особина	Одочук П.І.
Picus viridis	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник мішаний ліс ялиново-ялицево-буковий, виявлено на стовбурі сухої ялиці.	48.141498	25.252650	05.16.2014	гніздиться, зимує 2 особини	Одочук П.І.
Milvus milvus	околиці смт. Берегомет, урочище Стебник, мішаний ліс ялиново-буковий, виявлено – літав над лісовою галявиною.	48.142550	25.252206	25.07.2012	гніздиться 1 особина	Одочук П.І.
Barbastella barbastellus	Переважно це ялицево-букові ліси, схили. Урочища: Сухий Стебник Виженка Лужки			2015	Загальна кількість робочих ночей: 21. Дослідження проведені, в основному, в старовікових мішаних лісах, за допомогою акустичної зйомки – електронного пристрою «Баткодер». Записи, протоколи і фотографії отримані координатором. Дві особини 2 видів (<i>Plecotus auritus</i> , <i>Myotis daubentonii</i>) спіймані з допомогою павутинної сітки.	Андрій-Тарас Башта, стаття – «Акустичні дослідження кажанів Українських Карпатах».
Eptesicus nilsonii						
Eptesicus serotinus						
Myotis bechsteinii						
Myotis brandtii/mystacinus						
Myotis dasycneme						
Myotis daubentonii						
Myotis nattereri						
Myotis spec.						
Nyctalus leisleri						
Nyctalus noctula						
Nyctaloid						
Pipistrellus nathusii						
Pipistrellus pipistrellus						
Plecotus auritus/austri						

acus						
Rhinolophus hipposideros						
Vespertilio murinus						
Papilio machaon L.	спостерігали на пер. Німчич, на південній окраїні с. Виженка.	48.189	25.156	08.05.2009 07.07.2011	по 1 особині	Смірнов, 2011
Parnassius mnemosyne L.	виявили на полонині південніше с. Черешенька	48.18	25.24	08.06.2011	3 імаго	Смірнов, 2011
Limnitis populi L.	на лісових дорогах в урочищі Мала Виженка			07.06.2011	2 особини	Смірнов, 2011
Limnitis populi L.	на лісових дорогах в урочищі Солонець			08.06.2011	2 особини	Смірнов, 2011
Aglia tau L.	літали в ур. Лужки	48.19	25.158	08.05.2009	7 самців	Смірнов, 2011
Aglia tau L.	виявили поблизу пер. Німчич.	48.189	25.156	08.05.2009	5 особин (4 самці, 1 самка)	Смірнов, 2011
Aglia tau L.	спостерігали на лісовій дорозі в ур. Мала Виженка	48.194	25.208	07.06.2011	1 самець	Смірнов, 2011
Aglia tau L.	біля пол. Куриків	48.18	25.24	08.06.2011	1 самець	Смірнов, 2011
Salamandra salamandra L.	струмок біля табору «Ойкос» в ур. Стебник	48.14	25.26	06.06.2011	20 дорослих і 19 личинок	Смірнов, 2011
Salamandra salamandra L.	у струмках в долині р. Мала Виженка	48.193	25.207	07.06.2011	1 доросла особина і близько 60 личинок	Смірнов, 2011
Salamandra salamandra L.	в ур. Солонець у струмку	48.197	25.255	8.06.2011	1 личинка	Смірнов, 2011
Salamandra salamandra L.	на узліссі біля пол. Куриків у сховках	48.19	25.24	08.06.2011	7 дорослих особин	Смірнов, 2011
Salamandra salamandra L.	у струмках і заплавах водоймах в ур. Лекечі	48.109	25.245	09.06.2011	1 доросла і кілька личинок	Смірнов, 2011
Lissotriton montandoni, Boulenger	виявлені у водоймах в ур. Лужки.	48.19	25.15	08.05.2009	10 особин	Смірнов, 2011
Lissotriton montandoni (Boulenger).	в ур. Стебник	48.14	25.27	13.05.2010; 13.06.2010	кілька десятків	Смірнов, 2011
Lissotriton montandoni (Boulenger)	у водоймах та у сховках у лісі в ур. Стебник	48.14	25.26	6–9.06.2011	25 особин	Смірнов, 2011
Lissotriton montandoni (Boulenger).	у струмку в долині р. Мала Виженка	48.19	25.20	07.06.2011	1 особина	Смірнов, 2011
Lissotriton montandoni (Boulenger).	ур. Солонець, окол. с. Черешенька	48.197	25.258	08.06.2011	кілька особин	Смірнов, 2011
Ichthyosaura alpestris L.	виявили у водоймах в ур.	48.14	25.27	13.05.2010	кілька десятків особин	Смірнов, 2011

	Стебник					
<i>Ichthyosaura alpestris</i> L.	в урочищі Солонець, окол. с. Черешенька	48.197	25.258	7.06.2011	1 особина	Смірнов, 2011
<i>Ichthyosaura alpestris</i> L.	в урочищі Сухий, окол. смт Берегомет	48.162	25.264	07.06.2011	1 особина	Смірнов, 2011
<i>Ichthyosaura alpestris</i> L.	реєстрували у водоймах в урочищі Лекечі	48.112	25.261	09.06.2011	1 особина	Смірнов, 2011
<i>Bombina variegata</i> L.	виявили в ур. Лужки	48.19	25.15	08.05.2009	кілька десятків	Смірнов, 2011
<i>Bombina variegata</i> L.	спостерігали в ур. Стебник, дорослих особин (у тому числі пари в амплексусі)	48.145	25.272	13.05.2010; 13.06.2010	кілька десятків	Смірнов, 2011
<i>Bombina variegata</i> L.	спостерігали у долині р. Мала Виженка (ікра та дорослі особини)	48.202	25.191	07.06.2011	кілька ос.	Смірнов, 2011
<i>Bombina variegata</i> L.	спостерігали в урочищі Солонець (ікра, пуголовки і дорослі амфібії)	48.197	25.258	08.06.2011	кілька особин	Смірнов, 2011
<i>Bombina variegata</i> L.	спостерігали на дорозі між полонинами Куриків і Волотів (ікра, пуголовки і дорослі амфібії)	48.18	25.25	08.06.2011	кілька десятків	Смірнов, 2011
<i>Bombina variegata</i> L.	Виявлено в ур. Сухий (ікра, пуголовки і дорослі амфібії)	48.16	25.26	08.06.2011	кілька десятків	Смірнов, 2011
<i>Bombina variegata</i> L.	Виявлено в ур. Лекечі	48.109	25.24	09.06.2011	кілька десятків особин	Смірнов, 2011
<i>Ciconia nigra</i> L.	зарєстрували в ур. Стебник (біля форелевого господарства)	48.144	25.276	07.06.2011	1 особина	Смірнов, 2011
<i>Ciconia nigra</i> L.	зарєстрували в долині р. Мала Виженка	48.19	25.20	10.06.2011	1 особина	Смірнов, 2011
<i>Columba oenas</i> L.	виявили біля пол. Куриків	48.185	25.242	08.06.2011	3 особини	Смірнов, 2011
<i>Columba oenas</i> L.	виявили біля пол. Волотів	48.175	25.265	08.06.2011	4 особини	Смірнов, 2011
<i>Picus viridis</i> L.	Одну особину виявили в заростях верби в ур. Лекечі	48.112	25.287	09.06.2011	1 особина	Смірнов, 2011

Список літератури:

В. П. Коржик, І. І. Чорней, І. В. Скільський та ін.. - Національний природний парк «Вижицький» природа , рекреаційні ресурси, менеджмент. – Чернівці: Зелена Буковина, 2005. – 356 с.

Скільський І. В., Хлус Л. М., Череватов В. Ф., Смірнов Н. А., Чередарик М. І., Худий О. І., Мелешук Л. І. Червона книга Буковини. Тваринний світ. – Чернівці: ДрукАрт, 2007. – Т. 2, 1. – 260 с.

Смірнов Н.А.. Нові знахідки рідкісних тварин на території національного природного парку «Вижницький». Заповідна Хотинщина. - Матер. Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. розвитку заповідної справи й екомережі на Хотинщині та 150-річчю заснування Хотинського парку (м. Хотин, 23 грудня 2011 р.). – Чернівці: ДрукАрт, 2011. – С. 117–120.

Андрій-Тарас Башта. Акустичні дослідження кажанів в Українських Карпатах. – Інститут екології Карпат НАН України, Львів, Україна. - Львів, Франкфурт, Gonterskirchen, січень 2016.

Стратій В. І., Різниченко З. П., Одочук П. І., Джурик В. П., Акришора А. М., Шегета Т. Д.. Національний природний парк «Вижницький» - Літопис природи, з 2009 по 2016 рік. – смт. Берегомет.

Державний комітет лісового господарства України українське державне проектне лісовпорядне виробниче об'єднання київська лісовпорядна експедиція. – Проект організації території, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів національного природного парку «Вижницький». – Ірпінь – 2009.

Перелік видів тваринного світу, занесених до Червоної книги України, для збереження яких створюються охоронні ділянки.

Комахи (Insecta)

- Мускусний вусач (*Aromia moschata*) - гора **Стіжок** кв.60, вид.12 (велика поляна на середині стежки).

Амфібії (Amphibia)

- Карпатський тритон (*Lissotriton montandoni*) - ур. **Стебник** кв.51, вид.7 (б. ойкоса); ур. **Стебник** кв.50, вид.2 (б. рибного); ур. **Стебник** кв.52, вид.9 (дальше каменя зліва); ур. **Сухий** кв.36, вид.12; ур. **Сухий** кв.48, вид.2; ур. **Сухий** кв.38, вид.7;
- Альпійський тритон (*Mesotriton alpestris*) - ур. **Стебник** кв.51, вид.7 (б. ойкоса); ур. **Стебник** кв.50, вид.2 (б. рибного); ур. **Стебник** кв.52, вид.9 (дальше каменя зліва); ур. **Сухий** кв.36, вид.12; ур. **Сухий** кв.48, вид.2; ур. **Сухий** кв.38, вид.7;

Рептилії (Reptilia)

- Мідянка (*Coronella austriaca*) - ур. **Стебник** кв.51, вид.7 (б. ойкоса); ур. **Стебник** кв.50, вид.2 (б. рибного); ур. **Стебник** кв.52, вид.9 (дальше каменя зліва); ур. **Сухий** кв.36, вид.12; ур. **Сухий** кв.48, вид.2; ур. **Сухий** кв.38, вид.7; Гора **Стіжок** кв.60, вид.12 (велика поляна на середині стежки).

Птахи (Aves)

- Орлан білохвіст (*Haliaeetus albicilla*) - Гора Стіжок кв.57, вид.10; Хребет Волотів кв.21, вид.15.
- Чорний шуліка (*Milvus migrans*) - Гора Магура кв.41, вид.14; Хребет Куриків кв.6, вид.19.
- Червоний шуліка (*Milvus milvus*) - Гора Магура кв.26, вид.6.
- Малий підорлик (*Aquila pomarina*) – ур. **Стебник** кв.24 вид.2; ур. **Сухий** кв.15, вид.5; ур. **Лужки** кв.30 вид.5.
- Беркут (*Aquila chrysaetos*) - Хребет Волотів кв.20, вид.25; Хребет Беньків кв.11, вид.20.
- Орел – карлик (*Aquila pennata*) - Гора Магура кв.40, вид.13; Хребет Смідоватий кв.23, вид.18.
- Пугач (*Bubo bubo*) - Хребти ур. Багна кв.12, вид.3; ур. Малиничне (Німчич) кв.15, вид.10.
- Горобиний сич (*Glaucidium passerinum*) - Околиці гори Бозна кв.24, вид.2; Хребет Смідоватий кв.23, вид.12.
- Мохноногий сич (*Aegolius funereus*) - Хребет Беньків кв.19, вид.9; Околиці гори Бозна кв.28, вид.4.
- Довгохвоста сова (*Strix uralensis*) - Хребет Куриків кв.14, вид.6; Хребет Куриків кв.14, вид.3.
- Совка (*Otus scops*) - Хребет Волотів кв.21, вид.15; Хребет Беньків кв.11, вид.20; Хребет Беньків кв.24, вид.19.
- Білостинний дятел (*Dendrocopos leucotos*) - Гора Стіжок кв.57, вид.10; Гора Магура кв.40, вид.13; ур. Малиничне (Німчич) кв.9, вид.14.
- Дятел зелений (*Picus viridis*) - Хребет Волотів кв.19, вид.9; Хребет Беньків кв.19, вид.9; Гора Магура кв.41, вид.14; Хребти ур. Багна кв.12, вид.3.
- Дятел трипалий (*Picoides tridactylus*) - Хребет Волотів кв.14, вид.6; Хребет Куриків кв.6, вид.19.
- Золотомушка червоначуба (*Regulus ignicapilla*) - Гора Магура кв.26, вид.6; ур. Малиничне (Німчич) кв.1, вид.27; кв.25 вид.3.

Ссавці (Mammalia)

- Мишівка лісова (*Sicista betulina*) - Гора Стіжок кв.62, вид.7; Хребет Волотів кв.19, вид.9; Хребет Бенків кв.19, вид.9.
- Горностай (*Mustela arminea*) - Околиці гори Бозна кв.24, вид.2; Околиці гори Бозна кв.24, вид.6; Околиці гори Бозна кв.28, вид.4.
- Кіт лісовий (*Felis silvestris*) - ур. Стебник кв.44, вид.11; ур. Стебник кв.44, вид.3; ур. Стебник кв.33, вид.8; ур. Стебник кв.35, вид.7.

РОЗДІЛ 7. ФЕНОКЛІМАТИЧНА ПЕРІОДИЗАЦІЯ РОКУ

На території Парку систематично проводяться фенологічні спостереження за деякими видами нашої флори і фауни. Фенологічні дані за явищами живої природи збираються науковими співробітниками протягом року на фенологічних ділянках. Система фенологічних ділянок охоплює різні природні комплекси та висотні рослинно- кліматичні пояси парку, які розташовані в Солонецькому та Вижницькому ПНДВ на висотах від 532 до 672 м н.р.м.. Фенологічна інформація характеризує динаміку розвитку окремих видів і їх фенофаз у тваринному та рослинному світі парку.

Основні результати фенологічних спостережень наведені в таблицях.

Основні результати фенологічних спостережень наведені в таблицях.

Таблиця .7.1.

Фенологічні спостереження за тваринами на території НПП «Вижницький» - 2022р.

Вид	Фенологічні фази	Місце спостереження, лісництво	Дата	Спостерігач
1	2	3	4	5
<i>Плазуни і земноводні</i>				
Саламандра плямиста- Salamandra salamandra	Перша зустріч	Солонецьке	29.03.22р.	Одочук П.І.
	Остання зустріч	Солонецьке	18.11.22р.	
<i>Птахи</i>				
Ластівка сільська (гн) – Hirundo rustica	Перша зустріч	Солонецьке	26.04.22р.	Одочук П.І.
	Поява молодняка	Солонецьке	21.06.22р.	
	Остання зустріч	Солонецьке	28.09.22р.	
Лелека білий (гн, зм) Ciconia ciconia	Перша зустріч	Солонецьке	18.03.22р.	Одочук П.І.
	Остання зустріч	Солонецьке	14.09.22р.	
Зозуля (гн) – Cuculus canorus	Перша зустріч (кування)	Солонецьке	12.04.22р.	Одочук П.І.
	Остання зустріч	Солонецьке	23.09.22р.	

Шпак звичайний (гн, зм) – <i>Sturnus vulgaris</i>	Перша зустріч	Солонецьке	18.03.22р.	Одочук П.І.
	Поява молодняка	Солонецьке	23.05.22р.	
Дрізд чорний (гн, зм) – <i>Turdus merula</i>	Поява молодняка	Солонецьке	23.05.22р.	Одочук П.І.
<i>Ссавці</i>				
Свиня дика (кабан) – <i>Sus scrofa</i>	Поява молодняка	Солонецьке	14.03.22р.	Одочук П.І.
Олень благородний (європейський) <i>Cervus elaphus</i>	Рев оленя	Солонецьке	05.09.22р.	Одочук П.І.
	Поява молодняка	Солонецьке	31.03.22р.	
Козуля європейська – <i>Capreolus capreolus</i>	Гін	Солонецьке	22.08.22р.	Одочук П.І.
	Поява молодняка	Солонецьке	08.04.22р.	
<i>Комахи</i>				
Мурашка руда лісова – <i>Formica rufa</i>	Перша зустріч	Солонецьке	20.03.22р.	Одочук П.І.
Джміль звичайний – <i>Bombus proteus</i>	Перша зустріч	Солонецьке	20.04.22р.	Одочук П.І.
Чорнушка кофейна – <i>Erebia ligea</i>	Перша зустріч	Солонецьке	15.06.22р.	Одочук П.І.
	Остання зустріч	Солонецьке	10.11.22р.	
Лимонниця – <i>Gonepteryx rhamni</i>	Перша зустріч	Солонецьке	25.03.22р.	Одочук П.І.
	Остання зустріч	Солонецьке	11.11.22р.	
Райдужниця велика – <i>Apatura iris</i>	Перша зустріч	Солонецьке	05.04.22р.	Одочук П.І.
	Остання зустріч	Солонецьке	04.11.22р.	
Білан капустяний – <i>Bieris brassicae</i>	Перша зустріч	Солонецьке	25.03.22р.	Одочук П.І.
	Остання зустріч	Солонецьке	12.11.22р.	
Пав'яче вічко денне – <i>Inachis io</i>	Перша зустріч	Солонецьке	25.04.22р.	Одочук П.І.
	Остання зустріч	Солонецьке	10.11.22р.	

В поточному році проводились зоофенологічні спостереження за деякими видами тварин на території національного природного парку «Вижницький», результати отриманих досліджень оформлені у вигляді календаря природи (в таблиці вище). Спостереження велося за 15 видами тварин, які відносяться до таких класів: ссавці, плазуни, птахи,

риби, комахи. Аналізуючи отримані зоофенологічні дані за декілька років (2010-2022р.) встановлено, що велике значення у фенології тварин являються з метеофакторів – вологість, температура (повітря, ґрунту, води) і освітленість, а з біологічних – умови харчування. Аномальних явищ та суттєвих відхилень не виявлено.

8. АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ

Незначне антропогенне навантаження відбувається внаслідок рекреаційної діяльності, зокрема у найбільш відвідуваних місцях парку, де досить часто відпочиваючі самостійно подорожують, буз залучення гідів. В зоні стаціонарної рекреації, де переважно розміщені об'єкти відпочинкової інфраструктури антропогенного впливу найбільше зазнає трав'яний покрив з поширеними там видами флори.

Табл.8.1

Рекреаційне навантаження на рекреаційні пункти та площадки і еколого-туристичні маршрути та стежки за 2022 рік.

Період найчастішого відвідування

№	Урочище	Період	Люди (осіб)	Дні	Площа (га)	Рек.наван. (люд.період/га)
1	Ур. Сухий	квіт.-жовт.	572	214	1,72	71
2	Ур. Стебник	квіт.-трав.	55	61	6,52	5
3	Ур. Стіжок	квіт.-жовт.	206	214	0,17	25
4	Ур. Бобейка	-	-	-	0,6	-
5	Ур. Лужки	квіт.-жовт.	1080	214	2,06	112
6	Табір «Ойкос»	-	-	-	1,7	-
7	Табір «Пласт»	-	-	-	0,11	-
8	Ворота Карпат	-	-	-	0,01	-
9	Екскурсії	трав.-лист.	123	21 год	0,1	2,5

Перевищення допустимого рівня рекреаційного навантаження згідно норм відсутнє.

Аналізуючи вище наведені дані можемо зазначити, що рекреанти які відпочивають на рекреаційних пунктах площадках на природні комплекси а саме на рослинний покрив мають не значний вплив і тим самим його не порушують.

9. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

9.1. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА ТЕМОЮ «ЛІТОПИС ПРИРОДИ»

Тема Літопису природи є дуже насиченою і передбачає здійснення вузькоспеціальних досліджень різних компонентів як біотичного так і абіотичного середовища. Тому, у поточному році основні зусилля наукових працівників були скеровані на виконання завдань по збереженню найбільш рідкісних типів оселищ, угруповань та окремих видів флори і фауни. Рекомендації по збереженню та кількісному збільшенню виду *Taxus baccata* L на території національного парку «Вижницький» парку; локалізація та ліквідація осередків карантинного бур'яну -борщівника Сосновського (*Heraclеum sosnowskyi* Manden.) на території НПП «Вижницький» та прилеглих територіях; збереження, облаштування, та поповнення видового складу дендрофлори, дендропарку «Стебник», а також ми розпочали роботу по впровадженню інструментарію для просторового моніторингу та звітування SMART за підтримки Франкфуртського зоологічного товариства.

9.2. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА СПЕЦІАЛЬНИМИ ТЕМАМИ

У 2022 році проводились дослідження за такими темами, як

- « Стіжок» Скельно-сакральний комплекс;
- рекреаційно-просвітницький комплекс «Стебник» національного природного парку «Вижницький»;
- « Моніторингу адвентивних видів рослин, видів флори і фауни, занесених до Червоної книги України, біотопів на території Лопушнянського нафтового родовища» в межах ділянок, які розташовані на території НПП «Вижницький».

У 2022 році дослідження за спеціальними темами були виконані наступні роботи:

Наступна тема над якою ми працювали це:

за результатами здійснення моніторингу адвентивних видів рослин, видів флори і фауни, занесених до Червоної книги України, біотопів на території Лопушнянського нафтового родовища

Об'єкт дослідження – види, угруповання та біотопи (оселища) в урочищі Лекече на території нафтових свердловин № 8 і № 34 і прилеглих територіях.

Мета роботи – аналіз видового та синтаксономічного складу, соціологічної цінності, рівня антропогенної трансформації типів оселищ (біотопів) на території нафтових свердловин № 8 і № 34 та прилеглих ділянках.

Методи дослідження – польові (обстеження природних комплексів, вивчення флори і фауни, описи рослинних угруповань, закладка моніторингових ділянок) камеральні (опрацювання літературних джерел, критико-таксономічна обробка зібраного матеріалу, опрацювання описів рослинних угруповань з використанням спеціальних комп'ютерних програм).

Під час досліджень з'ясовано особливості рослинного покриву території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 та прилеглих ділянок, виявлено раритетну складову флори і фауни цих ділянок; здійснено геоботанічні описи за участю раритетних видів для подальшого моніторингу стану збереження та встановлення оселищної (біотопічної) приуроченості; обстежено територію на наявність видів адвентивних рослин з метою подальшого моніторингу, який повинен включати спеціальне спостереження за видами рослин, що виявили високу інвазійну здатність до активного і масового поширення в цьому регіоні або в регіонах з подібними кліматичними умовами.

Висвітлені відомості про видові, фітоценотичні, біотопічні особливості території нафтових свердловин № 8 і № 34 слугуватимуть основою для моніторингу та розроблення менеджмент-планів природних комплексів цієї території.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. Динаміка адвентивних видів флори на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34	11
РОЗДІЛ 2. Динамічні тенденції видів рослин, включених до «Червоної книги України» на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34.....	16
РОЗДІЛ 3. Заходи збереження раритетних видів тварин на території Лопушнянського нафтового родовища.....	29
РОЗДІЛ 4. Характеристика рослинних угруповань території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 та прилеглих ділянок	34
ВИСНОВКИ.....	41
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	42
ДОДАТОК Судинні рослини території урочища Лекече (Лопушнянське нафтове родовище).....	45

ВСТУП

Моніторинг біологічного різноманіття є системою тривалого, стандартизованого збору, накопичення та аналізу інформації про біологічні об'єкти. Він є основою для природоохоронної політики та оцінки ефективності природоохоронних заходів, а також збалансованого використання природних ресурсів. У зв'язку з цим моніторинг біологічного різноманіття є невід'ємною складовою міжнародних договорів і національного законодавства України, спрямованого на охорону природи. З іншого боку, міжнародні договори та національне законодавство є основою для розвитку моніторингу.

Завданням моніторингу є спостереження за станом і впливом діяльності на довкілля та здоров'я людини для визначення додаткових компенсаційних заходів. Вимоги до проведення післяпроектного моніторингу закріплені в ст. 13. «Післяпроектний моніторинг» Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», в якій вказано що суб'єкт господарювання, якщо це передбачено висновком з оцінки впливу на довкілля, забезпечує здійснення післяпроектного моніторингу з метою виявлення будь-яких розбіжностей і відхилень у прогнозованих рівнях впливу та ефективності заходів із запобігання забрудненню довкілля та його зменшення.

Післяпроектний моніторинг – це комплексні дослідження рослинного і тваринного світу на визначеній території з метою визначення рівня та інтенсивності впливу на довкілля в цій місцевості під час реалізації діяльності. Післяпроектний моніторинг передбачає проведення цілорічних досліджень протягом 2-5 років після провадження планової діяльності. Такий тривалий моніторинг проводиться згідно затвердженої програми для конкретного підприємства. Результатом проведення моніторингу можуть бути розроблені заходи направлені на збереження певних видів фауни та флори.

Моніторинг та контроль щодо впливу на довкілля під час проведення планованої діяльності регламентується наступними законодавчими актами:

- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (статті 22 і 61);

- Закон України «Про природно-заповідний фонд України» (стаття 9);

- Закон України «Про рослинний світ» (1999);

- Закон України «Про Червону книгу України» (2002);

- «Лісовий кодекс України» (2006)

- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (стаття 5)

- Положення про організацію наукових досліджень у заповідниках та національних природних парках України (наказ Мінекобезпеки України від 10.11.1998 № 163, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 грудня 1998 р. за № 852/3292);

- Положення про наукову діяльність заповідників та національних природних парків України (наказ Мінекоресурсів України від 09.08.2000 № 103, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 серпня 2000 р. за № 548/4769);

- Програма Літопису природи, затверджена спільним наказом Міністерства екології та природних ресурсів України та Національної академії наук України від 25.11.2002 р. № 465/430.

Національний природний парк «Вижницький» створено Указом Президента України № 810/95 від 30.08.1995 р. на площі 7928,4 га у межах Вижницького та більшої частини Берегометського лісництва колишнього Берегометського лісокомбінату (Коржик та ін., 2005). Парк розміщений у Буковинському секторі Скибових Карпат у межиріччі річок Черемош та Сірет й уособлює низькогірну частину гірської системи з досить м'яким кліматом і хвойно-широколистяними лісами з переважанням теплолюбних порід.

У 2007 р. розпочато реалізацію багаторічної програми щодо розширення території НПП «Вижницький». Цьому сприяв Указ Президента

України № 818/2007 від 4 вересня 2007 р. «Про розширення території національного природного парку «Вижницький», підписаний з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових і унікальних природних комплексів Буковинських Карпат, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне й оздоровче значення. Було розширено територію НПП «Вижницький», тобто збільшено площу його земель на 3309,6 га, в тому числі 1243,5 га земель, що вилучаються в установленому порядку та надаються парку в постійне користування, та 2066,1 га земель, що включаються до його складу без вилучення в землекористувачів, де розташоване свердловини для видобудку нафти. Зараз триває робота щодо розширення території парку за рахунок окремих ділянок Розтоківського лісництва ДП «Путильське лісове господарство» та Заставнівського лісництва ДП «Чернівецьке лісове господарство».

Згідно з функціональним зонуванням (рис. 1) та з урахуванням природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної й інших цінностей природних комплексів та об'єктів на території НПП «Вижницький» встановлюється диференційований режим щодо охорони, відтворення і використання його природних ресурсів.

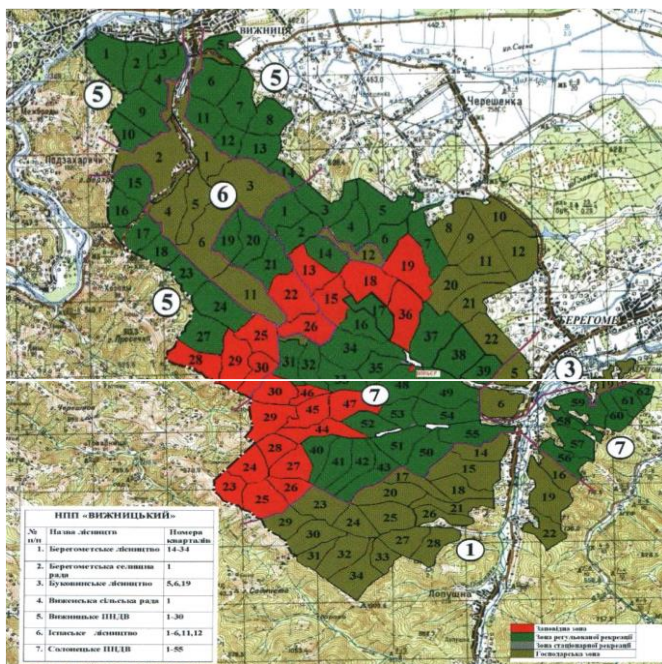

Рис. 1. Схематична карта

функціонального зонування території НПП «Вижницький»

Зокрема в межах господарської зони проводиться традиційна господарська діяльність, спрямована на виконання поставлених перед парком завдань. Тут знаходяться населені пункти, об'єкти комунального призначення, а також землі інших землевласників і землекористувачів, включені до складу парку, на яких господарська діяльність здійснюється з дотриманням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища. Саме у цій зоні розташовані в урочищі Лекече розташовані нафтові свердловини № 8 і № 34, які є об'єктом моніторингу.

Лопушнянське нафтове родовище належить до Більче-Волицького нафтогазоносного району Передкарпатської нафтогазоносної області Західного нафтогазоносного регіону України (Гірничий... 2004). Воно знаходиться в Чернівецькій області на відстані 20 км від м. Вижниця. Приурочене до Лопушнянської підзони Більче-Волицької зони. Лопушнянська структура виявлена в 1972 р. Вона виражена в автохтонних мезозойських, палеогенових і неогенових відкладах Більче-Волицької зони, на які насунені стебницькі та флішеві утворення структур Максимця, Плоского і Брусного системи Покутських складок та Скибової зони. За покрівлею юрських відкладів структура є брахіантикліналю загальнокарпатського простягання розміром 6×3 км, амплітудою 150 м. Поздовжніми та поперечними порушеннями вона розбита на 7 блоків.

Перший промисловий приплив нафти в Лопушнянському родовищі отримано з альбсько-сеноманських утворень в інтервалі 4180–4199 м у 1984 р. Палеогеновий поклад пластовий, літологічно обмежений, альбсько-сеноманський – пластовий, склепінчастий, тектонічно екранований, юрський – масивний. Колектори – пісковики та карбонати. Родовище експлуатується з 1986 р. Запаси початкові видобувні категорій А+В+С1: нафти – 6401 тис. т, розчиненого газу – 1162 млн м³. Густина дегазованої нафти 822–840 кг/м³. Вміст сірки в нафті 0,13–0,35 мас. %.

Завдяки цілеспрямованим розвідувальним буровим роботам, що проводилися Буковинських Карпатах у 1970–1990 рр., виявлені родовища

нафти і природного газу, які становлять практичний інтерес. Родовище нафти в басейні р. Лекече (зараз це південна частина НПП «Вижницький») приурочене до купольного підняття горстової структури і за попередніми оцінками загальні запаси можуть становити до 25 млн т. У бурових свердловинах, закладених біля ур. Лужки та у верхів'ях р. Солонець (північно-східна окраїна парку) будь-яких енергоносіїв не виявлено (Коржик, 2005). За межами території заповідного об'єкта, але на віддалі 1 км від його північних меж, раніше пробурені свердловини дають промисловий газ, хоча й невеликого притоку – до 5–7 тис. м³/добу. Нафта, що видобувається, трубами транспортується на нафтоналивну естакаду в смт Берегомет і в кількості 100 т/добу відправляється на переробку до Надвірнянського нафтопереробного заводу.

Менілітові бітумінозні аргіліти («менілітові сланці») необхідно відносити до низькокалорійного високозольного палива останньої енергетичної надії з умістом органічної речовини до 10 % (в окремих зразках до 30 %). У межах НПП «Вижницький» його запаси достатні, але промислове видобування практично безперспективне із причин складних гірських умов і можливого заподіяння значної екологічної шкоди довкіллю.

Лопушнянське нафтове родовище – це новий тип родовища у відповідній провінції, оскільки із класичних геосинклінальних позицій поширення мезозою не допускалося під насувом Покутсько-Буковинських Карпат. Родовище містить три поклади нафти, які стратиграфічно розміщені в юрських, крейдових та палеогенових відкладах. На даний час пробурено 9 пошукових та розвідувальних свердловин (св. Лопушна №№ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 і 11), а також 4 експлуатаційні (св. Лопушна №№ 30, 31, 32 і 34) (Хавензон та ін., 2011). У консервації знаходиться св. Лопушна № 12. У св. Лопушна №№ 3, 4, 8, 10, 11, 30 і 34 отримано припливи нафти.

Останнім часом усе більшої актуальності набувають проблеми в аспекті збалансованого розвитку світової економіки на засадах узгодження економічних потреб суспільства з екологічними можливостями біосфери.

Специфічними в цьому плані є гірські території, зокрема й Українські Карпати. Геологічні, геоморфологічні та гідрологічні особливості таких ділянок обумовлюють їх вразливість до стихійних природних явищ (надмірні опади, селі, зсуви, ерозійні процеси тощо) й одночасно до інтенсивного антропогенного впливу, пов'язаного, в тому числі, з розвитком інженерних комунікацій (газо- і нафторозвідувальні роботи, прокладання трубопроводів та інші аспекти). У кінцевому підсумку може бути порушений хід природних процесів, який, без сумніву, призведе до погіршення екологічних характеристик середовища не тільки для людей, а і для тварин. Зменшення чисельності представників флори і фауни, насамперед раритетних видів, свідчить про небажану антропогенну трансформацію і деградацію екосистем.

Отримання репрезентативних відомостей про стан екосистем, про динаміку змін в екосистемах, створення банку таких даних, виявлення репрезентативних точок, в яких необхідно створювати постійні пункти спостережень за станом екосистем, та інші подібні завдання вирішує екологічний моніторинг. Екологічний моніторинг – це не тільки система постійних спостережень за станом середовища проживання і організмів, які його населяють, але і певна методологія таких спостережень, що базується як на природничій основі (біологічні, фізико-хімічні та інші методи контролю якості середовища проживання та стану популяцій та екосистем, математичне моделювання, геоінформаційні технології і т. д.), так і на основі фундаментальних соціально-економічних знань.

РОЗДІЛ 1. ДИНАМІКА АДВЕНТИВНИХ ВИДІВ ФЛОРИ НА ТЕРИТОРІЇ РОЗТАШУВАННЯ НАФТОВИХ СВЕРДЛОВИН № 8 І № 34

Згідно з результатами досліджень, здійснених В. В. Протопоповою, М. В. Шеверою, І. І. Чорнеєм (2005), синантропна фракція флори НПП «Вижницький» станом на 2005 рік налічувала 189 видів з 38 родин, з яких 113 видів апофітної фракції та 76 видів адвентивної фракції.

За останні 15 років результати вивчення видів адвентивних рослин парку висвітлено у двох публікаціях: одна присвячена флористичним

знахідкам на території НПП (Сичак, 2015), інша – видам інвазійних рослин (Зав'ялова, 2017). У 2015 році Н. М. Сичак повідомляє про знахідку 88 нових видів судинних рослин для території НПП «Вижницький», серед яких 24 види є адвентивними рослинами (Сичак, 2015). У цитованій роботі знаходимо інформацію про локалізацію та ценотичну приуроченість цих видів.

У 2017 році виходить друком публікація Л. В. Зав'ялової, в якій узагальнено відомості щодо видів інвазійних рослин, небезпечних для природного фіторізноманіття об'єктів природно-заповідного фонду України (Зав'ялова, 2017). Для НПП «Вижницький» авторка наводить 11 видів інвазійних рослин, які загрожують природному біорізноманіттю парку, зокрема *Ambrosia artemisiifolia* L., *Bidens frondosa* L., *Echinocystis lobata* (Michx.) Torr. & A.Gray, *Conyza canadensis* (L.) Cronq., *Galinsoga urticifolia* (Kunth) Benth., *Grindelia squarrosa* (Pursh) Dunal, *Heracleum sosnowskyi* Manden., *Impatiens parviflora* DC., *Lupinus polyphyllus* Lindl., *Sisyrinchium septentrionale* Bicknell, *Solidago canadensis* L. Отже, за цей період уточнено видовий склад адвентивних рослин парку, виділено групу інвазійних рослин, проте в аспекті фітоценотичних досліджень інвазійні види не отримали належної уваги, що є необхідним для обґрунтування наукових засад контролю їхнього поширення та запобігання вкорінення в природні комплекси парку, зокрема на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34.

Матеріали і методи досліджень. Аналіз адвентивних рослин здійснено відповідно до методик (Kornás, 1968; Raunkiaer, 1934; Протопопова, 1991; Протопопова, Шевера, 2019). Біотопічну приуроченість видів адвентивних рослин встановлено згідно з класифікацією типів біотопів України (Національний каталог біотопів України, 2018). Номенклатуру таксонів судинних рослин наведено за зведенням С. Л. Мосякіна та М. М. Федорончука (Mosyakin, Fedoronchuk, 1999).

Результати досліджень та їх обговорення.

Станом на 2022 рік на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 виявлено 10 видів адвентивних рослин (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика видів адвентивних рослин, виявлених на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 станом на 2022 рік

№	Назва виду	Хроно-елемент	Походження	Ступінь натуралізації	Життєва форма	Бал	Біото п
1.	<i>*Conyza canadensis</i> (L.) Cronq.	кенофіт	північноамериканське	епекофіт	Th	+	C1.1.2 C.1.2. 4
2.	<i>Eragrostis pilosa</i> (L.) P.Beauv.	кенофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+ 1	C1.1.2
3.	<i>Euphorbia helioscopia</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
4.	<i>Euphorbia peplus</i> L.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
5.	<i>Lactuca serriola</i> L.	археофіт	середземноморсько-ірано-туранське	епекофіт	НК	+	C1.1.2
6.	<i>Lepidium campestre</i> (L.) R.Br.	археофіт	середземноморське	епекофіт	Th	+	C1.1.2
7.	<i>*Phalacroglom a annuum</i> (L.) Dumort.	кенофіт	північноамериканське	агріо-епекофіт	Th	+	C1.1.2 C.1.2. 4 T2.2.1 T2.3.1

						1	Ч7.2
8.	<i>Sisyrinchium montanum</i> Greene	кенофіт	північноамериканське	агріо-епокофіт	НК	+	T2.2.1 T2.3.1 T3.3.1
9.	<i>Sonchus asper</i> (L.) Hill	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	+	C1.1.2
10	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	археофіт	середземноморське	епокофіт	Th	1 +	T3.3.2 C1.1.2

Примітка: * – високоінвазійні види флори України (Протопопова, Шевера, 2019); життєва форма: НК – гемікриптофіт, Th – терофіт; бал: +–5 – бальна шкала проективного покриття виду.

За нашими спостереженнями 2021 року таких видів було 9, у 2022 році нами на території розташування нафтової свердловин № 8 було знайдено новий для парку і цієї території адвентивний вид *Eragrostis pilosa* (L.) P.Beauv., який тут формує досить чисельну популяцію площею приблизно 100 м².

Серед видів адвентивних рослин дослідженої території за часом занесення домінує група археофітів (6 видів, 60.0 %), кенофітів 4 види, 40.0 %.

За ступенем натуралізації ці види приурочені до антропогенних місцезростань, тобто є епокофітами, два види (*Phalacrolooma annuum* і *Sisyrinchium montanum*) є агріоепокофітами.

Адвентивні види за біологічними типами (Raunkiaer, 1934) представлені терофітами (8 або 80.0 %) та гемікриптофітами (2 або 20.0 %).

Ми проаналізували біотопічну приуроченість адвентивних рослин на території НПП та території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 і виявили, що популяції цих видів, здебільшого, є складовою угруповань синантропних типів біотопів. Про аналогічні фітоценотичні уподобання цих видів зазначали В. В. Протопопова, М. В. Шевера, І. І. Чорней (2005), вказавши, що «переважна кількість видів адвентивних рослин пов'язана

переважно з антропогенними і рудералізованими напівприродними місцезростаннями».

Схема біотопів території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 і за участю адвентивних рослин на сьогодні має таку структуру.

Т. ТРАВ'ЯНІ БІОТОПИ

T2 Мезофітні трав'яні біотопи

T2.2 Мезофітні луки пасовищного використання

T2.2.1 Рівнинні та низькогірні пасовища

T2.3 Мезофітні луки сінокісного використання

T2.3.1 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки

T3.3. Мокрі високотравні луки

T3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав

T3.3.2 Мокрі луки з домінуванням високотрав'я

С. СІНАНТРОПНІ БІОТОПИ

C1 Рудеральні біотопи

C1.1 Рудеральні біотопи однорічників та малорічників

C1.1.2 Біотопи рудеральних малорічників на бідних ґрунтах

C1.2 Рудеральні біотопи багаторічників

C.1.2.4 Витоптувані місця

Серед адвентивних видів території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 два види (*Conyza canadensis* і *Phalacrolooma annuum*) належать до групи високо активних видів інвазійних рослин України, виділених В. В. Протопоповою та М. В. Шеверою (2019), тому потребують особливого контролю за їхнім поширенням.

Висновки. На території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 виявлено 10 видів адвентивних рослин, які поширені здебільшого у синантропних біотопах, де наразі трапляються поодинокими особинами.

Найширша біотопічна амплітуда властива *Phalacrolooma annuum*, яка поширена як у природних так і синантропних біотопах парку. Із 10 виявлених

адвентивних видів 2 належать до групи високо активних видів інвазійних рослин України.

І найголовніше, висновки і рекомендації, здійснені і опубліковані В. В. Протопоповою, М. В. Шеверою, І. І. Чорнеєм (2005) для синантропних видів актуальні і на сьогодні: «... необхідно запровадити моніторинг інвазійних видів, який повинен включати:

1) щорічне обстеження зони господарчого використання, а також населених пунктів, берегів водойм і транспортних шляхів, з метою виявлення нових видів адвентивних рослин, нових локалітетів та з'ясування тенденцій активізації поширення видів, що тут вже зростають;

2) контроль за ввезенням на територію парку нових культивованих видів рослин і популяризація серед населення відомостей щодо потенційно небезпечних для регіону видів культурних рослин;

3) спеціальне спостереження за видами рослин, які виявили високу інвазійну здатність до активного і масового поширення в даному регіоні або в регіонах з подібними кліматичними умовами.

Отже, дослідження синантропної фракції флори національних природних парків, у т.ч. НПП «Вижницький», повинно бути одним із пріоритетних аспектів збереження репрезентативності флори».

РОЗДІЛ 2. ДИНАМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИДІВ РОСЛИН, УКЛЮЧЕНИХ ДО «ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ» НА ТЕРИТОРІЇ РОЗТАШУВАННЯ НАФТОВИХ СВЕРДЛОВИН № 8 і № 34

На сьогодні у межах НПП «Вижницький» росте 39 видів рідкісних судинних рослин, уключених до «Червоної книги України» (2009). В урочищі Лекече на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 нами виявлено 14 видів «червонокнижних» рослин, що становить 36 % від загальної кількості таких видів відомих з території НПП. Нижче наведено відомості щодо поширення, ценотичної та біотопічної приуроченості зазначених видів.

Для кожного виду вказується перелік місцезнаходжень (з

координатами), ценотична приуроченість, тип оселища та схематична карта поширення виду на території парку.

Кадастр місцезнаходжень видів складено на підставі опрацювання матеріалів Гербаріїв Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (*CHER*) та результатів власних польових досліджень.

Ценотичну приуроченість популяції раритетних видів наведено на підставі геоботанічних описів рослинних угруповань у відповідності з принципами еколого-флористичної класифікації Браун-Бланке проведених під час досліджень у 2020-2022 роках.

Тип оселища вказано згідно адаптованого для України довідника для визначення оселищ I-III рівнів класифікації EUNIS та оселищ з Резолюції 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції (Онищенко, 2016).

Схематичну карту поширення виду на території НПП «Вижницький» складено методом сіткового картування, що застосовується у «Atlas Florae Europaeae» і адаптовано до території парку «Вижницький» (Буджак, Чорней, Токарюк, 2015).

Созологічну оцінку созофітів парку здійснено за схемою, запропонованою Ю.Р. Шеляг-Сосонко зі співавторами (1985).

Наведена нижче детальна характеристика хорологічної, фітоценотичної та біотопічної приуроченості раритетних видів є основою для проведення моніторингу динаміки популяцій.

ПЛАУН РІЧНИЙ

***Lycopodium annotinum* L.**

Родина Плаунові – *Lycopodiaceae*

На дослідженій території виявлено 1 локатітет з 9 відомих у межах НПП.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, ялиновий ліс зі сфагновими мохами на північному схилі між нафтовими свердловинами №8 і №34, N48°05'50" E25°14'30", 838 м н.р.м. 11.05.2022 І. Чорней, А. Токарюк (*CHER*).

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

БАРАНЕЦЬ ЗВИЧАЙНИЙ

Huperzia selago (L.) Bernh. ex Schrank et Mart.

(*Lycopodium selago* L.)

Родина Баранцеві – Huperziaceae

На дослідженій території виявлено 1 локатитет з 11 відомих у межах НПП.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, ялиновий ліс зі сфагновими мохами на північному схилі між нафтовими свердловинами №8 і №34, N48°05'50" E25°14'30", 838 м н.р.м.
11.05.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER).

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

ЗОЗУЛЬКИ ФУКСА (ПАЛЬЧАТОКОРІННИК ФУКСА)

Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soó (*Orchis fuchsii* Druce) (рис. 3)

Родина Зозулинцеві – Orchidaceae

На дослідженій території виявлено 1 локалітет з 9 відомих у межах НПП.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, присхилове болото біля дороги. 13.07.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);

Ценотична приуроченість: *Alno glutinosae-Populetea albae*, *Alno-Fraxinetalia excelsioris*, *Alnion incanae*.

G1.4 : Широколистяні ліси на некислому торфі ([Broadleaved swamp woodland not on acid peat](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- G1.4115 : Східнокарпатські заболочені ліси *Alnus glutinosa* ([Eastern Carpathian *Alnus glutinosa* swamp woods](#)).

ЗОЗУЛЬКИ М'ЯСОЧЕРВОНІ

(ПАЛЬЧАТОКОРІННИК М'ЯСОЧЕРВОНІЙ)

Dactylorhiza incarnata (L.) Soó

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 1 локалітет з 3 відомих у межах НПП.

1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34, присхилове карбонатне болото, N48°05'30" E25°14'34", 1000 м н.р.м. 11.05.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Molinietales caeruleae*, *Calthion palustris*.

EUNIS: E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

ЗОЗУЛЬКИ ТРАВНЕВІ (ПАЛЬЧАТОКОРІННИК ТРАВНЕВІЙ)

Dactylorhiza majalis (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes s.l.

(*Orchis majalis* Rchb., nom. conserv.)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 1 з 9 локалітетів, відомих у межах НПП.

1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34. 11.05.2022 (усне повідомлення (бачив, але не зібрав) І. Чорнея, А. Токарюк).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Molinietales caeruleae*, *Calthion palustris*.

EUNIS: E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

КОРУЧКА ЧЕМЕРНИКОПОДІБНА (К. ШИРОКОЛИСТА)

Epipactis helleborine (L.) Crantz (*E. latifolia* (L.) All.)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 1 локалітет з 15 відомих у межах НПП.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №8. 13.07.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER); 21.10.2022. І.І. Чорней, А.І. Токарюк (CHER).

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 :Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

КОРУЧКА БОЛОТНА

Epipactis palustris (L.) Crantz (*E. longifolia* All.)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 3 з 8 локалітетів, відомих у межах НПП.

- 1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34, присхилове карбонатне болото, N48°05'30" E25°14'34", 1000 м н.р.м. 13.07.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 2- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, присхилове болото біля дороги. 13.07.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);
- 3- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №8. 21.10.2022. І.І. Чорней, А.І. Токарюк (CHER).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenathe-retea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*.

EUNIS: E3.4 Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- ЕЗ.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

БИЛИНЕЦЬ ДОВГОРОГИЙ

Gymnadenia conopsea (L.) R.Br.

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 1 з 21 локалітетів, відомих у межах НПП.

2- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34. 11.015.2022 (усне повідомлення (бачив, але не зібрав) І. Чорнея, А. Токарюк).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*; *Trifolio-Geranietea sanguinei*, *Origanetalia vulgaris*, *Trifolion medii*.

EUNIS: ЕЗ.4 Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки

(Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- ЕЗ.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки (Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland).

Е5.2 :Термофільні узлісся ([Thermophile woodland fringes](#)).

БИЛИНЕЦЬ ЩІЛЬНОКВІТКОВИЙ

Gymnadenia densiflora (Wahlenb.) A. Diet. (*G. conopsea* (L.) R.Br. subsp. *densiflora* (Wahlenb.) K.Richt.

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 1 з 4 локалітетів, відомих у межах НПП.

3- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34, присхилове карбонатне болото, N48°05'30" E25°14'34", 1000 м н.р.м. 13.07.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*.

EUNIS: Е2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

ЗОЗУЛИНИ СЛЬОЗИ ЯЙЦЕПОДІБНІ

Listera ovata (L.) R.Br. (*Ophrys ovata* L.)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 1 з 16 локалітетів, відомих у межах НПП.

1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, узлісся ялинового лісу зі сфагновими мохами на північному схилі між нафтовими свердловинами №8 і №34, N48°05'50" E25°14'30", 838 м н.р.м. 13.07.2022
І. Чорней, А. Токарюк (CHER).

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Trifolio-Geranietea sanguinei*, *Origanetalia vulgaris*, *Trifolion medii*.

EUNIS: E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- E2.2: Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (Low and medium altitude hay meadows).

E5.2 Термофільні узлісся ([Thermophile woodland fringes](#)).

ГНІЗДІВКА ЗВИЧАЙНА

Neottia nidus-avis (L.) Rich.

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 1 з 21 локалітетів, відомих у межах НПП.

1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, ялиновий ліс.
21.10.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER).

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

ЛЮБКА ДВОЛИСТА

Platanthera bifolia (L.) Rich. (*Orchis bifolia* L.)

Родина Зозулинцеві – *Orchidaceae*

На дослідженій території виявлено 1 з 24 локалітетів, відомих у межах НПП.

1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №8. 13.07.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);

Ценотична приуроченість: *Molinio-Arrhenatheretea*, *Arrhenatheretalia elatioris*, *Arrhenatherion elatioris*; *Molinietalia caeruleae*, *Calthion palustris*; *Trifolio-Geranietea sanguinei*, *Origanetalia vulgaris*, *Trifolion medii*.

EUNIS: E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки ([Low and medium altitude hay meadows](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки ([Low and medium altitude hay meadows](#)).

E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки ([Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- E3.4 : Вологі і мокрі евтрофні і мезотрофні луки ([Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland](#)).

E5.2 : Термофільні узлісся ([Thermophile woodland fringes](#)).

МІСЯЧНИЦЯ ОЖИВАЮЧА (ЛУНАРІЯ ОЖИВАЮЧА)

Lunaria rediviva L.

Родина Капустяні (Хрестоцвіті) – *Brassicaceae* (*Cruciferae*)

На дослідженій території виявлено 1 з 14 локалітетів, відомих у межах НПП.

1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, буково-ялицевий ліс. 13.07.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER).

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetea sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

БЕЛАДОННА ЗВИЧАЙНА

Atropa belladonna L.

Родина Пасльонові – *Solanaceae*

На дослідженій території виявлено 1 з 9 локалітетів, відомих у межах НПП.

1- окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина №34, узлісся буково-ялицевого лісу. 13.07.2022 І. Чорней, А. Токарюк (CHER);

Ценотична приуроченість: *Carpino-Fagetalia sylvaticae*, *Fagetalia sylvaticae*, *Fagion sylvaticae*.

EUNIS: G1.6 : Букові ліси ([Fagus woodland](#)).

Резолюція 4 Бернської конвенції:

- G1.6 : Букові ліси (*Fagus woodland*).

Для цілісного розуміння созологічних особливостей раритетних видів парку, виявлених на дослідженій території, ми використали 10 показників, розроблених і запропонованих Ю. Р. Шеляг-Сосонко зі співавторами (1985), які представлені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Природоохоронна оцінка видів раритетних рослин, виявлених в урочищі Лекече на території розташування нафтових свердловин № 8 і №34

	Вид	Созологічний критерій									
		1*	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	<i>Lycopodium annotinum</i>	d	c	c	b	a	b	a	a	b	d
2.	<i>Huperzia selago</i>	d	c	b	b	a	a	a	a	a	d
3.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	d	c	c	b	b	b	a	b	b	d
4.	<i>D. incarnata</i>	d	c	c	a	a	b	a	a	a	d
5.	<i>D. majalis</i>	d	c	c	b	b	b	a	b	b	d
6.	<i>Epipactis helleborine</i>	d	c	c	b	c	b	a	b	b	d

7.	<i>E. palustris</i>	d	c	c	a	a	b	a	a	a	d
8.	<i>Gymnadenia conopsea</i>	d	c	c	c	c	b	b	b	b	d
9.	<i>G. densiflora</i>	d	c	c	a	a	a	a	a	b	d
10.	<i>Listera ovata</i>	d	c	b	b	c	b	b	b	b	d
11.	<i>Neottia nidus-avis</i>	d	c	b	b	c	a	b	b	b	d
12.	<i>Platanthera bifolia</i>	d	c	c	c	c	b	b	b	b	d
13.	<i>Lunaria rediviva</i>	d	c	b	b	c	d	c	c	d	d
14.	<i>Atropa belladonna</i>	d	c	b	b	a	b	c	b	b	d

Примітка. 1–10 созологічні показники:

1. ботаніко-географічна значущість виду;
  - a. ендем або релікт на межі ареалу
  - b. релікт у межах ареалу
  - c. вид на межі ареалу
  - d. вид у межах ареалу
2. характер унікальності для регіону;
  - a. планетарний
  - b. європейський
  - c. державний
  - d. регіональний
3. таксономічна репрезентативність;
  - a. родини, порядку, класу
  - b. роду
  - c. виду
  - d. підвиду
4. кількість місцезнаходжень;
  - a. 1–5
  - b. 6–20
  - c. 21–100
  - d. понад 100
5. площа всіх місцезростань;

- a. до 5 га
  - b. 5–50
  - c. 51–500
  - d. понад 500
6. середня рясність виду в характерних ценозах;
- a. поодинокі, дуже рідко
  - b. зрідка
  - c. спорадично, звичайно
  - d. домінант
7. спрямованість зміни активності ценопопуляцій під впливом антропогенних факторів;
- a. згасаюча
  - b. реліктова
  - c. прогресуюча
  - d. експансивна
8. швидкість згасання активності ценопопуляції під впливом антропогенного фактору;
- a. висока
  - b. середня
  - c. низька
  - d. не згасає, (постійна)
9. швидкість відновлення популяції після їх порушення;
- a. не відновлюється
  - b. відновлюється повільно, не досягаючи попередньої чисельності
  - c. відновлюється до попередньої чисельності
  - d. добре відновлюється як природним шляхом, так і в культурі
10. практичне використання виду людиною чи споживання тваринами.
- a. рослина споживається повністю
  - b. збираються тільки підземні частини рослини
  - c. збираються тільки надземні частини рослини

d. рослина не збирається, або споживаються лише плоди
a–d – ступень значущості ознак.

- a. найбільш значущі;
- b. менш значущі;
- c. ще менш значущі;
- d. найменш значущі.

Установлено, що на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 у складі созофітів за рівнем ботаніко-географічної значущості усі види перебувають у межах ареалу, ендемічні та погранично-ареальні види відсутні.

За характером регіональної унікальності всі раритетні види занесені до «Червоної книги України» (2009) і вирізняються загальноукраїнською цінністю.

Аналіз таксономічної репрезентативності засвідчив, що 5 (35,7 %) видів (*Huperzia selago*, *Listera ovata*, *Neottia nidus-avis*, *Lunaria rediviva*, *Atropa belladonna*) таксономічно репрезентативні на рівні роду, тобто їх зникнення означало б зникнення 5 родів зі складу флори парку, решта – на рівні виду.

За кількістю місцезнаходжень на дослідженій території раритетні види поділено на такі групи: з 1–5 місцезнаходжень відомо 3 (21,4 %) видів, з 6–20 – 9 (64,3 %), з 21–100 – 2 (14,3 %).

Згідно наших спостережень місцезростання популяцій 6 (42,85 %) видів займають площу до 5 га, 2 (14,3 %) – від 5 до 50 га, 6 (42,85 %) – від 51 до 500 га. Середня рясність виду в досліджених ценозах наступна: 3 (21,5 %) видів трапляється дуже рідко (un), 10 (71,4 %) – рідко (sol), 1 (7,1 %) вид є домінантами або субдомінантами (cop–soc) (*Lunaria rediviva*).

За напрямками зміни активності ценопопуляцій під дією антропогенних факторів досліджені види відносяться до трьох категорій у такому кількісному співвідношенні: 8 видів (57,1 %) відзначаються згасаючою активністю; 4 (28,6 %) – реліктовою, тобто дуже низькою активністю, 2 (14,3 %) (*Lunaria rediviva* і *Atropa belladonna*) прогресуючою

(успішною) активністю, яка забезпечує нормальне відновлення ценопопуляцій навіть і при існуючому антропогенному впливі. Раритетних видів, які в межах дослідженої території вирізняються експансивною активністю, не виявлено.

Розподіл видів за двома наступними показниками (швидкість згасання активності ценопопуляцій під впливом антропогенних факторів і швидкість відновлення популяцій після їх порушення) є умовним, при цьому враховували біологію виду, вразливість, зміну чисельності популяцій модельних видів упродовж періоду досліджень й орієнтовну чисельність ценопопуляцій решти видів. Отже, до групи з високою швидкістю згасання активності ценопопуляції відносяться 5 (35,8 %) видів, з середньою – 8 (57,1 %), з низькою – 1 (7,1 %). Умовний поділ видів на групи з різною швидкістю відновлення ценопопуляцій після їх порушення показав, що 3 (21,5 %) види є дуже вразливими до антропогенного тиску і не змогли б відновити своїх популяцій; 10 (71,4 %) видів здатні до повільного відновлення, але їх чисельність не може досягти попередньої та 1 (7,1 %) вид (*Lunaria rediviva*) здатен до нормального відновлення як у природі, так і в культурі. Аналіз практичного використання видів людиною засвідчив, у досліджених видів людиною не збираються ні підземна, ні надземна частини рослини.

Представлена созологічна оцінка є початковою (вихідною) точкою для подальшого хорологічного, фітоценотичного, популяційного аналізу та моніторингу.

РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ЗБЕРЕЖЕННЯ РАРИТЕТНИХ ВИДІВ ТВАРИН НА ТЕРИТОРІЇ ЛОПУШНЯНСЬКОГО НАФТОВОГО РОДОВИЩА

На території НПП «Вижницький» встановлено перебування 69 видів тварин, занесених до третього видання Червоної книги України (2009). Вони належать до 62 родів, 40 родин, 28 рядів і 10 класів.

У межах ділянок Лопушнянського нафтового родовища виявлено 21 (33,3 %) вид тварин, занесених до третього видання Червоної книги України

(2009). Вони належать до 5 класів (табл. 3.1). Для кожного з видів наведено лімітуючі чинники, соціологічні заходи необхідні для збереження їх популяцій та очікувані результати внаслідок проведення зазначених заходів.

**Заходи зі збереження «червонокнижних» видів тварин у межах ділянок
Лопушнянського нафтового родовища**

Вид	Лімітуючі чинники	Созологічні заходи	Очікувані результати
1	2	3	4
Клас КОМАХИ (INSECTA)			
Пасмовець тополевий (<i>Limenitis populi</i> (L.))	Деградація характерних біотопів (зміна структури деревних порід і щільності лісових насаджень), застосування хімічних речовин	Під час проведення рубокнеобхідно залишати кормові дерева гусені	Зростання чисельності
Мінливець великий (<i>Apatura iris</i> (L.))	Погіршення стану місць перебування внаслідок господарської діяльності людини (лісорозробки), застосування хімікатів, вирубування кущів, рекреація	Доцільно зберігати деревну та чагарникову рослинність уздовж берегів водойм, враховувати допустимі рівні рекреаційного навантаження	Стабілізація чисельності
Сатурнія руда (<i>Agria tau</i> (L.))	Скорочення площ мішаних лісів (з переважанням бука)	Збереження ділянок лісових масивів (насамперед, букових), де метелики	Стабілізація чисельності

		ще зустрічаються в порівняно значній кількості	
Клас ЗЕМНОВОДНІ (AMPHIBIA)			
Саламандра плямиста (<i>Salamandra salamandra</i> (L.))	Проведення суцільних рубок, що призводить до заміни букових лісів на штучні хвойні насадження і зменшення площ характерних біотопів, забруднення водойм	Моніторинг стану популяцій, обмеження господарської діяльності та рекреаційного навантаження в місцях наявності скупчень дорослих тварин і личинок	Стабілізація чисельності
Тритон карпатський (<i>Lissotriton montandoni</i> (Boul.))	Вирубубвання лісів, неконтрольоване використання отрутохімікатів, загибель значної кількість дорослих особин і личинок під колесами автомобілів у коліях, що використовуються тваринами для розмноження, екологічні чинники	Заборона суцільних рубок, створення на лісових дорогах спеціальних відгалужень із заглибленнями, що слугуватимуть місцями розмноження, охорона водойм, де спостерігається масове скупчення тварин у період розмноження	Стабілізація чисельності
Тритон альпійський (<i>Ichthyosaura alpestris</i> (Laur.))	Вирубубвання лісів, забруднення місць перебування хімічними речовинами, загибель дорослих	Заборона суцільних рубок, створення на лісових дорогах спеціальних відгалужень із заглибленнями, що	Зростання чисельності

	тварин і личинок під колесами автомобілів у водоймах на лісових дорогах, раптове весняне похолодання і пересихання водойм	слугуватимуть місцями розмноження, охорона водойм, де спостерігається масове скупчення особин протягом періоду розмноження та розвитку личинок	
Кумка жовточерева (<i>Bombina variegata</i> (L.))	Забруднення й осушення водойм, бетонування берегів, загибель тварин під колесами автомобілів, екологічні фактори (чимало тварин гине при пересиханні водойм у засушливі роки, личинки з пізніх кладок не встигають пройти метаморфоз і через осінні похолодання не доживають до весни)	Моніторинг стану популяцій, охорона місць масового скупчення тварин	Стабілізація чисельності
Клас ПТАХИ (AVES)			
Лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i> (L.))	Суцільне вирубування лісів, іноді – пряме переслідування людиною	Слід виявити місця гніздування, де заборонити вирубування дерев	Зростання чисельності
Підорлик малий (<i>Aquila</i>)	Деградація місць перебування,	Необхідно організувати спеціальні	Зростання

romarina C. L. Brehm)	пов'язана з діяльністю людини, зменшення трофічної бази, браконьєрство	охоронні зони довкола виявлених гнізд	чисельності
Глухар (Tetrao urogallus L.)	Посилення фактора турбування на токовищах і протягом гніздового періоду, браконьєрство	Зниження впливу антропогенного чинника	Зростання чисельності
Орябок (Tetrastes bonasia (L.))	Трансформація типових місць перебування внаслідок лісогосподарської й інших видів діяльності, браконьєрство, посилення фактора турбування, особливо в репродуктивний період	Проведення біотехнічних заходів з поліпшення кормових і захисних властивостей узлісь, обмеження антропогенного впливу на характерні біотопи, регулювання чисельності природних ворогів, налагодження штучного розведення з наступною інтродукцією в лісові масиви	Стабілізація чисельності
Голуб-синяк (Columba oenas L.)	Вирубівання дуплистих дерев Збереження ділянок старих лісів Зростання чисельності Сич волохатий (Aegolius funereus (L.)) Суцільне вирубівання лісів,	У місцях перебування потрібно зберігати старі дуплисті дерева	Зростання чисельності

	недостатня кормова база (під час сніжних зим птахи гинуть від голоду)		
Сичик-горобець (<i>Glaucidium passerinum</i> (L.))	Вирубування дуплистих дерев	Збереження ділянок старих лісів	Зростання чисельності
Сова довгохвоста (<i>Strix uralensis</i> Pall.)	Турбування в місцях гніздування, браконьєрство	Оптимізація господарських заходів	Стабілізація чисельності.
Дятел білоспинний (<i>Dendrocopos leucotos</i> (Bechst.))	Антропогенна трансформація місць, придатних для гніздування (букові й мішані ліси)	Заборона вирубування старих дерев у характерних біотопах	Зростання чисельності
Дятел трипалий (<i>Picoides tridactylus</i> (L.))	Вирубування хвойних насаджень	Збереження ділянок старих лісів з поваленими деревами	Стабілізація чисельності
Клас ССАВЦІ (MAMMALIA)			
Вухань бурий (<i>Plecotus auritus</i> (L.))	Порушення природного середовища існування, зменшення площ й омолодження лісів, руйнування місць поселення (насамперед, вирубування	Необхідно залишати ділянки у старих листяних і мішаних лісах з дуплистими деревами	Стабілізація чисельності

	дуплистих дерев)		
Кіт лісовий (<i>Felis silvestris</i> Schreb.)	Деградація середовища існування (насамперед, вирубування лісів), значні коливання чисельності здобичі (мишоподібних гризунів), надмірне рекреаційне навантаження в місцях поселення, браконьєрство, гібридизація зі свійськими котами	Забезпечення дієвою охороною характерних біотопів, активізація боротьби із браконьєрством, запобігання появи в лісових масивах бродячих свійських котів	Зростання чисельності
Рись європейська (<i>Lynx lynx</i> (L.))	Деградація місць перебування в результаті експлуатації лісів, скорочення кормової бази, зростання рекреаційного навантаження, прокладання густої мережі доріг, браконьєрство	Менеджмент популяцій	Зростання чисельності
Ведмідь бурий (<i>Ursus arctos</i> L.)	Фрагментація регіону поширення, інтенсивна експлуатація й омолодження лісів, рекреація, високий рівень чинника	Забезпечення дієвою охороною характерних біотопів, екопросвітницька робота з місцевим населенням, біотехнічні заходи з	Зростання чисельності

	турбування, браконьєрство	метою підвищення кормності угідь, боротьба із браконьєрством	
Тхір темний (Mustela putorius L.)	Пряме винищення тварин людиною та збіднення трофічної бази	Менеджмент популяцій	Стабілізація чисельності

РОЗДІЛ 4.ХАРАКТЕРИСТИКА РОСЛИННИХ УГРУПОВАНЬ ТЕРИТОРІЇ РОЗТАШУВАННЯ НАФТОВИХ СВЕРДЛОВИН № 8 і № 34 ТА ПРИЛЕГЛИХ ДІЛЯНОК.

У 2022 році нами вивчався рослинний покрив території розташування нафтових свердловин № 8 і №34, а також прилеглих ділянок. Виконано геоботанічні описи за участю раритетних видів для встановлення оселищної приуроченості і подальшого контролю за станом біотопів. Геоботанічні дослідження виконано з застосуванням еколого-флористичних критеріїв опису рослинних угруповань (Westhoff & van der Maarel, 1978). Формування, опрацювання й перетворення фітоценотичних таблиць проведено з використанням пакета програм «FICEN 2» (Косман та ін., 1991; Syrenko, 1996). Для ідентифікації виділених синтаксонів використано останні опрацювання щодо трав'яної рослинності (Hegedüšová Vantarová, Škodová, 2014; Chytrý, 2007), назви синтаксонів подано за «Vegetation of Europe...» (Mucina et al., 2016).

Результати класифікації рослинних угруповань послужили основою для розробка класифікації біотопів цієї території, яку розроблено на основі класифікації типів біотопів України (Національний ..., 2018).

Таблиця 4.1

Фітоценотична характеристика угруповань біотопу
«Т3.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав» в урочищі
Лекече
на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34

Номер опису	1	2	3	4	5	6
Номер опису	24	25	2	26	3	27
Проективне покриття, %	80	90	80	80	90	70

Номер опису	1	2	3	4	5	6
КІЛЬКІСТЬ ВИДІВ	25	23	14	36	33	25
D.s. Ass. <i>Juncus inflexi-Menthetum longifoliae</i>						
<i>Juncus inflexus</i>	1	1	1	1	1	.
<i>Juncus effusus</i>	4	1	1	1	1	1
<i>Mentha longifolia</i>	1	.	1	1	.	1
D.s. Ass. <i>Scirpetum sylvatici</i>						
<i>Scirpus sylvaticus</i>	1	1	5	+	.	.
D.s. Ord. <i>Molinietalia caeruleae</i>						
<i>Cirsium palustre</i>	1	1	1	+	.	.
<i>Poa palustris</i>	1	1	.	.	.	.
D.s. Cl. <i>Molinio-Arrhenatheretea</i>						
<i>Prunella vulgaris</i>	+	.	.	1	1	1
<i>Trifolium pratense</i>	.	.	+	1	1	1
<i>Holcus lanatus</i>	.	.	.	4	1	1
<i>Leucanthemum vulgare</i>	.	.	.	1	1	1
<i>Trifolium repens</i>	.	.	.	1	1	.
D.s. Cl. <i>Scheuchzerio-Caricetea fuscae</i>						
<i>Juncus articulatus</i>	.	.	1	2	1	1
<i>Dactylorhiza majalis</i>	+	+	+	.	.	.
<i>Epipactis palustris</i>	1	1	.	+	.	.
D.s. Cl. <i>Artemisietea vulgaris</i>						
<i>Phalacrogloma annuum</i>	+	+	.	1	2	1
<i>Artemisia vulgaris</i>	.	.	.	.	+	+
<i>Barkhausia setosa</i>	.	.	.	.	+	+
<i>Daucus carota</i>	.	.	.	.	1	1
D.s. Cl. <i>Polygono-Poetea annuae</i>						
<i>Plantago major</i>	.	.	.	.	1	1

Номер опису	1	2	3	4	5	6
<i>Medicago lupulina</i>	.	1	.	.	2	1
<i>Taraxacum officinale</i>	.	1	.	.	1	1
Інші види:						
<i>Lotus ucrainicus</i>	.	1	1	1	1	1
<i>Tussilago farfara</i>	1	1	.	.	1	1
<i>Carex pendula</i>	1	1	2	.	.	.
<i>Salix cinerea</i>	1	.	+	+	.	.
<i>Epilobium hirsutum</i>	1	.	.	1	+	.
<i>Ranunculus repens</i>	1	.	.	1	+	.
<i>Eupatorium cannabinum</i>	+	.	.	.	+	1
<i>Calamagrostis epigeios</i>	.	4	.	.	2	1
<i>Equisetum arvense</i>	.	2	1	1	.	.
<i>Carex hirta</i>	.	.	.	1	1	2
<i>Agrostis stolonifera</i>	.	.	.	1	4	4
<i>Picea abies</i>	+	+	.	.	.	.
<i>Centaureum erythraea</i>	.	.	.	+	+	.
<i>Euphorbia peplus</i>	.	.	.	.	+	+
Види, що трапляються в одному описі:						
<i>Betula pendula</i>	+	.	.	.	.	.
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	1	.	.	.	.	.
<i>Carex muricata</i>	1	.	.	.	.	.
<i>Carex vesicaria</i>	1	.	.	.	.	.
<i>Equisetum palustre</i>	4	.	.	.	.	.
<i>Fragaria vesca</i>	+	.	.	.	.	.
<i>Salix purpurea</i>	+	.	.	.	.	.
<i>Typha latifolia</i>	1	.	.	.	.	.
<i>Carex sylvatica</i>	.	1	.	.	.	.

Номер опису	1	2	3	4	5	6
<i>Crepis lodomeriensis</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Pinus sylvestris</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Salix caprea</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Salix pentandra</i>	.	1	.	.	.	.
<i>Salix silesiaca</i>	.	+	.	.	.	.
<i>Trifolium medium</i>	.	1	.	.	.	.
<i>Carex acuta</i>	.	.	1	.	.	.
<i>Gymnadenia conopsea</i>	.	.	+	.	.	.
<i>Alchemilla monticola</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Alnus incana</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Carex flava</i>	.	.	.	2	.	.
<i>Carex pallescens</i>	.	.	.	1	.	.
<i>Coronaria flos-cuculi</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Euphorbia helioscopia</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Glyceria plicata</i>	.	.	.	1	.	.
<i>Linum catharticum</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Lysimachia nummularia</i>	.	.	.	1	.	.
<i>Poa compressa</i>	.	.	.	1	.	.
<i>Potentilla anserina</i>	.	.	.	1	.	.
<i>Veronica beccabunga</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Veronica scutellata</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Vicia cracca</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Calamagrostis pseudophragmites</i>	.	.	.	.	1	.
<i>Epilobium montanum</i>	.	.	.	.	+	.
<i>Festuca pratensis</i>	.	.	.	.	1	.
<i>Festuca rubra</i>	.	.	.	.	1	.

Номер опису	1	2	3	4	5	6
<i>Lactuca serriola</i>	.	.	.	.	1	.
<i>Poa pratensis</i>	.	.	.	.	1	.
<i>Sonchus oleraceus</i>	.	.	.	.	+	.
<i>Tanacetum vulgare</i>	.	.	.	.	+	.
<i>Centaurea jacea</i>	.	.	.	.	.	+
<i>Cerastium holosteoides</i>	.	.	.	.	.	+
<i>Cynosurus cristatus</i>	.	.	.	.	.	1
<i>Trisetum flavescens</i>	.	.	.	.	.	1

Описи виконано:

1. (24) Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина № 34, ділянка на віддалі 10 м від схилу (посеред площадки), площа 9 м², ПП = 80 %, 11.05.2022, І. І. Чорней;
2. (25) Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина № 34, схил після плато вздовж потоку (карбонатного), який продовжує текти схилом розгалужуючись і розтікаючись, схил північної експозиції крутизною 15–20°, площа 9 м², ПП = 90 %, 13.07.2020, І. І. Чорней;
3. (2) Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина № 34, схил південно-східної експозиції крутизною 20° під нафтовою свердловиною, площа 9 м², ПП = 70–80 %, 21.10.2022, А. Токарюк;
4. (26) Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, нафтова свердловина № 8, заболочена ділянка, площа 9 м², ПП = 80 %, 11.05.2022, І. І. Чорней, А. Токарюк;

5. (3) Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, запломбована нафтова свердловина нижче свердловини № 8, деградована лука, площа 9 м², ПП = 90 %, 13.07.2022, А. Токарюк;
6. (27) Чернівецька обл., Вижницький р-н, окол. смт Берегомет, НПП «Вижницький», урочище Лекече, долина потоку Лекече, запломбована нафтова свердловина нижче свердловини № 8, рівна ділянка, яка заросла трав'яною рослинністю, мікрорельєф нерівний, колії від автомобілів, площа 9 м², ПП = 60–70 %, 21.10.2022, І. І. Чорней.

Характеристика біотопів території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 (урочище Лекече)

Т. ТРАВ'ЯНІ БІОТОПИ

ТЗ. Вологі трав'яні біотопи

ТЗ.3. Мокрі високотравні луки

ТЗ.3.1 Мокрі луки з домінуванням злакоподібних трав

EUNIS: E3.41 Atlantic and sub-Atlantic humid meadows / Атлантичні та субатлантичні гумідні луки; E3.462 Peri-Pannonic humid meadows / пери-паннонські гумідні луки.

Резолюція 4 Бернської конвенції: E3.4 Moist or wet eutrophic and mesotrophic grassland / Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (Convention..., 1979).

UkrBiotop: E:1.12 Луки на глейових, болотних ґрунтах.

Синтаксономія:

СІ. *Molinio-Arrhenatheretea* R. Tx. 1937

Ord. *Molinietalia caeruleae* W. Koch 1926

All. *Calthion palustris* Tx. 1937

Ass. *Scirpetum sylvatici* Ralski 1931

Ass. *Junco inflexi-Menthetum longifoliae* Lohmeyer 1953

Екологічна характеристика. Біотопи приурочені до евтрофних і мезотрофних місцезростань у плоских неглибоких пониженнях (слабопроточних або непроточних), плоских днищах, нижніх та середніх частинах пологих схилів міжгривних знижень, знижено-рівнинних ділянок по берегах заплавних водойм і окраїнах заплавних і терасових боліт з тривалим затопленням, мулисто-лучними та мулисто-торф'янистими, мулуватоглейовими, дерново-глейовими торф'янистоглейовими, торф'янисто- та мулуватоболотними ґрунтами з ознаками опідзолювання, мінеральними ґрунтами переважно важкого механічного складу і близьким заляганням ґрунтових вод (Національний ..., 2018).

Фітоценотична характеристика біотопів. Угрупування цього типу біотопу на території парку не займають великих площ. Вони приурочені до ділянок з близьким заляганням ґрунтових вод на пологих схилах або знаходяться біля підніжжя крутих схилів. Флористичне ядро угруповань цього типу біотопу формують види союзу *Calthion palustris* і порядку *Molinietalia caeruleae*, до яких домішуються мезогігрофітні види класу *Scheuchzerio-Caricetea fuscae* Тх. 1937. Попередньо у складі цього типу біотопу нами виділено угруповання двох асоціацій.

У складі угруповань асоціації *Junco inflexi-Menthetum longifoliae*, приурочених до знижено-рівнинних деградованих лучних ділянок території розташування нафтової свердловини № 34, кількість видів у описах змінюється від 23 до 25 (табл. 2, описи 1–2). Загальне проективне покриття – 80–90 %. У складі угруповань виявлено раритетні, занесені до «Червоної книги України» (2009) види: *Dactylorhiza majalis* і *Epipactis palustris*. Крім того, у складі ценозів виявлено адвентивний вид *Phalacrolooma annuum*, що є свідченням антропогенної трансформації рослинного покриву цієї ділянки.

Під нафтовою свердловиною № 34 на схилі південно-східної експозиції крутизною 20° нами виявлено угруповання асоціації *Scirpetum sylvatici*, яке добре вирізняється за домінуванням у рослинному покриві *Scirpus sylvatica* (табл. 2, опис 3). У складі угруповань виявлено 14 видів. Загальне проективне покриття сягає 80 %. Складовою угруповань є рідкісні, включені до «Червоної книги України» (2009) види: *Dactylorhiza majalis* і *Gymnadenia conopsea*.

Нижче свердловини № 8 нами виявлено деградована лука, що оточує запломбована нафтову свердловину (табл. 2, описи 5–6). Основу трав'яного ярусу (загальне проективне покриття – 70–90 %) формують *Agrostis stolonifera*, *Carex hirta*, *Holcus lanatus*, *Leucanthemum vulgare*, *Prunella vulgaris*, *Trifolium pratense* та ін. Для угруповання характерно присутність стійких до витоптування видів класу *Polygono-Poetea annua* Rivas-Martinez et al. 1991 (*Medicago lupulina*, *Plantago major* і *Taraxacum officinale*). Компонентою угруповань є низка видів адвентивних рослин, зокрема *Euphorbia helioscopia*, *Euphorbia peplus*, *Lactuca serriola*, *Phalacrogloma annuum* і *Sonchus oleraceus*.

Отже, досліджена нами територія є досить синантропізованою. Активізація процесів синантропізації рослинного покриву проявляється у збільшенні кількості видів адвентивних рослин, їхнього проективного покриття у складі ценозів і площі, яку вони займають.

Висновки і рекомендації, здійснені і опубліковані В. В. Протопоповою, М. В. Шеверою, І. І. Чорнеєм (2005) для синантропних видів НПП «Вижницький» актуальні і на сьогодні, особливо для дослідженої території: «... необхідно запровадити моніторинг інвазійних видів, який повинен включати:

1) щорічне обстеження зони господарчого використання, а також населених пунктів, берегів водойм і транспортних шляхів, з метою виявлення нових видів адвентивних рослин, нових локалітетів та

з'ясування тенденцій активізації поширення видів, що тут вже зростають;

2) контроль за ввезенням на територію парку нових культивованих видів рослин і популяризація серед населення відомостей щодо потенційно небезпечних для регіону видів культурних рослин;

3) спеціальне спостереження за видами рослин, які виявили високу інвазійну здатність до активного і масового поширення в даному регіоні або в регіонах з подібними кліматичними умовами».

Отже, дослідження синантропної фракції флори як НПП «Вижницький», так і окремих ділянок, повинно бути одним із пріоритетних аспектів збереження репрезентативності флори.

ВИСНОВКИ

1. За результатами моніторингової інвентаризації видового складу судинних рослин в урочищі Лекече на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 виявлено 195 видів судинних рослин. Серед них 14 видів «червонокнижних» рослин, що складає 36% від загальної кількості таких видів на території НПП «Вижницький».

2. За напрямками зміни активності ценопопуляцій під дією антропогенних факторів «червонокнижні» види відносяться до трьох категорій у такому кількісному співвідношенні: 8 видів (57,1 %) відзначаються згасаючою активністю; 4 (28,6%) – реліктовою, тобто дуже низькою активністю, 2 (14,3 %) (*Lunaria rediviva* і *Atropa belladonna*) прогресуючою (успішною) активністю, яка забезпечує нормальне відновлення ценопопуляцій навіть і при існуючому антропогенному впливі

3. За результатами геоботанічних досліджень рослинних угруповань території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 визначено

ценотичну і біотопічну приуроченість популяції «червонокнижних» видів.

4. Встановлено, що територія де знаходяться свердловини досить синантропізована. Компонентами угруповань є низка видів адвентивних рослин, зокрема *Euphorbia helioscopia*, *Euphorbia peplus*, *Lactuca serriola*, *Phalacrolooma annuum* і *Sonchus oleraceus*, для яких властивий високий рівень проективного покриття.

5. Необхідно забезпечити постійний моніторинг за динамікою адвентизації рослинного покриву території свердловин і прилеглих природних комплексів та станом популяцій «червонокнижних» видів рослин у їхньому складі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Буджак В. В., Чорней І. І., Токарюк А. І. До вивчення біорізноманіття національного природного парку «Вижницький» методом сіткового картування // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень. Матер. Другої міжнар. наук.-практ. конф. (24–25 квітня 2015 р., смт Путила, Чернівецька обл., Україна) / Наук. ред. І. В. Скільський, А. В. Юзик. – Чернівці: Друк Арт, 2015. – С. 37–40.
2. Бабов К. Д., Гузак Л. І., Джурик В. П., Дмитрієва Г. О., Калинич Т. В., Колотило М. П., Леонова Н. Н., Мінькова С. В., Мокієнко А. В., Нікіпелова О. М., Ніколенко С. І., Новодран О. В., Одочук П. І., Різниченко І. Л., Різниченко З. П., Солодова Л. Б., Стратій В. І. Національний природний парк «Вижницький». Природа та лікувально-рекреаційні ресурси. – Вижниця: Черемош, 2012. – 128 с.
3. Зав'ялова Л. В. Види інвазійних рослин, небезпечні для природного фіторізноманіття об'єктів природно-заповідного фонду України // Наук. вісн. Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи). – 2017. – Т. 9, вип. 1. – С. 88–107.

4. Косман О. Г., Сіренко І. П., Соломаха В. А., Шеляг-Сосонко Ю. Р. Новий комп'ютерний метод обробки описів рослинних угруповань // Укр. ботан. журн. – 1991. – Т. 48, № 2. – С. 98–104.
5. Національний каталог біотопів України / Ред. А. А. Куземко, Я. П. Дідух, В. А. Онищенко, Я. Шеффер. – К.: ФОП Клименко Ю. Я., 2018. – 442 с.
6. Національний природний парк «Вижницький». Рослинний світ / І. І. Чорней, В. В. Буджак, Д. М. Якушенко та ін. / Ред. В. А. Соломаха. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 248 с.
7. Онищенко В. А. Оселища України за класифікацією EUNIS. – К.: Фітосоціоцентр, 2016. – 56 с.
8. Протопопова В. В. Синантропная флора Украины и пути её развития – К.: Наук. думка, 1991. – 204 с.
9. Протопопова В. В., Шевера М. В. Інвазійні види у флорі України. І. Група високо активних видів // GEO & BIO. – 2019. – 17. – С. 116–135.
10. Протопопова В. В., Шевера М. В., Чорней І. І. Синантропізація флори // Національний природний парк «Вижницький». Рослинний світ / І. І. Чорней, В. В. Буджак, Д. М. Якушенко та ін. / Ред. В. А. Соломаха. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – С. 129–133 с.
11. Сичак Н. М. Доповнення до флори судинних рослин НПП «Вижницький», Чернівецька область // Наук. вісн. Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи). – 2015. – Т. 7, вип. 2. – С. 244–248.
12. Хавензон І. В., Пилипишин Б. В., Гневуш О. С., Гук І. В., Денис М. В. Прогноз нафтогазоносності Лопушнянського нафтового родовища з використанням методики сейсмолітмологічного аналізу // Геодинаміка. – 2011. – Т. 2, № 11. – С. 317–319.
13. Червона книга України. Рослинний світ/ Ред. Я. П. Дідуха. – К.:

- Глобалконсалтинг, 2009. – 912 с.
14. Шеляг-Сосонко Ю. Р., Дидух Я. П., Молчанов Е. Ф. Государственный заповедник «Мыс Мартьян». – К.: Наук. думка, 1985. – 255 с.
  15. Atlas Florae Europaeae: Distribution of vascular plants in Europe / Ed. J. Jalas, J. Suominen; On the basis of team-work of European botanist. 1. Pteridophyta (Psilotaceae to Azollaceae). – Helsinki, 1972. – 121 p.
  16. Chytrý M. (ed.). Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace [Vegetation of the Czech Republic 1. Grassland and Heathland Vegetation]. – Praha: Academia, 2007. – 528 s.
  17. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural habitats. – Bern, 1979. available at: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/104>.
  18. Hegedüšová Vantarová, K. & Škodová I. (eds.) Rastlinné spoločenstvá Slovenska 5. Travinná-bylinná vegetácia. – Bratislava: Veda, 2014. – 581 p.
  19. Kornaś J. Geograficzno-historyczna klasyfikacja roślin synantropijnych // Mater. Zakł. Fitosocjol. Stos. UW. – 1968. – 25. – S. 33–41.
  20. Mosyakin S., Fedoronchuk M. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. – Kiev, 1999. – 346 p.
  21. Mucina L., Bültmann H., Dierßen K., Theurillat J.-P., Raus T., Čarni A., Šumberová K., Willner W., Dengler J., Gavilán García R., Chytrý M., Hájek M., Di Pietro R., Iakushenko D., Pallas J., Daniěls F. J. A., Bergmeier E., Santos Guerra A., Ermakov N., Valachovič M., Schaminée J. H. J., Lysenko T., Didukh Ya. P., Pignatti S., Rodwell J. S., Capelo J., Weber H. E., Solomeshch A., Dimopoulos P., Aguiar C., Hennekens S. M. & Tichý L. Vegetation of Europe: Hierarchical floristic classification system of vascular plant, bryophyte, lichen, and algal communities //

Applied Vegetation Science. – 2016. – V. 19. – Suppl. 1. – P. 3–264.

22. Raunkiaer C. The life forms of plants and statistical plant geography. – Oxford: Claredon, 1934. – 632 p.

23. Syrenko I. P. Creation a Databases for Floristic and Phytocoenologic Researches // Укр. фітоцен. зб. – К., 1996. – Сер. А, вип. 1. – С. 9–11.

24. Westhoff V. & van der Maarel E. The Braun-Blanquet approach. // Classification of vegetation. Dr W. Junk, The Hague, NL, 1978. – P. 287–399.

ДОДАТОК

СУДИННІ РОСЛИНИ НА ТЕРИТОРІЇ УРОЧИЩА ЛЕКЕЧЕ

Флора НПП «Вижницький» за останніми даними налічує 797 видів судинних рослин. За результатами моніторингової інвентаризації видового складу судинних рослин в урочищі Лекече на території розташування нафтових свердловин № 8 і № 34 виявлено 195 видів.

Анотований перелік цих видів наведено нижче.

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
1.	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Lycopodiaceae	Lycopodiopsida	Lycopodiophyta
2.	<i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Shrank & C.Mart.	Huperziaceae	Lycopodiopsida	Lycopodiophyta
3.	<i>Equisetum arvense</i> L.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
4.	<i>Equisetum palustre</i> L.	Equisetaceae	Equisetopsida	Equisetophyta
5.	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H.P.Fuchs	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
6.	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
7.	<i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newman	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
8.	<i>Polystichum braunii</i> (Spenner) Fée	Dryopteridaceae	Polypodiopsida	Polypodiophyta
9.	<i>Abies alba</i> Mill.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
10.	<i>Larix decidua</i> Mill.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
11.	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
12.	<i>Pinus sylvestris</i> L.	Pinaceae	Pinopsida	Pinophyta
13.	<i>Alisma plantago-aquatica</i> L.	Alismataceae	Liliopsida	Magnoliophyta
14.	<i>Majanthemum bifolium</i> (L.) F.W.Schmidt	Convallariaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
15.	<i>Polygonatum verticillatum</i> (L.) All.	Convallariaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
16.	<i>Carex brizoides</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
17.	<i>Carex flava</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
18.	<i>Carex hirta</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
19.	<i>Carex pallescens</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
20.	<i>Carex pendula</i> Huds.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
21.	<i>Carex remota</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
22.	<i>Carex sylvatica</i> Huds.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
23.	<i>Carex vesicaria</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
24.	<i>Carex vulpina</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
25.	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. & Schult.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
26.	<i>Scirpus sylvaticus</i> L.	Cyperaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
27.	<i>Sisyrinchium septentrionale</i> Bicknell	Iridaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
28.	<i>Juncus articulatus</i> L.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
29.	<i>Juncus conglomeratus</i> L.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
30.	<i>Juncus effusus</i> L.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
31.	<i>Juncus inflexus</i> L.	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
32.	<i>Luzula luzuloides</i> (Lam.) Dandy & Wilmott subsp. <i>luzuloides</i>	Juncaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
33.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soó subsp. <i>Fuchsii</i>	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
34.	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó subsp. <i>Incarnata</i>	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
35.	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
36.	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F. Hunt & Summerhayes subsp. <i>Majalis</i>	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
37.	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
38.	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
39.	<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R.Br.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
40.	<i>Gymnadenia densiflora</i> (Wahl.) Dietr.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
41.	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
42.	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
43.	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	Orchidaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
44.	<i>Agrostis capillaris</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
45.	<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
46.	<i>Bromus mollis</i>	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
47.	<i>Calamagrostis arundinaceae</i> (L.) Roth.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
48.	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
49.	<i>Calamagrostis</i> <i>pseudophragmites</i>	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
50.	<i>Dactylis glomerata</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
51.	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
52.	<i>Festuca gigantea</i> (L.) Vill.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
53.	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
54.	<i>Festuca rubra</i> L. aggr.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
55.	<i>Glyceria notata</i> Chevall.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
56.	<i>Holcus lanatus</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
57.	<i>Lolium perenne</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
58.	<i>Phleum pratense</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
59.	<i>Poa annua</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
60.	<i>Poa compressa</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
61.	<i>Poa nemoralis</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
62.	<i>Poa palustris</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
63.	<i>Poa pratensis</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
64.	<i>Poa trivialis</i> L.	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta
65.	<i>Roegneria canina</i>	Poaceae	Liliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
66.	<i>Acer platanoides</i> L.	Aceraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
67.	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Aceraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
68.	<i>Aegopodium podagraria</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
69.	<i>Angelica sylvestris</i> L. subsp. <i>sylvestris</i>	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
70.	<i>Daucus carota</i> L.	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
71.	<i>Sanicula europaea</i>	Apiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
72.	<i>Achillea millefolium</i> L. subsp. <i>millefolium</i>	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
73.	<i>Barchausia setosa</i>	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
74.	<i>Bidens frondosa</i>	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
75.	<i>Carduus crispus</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
76.	<i>Centaurea jacea</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
77.	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
78.	<i>Cirsium palustre</i> (L.) Scop.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
79.	<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
80.	<i>Crepis capillaris</i> (L.) Wallr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
81.	<i>Crepis paludosa</i> (L.) Moench	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
82.	<i>Crepis praemorsa</i> (L.) Tausch	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
83.	<i>Eupatorium cannabinum</i>	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
84.	<i>Erigeron canadensis</i>	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
85.	<i>Hieracium sylvularum</i> .	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
86.	<i>Lactuca serriola</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
87.	<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam. subsp. <i>vulgare</i>	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
88.	<i>Mycelis muralis</i>	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
89.	<i>Phalacrolooma annuum</i> (L.) Dumort.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
90.	<i>Pilosella aurantiaca</i> (L.) F.Schultz & Sch.Bip.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
91.	<i>Senecio erucifolius</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
92.	<i>Senecio nemorensis</i> L. subsp. <i>fuchsii</i> (C.C. Gmel) Celak.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
93.	<i>Sonchus asper</i> (L.) Hill	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
94.	<i>Sonchus oleraceus</i>	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
95.	<i>Tanacetum vulgare</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
96.	<i>Taraxacum officinale</i> Wigg. aggr.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
97.	<i>Tussilago farfara</i> L.	Asteraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
98.	<i>Impatiens noli-tangere</i> L.	Balsaminaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
99.	<i>Alnus incana</i> (L.) Moenh.	Betulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
100.	<i>Betula pendula</i> Roth	Betulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
101.	<i>Corylus avellana</i> L.	Betulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
102.	<i>Echium vulgare</i>	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
103.	<i>Myosotis scorpioides</i> L. aggr.	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
104.	<i>Symphytum cordatum</i>	Boraginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
105.	<i>Cardamine parviflora</i>	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
106.	<i>Dentaria bulbifera</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
107.	<i>Dentaria glandulosa</i> Waldst. & Kit.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
108.	<i>Lepidium campestre</i> (L.) R.Br.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
109.	<i>Lunaria rediviva</i> L.	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
110.	<i>Rorippa austriaca</i> (Crantz) Besser	Brassicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
111.	<i>Campanula glomerata</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
112.	<i>Campanula patula</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
113.	<i>Campanula persicifolia</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
114.	<i>Campanula rapunculoides</i> L.	Campanulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
115.	<i>Sambucus nigra</i> L.	Caprifoliaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
116.	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L. subsp. <i>glutinosa</i>	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
117.	<i>Cerastium holosteoides</i> Fr.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
118.	<i>Coronaria flos-cuculi</i>	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
119.	<i>Melandrium dioicum</i> (L.) Coss. & Germ.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
120.	<i>Moerinhia trinervia</i> (L.) Clairv.	Caryophyllaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
121.	<i>Hypericum maculatum</i> Crantz	Clusiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
122.	<i>Hypericum perforatum</i> L.	Clusiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
123.	<i>Euphorbia amygdaloides</i>	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
124.	<i>Euphorbia helioscopia</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
125.	<i>Euphorbia peplus</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
126.	<i>Mercurialis perennis</i> L.	Euphorbiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
127.	<i>Astragalus glycyphyllos</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
128.	<i>Lotus corniculatus</i> L. aggr.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
129.	<i>Medicago lupulina</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
130.	<i>Melilotus albus</i> Medik.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
131.	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
132.	<i>Trifolium alpestre</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
133.	<i>Trifolium campestre</i> Schreb.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
134.	<i>Trifolium medium</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
135.	<i>Trifolium pratense</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
136.	<i>Trifolium repens</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
137.	<i>Vicia cracca</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
138.	<i>Vicia sylvatica</i> L.	Fabaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
139.	<i>Fagus sylvatica</i> L.	Fagaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
140.	<i>Centaurium erythraea</i> Rafn	Gentianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
141.	<i>Gentiana asclepiadea</i> L.	Gentianaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
142.	<i>Geranium robertianum</i> L.	Geraniaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
143.	<i>Ajuga reptans</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
144.	<i>Galeobdolon luteum</i>	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
145.	<i>Glechoma hederaceae</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
146.	<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
147.	<i>Prunella vulgaris</i> L.	Lamiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
148.	<i>Linum catharticum</i> L.	Linaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
149.	<i>Chamaerion angustifolium</i> (L.) Holub	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
150.	<i>Circaea lutetiana</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
151.	<i>Epilobium collinum</i> C.C.Gmel.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
152.	<i>Epilobium hirsutum</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
153.	<i>Epilobium montanum</i> L.	Onagraceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
154.	<i>Oxalis acetosella</i> L.	Oxalidaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
155.	<i>Plantago lanceolata</i> L.	Plantaginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
156.	<i>Plantago major</i> L.	Plantaginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
157.	<i>Plantago media</i> L.	Plantaginaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
158.	<i>Polygala vulgaris</i>	Polygalaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
159.	<i>Lysimachia nemorum</i> L.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
160.	<i>Lysimachia nummularia</i> L.	Primulaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
161.	<i>Moneses uniflora</i> (L.) A. Gray	Pyrolaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
162.	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.	Pyrolaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
163.	<i>Actaea spicata</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
164.	<i>Anemonoides nemorosa</i> (L.) Holub	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
165.	<i>Ranunculus acris</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
166.	<i>Ranunculus carpathicus</i> Herbich	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
167.	<i>Ranunculus repens</i> L.	Ranunculaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
168.	<i>Alchemilla monticola</i> Opiz	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
169.	<i>Fragaria vesca</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
170.	<i>Potentilla anserina</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
171.	<i>Potentilla reptans</i>	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
172.	<i>Rosa canina</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
173.	<i>Rubus hirtus</i> Waldst. & Kit.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
174.	<i>Rubus idaeus</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
175.	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	Rosaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
176.	<i>Galium aparine</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
177.	<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
178.	<i>Galium uliginosum</i> L.	Rubiaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
179.	<i>Populus tremula</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
180.	<i>Salix caprea</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
181.	<i>Salix cinerea</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
182.	<i>Salix pentarda</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
183.	<i>Salix purpurea</i> L.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
184.	<i>Salix silesiaca</i> Willd.	Salicaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
185.	<i>Verbascum lanatum</i> Schrad.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
186.	<i>Verbascum nigrum</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
187.	<i>Veronica arvensis</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
188.	<i>Veronica beccabunga</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
189.	<i>Veronica chamaedrys</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
190.	<i>Veronica montana</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
191.	<i>Veronica officinalis</i> L.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
192.	<i>Veronica urticifolia</i> Jacq.	Scrophulariaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

№	Вид	Родина	Клас	Відділ
		е		
193.	<i>Atropa bella-donna</i> L.	Solanaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
194.	<i>Daphne mezereum</i> L.	Thymelaeaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta
195.	<i>Viola reihenbachiana</i> Jord. ex Boreau	Violaceae	Magnoliopsida	Magnoliophyta

Ще однією темою, якою ми займалися є дослідження за допомогою SMART.

Використання SMART

За період від 2022-09-01 до 2022-12-31

Статистика патрулів

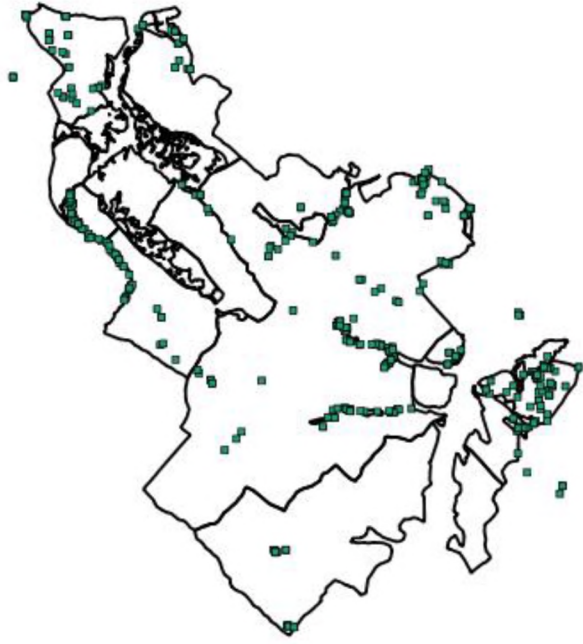
Табл. 1

Місяць	Кількість рейдів	Відстань (км)	Всі спостереження
09/2022	35	261,34	314
10/2022	28	223,17	231
11/2022	20	154,35	67
12/2022	14	131,47	28
Разом	97	770,33	640

Статистика спостережень

Табл. 2

Місяць	Інциденти	Спостереження по всіх категоріях
09/2022		314
10/2022	1	231
11/2022		67
12/2022		28
Разом	1	640

Рис.1

Рис.2

9.3. ПОПОВНЕННЯ НАУКОВИХ ФОНДІВ

Протягом року поповнена гербарна колекція та колекція деревних порід парку, а також фототека (близько 635 фотографій). Зібрано значний обсяг гідрометеорологічної інформації. Розпочато упорядкування гербарію за новою методологією.

9.4. ОСНОВНІ ПІДСУМКИ НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основні підсумки наукової та науково-освітньої діяльності відображені у щорічних звітах, які подаються до департаменту природно-заповідного фонду та земельних ресурсів.

Звіт

з наукової та науково-технічної діяльності

національного природного парку «Вижницький» за 2022 рік.

1. Організація наукової та науково-технічної діяльності установи ПЗФ.

1.1. Наявність та склад наукових підрозділів, у тому числі природоохоронних науково-дослідних відділень. Відповідальний працівник за організацію наукової діяльності установи ПЗФ.

- 1 науково-дослідний відділ, 2 природоохоронні науково-дослідні відділення Солонецьке та Вижницьке НПДВ.

Стратій Віталій Іванович (заступник директора з наукової роботи);

1.2. Відомості про підвищення кваліфікації працівників наукових підрозділів шляхом участі в навчаннях, семінарах, стажуванні тощо.

- Працівники відділу взяли участь в онлайн курсах «Зміна клімату, психічне здоров'я та усвідомлена поведінка щодо навколишнього середовища», отримано відповідне свідоцтво.

- Участь у робочій групі, присвяченій «Розвитку наближеного до природи лісництва, як природо орієнтованого рішення для адаптації до зміни клімату та післявоєнного відновлення лісового господарства України.
- Участь у онлайн – події «Стале економічне відновлення України. Як зробити його реальністю». Участь у онлайн – зустрічі «Ліс, клімат, війна. Сучасні виклики». В рамках проєкту INSURE.
- Участь у онлайн зустрічі по представленню інструментарію SMART організовані Франкфуртсько зоологічним товариством.
- Участь у онлайн - нараді по проєкту організації території в рамках проєкту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні».
- Онлайн – участь у міжнародній науково-практичній конференції «Аспекти збереження природних екосистем в сучасних умовах природоохоронного менеджменту». На базі НПП «Гуцульщина».
- Участь в всеукраїнській науково-практичній конференції «Євроінтеграція екологічної політики України». На базі Одеського державного екологічного університету.
- Участь у Національному форумі «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технологія».
- Участь у онлайн -презентація «Аналіз практик виділення та моніторингу ОЦЗ у лісових господарствах України», організованої WWF України.
- Участь у онлайн - нараді щодо обговорення проєкту закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, щодо підвищення ефективності управління природоохоронними територіями та об'єктами ПЗФ».
- Працівники парку брали участь у робочих нарадах по розширенню парку у Чернівецькій ВДА.

2. Наукова та науково-технічна діяльність.

2.1. Відомості про виконання програми Літопису природи, основні досягнення установи ПЗФ протягом року, проблеми виконання.

За період січень – квітень 2022 року підготовлено і випущено чергову книгу Літопису природи за 2021 рік обсягом 943 аркушів, книга 23.

У звітному році проводився збір даних польових досліджень і виконання науково - технічних заходів у відповідності із затвердженим планом у рамках програми Літопису природи на 2022 рік. Отримані результати досліджень і дані їх аналізу увійдуть до чергового тому Літопису природи парку.

Впродовж 2022 року можна відмітити такі наукові та науково-технічні заходи:

- Підготовлено до видано черговий том Літопису природи за 2021 рік.
  - Підготовлено та видано буклет скельно-сакральний комплекс «Стіжок».
  - Поновлено дерева та кущі на дендропарку «Стебник». Висаджено різні види хвойних дерев різноманітні форми кущів.
  - Здійснено польові дослідження, щодо вивчення та поширення ранньовесняних рослин-геофітів на території Парку.
  - Зібрані перші фенологічні дані за окремими видами тварин (лелека білий, шпак звичайний, мурашка руда лісова, джміль звичайний), результати яких занесені у відповідну таблицю Літопису природи «Фенологічні спостереження за тваринами НПП «Вижницький».

- Проведено дослідження чисельності ссавців за слідами життєдіяльності (відносно зимового обліку). На території Солонецького та Вижницького ПНДВ.
- Згідно проєкту плану дії дослідження популяції рисі євразійської та ведмедя бурого (*Ursus ursus* L.) на території національного парку «Вижницький» проводиться постійно моніторинг популяції рисі євразійської (*Lynx lynx* L.) та (*Ursus ursus* L.) методом виявлення слідів життєдіяльності рисі та ведмедя, фотофіксації за допомогою фотопасток. Науково-дослідним відділом підготовлено презентацію про цікаві факти життя рисі євразійської (*Lynx lynx* L.), та ведмедя бурого (*Ursus ursus* L.), яку продемонстровано учням у ЗЗСО Берегометської селищної ради.
- Зроблено порівняльну метеорологічну характеристику сезонів року за природний 2021-2022 рік.
- Здійснено опис спостереження за гідрологічним режимом річок Парку у 2021 році (матеріали подані до Літопису Природи у відповідний розділ).
- Виконано та зроблено обробку даних з метеопоста за 2022 рік а саме: систематичні спостереження за погодою на метеомайданчику, що знаходиться на приофісній території НПП «Вижницький» та ведення метеорологічного журналу (температура повітря та поверхні ґрунту, кількість опадів, атмосферний тиск та хмарність).
- Виконано спостереження за гідрологічним режимом р. Малий Сухий, та р. Стебник, р. Мала Виженка та р. Серет за 2022 рік а саме: визначено гідрометричні показники русла річки (ширина та глибина річки), та гідрологічні показники

- (рівень води, швидкість течії річки, температура води, витрата води);
- Організація наукової роботи у місцевих закладах освіти, а саме проведення різноманітних занять, бесід, майстер-класів на різну природоохоронну тематику.
  - Здійснено дослідження на зоологічних постійних пробних площах наявності та чисельності: тритона гребінчастого, карпатського, альпійського, звичайного та інших видів земноводних в урочищі Сухий і Стебник. Саламандри плямистої в урочищі Стебник Солонецького ПНДВ (на еколого-фенологічних трансектах та маршрутах).
  - Здійснено біотехнічні заходи (розчистка водойми досліджуваних об'єктів) на зоологічних постійних пробних площах.
  - Проведено інвентаризацію фаунних дерев та інших місць оселень тварин на території Солонецького ПНДВ, урочище Сухий та Стебник (з нанесенням на карту).
  - Здійснено поточний моніторинг (з нанесенням на карту) за видами, що підпадають під дію чинних для України міжнародних конвенцій. Виявлено нові місця локалізації (зафіксовано) та сфотографовано в урочищі Солонець та Стебник ЧК вид Красуню діву (*Calopteryx virgo*).
  - Здійснено дослідження видового складу різних тварин Парку (за слідами життєдіяльності, візуально та звуками тварин). На території Солонецького ПНДВ, урочище Сухий, Стебник та Стіжок виявлено (зафіксовано) та сфотографовано сліди тварин (козулі європейської, оленя благородного, свині дикої, лисиці, kota лісового, яструба малого, дятла зеленого, метеликів, земноводних) і інші.

- Здійснено дослідження адвентивних видів рослин, уточнення та узагальнення відомостей щодо ценотичної та біотопічної приуроченості цих видів.
- Перші дослідження хорологічних ценотичних, біотопічних особливостей видів раритетних рослин, занесених до «Червоної книги України».
- Здійснено роботи по дослідженню скельно-сакрального комплексу «Стіжок».
- Проведена робота по виявленню та ліквідації борщівника Сосновського (*Heracleum sosnowskyi* Manden.). Подано звернення до місцевих ОТГ.
- Здійснено дослідження по фіксації Gps даних на місцях, де виявлено види фауни і флори, гідрологічних, геологічних об'єктів за допомогою мобільного додатку Locus Map (в польових умовах), з подальшим експортом в систему ГІС.
- Здійснено дводенну польову науково-дослідну експедицію спільно з фахівцями Національної академії наук України та Зеленогурського університету. Об'єктом дослідження були скельно-дубові ліси урочища Рівня та букові криволісся урочища Виженка. Під час польових робіт зроблено близько 15 геоботанічних описів, виявлено два нових види рослин та три типи біотопів.
- Здійснено моніторинг за тисом ягідним на пробних ППП згідно реалізації менеджмент плану «Збереження та відтворення тису ягідного» на території Парку.
- Проведено дослідження синтаксономічних особливостей рослинного покриву Парку.

- Проведені дослідження мікобіоти Парку. Розпочато роботу по створенню каталогу грибів Парку, виявлено нові червонокнижні види грибів, зафіксовано їх місця зростання.
- Проведено моніторинг території розташування нафтових свердловин №8 №10 №34 Лопушнянського нафтового родовища на видовому, ценотичному, біотопічному рівнях.
- Проведені дослідження в різних частина Парку із залісненням лучних ділянок.
- Польові виходи для досліджень об'єктів абіотичного середовища (скелі, водоспади, мінеральні джерела) з використання інструментарію SMART.
- Польові дослідження за біорізноманіттям Парку, з використання інструментарію SMART.
- Проведені тренінги по використанню інструментарію SMART для працівників Парку та підготовлено звіти за період використання цих приладів.
- Створено презентацію про національний природний парк «Вижницький».
- Участь у практичному навчанні по зйомці та монтажу відео з представником SNPA.
- Участь у написанні наукових робіт та створення презентацій «Національний природний парк «Вижницький», як базовий структурний елемент регіональної екомережі Чернівецької області» та «Біолого-екологічні особливості тису ягідного, його охорона та відтворення на території НПП «Вижницький», з учнями Вижницької спеціалізованої школи – інтернат в яких зайняли 1 та 2 місця.

- Створено рекламний відеоролик про Скельно-сакральний комплекс «Стіжок».
- Участь в організації триденного еко-квесту «Пізнай природу» (урочище Стебник).
- Встановлення фотопасток в різних урочищах на території Парку.
- Участь у поданні проектних заявок по програмі LIFE а саме «Створення регіонального центру реабілітації та порятунку тварин», «Перехід інфраструктурних об'єктів Парку на альтернативні джерела енергії».
- Участь у проекті Wolrld Forest ID з відбору зразків деревини на території Парку для ідентифікації генетичного ДНК – тестування.
- Підготовка інформації про ідентифікацію та оцінку ризиків, план з реалізації контролю та моніторингу впровадження їх результатів і реєстр ідентифікованих ризиків науково-дослідного відділу.
- Участь у підготовці відеоролика «Таємне життя звірів», для висвітлення інформаційних ресурсах Парку.
- Участь у підготовці та проведенні заходу RA – TOUR «Народження сонця» в урочищі Стіжок до Дня зимового сонцестояння.
- Розроблено та створено презентаційний гербарій судинних рослин національного природного парку «Вижницький».
- Участь у розробці проектів Візит центр Тваринний світ Парку», «Регіональний центр реабілітації та порятунку тварин», Проект концепції будівництва атракційного об'єкту «Аероліфт» на території національного природного парку «Вижницький».

- Проведені роботи по догляду за розсадниками, висаджено нові види рослин та кущів.
- Участь у проведенні екозанять, екобесід спільно із відділом еколого- освітньої роботи.
- Участь в акції «Зелена толока» в рамках відзначення Міжнародного дня Землі.
- Подано 14 статті до газети національного природного парку «Вижницький».
- Здійснено підготовку матеріалів для висвітлення їх на інформаційних ресурсах парку.
- Участь в організації триденного еко-квесту «Пізнай природу» (урочище Стебник).

2.2. Відомості про виконання установою ПЗФ наукових робіт, що не пов'язані з програмою Літопису природи для установ ПЗФ (назва теми, замовник/виконавець, стисла характеристика стану виконання робіт, отримані результати).

Не виконувались

2.3. Відомості про виконання на території установи ПЗФ наукових робіт іншими установами/організаціями (замовник/виконавець, стислий зміст і результати досліджень).

Не виконувались

2.4. Відомості про видання наукових робіт:

1) здано до друку монографій, збірників, посібників, методик, наукових статей, тез тощо (перелік, джерело опублікування);

У різних наукових виданнях протягом 2022 року опубліковано 7 статей, в збірках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій.

2) вийшло друком публікацій (перелік публікацій);

- Вийшла друком публікації: ОдочукП.І., «Ряд *odonata* на території національного природного парку «Вижницький» види та чисельність».

Матеріали четвертої всеукраїнської науково-практичної конференції «Євроінтеграція екологічної політики України», національної академії наук України Одеський державний екологічний університет Національний ботанічний сад імені М.М. Гришка

- Різниченко З. П., Марчук Г.В., Держипільський Л.М. Скельно-сакральний комплекс «Стіжок» національного природного парку «Вижницький»./ Матеріали міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 20-й річниці НПП «Гуцульщина» - Аспекти збереження природних екосистем в сучасних умовах природоохоронного менеджменту.

- Татарчук І.І. Ренатуралізація тису ягідного (тисові) на території національного природного парку «Вижницький». // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 20-й річниці НПП «Гуцульщина» - Аспекти збереження природних екосистем в сучасних умовах природоохоронного менеджменту.

- Tynkevich Yu.O., Novikov A.V., Chorney I.I. & Volkov R.A. Organization of the 5S rDNA Intergenic Spacer and Its Use in the Molecular Taxonomy of the Genus *Aconitum* L. // Cytology and Genetics. – 2022. – Vol. 56. – № 6. – p. 494–503

- Токарюк А.І., Чорней І.І. Рослинний покрив ландшафтного заказника місцевого значення «Гарячий Урбан» (м. Чернівці) // Біологічні системи. – 2022. – Т. 14. Вип. 1. – С. 82–89

- Токарюк А. І., Волуца О. Д., Чорней І. І., Якушенко Д. М. Нові знахідки адвентивних рослин у Чернівецькій області // Біологічні системи. – 2022. – Т. 14. Вип. 2. – С. 172–177

- Атлас трав'яних біотопів України / А.А. Куземко, В.В. Буджак, Ю.А. Вашеньяк, Д.С. Винокуров, Я.П. Дідух, Т.П. Дзюба, С.М. Ємельянова, О.О. Кучер, І.І. Мойсієнко, А.І. Токарюк, О.Є. Ходосовцев, І.І. Чорней, О.О. Чусова, В.В. Шаповал, Д.В. Ширяєва, І.О. Балашов, Н.О.

Брусенцова, О.В. Василюк, С.Г. Вітер, М.Н. Гаврилюк, Ю.М. Геряк, В.О. Корнєєв, О.Ю. Марущак, О.Д. Некрасова, М.Ю. Русін, І.В. Куземко / за заг. ред. д.б.н. А.А. Куземко. – Чернівці: Друк Арт, 2022. – 244 с.

- Подано 14 статей до газети НПП «Вижницький».

3) відомості про працівника наукового підрозділу, який опублікував найбільшу кількість робіт (П.І.Б., посада, науковий ступінь, стаж наукової роботи).

4) дисертанти (П.І.Б., посада) і назви дисертацій (представлених до захисту, захищених, у процесі підготовки).

Не було.

2.5. Відомості про розроблені природоохоронні рекомендації та рекомендації щодо збереження історико-культурних цінностей.

Розроблено 3 природоохоронних рекомендацій:

- План дій щодо збереження безхвостих земноводних в національному природному парку «Вижницький».
- План дій щодо збереження червонокнижних видів грибів (мікобіоти) на території національного парку «Вижницький».
- План дій щодо охорони поверхневих водних об'єктів національного природного парку «Вижницький» від забруднення стічними водами.

2.6. Інформація про проведені навчання, семінари, обмін досвідом працівників установи ПЗФ з іншими установами, підприємствами та організаціями.

- працівники науково-дослідного відділу брали участь у навчанні з інструментарієм SMART організованим франкуфуртським зоологічним товариством.

- Участь працівників науково-дослідного відділу у практичному навчанні по зйомці та монтажу відео з представником SNPA.

- Татарчук І.І. заступник начальника науково-дослідного відділу пройшла онлайн курс «зміна клімату, психічне здоров'я та усвідомлена поведінка щодо навколишнього середовища» та отримала сертифікат.
- Працівники парку брали участь у робочих нарадах по розширенню парку у Чернівецькій ОДА.

2.7. Формування фондів наукових матеріалів (поповнення колекційних матеріалів, фенотек, ценотек тощо).

Протягом 2022 року гербарну колекцію поповнено 10 гербарними зразками флори парку.

3. Відомості про здійснені науково-технічні заходи.

3.1. Наявність і характеристика діяльності стаціонарів, гідрометеостанцій, гідропостів, станцій фонового моніторингу тощо (у разі відсутності відмітити шляхи отримання гідрометеоданих).

На території парку встановлено 9 гідрологічних постів, 1 метеопост на приофісній території парку на якому ведуться спостереження за температурою повітря та поверхні ґрунту, кількістю опадів та атмосферним тиском. Збудовано та облаштовано у віддаленій частині парку 1 будинок для здійснення наукових досліджень, зокрема фонового моніторингу.

3.2. Характеристика наукових полігонів, постійних пробних площ.

- Протягом 2022 року на території парку урочище Славець, Сухий, Солонець Солонецьке ПНДВ закладено 5 зоологічних постійних пробних площ з метою дослідження земноводних та плазунів.

4. Відомості про здійснені природоохоронні заходи на території установи ПЗФ, інших територіях та об'єктах природно-заповідного фонду за участю працівників установи ПЗФ.

- Доповнено дендрологічний парк «Стебник» в урочищі Стебник на території Солонецького природоохоронного науково-дослідного відділення 54 видами декоративних дерев та кущів;
- Встановлено нових 8 годівниці та 8 солонці;
- Здійснювалась заготівля 2000 тис. шт. кормових віників для підгодівлі диких тварин
- Виготовлено та улаштовано 50 штучних гнізд ;
- Виготовлено та влаштовано 5 інформаційні та охоронні знаки;

4.1. Заходи з охорони, збереження та відтворення рідкісних і зникаючих видів грибів, рослин та тварин, рослинних угруповань та природних середовищ (оселищ), відновлювальні заходи, заходи з боротьби із шкідливими чужорідними видами рослин та тварин.

- проводиться підгодівля диких тварин у відведених місцях при несприятливих погодних умовах для збереження популяцій тварин.

- рейдові виїзди працівників відділу державної охорони ПЗФ та науково-дослідного відділу на території де знаходяться ранньовесняні червонокнижні види для контролю за додержанням природоохоронного законодавства;

- з метою ліквідації осередків сухостоїв ялини, ракових хвороб ялиці, наслідків вітровалів проведено санітарно-оздоровчі заходи;

- проводились відповідні роботи із ліквідації інвазійних рослин по всій території Парку

4.2. Робота в розсадниках, розплідниках, центрах відтворення та реабілітації диких тварин.

- протягом 2022 року в розсаднику парку, що на професійній території вирощувались такі види декоративних рослин: туя колоновидна, кипарисовик горохоплідний, самшит вічнозелений,

жимолость шапочна, ялівець козачий, ялівець скельний, ялівець віргінський, ялівець звичайний, гібіскус, гінго дволопатеве, вейгела садова, форзиція, бирючина, туя шаровидна, жимолость японська, туя золота, спірея середня, кизильник, хризантеми, тамарикс, жасмин білий, лаванда, сантоліна зелена та сіра, піон деревовидний, дрік красильний, троянда звичайна.

- виконується спостереження та догляд за дикими тваринами, які знаходяться в реабілітаційному центрі парку.

5. Інформація про діяльність наукової (вченої) або науково-технічної ради установи ПЗФ.

Науково-технічна рада національного природного парку «Вижницький» складається з 19 осіб. У своїй діяльності керується Положенням про НТР. Протягом 2022 року було проведено чотири засідання, на якому розглядались та вирішувались питання планування та підсумків роботи по головних напрямках, питання оптимізації територіальної структури, шляхом збільшення площі природно-заповідного об'єкту, про покращання рекреаційної інфраструктури шляхом будівництва нових об'єктів.

6. Інформація про фінансування, приладове та господарське забезпечення наукової діяльності.

Протягом року на наукову та науково-технічну діяльність затрачено:

94288 грн. – на фотопастки, комплектуючі до фотопасток, смартфони.

7. Міжнародне співробітництво установи ПЗФ.

7.1. Відомості про працівників установи ПЗФ, що уповноважені на міжнародне співробітництво (підрозділ установи ПЗФ, найменування закінченого вищого навчального закладу, рік його

закінчення, спеціальність, стаж роботи у науковій сфері та в установі ПЗФ, знання іноземних мов).

Стратій Віталій Іванович (заступник директора з наукової роботи) – Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича; рік закінчення 1996; спеціальність – географія, викладач; стаж роботи 25 років; знання німецької та англійської мови.

7.2. Участь установи ПЗФ у міжнародних програмах, грантах, проектах (їх назви та учасники, стан виконання, результати).

Національний природний парк «Вижницький» є учасником Проекту «Підтримка природно-заповідних територій» за фінансової підтримки уряду Німеччини.

7.3. Участь установи ПЗФ у підготовці/виконанні міжнародних угод (договорів, конвенцій тощо).

Національний природний парк «Вижницький», як природоохоронна установа, бере участь у реалізації декількох міжнародних конвенцій на власній території, виконуючи вимоги нижчезазначених документів.

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979).
- Конвенція про охорону флори, фауни і природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979).
- Концепція про охорону біологічного різноманіття (Ріо-1992).
- Карпатська Конвенція.

7.4. Закордонні відрядження працівників установи ПЗФ (мета, країна відрядження, результат, пропозиції).

Протягом 2022 року працівники парку не відряджались.

7.5. Іноземні відвідувачі на території установи ПЗФ (країна, установа/організація, мета, результат).

8. Інформація про надані платні послуги, пов'язані з науково-дослідницькою діяльністю з охорони, відтворення та раціонального використання природних ресурсів, проведенням експертиз та лабораторних аналізів (назва послуг, отримані кошти за окремі послуги), відповідно до Переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 року № 1913 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02 червня 2003 року № 827).

Не надавались.

9. Пропозиції щодо вдосконалення наукової та науково-технічної діяльності установи ПЗФ, поліпшення охорони, збереження та відтворення рідкісних і зникаючих видів грибів, рослин та тварин, рослинних угруповань та природних середовищ (оселищ), відновлення порушених екосистем, боротьби із шкідливими чужорідними видами рослин та тварин, використання методик та методів наукових досліджень.

Значний вплив на ефективність наукових досліджень має фахове, фінансове та приладне забезпечення цього напрямку роботи.

Тому, потрібно визначити на рівні Міндовкілля, зокрема для національних природних парків, перелік компонентів природного середовища для постійного моніторингу за ними, а також забезпечити необхідними приладами та оснащенням для ефективного виконання.

Пропоную розробити систему по підвищенню кваліфікації наукових працівників та обміну досвідом відповідно до завдань, які ставляться перед природно-заповідними територіями.

Інформація про підсумки з екологічної освітньо-виховної роботи

НПІ «Вижницький» за 2022 рік

1. Організація екологічної освітньо-виховної роботи.

1.1. Наявність структурного підрозділу з екологічної освітньо-виховної роботи в природному або біосферному заповіднику, національному природному парку, ботанічному саду, дендрологічному або зоологічному парку, регіональному ландшафтному парку, парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва, управління якими здійснюють спеціальні адміністрації (далі - установи ПЗФ), та його склад (штатні одиниці). Відповідальний працівник за організацію екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ.

Функціонує відділ еколога-освітньої роботи, який укомплектований 4 штатними одиницями: начальник відділу, три провідні фахівці з екологічної освіти. Відповідальний працівник – Мудрак Василь Степанович

1.2. Наявність постійних форм інфраструктурного еколого-освітнього облаштування:

організація та діяльність у складі установи ПЗФ музеїв природи, музейних кімнат або куточків, екоосвітнього та екотуристичного центрів, візит-центру (назва, мета діяльності, стислий опис експозицій чи облаштування, кількість експонатів, надходження, обмін; склад працівників, відомості про кількість та категорії відвідувачів, проведені заходи та акції тощо);

Еколого-просвітницький центр. Еколого-естетична експозиція «Чотири пори року» створює неповторну емоційно-естетичну атмосферу необхідну для глибокого сприйняття природи. Тематичною основою у створенні еколого-естетичної експозиції (ЕПЦ) стала

стежина, яка репрезентує всі природні комплекси низькогірної зони Буковинських Карпат. Під час її проходження відвідувач може побачити всі позитивні і негативні сторони із життя природи, і усвідомити, що сучасне ставлення людини до навколишнього середовища може призвести до неоправданих наслідків. Екскурсія стежиною покликана розбудити у серцях людей почуття любові до природи, так як експозиція максимально відображає реальний світ природи, її зміну, явища і процеси, що в ній відбуваються. Шлях проходження має тематичну і логічне послідовність. В трьох кімнатах продемонстровано зміна природних об'єктів протягом доби і року, у четвертій - реалізовується ідея змін у часі системи людина - природа.

Перед відвідувачами відкривається новий світ - світ незайманої природи, де відсутній будь-який прояв негативного впливу людини. У першій кімнаті відвідувач потрапляє у весну - пору коли пробуджується природа і все, що покривалося ніжно білим снігом в одну мить стає очевидним. Шумить гірський струмок зносячи з гір кришталево холодну воду, а перший весняний птах - шпак, співає свою першу весняну пісню, з'являються перші весняні квіти: підсніжник звичайний, білоцвіт весняний, проліска лісова, ведмежа цибуля, первоцвіт весняний, шафран Гейфеля. Сонце ховається за горами наступає ніч, а шлях стежки пролягає через квітучий весняний сад. Наступні кроки проводять відвідувачів у літній ранок, де канонада грому та спалахи блискавки під шум дощу полонять серця. Далі відкриваються лісові луки і галявини вкриті найрізноманітнішими квітами і травами. Серед цього різнотрав'я також є близько 45 червонокнижних видів рослин. День змінюється на вечір, літо на осінь. Наступним об'єктом уваги відвідувачів є печера, в якій живе ящірка — саламандра плямиста. Вона поширена в Карпатському регіоні та є

ендемичним видом. Далі наша стежка переходить у осінь — пору пожинання власної праці та дарів природи. Осінній вечір змінює справжня зимова ніч, стежка підіймається все вище і вище, де панують хвойні породи дерев. Час від часу нічні мешканці подають свої звуки, нагадуючи, що навіть у сувору пору року ми не самі.

По-справжньому задуматися над відношенням людини до оточуючого світу, дозволить «кімната часу», яка наглядно демонструє негативний вплив на природу з розвитком у часі. А альтернативна стежка, де по правій стороні виражається те, чого хоче доросла людина, і що, як правило, негативно впливає на екологічний стан довкілля, а ліворуч, те, чого хоче дитина, яка хоче жити і розвиватися в чистому середовищі покаже приклади як мінімізувати наслідки впливу науково-технічного прогресу на людину та довкілля.

За звітний період експозицію відвідало більше 159 осіб різного віку (платні та благодійні екскурсії). Переважно експозицію відвідують діти шкільного віку та студенти. Надходжень отримано на суму 990,00 грн.

В зв'язку з введенням карантинних обмежень для запобігання розповсюдження пандемії COVID-19 початком бойових дій в Україні екскурсії по еколого-просвітницькому центрі практично не проводилися.

Музей природи. Відкритий в 1989 р. Засновниками музею та авторами експонатів і експозицій стали Вакарюк Іван Федорович і Вакарюк Людмила Іванівна — вчителька географії та незмінний екскурсовод впродовж 20 років. В 1999 році Музей природи було передано з балансу держу правління екобезпеки в Чернівецькій області на баланс НПП «Вишницький».

Тепер унікальна колекція входить в перелік музеїв, де

зберігаються колекції державного музейного фонду (постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2000 р №1766.) На площі 200 м у 4 залах зібрано понад 1000 експонатів, що розповідають про рослинний і тваринний світ краю. Експозиції відділу природи побудовані здебільшого за допомогою діорам, що відтворюють основні ландшафти та природничі особливості краю, презентують багатство флори і фауни. Музей має 9 відділів, які зразково оформлені на науковій основі й високому професійному рівні. В чотирьох залах розміщені натуральні експонати, фотографії. Вражає уяву палеозоологічна колекція, представлена кістками, зубами та бивнями мамонтів, котрі жили на території села в епоху пізнього палеоліту. Чудово збережені опудала земноводних, птахів і тварин ХХ сторіччя.

На діорамі «Весна», фотографії показують хід весни в різних її фазах, а на тлі весняного пейзажу добре видно, як пара жайворонків відкладає яєчка в щойно виготовлене гніздо та готується до висиджування. Майстерно виготовлені опудала шпак, дрозда, степового канюка заставляють зупинитися, а співочі птахи: соловей, іволга, щиглик, співочий дрозд та фонограма їх співу довершують експозицію. Діорама «Літо» знайомить відвідувачів зі зразками місцевих злакових культур, овочів та фруктів. Привертає увагу велика колекція метеликів, опудала молодого вовчєняти, зайчєнята та тхора. Діорама «Осінь» знайомить з перелітними птахами, а діорама «Зима» з представниками фауни, що зимують в наших краях.

Широко представлені в музеї рослинність, різноманіття грибів, група квіткових рослин. Без сумніву, найбільше привертає до себе група «Тваринний світ». Опудала диких звірів в природній обстановці - це те, що найбільше подобається екскурсантам, особливо, дитячій аудиторії. Розповіді про звички зайців, лисиць, козуль, кабанів, борсуків та спосіб їх життя викликає неабиякий інтерес у відвідувачів. Це

найцікавіша частина колекції нашого музею і найпроблемніша. Проблема в збереженні експонатів. Відомо, що хутро має свій біологічний вік - до 20 років. Для зберігання його потрібно забезпечити певні умови, нерідко недешеві. Зрозуміло, що для маленького музею при мізерному фінансуванні це неабияка задача. Однак, найскладнішим завданням є неможливість поповнювати колекцію. Виготовлення опудал — справа непроста. Процес складається з двох етапів технічного і творчого. Насамперед, потрібно вміло зняти шкурку, якій на наступному етапі надається відповідна форма, котра дублює найбільш ефектні пози характерні певному звіру. А для цього потрібно бути скульптором і художником водночас. До того ж треба досконало знати поведки тварин, характерні для них рухи. Однак складність полягає ще в тому, що протягом місяця матеріал потрібно обробити хімічними токсичними речовинами, небезпечними для людини. Можливо, що саме через це і не залишив Іван Федорович Вакарюк після себе учнів. А в умовах обмеженого фінансування музею придбання недешевих експонатів для поповнення колекції - недозволена розкіш.

У музеї природи за звітний період відвідувачів не було. Надходження склали 0,00 грн.

діяльність в установі ПЗФ бібліотек, наукових архівів (характеристика, кількість працівників, поповнення бібліотеки, загальна кількість примірників, їх існуючі електронні аналоги; науково- популярні фільми, телефільми, відеотеки, фототеки, фотоальбоми тощо);

діяльність установи ПЗФ щодо створення мережі обладнаних екскурсійних маршрутів та еколого-освітніх стежок. Обладнані екскурсійні маршрути та еколого-освітні стежки (їх кількість, перелік, вид, назва; кількість розроблених і відкритих в поточному

році, складених паспортів; кількість екскурсій та контингент відвідувачів).

Функціонує 3 екологічні стежки, 9 еколого-туристичних та 1 автопішохідний маршрути:

1. Екологічна стежка «Стіжок».
2. Екологічна стежка «Шляхами графа Василька».
3. Історико-релігійна екологічна стежка «Спадщина».
4. Еколого-туристичний маршрут «Кам'яне кільце парку».
5. Еколого-туристичний маршрут «Від краю до краю».
6. Еколого-туристичний маршрут «До печери Довбуша».
7. Еколого-туристичний маршрут «Коромисло».
8. Еколого-туристичний маршрут «По пасму Волотів».
9. Еколого-туристичний маршрут «До джерела Лужки».
10. Еколого-туристичний маршрут «Мальовничі краєвиди Кінашки».
11. Еколого-туристичний маршрут «Назарова криниця».
12. Еколого-туристичний маршрут «Ойкос»
13. Автопішохідний маршрут «Цілющі джерела».

Кількість екскурсій: 9.

Контингент відвідувачів: дітей - 0 осіб, дорослих – 123 особи.

1.3. Наявність тимчасових форм інфраструктурного еколого-освітнього облаштування.

Експозиція «Різдвяний вертеп» використовується під час відзначення новорічно-різвяних свят та проведення фестивалю «Колядка FEST».

Екологічна експозиція під відкритим небом «Саламандра і шафран» розміщена на приофісній території Парку.

1.4. Наявність плану заходів з екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ.

Щорічно НПП «Вижницький» планує еколого освітньо-виховну роботу, яка погоджується науково-технічною радою та затверджується директором.

2. Методична, організаційна та практична екологічна освітньо-виховна робота установи ПЗФ.

2.1. Організація та участь у масових екологічних освітньо-виховних заходах:

організація та проведення еколого-освітніх заходів, приурочених до Всесвітнього дня водно-болотних угідь, Всесвітнього дня охорони природи, Міжнародного дня Землі, Міжнародного дня збереження біорізноманіття, Дня довкілля, Дня працівника природно-заповідної справи та інших екологічних дат і свят (назва, час і місце проведення, кількість та склад учасників, результати);

1. До Міжнародного Дня заповідників та національних парків підготовлена інформація і розміщена на сторінці установи в інтернет-мережі «Фейсбук», корисну інформацію про цей день розіслано у навчальні заклади Вижницького району, з учнями 4-А класу ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО» проведено урок-пресконференцію «Заповідники України», а з школярами 5 класів Берегометського ЗЗСО №3 і 5-Б класу Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія» – урок-подорож «Заповідники України».

2. Цікаві факти про пінгвінів надіслано вчителям біології ЗЗСО Берегометської селищної ради для ознайомлення учнів.

3. До Всесвітнього дня екологічної освіти підготовлено корисну інформацію та надіслано вчителям біології ЗЗСО Берегометської селищної ради для ознайомлення учнів.

4. Підготовлені конспекти: екологічна гра-вікторина «Природа рідного краю» (для уч 3-4 класів), екологічна гра-квест «Юні екологи»

(для учнів 4-5 класів), інтелектуальна вікторина «Природолюби» (для уч. 5 класів), пізнавальна екологічна гра-вікторина «Пізнаємо природу» (для уч 6-7 класів).

5. До Всесвітнього дня водно-болотних угідь підготовлена інформація щодо його відзначення, яка розміщена на сторінці установи в інтернет-мережі «Фейсбук» та на власному вебсайті НПП «Вишницький», проведені онлайн-уроки з учнями 4 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО» на тему: «Мешканці водно болотних угідь», з учнями 5 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», Берегометського ЗЗСО №3, Долішньошепітського ЗЗСО-ЗДО, Черешенського ЗЗСО та з учнями 6-7 класів Черешенського ЗЗСО, Вовчинецького ЗЗСО, Берегометського ЗЗСО №2, Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія» на тему: «Водно-болотні угіддя на користь людям і природі».

6. До екологічної акції «Наша допомога птахам» здійснена підгодівля птахів з учнями 1-4 класів ЗЗСО Берегометської селищної ради, 4 класу Бабинського ЗЗСО, 1 та 3 класів ОЗ «Мигівський ліцей», 1 класу Долішньошепітського ліцею, 4 класу Вовчинецької гімназії, 2, 5-Б, 6, 7 класів Берегометського ліцею №2, 5-Б класу Берегометського ліцею №1, 5-6 класів Берегометської гімназії, 6 класу Замостянської ЗОШ I-III ст.

7. Спільно з науковим працівником, корисну інформацію і цікаві факти про птаха 2022 року – ластівку міську надіслано вчителям біології та розміщено на сторінці установи в інтернет-мережі «Фейсбук» і на власному вебсайті НПП «Вишницький».

8. До відзначення Дня Єднання зі школярами 4-А класу ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО» проведено урок «Наша сила в єдності», змонтований відеоролик висвітлений на сторінці установи в інтернет-мережі «Фейсбук» і на вебсайті НПП «Вишницький».

9. До Дня дикої природи з учнями 4 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-

ЗДО» проведено онлайн-заняття «Цікаві факти про Руся євразійську», з дітьми тимчасово переселених сімей, що перебувають на теренах Парку проведено майстер-клас по виготовленню картонних 3D-пазлів «Дика природа в об'ємі», спільно з науковим співробітником підготовлено цікаві факти про Руся євразійську і ведмедя бурого та передано вчителям біології ЗЗСО Берегометської селищної ради, а провідний фахівець з екологічної освіти Лідія Головатюк прийняла участь у II Міжнародному занятті доброти, підготувавши конспект інтерактивної квест-гри «Мурко Гав».

10. До екологічної акції «Первоцвіт» з учнями 4 і 6-х класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ДО», 6-8 класів Вовчинецького ЗЗСО і 6 класу Берегометського ЗЗСО №2 проведено онлайн-уроки «Первоцвіти рідного краю», з дітьми тимчасово переселених сімей, що перебувають на теренах Парку проведено майстер-клас «Підсніжник своїми руками», годину спілкування «Первоцвіт. Охорона первоцвітів» та виїзне заняття на лоно природи, де школярі побачили на власні очі перші весняні квіти, а саме мати-й-мачуху, анемону дібровну, проліску дволисту, і два червонокнижні види білоцвіт весняний і шафран Гейфелів. Проведено інформаційну кампанію про необхідність збереження перших весняних квітів шляхом розміщення інформаційних анішлагів в місцях зростання останніх та в місцях найбільшого скупчення людей (сільські та селищні ради, супермаркети, автобусні зупинки), поширення інформаційного допису «Увага! Акція “Первоцвіт”» та відеоролика «Первоцвіти! Перша посмішка весни!» в соцмережах, а на навчальні заклади Вишницького району надіслано інформаційне повідомлення про екологічну акцію «Первоцвіт» для інформування учнівської молоді.

11. До Міжнародного дня лісу спільно з керівником еколого-натуралістичного гуртка «ЮННАТ» і гуртківцями підготовлено

відеоролик до його відзначення і висвітлено у соцімережі «Фейсбук», спільно з науковими співробітниками підготовлено презентацію і конспект бінарного заняття «Ліс – це наше багатство», яке проведено з учнями 7-Б класу Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», 8 класу Берегометський ЗЗСО №2. Та з школярами, які тимчасово перебувають на території нашого краю.

12. До Всесвітній дня води з учнями 3 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», 6-7 класів Вовчинецький ЗЗСО та з школярами, які тимчасово перебувають на території нашого краю проведено онлайн-заняття «Цінність води для кожного з нас» спільно з заступником начальника науково-дослідного відділу, з учнями 11 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО» проведено онлайн-заняття «Водні об'єкти НПП «Вишницький».

13. До Години Землі 2022 інформацію надіслано вчителям ЗЗСО Берегометської селищної ради для подальшого інформування учнівської молоді, інформацію про відзначення цього дня висвітлено на вебсайті установи.

14. До Міжнародного дня птахів підготовлено цікаві факти про птахів, які передано у Viber групи 3-4 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», Берегометський ЗЗСО №3, Берегометський ЗЗСО «Берегометська гімназія» і 5–7 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», Берегометський ЗЗСО «Берегометська гімназія», Берегометський ЗЗСО №2, Берегометський ЗЗСО (початкова школа - гімназія», Вовчинецький ЗЗСО, Долішньошепінський ЗЗСО-ЗДО, Черешенський ЗЗСО, Замостянська ЗОШ, а також проведено квест з дітьми, які тимчасово проживають на території Парку.

15. До дня довкілля в рамках підтримки всесвітньої ініціативи «Дерева миру» організовано висадку близько 50 дерев і кущів, у дендрологічному парку «Стебник»; спільно з школярами та класними керівниками 5-11 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО» проведена

екологічна акція «Чисте довкілля»; з учнями 6 класів Берегометський ЗЗСО (початкова школа - гімназія), Берегометський ЗЗСО №2, Вовчинецький ЗЗСО, Долішньошепітський ЗЗСО-ЗДО, Черешенський ЗЗСО проведено онлайн-урок «Моє довкілля – моє майбутнє»; проведено тестування учнів 6-7 класів Берегометський ЗЗСО «Берегометська гімназія», Вовчинецький ЗЗСО, ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО».

16. До дня підсніжника цікаву інформацію про цю рослину передано класним керівникам і вчителям біології ЗЗСО Берегометської селищної ради, Черешенському ЗЗСО і Замостянській ЗОШ.

17. До дня Землі організовано трудовий десант «Зелена толока». До цьогорічної акції залучились і тимчасово переселені сім'ї, які перебувають на теренах Парку. Спільними зусиллями прибрано придорожні лісосмуги та рекреаційні зони, проведено благоустрій території біля адміністративних приміщень, а також роботи по догляду за декоративними і плодовими деревами. крім того, створено відеоролик, який розміщений на сайті Парку та в інтернет-мережі «Фейсбук»; проведена онлайн-вікторина «День Землі» для учнів 5-7 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», Вовчинецький ЗЗСО, Берегометський ЗЗСО №2, Берегометський ЗЗСО (початкова школа-гімназія), Долішньошепітський ЗЗСО-ЗДО, Черешенський ЗЗСО, гуртківці «ЮННАТ» Замостянська ЗОШ; з учнями 6 класу Долішньошепітського ЗЗСО-ЗДО проведено онлайн-заняття «Земля наш дім»; учні 4 – А класу ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО» і 4-В Берегометський ЗЗСО «Берегометська гімназія» намалювали малюнки «Планета земля – спільний дім для всіх»; спільно з гуртківцями еколого-натуралістичного гуртка «ЮННАТ» проведено флешмоб листівок «Міжнародний день Землі».

18. До міжнародного дня екологічних знань підготовлена корисна

інформація та висвітлена в інтернет-мережі «Фейсбук».

19. В підтримку народних традицій, напередодні Великодня організовано майстер-клас «Буковинська писанка», який провела майстриня Марина Думітро. Дітки тимчасово переселених сімей, що перебувають на теренах Парку, взяли до рук писачки і спробували створити свої неповторні шедеври.

20. Організовано та проведено з дітьми тимчасово переселених сімей, що перебувають на теренах Парку майстер-клас «Корзинка з паперової лози».

21. До роковин Чорнобильської катастрофи підготовлено корисну інформацію та висвітлено в інтернет-мережі «Фейсбук».

22. До Всесвітній день Сонця передано у Viber групи відеоролики: «Сонце в нашому житті» для 2 класу Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», Берегометського ЗЗСО №3; «Сонце джерело світла і тепла» для 3 класу ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», Берегометського ЗЗСО №2, Берегометського ЗЗСО №3; «Сонце – зоря, центральне тіло» для 4 класу ОЗ «Мигівський ЗЗСО – ЗДО», Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», Лукавецького ЗЗСО; Проведено онлайн-заняття «Сонце і його значення для життя на Землі» з показом відеоролика «Сонце – зоря, центральне тіло» для учнів 5-6 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», Берегометського ЗЗСО №2, Берегометського ЗЗСО (початкова школа-гімназія), Вовчинецького ЗЗСО, Долішньошепітського ЗЗСО-ЗДО, Черешенського ЗЗСО, гуртківців «ЮННАТ» Замостянської ЗОШ; проведено онлайн-заняття «Сонце і його значення для життя на Землі» з показом відеоролик «З чого складається Сонце. Будова Сонця» для учнів 7-8 класів Вовчинецького ЗЗСО, Долішньошепітського ЗЗСО-ЗДО, Берегометського ЗЗСО №2,

Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», Черешенського ЗЗСО.

23. До дня екологічної освіти передано у Viber-групи відеоролик «Захисти свій світ» для учнів 5-7 класів Вовчинецький ЗЗСО, Берегометський ЗЗСО (початкова школа-гімназія), Берегометський ЗЗСО №2, Долішньошепітський ЗЗСО-ЗДО, ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», Берегометський ЗЗСО «Берегометська гімназія», Лопушнянський ЗЗСО, Черешенський ЗЗСО, гуртківці «ЮННАТ» Замостянська ЗОШ; проведено з школярами, які тимчасово проживають на території Парку квест «Екологічний всюдихід», а працівники Парку разом з школярами та їх батьками, які тимчасово проживають у нас здійснили мандрівку по екологічній стежці «Стіжок».

24. До дня Європи з учнями 5-6 класів ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО», Берегометського ЗЗСО №2, Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», Берегометського ЗЗСО (початкова школа-гімназія), Вовчинецького ЗЗСО, гуртківцями «ЮННАТ» Замостянської ЗОШ проведена віртуальна експрес подорож «Парад країн Європи». З школярами, які тимчасово проживають на території Парку крім подорожі пройшли онлайн вікторину «Я частина європейської спільноти».

25. До дня біологічного різноманіття корисну інформацію про цей день та відеоролик «Біорізноманіття» для учнів 7-8 класів надіслано вчителям біології Берегометської селищної ради для подальшого ознайомлення учнів.

26. До Міжнародного дня захисту дітей проведено квест-гру «Ми діти твої – Україно» з школярами, які тимчасово проживають на території Парку, а учні 4-А класу ОЗ «Мигівський ЗЗСО-ЗДО» малювали малюнок на асфальті «Ми діти твої – Україно».

27. До відзначення Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища, організовано та проведено спільно з юними природолюбамі та їх батьками прибирання прибережної смуги річки Сірет, а також проведено бесіду з юними природолюбамі на тему: «Наслідки впливу людської діяльності на довкілля». Інформацію про цю подію і заходи висвітлено на сайті Парку та в інтернет-мережі «Фейсбук».

28. Проведена онлайн-мандрівка «Чернівці – маленький Париж» з школярами, які тимчасово проживають на території парку.

29. До Всесвітнього дня океанів підготовлено корисну інформацію, а з юними природолюбамі проведено бесіду-презентацію на тему: «Проблеми Світового океану і які рішення застосовують в усьому світі, щоб його вберегти» та висвітлено на сайті Парку та в інтернет-мережі «Фейсбук».

30. До Всесвітнього дня боротьби з опустелюванням та посухами підготовлена корисна інформація і висвітлена на сайті Парку та в інтернет-мережі «Фейсбук», а також з дітьми різної вікової категорії села Зеленів проведено екобесіду про боротьбу з ерозією ґрунтів та відтворення його родючості.

31. До дня літнього сонцестояння спільно з працівниками Парку та науковцем національного природного парку «Гуцульщина» Любомиром Держипільським проводжали захід сонця і зустріти світанок в найвищій точці гори Стіжок.

32. Проведено екоквест «Пізнай природу» для дітей працівників та тимчасово перебуваючих на території Парку.

33. Підготовлено та висвітлено в інтернет-мережі «Фейсбук» інформацію до Всесвітнього дня сонця, роковин Чорнобильської катастрофи, дня екологічних знань та інших екологічних дат.

34. До Міжнародного дня без пластикових пакетів проведена

екобесіда «Шкода пластику» зі школярами села Зеленів.

35. До Дня працівників природно-заповідної справи проведена година спілкування «Заповідна справа – важливий напрямок природо-охоронної діяльності» та підготовлено допис про цей день і поширено в інтернет-мережі «Фейсбук».

36. До дня полонених дельфінів підготовлено цікаві факти про дельфінів, відеоролик про червонокнижні види дельфінів, які мешкають у Чорному морі, і вплив військових дій на них і проведено з школярами, які тимчасово проживають у нашому краї.

37. До Міжнародного дня Дніпра проведено захід для школярів, які тимчасово проживають у нашому краї підготовлено корисну та цікаву інформацію про річку Дніпро, а також переглянуто відео-візитівку – Дніпро від минулого і до сьогодні.

38. До дня «Не наступай на бджіл» за підготовленим матеріалом з юними природолюбамі проведена бесіда та майстер-клас. Діти переглянули цікавий фільм про життя цих надзвичайно важливих для людства комах, а також навчилися власноруч виготовляти іграшку на пальчики у вигляді бджоли.

39. За підготовленими матеріалами проведено годину спілкування з елементами гри "Дикі тварини національного природного парку "Вишницький". Під час заходу діти не тільки дізналися цікаві факти про лісових мешканців, а й розгадували кросворди та визначали тварину за її описом.

40. До Всесвітнього дня змії проведена бесіда з юними знавцями природи «Ряд лускаті НПП «Вишницький», під час якої діти дізналися про плазунів Парку і про те, на скільки важливу роль відіграють ці тварини в екосистемах.

41. Проведено екобесіду на лоні природи з юними природолюбамі «Навколишній світ, в якому ми живемо», під час якої працівники Парку

навчали юних природолюбів навколишній світ за допомогою мобільного додатку для розпізнавання рослин, грибів і комах.

42. За підготовленими матеріалами проведено годину спілкування «Зір в тваринному царстві», під час якої діти, що тимчасово перебувають на території Парку, дізналися, які тварини не мають зору чи зовсім не мають очей і як вони орієнтуються в просторі.

43. За підготовленими матеріалами проведено екологічне лото «Твої сусіди по планеті» з дітьми, що тимчасово перебувають на території Парку.

44. За підготовленими матеріалами проведено екобесіду «Тихе полювання! Як не отруїтися грибами!» з юними природолюбамі, що тимчасово перебувають на території Парку. Створено та поширено в соціальних мережах відеоролик «Гриби: основні причини отруєння та заходи безпеки».

45. Згідно національного плану дій щодо збереження ведмедя бурого в Україні спільно з працівниками науково-дослідного відділу проведено годину спілкування "Збережемо бурого ведмедя" з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку. Під час заходу було продемонстровано відеоролик про цікаві факти із життя ведмедя бурого.

46. До дня екологічного боргу підготовлено допис і поширено в інтернет-мережі «Фейсбук».

47. Проведена бесіда «Сторінками Червоної книги України» для тимчасово переміщених осіб.

48. Проведено годину спілкування «Лелеки наші друзі» з юними природолюбамі села Зеленів на території Музею природи, під час якої школярі помилувалися на молодих лелечат, котрі вже підросли та готуються до відльоту в вирій, дізналися про раціон лелек, їх неоцінену поміч в боротьбі зі шкідниками та почули цікаві факти про них.

49. Проведено бесіду на тему: «Бійці у дикій природі» з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку.

50. До Всесвітнього дня рейнджера за підготовленими матеріалами проведено бесіду на тему: «Хто такі охоронці природи?» з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку за участю майстрів охорони природи Солонецького ПНДВ. Крім того підготовлено допис про цей день і поширено в інтернет-мережі «Фейсбук».

51. До Всесвітнього дня кавуна спільно з працівниками науково-дослідного відділу проведено екозаняття для знавців природи та працівників Парку.

52. Спільно з завідувач розсадника провела знавцям природи цікаву екскурсію по розсаднику, що знаходиться на приофісній території Парку. Під час екскурсії діти дізналися, як виростити з насінини чи живців кущі та дерева, ознайомилися з видами, які вирощуються у розсаднику.

53. Спільно з працівниками науково-дослідного відділу проведено екозаняття на тему: «Рекордсмени у рослинному та тваринному світі» з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку.

54. За підготовленими матеріалами проведено бесіду на тему: «Рослини-хижаки» з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку.

55. За підготовленими матеріалами проведено екозаняття «Чарівний світ метеликів» з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку.

56. За підготовленими матеріалами спільно з працівниками науково-дослідного відділу проведено екозаняття «Підземний тваринний світ Карпат» з юними природолюбам.

57. За підготовленими матеріалами спільно з працівниками науково-дослідного відділу проведено екозаняття «Дивовижний світ грибів» з юними природолюбам.

58. За підготовленими матеріалами проведено екозаняття «Найцікавіші пам'ятники тварин у світі» з юними природолюбам.

59. В рамках проєкту Плану дій, щодо збереження рисі євразійської в Україні спільно з працівниками науково-дослідного відділу за підготовленими матеріалами проведено екозаняття з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку.

60. До Міжнародного дня біодизелю підготовлено цікаву інформацію та висвітлено в соцмережах.

61. За підготовленими матеріалами та презентації спільно з працівниками науково-дослідного відділу проведено бесіду на тему: «Пізнаємо Бабки національного природного парку «Вижницький» з юними природолюбам.

62. За підготовленими матеріалами та презентації спільно з працівниками науково-дослідного відділу проведено бесіду на тему: «Подорожуємо світом червонокнижних видів рослин Парку». Подорож містила в собі знайомство з рідкісними рослинами, що перебувають на межі зникнення з різних причин, пов'язаних переважно з діяльністю людини. Також діти з захопленням розмальовували книжечки «Сторінками Червоної книги України НПП «Вижницький».

63. За підготовленими матеріалами та відеороликом проведено бесіду на тему: «Тварини – передвісники стихій» з юними природолюбам.

64. До Міжнародної ночі кажанів за підготовленими матеріалами проведено захід для школярів с. Зеленів, що завітали до Музею природи, про спосіб життя та умови існування цих цікавих тварин та їхню надважливу користь.

65. До дня створення Парку підготовлено допис та поширено в соцмережах.

66. До дня пам'яті видів винищених людиною проведено екозахід «Тварини: природа створила, людина знищила» з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку. За підготовленими матеріалами переданими класним керівникам 3-А кл. Берегометської ЗЗСО «Берегометська гімназія» 4-х кл. ОЗ «Мигівський ліцей» проведено годину спілкування на тему «Захистимо тварин». Проведено годину спілкування на тему «Захистимо тварин» з учнями 5 кл. Вовчинецької гімназії. Підготовано цікаву інформацію про винищених тварин «Ми їх назавжди втратили» та висвітлено в соцмережах. За підготовленими матеріалами проведено урок-презентацію на тему: «Тварини, яких ми ніколи не побачимо» з школярами села Зеленів.

67. Спільно з відділом науки проведено майстер-клас по виготовленню аромомішечків з лаванди для юних природолюбів.

68. Для учнів 8-А класу Берегометської ЗЗСО «Берегометська гімназія», проведено екозаняття «Лаванда – бузкова хмара квітів».

69. До Міжнародного дня озонового шару за підготовленими матеріалами проведено круглий стіл «Збережи небо – захисти озоновий шар» з учнями 8-А класу Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія». За переданими нами матеріалами вчителі біології і географії 10 класу Берегометського ліцею № 2, 9 класу Лопушнянського ліцею і Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія» провели круглі столи «Збережи небо – захисти озоновий шар». За переданими матеріалами вчителі біології і географії 7 класу Берегометської гімназії, 9 класу Берегометського ліцею №2, 9-Б класу Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», 9 класу Вовчинецької гімназії провели екозаняття «Збережи небо: захисти

себе - захисти озоновий шар».

70. За переданими матеріалами класні керівники провели гру-квест «Мелодії королеви осені» з учнями 4 класу Вовчинецької гімназії, 4 і 5 класів Лопушнянського ліцею, 4-х класів Берегометського ліцею №3 Берегометського ліцею №2.

71. За переданими матеріалами класні керівники провели заходи «Осінь чарівниця» з учнями 2-3 класів Вовчинецької гімназії, 3 класу Берегометського ліцею №3.

72. До Всесвітнього дня прибирання проведено комплекс заходів по догляду за розсадником на приофісній території, прибрано капличку в урочищі Судилів, пофарбовані альтанки в урочищах Судилів, Стебник, Сухий, Солонець, здійснено прибирання прилеглої території музею природи, прибрано придорожні смуги автошляхів від побутового сміття. За підготовленими матеріалами проведено екозаняття «Збережи довкілля – сортуй сміття» з учнями 6-Б класу Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія. Підготовлено відеоролик про проведені заходи і висвітлено в інтернет-мережі «Фейсбук».

73. До дня без автомобілів корисну інформацію надіслано заступникам директора з виховної роботи ОЗ «Мигівський ліцей», Берегометської ЗЗСО «Берегометська гімназія», Берегометського ліцею №2, Вовчинецької гімназії, Лопушнянського ліцею та Замостянської ЗОШ.

74. За підготовленими матеріалами проведена бесіда на тему: «Куди і чому відлітають птахи восени?» з учнями 3 класу Зеленівської ЗОШ І-ІІ ст.

75. До Європейського дня грибів для учнів 8-А класу Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія» спільно з працівниками науково-дослідного відділу проведено екозаняття «Дивовижний світ грибів». За

переданими матеріалами вчителі біології провели урок-діалог «Дивовижний світ грибів» з учнями 6-Б класу Берегометської ЗЗСО «Берегометська гімназія», 7 класу Берегометського ліцею №2, 7-8 класу Долішньошепітського ліцею. Зроблено відеоролик «Дивовижний світ грибів» і висвітлено в соцмережах.

76. До Міжнародного дня річок та в рамках екологічної акції до Міжнародного Дня чистих берегів за переданими матеріалами вчителі географії провели уроки-презентації на тему: «Річки НПП «Вижницький» з учнями 6-х класів ОЗ «Мигівський Ліцей», 9-Б класу Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», 7 класу Берегометської гімназії, 8 класу Замостянської ЗОШ I-III ст. Проведено годину спілкування «Про роль річок у формуванні екосистем та їх вплив на екологію» з учнями молодших класів Зеленівської ЗОШ I-II ступенів. Прибрано від побутового сміття берегову смугу р. Виженка. Провідний фахівець з екологічної освіти прийняла участь у вікторині до Дня Європейських річок організованою Зеленою хвилею.

77. До Всесвітнього дня туризму для всіх бажаючих було проведено безкоштовну екскурсію по еколого-просвітницькому центру. На навчальні заклади надіслано презентацію «Туризм та рекреація у національному природному парку «Вижницький» про маршрути та стежки Парку. Спільно з працівниками відділу рекреації створено та висвітлено в соцмережах відеоролик «Відкриваємо можливості для нових вражень».

78. До Всесвітнього дня захисту тварин: підготовлений конспект уроку-гри «Гуманне ставлення до тварин» (урок Доброти 2022), за яким вчителі біології проведено його з учнями 5-Б і 6-Б класу Берегометського ЗЗСО I-III ст. «Берегометська гімназія»; підготовлено конспект квесту «У світі тварин», за яким вчителі біології і класні керівники провели з учнями 5-Б і 8-Б класу

Берегометського ліцею №2, 6-Б класу ОЗ «Мигівський ліцей», 6 і 7 класу Замостянської ЗОШ I-III ст.; підготовлено відеоролик екозаходів, які були підготовлені до Всесвітнього дня захисту тварин і висвітлено на офіційній сторінці НПП «Вижницький» у фейсбуці.

79. Проведено квест «Мелодії королеви осені» в навчальних закладах Берегометського ліцею №2 і Вовчинецької гімназії у учнями 4 класів.

80. До Всесвітнього дня перелітних птахів підготовлено цікаву інформацію і відеоролик «Всесвітній день перелітних птахів», за якими класні керівники ОЗ «Мигівський ліцей» (3-6 кл.), Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія» (3 і 4 кл.), Вовчинецької гімназії (5 кл.), Берегометського ліцею №2 (5-7 кл.) і Замостянської ЗОШ (3-5 кл.) провели бесіди, а також проведено захід з юними знавцями природи, тимчасово проживаючих на території Парку.

81. До Всесвітнього дня водоростей підготовлено конспект уроку спілкування «Водорості» і передано вчителям біології навчальних закладів Берегометської селищної ради. А також проведено захід з юними знавцями природи, тимчасово проживаючих на території Парку.

82. До Всесвітнього дня яблука Підготовлено корисну інформацію і презентацію «Всесвітній день яблука» і передано вчителям біології і та класним керівникам. Участь в даному заході взяли учні 1-А, 2-Б та 5-А кл. ОЗ «Мигівський ліцей», 5-Б, 6-А і 6-Б кл. Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», 8-Б клас Берегометського ліцею №2, та юні знавці природи. Створені фотоколажі заходу.

83. До Дня гарбуза Підготовлено матеріали (корисна інформація і цікаві факти) та проведено годину спілкування для учнів 6-А класу ОЗ «Мигівський ліцей», а також проведено майстер-клас по розфарбовуванню гарбуза.

84. До Міжнародного дня моря підготовлено корисну інформацію і

презентацію «Міжнародний день Чорного моря», за якими вчителі географії провели бесіди з учнями Берегометського ЗЗСО «Берегометська гімназія», Берегометської гімназії, ОЗ «Мигівський ліцей» та Вовчинецької гімназії.

85. До дня медузи підготовлено цікаву інформацію і надсилано вчителям біології навчальних закладів Берегометської селищної ради для ознайомлення учнів 7 класів.

86. В рамках відзначення Міжнародного дня енергозбереження, з учнями 6-го класу Зеленівської ЗОШ проведено годину спілкування «Збережи електроенергію – підтримай Україну!». Інформацію про Міжнародний день енергозбереження висвітлено в інтернет мережах. За підготовленими конспектом і презентацією «Енергозбереження у нашому житті» вчителі навчальних закладів провели екозаняття для учнів 2 класу Черногузівського ліцею, 5 класу Вовчинецької гімназії, 5-А і 5-Б класів Берегометського ліцею №1, 6-Б класу ОЗ «Мигівський ліцей», 8-А і 8-Б класів Берегометського ліцею №2.

87. До Всесвітнього дня вторинної переробки створено та висвітлено в соцмережах відеоролик; за переданими матеріалами вчителями біології проведені лекторії "Сортуй сміття правильно" для школярів початкових класів Слободи-Баннівського ЗЗСО I-II ст., 5 і 6 класів Черногузівського ліцею, 8-А класу Берегометського ліцею №1, 7 та 9 класів Вижницької спеціалізованої школи-інтернат, 10-А класу ОЗ «Мигівський ліцей» та 10 класу Вашківецького ЗЗСО I-III ст. ім. І. Бажанського.

88. До дня домашніх тварин підготовлено матеріали і передано класним керівникам і вчителям біології для проведення екозаходів з учнями 1 класу і 5-7 класів Замостянської ЗОШ I-III ст., 3 класу Берегометського ліцею №3, 1-4 і 5-6 класів Вовчинецької гімназії та 5,7 класів Черногузівського ліцею.

89. До Всесвітнього дня ґрунтів підготовлено матеріали і передано класним керівникам і вчителям біології для проведення у навчальних закладах ОЗ «Мигівський ліцей», Вовчинецька гімназія, Берегометський ліцей №1 та №2, Лопушнянський ліцей, Долішньошепітський ліцей, Черешенський ліцей, Чорногузівський ліцей та Слобода-Банілівський ЗЗСО I-II ст.

90. До Міжнародного дня чаю підготовлено матеріали і передано класним керівникам і вчителям біології для проведення у навчальних закладах Берегометський ліцей №1 та №2, ОЗ «Мигівський ліцей», Вовчинецька гімназія, Замостянської ЗОШ I-III ст.

91. Підготовлено цікаву інформацію про лінивця і надіслано вчителям біології навчальних закладів Берегометської селищної ради.

92. В рамках екологічної акції «Ліси для нащадків», спільно з працівниками інших структурних підрозділів висаджено ялини європейської та дуба звичайного.

93. В рамках екологічної акції «Опале листя»: створено інформаційний відеоролик «Опале листя. Користь і шкода.»; підготовлено статтю про шкоду спалювання опалого листя, та висвітлено на сайті Парку; проведено годину спілкування «Опале листя» з учнями 3 класу Зеленівського ЗЗСО.

94. В рамках екологічної акції «Збережи красуню ялинку» спільно з відділом державної охорони ПЗФ підготовлена інформація щодо попередження вирубки молодих ялинок» та поширена в соцмережах, навчальних закладах Вижницького району, та місцях масового скупчення населення; підготовлено та проведено виставку новорічних композицій з природного та підручного матеріалу «Новорічно-Різдвяна феєрія» серед школярів Вижницького району; проведено майстер-клас по виготовленню різдвяних та новорічних композицій з учнями Зеленівської ЗОШ.

95. Постійно інформуються загальноосвітні навчальні заклади щодо відзначення екологічних дат;
96. Подавалась інформація на офіційний сайт НПП «Вижницький» та сторінку у Фейсбуці щодо відзначення різних екологічних дат;
97. Проводилося інформування місцевого населення шляхом розміщення в місцях масового відвідування інформаційних анілагів щодо здійснення природоохоронних, еколого-освітніх та туристичних заходів на території НПП «Вижницький».
98. Спільно з науково-дослідним відділом розроблено проєкт концепції розвитку центру реабілітації та порятунку тварин.
99. Спільно з відділом рекреації розроблено проєкт концепції будівництва атракційного об'єкту «Аероліфт» на території національного природного парку «Вижницький».
100. Спільно з відділом рекреації розроблено проєкт концепції будівництва глемпінгів на території національного природного парку «Вижницький».
101. Спільно з науково-дослідним відділом розроблено проєкт концепції будівництва візит-центру «Тваринний світ Парку».
102. До проєкту «Рекреаційно-просвітницький комплекс «Стебник» надано пропозиції щодо облаштування екологічного класу під відкритим небом, а також створено презентацію про комплекс.
103. Розроблено презентацію Парку за вимогами брендбуку.
104. Розроблено етикетку на подарункові мішечки з лавандою.
105. Підготовлено запит на Чернівецьке Управління екології «Створення екологічного класу з елементами інклюзії».
106. Підготовлено проєктні пропозиції «Стратегія розвитку НПП «Вижницький», «Створення регіонального центру реабілітації та порятунку тварин».

організація та участь у виставках, фестивалях, заходах,

приурочених до етнографічних та культурно-історичних подій тощо (назва, час і місце проведення, кількість та склад учасників, результати);

Облаштовано експозицію під відкритим небом «Різдвяний вертеп» на при офісній території Парку;

Проведено масовий культурно-освітній захід «Колядка-FEST», в якому взяли участь місцеві жителі та гості Парку, колективи зразкового театру народної пісні «Берегиня» Донеччини, Берегометської школи мистецтв і. О. Киселиці, Мигівського сільського будинку народної творчості та дозвілля, Лукавецького сільського будинку культури, Берегометського селищного будинку культури, Долішньошенітського сільського клубу, Лопушнянського сільського будинку культури, народний аматорський фольклорно-етнографічний колектив «Банилівська толока» та інші;

Колектив Парку долучився до відзначення Дня Єднання виконавши національний гімн, помолившись за мужніх захисників нашої держави та провівши флешмоб «Ми єдині», під час якого працівники відтворили контури кордонів України і продемонстрували символіку всіх областей країни;

До Дня незалежності за підготовленими матеріалами та презентації проведено захід "Зробимо Україну квітучою". Діти власноруч виготовляли паперові квіти та прикрашали ними макет карти України;

До Дня Державного Прапора України працівники Парку здійснено підняття Прапора на вершині гори Стіжок;

Проведено патріотичний квест на тему: «Ми українці: честь і слава незламним» з юними знавцями природи, що тимчасово перебувають на території Парку. Конспект інтерактивної квест-гри «Ми українці: честь і слава незламним!» передано для проведення класним

керівникам 4-х класів ОЗ «Мигівський ліцей», Берегометської ЗЗСО «Берегометська гімназія» і Вовчинецької гімназії;

Проведено виставку композицій з різноманітного природного матеріалу «Осінній вернісаж» серед учнів ОЗ «Мигівський ліцей», Берегометського ліцею №1, Берегометського ліцею №3, Долішньошенітського ліцею, Іспаського опорного ліцею ім. Миколи Марфієвича, Міліївського опорного ліцею ім. Дмитра Загула, Слободи-Банилівського ЗЗСО I-II ст. ім. В.В. Проскурняка, ОЗ «Вашківецький ЗЗСО I-III ступенів», Вашківецького ЗЗСО ім. І. Бажанського, Замостянського ЗОШ I - III ступенів, ОЗ «Карпчівський ЗЗСО I-III ступенів», Бабинського ЗЗСО I-II ст. ім. Марії Вержак, Банилівського ЗЗСО I-III ст. ім. Івана Діаконюка, Коритненського ЗЗСО I-III ступенів, учасники якої отримали дипломи за участь; створені відеоролики з учасниками та їхніми роботами, можна переглянути у Фейсбуці на офіційній сторінці НПП «Вишницький»;

Організовано та проведено RA-TOUR «Народження сонця» до дня зимового сонцестояння спільно з працівниками Парку на вершині гори Стіжок;

Для дітей працівників парку організовано і проведено свято «Святого Миколая», під час якого дітям були вручені солодкі гостинці.

організація та участь у семінарах, круглих столах, диспутах тощо, присвячених питанням природоохоронної та екологічної освітньо-виховної роботи:

співпраця з підприємствами, установами та організаціями: співпраця із загальноосвітніми, позашкільними та іншими навчальними закладами (дитячі садки, професійно-технічні училища, коледжі, університети, інститути тощо);

Підписано 29 угод про співпрацю з відділами освіти та навчальними закладами Берегометської, Вишницької, Банилівської та

Вашківцевої територіальних громад.

наявність спільних програм, проектів, договорів/угод, планів заходів; тематичні уроки любові до рідного краю (назви уроків, назви навчальних закладів, кількість уроків);

участь в організації та діяльності шкільних гуртків/учнівських лісництв, гуртків/секцій народних ремесел, вирощування різних груп рослин тощо (їх назви та місцезнаходження, періодичність та тематика занять, кількість залучених учнів);

надання допомоги в оформленні природничих кабінетів загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів (місцезнаходження та здійснені заходи щодо обладнання);

участь в організації та проведенні екологічних олімпіад, екологічних ігор, «зелених шкіл», конкурсів, вікторин, екскурсій тощо (перелік, час та місце проведення, контингент та кількість учасників);

участь в організації та сприяння проведенню еколого-освітніх тематичних експедицій та літніх екологічних таборів (організатори, кількість учасників, місце проведення, тематика тощо);

*Проводилась робота з учасниками програми обміну літнього мовного онлайн табору **GoCamp UKRAINE is the CAPITAL of GREAT PEOPLE***

Цього року у зв'язку з введенням карантинних обмежень для запобігання розповсюдження пандемії COVID-19 та воєнними діями в Україні більшість літніх таборів не працювало.

співпраця з іншими установами ПЗФ у сфері екологічної освітньо-виховної роботи;

Наявні угоди про співпрацю з НПП «Гуцульщина», НПП

«Галицький», НПП «Хотинський», НПП «Прип'ять-Стохід», НПП «Ужанський», Карпатський біосферний заповідник, НПП «Кременецькі гори», Карпатським НПП, НПП «Дермано-Острозький», НПП «Зачарований край», НПП «Північне Поділля», НПП «Сколівські Бескиди», НПП «Черемоський», НПП «Синевир», НПП «Верховинський».

співпраця з громадськими організаціями (місцевими, регіональними та національними);

Громадською організацією «МИ РІВНІ»;

Громадською організацією «ГРОМАДА ПОНАД УСЕ»

Громадською організацією «КАРПАТСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ВАРТА»

співпраця з релігійними організаціями;

участь у роботі регіональних екологічно-просвітницьких центрів;

співпраця з волонтерами;

створення громадських організацій з метою підтримки діяльності установи ПЗФ;

співпраця установи ПЗФ з міжнародними установами та організаціями у сфері екологічної освітньо-виховної роботи.

НПП «Вижницький» є цільовою територією реалізації міжнародного природоохоронного проекту «Підтримка природоохоронних територій України», який реалізовується за підтримки Німецької Фінансової Кредитної Установи (KfW) та Відділенням Франкфуртського зоологічного товариства з 1858;

2.2. Співпраця з органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування у сферах освіти, охорони навколишнього природного середовища, охорони історико-культурної спадщини та іншими (наявність спільних програм,

проектів, планів заходів та перелік проведених заходів тощо.)

НПП "Вижницький" активно працює з Управлінням екології та природних ресурсів Чернівецької ОДА в галузі охорони навколишнього природного середовища, розвитку туристичної сфери, промоції Вижницького району за межами області через спільну участь у міжнародних виставках та програмах.

НПП "Вижницький" тісно співпрацює з Вижницькою міською ТГ - спільна організація заходів районного значення, відзначення державних свят, прийомів іноземних делегацій, промоції ідеї сталого природокористування.

Угоди про співпрацю з відділами освіти та навчальними закладами Берегометської, Вижницької, Банилівської та Вашківцевої територіальних громад реалізуються через заходи, які проводять НПП "Вижницький" за погодженням керівництва відділів та за їх участі.

НПП "Вижницький" веде активну просвітницьку роботу з місцевим населенням на території Берегометської та Вижницької територіальних громад, щодо підтримки місцевим населенням розширення території Парку.

3. Інформаційно-видавнича та пропагандистська діяльність.

3.1. Інформація про веб-портал установи ПЗФ в інтернет-мережі (коли засновано, адреса, розділи тощо), організацію інтернет-розсилки новин та обговорення екологічних проблем на форумах (кількість відвідувачів).

З початку грудня 2021 року функціонує сайт НПП «Вижницький» <https://vyzhnytskyi-park.in.ua> створений в рамках проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні».

Офіційна сторінка в соцмережі «Фейсбук»: <https://www.facebook.com/Національний-природний-парк-Вижницький-National-Nature-Park-Vyzhnytskyi>.

3.2. Інформація про опубліковані та підготовлені до друку (вказати окремо) науково популярні праці, буклети, путівники, листівки, плакати, аншлаги тощо (назви, тираж, видання, для яких категорій населення призначено).

Підготовлено інформаційний анішлаг про заборону пересування транспортних засобів територією Парку і розміщено по території Парку та поширено в соцмережах;

Розроблено макет флаєра «Стіжок. Скельно-сакральний комплекс»;

Розроблений інформаційний анішлаг «Як ти можеш допомогти планеті?»;

Спільно з відділом державної охорони ПЗФ розроблені листівки на природоохоронну та протипожежну тематику;

Надруковано власними силами 17 книжок-розмальовок «Сторінками Червоної книги України НПП «Вижницький»;

Видано збірник творчих робіт шкільної молоді «Новорічно-Різдвяна пригода». Надруковано 22 примірника та роздано учасникам.

3.3. Інформація про власні видання (газети, журнали), їх основну тематику.

Видано та розповсюджено щоквартальні газети №27, №28, №29 та №30 «Національний природний парк «Вижницький» в електронному вигляді (розміщено на сайті установи в рубриці «Про нас» → «Наші видання») та видруковано власними силами 170 примірників. В газеті представлена діяльність установи по всіх напрямках роботи і цікава інформація на екологічну тематику;

3.4. Перелік програм та сюжетів на радіо і телебаченні (назва студії, хто з працівників брав участь у підготовці), опублікованих статей та інформаційних повідомлень у пресі.

Створені та поширені в соцмережах інформаційні та рекламні

відеоролики: «Загадкова Буковина», «Осінні барви національного природного парку «Вижницький», «Таємне життя тварин», «Будиночок Солонець», «Будиночок Стебник», "Сортуй сміття правильно".

3.5. Тематика лекцій та бесід, контингент слухачів, найменування установи/підприємства/організації, де прочитано лекцію/проведено бесіду.

4. Підвищення кваліфікації працівників установ ПЗФ та сприяння підготовці кадрів у природоохоронній сфері.

4.1. Підвищення кваліфікації працівників установи ПЗФ шляхом навчання на курсах підвищення кваліфікації, у вищих навчальних закладах, участі у семінарах та тренінгах, зустрічах з обміну досвідом тощо (назва (тематика), час і місце проведення занять, П.І.Б. слухача).

Спільно з представником проєкту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні» Василем Дячуком та працівниками науково-дослідного відділу відзнято зимові краєвиди території Парку для поновлення фотобазу та використання у подальшій роботі.

Працівники Парку прийняли участь у Національному онлайн форумі «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології»;

Провідний фахівець з екологічної освіти Лідія Головатюк подала статтю «Еколого-просвітницька робота з охорони рідного краю» до збірника робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Реалії та перспективи еколого-освітньої роботи в парадигмі стійкого розвитку» організованої Поліським природним заповідником.

Ці на міжнародну науково-практичну конференцію присвячену 20-й річниці НПП «Гуцульщина» подавались матеріали Різниченко З.,

Марчук Г.В., Держипільського Л.М. «Скельно-сакральний комплекс «Стіжок» національного природного парку «Вижницький»» та Татарчук І.І. «Ренатуралізація тису ягідного (тисові) на території національного природного парку «Вижницький»», які надруковані у збірнику «Аспекти збереження природних екосистем в сучасних умовах природоохоронного менеджменту».

Науковий співробітник Одочук П.І. подав статтю «Ряд *odonata* на території національного природного парку «Вижницький»: види та чисельність» до матеріали четвертої всеукраїнської науково-практичної конференції «Євроінтеграція екологічної політики України» організованою Національною академією наук України Одеського державного екологічного університету Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка 25 жовтня 2022 р. м. Одеса.

Протягом двох днів, 17-18 жовтня 2022 року, відбулися навчання із зйомки та монтажу відео, організовані проєктом «Підтримка природно-заповідних територій в Україні». (Урочища: Стіжок, Судилів, Лужки, Виженка)

4.2. Організація та проведення в установі ПЗФ навчання, семінарів та зустрічей з обміну досвідом для підвищення кваліфікації працівників установи ПЗФ, інших установ, підприємств та організацій (назва (тематика), час і місце проведення занять, лектори (викладачі), контингент слухачів).

4.3. Проведення наукової та виробничої практики студентів та аспірантів професійно-технічних та вищих навчальних закладів на базі установи ПЗФ.

В цьому році на базі національного природного парку «Вижницький» виробничу практику проходили двоє студентів із Сторожинецького лісового коледжу та ДПТНЗ «Чернівецький професійний машинобудівний ліце».

5. Джерела та напрями фінансування екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ.

Фінансування екологічної освітньо-виховної роботи проводилось за рахунок загального фонду та Відділення Франкфуртського зоологічного товариства з 1858.

6. Інформація про надані платні послуги, пов'язані з організацією та проведенням освітньо-виховних і природоохоронних заходів (назва послуг, отримані кошти за окремі послуги), відповідно до Переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду.

За відвідування еколого-просвітницького центру – 990,00 грн.

7. Пропозиції щодо вдосконалення екологічної освітньо-виховної роботи установи ПЗФ.

Ефективність екологічної освіти може бути забезпечена за умови наявності кваліфікованих і досвідчених кадрів, фінансового та технічного забезпечення цього напрямку роботи, а також чіткої послідовної позиції природоохоронних, наукових, освітніх структур, органів місцевого самоврядування, і звичайно пересічних громадян.

Щодо пропозицій, то дуже важливо знаходити нові особливі форми та методи для здійснення еколого-освітньо-виховного процесу, а також забезпечити його логічність та систематичність. На нашу думку концепція екологічного виховання повинна бути збалансована і поширена абсолютно на всі структури країни. В цьому році ми продовжили впроваджувати нові форми екологічного спілкування, зокрема з місцевими жителями, школярами, відвідувачами парку.

9.5. ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наукові дослідження в національних природних парках, не є виключенням і НПП «Вижницький», ведуться відповідно до Програми Літопису природи. Ця тема є досить комплексною різносторонньою, здебільшого має описовий характер.

Нинішня ситуація вимагає принципів змін по організації та веденню наукових досліджень на природно-заповідних територіях. Тобто наше головне завдання не просто вивчати природні процеси та їх закономірності, але слід перейти до конкретних комплексних заходів по збереженню та відтворенню природних оселищ, угруповань, окремих видів флори і фауни, опрацюванням даних у ГІС системах.

Щодо науково-освітнього напрямку, то тут ситуація краща. Знову ж таки сильні національні парки, які практично є координаторами у цій сфері в регіонах розташування мають можливість впливати на формування екологічної свідомості різних верств населення, зокрема підростаючого покоління. Єдине, що потрібно, посилити матеріально-технічну базу, оскільки цей процес потребує особливих підходів до людей і дітей. Тобто лекція з розмахуванням рук може бути не ефективною. Важливу роль тут відіграють технічно оснащені еколого-просвітницькі центри. Дітей потрібно навчити самостійно під керівництвом наукового працівника досліджувати якийсь окремий вид, використовуючи методику та прилади установи.

У перспективі національні природні парки України повинні виконувати функцію по веденню постійного якісного моніторингу навколишнього середовища та стати осередками екологічної культури в регіоні.

9.6. РОЗРОБКА ПРИРОДООХОРОННИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ **В 2022 році розроблено 3 природоохоронних рекомендацій:**

1. План дій щодо збереження безхвостих земноводних в національному природному парку «Вижницький».
2. План дій щодо збереження червонокнижних видів грибів (мікобіоти) на території національного парку «Вижницький».
3. План дій щодо охорони поверхневих водних об'єктів національного природного парку «Вижницький» від забруднення стічними водами.

ПЛАН ДІЙ ЩОДО ПОЛПШЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ РІДКІСНОГО ВИДУ ЗЕМНОВОДНИХ:

КУМКИ ЖОВТОЧЕРЕВОЇ (*BOMBINA VARIEGATA*)

1. Підстави та доцільність Плану дій щодо даного виду.

Вид занесено до Додатку II «Конвенції з охорони дикої флори і фауни та природного середовища існування в Європі» (категорія «види, що підлягають особливій охороні») та до «Червоної книги хребетних Міжнародного союзу охорони природи (МСОП)», а також включено до третього видання «Червоної книги України» (категорія «вразливі види»).

2. Базова інформація щодо стану збереженості виду в Україні та, особливо, в межах територій ПЗФ.

За матеріалами Червоної книги України (2009) Збереження здійснюється на природоохоронних територіях на загальних умовах, спеціальні заходи з охорони відсутні. На території НПП «Вижницький», за результатами наших багаторічних досліджень вид розвивається задовільно.

- **Життєвий цикл та особливості біології виду, інформація, що може бути важливою для збереження виду.**

Початок сезонної активності на території НПП «Вижницький» зазвичай припадає на другу половину березня. Оселяється у водоймах з повільною течією, у стоячих водоймах де перебуває майже весь час. Трапляються у хвойних, листяних та мішаних лісах, у чагарниках, на

луках та в полях. Активні як удень так і вночі. Майже відразу ж після пробудження (приблизно за 5-10 діб) при прогріванні води до 12-14°C тварини приступають до парування та відкладання ікри. Період відкладання ікри розтягнутий і може тривати до серпня, при цьому в одній і той самій водоймі можуть бути не тільки особини в амплексусі, але також і пуголовки з різним ступенем розвитку кінцівок, або такі, що проходять метаморфоз.

Звичайно самиця відкладає близько 100–200 ікринок у вигляді однієї або кількох порційних кладок (по 10-30), часто прикріплюючи їх до різних підводних предметів: рослин, гілля, каменів. Тривалість ембріогенезу значною мірою залежить від температури води й становить приблизно 5-12 діб. Розміри щойно вилуплених пуголовків 5-7 мм (довжина тіла з хвостом).

Початок зимівлі залежить від погодних умов та висоти пробування, він найчастіше припадає на кінець вересня — початок листопада. Зазвичай зимівля проходить на суші в порожнинах під, лежачими деревами, під камінням, в льохах, підвалах. На зимівлях відзначена разом з іншими видами не лише амфібій (тритони, ропухи, жаби), але й рептилій — живородні ящірки, звичайні вужі.

- **Дані щодо поширення та чисельності виду у минулому та на сучасному етапі.**

В Україні жовточерева джерелянка зустрічається у гірських та передгірських районах Карпат де піднімається до висоти близько 2000 м. Поширення у Чернівецькій області прив'язано до її західних районів, на схід доходить до м. Чернівці. На сучасному етапі чисельність на досліджених територіях НПП «Вижницький» в різних урочищах різна (всередньому 15-40 особин), середня але стабільна. Зустрічається по всій території Парку.

- **Характеристика загроз (чинників негативного впливу) існуванню виду.**

Виділяють кілька чинників негативного впливу, що загрожують існуванню виду.

- а) Наявність природних ворогів. Серед природних ворогів вказано чимало біляводних хребетних: їхніх личинок поїдають тритони, дорослих тварин — вужі, деякі види птахів (лелека, чапля та ін.), а також риби.
- б) Порушення біотопів. Одним з найважливіших чинників негативного впливу на вид це трансформація біотопів, зменшення місць для розмноження та їх забрудненням.
- в) Випадкова загибель. Відноситься до числа прямих факторів, що негативно впливають на популяції земноводних взагалі і жаби жовточеревої зокрема. Насамперед розмноження тварин у заповнених водою коліях автомобільних ґрунтових доріг. Використання тимчасових водойм (канави вздовж доріг, калюжі в коліях), які пересихають до того, як тварини переходять до наземного способу життя.

- **Стан вивченості виду.** Вид вивчений достатньо. Зокрема немає сучасних даних про вплив всіх негативних чинників.

3. Мета Плану дій.

Не забруднювати річки (не скаламучувати річки переїжджаючи машинами, трелювання деревини), розчищати русла річок від різної деревини. Підтримувати існуючі умови локальних популяцій шляхом біотехнічних заходів в оселищах для стабільного процвітання виду. Зниження рекреаційного впливу на водойми в період розмноження. Забезпечення охорони місць розмноження.

4. Заходи для поліпшення збереження виду (його популяцій):

- **Щодо посилення режиму охорони**

Спеціальних заходів щодо посилення режиму охорони не потребує.

- **Щодо поліпшення екологічних умов**

Потребує спеціальних заходів, зокрема - в наявності мають бути постійні, непересихаючі (чисті) водойми, особливо на територіях з регульованим заповідним режимом та в зоні антропогенних ландшафтів. Крім того, часткове “освітлення” прибережних територій від заростання деревними породами (заліснення) шляхом прорідження підросту та чагарників 1 раз у 4-5 років сприяє нормальному життю розвитку та розмноженню земноводних.

Крім того, з метою зниження рівня загибелі дорослих особин, ікри та пуголовок земноводних, які мають місце внаслідок проведення лісогосподарських заходів, рекомендую робити відгалуження ґрунтових доріг і по боках створювати заглибини, що заповнюватимуться дощовою водою і служитимуть місцями розмноження. Такі заходи є відносно недорогими і при широкому впровадженні можуть забезпечити суттєве збільшення чисельності цього виду (та інших видів) і подальший стабільний стан їх локальних популяцій.

- **Штучне розведення з наступним розселенням в природних умовах**

Здійснювати штучне розведення з наступним випуском в природу не варто, оскільки чисельність популяції на території НПП «Вижницький» тримається на стабільному рівні.

- **Пропозиції щодо моніторингу та досліджень стану збереження та зменшення негативних впливів.**

Довготривалий моніторинг за станом чисельності та фенологією цього виду регулярно проводиться у Солонецькому ПНДВ. Пропонується налагодити подібні (більш детальні) моніторингові

дослідження й на інших територіях, де мешкає вид, зокрема, у Вижницькому ПНДВ та на прилеглих до Парку територіях.

- **Рекомендації щодо роботи з природокористувачами, відвідувачами та місцевим населенням; освітні заходи.**

Необхідно суворо дотримуватися пункту 4 цього Плану, а також з метою виховання екологічної культури місцевого населення, шкільної та студентської молоді широко популяризувати цей вид жаб через засоби масової інформації та популярну ілюстровану друковану продукцію (плакати, буклети, листівки).

План дій щодо охорони поверхневих водних об'єктів Парку від забруднення стічними водами.

З поверхневих вод найбільше значення в житті й господарській діяльності людини мають річки. Річки - найважливіший елемент природного середовища, джерело питної та промислової води, постійно відновлювальне джерело гідроенергії. Серед всіх природних ресурсів вони займають особливе місце. Це пояснюється тим, що з розвитком народного господарства вода все більше і більше залучається в сферу виробництва: в сільське господарство і промисловість, комунально-побутове господарство, розвиток заходів для відпочинку і спорту, створення широкої мережі лікувально-оздоровчих закладів та ін. Споживання води в народному господарстві перевершує сумарне споживання всіх інших видів ресурсів і продукції. Розвиток цивілізації пов'язаний з розвитком водогосподарських систем і ростом водоспоживання. Ріст водоспоживання викликає і збільшення скиду стічних вод.

Стічна вода — вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена з забудованої території, на якій вона

утворилася внаслідок випадання атмосферних опадів. Стічні води підприємств різних галузей виробництва відрізняються за характером і концентрацією забруднень. В залежності від походження та складу забруднювальних речовин (домішок) стічні води поділяються на чотири основні категорії: господарсько-побутові, промислові (виробничі), сільськогосподарські та дощові стічні води, що стікають з території виробничих об'єктів та населених пунктів у результаті випадання атмосферних опадів чи поливання вулиць. Стічні води забруднені різними домішками - мінеральними, органічними, а також містять патогенні (хвороботворні) мікроорганізми. У стічних водах зазвичай близько 60% речовин органічного походження, до цієї ж категорії органічних відносяться біологічні (бактерії, віруси, гриби, водорості). Основними джерелами забруднення і засмічення водоймищ є недостатньо очищені стічні води промислових і комунальних підприємств, крупних тваринницьких комплексів, відходи виробництва при розробці рудних копалин; води шахт, рудників, пестициди. Забруднюючі речовини, потрапляючи в природні водоймища, призводять до якісних змін води, які, в основному, виявляються в зміні фізичних властивостей (зокрема, поява неприємних запахів, присмаків), у зміні хімічного складу (зокрема, поява в ній шкідливих речовин), в наявності плаваючих речовин на поверхні і відкладанні їх на дні водоймищ.

За походженням виділяють наступні види стічних вод:

Господарсько-побутові стічні води — утворюються в житлових приміщеннях, а також в побутових приміщеннях на виробництві (наприклад, душові кабінки, туалети). Забрудненні головним чином мийними засобами та екскрементами. Велика частина завислих твердих речовин має целюлозну природу, а інші забруднюючі органічні

речовини включають жирні кислоти, вуглеводи і білки. Неприємний запах побутових стічних вод обумовлений розкладанням білків в анаеробних умовах. Склад господарсько-побутових стічних вод відносно постійний і характеризується в основному органічними забруднюючими речовинами (близько 60%) в нерозчиненому, колоїдному та розчиненому стані, а також різними бактеріями і мікроорганізмами, у тому числі й патогенними.

Промислові стічні води — утворюються в результаті використання води в технологічних процесах на промислових підприємствах або видобутку корисних копалин, відводяться через систему промислової або загально сплавної каналізації. Найбільш характерними і небезпечними забруднюючими речовинами промислових стічних вод є екстрагуючі речовини (переважно нафтопродукти), феноли, синтетичні поверхнево-активні речовини, важкі метали, органічні речовини з тривалим терміном розкладання, в тому числі різні пестициди. Крім цього промислові стічні води можуть містити отруйні речовини (відходи гальванічних цехів тощо), а також хвороботворних бактерій (стічні води шкіряних заводів, м'ясокомбінатів тощо).

Сільськогосподарські стічні води — поділяються на стічні води від тваринницьких комплексів і поверхневі стічні води з полів. Перший тип стічних вод містить велику кількість органічних забруднюючих речовин, другий містить агрохімічні речовини, що використовуються як добрива і засоби захисту рослин від шкідників.

Дощові стічні води — формуються за рахунок дощових, талих (сніг, град) і поливальних вод. Діляться на дощові і талі. Забруднені зазвичай зваженими речовинами органічного та мінерального походження, нафтопродуктами, біогенними речовинами та важкими металами.

Шахтні і рудничні стічні води — утворюються в процесі видобутку та переробки корисних копалин, тому часто мають високу мінералізацію, кислу реакцію середовища, велику кількість рудничних елементів, що знаходяться в розчиненій і завислій формах.

Стічні води збагачувальних фабрик — флотаційні відходи, зливи згущувачів, фільтрати вакуум-фільтрів.

Основні типи забруднюючих речовин: За природою - до мінеральних забруднюючих речовин належать пісок, глина, шлак, розчини мінеральних солей, кислот та лугів.

Органічні забруднюючі речовини: Рослинного походження — містять залишки рослин, плодів, злаків, овочів, паперу. Тваринного походження — містять фізіологічні відходи людей та тварин, жирові сполуки, органічні кислоти тощо. Стічні води, крім вуглецю та азоту, містять фосфор, калій, сірку, натрій та інші хімічні елементи та сполуки.

Бактеріальне та біологічне - забруднення стічних вод представлено бактеріями (в тому числі патогенними, тобто хвороботворними), дріжджовими та пліснявими грибками, дрібними водоростями, тощо.

Стала тенденція до значного забруднення водних об'єктів це:

- Наслідок неупорядкованого відведення стічних вод від населених пунктів, господарських об'єктів і сільськогосподарських угідь.
- Недостатня ефективність існуючої системи управління охороною та використанням водних ресурсів внаслідок недосконалості нормативно-правової бази і організаційної структури управління.
- Відсутність автоматизованої постійно діючої системи моніторингу екологічного стану водних басейнів акваторії Чорного та Азовського морів, якості питної води і стічних вод у системах водопостачання і водовідведення населених пунктів і господарських об'єктів.

- Недосконалість економічного механізму водокористування і реалізації водоохоронних заходів.

Гідрологічну мережу національного природного парку «Вишницький» складають малі річки, такі як Виженка, Стебник, Сухий, а також невеликі струмки Солонець і Славець. Деякі з них розташовані в господарській зоні Парку, в межах населених пунктів. Вони є місцем відпочинку, оздоровлення населення і головним об'єктом використання для сільського господарства.

Постійне забруднення річок побутовими стоками, змивами з сільськогосподарських угідь потребує спеціальних заходів охорони даних об'єктів.

Основні заходи щодо охорони даних водних об'єктів від забруднення стічними водами:

- Спостереження за рівнем забруднення поверхневих вод по фізичних, хімічних і гідробіологічних показниках.
- Виявлення динаміки зміни концентрацій забруднюючих речовин у контрольованих водоймах і виявлення умов, при яких відбуваються різкі коливання рівня забруднення, для забезпечення прогнозів забруднення поверхневих водойм.
- Визначення характеру виносу забруднюючих речовин через гирлові створи рік для визначення балансу цих речовин у водоймах.
- Забезпечення повної очистки комунально-побутових і промислових стоків;
- Вдосконалення і змінення технології промислового виробництва;
Розроблення і впровадження маловодних і безводних технологій;
- Широке впровадження оборотного водопостачання, розширення повторного використання очищених стічних вод;
Застосування раціональних способів і прийомів використання добрив і пестицидів;

- Розроблення і здійснення державних планів водоохоронних заходів в масштабах басейнів річок і водойм з урахуванням перспективного розташування продуктивних сил і засобів виробництва.

- *Основним способом захисту водойм від забруднення їх стічними водами є будівництво очисних споруд.*

Наразі існують такі способи очищення стічних вод: механічна, фізикохімічна, хімічна і біохімічна. Механічна очистка служить для відокремлення нерозчинних речовин шляхом проціджування, відстоювання, фільтрування і центрифугування. Застосовують її, як попередню перед іншими способами очистки, або у випадках, коли стічні води, які пройшли через згадані пристрої, використовують з метою виробництва чи, якщо можливо, їх скидають у водойму. Воду, яка пройшла механічну очистку, як правило хлорують. Хімічні і фізикохімічні способи застосовують для очистки виробничих стічних вод від колоїдних і розчинних речовин. Для цього, у відповідності за характером забруднення, у воду вводять спеціальні реагенти, пропускають повітря чи пару, використовують електроліз та іонообмінні матеріали. Біохімічна очистка основана на властивості деяких організмів використовувати для свого розвитку органічні речовини стічних вод. Цей спосіб використовують після того, як стічна вода очищена від мінеральних і нерозчинних органічних речовин. Він дозволяє майже повністю видалити забруднення органічного походження. Біохімічну очистку проводять в природних умовах – на полях зрошення, а також в штучних умовах – в біологічних фільтрах.

У річках й інших водоймах відбувається природний процес самоочищення води. Проте він протікає поволі. Доки промислово-побутові скиди були незначні, річки самі справлялися з ними. У наше індустріальне століття у зв'язку з різким збільшенням відходів водойми вже не справляються з таким значним забрудненням. Саме тому й

виникла необхідність знешкоджувати, очищати стічні води й утилізувати їх.

10. УЧАСТЬ У ВИКОНАННІ МІЖНАРОДНИХ КОНВЕНЦІЙ

10.1. Участь у міжнародних конвенціях

Національний природний парк «Вижницький», як природоохоронна установа, бере участь у реалізації декількох міжнародних конвенцій на власній території, виконуючи вимоги нижчезазначених документів.

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979).
- Конвенція про охорону флори, фауни і природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979).
- Концепція про охорону біологічного різноманіття (Ріо-Де-Жанейро 1992).
- Карпатська Конвенція.

10.2. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ СПИСОК ВИДІВ ТВАРИН І РОСЛИН, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ ПІД ЗАГРОЗОЮ ЗНИКНЕННЯ У СВІТОВОМУ МАСШТАБІ

Дана інформація подається відповідно у розділі 6.

10.3. УЧАСТЬ У СТВОРЕННІ ТРАНСКОРДОННИХ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ КОРИДОРІВ, СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЇХ МЕЖАХ

Національний природний парк «Вижницький» у 2022 році, участі у створенні транскордонних природоохоронних територій та екологічних коридорів, не брав.

11. ОСОБЛИВОСТІ ПОТОЧНОГО РОКУ

Основними метеорологічними показниками за якими велись спостереження протягом 2021-2022 природного року, на метеопосту влаштованому біля офісу Парку, були максимальна, мінімальна і строкова температура повітря та ґрунту, характер і кількість опадів, висота снігового покриву та аномальні явища.

Відповідно до методичних вказівок ведення Літопису природи, в контексті дослідження кліматичних особливостей території рекомендується використовувати метеорологічні дані найближчих діючих метеопостів. У Чернівецькій області, де розміщений Парк, є дві відповідно обладнаних метеостанції: перша в м. Чернівці (рівнинна зона) на відстані 60 км від національного парку, друга в с. Селятин Путильського району (гірська улоговина) на відстані 45 км. Тому метеорологічні показники цих метеооб'єктів суттєво відрізняються від даних нашого метеопосту, і не можуть бути репрезентативними для території Парку.

До метеорологічних особливостей природного 2022 року слід віднести:

Зима – розпочалася 4 грудня, що характеризувалася стійким переходом середньодобової температури повітря через 0° в сторону мінусових значень. Сніговий покрив спостерігався тимчасовий. Тривала 107 днів, з середньодобовим показником ($-0,5^{\circ}\text{C}$).

Весна – розпочалася 21 березня з підняттям середньодобових температур до $+10^{\circ}\text{C}$. Була достатньо теплою, але не досить вологою, із незначними заморозками. Середньодобова температура становила $+7,3^{\circ}\text{C}$.

Літо – розпочалося 7 червня і тривало 132 дні. Столпчик термометра максимально піднімався до позначки $+35^{\circ}\text{C}$. Влітку 2022 року випало всього 184,9 мм опадів.

Осінь - розпочалася 11 жовтня, коли відбувся стійкий перехід мінімальних температур повітря нижче +10°C, вона була теплою і дуже сухою.

Виконувались науково-дослідні роботи по темі: «Збереження та відтворення тису ягідного (*Taxus baccata* L)» на закладених 6 постійних пробних площах.

Розроблено 3 природоохоронних рекомендацій:

- План дій щодо збереження безхвостих земноводних в національному природному парку «Вижницький».
- План дій щодо збереження червонокнижних видів грибів (мікобіоти) на території національного парку «Вижницький».
- План дій щодо охорони поверхневих водних об'єктів національного природного парку «Вижницький» від забруднення стічними водами.

Протягом 2022 року проводилась підгодівля диких тварин у відведених місцях при несприятливих погодних умовах для збереження популяцій тварин, рейдові виїзди працівників відділу охорони ПЗФ та науково-дослідного відділу на території знаходження ранньовесняних червонокнижних видів, для контролю за додержанням природоохоронного законодавства. Також цьогоріч розпочато роботу із впровадженням інструментарію SMART.

З метою ліквідації осередків сухостою ялини, ракових хвороб ялиці, наслідків вітровалів проведено санітарно-оздоровчі заходи.

У цьому році була проведена науково-дослідна робота

« Моніторингу адвентивних видів рослин, видів флори і фауни, занесених до Червоної книги України, біотопів на території Лопушнянського нафтового родовища» в межах ділянок, які розташовані на території НПП «Вижницький».

ДОДАТКИ

Масовий культурно-освітній захід «Колядка-FEST»

Екологічна акція «Наша допомога птахам»

ДОДАТКИ

Участь у тренінгах навчання

ДОДАТКИ

Організація та проведення екозанянь

Бесіда на тему: «Проблеми світового океану»

Екозаняття на тему: «Підземний тваринний світ Карпат»

Бесіда на тему: «Подорожуємо світом червонокнижних видів рослин Парку»

Екозаняття до дня перелітних птахів

Організація та проведення майстер-класів

ДОДАТКИ

Організація літніх таборів

Навчання на лоні природи

ДОДАТКИ

Проведення акцій з очищення довкілля від побутового сміття

ДОДАТКИ

Організація акцій з висадження саджанців деревних порід

Організація заходів щодо відзначення державних свят

ДОДАТКИ

Організація Свята для працівників Парку «Святий Миколай»

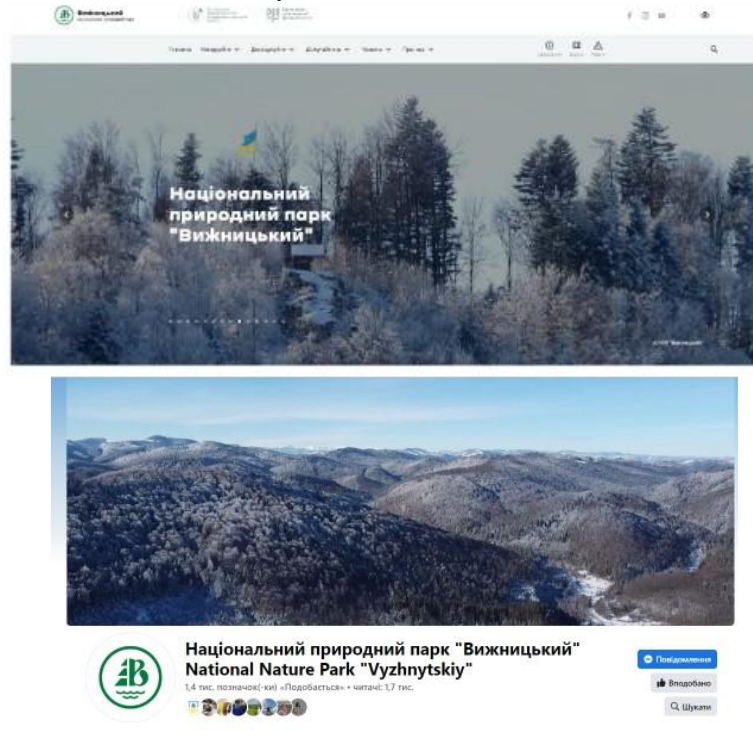
Видання власної поліграфічної продукції

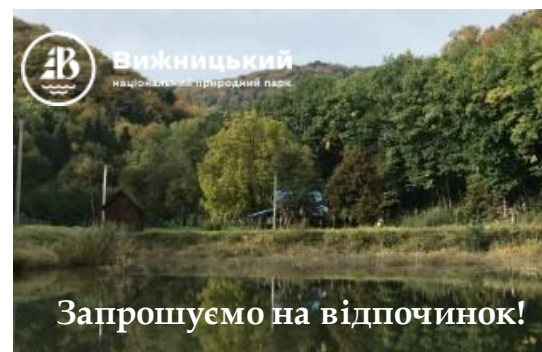
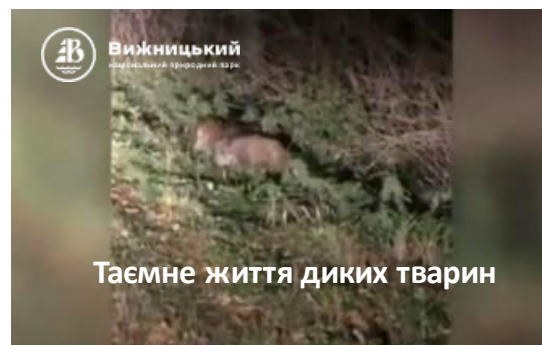

ДОДАТКИ

Ведення офіційної сторінки в соціальній мережі Фейсбук та сайту НПП «Вижницький»

Створення інформаційних та рекламних відеороликів

ДОДАТКИ

- Здійснено дводенну польову науково-дослідну експедицію спільно з академіком Національної академії наук України, відомим геоботаніком Яковом Дідухом, викладачем Зеленогурського університету кандидатом біологічних наук Дмитром Якушенком. Об'єктом дослідження були скельно-дубові ліси урочища Рівня та букові криволісся урочища Виженка.

- Продовжено дослідження скельно-сакрального комплексу на горі Малий Стіжок. Спостереження за циклом проходження сонця у дні рівнодення та сонцестояння.

ДОДАТКИ

- Проведено обстеження приживлюваності та санітарного стану саджанців тису ягідного (*Taxus baccata* L.) на закладених 6 лісових ППП. Зняті морфометричні параметри.

- За сприянням Франкфуртського зоологічного товариства отримано смартфони з інструментарієм Smart, за допомогою яких зібрані перші польові дослідження для створення електронної бази даних.

ДОДАТКИ

- Проведені науково-пізнавальні заняття з дітьми, з метою пізнання тваринного та рослинного світу Парку.

- Посаджено нові види декоративних дерев та кущів на приофісному розсаднику, та здійснено догляд за ними.

